

༄༅། བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱེད་དཔེ་ཚོགས་ལྷེ་གནས་།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W2DB4565	ImageGroup:	I1GS66323
LCCN:	n/a	ISBN:	9787105082605

Title:	གསུང་འབུམ། འཇིགས་མེད་རིག་པའི་སློ་བྲོས། gsung 'bum/_jigs med rig pa'i blo gros
Author:	འཇིགས་མེད་རིག་པའི་སློ་བྲོས། 'jigs med rig pa'i blo gros
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	pe cin
Publisher:	mi rigs dpe skrun khang
Date:	2007
Volume:	5
Total Volumes:	13
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: TBS old list; scanned for preservation purposes only

མེ་རིགས་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

酒一斗，分三服。

सिद्धिगान्धर्व

༡༡། | རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་པ་དེ་སྟོང་མཚེག་གི་
 ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལྟན་དྲན་སྤྲིག་གར་དུ་སྒྲོས་པའི་རྣམ་རྟེན་
 མདོ་རྒྱད་རིགས་གཞུང་ཆེས་ཐུན་པ་བཟུང་ཉེ་སྤྱགས་
 ལུ་མ་ལྟང་བའི་མ་ཁས་དགའི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པ་
 རྒྱབས་རྩེ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཉེ་དྲ་ལྟ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་
 ཆེ་དྲན་ཞབས་དྲུང་རྩེ་བཙུན་འཇིགས་
 མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་བྱོས་མཚེག་
 གི་གསུང་འབྲུམ།

སྤྱིགས་བམ་ཐུ་བ།

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

西北民族大学专家学术文库

编委会

主 任： 金雅声

副主任： 赵德安 郭郁烈

编 委： 马国柱 牛 锋 李正元
(按姓氏笔划排序)

祁坤玉 杨士宏 陈永奎

金雅声 赵德安 贺卫光

郭郁烈 第环宁 嘎尔迪

གཞུང་འབྲུམ་དཔར་གྱི་མི་ལྔ།

ལྷོ་ཁྱུང་སྒྲོ་འདྲན་པ།
སྒྲོ་འདྲན་པ།

བསེཆང་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྩེ།
རེབ་གོང་གྲུབས་མགོན་བརྒྱད་པ་ཆེན་པོ།
མགར་ཅི་ལྷལ་བཟང་བལྟན་པ་བྱ་མཆོ།
ཕ་ཁྱུང་དགེ་བཤེས་ལྱང་ཉྑལ་དཔལ་ཆོས་བྱ་མཆོ།

ཆོ་མ་གྱི་གཞི་གསལ་གཙུག་པོ།
ཆོ་གསལ་གཙུག་པོ་གཞི་ལོན་པ།

ཆོ་ཉན་ཞབས་རྒྱུང་སྒྲོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་ལོན་པ།
ཕ་ཁྱུང་ཕྱིངས་འདྲིན་ལྱང་ཉྑལ་གསལ། ཕ་ཁྱུང་སངས་
བྱུང་། མཐུ་དགོན་ངག་དབང་ཤེས་རབ། རེབ་
གོང་དོ་རྩེ་མཁར། བད་མ་འབྲུམ། རྟོད་འབྲིང་
ཨོ་བྱུན། རྟོད་འབྲིང་མགོན་པོ་བྱ་མཆོ། ལེས་
ཅན་ཉྑལ། འཇིགས་མེད་བདེ་ཆེན། དོན་འབྱུང་
ཆོ་རིང་། སངས་བྱུང་བྱུང་།

ལྷོ་ཁྱུང་རྒྱས་འདྲན་པ།
ལྷོ་ཁྱུང་གཙུག་གྱི་ལ།
ལྷོ་ཁྱུང་གཙུག་གྱི་གཞི་ལོན་པ།

ཆ་ལག་ཆོ་རིང་བྱུང་།
འཇིགས་མེད་ཆོས་འཕགས།
རང་པོ་འཇིགས་མེད་སྒྲོ་ལྷོས།
ཕ་ཁྱུང་དགེ་འདུན་བྱ་མཆོ།
ཉྑལ་འཇིན་བཀྲ་ཤིས།

བྱ་དག་བྱེད་མཁན།

ཕ་ཁྱུང་དངོས་བྱུང་བྱ་མཆོ།
ཕ་ཁྱུང་སྒྲོ་བཟང་ཕྱང་ཚུལ།
རང་པོ་དགེ་ལེགས།

《才旦夏茸全集》编委会人员

- 总 顾 问： 赛仓·罗桑华丹
- 顾 问： 夏日仓 瓜什则仓 夏琼·格西仓
- 编委会主任： 才旦夏茸·洛桑嘉华诺吾
- 副 主 任： 夏琼·香占龙朵 夏琼·桑杰
阿旺席热 热贡·多杰卡 完玛奔
若见 公保尖措 李建红
久美德乾 杨当智 桑杰加
- 总 策 划： 才让加
- 主 编： 久美琼鹏
- 副 主 编： 隆务·久美洛智
夏琼·更登嘉措
当增扎西

ཐོག་མའི་སྒྲུང་གཞི།

འཇིགས་བྱལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་མེད་ཆེན་གྱིས། །

དྲི་མེད་རིགས་པའི་གད་རྒྱུད་ས་ཆར་སྒྲིག་པས། །

ནམ་དཔྱད་ལུས་སྒྲོབས་དར་བའི་གཞིན་རྩ་ལ། །

ཟབ་གསལ་སྒྲོ་གྲོས་བྱིན་མཛད་གང་དེས་སྒྲུང་ས། །

ཉེ་ཆར་རང་གི་མི་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་རྒྱུས་ཡང་དག་པ་དངོས་འབེབས་
འོག་མེས་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་རིག་དང་། སྒྲོབ་གསལ་རིག་གནས་སྐོགས་དབྱར་མཆོ་
ལྟར་རབ་རྒྱ་རྒྱས་བཞིན་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ལུགས་ལ་དབྱད་བཟུར་ཞིབ་
འཇུག་གི་བྱ་བ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབས་བཞིན་སྤྱོད་མཐུད་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འབྱུང་བཞིན་
པའི་དུས་འདིར་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཆ་འཇིགས་མེད་ཆོས་འཕགས་ལགས་ཀྱིས་ལྷག་
བསམ་ནམ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ལག་ནས་ལྷ་གུན་གཟིགས་པ་ཞི་ཉ་ཆེན་པོ་ཆོ་ཉན་ཞབས་རྒྱུ་
ཆེ་བཅུན་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་དེ་བ་
ལྟ་བུ་གསལ་གྱུར། དེའི་ནང་མ་འདུས་པའི་སྒྲོར་མང་དུ་ཡོད་པ་ནམས་དང་ལྷན་དུ་
སྒྲར་ཡང་ལྷགས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་ཡོངས་སྒྲོགས་བཞུགས་པའི་བཀའ་འབུམ་གྱི་པར་གསར་
སྒྲུན་གྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་བྱུང་པ་འདི་ནི། ཆོས་ལུགས་ཐད་ཀྱི་དབྱད་གཞིའི་ཡིག་
རིགས་མཁོ་བའི་དགོངས་པ་བསྐྱང་ཆེད་དང་། སྒྱུད་ས་སྒྲོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཛོལ་པར་
འདོད་པ་དག་གི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་རྒྱ་འབྱར་བ་དང་། རྒྱལ་འཇུག་
ཉམས་ལེན་དུ་བབྱུང་བའི་སྒྲལ་མ་ཐེབས་པ་དང་། བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་
པར་ཡང་ཕན་འབྲས་མཛོན་དུ་འབྱུར་བ་སྐོགས་ཀྱི་དགེ་མཆན་སྒྲོ་ན་མེད་པ་ཡོད་པས།
ཐེངས་འདིར་སྒྲར་ཡང་དཔེ་སྒྲུན་བྱས་པར་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུའོ། །

བསེ་ཆང་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ནས་༡༠༠༥ལོའི་ཁྱི་སྒྲ་༡༠ཆོས་༡༥ལ་བྲིས།

མཇད་པ་པོ་རྩོད་མཛོད་བཟུས།

མི་འཇིགས་སྤྱགས་སྤྱོད་སྤོང་ཆ་ཉེར་བཞོས་ཏེ། །

རི་སྒྲེད་ཆོས་ཀྱན་བདེན་པར་མེད་པའི་ཚུལ། །

ལུང་དང་རིགས་པས་འགྲོ་ལ་འདྲེས་མཁས་པའི། །

ཐུལ་བྱུང་སྒྲོ་གྲོས་གཏེར་ཐུར་གང་དེ་མཆོད། །

དེ་ཡང་རབ་འབྱུངས་ཀྱལ་བ་མ་ལུས་པའི་གསང་གསུམ་མེ་ཉྱ་གི་ཆོས་བྱ་གཅིག་
དུ་བྱུངས་པའི་ངོ་བོ། འཇམ་མགོན་སྐྱ་མའི་བཟུན་པ་ལ་འཇམ་མགོན་སྐྱ་མ་ཉྱར་
བཟུགས་འོས་པ། གངས་རྒྱངས་ཀྱི་པ་རྟེ་ཏ་ཆེན་པོ། ཡེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་རིགས་
པའི་སྒྲོ་གྲོས་སམ་ངག་དབང་དབྱངས་ལྡན་རིག་པའི་འདྲ་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་
ནི་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་བཟང་བྱ་ཞི་བཞི་བ་ལྷགས་ཏི་ཉེ། ལྷ་མོ་༡༧༡༠ཉར་.....
རྒྱུ་ཆོས་༩༩ཉེན་གྱི་མཆོན་མའི་བུན་ཉྱད་གྱི་ཆར། དབུས་གཙང་དམ་པ་ཆོས་གྱི་ཆོལ་
ཁ། མདོ་སྒྲོད་མགོན་གཟི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྒྲོད་གྱི་ཁིང་ཉའི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལས་ཐུ་
མ་མདོ་ཁམས་གཡར་མོ་བང་གི་ཉེ་བ། ཀྱན་གཟིགས་པ་ར་ཆེན་སྐྱ་ཐེང་བཙུ་བའི་
འབྲངས་གཞིས་གྱི་ཉེ་འདབས། ཡ་མི་མཁར་དུ་ཡབ་སྐྱོ་བཟང་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་བར་
གཉིས་གྱི་སྤྱས་སྤྱ་སྤྱ་བཟུམས། སྐྱ་བཟུམས་མ་བཟུན་པ་ཡུམ་ལ་ཡ་མ་ཞེས་པོས་པས་
བཟུམས་ཅད་ངོ་མཆོར་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་གསུམ་གྱི་ཉེང་དུས་གྱི་ཉྱན་པ་ལྷ་དམར་པ་རྟེ་
ཏ་དགེ་འདུན་བཟུན་འཛིན་གྱི་མཆོ་མཆོག་གིས་ཆོ་ཏན་ཞབས་བྱུང་སྐྱ་ཐེང་དུག་པར་
ངོས་འཛིན་གྱི་བཀའ་ལྷང་གནང་། དགུང་ལོ་དུག་གི་ཉེང་ནས་མ་དགོན་ཆོ་ཏན་
དགའ་ལྡན་བཤད་སྐབས་མིང་གཙོ་བྱས་པའི་གོང་མའི་གདན་ས་ཡོངས་ཀྱི་བྱི་འཕང་མཐོན་
པོར་ཞབས་ཞེན་གྱི་རེ་ཁྲ་བཞོད། དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་དུས་སྐབས་དགོན་བསམ་གཏན་
མོ་བྱང་དུ་གསེར་རིའི་མ་ཉི་པ་རྟེ་ཏ་སྐྱ་ཐེང་ལྷ་བཡེ་དགེ་འདུན་བཟུན་འཛིན་གྱལ་

མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྩང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དགེ་བསྐྱེད་དང་། བར་མ་རབ་
 རྩུང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་བཞེས་པས་སོ་བར་སྒྲིམ་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཀྱན་ནས་
 རྒྱས། སྐབས་འདིར་མཚན་ལ་དགེ་འདུན་བཤད་ཐུབ་ཏུ་མཆོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་།
 རྩིས་སྤྲོ་ཁོང་རྩི་རྩི་འཆང་མཆོག་གི་མདུན་ནས་བསྐྱེད་རྩོགས་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞེས་སྐབས་
 འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་ཞེས་མཚན་གསར་འདྲིགས་མཛད། ཁོང་གི་ཁྱེ་པོ་
 དམ་པ། སྐྱོན་བརྒྱད་ཏུ་མཆོའི་མངའ་བདག ཡེ་རྩེ་དག་དབང་ཆས་འཛིན་མཆོག་
 གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་མཚན་དེ་སྒྲིག་ལ་བྱང་བ་གནང་ཞིང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྒྲོ་
 བཟང་སྐྱེ་བའི་རྩང་ནས་འདྲོན་ཆས་སྦྱོད་སྐབས་ལ་སྤྱངས་པ་ཞིབ་དུ་གནང་། དེ་ནས་
 གནས་ལྷ་གཟིགས་པའི་པར་ཏེ་ཆེན་པོ་ཡེ་རྩེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་ཏུ་མཚན་དཔལ་བཟང་
 པོ་ལ་བསྐྱེས་རྣམ་གཉིས་གྱི་མདུན་དུ་རྒྱན་བཅར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་
 དང་བཅས་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛིན་པའི་བྲགས་གྱི་སྒྲོ་བས་པ་ཐོབ། རྩི་རྩི་འཆང་
 ཆེན་མོ་བྲགས་དགོངས་ཆོས་དཔྱིངས་སྤྱི་མེས་སྤྱི་འཇུག་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་བཞུགས་ཏེ་
 བགྲང་ལས་འདས་པའི་སྒྲོ་བ་བྱ་མང་པོ་བསྐྱངས། གྲང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་
 གྱི་ཚུང་ལས་(གྲི་ལུ་ལོན་ལས)དངོས་སྤྱི་ཐག་བཅད་གྱི་ཡིག་བསྐྱར་ཏེ་མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་
 མི་དམངས་སྤྱིད་གཞུང་གཞུང་ལས་ཐོན་གྱི་གྲུ་རིན་གཞོན་པ་དང་མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་
 མི་དམངས་སྤྱིད་གཞུང་ལོ་ལྷ་ལྷ་ལོན་ལྷ་ཁང་གི་གྲུ་རིན་གྱི་གོ་གནས་གནང་། མཆོ་
 སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་མི་རིགས་སྒྲོ་བ་ལྷ་ཆེན་མོའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོའི་མཚན་བཏགས་ཀྱང་
 བཞེས། དེ་ནས་ལོ་རྒྱུ་ཐུག་གི་རིང་ལ་ཉེས་མེད་སྒྲོན་འདུགས་བྱས་ཏེ་སྒྲོང་མི་འོས་
 པའི་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་ལྷང་། སྐར་དཀར་འདྲོན་བྱས་རྩིས་རྒྱབ་བྱང་མི་རིགས་སྒྲོ་བ་ལྷ་
 ཆེན་མོར་ཐེབས་ནས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོའི་ལས་འགན་བཞེས་ཤིང་། རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱིད་
 སྤྱི་ལྷ་ལོན་དང་། ཀན་སྤྱི་ཞིང་ཆེན་སྤྱིད་སྤྱི་རྒྱན་ལས་ལྷ་ལོན། ཀན་སྤྱི་
 ཞིང་ཆེན་དམངས་འབྱུང་ཆོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱན་ལས་ལྷ་ལོན། ཀན་སྤྱི་ཞིང་ཆེན་ནང་
 བཏུན་མཐུན་ཆོགས་གྱི་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པ། བོད་རྫོངས་སྐྱོན་ཅིས་ཁང་གི་མཚན་

འཛིན་མགོ་གཙོ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་ཀྱང་བཞེས། ལྷ་ཕྱིར་བྱ་ལྷུང་དང་བུས་མདོ།
 རེབ་གོང་སྐགས་ཆས་ལྷེ་མང་པོར་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཞབས་ལེན་བཀོད་དེ་དབང་ལྱང་རྗེས་
 གསུམ་གྱི་བདུན་ཅི་བུམ་པ་གང་ལྟོའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུལ། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བྲ་སྒྲིབ་
 ཀྱང་། རྗེ་ཤར་གདོང་སྒྲོ་བཟང་བཤད་སྐབས་ཀྱི་མཆོ། ལྷུང་ཆེན་ཆས་པ་རིན་པོ་ཆའི་
 ཡང་སྐུལ་འཇམ་དབྱངས་དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆོ། བསེད་རྗེ་འཆང་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་
 ཆས་ཀྱི་རྗོ་རྗེ་སྐགས་བསྐྱན་པའི་གསོས་སྐུ་ལྷུང་བ་མང་པོ་བྱུང་། དལྱང་གངས་དོན་
 ཏུག་བཞེས་པ་སྐུ་ལོ་༡༢༥༥ལོའི་རྟོར་རྒྱལ་ཆས་༡༩ཉིན་གྱི་ལྷ་དྲུང་སྒྲིབ་བྲ་ཏུག་འཛིན་
 ཅན་ནམས་ཆས་ལ་བསྐུལ་ཕྱིར་མདོ་སྐད་ཆས་ཀྱི་ཆོང་ར་སྒྲ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྱིལ་དུ་
 ཏུགས་དགོངས་བཟུང་མེ་ཆས་ཀྱི་དབྱིངས་སྐུ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་བསྐྱན་རྟོ། །

སྐྱེས་པ།

གང་གི་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་དཔལ་བེའུའི་གཞུགས། །

སྐྱོག་གུའི་རོས་ལ་སྐྱག་ཆས་ཉེར་བྱངས་ཏེ། །

ཅུང་ཟད་བཟོད་པས་ལེགས་བྱས་གང་ཐོབ་ཀྱན། །

འཇམ་མགོན་བསྐྱན་པ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་རུ་བཟོ། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་དམ་པ་གང་གི་དཔོན་པོ་འཇིགས་མེད་ཆས་འཕགས་དང་། ཡང་ཆ་.....
 འཇིགས་མེད་བདེ་ཆེན། གདན་ས་དན་ཉིག་དགོན་པའི་འཇིགས་མེད་བསྐྱན་སྦྱང་དང་། སྒྲོ་
 གསལ། ཕྱ་ལྷུང་བ་ལྱང་ཉིགས་འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་རོར། ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྐུལ་སྒྲོ་
 བཟང་འཇམ་དཔལ་ནོར་བུར་འཕྲོད་པས་བྱིས་པ་དགེའོ། །

དཀར་ཆག

ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མིང་དང་བཟུང་བའི་

བཟུན་བཅས་ཐོན་མིའི་དགོངས་ཀྱན། (1)

དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་ཀྱན་གྱི་ལྟན་ཐབས་མཛེས་པའི་ཀྱན། (369)

གསུང་འབྲམ་ལྷུང་དཀར་ཆག (505)

༡༡། །ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་གསལ་བར་
 བྱེད་པའི་མིང་དང་བཟའི་བཟླ་བཅས་
 ཐོན་མིའི་དགོངས་ཀྱི་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །སྤྱི་བའི་དབང་ཕྱག་འཇམ་པའི་དབང་ས་ལ་ཕྱག་འཇམ་སོ། །འཇིགས་མེད་སྒྲི་
 ཆེན་ཞོར་བུའི་དཔལ་འཛིན་རྩལ་བྱལ་རྒྱ་གཉེར་པར་བ་ལས། །གཞན་པན་འོད་བཟང་
 གསལ་བའི་རྒྱ་གཞོན་འགོག་མེད་མཁའ་ལ་ཉག་འཆར་བས། །དམ་ཆས་བསལ་བེར་སྒྲི་
 པའི་གཉེན་གཅིག་ལྟས་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་མ་འདྲིས་བཤེས། །དཔལ་ལྷན་སྒྲི་མ་མཆོག་དེའི་
 རྒྱན་རྒྱབས་སྤྱང་གི་བྱེད་འབྱུང་སྤྱན་རྒྱུར་ཅིག །རྒྱ་ཤེལ་བུ་མའི་བཞིན་རས་འདྲམ་པའི་
 རྩེངས། །རྒྱལ་བཟླ་རིན་ཆེན་སྤྱང་མའི་ཅན་པན་གྱིས། །འཕགས་ལྷལ་གཉེས་པའི་
 ཁབ་རྩ་དབང་སྒྱུར་བ། །འཇམ་དབང་ས་ཐོན་མིའི་ཞབས་སྤྱེས་སྤྱི་ཐོས་མཆོད། །གང་གི་
 དགོངས་ཐབ་རྒྱ་མཆོའའབྱིལ་བའི་གྱར། །མཁུན་རབ་བ་དན་བསྐྱེད་པའི་གྲུ་ཐོ་ཆེ། །ཅི་
 དགར་ཅེན་པས་བན་སྐྱོད་ཞོར་བུའི་དབྱ། །སྤྱན་མཛད་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་ཕྱག་གི་
 ལྷལ། །གང་འདིར་རྩ་འགྲེལ་ལྷན་ཐབས་རྣམ་གསུམ་གྱི། །རྩ་བར་བྱང་བུའི་མཆན་གྱིས་
 འགྲོལ་འོས་རྣམས། །བཀྲལ་བ་ཉིད་ལས་མཆན་དུ་མི་འདུམ་གང་། །དཀའ་འགྲེལ་རང་
 དུ་བཟླས་པས་ཉི་ལྟར་གསལ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་རྟོགས་དཀའི་གནས་ལྟར་པའི། །དུས་
 གསུམ་བྱ་བྱེད་མིང་བཟའི་ཆོགས་བསལ་ཏེ། །རྩོད་བྱལ་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་མིང་
 རྒྱང་གི། །བན་དག་ཅམ་ཞིག་འགོད་ལ་བཅོན་པས་བྲེལ། །མཉེས་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་
 བྱ་བྱེད་ཡིག་གཟུགས་མི་འབྱུར་བ་རྣམས་མིང་རྒྱང་དུ་བཟུས་ཡོད་དོ། །སྤྱིས་འབྱུང་རང་དང་སྒྲི་

གྲོས་སྐལ་མཉམ་གྱིས། །ཆོགས་མེད་བདེ་སྒྲག་བཅལ་དང་རྟོགས་སྒྲུའི་ཕྱིར། །ཀ་མད་
ཁྱང་འདྲོགས་མགོ་ཅན་འཕྲུལ་ཉིན་ནམས། །སྔ་རིམ་མ་འབྲུགས་སྐད་གཉིས་སྤྱར་ཏེ་
དགོད། །

ཀ

ཀ་ཀོ་ལ། བཟང་པོ་རྩལ་གི་ནང་ཚན་འབྲུ་སྟོབས་ཆེ་བར་བཟུགས་པ། འདྲ་
དཔེར། ཀ་ཀོ་ལ་ནི་མི་ཚན་བྱུ་ལྟོན་འདྲ། ། ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། ལེགས་སྦྱར་
བྱི་ཀ་སྒོ་ལི་ཞེས་པ་བྱར་ཆག་པ་ཉེ། ཆོག་བཅུས་པས་ཀོ་ལ་ཞེས་སོ། ། 益智
子(药名)、草果,系梵文 ཀ་ཀོ་ལ 的转音,缩简称成为 ཀོ་ལ།

ཀ་ཅ། རྣོར་གྱི་སྦྱི་མིང་ཉེ་ཀ་ཅ་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་། 财宝;系财富的总称,
也作 ཀ་ཅ།

ཀ་ཏོ་ར། གཞོང་བའམ་སྟོང་དེ་ལེགས་སྦྱར་བྱི་ཀ་ཏོ་ར་བྱར་ཆག་པ་ལོ། ། 盆
或器皿,系梵文 ཀ་ཏོ་ར 的转音

ཀ་དག ཡེ་ནས་སམ་གདོད་མ་ནས་བྱི་མས་དག་པ། 即从根本或自始清洁
无垢

ཀ་ལེད། ཆག་ཚང་ཀྱ་བ་ཉེ། ཀྱ་བ་ཆེ་ཆུང་ལ་ཙམ་མེད་རིགས་གཉིས་སྟུང་བའི་
ཐུ་མ། 葫芦

ཀ་ལྷ་ལ། ཤིང་ཞིག་ཉེ་ལེགས་སྦྱར་བྱི་ཀ་ལྷ་ལ་བྱར་ཆག་པ། 一种树名,系
梵文 ཀ་ལྷ་ལ 的转音,

ཀ་ལ། གཏུང་འདེགས། 柱(支梁的柱)

ཀ་བ་མི། མོད་རུས་ཏེ་ཀ་ལྷ་ལ་བྱར་ཉམས་པ་ཡིན་ཞིང་ཀ་བ་མིའང་བེར། 头
盖骨,系梵文 ཀ་ལྷ་ལ 的不完全转音,也作 ཀ་བ་མི

ཀ་མེད། ཐབས་མེད་དེ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཅེས་པས་མཚན་ཞིང་དཔེ་དག་པ་འགར་
དཀའ་མེད་ཅེས་བྲིས་པའང་ཡོད། 无法,在有些书籍中写成 དཀའ་

མེད།

ཀ་ར། ཤིང་ཁི་ཁ་ར་གདུས་པའི་དྲགས་སམ་དབུ་བ་ལ་དྲངས་ཤྱིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་
རིགས་མང་པོ་འབྱུང་བའི་སྤྱི་མིང་ཉྱེ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་ཤྱ་རྩུ་བྱར་ཆག་པའོ། །

糖,系梵文 𑖦𑖳𑖫𑖜 的转音

ཀ་ཅ། དཀར་པོ། 白;白色

ཀ་ཁིང། དུང་ཆེན། 大喇叭

ཀ་བརྟོབ། ཁྱུང་པོ། 坚硬;生硬;强硬

ཀར་ཀར། གཟེར་མིག་ཉྱེ་བྱག་རྩུ་ཆེར་ལངས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འབྲག་
པའི་རྩམ་བཤད་ལས། ཞེ་ལ་རྩལ་པའི་སེམས་ཀར་ཀར་བ་ཉྱེ་ཕྱོ་བ་དང་དོན་
གཅིག ཅེས་གསུངས་པ་འདི་དང་འབྲག་པ་གཅིག་མིན་བཅུག 刺痛和发
生了极痛苦时的表情

ཀི་གྲ། ཡི་གེའི་ཀི་གྲ། 字的母音符号(ˊ)

ཀི་མ་པ། འབྲས་བུ་ཕྱི་བཟང་ལ་ནང་ངན་པའི་ཤིང་ཞིག་ཉྱེ་ལེགས་སྤྱར་སྐད་
དངས་ས། །དེ་ཡང་སྤྱ་སྤྱར་བམ་གཉིས་ལས། ཡུལ་དང་སེམས་ཅན་དང་མེ་
རྟག་དང་ཅི་ཤིང་ལ་སྟགས་པའི་མིང་བསྐྱར་ན་ཡིད་གྲོལ་ཞིང་ཆོག་མི་བདེ་བ་དང་།
འོ་ལ་སྤྱར་བསྐྱར་དུ་བྱུང་བ། དོན་དུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་གཏོལ་མེད་པ་ལ།
མགོ་ལ་ཡུལ་ཞེས་སམ། མེ་རྟག་ཅེས་པ་ལ་སྟགས་པ་གང་ལ་བྱ་བའི་མིང་གཅིག་
སྤྱ་བབས་སྤྱ་རྩོན་ལ་རྩུ་གར་སྐད་སོན་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟར་བོད་ལ་རྩུ་གར་སྐད་
རང་མཚན་པ་དང་བྱར་ཆག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེ་དག་ཞིབ་པར་ནི་འགོད་མི་
རུས་ས། ། 一种果实外貌好看,内实不好的树,系梵语原字

ཀྲ་བ། ཀ་པེད་དང་བལ་བའི་སྤྱི་མིང་། 葫芦和香橡的总名

ཀྲ་ཚ། བྱར་སྐད། 吵杂;吵杂的声音

ཀྱ་དྲིག་ དམ་དྲིག་ 窄狭; 窄小

ཀྱ་ཡ། རྩ་ཆུའི་ཁྲིས་མ། 小便中的杂质; 小便中的沫花

ཀྱ་ཡངས། བག་ཡངས་ཏེ་ཀྱ་ཡངས་དྲིག་ལ་ཀྱ་ཡངས་དྲིག་ཅེས་པའང་འབྱུང་།
畅快, ཀྱ་ཡངས་དྲིག་(广狭), 亦可作 ཀྱ་ཡངས་དྲིག་

ཀྱ་རེ། ཅེད་མོ་འཇ་ཀྱ་ལ་ཀའི་ཆོག་ 玩笑

ཀྱ་ཤ། བུམ་པའི་ཁ་ཀྱན་དུ་ཕྱེད་པའི་ལྷ་ག་མ་ཅན་ཏེ་བལྟར་ན་ངན་སེལ་ཞེས་
པའོ། ། 是插在净瓶口上作装饰的一种有芒草

ཀྱ་ཤ། ཤིང་ཐོག་ཙེ་ཆ་ཉྱེ་ཀྱ་ནང་སྐད་ཀྱི་མིན་ཀོ་འུ་དང་དུ་ཁྱིན་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་
ལྷགས་གཉིས་ལས་ཤུ་མ་ཡིན་འདྲ་ཞིང་སྐྱན་གཞུང་ལས་ཁམ་བུའི་རིགས་སུ་བཤད་
དོ། ། 指汉语的苹果或花红, 药书中则释作桃杏之类

ཀྱ་ཏྲ། ལྷ་ཕྱག་གི་སྐད་གདངས། 咕呼(杜鹃的鸣声)

ཀྱ་ནད། མང་ཆོག་ཉྱེ། མྱོན་གྱི་ཡི་གེར་འདས་པ་དང་སྐུལ་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་
མིང་རྒྱང་ལའང་ན་ར་ལའི་རྗེས་འབྲུག་མཐར་ད་དུག་སྐྱར་བ་མང་ཡང་། ཕྱིས་
སྐ་ཙོག་གིས་སྐད་གསར་བཅད་སྐབས། ད་དུག་ནམས་བལྟས་ཏེ་ཡིག་ཐོར་ཡང་
བར་མཛད་མོད། ད་དུག་མ་མཐོང་བས་མིང་མཐའ་འདྲིན་ཚུལ་ལ་ཕྱི་རབས་པ་
དག་གིས་འདྲ་མིན་ཉེགས་མི་བཟོད་པ་འབྲི་བའི་ལག་རྒྱན་ལྷ་ཆོགས་བྱང་བའི་ཕྱིར།
འདིར་ནི་མིང་རྒྱང་ལ་ད་དུག་ཡོད་ཅེས་པ་ནམས་མ་བལྟས་པར་བཀོད་པ་ནི་མིང་
མཐས་ཆོག་ཕྱི་མ་གང་འདྲིན་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ལག་ལེན་གྱི་ཆོ་བཀའ་
བཅད་དང་བསྐྱན་པར་བྱའོ། ད་དུག་སྐྱར་པ་པོ་ནི་སི་ཏུ་གཙུག་ལག་ཆས་ཀྱི་
སྐང་བས་རྩོག་ལོ་དང་། རྩེ་དགེ་སྤྲ་མ་ནོར་ཏུ་བསྐྱན་འཛིན་གྱིས་ཞུ་ལྟར་འདོད་
པ་ནི་མི་འབྱུང་དེ། རྩོག་ལོའི་དག་ཡིག་ལས། ན་ར་ལ་གསུམ་རྗེས་སུ་ནི། །སྤྲ་
སྐྱར་ཤུ་མས་ད་དུག་བཞེད། །དེ་ཆོ་ཅིང་ཅེས་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་། །ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱིས་
ད་དུག་དོར། །ཅེས་དང་། ཟ་མ་ཉོག་ལས། སྤྲ་སྐྱར་ཤུ་མས་ད་དུག་བཞེད། །

ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ད་དྲག་དོར། | ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། | ད་དྲག་བསུས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་འབྲ་བར་བསམས་ནས་སྒྲ་མ་ཞོར་བསྟན་གྱིས་ས་དྲག་ཀྱང་བསུས་
པའི་དཔེ་ཁ་ཡར་བྱས་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་ཚུགས་སུ་མི་མཛད་
དོ། | 多数词(一切)

ཀྱན། 一切；诸(多数词)

ཀྱན་དགྱིས། ཉན་མོངས་ཉེ་ཀྱན་དགྱིའང་འབད། 烦恼，也可写作 ྱན་
དགྱི།

ཀྱན་སྒྲོབས། གངས་ཀྱི་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཟེ། འདིར་སྐྱང་འབྱེས།
དགྱིགས། བག་ཡར། བག་ཡས། བསྐྱ་ཡས། བསྐྱད་མེད། བག་ཆལ།
ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསུ་ཟེ། ཞིབ་པར་ནི། བལ་བོ་ཆེ། རྩ་ཆེར་རྣམ་བ།
སྤང་བོ་བཞོད་པ། མཛན་པ་གོང་འོག་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་གངས་ཀྱི་གནས་
ནི་བྱེ་བྲག་ཚྭས་བྱེད། སྒྲི་བའི་མདོ་བརྒྱས་འབྲེལ་བ། ཅིས་གཞུང་མོགས་
ལས་ཞེས་པར་བྱ་བ་ནི་འོག་གི་གངས་ཀྱི་མིང་གར་ཡོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དྲན་པར་
བྱོ། | 是大数目字的一种，这里把 ༧ 部所包括的数目字
也同时举出如上

ཀེ བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་སྤུ་འབྲུ་སྒྲོ་སྒྲོས་བཞེད་ཞང་བོར་འོས་པ་སྒྲོ་ལྷ་ཟླ་དཀར་བའི་
རིགས་ལ། འགར་ཀེ་འགོར་གསུམ། གསུང་གསེར་འབྲོམ་གསུམ། འོལ་
སྤྲག་འབྲུང་གསུམ། ཅི་འབྲུ་གཞག་གསུམ། གཅི་མིང་རམ་གསུམ། ལྷག་པོ་
འབྲུ་གསུམ་ཟེ་རྩ་ཆེན་རྩལ་མ་ཆོ་བཙོ་བཙུད་དུ་གསུམ་པའི་ནང་ཆན་ཞིག་སོ། དེ་
ཡང་འགར་ལ་མགར་དང་། འགོར་ལ་འགོལ་དང་། འབྲུང་ལ་འབྲུང་ཞེས་བྲིས་
པའང་ཡོད། གཞན་ཡང་ཆོ་རབས་ལས་ཅིས་ཀྱི་སྐབས་རུས་ཆེན་ལྷར་གཏོགས་
པའི་བོད་ཀྱི་རུས་མིང་པོ་དཀར་དུ་བཞོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མཚན། 是藏族
大族姓扎、朱、噶、东四姓的外家，为郭拉代噶尔布族

- ཀྱན་དྲོ་། བཙུང་། 葱
- ཀྱན་སྒྲོད་། རྩལ་ལུག་། 作风；行为
- ཀྱན་ཚེས་། བརྟན་པ། 世俗（佛学术语）；假的
- ཀྱན་སྒྲོང་། སེམས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་། 动机；起念；念头
- ཀྱམ་ཀྱམ། ཀྱལ་གྱི་འཁྱམ་པ། 收缩；手足倦缩
- ཀྱམ་པ། སྤེལ་འཁྱམ་བཤད་པ། 死或杀死
- ཀེ་ཆེ། སྒྲེ་ཆེ། སྒྲེ་ཆེ། ལྷུ་མ་ནག་འབྱུང་བའི་འབྲུ་རིགས། 这三词都是榨制菜油的原料，即芥菜
- ཀེ་ཀེ་རུ། རྩ་པུ་ཀེ་ཏ་ཉེ་ཁ་དྲག་ལྡང་སེར་དུ་མཛན་གཞུང་ལས་བཤད་ཅིང་གཞན་དུ་སེར་ཐོར་བཤད། 是一种宝石，颜色呈绿黄色
- ཀེ་ཇི། ལུང་སྒྲོག་ཉེ་མེ་རྟག་དམར་ཐོར་མདུན་ཀེ་སེར་མ་རེས་པ། 生于河谷中的一种野蒜，花呈红或黄白色，颇不一律
- ཀེ་རུ། རི་སྒྲོག་སྒྲུ་རི་མིང་། 野蒜；山蒜的总名
- ཀེ་རུ་ཆང་། དཔལ་ཁང་ལོ་རྩ་བའི་དག་ཡིག་ངག་སྒྲོན་མཆན་བྱ་ཞིག་དུ་བྲག་སྒྲུག་གི་མིང་དུ་བཤད། 石洞
- ཀེག རྟག་ཅིས་ལས་འབྱུང་བའི་བརྒྱ་ཆད་དེ་བར་གཙང་གི་མིང་ཡིན་ལ། ཀེག་དང་སྒྲག་སྒྲུག་ཅིས་བྲིས་པའང་རྒྱང་ཞིང་། ཤད་གྱིས་ལངས་པ་ལ་ཀེག་གིས་སམ་ཀོག་གིས་ལངས་ཞེས་པའང་མཆོན། 术数中所用词语，意为障碍，也有写作 ཀེག སྒྲག སྒྲུག 者
- ཀེང་རུས། ཤ་མེད་པའི་ཀེང་རུས། 骷髅；没有肉的骨骼
- ཀེམ་ཀེམ། ཉེ་མ་ཞིང་ཉེ་མ་པ་ཉེ། ཐོད་མཁས་པའི་སྒྲན་ངག་དཔེར་བརྗོད་དུ། མཐོང་འདོད་མིག་གི་བྱང་བ་ཀེམ་ཀེམ་གསལ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། 意为扭摆

巴的意思

白、黑两种,此为白党参

062	德全公司	网络(总名)
-----	------	--------

三词是供献酥油灯,净水等用的小器皿

如：མིག་གོང་མོ། (深眼窝)

- 8 -

ཟེར། 是一种敷疮解毒的草药,也叫做 𑎧𑎥𑎥𑎥。

ཀོལ་མ། གཟན་རྩན་ཏེ་མོན་སྒན་ཤེའུ་སྒན་ཁུང་ལ་སྒགས་པ་བཙོས་ནས་ཤིང་
ཀྱན་སྒགས་སྤྱད་དུ་བཏབ་བའི་བྱག་པ་ཞིག་གི་མིང་དུ་སྒན་གཞུང་ལས་བཤད་ཅིང་
ལེགས་སྤྱར་གྱི་ཀྱལ་ཁ་བྱར་ཆག་པའོ། ། 温煮食物,系印度语 𑎧𑎥𑎥𑎥
的转音

ཀོས་གོ། 下巴

ཀོས་ཐག དཀོས་ཐག ཉམ་ཐག 困苦、衰败

𑎧

𑎧་སྒགས་གསུམ་དང་། གྲེ། གྲེ་ཀ། གྲེ་གྲེ། གྲེ་རྩ། འབད་པའི་
བཅའོ། །འདིར་མིང་གཞན་དང་མི་ཚོར་བའི་བྱིར་མ་བྱར་བཏགས་པའི་ངག་སྒྲིས་
ཉར་ན། ཀྱ་ཁ་གྱ་ཉ་དུ་ཚ་ལྟ་བུ་ར་ལ་ཤ་དུ་ཉེ་བཅུ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་གདུང་
འདེགས་ཀྱི་ཀ་དང་། སྒྲ་བྱིད་ཀྱི་ཁ་དང་། མོད་པའི་ག་ལ་དང་། སྒྲིག་
ཆགས་ཉ་དང་། དུས་ཀྱི་ད་དང་། རིག་བྱའི་ཆ་དང་། ཡན་ལག་སྒྲིན་ཞུགས་
པའི་ལ་དང་། བཟའ་བའི་བ་དང་། མིག་མོགས་ར་དང་། རི་ཡི་ལ་དང་།
ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་། ཁ་ཁྲངས་ཀྱི་ཉ་རྒྱམས་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པར་
བཤད་པ་ལས། ཀྱ་ནི་འདུལ་བ་སྒྲོ་བཟང་དགའ་ལྡན་ཀྱི་དག་ཡིག་ཏུ། ཤ་བའི་
གྱ་དོར་ག་ལ་མོད། །བ་བྱར་ཡོད་དང་མེད་པའི་བྱད། །ཅིས་འབྱུང་བ་དང་།
བན་དག་པ་ལ་མོ་ཆེར། ཀྱ་བ་དང་གྱ་དོར། དུ་སྒྲིག་དང་དུ་བའི་འབྱ། སྒྲ་
ཞུགས་བྱ་དང་བྱ་ཆེད་ཅིས་འབྱུང་བ་རྒྱམས་ནི་བཏག་དགོས་སོ། །རྒྱ་ལ་ཆེན་
པོས་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་བཅུད། ཅིས་བཀོད་པ་ཉར་འབྲི་བ་མང་ཡང་། ཟ་མ་རྒྱ་གི་
མཆན་བྱར། གསུང་རབ་དག་པ་རྒྱམས་ན་ན་རོ་ཅན་དུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་
གཅིག་གོ་གཅིག་སྒགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་སྒོ་བ་བོ། །ཞེས་པ་ཉར་དེང་སང་རྒྱ་
ཅན་དུ་འབྲི་བ་ཉིད་ལེགས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱར་གྱི་གྱ། རི་དུགས།

གསལ་དངས། སྙམ་ཉིའི་དྲགས་པ། ཆོགས་པའི་བྱ་བ། གཡང་གི་ལྷ།
ཁམ་ཟས་ལྷ། ཀང་སྒྲོབ་ལྷ། བྱ་རམ་གྱི་དྲགས་ཞེས་པའི་གྲ་ནི་སྒྲུའི་གྲ་དང་།
བྱ་ནི་གིས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་ནི་ལྷས་གྱི་ཅ་དང་། ལྷ་མ་ནི་བཟིན་ཆགས་པའི་ལྷ་མ་
དང་མི་ཞོར་བའི་ཆེད་དང་། དྲགས་ནི་ཆལ་བར་དྲགས་ཞེས་པ་ལྷ་བྱའི་འབྲུལ་
དང་། དྲགས་ནི་དབྱ་ཅན་གྱི་ཚུའི་དྲགས་དང་མི་ཞོར་བའི་བཟར་ལ་བྱར་
བཅགས་པར་མངོན་ཡང་། དྲངས་ལྷ་དྲགས་གསུམ་གྱི་ཞོར་སོ་བཅག་དགོས་ལ།
ཡིག་རྟེན་འགར་ཁའི་སྤྲ་དང་སྒྲན་ལྷ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ཉེ་ལ་བྱར་གྱི་གནས་འདི་
ལ་དབྱད་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་མོད་མངས་པས་འཇིགས་སོ། ། 作喂！唉！呀！解
释，都是呼词

ཀླ

ཀླག་ཀླག ཀླག་པོ། འཁྱུག་པོ། 这两词都是弯曲或不直
ཀླང་དང་སྙགས་སྒྲས་བཟུས་བའི་འང་ཡང་གཉིས་ཉེ་གསུམ། ལྷ་ད་པ་
དང་ཆོག་ཀླན་གྱི་ལྷ་ད་དོ། ཀླང་། ཡང་། འང་། 三字意为也、又、
虽然，虽则，是藏文连接词的一种

ཀླལ་བ། བཀླལ་བ། མ་འབྲེལ་བའི་ངག་ཉེ། རྩེ་བྱམས་པ་སྤྱིང་བའི་དག་
ཡིག་སྒྲ་བའི་ཀླན་ལས། འདི་ལྷན་འབྲུག་མེད་པ་བྱེད་པ་ནི། ཀླལ་ཀ་ལས་
དཔགས་པའི་སྒྲོ་བཟོ་ཡན། ཞེས་གསུངས་སོ། ། 这两词是没有关联
的无聊话

ཀླལ་ཀ། ཀླ་རེ། 玩笑；戏调

ཀླི་དང་སྙགས་སྒྲས་བཟུས་བའི་ཀླི་གི་རི་ཡི་ལྷ། རྣམ་དབྱེ་བྱག་པ་འབྲེལ་བ་
དང་། ཀླི་字及等字所括的 ཀླི་གི་རི་ཡི་(的) 五字，是文法第六语
格“连词”

ཀླིས་ཀླིས་གིས་རིས་ཡིས་ལྷ། རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་པ་ལྷན་པའི་སྒྲོའོ། །

(ཀྱིས་ཀྱིས་གིས་ཀིས་ཡིས) 五字是文法第三语格“主动词”，表示一个动作的人物或主格，意为用、以、由、被等

ཀྱི་ལྗོངས། ལྗང་ལས་སྐྱེ་བའི་མེ་ཏྲ་ག་ཤེལ་ཏང་ལྟ་པལ་སྐད་དུ་ཤེས་ལྡང་བེར། 草地上生长的一种小花，叫做 ཤེལ་ཏང་།，普通则叫做 ཤེས་ལྡང་།

ཀྱི་ཅད། ཀྱི་ཅད། ཅུང་ན་གྱི་ཚོག་ 这两词都是表示愁苦的叹词
(唉！呜呼)

ཁྱ། ཁྱོ་བ། ཁྱོ་བ་ཏང་། འགྲགས་ཕྱེད་ལྷགས་ཀྱ་སྟེ་ཡིག་རྟིང་དུ་ལྷགས་སྐྱ་
ཞེས་བྱང་འབྱུང་ལ། ཡ་ལགས་ཤ་བཏུན་དར་ལྟ་རམས་པའི་བར་ཡིག་སྟོ་གསལ་
མགིན་རྒྱན་དུ། ཁྱོ་བ་ཏང་ནི་ལྷགས་ཀྱས་བཏབ་པ། ཞེས་བར་གྱི་ཚོག་ཕྱིས་
ནས་བཀྲལ་བ་ནི། འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱོ་བ་ཏང་། །
ཞེས་པ་དང་མི་མཐུན་པས་བཏག་ 这三词是铁钩，在旧词中写作
ལྷགས་སྐྱ།

ཁྱར་ཁྱར། ཕྱུ་ཙ་གའི་སྐད། 叽叽(阿兰雀的声音)

ཀྱི་མ། མྱད་པ། མྱོན་པ། ལྱམ་པ། རོ་མཚར་བ་ན་མས་ལ་འདུག་པར་སྟོན་
གསལ་མཚན་ལས་གསུངས་ཤིང་ཕྱང་ན་གྱི་དོན་དུ་འང་འདུག་གོ། འིགས་པ་དུག་
ཅུ་བའི་སྐྱ་འགྲེལ་དང་རྒྱན་ལྡང་དུ་ངེས་པར་གྱི་དོན་ལ་འང་འདུག་པར་གསུངས་
ས། ། 用于表示谴责、发愿、恐惧、惊奇等意，也可当作确
切、无疑用

ཀྱིག་ཀྱིག་ བཞོ་བོ་སྐགས་སྐར་བར་སྐར་བའི་ཉམས། 是头部等“迅速摆动
的样子”

ཀྱིང་ཀྱིང་། རྟོང་ངམ་ཁྱུང་བུ། 深陷(如地穴或洞)

ཀྱང་རྟེ། ཀྱོང་རྟེ། ལུས་སྟགས་དྲུང་པོར་བསྐྱངས་པ། 腰身直起；端坐

ཀྱབ་ཀྱབ། གར་སྟགས་འབྲབ་པའི་ཉམས། 踏脚或跳舞时的姿态

ཀྱད་པ། སྐང་མཐིལ་ཙམ་སྒྲོབ་པའི་ལྷམ་རྩེ་རྒྱ་གོ་བས་བྱས་པ་ལ་གོ་ཀྱད་ཟེར་བ་
ཏྲ་བུའོ། ། 拖鞋(一种仅有底子的鞋)

གྲི་ག། སྒོན་པའི་འགམ་སྒྲོར་རམ་སྤྱུད་དེ་ཇི་ཀྱ་བྱར་ཆག་པ་ཡིན་ལ། ལ་ཤིའི་གྲར་
ཁང་དང་སྒྲིས་རབས་སྟགས་སྤྲི་ཀྱ་ཞེས་བྲིས་སྤང་། 是井边的井栏或边
缘，系梵文 ཇི་ཀྱ། 的转音

གྲིག་གྲིག། གཟི་མདངས་འཆོར་བའམ་སྒྱིག་ཡལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། མགོན་
པའི་གཏོར་ཆག་ཏུ། གྲིག་གྲིག་ཞབས་བྱས་བདུད་དཔུང་ཐལ་བར་སྒྲོག་ ཅེས་
འབྲུང་བས་མཆོན་ཞིང་། དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཏུ། གྲིག་གྲིག་ལ་ནན་
ནན་ཞེས་པའི་མཆན་ཞིག་ཡོད་པ་བཟག གེ་ལུ་འཕྲོ་བའི་ལྷ་སྒྲིག་ 威光焕发或使肌体战栗

ཀྱུ་ཀྱུ་ཉིས། ཅི་ཏྲ་ག་རྩེ་སྒོན་བྱི་ལ་ཙམ་བ་ན་མས་བྱིས་ཀྱུ་ག་ཀྱུ་ཏུ་བསྐྱར་བར་སྒོན་
གཞུང་ལས་བཤད་དེ། ཁ་བས་བྱི་སྒྲོད་རྒྱ་ནག་གིས་ལ་ཅི་ཞེས་འབོད་པ་དེའོ། །
即 ཅི་ཏྲ་ག།, 也有释作 ཀྱུ་ག་ཀྱུ་ག་ཏེ།, 即辣子

ཀྱུང་ཀྱུང་། ཀྱུང་ཀྱུང་རྩེ་པལ་སྐད་ཏུ་ཀྱུང་ཆེན་སྒྲེ་རིང་ཟེར། 雁，普通话
中叫做 雁，普通话

ཀྱུམས། ལུས་ལ་ཆགས་པའི་ཤའམ་ཤི་བཟའ་བ་རྩེ་ས་མཐའ་མེད་པའང་ཡོད།
肉食；肉体

གྲོག་གྲོག། འདྲོགས་ལངས་ནས་རྒྱགས་པའི་ཉམས་དང་། ལྷམ་བྱི་སྒྲོའི་ཀྱུང་པར་ཏེ།
ཕྱི་མ་ལ་མདོ་ཙམ་བར། གྲོག་གྲོག་ཟེར་བ་དག་མི་བཅང་ངོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
惊诧以后逃跑的样子和脚步声

ཁྱོང་ཁྱོང་། རྒྱ་གཞིག་གི་ཁ་ཀྱུན། 耳朵轮廓

ཐ

ཐམས། གཡུང་པོ་ཉེ་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་པའི་རིགས་ཤིག་གོ། 落后民族

ཐུང་ལ། རག་བཀུལ། 无谓之谈；胡言乱语

ཐག་ཅོར། ཅ་ཅ། 吵杂；吵闹

ཐགས་པ། ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའམ་ལྷག་པར་གྱི་བར་ཉེ། དེ་ལ་ཐགས་ཏེ་
ཤིན་ཏུ་དག་པར་འབྱུང། ། ཞེས་འབྱུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་གཞན་དུ་འང་འབྱུང་
ངོ། ། 最优；超越；更加

ཐད། ཉེང་ངམ་གོང་། 顶上；上面；上头

ཐད་ཀྱའམ་ཐད་ཀྱས། ལྷ་བ་ཉེ་ཐད་པ་ཀྱས་པ་ལས་བབས་པའི་ཁ་ཀྱུ་འབྱར་
བག་ཅན་དུ་སྒྲན་དཔེར་བཤད་ཅིང་། སྤྱོད་ཐུངས་ཀྱི་ཁྱོད་དང་མཛོན་བརྗོད་
འགར་ཐད་པའི་ནམ་གངས་སུ་གསུངས། མགོའི་ཐད་པ་ལ་སྤྱོད་ཀྱན་ལས།
མགོའི་ཐད་པ་ཀ་ལ་ལ་བཏགས་པ་ནི། ཐོག་མའི་ཐད་དང་འབྲེལ་པར་ངེས།
ཞེས་པ་ལྟར་སི་རུའི་གཞུང་དང་གནའ་དཔེ་མང་པོར་ཡང་ཐད་པ་ཞེས་འབྱུང་
ངོ། ། 这两词是脑质粘液名

ཐད་ཀོར། ཡི་གེའི་ཐད་ཀོར། 字上面的小圈

ཐབ། ཐམ། ལ་བ་ཉེ་ཐམ་ཕུ་འབྱུག་པའི་གོས་ཡིན་ལ། ཐམ་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་
ཡོད། 毛毡或褐子所制的衣服，也有写作 ཐམ། 的

ཐན་ག། ཅོད་པ། 畔；隙；争执；争论

ཐས་པ། ཅོག་རོའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་ཁྱོད་ལས། ཐས་པ་ཞེས་ཕུ་བ་ནི་གཏིང་
སྤེབས་པའམ་མཐར་ཐུག་པའམ་རྟོགས་པ་ཞེས་ཕུ་བའི་བཞེག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་
ཏེ་མཐའ་ཐས་དང་འབྱམས་ཐས་སོགས་ཀྱང་མཛོན་ནོ། ། 深入；到底；了

悟；通达等意

ལྷ་བཅུད། ལྷ་རྩྱུག་རྩུང་རྩུས་སྤངས་པ་ལས་ཕན་པའི་སྒྲོ་སྒྲན་ཞིག་གོ ། 党

参；铃汤子（药名）

ལྷ། མཚོར་གནས། 龙（海生动物）

ལྷང་། རྒྱུ་རྩུ་རྩུས་པའི་མིང་གི་རྩུ་ལྷང་དང་ནགས་ལྷང་ལྷ་བྱ་དང་། འབྲུང་

ཅིས་ཀྱི་ལྷང་ཁམས་དང་ལྷང་རྩ་ཞེས་པའང་མཚོན། 极其广大的意思

ལྷང་། ལྷང་འཁོར། ལྷ་མའི་སྒྲུ་ཆབ་ལས། ལྷང་ཞེས་པ་རྩུ་མཚོའི་མཚམས་

སྒྲུ་མཚོ་ཕྱི་ལ་ཕྱི་ལ་འཁོར་རྩེ་དཀྱིལ་ནས་གཏིང་རྩུ་བྱ་འགྲོ་བ། ཞེས་གསུངས་

ཀྱང་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྩུ་ཆེ་བ་ལྷོ་ནམ་མཁའི་ལྷང་ཞེས་པའང་མཚོན། 渊深而

广阔，如（海）

ལྷོད་ལྷོར། དབང་རྩུ་ལྷོར་བའི་བན་རྩིང་གི། གཤམ་རྩུ་མཚན་བྱར་བན་ཞེས་

གར་ཡོད་ནམས་ནི་བན་རྩིང་གི་ཆོག་བལྟས་པ་དྲན་པར་བྱའོ། ། 制服（此

字是旧词，以下凡注有 བན 字者均是旧词）

ལྷོད། དམ་པོར་བཅིངས་པ་བཀྲོལ་བ་གྲོ་ད་ལྷོད་ལག་རྒྱན་ལ་ལྷོད་ཅེས་འབྲེལ། །

放松；解开，现在普通写作 ལྷོད།

ཀ

ཀ། ལྷར་བ་གྲོ་རྩུའི་ལམ་ཡིན་ལ། ལྷས་བྱངས་ཟད་པ་ལ་ཀ་རྩུ་ལྷང་ཞེས་པའང་

མཚོན། 渠道；水沟

ཀ་ལག ལྷས་ཀྱི་ཀ་ལག �手足

ཀང་ཁྱོག ཁྱོལ་བོ། 跛子；跛者

ཀང་ཐང་། བཞོན་པ་མེད་པའི་ཀང་ཐང་། 步行

ཀང་བ། བཀྲོད་བྱེད་དམ་བཞི་ཆ། 脚；足；四句偈语之一句

མྱ

མྱལ། རྟོག་མའི་དག་ཡིག་དུ་འབྱུང་ཞིང་། འདུལ་བ་སྒྲོ་ལྡན་གྱིས། ལ་སྒྲལ་
མེད་པའི་སྒྲོག་གུར་རྟེ། །ཞེས་བཀྲལ་རྟེ་དང་སང་འབྲི་བ་མི་སྣང་། མཁས་པ་
དག་འབྱེད་གྱི་མཆན་དུ། མིད་པའམ་སྒྲོག་མའི་མིང་དུ་བཤད་པ་ནི་ཡིག་ནོར་ལ་
བརྟེན་པའི་འབྲལ་བའོ། ། 隐约；不显的

ལྷགས་པ། སྒྲ་མི་ཤེས་པའི་ལྷགས་པ། ལྷམ་པ།

སྒྲོག་ ལ་ཡོག་གམ་པག་ཉེ་སྒྲོག་གུར་ཁྱང་མཆོན། ལྷམ་པ་；秘密

སྒྲོག་མ། མལ་མདུད། མེའུ་མེའུ་

སྒྲོག་ཤལ། སྒྲོག་འབྱུང་། བ་ལང་གི་སྒྲི་ཤ་གུར་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། རྩོད་
བསྟན་གྱིས་སྒྲོག་སྒྲོགས་ལ་ས་མགོ་ཅན་སྣང་ཞེས་བཤད། ལྷམ་པ་མེའུ་མེའུ་
མེའུ་

མྱ

མྱ་ཅིག་ མྱ་ཅིག་ ལྷ་ལྷུ་བ་གྱི་རིམ་ལྡེལ་ས། མྱ་ཅིག་སེ་གོལ་གཏོགས་པར་
བཤད། །ཅེས་དེ་ཅམ་གྱི་ཡུན་དུ་གསུངས་ཤིང་། དུས་མཐའ་དང་བྱ་རྒྱུ་གསུ་
མྱ་ཅིག་མ་དང་། མྱ་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཞེས་པའི་མྱ་ཅིག་མ་ནམས་
གྱི་ཆད་ལ་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་བཞེད་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་སྣང་ངོ་། །དཔང་མའི་ཆོགས་
གསུམ་གསལ་བ་ལས། མྱ་ཅིག་ཅེས་པ་དུས་ལྷུང་བ་རྒྱུད་པ་ལ། མྱ་ཅིག་ད་
ཡིག་མཐའ་བརྟེན་དུ་བྱས་པ་ནི་མྱ་ཅིག་མེའུ་མེའུ་མེའུ་མེའུ་མེའུ་མེའུ་མེའུ་
མེའུ་བས་དའི་རྟེན་འབྱུང་དང་། གསལ་འབྲལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་བྱའོ། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་སྒྲ་ཆུན་དུ་དགག་པ་མཛད་ནས། མྱ་ཅིག་སྒྲོགས་ལ་གང་ཡང་
དུང་། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ངག་སྒྲོན་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། ། 一瞬息间；一
刹那；顷刻；暂时

སྒྲ་བ། སྒྲ་ཆགས་པའི་གར་བ་ཉེ་བས་འཕུལ་བྱེད་པ་དང་། རིའི་བྱེ་བྲག་བསྒྲ་བ་
ལ་སྒྲུར་བ་ཡིད་དེ་མི་ལོགས་སོ། ། 稠；浓；密

སྒྲ་རགས། གོས་ཀྱི་སྒྲ་རགས་ལ་སྒྲེ་རགས་ཀྱང་འབྱུང་། 衣服的带子，也
可以写作 སྒྲེ་རགས།

སྒྲུག་ ལྷ་སྒྲེགས་སམ་རྒྱ་ཚོས། 苏木(紫红色)

སྒྲུ། ང་རོའམ་གདངས། 声；声音；声调

སྒྲུ་ཆ། སྒྲུ་བའི་སྒྲུ་ཆ། 语言；话

སྒྲུ་གཏོང་བ། བྱ་གཏོང་བའམ་འབོད་པའི་ངག་ ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུ་དང་ཡིད་དེ་སྒྲུ་ཞེས་པས་མཚན།

སྒྲུ། མཚན་ཐོར་བའི་དོན་ཉེ་ཡིན་རེ་སྒྲུ་དང་ཡིད་དེ་སྒྲུ་ཞེས་པས་མཚན།
发誓

སྒྲུ་བས། དུས་ཀྱི་སྒྲུ་བས། 时候；时间

སྒྲུ་མ་བ། འཛིན་ཐུང་། 钳子

སྒྲུ་མ་པོ། རྒྱན་མེད་པ། 干；干燥

སྒྲུ་ཁྱེད་། དུ་མིག་ ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ 窗；天窗；窗格子

སྒྲུ་མ། ལྷ་སྒྲུ་མ། 星；行星

སྒྲུ་མ་ཅིས་པ། གཟུང་སྒྲུ་མ་ཁུང་ཉེ་ཅིས་པའམ་ཅི་བ། 星相家 ཅིས་པ།
亦可作 ཅི་བ།

སྒྲུ་ལ། ཐོབ་པའི་སྒྲུ་ལ། 股份；应得的份子

སྒྲུ་ལ། ཐོབ་སྒྲུ་ལ། 梯(阶梯)

སྒྲུ་ལ། ཡ་གད་དེ་ཤིང་སྒྲུ་ལ། 梯子

སྒྲུ། ལྷ་སྒྲུ་ཞེས། 身(身体的尊称)

སྒྲུ་ག་ མི་ངན་ཡིབ་ཉེ་བཅུད་པའི་མིང་དུ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་འབྱུང་། 隐藏的坏人

ལྷགས། ལྷལ་ལམ་ཤི་སྟེ་ལྷལ་བཙུགས་པ་ལ་ལྷགས་བཞག་པ་ཞེས་པས་མཚན་
ཞིང་། ཞེ་ཆེན་རྒྱང་ཡིག་གི་སྒྲིང་གཞིས་ཤན་ཐུར་དུ་ལྷག་ཅིས་ཡོད་དོ། ། 賭
博或骰子，也有写作 ལྷག་གི་

ལྷངས། ཡིབ་པའི་གནས། 藏处(穩藏的地方)

ལྷད་པ། ལྷད་བྱ། 线(紗)

ལྷད་པ། ལྷང་མའི་མིང་པ། 男子；妻的兄弟

ལྷར་བ། གཞི་མེད་པར་སྒྲོན་བཀལ་བ་སྟེ་བས་འཕུལ་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་ལྷགས་
ས། ། 平白地加给过失

ལྷ། མགྲིན་པ། 颈项；喉

ལྷ་ཆེང་། རིད་པའམ་རྒྱད་པའི་མིང་དུ་བསྟལ་བ་ཡོད། 消瘦或衰弱

ལྷག ལྷལ་འགར་མ་ཞེས་འབོད་པའི་རྩ་སྐར་ཏེ་འགྲང་བུ་མི་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་མ་དག་
པར་མེམས། 是一种行星(柳宿)，有些地方则叫做 མ།

ལྷད་འཆིང་། ལྷས་པའི་ལྷད་བྱན། 腰带；腰饰(男子腰间的饰品)

ལྷགས་པ། ལྷན་པགས། 壳；外皮；封皮

ལྷབས། ལྷ་དཀར་པའི་ལས་ཏེ། བསྐྱབ་ཅིས་འབྲི་བའང་རྒྱང་ཞིང་ལྷབས་སུ་
རྒྱད་ཅིས་པས་མཚན། 困难的工作，也有写作 བསྐྱབ་པའི་

ལྷམ། བརྟུང་བ། 饮料；喝的

ལྷམ་པ། ལྷགས་པའི་ལྷ། 渴

ལྷར། ལྷེའམ་ཚན། 部分；关于

ལྷར་བ། 绕转

ལྷར་ཆེར། དམ་དུམ་མམ་ཁང་བའམ་རེ་ཞིག་གི་བརྟན་ངག་སྒྲོན་གྱི་མཚན་ལུ་
ཞིག་རྒྱ་བཤད་དོ། ། 零星；暂时；房屋

སྐྱེས་མཁའ་། གནས་མཁའ་། 床；卧具；卧处

ཆུ

ཆུ། ཆེན་ཆུ་དང་རང་ཆུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ཞིང་། མདོན་བཟོད་དུ་བཅས་
པའི་མིང་ལའང་སྤྱར་ཏེ་སྤྱད་པའི་ཆུ་མ་དག་ཀྱང་མཆོན། 单独；独立；桥；
单股纱

ཆུག་པ། བཤང་བ་ཉེ་སྤྱག་པའང་འབད། 粪便；屎，亦可写作སྤྱག་པ།

ཆུང་། རི་དྲགས། 野马

ཆུང་ཆུང་། ཉའི་མདོག་ 枣骝（马的毛色）

ཆུང་བ། ཁོ་ན། 单一；单独；仅一

ཆུང་མ། ལུས་ཀྱི་ཅ། 身上的大动脉

ཆུན། ར་བྱ་ཉེ་བཅས་ཆུན་དུལ་ཆུན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། 一种茶壶；铜壶；
牛乳壶

ཆུལ། ཆུ་སྐྱོང་ལ་སྐལ་བའི་ཅལ། 游泳

ཆུལ་བ། སྤིད་བུ། 皮袋；整剥的兽皮

ཆུན། མཆོ་སྤ་བའི་འདུལ་ལྷིག་ཆེན་མོ་ལས། མདོ་ཉེ་བ་ཡན་ཆད་ལྟར་ན། ཆུ་
ནི་འབྲས་བུའི་རོ་བོ་སྤྱད་བྱེད་ཡིན་ལ། ཆུན་ནི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྤྱད་བྱེད་
ཡིན་ནོ། །ཆུ་ས་བོན་གྱང་བོ་དང་ཆུན་ཆུ་ལྟར་འཕྱར་བ་ལྟ་བུ་ཉེ་ཆུ་དང་ཆུན་ག་
དད་དོ། །བྱེ་བྲག་སྤ་བ་ནི། ཆུ་དང་ཆུན་ལ་རོ་བོ་བ་དད་མེད་ཅིང་མིང་བ་དད་
དུ་བཟོད་པ་ཅམ་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། ། 缘；因缘；条件

ཆུན་ཆི། སྤན་གྱི་བར། 药的总名（旧词）

སྤྱ

སྤྱ། དཀར་ཤས་ཆེ་བའི་མདོག་དང་ལོ་ཐོག་ཉེ། སྤྱ་བོ། སྤྱ་སངས། སྤྱ་མེང་།

མེང་པོ་ནམས་ཀྱང་མཚོན། 白色成分较多的颜色；灰白色；庄稼

སྒྲོ་ག 5། 喜鹊(鸟)

སྒྲོ་བྱལ། ལེ་ལེགས་པའི་མིང་ཉེ་ཞེ་དུང་གིས། ལེ་ལེགས་པའམ་སྒྲོ་བྱལ་བ། །

ཞེས་པ་དང་། སྒྲོ་དང་སྒྲོན་ཐོག་ལེ་ཐོག་མིང་། །ཞེས་བཤད་དོ། ། 1. 收成

良好 2. 丰收、秋收 3. 收获

སྒྲོ་ནར། མེ་ཉོག་ཕྱེ་བྲག་པ། 一种花；一种花名

སྒྲོ་བ། དགྲུགས་ཕྱེད་སྒྲིའི་མིང་ཉེ་གྲུ་ཁེམ་ལ་གྲུ་སྒྲོ་ཞེས་པས་མཚོན། 是搅具

的总名，如把桨叫做 སྒྲུ་ཁྲ།

སྒྲོ་བྱལ། བྱ་སྒྲོན་ལས་རྒྱུ་རྒྱ། ལྷས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་སྒྲོ་བར་

ཐུར་པའོ། །ཞེས་ངོས་བཟུང་བ་ལྟར་ལ། སྒྲོ་བྱལ་དུ། ཁ་ཅིག་སྒྲོ་བྱལ་ལ་ཡང་

འདོད། །ཅེས་དང་། དག་སྒྲོན་དུ་བྱལ་ལས་མགོ་བྱས་སོ། ། 一种病名

(全身皮肤的颜色变为灰白色)

སྒྲོ་མི། ཀར་ཐང་གི་སྒྲོ། 乘骑者(步行的对称)

སྒྲོ་རེངས། སྒྲིང་གང་ལ་ཉི་མ་འཆར་དུས་ཀྱི་ཕྱང་བ་ཉེ། ལྷང་ནམ་འབྱེད་ལས།

སྒྲོ་རེངས་དང་པོ་ནི་སྒྲོན་པོར་ཕྱང་བའོ། །སྒྲོ་རེངས་བར་བ་ནི་མེར་བོར་ཕྱང་

བའོ། །སྒྲོ་རེངས་ཐ་མ་ནི་དམར་པོར་ཕྱང་བའོ། །ཞེས་དང་། བམ་སྒྲིང་གི་

མདོར། ཕྱི་ལྷ་སྒྲོ་རེངས། ཞེས་དང་། ཀའི་བྱེད་བུན་བཟུ་བའི་ལྷ་ཀར། སྒྲོ་

རེངས་ནི་ཕྱང་བའོ། །ཞེས་དང་། མདོན་བཟོད་དུ། སྒྲོ་མ་སྒྲོ་རེངས།

ཞེས་ཀྱང་འབུང་ངོ། ། 太阳刚刚升起时的光辉，即曙光；黎明

སྒྲོ་བམེང་། མདོག་དཀར་ཤས་ཆེ་བ་ཉེ་མེར་སྒྲོ་ལ་མེར་བམེང་ཞེས་པ་ས་པན་གྱི་

ཆོག་གཉེར་ལས་འབུང་བ་ལྟར་ལ། སྒྲོ་བམེངས་སྒྲོ་བམེང་སྒྲོ་སངས་སྒྲོ་མེང་

ནམས་དང་འདུའོ། ། 白色成分较多的颜色(如淡黄等)

ཕྱང་རྒྱལ། འདས་ཕྱགས་བྱེད་པའི་ཞལ་ཞལ་གྱི་བད་རྩིང་། 上泥；曼泥

(旧词)

ཕྱབས། སྦྱོར་པའི་ཕྱབས། 依怙；保护

ཕྱར་མོ། ཐུ་ཕྱར། 水鸭；鸥；水鸟

ཕྱས། འགྲོག་པའི་རུ་སྐགས་བསྐྱབྱའི་དངོས་པོ་ཉེ་འཁེ་བ་ལ་ཕྱས་ཆེན་ཞེས་རྫོང་
པས་མཆོན། 牧人搬移的东西或帐幕

ཕྱི་བ། སྤང་ཤོད་སྐགས་སུ་ཕྱེས་པའི་ཆེར་སྟ། 白刺(一种生于谷地的
刺灌木)

ཕྱི་བྱང་། བག་ཆ་བའམ་ཕྱི་གཡའ་བ། 恐怖；畏惧

ཕྱི་མ། བགས་ཤུན། 外皮；皮肤

ཕྱི་མེན། རྒྱང་། 风

ཕྱིགས་བྱ། ལས་རྒྱུ་དུ། ཡི་གུའོ། །ཞེས་འབྱུང་ཉེ། དེ་ནི་དབྱགས་འབྱིན་
པའི་སྒྲའི་བྱང་པར་གྱིས་བཏགས་སོ། ། 呃，打冷噤的声音

ཕྱིད། དགའ་བའི་ཕྱིད། 快乐；愉快

ཕྱིན་གོར། ད་ཕྱིད་དེ་ཕྱི་ཅངས་པ་ཡིན་ལ། ཡི་གུར་དུ་གངས་སྐལ་དང་།
ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་དུ་སྐམ་ཡིན་པར་གསུངས། 水蜥蜴；雪
蛙；水獭

ཕྱིན་ཐང་། སེར་བའམ་ཐན་པའི་མིང་དུ་མགྲིན་རྒྱན་ལས་བཤད་དེ། དབྱངས་
ཅན་དབྱེས་སྒྲའི་མཆོག་མིན་ངེས་བཞུན་གྱི་དབེར་བརྫོད་དུ་འང་འབྱུང་ངོ། །
雹灾或旱灾

ཕྱིན་པ། འཆབ་མ། 借贷；偿还物

ཕྱིབས། གནས་བྱེ་བྱག་པ་ཉེ་བྱག་ཕྱིབས་དང་ཕྱིབས་ཞེས་རྫོང་པས་མཆོན།

一种居所,例如崖下;鸟窝

སྒྲིལ་གྱང་། འདུག་པའི་སྒྲིན་ལམ་གྱི་དོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྱང་དང་བྱེད་སྒྲིལ་སོགས་སོ། །

跏趺;磐坐

ཐུ་གང་། ཐུ་རྫོང་བྱར་བཅས་པ་དང་གདོང་གི་བྱུགས་རྩས་གཉིས་ཀའི་མིང་ལུ་

བཤད། 擦面物(即铅粉或银粉)

ཐུ་ཅན་། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ། 青果;山楂(三种药果之一)

ཐུ་ཅམ། ཆོད་མ། 蔬菜;菜

ཐུག་གྲོ། མི་གཙང་བས་སྤགས་པའམ། དང་ཁ་ཚག་པ་ཞེས་ལས་སྒྲིག་ཏུ་འོ། །

肮脏或作呕(被不洁之物沾污或反胃)

ཐུགས་པ། ཟས་ཟོས་པ་མ་ཞུ་བར་བྱིར་བྱང་པ། 呕吐

ཐུང་ཀ ཐུ་ཐུང་ཀ་ལ་ཐུང་ཀ་དང་ཐུང་ཀ་ཞེས་འབྲི་བ་ནི་གྲང་ཆོག་ཡིན་པར་རིམ་
བཞིན་སྒྲིན་ཐུན་དང་ངག་སྒྲིན་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ཐུ་རེངས་གསར་བར་གདམ་ཀ་
དང་ཉེང་ཀ་དང་ཐུང་ཀ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་འདུག་ཆད་པའི་སྒྲིན་བྱང་ངམ་གང་ཐུར་
མས་མོ་མཐའ་འབྲེན་ལྷགས་མི་འགལ་ཚུལ་དཔྱད་དགོས་པར་བཤད་མོད།
ཡང་གི་སོགས་དེར་མ་རེས་པའང་མང་ངོ་། ། 是鸟名鸦(红嘴、白脖、
毛纯黑等三种),本为 ཐུང་ཀ 有写作 ཐུང་ཀ 或 ཐུང་ཀ 的,系俗语的
的写法

སྒྲི་དག སྒྲི་ཅ་ཡོད་དོ་ཅག་སྒྲི་འདིའི་དགུ་ནི་མང་ཆོག་ཡིན་པས། འདོད་དགུ།
མཁོ་དགུ། ཡོད་དགུ། བསམ་དགུ། བཟང་དགུ། ངན་དགུ། སོགས་
ཀྱང་མཆོན་ལ། དཔང་ཚིས་སྒྲི་དགུའི་དགུ་ལ་དས་འབུལ་བ་གངས་སུ་འབུལ་
བས་ར་ལ་ག་བཏགས་པའི་ཐུ་འབྲི་བར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲི་ཐུན་དང་ངག་སྒྲིན་
ཏུ་སྒྲི་མ་ཐུར་བཞེད་དོ། ། 众生,是一切有生命之物

སྤྱི་མཆེད། མིག་སྤྱོད་ས། 处；器官（眼等）

སྤྱི་བོ། སེམས་ཅན། 人，有心者，众生

སྤྱི་རྩ། རྩའི་ནང་ཆན། 酸的（味的一种）

སྤྱིངས་པ། རྩེ་ཆ་བ། 羞愧；害羞

སྤྱིད་མོས་ཆལ། མེ་རྟོག་སྤྱོད་སྤྱི་ལྷུ་མ་ར་ཉེ་སྤྱིད་པ་ལ་མོས་པ་འབྱུང་བའི་ཆ་
ནས་བཏགས་པའོ། ། 花园；园林

སྤྱིན། ལྷུང་བའམ་མགྱོགས་པ། 速；迅速；快

སྤྱིམས། བཏུང་བའི་ཞེ་ཆོག་ 饮料（尊称）

སྤྱིར་བ། ཆེར་ཤིང་། 黄柏；黄刺树

སྤྱིལ་བདར། སྤྱིལ་ཤ། 送资；运送的工资

སྤྱིལ་མ། འཇིགས་ས་ལྟ་བུ་ལས་སྤྱིལ་བའི་གྲགས། 在畏途中的保卫者
或伴行者

སྤྱིས། སྤྱི་ཆུན་སྤྱིར་རེས་ཀྱི་ཚེངས། 礼品；礼物

སྤྱིས་ལྷན། དར་མ། 壮年

སྤྱིས་བྱ། གང་བྱག་ 男子；丈夫；人

སྤྱི། ཡིད་སྤྱན་པ། 厌烦；尤烦

སྤྱི་སྤྱོད་ས། འབྲུག་ཚེང་གི་རྒྱ། 纠纷；争执（纷争的原因）

སྤྱི་མ། སྤྱི་ཆུན་འབྱེད་པའི་ཕྱ་མ་དང་ཉེ་གཉའི་མིང་ཉེ། ཉེ་གཉའི་གཟར་བུ་གྱེན་
འབྱེད་བུ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱ་མ་ལ་སྤྱིས་མ་དང་། བྱག་པ་ལ་སྤྱི་ཆ་
ཞེས་བྱང་བྱེད། 离间相互关系的口舌；面糊，也有主张把离间
作སྤྱིས་མ། 面糊作སྤྱི་ཆེའི་说法

སྤྱིགས། གཟར་བུ་དང་ཉེ་གཉའི་སྤྱི་སྤྱོད་ས་ཏེ། སྤྱི་བས་འགར་ཐབས་ཚུལ་ལ་ཡང་

འབྲུག་པ་ནི་སྒྲན་ངག་མེ་ཁོང་དུ། རྩ་ཚོགས་སྤྱོདས་བརྒྱས་འཇིག་རྟེན་.....
འབྲུགས། །ཞེས་སོ། ། 1. 杓;瓢 2. 簪扯手 3. 方法

སྒྲོན། ཉེས་པ། 过失;罪过

སྒྲོར་སྒྲོར། ཡང་ཡང་གི་བད། 再再(再三的旧词)

སྒྲོར་འབྲིན། གཡོ་སྒྲ་ཉེ་ཕྱང་སྒྲ་རྩལ་བའི་རྩ་རྩེའི་དག་ཡིག་མཁས་པའི་འབྲུང་
གནས་སྒྲ་འབྲུར་འབྲིན་ཞེས་འབྲུང་ངོ། ། 欺诈;诡诈,也有写作
འབྲུར་འབྲིན། 的

སྒྲོལ། ཉམས་པའི་བད། 衰败;衰退(旧词)

སྒྲ

སྒྲ། མགོ་སྒྲེས། 发;头发

སྒྲ་བརྟན། སྒྲ་ཚབ་ཉེ་བཅས་རལ། 假发

སྒྲ་བད། ཐིག་ནད་འབྲིབ་དང་། མ་མང་དང་། སྒྲང་ལས་སྒྲེས་པའི་སའི་
དྲིག་པ་ཚོད་མར་རུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ངོ། ། 1. 梳子 2. 眼睛 3. 发菜

སྒྲག་འཇིགས་པ། 恐怖;畏惧;害怕

སྒྲངས། འབྲུར་བའི་སྒྲངས། 肿;肿胀

སྒྲན། གཙང་ནད་རྒྱག་གི་ནང་ཚན་ཏེ། མ་ཁྱ་བ་འབྲིལ་བའོ། །ཞེས་ལས་རྒྱུག་
རྩའོ། ། 食结不消症(六种痼疾之一)

སྒྲབ་པ། སྒྲ་འབྲབ་པ། 踏舞;踏步;跳舞

སྒྲུས་པ། གཙང་པའི་བད། 切断;砍断(旧词)

སྒྲོག་དཔྱོད་བའམ་དཔྱུགས་པ། 摇动(铃);搅动

དག

དགའ་བ། སྒྲ་བའི་སྒྲ། 难(易之反面)

དཀར། མདོག ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་

དཀར་གོང་། རྩོམ་ཁམས་གོང་དཀར་ཏེ་རྩོམ་ལྱི་རྩོམ་། འདི་ཚེ་ལ་དང་
ཐུང་ནས་ཡོལ་གོ་བྱས་པ་ལ་སྐར་ཡོལ་ཞེས་དྲི་མེད་ཤེས་བྲེང་དུ་འབྱུང་། ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་

དཀར་ཆག རྩོམ་ལྱི་ལྱི་ལྱི་ལྱི་ ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་

དཀར་ཡོལ། བྱུང་ཡོལ། ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ཁ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་

དཀྱ། ལུས་ཀྱི་ཐུང་ཏེ་དཀྱི་མགོ་དང་སྐབས་འགར་སྟོ་བ་ལ་ཡང་འབྱུང་། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་
ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

དཀྱ་བ། དྲི་མི་ཞེས་པ། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

དཀོན། རྩོམ་དཀོན་པ། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

དཀོན་མཆོག དཀོན་མཆོག་ལ་བར་རྩོམ་དུ་དཀོན་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་
(佛学术语,指佛、法、僧)在旧词中作 དཀོན་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

དཀོན། རྩོམ་ཀྱི་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

བཀ

བཀད། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

བཀད་ས། འབྱུང་པའི་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

བཀན། ཐུང་ཏེ་བཀན། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

བཀའ། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

བཀར་བཏགས། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

བཀྱར་ཏེ། ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་
ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་
ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་

དཀྱིང་བསྐྱེད། སྐད་ཅིག་གིས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་རྫིང་མ་བའི་སྐད་ཅིག་
རྫོགས་པར་གནད་གཅིག་གོ། 瞬息完满的发展(密教术语)

བགྲ

བགྲན། རྒྱགས་མའི་ཞེ་ཆོག་ 训斥(骂的尊称)

བགྲ

བགྲ། བརྒྱན་པའམ་མཛེས་པ་དང་རྒྱགས་མཚན་གྱི་མིང་། 美丽；斑斓；壮
饰；记号

བགྲག་ འད་འཆེར་བ། 照耀；发光

བགྲས། རྒྱགས་པ། 饥；饥饿

བགྲན་པ། དབུལ་པ། 饥者；穷人

བགྲས་རྩལ། བགྲས་པའི་ནད་ཅེས་ལས་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དག་ཡིག་གསར་བུའི་སྒྲ་གྲས་སྐྱེད་བྱེད་ལས་ཏམ་པ་ཞེས་བགྲལ་བའི་ཁྱད་སྒྲུབ་ཆོས་ལ། རབ་
ལ་ལྷབ་བྱས་པའང་ཡོད་དོ། 饥饿症；贪婪 རྩལ། 也有作 རྩལ། 者

བགྲས་པ། ཕན་པའི་ཆོག་གིས་གདམས་པ། 训勉；勉励；慰勉

བཟ བཟ

(འདིར་མ་བྱུང་བ་ན་མས་ལྟན་ཐབས་སུ་ཡོད་དོ། 1)

(在此处未收集的字，请查看补编)

བསྐ

བསྐབ། རིའི་བྱེ་བྲག་ཨ་རུ་རིའི་རྩ་བུ་ལྟེ་བྱེ་བྱེ་རབས་པ་འགས་བས་འཕུལ་སྤངས་
པ་མེ་ལོགས་ས། 涩味

བསྐལ་དོན། རེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ། 疑案；可疑之处；生疏

བསྐལ་བ། ཀལ་བྱུར་ཆག་པ་ལྟེ་མའི་ཆོགས་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དུས་ཤིག་

གྲོ་མོ། དེ་ཡང་ཀྱན་མཆོད་མཛོད་མཐའ་དཔྱད་དུ། བར་བསྐལ་གཅིག་ལ་མི་ལ་
དཀྱིག་ས་སྤྱག་དགྲ་དང་། བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལ་མི་འབྲུག་སྤྱག་བདུན་ཡོད་
པར་གསུངས་ལ། འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་དུ། མིའི་དུས་བཞི་སྟངས་སྤྱག་
གཅིག་ལྟེ་མི་ལ་ཐེར་འབུམ་བཞི་དུང་ལྷུར་གསུམ་ཕྱེ་ཆེན་གཉིས་ལ་བསྐལ་བའི་ཆད་
དུ་འཛོག་ཅིང་དེ་ཆད་ས་པའི་ཉིན་མོ་གཅིག་དང་ཆད་མཉམ་པར་བཤད་པ་སྤྱག་ས་
འཆད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། ། 系梵语 劫的转音, 劫; 劫数(佛
教中的时间用语)

བརྒྱ

བརྒྱལ། དབུ་མ་འདུག་པའི། བསྐལ་མང་བརྒྱལ་ལྷུར་པ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་
ནམ་བཤད་ལས། བརྒྱལ་བར་ལྷུར་པ་ལྷུར་དེ་ཅམ་སང་དུ་བྱིན་གྱང་། ཞེས་པ་
ཉམས་དོ། ། 经过; 过去

བརྒྱུ

བརྒྱུད་པ། བསད་པའམ་འགྲན་པའི་བདེ་རྟོང་། 杀戮; 竞争(旧词)
བརྒྱུམས། ཕྱེ་བྱག་རྟོགས་ཕྱེད་དུ། ཅུག་ཀྱི་ཐབས་སུ་ལྷུར་བའམ་གཡོར་.....
བརྒྱུམས་པའམ་སྒྱུར་ཀ་ཕྱེད་པ། ཞེས་པ་དང་། སྒྱ་བྱན་དུ། ཞེ་ནང་.....
བརྒྱུམས་པས་མ་བྱལ་ན། །བཅོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་འདི་ལྷུར་བསྐྱལ། །ཞེས་.....
འབྱུང་ལྟེ་དོན་ཆོལ། 恐吓; 欺骗

བརྒྱུས་པ། འབྲུག་ཁང་ཕྱེད་པའི་མིང་ལྟེ་ཀ་ཡིག་གི་སྐབས་ས། ། 进行战
争

ཁ

ཁ། སྒྲ་ཕྱེད། ཁ; 嘴

ཁ་སྒྲིངས། རོ་ཆ་བ། 羞; 惭愧; 害羞

ཁ་ཁྱིར། ར་བའམ་སྟེགས་ཕུ་སྟེ་མདོ་ཙམ་ཁྱིར་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 圈子或底

ཁ་རྩེ། དབང་ཐང་སྟེ་ཁར་རྩེ་ཞེས་ཀྱང་བྱེད། 权威；权势

ཁ་ཅིག་ ལ་ལ། 或者；有些

ཁ་གཙང་། དག་སྟོ་ཡངས་པ། 善说者；口辞伶俐

ཁ་ཏ། དང་ལེན་དང་གཅེས་ཐུས་ཏེ། སྤྱད་འབྱུག་ཏུ། ད་ལྟ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁ་ཏ་
བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །承担；接受和爱惜；教训

ཁ་ཆེ། གྲར་གུམ་སྟེ་བའི་ཡུལ། 克什米而；回民；出红花的地方

ཁ་མཐུ། ཐུད། 口舌；讼

ཁ་དག་པ། ཟད་པར་བྱས་པ་སྟེ། འདིའི་བྱེད་ཆོག་ཏུ་ལས་བརྒྱ་བར།
སེམས་ཅན་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་ཁ་འདོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་དོ། ། 耗
尽；肃清

ཁ་ཏོན། སྟོན་པ། 口诵；念诵；念

ཁ་བཏགས། ཁ་དར། 哈达

ཁ་དཀར། ཁ་མཉམ་པ། 均匀；容量平满

ཁ་ཏམ། སྟོས་མཐུན་པ། 同意；意见相同

ཁ་དོག་ མདོག་ 颜色；色

ཁ་བྲག་ ཁ་སྟེན་ཆེ་བ་སྟེ་ཞེ་དྲུང་གིས་སྒྲ་ཙམ་དུ་བཟུལ། 1. 强词、吵杂 2. 狂
妄 3. 鲁莽

ཁ་རྩང་། གཞན་གྱི་དག་སྟན་ཐུང་བ། 对别人言论的驳辩

ཁ་འདམ། རྒྱུ་གསེར་གྱི་མིང་དུ་ལི་གྲར་ལས་བཤད། 鲜(别名)

ཁ་མོ། ཁ་ལལ། 大言；夸口

ཁ་བྱ། ཁས་བཏབ་པའི་རྒྱུ་ཟེགས་མ་ཉེ་ཁ་ལྷུས་ཁྱང་ཟེར། 由口中喷出的水珠，也作ཁ་ལྷུས།

ཁ་འཕངས། གཞན་དུ་ཁ་འཕངས། 推诿；推卸；借口

ཁ་བ། རྩེ་བྲག་པ་ཉིག་ཉའི་རྩ་ལྷ་བུ་དང་གངས་གཉི་ག་ལ་འདྲག་ཉེ་བྱི་མ་ལ་མལ་སྐད་དུ་ཁང་ཞེས་ཁྱང་ཟེར། ཁང་། 1. 苦味 2. 雪

ཁ་བ་ཅན། བོད་ཡུལ། 雪山邦(西藏)

ཁ་བད། མདའ་ཡབ་བམ་ལན་ཀན། 栏杆

ཁ་བྱ། ཨ་རྒྱས་མཁན་གྱིས་བྱས་པའི་གནའ་གཏམ་ཞེས་ཨ་ལ་ཤས་བཤད་དེ། ཨ་བོས་མཛད་པའི་རང་གི་བྱ་བའི་རིམ་པ་སྟགས་ལས་འབྱུང་ངོ། ། 小说家所造的(古语)

ཁ་བྱང་། ཁ་ཡིག་ 标记；标词；说明

ཁ་བྲག་ཅན། འཁྱེད་ཀྱི་ལྟུང་། (མིག་པ་ཁ་བྲག་ཅན།)偶蹄类

ཁ་བད། ལྷན། 大言；扬声

ཁ་དམར། ལྷུས་འབྱུང་ལུང་སྟོན་པའི་དག་ཉེ་སྒྲ་གྲུན་དུ་ཁས་ཁག་ཁྱར་བའི་མིང་དུ་གསུངས། 1. 预言 2. 担保、负责

ཁ་སྟོན། ཁ་ཉོན་གྱི་བད། 讽诵；念诵(旧词)

ཁ་ཙང་། དུས་ཀྱི་ཁ་ཙང་ལ་ཁར་ཙང་དང་ཁ་སང་ཡང་ཟེར་མོད། ལྷ་གྲུན་གྱི་ཁ་ཙང་གི་མཆན་དུ། ཁར་སང་ཞེས་པ་གྲོང་བ་མལ་ཆེ་བའི་ཆོག་ཉེ་གསུང་རབ་རྣམས་ན་འདི་ཡོད་དོ། [ཞེས་གསུངས། 昨天，也可作ཁ་ཙང་] 与ཁ་སང་།

ཁ་ཆང་། ཁྱངས་ཆང་། 完全；整套；全数；全部

ཁ་ཆན། དས་སྟགས་ཐགས་བཏགས་ཟིན་པའི་ཉེ་ཆན། 织物尾端所留

的纱头

ཁ་གསག་ རོ་དགའ། 谄; 谄媚; 奉承

ཁ་ཚོན། ཁ་ཁྱེང་ཉེ་དེའི་མཐའ་ཚད་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། 口面;
面积

ཁ་འཇིན། རྩུགས་འཇིན། 偏私; 偏向一方

ཁ་ཟེན། མི་སྣ་ན་པའི་གཏམ། 恶言(不好听的话)

ཁ་གཟུར། ཁེམ་བུ། 匙; 调羹

ཁ་ཡན། རེ་རེ་བ། 单独; 个体; 各个

ཁ་རམ། ཁ་ཁྱེར། 圈子; 底座

ཁ་རྩ་ཚ། ལྗ་བྱེ་བྲག་ 苦盐; 红盐(药名)一种药名

ཁ་རོག་ མི་སྣ་བ། 悄悄; 不吭声

ཁ་ལ་ཡུག་ ཕྱིན་ཁ་ལ་ཡུག་ 燕子

ཁ་ལན། རྒྱན་པའི་ཁ་ལན། 偿还的物品

ཁ་ལོ། ཉའི་ཁ་ལོ། 御者(驾驶者)

ཁ་ཤ། རི་དྲགས། 斑鹿; 麋

ཁག་ འགན་ནམ་ལྷེ་ཚན། 1. 责任 2. 部分

ཁང་བ། ལྗན་པའི་ཁང་བ། 房屋; 住屋

ཁང་བཟང་། རྒྱལ་པོ་དང་ལྷ་འི་ཁང་བ། 宫殿(王或神的房屋)

ཁད། དལ་བུ། 将要; 慢慢

ཁན། ལྗན་པ། 加(数学); 补添; 增加

ཁབ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་འཚོམ་སྤྱད་གཉི་གར་འབྱུག་ 1. 宫 2. 针

ཁབ་རལ། ཁབ་ཤུབས། 针包; 针套

ཁབ་ལེན། ཁབ་འབྲེན་པའི་རྩ་ལྷན་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལྟེ་རིགས་བཞི་སྟགས་ཡོད་

ད། ། 磁石

ཁམ། ཟ་བའི་ཁམ། 段食(每一口的食)

ཁམ་བ། མདོག་ 灰黄色

ཁམ་མོར། ར་མོར། 粗磁杯;陶杯

ཁམ་བྱ། ཤིང་ཐོག་ 1. 杏子、山杏 2. 黄梅

ཁམས། ལྷ་དང་ས་ཐོན་དབྱིངས་སྟགས་དོན་མང་བོར་འབྱུག་ 1. 界 2. 因

子、种子、精子

ཁར་ཁོར། ཁྱར་ཁྱོར། ཡ་ཡ་ཅན་ཏེ་མི་དྲང་བ། 弯曲;歪斜

ཁལ། དགལ་བྱའི་ཁལ། 驮子

ཁལ་མ། སྤང་སྟགས། 载畜(牛等)

ཁ་གྲུ་ཁ་བོ། མའི་ཐུན་ཆུ་ལྟེ་ཡ་ཁྱལ་བེར། 叔父,也作 ཡ་ཁ།

ཁ་འབྲིག་ རེ་དོགས། 顾虑;怀疑;疑虑

ཁ་བ། བཙུད། 1. 汁子;汤 2. 精液;精英

ཁ་བྱུག་ བ། 布股;可姑(杜鹃)

ཁ་འབངས། ཁ་བའི་མདོན་བཟོད་དུ་འབྱུང་ལྟེ་ཁ་འཕངས་ཞེས་གྲིས་པའང་

ཡོད། 雪(别名),也有写作 ཁ་འཕངས། 者

ཁ་རྩར། མཐུབ་མོ་ལྟ་བུ་བཅངས། 拳头;拳(五指紧握)

ཁ་ཡ། ཐུགས་རྩ་མེད་དེ། རྩ་མ་འབྱེད་འགྲེལ་བར། ཁ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོན་

རུའོ། ཞེས་གྲུང་ལྷང་ངོ། ། 秃;无角的兽类

ཁ་ལེ། སྤང་ཆའི་མཐིལ། 涅槃

ཁ་ཤ། ཤ་ཁྱའི་བན། 肉汤(旧词)

ཁུར་ཚ་བ། ཁུར་འཁུར་བའི་བན་རྟིང་ཉེ་ཁུར་ཚ་བ་ཞེས་གྲུང་ཡོད། 背者，

背负者，也有作 ཁུར་ཚ་བ། 的

ཁྱལ། རྒྱགས་སམ་སྒྲངས་ཀ་ཉེ་ཡིན་ཁྱལ་དང་ཤེས་ཁྱལ་ཞེས་པས་མཚོན། 佯，

假装；伪装

ཁྱལ་ཞོ། བྱ་རྒྱང་འཛོག་སྒྲོད་ཅིག་གི་མིང་དུ་བཤད། 摇篮

ཁུལ། ཚེ་ཉེ། ས་སྒྲུའི་ལེགས་བཤད་དུ། བྱིང་ན་སྒྲ་ལ་ཁུལ་འདེབས་ཏེ། །

ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། ། 悲号；哀号；哭；悲伤

ཁེ། རྒྱུད་དམ་འཕེལ་ཏེ་དེས་འཚབ་ལ་ཁེ་བ་ཞེས་རྒྱུད་དོ། ། 利息；增长

ཁེ་བ། 商人

ཁེ་ཁོ་ལ། ཚས་ཁ་སྒྲིམས་པོར་མ་འོངས་པའི་བྲ་ཐིག་དུ་འདུལ་གཞུང་ལས་བཤད།

染色不匀的斑痕

ཁེ་བྱ་སྒྲུལ། ཁེ་བྱ་སྒྲུལ། ནར་མའི་ཐས་ལས་གཞན་པའི་ཁ་ཐས། 零食

ཁེངས། ང་རྒྱལ། 自满；骄傲

ཁེབ། ཁ་ལེབ། 盖子；口盖

ཁེབས། ཁུབ་པ་ཉེ་དཔེ་བཀའ་བྱས་པ་ལ་ཁེབས་སྒྲངས་ཞེས་པ་ལ་འང་སྒྱུར།

覆盖；掩盖

ཁེམ། ཁེམ་བུ། ཁེམ་དང་ཁེམ་བུ་ལ་ཡུལ་སྐད་འགར་ཁེམ་དང་ཁེམ་བུ་དང་གྲ་

ཁེམ་ལ་གྲ་ཁེམ་ཞེས་འབོད་པར་བཤད་དོ། ། 楸；匙；桨，有些方言中

则作 ཁེམ། 及 ཁེམ་བུ། 如 གྲ་ཁེམ། （船桨）

ཁེར། ཁུས་པ། 1. 饱满 2. 单独

ཁེལ། ཐིག་པ་ཉེ་གཏན་ཁེལ་དང་ཉེང་དུ་ཁེལ་ཞེས་པས་མཚོན། 猜；适中，

中；着

ཁོ་ཐག དེ་མི་ཐག་གི་ཁོ་ཐག 决定；决断

ཁོ་ན། གཅིག་ལུ། 唯；唯一；仅仅；只有

ཁོ་ཙ། རང་ཉིད། 我；自己

ཁོ་ར། ཁོ་ར་ཡུག 周围；周界

ཁོ་ར་ཁོ་ར་རྩུག ཁོ་ར་ཡུག ཉེ་ཚགས་དང་བཅས་པའི་མཐའ་སྐོར་ཉེ་འཁོར་ཡུག་
རྩུ་འབྲི་བའང་འཐད་དོ། ། 周界；周围，也写作 འཁོར་ཡུག

ཁོ་ལག ཐུ་ཁྱོན། 面积；全部；全面

ཁོག ལུས་ཀྱི་ཁོག 体内

ཁོག་འབྲུབས། རྟོགས་སྟབས། 发凡；

ཁོག་མ། རྩ་ལས་བྱས་པའི་གཡེས་ལྗོད་དེ་ཁོ་ལ་མའང་བྱེད། 陶体；陶盆，
也叫 ཁོ་ལ་མ།

ཁོང་ཁྱོ། ཞེ་ཐང་བ། 忿怒；恼怒

ཁོང་འབྲིད། ཁོང་འབྲིན་གྱི་བདེ་རྩིང་དུ་ཁི་གུར་ལས་འབྱུང། 发掘内部，
据丁香帐幕论中说是 ཁོང་འབྲིན། 的旧词

ཁོང་གྱི་ལ། ལྷགས་སྟོག 铁链

ཁོང་བ། ལུས་ཀྱི་ཁོང་བ། 内部（身体的内部）

ཁོངས། རྩུགས་སམ་རིགས་སམ་ལྗེ། 区域；部分；种类

ཁོད་ཁོད། གངས་ཀྱི་མིང་ཞིག་ལྟེ། འདིར་གྱི། བྱི་ཐག ཐག་བྱིག ཐབ་
བྱིབ། ཐུལ་ལས། ཐུད་ཐྱིན། བྱིག་བྱིག ཐུད་ཐུད། བྱིབ་བྱིབ། ཐམ་
བྱིམ། ཐལ་ཐལ། བྱིག་ཐམས། འཐལ་ཆད། ཐིུ་ཆད་རྣམས་ཀྱང་
བཟུངོ། ། 一种大数目字的名称

ཁོད། སའི་ཁོད། 地平；地面

ཁོན། ལྷང་སེམས་ཏེ་འདི་ལ་མ་དང་འས་འཕུལ་བྱེད་པ་འང་ཡོད། 仇恨

ཁོན་གཟུགས། མི་མཛའ་བ། 不合；不睦；结怨

ཁོམ། དལ་བ། 暇；闭暇

ཁོལ་བ། ལྷུ་སྟགས་ཁོལ་བ། 滚；沸

ཁོལ་བྱ། མོར་བྱ། 零散；零星

ཁོལ་བོ། ཁོལ་མོ། བླན་པ་མ་ཉེ་ཁོལ་མ་ཞེས་པ་ལྷན་པའི་དངོས་མིང་དུ་འང་
འབྱུག་གོ། 1. 仆人、男仆；婢；女仆 2. 火皮袋；皮风箱 ཁོལ་མོ།

ཁོལ་མ། སྒར་ཁྱང་དང་ཆན་དེ་གཉིས་ཀར་འབྱུག 1. 天窗；窗孔 2. 沸
的；煎的

ཁོས་བ། འདུན་པའི་བར། 欲望；愿望(旧词)

ཁ

ཁ་ཏ། ཅ་ཁ་ཏ་ལ་སྒྲ་བྱན་དུ་ཁ་ད་ཞེས་འབྱུང་། 乌鸦

ཁུ

ཁུད་པར། མི་འདྲ་བ། 分别；不同之处

ཁུད་གསོད། བརྟམ་ཆོག་གིས་དམའ་འབེབས་པ། 轻蔑；轻视

ཁུབ་གདལ། ཁུབ་པར་བདལ་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་གདལ་ཉིད་དུ་འབྱོམ། །
普遍；普及

ཁུབ་བ། ཁུབས་བ། 遍满；满

ཁུབས། ར་བྱག་གི་ཁུབས། 斑层(石山的斑层)

ཁུམས། ཁང་པའི་ཁུམས། 廊

ཁྱི། ཁྱི་གྲ། རྣམ་རྒྱུང་ཆེ་ཆུང་ཉེ་སྤྱིར་བོད་ཡིག་ལ་དངོས་པོ་ཆེ་ཆུང་དུ་མཆོན་
པའི་བད་དུག་པ་དུམ་གྲ། ལུག་ལུ་གྲ། གཡག་གཡུ། སྟགས་མང་ཅམ་

མུང་ཉེ་གཤམ་ནས་ཐད་ཀར་འབྱུང་ངོ། ། 狗；狗崽、哈吧狗

ཁྱི་བྱ། ཤིང་སྟགས་གཤག་པ་དང་དམ་པོར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཤིང་བྱ། 楔子

(劈木等用的)

ཁྱི་བྱ་ཁ། ཕྱེ་རྟོགས་སུ་བཅད་འཕྱེའི་མིང་དུ་བཤད། 截断的对口

ཁྱི་ར་བ། རྫོན་པ། 猎户；猎人

ཁྱི་ཤིང་། མུ་དང་མིག་ནད་སེལ་བའི་ཤིང་ཞིག་ཉེ་གྲང་སྐད་དུ་ཁྱི་ཅག་མ་ཞེས་
འཛད་དོ། ། 能治肺病及眼病的木本药物，方言中作 ཁྱི་ཅག་མ་

ཁྱི་མ། གྲང་ཁང་ཉེ་མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མངོན་གྱི་འགྲེལ་བ་འདོད་འཛིན་ཁང་
མའི་མིང་དུ་བཤད་ཅིང་། ལུག་སྐང་འབྲིག་ཀར་སྟགས་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཁྱི་མ་བེར་
བའང་མཚོན། 家；家室；妻；宫

ཁྱི་མ་ཐབས། ཁྱི་ཤུག་ བཟའ་ཆོ། 夫妇；夫妻

ཁྱི་མ་བ། གྲང་བ། 在家人；俗人

ཁྱི་མ་བྱ། ཕྱ་གཞ་ཉེ་མཚལ་ལུ། 鸡(鸡的别名)

ཁྱི་མ་གྲྲང་། ཕྱི་བ། 鼠；老鼠

ཁྱ། མང་པོའམ་མཚོགས་པ། 群；多或集体

ཁྱ་མཚོག་ མང་པོའི་ཁྱ་མཚོག་ 首领

ཁྱ་མ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་ན་གུན་དུ་བཟའ་མའི་རིགས་ཤིག་དུ་བཤད་མོད།
བཟའ་མའི་སྐད་དོད་ཁྱ་མུ་ཞེས་པ་བྱུར་ཆག་པར་མངོན། 胡麻

ཁྱག་ ཁྱུར་བ་ཉེ་ཁྱག་གིས་འགྲོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 闪；疾速

ཁྱང་། མཁའ་ལྗིང་། 凤凰；鸞

ཁྱང་ཁྱགས། ཁྱང་ཁྱགས་ལ་མཚོག་དམན་གཉིས་ལས་གཉིས་ཀའང་ཡུང་བ་སེར་
པོའི་ཁྱ་བར་བརྒྱར་ན་མདོག་དམར་པོ་ཁྱག་འདྲ་བ་འབབ་པར་སྐྱན་གཞུང་ལས་

གསུངས། 一种似碧玉的宝石

ཁྱེང་ཇེར། ཕུའི་ཇེར་མོ་འདྲ་བའི་ལྷུ་མ་དཀར་སྒྲུག་གཉིས་ཡོད། 钩藤(药名); 一种形似鸟爪的野草

ཁྱེད་འཁོར། ལོ་སྐོར་རམ་ལོ་རེ་བཞིན་ཞེས་པའོ། ། 周年

ཁྱེད་མོ། མཁྱེད། 边缘; 边子

ཁྱེར་མིད། རིལ་བོར་མིད་པ། 吞咽; 囫圇吞下

ཁྱེ་བོ། གྱི་གྲུག་ 弯刀; 剪刀

ཁྱེ་མ། བགས་ནད། 白癣(皮肤病)

ཁྱེ་བྱུ། བྱུས་པ། 婴儿; 婴孩

ཁྱེ་བྱུ་ཆང་། གསར་བའི་མིང་བྱེ་རྟོགས་ལས་བཤད། 新的

ཁྱེད། ཁྱོད། ས་རོལ་པོ་སྟེ་ལྷ་མ་ནི་དེའི་ཞེ་ཆོག་དུ་གྲགས་སོ། ། 您和你

ཁྱེད་པ། ཀུན་ལ་འདང་བ་སྟེ་འདུལ་བར། ཁྱེད་པར་བྲིམས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། ། 均分; 大家足够

ཁྱེར། ཁ་ཁྱེར་ཉི་མ་དོ་ཙ་བར། ཁྱེར་གཞན་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་སྒྲི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། 底座

ཁྱེལ། བྱ་མ་ཤའི་མངོན་རྟོགས་སུ། རི་རབ་ལ་ཁྱེལ་བཞུགས་གྱི་ཚུལ། ཞེས་དང་། དེའི་མངོན་རྟོགས་ཁ་ཅིག་དུ། རི་རབ་ལ་སྟེགས་འདུག་གི་ཚུལ། ཞེས་དང་། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་ན་གུན་དུ། བཟང་བའི་འདུག་སྐྱེངས་ཁྱེལ་བཞུགས་པ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ་འཕྲངས་སྟེགས་གྱི་སྒྱུད་ལམ་མོ། ། 坐凳的姿态

ཁྱོ། ཁྱོག་ ཁྱོ་བོ། ལུང་མའི་བདག་པོ་སྟེ་ལུང་མ་ལ་ཁྱོ་མོ་བེར། 丈夫; 男人 ཁྱོ་མོ།

ཁྱེགས། རྡི་ལ། 桥子

ཁྱེན། གྲུ་ཁྱེན་ཏེ་ཁ་ཞེང་དང་ཁྱེགས་གཅིག་དུ་བསྐྱམས་པ་གནིས་ཀར་འབྱུག་全
体；总；面积

ཁྱེར་བ། ཐལ་མའི་མར་མ་ཅུང་བད་བསྐྱམས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞེ། ཡ་ལ་ཤས་
འས་འཐུལ་བྱས་པ་མི་ལགས་ས། | 一捧；一掬

ཁྱིས་མ། ཟས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཞེ། ལས་བརྒྱ་བར། ཤུ་རིའི་བྱས་དེའི་ཉིན་པར་
བཅུ་ཐོས་པའི་འོག་དུ་ཁྱི་དེ་ལ་ཁྱིས་མ་བྱིན་ཏེ་ཁྱི་དེ་ཐོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། |
唆余；食剩之物

ཁ

ཁ། ཅུ་ཁ། 鹤

ཁ་ཁྱེ་ཅན། སྤྱི་ཐུང་བའི་བད། 易怒者(旧词)

ཁ་ཁ། མདོག 斑花；斑阑

ཁ་མ། གྲུ་གམ་ལྟ་བུའི་རི་མ་དང་། བཏུབ་ནས་ཞག་དུག་ཅུས་སྒྲིན་པའི་ནས་
དང་། ཞག་དུག་ཅུ་བའི་ཁྱེ་ནམས་ས། | 交叉的图案；种后六十日
而熟的青稞或谷子

ཁ་མན། རི་མ་སྤྱི་དམར་དཀར་བ་ཡོད་པའི་གཟི་ཞེ་དཀར་ཁ་མན་ཡང་བེར་ཞིང་
ར་ཡབ་སྒྲིང་ནས་ཐུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་གོ། 具有碧、红、白三色花纹
的宝石，也叫作 གཟི། 或 དཀར་ཁ་མན།

ཁག ལུས་ཀྱི་ཁག 血

ཁག་ཁྱུག ཐ་མ་རྟོག་གི་མཆན་བྱུར་འཐབ་ཀྱིས་དང་དཔེ་ཆ་འཛིངས་པ་ལྟ་བུ།
ཞེས་དང་། ངག་སྒྲིན་ཟིན་བྱིས་རྗེ་བདེ་ཐང་བས་བཏུབ་པ་ལས། ལུས་ཀྱི་
འབྱུང་བའི་ཁག་འབྱུགས་པ་ཞེས་བཀའ་བྱུང་། སྤྱི་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་

བཟང་གི་ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བར་བྲག་ཁྲག་ནི་འབྲེལ་བ།
 ཞེས་པ་ལྟར་གསུང་ངོ། ། 战乱；纷乱；零乱

བྲག་ཁྲག་པ། སྤན་དར་ཡ་ཀན་གྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་སོ། ། 葦蒨(药名)
 的别名

བྲབ། གྱ་ཆ། 铠；钾(古时戎装)

བྲམ། གཡོ་སྒྲ། 狡诈；诡诈

བྲམ་ཁ། ལྷ་གམ་གྱི་རི་མོ་ཉེ་བྲམ་བམ། བྲམ་ཤིང་། རྩེ་བྲམ་ཞེས་པ་ནམས་
 ཁྱང་དེས་དཔྱག་རྒྱས་ལ། བཅུ་ཤོད་དང་བཅུ་ཤོད་ལ་བཅུ་བྲམ་བཅུ་བྲམ་ཟེར་
 བའང་མཚན། 交叉的图画又 བཅུ་ཤོད། (十单位)བཅུ་ཤོད།
 (百单位)，也作 བཅུ་བྲམ་ 和 བཅུ་བྲམ།

བྲམ་བྲམ། རྩང་བཏགས་ཞིབ་མཐོང་མ་བྱས་པའི་སྤན་རགས་དུམ་ཉྩ་བུའི་མིང་། །
 未经研细的粗粒药

བྲམ་པ། རག་པ། 强盗；盗匪

བྲལ། ལྷ་ཐོར་འབུལ་བའི་དབྱ་དང་མུང་ན་གཉིས་ཀའི་མིང་། 税；差役

བྲལ་བྲལ་དང་བྲལ། ཐར་ཐོར་ཉེ་ཆགས་མི་དམ་པ། 零散；不紧密；凌
 乱(管理不严密)

བྲལ་བྲལ། སེམས་སྒྲོང་སྒྲོང་ཐོར་གྱུར་པའི་མིང་དུ་ཕྱེ་རྟོགས་ལས་གསུངས་ཏེ།
 གཞན་དུ་འབྲེལ་འབྲེལ་ཞེས་ཁྱང་སྤང་ངོ། ། 茫然(心中)，也有作
 འབྲེལ་འབྲེལ། 的

བྲལ་ཁྲིལ། ལྷ་ཆའི་སྒྲའི་བྲད་པར་དུ་ཆོག་གཏེར་ལས་འབྱུང་། 叮当(装
 饰品如环佩的响声)

བྲི་རྩན་ས་ལེ། རི་དྲགས་གྲིཾ་སྤར་བྱར་ཆག་པ་ཉེ་བཞུར་ན་ནག་ཁྲ་ཞེས་པའོ། །

一种黑斑花色的野牲

ཁྲི་འཕྲངས་ལྷོགས་ཏེ་དེ་ཆུང་བ་ལ་བྱིལ་བེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་བན་ར་དང་ས་པ་
 ཆེ་ཆུང་དུ་མཆོན་ཐུང་ལ་འདི་འདྲ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི། གི་གིལ། མ་མེལ།
 མོ་མེལ། མྱེ་མེལ། མྱོ་མེལ། དག་དགིལ། ར་མ་རེལ། ཉ་ཉེལ། ཏ་
 ཏེལ། ཏྲ་རེ་ཏེལ། ཐེལ་ཐེལ། ཇོ་ཇོལ། བ་བེལ། ཐུ་ཐེལ། མེ་མེལ།
 མཆོ་མཆོལ། ས་སེལ། ཟླ་ཟླལ། ལ་ལ་ལ་ལེལ། ར་རེལ། འ་འེལ།
 འ་འེལ། མ་མེལ། མྱིད་མྱིལ་ལྷོགས་ཏེ་དོན་རང་གི་བན་དུ་འཆད་དོ། །

座椅 宝座；床

ཁྲི་གཏུགས། ཉི་མ། 日；太阳（别名）

ཁྲི་མོན། བཅོན་ར་ལྷོ་བྱི་ཐུན་ཞེས་གྲང་འབད། 监狱，也可以作 བྱི་ཐུན།

ཁྲིག་ཁྲིག་ མདོ་ཙ་བར། ཁྲིག་ཁྲིག་བེར་བ་དག་མི་བཅང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་
 ལྷ་མ་གྱི་ལྷའི་ཁྱད་པར་རོ། ། 鞋底响声的一种

ཁྲིགས་ཆགས། ཐུན་ཆགས་སམ་གལ་བཞིགས་པ་ལྷོ་སྐད་དོད་དུ་ལེ་ཁྲ་ཡོད་པས་
 རི་མ་ལྷ་མཐུད་དུ་ཡོད་པ་ལྷ་བུའི་མིང་ངོ། ། 连续；经常；相连；排列
 整齐

ཁྲིམས། བཅས་པའི་ཁྲིམས། 法；法律

ཁྲིས། ཁྱུ་མ་ལྷོ་མདོ་ཙར། སྐར་གས་ཁྲིས་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྷ་བུའོ། །
 单一；一支；一条

ཁྲི། མིར་ཉེར་བཞིའི་ཆད། 一肘（二十四指的长度）

ཁྲུང་། མདོན་བརྗོད་དུ་ཆང་གི་མིང་དུ་བཤད། 酒

ཁྲུན། ཞིང་ངམ་དཀྱུས་ཏེ་འས་འཕུལ་ཅན་ཡང་འབད། 口面或宽度

ཁྲུང་ཁྲུང་། ཐུ་ཁྲུང་ཁྲུང་། 雁

བྱུང་ཐག ཞལ་ཕྱེ། 审判；审讯；判定

བྱམ་བྱམ། མདོ་ཙ་བར། བྱམ་བྱམ་མི་བྱ་བར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ཉི་ཟེས་སྐམ་པོ་
བཟད་པའི་སྒྲའི་བྱད་པར་རོ། ། 吃干物时口中所发的声音

བྱམས། སྐར་མ་བྱམས་སྟོད་སྟད། 星宿名(室宿兴毕的总名)

བྱས། འབྱད་པའི་བྱས། 洗浴；洗涤

བྱས་ཆལ། བྱས་ཇས་ཏི་འདག་ཇས་སམ་འདག་ཆལ། 洗涤用物(如肥皂；皂角等)

བྱི། ཡལ་སྐད་དུ་བྱེ་བེར་བའི་འབྲུ་རིགས། 稷；谷子

བྱི་ཚོད། སྟེ་མ་བྱི་ལའི་མཐུག་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་འབྲུ་རིགས་ཤིག་པོ། ། 藜，
康子

བྱིབྱ། མོན་སྐན་གྱི་རིགས། 豆，绿豆(一种小豆)

བྱིགས་ཚོད། ལྷ་འཁྱར་བའི་ལྷག་མཚོང་གི་བན་ཆད་དེ་སྤྱ་མཁྱིགས་གྱི་མས་
འབྲུལ་བལྟས་ཤིང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མའི་རིག་འཛིན་ཞལ་བྱང་དུ་ས་
མཐའང་བལྟས་སོ། ། 坚牢；结实

བྱིན། སྦྱོན་གྱི་བན། 过失；过错(旧词)

བྱིམ་གཉེར། གཞོན་ཀུའི་ཤ་གཉེར། 皱纹；青年；人皮肤上的皱纹

བྱིམས། བྱབ་པ། 散布；满布

བྱིལ་ཡོད། ཀྱན་བཏུས་སུ། གཞན་ལས་ཁ་ན་མ་སོ་བས་འཛོམ་པ་ཉེས་སྦྱོད་
སྒྲམ་པའི་ཉིན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། 愧；羞恶；有
耻；知耻

བྱིས། ཕ་རྒྱུད་སྐགས་སུ་འབྱུང་ཉི་རྩལ་སྤྱས་པའི་ལྗན། 草垫

བྱིས་པོ། ལུར་པོ། 背架；背包

ཁྲོ། རྫོང་བཟུམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷགས་རིགས་ཏེ་སྒྲན་དཔེར་འས་འཕུལ་བྱས་པ་
མྱང་། 生铁；青铜

ཁྲོ་བོ། ཁྲོས་པའི་ཁྲོ་བོ། 忿怒明王(护法神)

ཁྲོ་ལྷ། ལྷའི་ཁྱད་པར། 叮叮当当

ཁྲོག་ཆེན། ཁོན་པ་གཙམ་སྒྲེས་ཏེ་དེའི་རིགས་ཀྱང་བ་ལ་ཁྲོག་ཀྱང་བེད། 一种
敷疮及解食肉中毒的草药，参看 ཁོན་པ་གཙམ་སྒྲེས། 比它较小
的一类叫做 ཁྲོག་ཀྱང་།

ཁྲོད། ཁྲོང་གསེང་ངམ་ཁྲོང་གསེབ་ལྟེ་ཁྱད་ཁྱོད་ཀྱང་བེད། 内部、当中或
内部的孔隙，也作 ཁྱད་ཁྱོད།

ཁྲོན་པ། འབས་དང་མིང་བྱ། 井；坑阱；水池

ཁྲོན་བྱ། ཐར་རྩ་ཀྱང་བ་ལྟེ་མཁྲིས་ནད་ལ་བཟླགས་སོ། ། 草药名(似狼
毒而小)

• ཁྲོམ། མིའི་ཆོགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟེ་ཆོང་རྩས་ཀྱི་ཁྲོམ་ཞེས་པས་མཆོན། 集会；集
市

ཁྲོལ་བ། ཤེས་པ་འམ་ཁྱོགས་པའི་བད། 知晓；知道；理解(旧词)

ཁྲོལ་མ། ཁྲོལ་ཆགས། འབྲར་བ་སོགས་འཆོད་ལྷུད་ཀྱི་ཆགས་སོ། 漏杓，
策筭；筛子

མཁའ་

མཁའ་པ། ཡན་ལག་སྒྲུངས་འཛོམས་ལ་བཟླགས་པའི་ལྷམ་རིགས་ཤིག་ལྟེ་འས་
འཕུལ་བྱས་པའང་ཡོད། 乳香；蒿草；凤尾草；艾草(一种草药名)

མཁའ་བོ། རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཏུ་འཇུག་པ་པོ་ཞེས་བཤད་དེ་ཤིང་མཁའ་
འདྲེག་མཁའ་སོགས་ཀྱང་མཆོན། 教师；匠师；匠人

- མཁའ། ནམ་མཁའ། 空中；天空
- མཁའ་འགྲོ། ལྷ་དང་བྱ་སྟགས། 空行者
- མཁའ་ལྷིང་། བྱའི་རྒྱལ་པོ། 鹏鸟；凤凰（鸟王）
- མཁའ་ལྷོད། དག་ཁིང་། 净土
- མཁའ་འབྲིང་། མེད་བྱབས་ཀྱི་བད། 怨套（旧词）
- མཁར། ཁང་པའི་མཁར། 城；庄寨；庄院；围墙
- མཁར་གོང་། རྫོང་ཀར་གོང་། 1. 石灰石 2. 白晶石（药名）
- མཁར་ལན། ཁང་པའི་ལས་ཀ། 建筑工程（造屋工程）
- མཁལ་མ། དོན་ལྡེའི་ཡ་རྒྱལ། 肾脏（五脏之一）
- མཁལ་ཞོ། མཁལ་མ་ཞོ་ཤ་ཉེ་མཁལ་ནད་སེལ་བའི་ཤིང་འབྲས་ཤིག་གོ། 黑
大豆（治肾病的药果）
- མཁས་པ། སྤང་དོར་ཤེས་པའི་མཁས་པ། 知者；博学者
- མཁྱར་ཚེས། འགྲམ་པའི་མཁྱར་ཚེས་ལ། ན་རྒྱན་དུ་འཕུལ་མེད་པ་མི་ལེགས། *
两腮
- མཁོ་བ། སྤྱད་བྱའི་མཁོ་བ། 1. 必需品 2. 需要
- མཁོས་སྤྲུལ་བ། རང་གནས་སམ་རང་བབ་དུ་བཞག་པ། 如旧；照例（按
照自己的地位或情况）

འཁལ

- འཁལ་བ། སྤང་བ་ཉེ་མོ་ནོར་བཞུན་གྱིས་འདི་འ་དང་མས་འཕུལ་གདམ་ངར་
འདོད། 憎恨；抱怨
- འཁར་བ། ཟངས་ཀྱི་རིགས་འཁར་བ་དཀར་དམར་དང་རྩྭ་པའི་དབྱུག་པ་གཉི་
གའི་མིང་། 1. 铜（白、红） 2. 拐杖；手杖

འཁར་གསེལ། དགེ་སྤྱང་གི་འཁར་གསེལ། 锡杖(比丘的锡杖)

འབྲ། ལྷང་བ། 术恨; 憎恨

འབྲན། ལྷའི་ཁྱད་པར། 呻吟; 呻唤

འབྲལ་བ། སྒྲོ་འབྱུངས་པ་ལྟ་བུ་ཉེ་ཡིད་འབྲལ་ཞེས་པས་མཆོན། 克制

འབྲས། བྱེ་རྩྭ་གས་སུ་རྩྭ་གས་པ་འཇ་འབྲས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཉེ་སྤྱས་པའི་བརྩྭ་གས་

དང་འབྲས་པ་གཅིག་གམ་བཟླག 隐藏; 匿

འཁོགས། གས་པའི་འཁོགས། 老邁; 衰老

འཁོང་བ། སེམས་ཀྱི་མགུ་མ་གང་བ་ཉེ་བསྐྱབ་བརྟམ་སུ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་

ཐུང་བའི་མདོ་དྲངས་པར་འབྱུང་ཞིང་ཕལ་སྐད་དུ་འང་ཡོད་དོ། ། 心中喜

悦尚未达到满足

འཁོད། གལ་ལ་བཞག་པའི་འཁོད། 坐; 放置; 在

འཁོབ་པ། ངན་པའི་བན་རྩིང་ཉེ་མཐའ་འཁོབ་དང་འཁོབ་བལ་ཞེས་པས་མཆོན།

下贱; 恶劣

འཁོབས། སྲིད་ཞིང་གི་སྲིད་དང་ཁྱབ་པའི་དོན་གཉིས་གར་འབྱག་ཅིང་། ཟ་

མ་རྩྭ་ཁུ་བུ་བའི་འཁོབས་ཞེས་འབྱུང་པ་ནི་ཡུལ་སྐད་འགར་བུ་བ་གང་ཞིག་གི་

མགོ་བབྱང་བ་ལ་འཁོབས་བབྱང་བེར་བ་དང་ཆ་འདྲ་བར་སེམས། 1. 纵长;

偏满 2. 工作开始

འཁོར། བྱན་གཡོག་དང་བྱེད་པོ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་བ་གཉི་གའི་

མིང་། 眷属; 仆从

འཁོར་བ། འཇིག་རྟེན། 流转; 轮回(指世间)

འཁོར་ལོ། འཕང་ལོ། 1. 轮 2. 车

འཁོལ། སེམས་ངལ། 灰心(灰心失意)

འཁོས་ཀ། སེམས་ཀྱི་ཉམ་སྒྲོབས་ཏེ་གཉིས་ཀྱང་ལ་འཁོས་ཀྱང་ཞེས་པས་མཆོན་
 ཞིང་། སི་རུའི་འཆི་མེད་མཛེད་འགྲེལ་དུ། བྱལ་བའམ་མཁོས་ཞན་པ་ཞེས་
 བཀྲལ་ཅིང་མས་འཕུལ་དུ་མཛེད། 心理情况；情绪；弱小也作 འཁོས་
 ཀྱང་།

མཐུ

མཐུད། མཐེ་པོང་ནས་མཐེའུ་ཀྱང་གི་ཅེའི་བར་བཀྲད་པའི་ཆད་དེ་འཕུལ་མེད་
 པའང་ཡོད། 伸开拇指和小指的长度

མཐུད། སྤུས་པའི་བད། 隐藏；匿藏（旧词）

མཐུད་ཐུད། གསང་ཞིང་སྤུས་པའི་མན་ངག་ཕན་བུ། 隐密或保守（如
 窍门等）

མཐེནད། སེས་པའམ་ཉོགས་པའི་ཞེ་ཆོག 1. 知道 2. 智慧（知道或了
 解的尊称）

མཐུ

མཐུང་། མཐེགས། འཐས་ཤིང་སྤུབས་སྤྱང་མེད་པ་ཉེ་མཐུང་ལ་འས་འཕུལ་
 དང་ས་མཐའ་བྱས་པ་འང་སྤང་། 坚固；坚实 མཐུང་། 字也有作 འ
 前音字母及加又后音字母 ས་者

མཐུང་འགྱུར། མངལ་དུ་མིར་ཆགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཤ་སྒྲ་བར་གྱུར་ཅིང་མནན་དུ་
 བཅོད་པ། བདུན་ཕྱག་བཞི་བའི་གནས་སྐབས་སོ། ། 人类怀胎四星期
 时的胎儿情况（渐渐坚实）

མཐུས་པ། སྤྱད་རྩལ་གི་ཡ་གྲུལ། 胆（六腑之一）

འབུ

འབུགས་པ། ཆབ་རྩམ། 冰；冻冰

- འཕྱར། ལྷོ་བའམ་ཡན་པ། 失遗(失落或抛于一边)
- འཕྱལ། འབྲེལ་མེད་དམ་འཆོལ་བ། 胡乱(无聊系、不连接或错乱)
- འཕྱིམས། ཉི་ཟླའི་གུར་ཕྱིམ། 暈(日月的暈圈)
- འཕྱིར། ངག་སྒྲོན་སྐགས་སྒྲ་གདུགས་འཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་ཉི་འཁར་བའི་དོན་
ན། | 旋转(如伞)
- འཕྱིལ། ཐུལ་གྱི་ཕྱོད་ཚུལ། 盘; 盘绕(如蛇之盘息)
- འཕྱུད། ཕན་ཚུན་འཕྱུད། 相抱; 拥抱
- འཕྱུན་བ། རྒྱལ་འབྱེད་རྒྱུ་ལྡན། མཛའ་ན་མི་བྱད་མེད་འཕྱུན་བ་ཉིད་དོ། |
ཞེས་འབྱུང་ཉི་ཟླ་མཛའ་མ་གྲགས་པའི་མཛའ་མོའོ། | 情妇; 恋人
- འཕྱུར་བ། དཀའ་བའམ་འབྲལ་མི་ཕོད་པ། ཞེས་ངག་སྒྲོན་མཆན་ཞིག་དུ་
འབྱུང་ཞིང་། གསལ་མེད་ང་ལ་ཤེས་ཀྱི་རེངས་གསར་བར་ཐུར་བའི་འཕྱུར་
ཞེས་འོ་མའི་རྒྱལ་འབྱུར་གྱི་ཚུར་བར་བཤད་དོ། | 1. 困难; 不忍分离
2. 似牛乳状的酪素

- འཕྱུས་པ། ཐྱིས་པ། 逃逸; 逃跑
- འཕྱོངས། ཐུབ་པའམ་རྒྱས་པའི་མིང་ཉི་ཉིན་འཕྱོངས་ཞེས་པས་མཆོན། 能

- འཕྱོར། ཡ་ཡའམ་དགྱེད་གྱུ་ཅན། 弯曲; 弯(曲折或弯曲者)
- འཕྱོལ། ཚད་དུ་སྒྲེབས་པའམ་གཏིང་ཕྱིན་པ། 达到; 到达
- འཕྱོས་མ། རྒྱུས་སམ་འབྲལ་བ། 礼品或贡献物

འབྲ

- འབྲས། གནས། 处所; 地方
- འབྲད་པ། གསལ་མེར་བསྐྱད་པའི་བརྒྱུ་བཤད་མོད་ཁྱེད་སྐྱེད་ཆེལ། 驱逐

འབྲན་ཆ། མ་དགའ་བའི་ཉགས་ཀྱི་མིང་དུ་རྣམ་ཐར་སྟགས་སུ་འབྱུང་། གཏོག་

欢的样子;不高兴的态度

འབྲབ། སྒྲོའམ་གར་འབྲབ། 跳;踏步;舞或戏

འབྲི་མིང་། རྩུན་པ། 树木;树

འབྲིག་ ཆགས་སྦྱིད། 交媾;行淫

འབྲིགས། སྒྲིན་འབྲིགས་པ། 满布;蔽住(如云)

འབྲིམས། བྱེད་པའམ་སྒྲག་པ། 畏惧;怕;恐惧

འབྲིལ། འཁོར་མོར་དགྲིས་པ། 缠绕

འབྲིལ་བག་ ཕྱིན་ཆགས་པ། 幸运;幸福;舒畅

འབྲིལ་མིང་། རྩུན་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ཅིང་དགྲིས་ཏེ་སྒྲེས་པའི་རྩུག་ཐན། ཐོག་

萝;爬藤植物

འབྲིས། ཉེ་ལྷགས། 身边;旁;左近

འབྲུག་ལྷང་། འཐབ་པའི་འབྲུག་ལྷང་། 战乱;互门

འབྲུལ་འཁོར། ཆོངས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས། 1. 机器 2. 诡计(迷惑人的方法)

འབྲུལ། རྟོར་བའམ་འཁྲུགས་པ། 错误

འབྲུས་པ། ཞེ་དུང་གིས་བཞོན་པའི་མིང་དུ་བཤད། 勤;精进

འབྲེན། མངོན་ཉགས་ཀྱན་དུ། འདྲིས་དང་བྲིས་ལ་འབྲེན་པ་དང་། འཇོས་འབྱུང་ཞེ་ཞེན་ཆགས། 爱;恋

འབྲེབ། མིག་རྟེན་པའི་མིང་དུ་བཤད་པ་ཡོད་དེ་ཁ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། འབྲེབ་ཀྱི་མིང་། 挤眼

ག

ག་ག་ཆེལ། སྒྲིག་ཡལ་བ། 战栗；发抖

ག་གེ་མོ། ཡུལ་བྱེ་བྲག་ལ་སྤྱར་གྱི་ག་གེ་མོ། 某地(指地方的)

ག་གོ་ན། རྒྱུ་མ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཤིང་རྒྱུ་འབྲས་བྱེ་ཆེན་པོ་སྤྱན་པ་ན་རྒྱུ་
སྤྱར་ཞིང་ནང་ན་ཁྱེ་བ་མང་བ་འདྲ་བའི་ནད་པལ་ཆེ་བ་ལ་གནོད་པ་ཞིག་ཏུ་
གསུངས་ཏེ། ཞ་ཉེ་ལ་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །མཆོ་སྤྱ་བའི་མདོ་ཅའི་མཆན་དུ།
ལ་སྤྱད་གྱི་ཡུལ་ཁ་ཅིག་ན་ཁྱེ་མ་ལ་ག་གོ་ན་ཞེས་ཟེར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

1. 是一种大形果实，成熟时味酸多汁 2. 铅 3. 蔓菁在西藏
拉多的有些地方把蔓菁叫作 ག་གོ་ན།

ག་ཆད། བར་ཆད། 疲劳；疲乏

ག་ཅག གང་དག་ཅེས་པའི་བད། 凡是；某些(旧词)

ག་དར། ཕྱི་དོར་གྱི་ལས་ཏེ་གད་དར་དང་གད་བདར་ཡང་འབད། 扫除；抹
拭，也可写作 གད་དར། 及 གད་བདར།

ག་འདྲ། ག་ན། གནས། ག་ཅམ། སྤྱི་བའི་ཆོག་གི་ལྟེགས། 如何、
怎样；何处、那里；从何

ག་ཕྱར། སྤྱན་ག་ཕྱར་ཏེ། ལེགས་སྤྱར་གྱི་ཀུན་རྒྱུ་ར་ཕྱར་ཆག་པའོ། ། 樟脑；
冰片(药名)，系梵文 ཀུན་རྒྱུ་ར་ 的转音

ག་ཕྱར་ཏིས་ལོ། ཕྱི་དུག་པ་ལྟེ་སྤྱོད་ལ་ཕན་པའི་སྤྱོད་སྤྱན་ཞིག་གོ། 药草
(多生长农业区、牧区，马误吃易生病)

ག་བྲ། ཀུན་ག་རི་ལྟེ་པལ་སྤྱད་དུ་འབྱོ་མིས་ཟེར་བ་ལ་དཀར་སྤྱག་གི་རིགས་གཉིས་

ཁྱི་ཕྱི་མའོ། ། 梅子(野果名)系梵文 ཀར་ཀ་རི། 俗称 འབྲི་མིས།

有白、紫两种

ག་ཞ། གད་མོ། 大声玩笑；嬉笑(名词)

ག་བྱ། སྒྲིམ་ཁུང་ཏུ། 小盒；小箱

ག་རེ། མན་བསམ་གཏོང་བའི་ཆོག་དང་ཕྱིན་ཅིག་ཅེས་པའི་བད། 1. 思考
时发出的声音(意为什么呢) 2. 向他人要物时的口头语

ག་ཡ་བ། ས་སྒྲོགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་བའི་མིང་ལྟེ་གང་ན་བ་ཡང་བེར། 某
地；当地，也作 གང་ན་བ།

ག་ལེ། དལ་བྱ། 缓慢；慢慢

ག་ཤལ། བྲང་ནས་མཆན་འོག་ཏུ་འཆིང་བའི་མེ་རྟག་གི་ཕྱང་བར་མང་ན་བརྗོད་
ཏུ་བཤད། 带在胸前到腋下的花环

ག་ཤེད། རྒྱས་མེད་ཀྱི་ག་ཤེད། 不知处所的地方(不熟悉的地方)

ག་ཤེས། ཁ་བེར་བའི་བད། 恶言；骂(旧词)

གག་ བད་པའི་ཁྱེ་ཞེས་པ་དང་། སྒྱི་སྒྲ་གང་ཞེས་པའི་བད་རྟིང་། 呼词 ཁྱེ།
及总词 གང་། 的(旧词)

གག་པ། བྱིམ་ཕུའམ་མེད་པའི་མ། 1. 鸭；家禽 2. 喉疮

གང་། སྒྱིའི་སྒྲ། 凡；何；任何(总括词)

གང་བ། རྗོགས་པའམ་རྒྱས་པ། 满(圆满或圆满)

གང་བྱ། བྲང་བྱ། མེ་རྟག་ཁ་མ་ཕྱེ་བའི་འཛུམ་བྱ། 含苞未放的花蕾

གངས། ཁ་བ། 雪

གངས་ཐིག་ གངས་ཀྱི་དུམ་ཕུ་ཡུན་རིང་ལོན་ནས་རྗོར་ལུར་པ་དང་། གངས་ཁྱེ་
བའི་ཐིགས་པ་རྗོར་རྟེན་པ་ལྟར་གོང་ལུར་འདྲིལ་བ་རོ་མངར་ཞིང་སྦྲི་མི་མེག་པ་

ཞིག་ཕྱི་རི་བོ་ཏི་མེ་སྐག་ས་ལས་འབྱུང་ངོ་། | 甘石(一种药)

གད་རྒྱངས། གད་མ་ཆེ་ཉེ་དག་སྒྲིན་དུ་གད་བརྒྱངས་ཞེས་འབྱུང་། 大声嬉
笑；狂笑声 གད་བརྒྱངས།

གན། གམ། གམ་མོ། རྩང་དམ་ཉེ་ལོགས་ཡིན་ལ། གམ་གྱི་སྒྲུས་དམ་
དམ་ནམ་བམ་མམ་འམ་རམ་ལམ་སམ་ཏམ་ནམས་ཀྱང་བལྟ་ཉེ་འབྱེད་ལྟ་གྱི་
སྒྲོམ། | 附近，近旁，又 གམ། 与 དམ་དམ་ནམ་བམ་མམ་འམ་རམ་
ལམ་སམ་ཏམ། 等同是“分合词”所用字，意为“或”

གད་པ། གཡང་སའི་གད་པ། 悬崖(陡峻地)

གད་མོ། དགོད་པའི་གད་མོ། 笑；嬉笑

གན་རྒྱལ། སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་སྐག་ས་ཁྱེན་དུ་བཟེད་པ་ཉེ་གན་རྒྱལ་ཡང་རུང་། 仰；
掌；向上 གན་རྒྱལ།

གན་མཛོད། མཛོད་ཁང་། 库藏；库房

གཤ། ཡིབ་པ། 藏；隐藏

གཤ་ཆེ། རྫོང་དམ་བུ་མ་ཉོག་一种小盒(器皿或食盒)

གར། སྐྱེས་གར་རྩལ་གར་སྐག་ས་ཀྱིས་མཆོན་ཞིང་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་
རུ་འང་འབྱུག 1. 舞；跳舞 2. 一种鸟名

གར་ཅིག གང་ཞིག་གི་བར། 凡是；某一(旧词)

གར་བ། སྒྲ་ཆགས་པའི་སྒ་བ། 浓密；稠(如粥及液体浓密)

གར་བྱ། ལྷགས་ཀྱི་གར་བྱ། 圆球(铁的圆球)

གར་གཞལ། རྒྱངས་ཀྱི་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཉེ། འདིར་གྱ་གཅིག་ནས་གྱ་དགྱ་
དང་། གོ་གཅིག་ནས་གོ་དགྱའི་བར་དང་། | དགྱ དགྱ་བརྒྱ། བརྒྱ་ཐམ་པ།
བརྒྱ་སྒྲག བརྒྱད། བརྒྱད་ཅུ། བསྐྱར་ཡས། རྒྱད་ཡས། སྒྲགས་ཡས།

ཐུས་ཡས། བཞུད་ཡས། དགའ་ཡས། དགའ་བཞུད། བསྐྱལ་ཡས།
བཞུང་ཡས། རྟོད་ཡས། དགའ་འབྱམས། ཞུངས་འབྱམ། བཞུང་ཡས།
བཞུང་ཡས། རྩ་རིག་འཛིན། རྩ་དབང། བཞུང་རྟོགས། སྒྲིབ་པ། རྩ་
རྟོབས། རྩ་རིག རྩ་རྟགས། ཞུངས་མེད། བཞུང་འཕྱོས། གང་ཡ།
གམ་གུམ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྟུཌ། | 一种大数字名

གར་ཡང། གང་ཡང་གི་བད། 任何；凡是(旧词)

གར་ཡོག ཏུ་ཏུམའི་ཡུལ་ཏེ་ཁྱ་གར་ཏུ་བ་བྱང་གི་ཆར་གནས་པའི་བྱ་ཡེར་ཆེའོ། |
土耳其(突厥)梵文 ཏུ་ཏུམ།

གཡ། རྩའམ་རྩ། 罗网

གཡ་ཆེ། གཙོགས་ཆེ། 重要

གཡ་ཏེ། གཡ་ཁྱིད། བཟག་པའི་ཆོག་གི་ཉེགས། 如果；要是

གཡ་བབྱང། སྐར་འཕྱིན་པའི་རག་ཉེ་འདུལ་བར་སྒྲ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་སྤངས་པ།
ཞེས་དང། ཞེ་བྱང་གིས། གཡ་བབྱང་ནི་གཡ་བཟམས་པ་ཉེ་ཁས་སྤངས་པ།
ཞེས་འབྱུང་ངོ། | 承认；驳词

གཡ་ལ་བྱག ལུ་བྱག་པ་ཉེ་བྱ་བ་བས་མེད་པའི་གནས་ལ་བྱག་པ། 到紧要关头

གས། མེར་ཁའི་གས། 裂缝；裂口

གྱ་ཏང། སྤང་ཆེན་ཤི་བའི་མཆོན་མཁྱིས་ལས་བྱང་བའི་སྤན་རྩས་པ་ཅན་ཞིག་ཉེ་
བད་ཡིག་ཏུ་གི་སྤ། གི་མང། གི་རྟ། གི་ཏང། གི་སྤ། གི་མང།
འགྱུ་མང་སོགས་མི་འདྲ་བའི་འབྲི་རྒྱན་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྤང་ཉིད་དོ། |
སྤས་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས། རོ་ཅ་ན་ཉེ་གི་རྟ། ཞེས་གསུངས་པས་རོ་ཅ་ན་འང་
གི་རྟ་དུ་ངོས་འཛིན་དགོས་སོ། | སྤྱིར་བོད་ཀྱིས་ཁྱ་གར་བའི་གདངས་བོན་བྱིར་ལོ་
རྩ་བའི་བཀས་བཅད་དུ། འགྱ་དུ། འགའི། འགརྩ་ལ་འཛུལ་འབྲིས།

འཛུལ། མོ་འགལ། འགོའུ་ཏ་མ། འགང་ག། འགན་འཛི་ར།
འབའ་བྱ་སྐྱེས་ལས་འཕུལ་བྱུར་བ་གཞུང་ཁུངས་མར་ཡོད་དོ། 象宝，系象
死后在其肝胆中取得的一种有效药物。在藏文中对此字有
许多不同写法，如上。总之以梵文为依归。头一切秘义论中
说：རྩ་ཅ་ན། 就是 གི་རྩ། ，因此 རྩ་ཅ་ན། 应释作“象宝”或
“牛黄”。西藏学者们为了使语音符号于印度语系，曾决定把
上师、键底、寺庙、瞻部果树、财神、目键连、瞿坛、恒河、金
顶、有清分等字都加用前音字母 འ，正确书中，类此者很多。

གིང་བ། ཁི་གུར་ལས། གི་རྩ་ར་ཞེས་པ་ཅི་བཟུ་ལྟེ་ལས་བྱེད་དམ་པོ་ཉའམ་
གཡོག་གི་སྐད་དོད་བྱུར་ཆག་པས་གིང་བ་དང་། གིང་པོ་གིང་མོ་ཞེས་གྲགས་པ་
དང་། ཞེས་པ་ཉུར་ཉི་གཏོར་ཆག་འགར་གྱིང་ཆེན་ཞེས་འབྱུང་བའང་འདིའི་
བྱུར་ཉམས་པའོ། ། 丁香帐幕论中说：གི་རྩ་ར། 是做什么的意思，即工作者，使者或仆人的译语，梵文转音为 གིང་བ། (仆
人) གིང་པོ། (男仆) གིང་མོ། (女仆)，在有些施食仪轨中有
གིང་ཆེན། (大仆人)一词，也是此字的转音

ག། མོན་པའི་ཆོག་ལྟེ་བྱུར་ཅིག་གུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། 表示发愿词的尾语，
例如“愿……成就啊！”

གུ་གུལ། མིང་འདྲི་འཇིགས་གྱི་ཐང་ཁུ་ལྟེ་ཡུལ་ཡ་པ་མ་རི་ནས་བྱུང་བ་མདོག་སེར་
ལ་དྲངས་པའམ་དཀར་པོ་ནི་རབ་དང་། སེམས་ཅན་མེ་ལྷ་བྱ་བས་ཐང་ཁུ་དེ་
སྐྱོས་པའི་བྱུན་དུ་གྲགས་པ་ནག་པོ་ཅན་ནི་ཡལ་བ་ཡིན་ལ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་གུ་གུལ་
ཞེས་པ་བྱུར་ཆག་པའོ། ། 安息香；奄吧香(药名)，是一种树中所
流出的胶质，色泽呈淡黄或白色者最佳，此字系梵文 གུ་གུལ།
的转音

གུ་གེ ལུག་ཕུན། 嫩枝条；树木嫩条

གུ་དྲོག གུ་དྲོག་ཅུ་ཅུ། 狭隘；窄小

གུ་ཡངས། གུ་ཡངས། 宽畅；宽大

གུག་གུ། ཡི་གེའི་གུག་གུ། 字的符号

གུག་པ། བྱར་དུ་གུག་པ། 弯曲(向下弯曲)

གུང་། ལྷག་དང་དབྱིབས་སོ་འདྲ་བའི་གཙན་གཟན་ཞིག་གོ། 大头虎；
草豹

གུང་བསྐྱིགས། གུའུང་བསྐྱིགས། 排列文件；排列课程

གུང་མོ། ཅུ་ཅེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་སོར་སོར་དབྱས་མ་གཉིས་ཀའི་མིང་། 1. 中指
2. 雉

གུད། བྱར་རམ་ཞོགས་དང་ཉམས་པའམ་གུད་པ། 1. 角；旁边 2. 衰败

གུམ་པ། བེ་བ། 死；死亡

གུར། གུར་ཁང་། མངོན་བརྗོད་དུ་གོས་ཀྱི་བྱིས་ཞེས་འབྱུང་ཞེ་ཞིགས་ཐུར་གྱི་
ཀུར་དུ་བྱར་ཆག་པར་མངོན། 帐幕；帐房；帐篷，系梵文 ཀུར་ཏ།
一词的转音

གུར་ཀུམ། ཆ་བ་མེལ་བའི་ཅི་སྒྲན་གྱི་མཚན་ཉེ་དེ་བོ་བྱ་རྒྱུ་། ཁ་ཆེ། གུ་
གར། བལ་བོ། བོད་དུ་སྒྲེས་པ་ལ་མཚན་དམན་གྱི་རིགས་ལྡར་དབྱེ་ཞིང་ཀུའུ་
མ་ཞེས་པའི་བྱར་ཉམས་པའོ། 红花(药名)系梵文 ཀུའུ་མ། 的转音

གུར་བྱ། མོར་བྱ། གུ་བཞི་དང་རྒྱམ་པ་སོགས་དབྱིབས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལྗན།
四方形，圆形及各种形式的垫子

གུས་པ། འདུད་པའི་གུས་པ། 恭敬

གེ་སར། མེ་ཉྱག་གི་ཟེའུ་འབྱུ་ཉེ་རལ་བའི་སྐད་དོད་གེ་སར་བྱར་ཉམས་པ་ཞེས་

ཁི་གུར་ལས་བཤད་ཅིང་ཟེའུ་འབྱུང་གི་སྐད་དོད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། ། 花蕊

གེག་པ། མ་ཕྱེ་བྲག་ཅིག་ 白喉(一种疮名)

གེག་ས། བར་གཙོད། 障碍;阻碍

གེར་མ། རག་མ་ཞེས་པའི་བད་རྟིང་དུ་བཤད་ཅིང་། ཟུལ་མཚོག་གིས་ཟངས་མ་དང་། དཔེ་འགར་རགས་མ་ཞེས་ཡོད་པ་ལྟར་ན་རགས་ཀྱི་ཕྱི་མ། ཞེས་གསུངས་འདུག་ 红铜矿石,旧词被释作黄铜,七世达赖说“此字红铜”有些书中写作རགས་མ།,是自然结晶的红铜矿云

གེར་མིང་། གྱི་མིང་། ཉ་མཚོག་ཅང་ཤེས་ཏེ་ན་ཟུན་དུ་གྱི་མིང་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། ། 骏马;良马,也写作གྱི་མིང་།

གེལ་བ། ཡལ་གའི་མིང་དུ་བཤད་མོད། ཟུལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོར། ལྷ་དང་ཤིང་དང་ཤིང་གེལ་བ་དང་ཡལ་ག་ཞེས་སོ་སོར་ཡོད་པ་ལྟར་ལྷག་ཕྱན་དུ་བཤད་པ་ལེགས་སོ། ། 树枝;嫩枝条

གེལ་བོ། བྱེའུ་གེལ་བོའི་ཐད་གྱི་ལས་བརྒྱ་བར། བྱེའུ་འདི་ཚོ་ཞིང་པགས་པ་དང་ཤ་དང་ཁྲག་རྒྱས་པ་ན། དེའི་ཕྱིར་བྱེའུ་འདི་ལ་གེལ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་མིའུ་ཐུང་གེལ་བོའི་འདུག་ལྟངས་ཞེས་པའང་འདིས་དཔྱག་ནོ། ། 强壮的婴孩或肌体血肉发达(丰满、丰富),又按མིའུ་ཐུང་གེལ་བོའི་འདུག་ལྟངས། 一句看,也可以知晓其意

གོ། མོ་དང་སོགས་སྒྲུས་བཟུས་པའི་ངོ་དོན་ཅེ་མོ་འོ་རོ་ལོ་སོ་ཏེ་རྣམས་ནི་སྐར་བཟུའི་སྒྲུའོ། ། 终语词的一种

གོ་ཚོག་ ཐམས་ཅད་ཀྱི་བད། 所有;一切(旧词)

གོ་ཆ། ཁྲབ་ཉྱེ་བད་རྟིང་དུ་གོ་ཅེར། 甲铠在旧词中作གོ་ཅ།

གོ་རྟོད། ཟུང་ཚད་དང་མིག་ནད་ལ་མན་པ་མལ་སྐད་དུ་གོ་ཐོག་དུ་གྲགས་སོ། །

茴香子(药名)俗称 𑄧𑄢𑄣

𑄧𑄢𑄣མཐུན། 𑄧𑄢𑄣མཐུན། ལྷ་ཆོགས་སམ་གང་མོས་ཀྱི་བན་རྩིང་ཉེ་ཕྱི་མ་འདག་
མས་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད་པའང་ཡོད། 是各种或信仰的旧词,后者 𑄧
འདན།,也有释作肥皂的

𑄧𑄢𑄣མཐུན། 𑄧𑄢་ས། 地位,位置

𑄧𑄢་བ། ཤེས་པ། 1. 懂;了解;知晓 2. 意义

𑄧𑄢་བ། ཕུ་གོ་བ། 一种魔

𑄧𑄢་བྱེ། བམེ་ཤིང་དཀར་ནག་གཉིས་ཡོད་པའི་བམེ་དཀར་ཀྱི་འབྲས་ཕུ་ཉེ་ནང་དུ་
རྒྱུ་མ་དམར་པོ་ཁྱག་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། 1. 马前子 2. 番木龟(药名)

𑄧𑄢་ཡ། མཁལ་ནད་སེལ་ཞིང་སྔ་ཕྱིའི་མཆོག་བྱེད་པའི་ཤིང་འབྲས་དེོ། 檳
榔

𑄧𑄢་ར། བཅོན་ར་ཉེ་ལི་གུར་ལས་རྒྱུ་མ་པོའི་སྐད་དོད་གོ་ལ་བྱར་ཆག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་
བཤད། 监狱,此字似为梵文 𑄧𑄢་ལ། (圓)的转音

𑄧𑄢་དམ། ས་དྲག་ཅན་ཡང་འབད། 次序,程序

𑄧𑄢་རྩེ། བཟའ་བའི་འཁྲར་བ་དང་། གང་བའམ་མོགས་པའི་བན་རྩིང་ཡིན་ལ།
ཡ་ལ་ཤས་ཉེ་རེག་གི་མིང་དུ་བཤད་པའི་ཁྱད་ས་ཆོལ། 1. 馍 2. 圆满(旧
词)

𑄧𑄢་རེ་མང། གད་དར་བྱེད་པའི་བན། 扫除;打扫(旧词)

𑄧𑄢་མོག ཕྱིན་ཅེ་མོག 颠倒;相反

𑄧𑄢་མོག། གཡ་ལྷུའི་བན། 奸诈;诡诈(旧词)

𑄧𑄢་མོགས། ཁ་བེར། 恶言;恶语

𑄧𑄢་ས། འཇོག་པའི་𑄧𑄢་ས། 地位

- གྲག་པ། བྱས་པའི་འགྲོ་ཚུལ་གྲག་ནས་འགྲོ་ཞེས་པས་མཚན། 爬行
- གང། རིན་ཐང། 价；价值
- གང་བ། གས་ཀྱི་གང་བ། 衣领
- གང་བྱ། རིལ་བའི་གང་བྱ། 1. 一块；一团 2. 弹；丸
- གང་ཐོ། ཡན་ལག་ཐེད་ཅིང་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་འཕྱེ་བ། 两腿都跛；爬行者
- གང་མ། གླ་མ་འཕ་ཉེང་མ། 在上者；上级（上师或上者）
- གང་མ་ཐྱེག། བྱ་གང་མ་ཐྱེག། 半鸡；火鸡
- གད། རྒྱུད་ཐོས་པའི་གད། 耗费（浪费）
- གད་མ། ལྷག་མ་ཐྱེ་ལྷག་གི་གད་མ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། 剩余
- གན་པ། རྒྱུན་པ། 穿的；衣服；衣着
- གལ་ལོ་བ། ལྷུང་བའི་བན། 疾速；快（旧词）
- གམ་ལྟ་བུས། འགྲོ་ཚུལ། 步态；步行的姿态
- གམ་པ། ཀླང་བའི་གམ་པ། 步
- གམས་པ། བྱང་བ། 习惯；惯熟
- གྲ། ལྷགས་ནད། 牛瘟（畜病）
- གྲ་གྲ། ལྷམ་པའི་གྲ་གྲ། 圆形
- གྲ་གྲ་བོ། མངལ་དུ་མིར་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་གར་ནི་ལྷུང་ལ་མནན་མི་བཟོད་པ་སྒྲ་བའི་སྐབས་བདུན་ཕྱག་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་བལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཅམ་ཀྱི་དུས། ཞེས་དཔལ་བཅེགས་མདོ་བདུས་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆའི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་ཞིང་། མངལ་འབྱུག་གི་མདོར་བདུན་ཕྱག་བཞེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་གོ། 1. 胎儿发育阶段之一（四周时）

གོར་མ། རྫོང་ཞེ་ཆོག མ(石的尊称)

གོར་མ་ཆག རྫོང་ཆོས་མེད་པའི་བད་རྩིང་ཉེ་མི་གུར་ལས། གོར་མ་རྫོང་ཉེ་རྫོང་བཅག་པའི་རྫོན། གོར་མ་བཀུམས་པའང་དེ་ཉིད། ཅས་པ་ལྟར་རྫོ། ། 无疑的旧词 གོར་མ། 是石头 གོར་མ་ཆག 即石头裂开意 གོར་མ་བཀུམས། 也是此意

གོར་མོ། རྫོང་བའི་བད། 恼怒；忿怒(旧词)

གོལ། གོར་བ། 误谬；错误

གོས། དར་གོས་དང་རྩི་མས་སྤགས་པ་གཉི་གའི་མིང་། 1. 缎子；衣 2. 染污；弄脏

གྲ

གྲ་རྩོར། རི་དྲགས་ཤ་བའི་རྩ་གསར་སྤྱེས། 新生鹿茸

གྲ་བ། དཔལ་བར་ཐིག་ལེ་ཅན་ཏེ་རྩ་གྲ་བ་དང་བོང་བྱ་གྲ་བ་ཞེས་པས་མཆོན། 白顶(如马牛等牲畜)

གྲ

གྲ་གྲ། གྲ་མ་གྲ། རྩྱག་པོ་དང་འཕྱྱག་པོ། 歪斜；歪曲

གྲ་ཐོ། གྲ་དོ། རྩ་རྩན་གྱི་བད། 耳饰

གྲ་རྫོམ། སྤན་ཆོགས། 丰富；圆满

གྲ་རྫོམ་སྤྲང་། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་གནས་གཙང་མའི་ཡ་གྲུལ་གསུམ་པ་ཉེ་སྤན་སྤམ་ཆོགས་པའི་མིང་རྫོ། ། 丰富而明显

གྲ་བ། བཞི་བརྩ་བའི་སྒྲ་འགྲེལ་དུ། འགྲོ་བ་གྲ་ཞིང་མགོན་མེད་པ། ཞེས་འབྱུང་ཉེ་ཉམས་པའི་བད། 衰败

གྲ་ཆོམ། གྲ་ཅོམ། མ་བཏགས་པ། 鲁莽；不考虑

བྱག་ བརྒྱག་པའི་བད། 破坏; 毁坏(旧词)

བྱང་། མཁམ། 墙(土墙); 城墙

བྱང་བྱིང་། ཁེངས་པའི་བད། 自满之态(旧词)

བྱད། ཚན་པོ་ཆེའི་སྟོབས་དང་ཕན་པའི་མིའུ་མུང་། 古印度的一种大力矮人

བྱིན་བ། བྱིན་འདལ། ཐ་མལ། དམན་པ། རང་ག་བ། རྟོན་མེད། རང་བཞིན་པ། ཁེ་ལ་ཅན་སྟགས་ལ་འབྱུག 1. 鄙人; 贱人 2. 懒惰者

བྱིང་གོང་། བྱིན་ཏ། བྱིང་གོང་ཞི་བ་དང་བྱིན་ཏ་རྒྱ་མེད་པའི་བདར་མཁས་འབྱུང་དུ་གསུངས། 无因; 和平的(旧词)བྱིང་གོང་། བྱིན་ཏ།

བྱིམ་ཤིང་། རྩལ་མའི་བད། 音乐(旧词)

བྱུ་བ། ཁི་གྱུར་ལས་བཀྱར་བའི་བདར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་ཙམ་ཟན་གྱུ་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཟན་ཟོས་ཟིན་པའི་རྟོན་དུ་བཀྱལ་མདོ་མཁས་འབྱུང་ལས། བཀྱུ་བའམ་སྐབས་ལ་ལར་ད་རྒྱལ་ཅན་ལ་ཟེར་བའང་འདུག་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། 1. 恭敬 2. 食毕 3. 洗 4. 有时也释作骄傲者

བྱུ་རུ་ལྷགས། རྒྱུན་ཆགས་པ་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་བྱུ་རུ་ལྷགས་ཞེས་པ་དག་མིན་བརྟག་继续; 一连串

བྱུར་ཅིག་ སྟོན་པའི་ཆིག་发愿词

བྱུད་པ། ཞེ་རྒྱང་གིས་བྱལ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་དུ་བྱུར་བྱུད་པ། ཞེས་དང་། 离别或向后退

བྱུན། རི་མི་བྱུན། 上方; 上坡

བྱུར། སྐད་བྱུར། 唱歌声

བྱེས་པ། རང་སར་སོང་བ་ཉེ་ཞེ་རྒྱང་གིས་འཇིག་པ། ཞེས་བཀྱལ། 分离;

返回；毁灭

བྱམ་ མ་མག 瓦；砖瓦

བྱང་བོ། མཐེགས་པའི་བྱང་བོ། 坚硬；生硬；顽强；顽固；牢固

བྱང་རལ། ས་ཞག་གི་བར་རྩིང་ཉེ་བྱ་རལ་དུ་བྱིས་པའང་ཡིད། 肥沃地的
旧词，也有写作 བྱ་རལ་ 的

བྱད། ཁ་སྒྲུལ། 诉讼；口舌

བྱན། གས་བྱན། 衣服

བྱལ་བོ། རྒྱང་བྱག 跛者；跛足

བྱས་ཐུག བྱས་པོ་དང་ཐུག་མའི་ཆོག་བསུས་པ་ཉེ་མནའ་མའི་པ་ཁྱ་གའི་བྱས་པོ་དང་
མ་དེའི་ཐུག་མ་ཡིན་ནིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱ་གའི་པ་མནའ་མའི་བྱས་པོ་དང་མ་
དེའི་ཐུག་མར་ཁམས་ཐུགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་དུ་གྲགས་པར་བཤད་དོ། 1. 岳父岳
母两词的缩写，西康方言中把翁姑，也称为 བྱས་ཐུག

ག

ག། ཐུའི་ག། 毛质

ག་དག གཙང་ཐ། 清洁；干净

ག་ཕུབ། འབྲུའི་ག་ཕུབ། 谷皮

ག་བ། སེར་མོ་བའམ་ཞབས་ཐུ་དང་སྒོ་བ་མ། 僧人

ག་མ། ཆེ་མོ་དང་། ཉེ་མོ་དང་། ཤིང་ཆེར་ཅན་དེ་ནམས་ཀྱི་མིང་དུ་འབྲག་ཉེ་
སྒན་དཔེར་ཤིང་བྲ་མ་ཞེས་འབྲུང་ལ། ཆེ་མོར་འབྲག་པ་ནི་ཨ་གྱི་ཞེས་པའི་བྱར་
ཆག་པར་མངོན། 1. 梢，系梵语 ཨ་གྱི་ 的转音；芒 2. 穗 3. 刺树
(猫儿刺) 4. 最上

གགས་པ། རྒྱན་པའི་གགས་པ། 名譽；声誉；称号

- གྲང་བ། བསལ་བ། 寒冷；凉寒
- གྲང་བྱམ། ཚ་ནད་ཀྱི་གྲང་བྱམ། 惜冷（热病时的惜冷）
- གྲངས། བཅི་བའི་གྲངས། 数字
- གྲབས། ལྷ་གོན། 准备；预备
- གྲབས་ལྷལ། འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་དུ་ལྷ་གོན་ཞེས་འགྲེལ་ཞིང་ས་མཐའ་མེད་
པའང་ཡོད། 准备
- གྲམ་བ། རྒྱ་ལྷ་ཏེ་སྐྱོན་དཔེར་པགས་ལ་གྲམ་པ་ཞེས་པ་ནི་པགས་པ་ལ་བྱེར་
བའམ་ཟིན་པའི་དོན་ནོ། 1. 河滩 2. 蔓延
- གྲལ། འདུག་ས། 排；行列
- གྲལ་མ། ཁང་བའི་ཐུམ་རྒྱ་བོ་ཉི་ལམ་སྐད་དུ་དབ་རྒྱག་ཟེར། 椽，俗称 དབ་
རྒྱག
- གྲས། རྒྱགས་གཏོགས། 辈；等级，属于
- གྲི། གཙང་བའི་གྲི། 刀
- གྲི་བྱ། གྲི་བྱ། 小刀
- གྲི་བྱག ཅེ་བྱག་པའི་གྲི། 弯刀（弯尖刀子）
- གྲི་ག གྲི་ཁར་གྱི་བའི་མི་ག 刀肉（死于刀口下的人肉）
- གྲིབ། ཟླ་བའི་གྲིབ། 积渍；污浊
- གྲིབ་གཞོན། གདོན་འདྲེ་ཅི་བྱག་པ་ཞེས། 魔（一种魔鬼名）
- གྲིབ་མ། ལྷས་ཀྱི་གྲིབ་མ། 影子；阴影
- གྲིམ་མ། ལྷ་རྩ་བའི་གྲིམ་པ། 聪明；伶俐
- གྲུ། རྒྱ་བཀོད་བྱེད་དང་རྒྱ་བྱི་གྲུ་གཞིས་ཀར་འདུག 1. 船 2. 角；隅
- གྲུ་ཆར། འཇམ་ཆར། 甘雨；甘霖

- བྱ་མོ། ལག་པའི་གྲུ་མོ། 肘(手臂的肘)
- བྱ་འཇིན། རི་བོ་པོ་ཏ་ལ། 普陀; 普陀洛山
- བྱ་བཞི། ལྷ་མ་པའི་དབྱིབས་ཏེ་གྲུ་གསུམ་ཡང་མཆོན། 方形; 四方。三角
形作 གྲུ་གསུམ།
- བྱག་ཆག་པའི་གྲུག་ 破烂
- བྱང་པོ། མཁས་པ། 聪明人; 智者
- བྱབ། རྩག་གམ་འཕངས་ཏེ་སྒྲན་དཔེར་འདི་ལྟར་འབྱུང་། 臂的本字是
རྩག་常写作 བྱབ།
- བྱབ་ཤོབ། བྱབ་པ། རྟོགས་ལྡན་པ་ཉེ་ཕྱི་མ་ནི་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བཞིན་པ་ལའང་
འབྱུག་ 修行者; 成道者
- བྱབ་མཐའ། ཕྱི་ནང་གི་བྱབ་མཐའ། 宗派; 学派; 学说
- བྱམ་པ། སྒྲིག་ཆགས་གྲུམ་པ། 糞
- བྱམས་པ། ཆག་གྲུག་ཉེ་དུམས་པ་ཞེས་བྲིས་པའང་ལྡང་། 破者; 烂者; 劈
碎, 也有写作 རྩམས་པ། 者
- བྱམ་ཅེ་འམ་བྱམ་ཅེ། དེ་ཏུ་རྟོག་ཟེར་བའི་སྒྲན་ཏེ་མི་གྱུར་དུ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་བོད་
ཀྲིས་བན་རྟིང་དུ་འབྲུལ་བའི་རིགས་གྲུག་སྤངས་སོ། ། 栽绒垫子
- བྱམ་པོ། ལ་པོ། 破者; 跛足
- བྱམ་བྲ། རྒྱང་བའི་ནད། 风湿骨痛(脚病)
- བྱལ་བུམ། མི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་འབྲས་བྲུ་བུམ་པ་དང་འདྲ་བའོ། ། 一种饿
鬼; 吸血鬼
- བྱས་མ། བེ་ཏུ་སྒྲེས་ནས་ཡུན་རིང་མ་ལོན་པའི་མིང་ཉེ་གཞན་དུ་དུས་མ་ཞེས་བྱང་
འབྱུང་ངོ། ། 初生犊的母牛。其他书中作 རྩས་མ།

གྲ། ལྷ་སྐར་གྲེ་ལ་རྩེ་ཞེས་བྲིས་པ་འདྲ་། 张宿(星名),也有写作 张
者

གྲེ་བ། མགྲིན་པ་ལྷེ་ལི་གུར་ལས་གྲེ་བ་བྱུར་ཆག་པས་གྲེ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
喉咙,是梵文 གྲེ་བ། 的转音

གྲེད་པ། རྩོག་ལོས་འགྲེད་པ་ཞེས་བཀྲལ་ཏེ་འདམ་དུ་འགྲེད་པའི་དོན་དུ་རིགས་
ཤིང་། མཁས་པ་དག་འགྲེད་བྱི་མཆན་དུ་སློབྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བ་འབྱུང་མིན་བཟླ་
滑;分散

གྲེས་མ། ལྷ་གྲེས་མ་ལ་རྩེས་མ་ཞེས་བྲིས་པ་འདྲ་། 马兰草,也有写作
རྩེས་མ། 者

གྲ། འབྲུ་རིགས། 小麦;麦子

གྲོག ལྷག་པའི་ཤིང་ཤུན། 桦皮(桦树皮)

གྲོ་མ། འགྲོག་ཟས། 蕨麻

གྲོ་བཞིན། ལྷ་སྐར་གྲོ་བཞིན་ལ་གྲོ་ལྷན་དང་གྲོ་ཞིན་ཞེས་བྲིས་པ་འབྱུང་། 牛宿
(星名)(二十八宿之一),也有写作 གྲོ་ལྷན། 或 གྲོ་ཞིན། 者

གྲོག ལྷ་བྱུར་བའི་རྩེད་པ་ལྷ་བྱུ་ལྷེ་སྦྱར་བྱུ་དུ་རྩོག་ཅེས་འབྱུང་། 突然得到,也
有写作 རྩོག་者

གྲོག་མཁར། རྩོག་བདུན་འགྲེ་ལ་ཆེན་དུ་གསུངས་པ་ལྷ་ར་གྲོག་མའི་ཆང་དང་།
གྲོག་ཤར་དང་། ལྷོགས་གཞན་ཤུས་ཁྱེད་ནས་གཅིག་ཤུར་ལུས་པའི་ས་སོགས་ལྷ་
ཆོགས་ལ་བཤད་པ་ཡིད་ཅིང་། རྩོག་གེ་འབར་བར་གྲོག་མའི་བྱུ་དུ་གསུངས་
སོ། ། 蚁窝;蚁垤

གྲོག་མ། འབྲུ་གྲོག་མ། 蚂蚁

གྲོག་མོ། ལྷ་གྲོག ལྷ་གྲོག་ 水冲的深谷,崖漩

སྒྲིག་མིང། བྱང་རྩིང་གད་རལ་གྱི་ངོས་ལ་ཆར་ཡུན་རིང་ཕོག་པས་སའི་འཇམ་
ཆགས་པ་སྤང་གི་རྣམ་པར་རྒྱར་པ་མ་གཟེར་ལ་ཕན་པའོ། 旧墙上的苔
藓

སྒྲིགས། ཕན་པའི་སྒྲིགས། 朋友；帮助

སྒྲིང་། སྒྲིང་ཁྱིའ། སྒྲིང་རྒྱལ། ལྷན་ལྷང་དུ། བྱིམ་གཅིག་གཉིས་སོགས་
ལ་སྒྲིང་། བཟོའི་བྱེ་བྲག་བཙུང་བཅུད་ཆང་བ་ལ་སྒྲིང་ཁྱིའ། ཆང་བ་མང་བོ་ཡོད་
པའི་གནས་ལ་སྒྲིང་རྒྱལ་དུ་གསུངས། སྒྲིང་ལྷན་མཆན་དུ། གང་ན་འབྲིག་པ་
མ་སྤངས་པའི་བྱིམ་ནི་སྒྲིང་། གང་ན་རིག་གནས་བཙུང་ཡོད་པ་སྒྲིང་ཁྱིའ།
སྒྲིང་མང་བོ་ཅན་ལྷན་ཅལ་རེ་བཞི་ཆང་བར་ཡོད་པ་སྒྲིང་རྒྱལ། ཞེས་དང་། འཆི་
མེད་མཛོད་འབྲེལ་དུ། སྒྲིང་བཙུད་བཙུའི་བ་སྒྲིང་ཡོད་པ་ནི་སྒྲིང་ཁྱིའ་ཆེན་པོ།
མི་རིགས་བཞི་ཆང་ཞིང་འོབས་དང་ལྷགས་རི་སོགས་མེད་པའི་སྒྲིང་བོ་མང་བའི་
གནས་སྒྲིང་རྒྱལ་ཞེས་འབྲུང་ངོ་། 村落；市；都市；城市；市镇

སྒྲིངས། མི་བའི་སྒྲིངས། 亡；死

སྒྲིད་ལ། སྒྲིད་ལ། 胃；肚子

སྒྲིད་པ་ཅན། ཟ་མ་ཉོག་སོགས་སུ་ཟས་སྒྲིན་ཆེ། ཞེས་བཀལ་ཉེ་བཅས་ 耗
费食物者；吃不饱者

སྒྲིད་པ། ལྷན་བའི་སྒྲིད་པ། 腹部，肚子（胃）

སྒྲིན། རེ་དོགས་དང་ཆུད་སྒོས་པ་གཉིས་ཀའི་མིང་། 1. 浪费 2. 顾虑

སྒྲིན་ཅན། རྟོན་མེད་གྱི་བད། 浪费；无益（旧词）

སྒྲིལ། ཐར་བའི་སྒྲིལ། 解脱；脱开

སྒྲིལ་མ། སྒྲིལ་པའི་འབྲ། 蛆虫；胃虫

སྒྲིས། གཏམ་གྱི་སྒྲིས། 议，商议

མ

མ། རན་པ། 工资；雇资；工钱；报酬；酒钱

མ་གྲང་། གྲོ་མ་སྤྱི་ཚུལ་དང་ཏ་ལ་མ་འདྲ་བ་རིམ་མཚན་སྤྲད་འགགས་སྒྲོ་ནད་མུ་
ནད་སྒྲགས་ལ་ལན་པ་ཞིག་སྤྱི་མན་ལྷག་མ་གྲང་ཡང་བྱེད། འདི་ལ་བྱེ་སྒྲགས་སྤྱི་
སྤྱི་གང་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། 香附；附子(药名)，与蕨麻的生长情
况大致相同的一种能治热疫、失音、肺病、小肠病等症的药，
也叫做 མན་ལྷག་མ་གྲང་།

མ་གོར་ཞེ་ཤ། ཤིང་འབྲས་མ་གོར་ཞེ་ཤ་སྤྱི་མ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་སྤྱི་
མན་ལས་མ་གོར་ཞེ་ཤ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། 一种药果，即 མ་གོར་ཞེ་ཤ།，也
有作 མ་གོར་ཞེ་ཤ། 的

མ་བ། རི་དྲགས། 麝

མ་བོ། ལ་མ་རིམ་བད་བསྒྲུལ་ལས། མ་བོ་དང་མེ་བོ་ཞེས་བྱང་འབྱུང་བས་མེ་བོ་
མ་ཞེས་པའི་ཡུལ་སྤྲད་ངོ་། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་སྤྱི་བོ་ཡང་འབྱུང་། 谈话 མ་བོ། 及
མེ་བོ། 与 མེ་བོ་མ། 同，也可作 མ་བོ།

མ་ཅི། ཅི་མན། 獐；麝香(药名)

མག། བྱ་མག། 雕

མག་པ། ལྷག་པའི་བད། 后面(旧词)

མགས་པ། མན་ལྷང་ལས། མགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་དང་བྱ་ག་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏེ། ཞེས་དང་། མན་ལྷག་ཞེས་འབྱུང་ལས། མགས་ནི་འཛིན་པ་ལ་
སྒྲགས་པ་ལ་གཞགས་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་སྐབས་འཛུལ་བའོ། ཞེས་དང་། མི་
བྱར་ལས། མགས་པ་ནི་འདུག་པའམ་འགྲོ་མཚམས། ཞེས་གསུངས་པས་མིན་
མུ་ནི་གོ་སྐབས་ཏེ། མགས་ཆེད། མགས་ལྷ། མགས་འཛུལ་ཞེས་པ་རྣམས་

གྲང་དེས་མཆོན་ནོ། 1. 隙、间隙 2. 过失 3. 机会

སྤང་། བ་ལང་། 牛；黄牛

སྤང་ཆེན། སྤང་པོ། 大象；象

སྤང་ཐབ། གཞེར་ནད། 剧痛病

སྤང་མ། མེད་སྤང་མ། 一种灌木；浪麻（青海方言）

སྤང་ཤ། བགས་ནད་དགུའི་ཡ་གྲུ། 牛皮癣（皮肤病的一种）

སྤྲ་པ། མགོའི་སྤྲ་པ། 脑；头

སྤྲ། བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག་ 蓝（西藏姓氏）

སྤྲམ། ལྷ་མ་བུའི་གོས། 褐衣；毛褐所制的衣服

སྤལ་བ། གཡལ་བའམ་ཁ་གདངས་པ་ཞེས་མངོན་བརྗོད་སྟེ་གསུང་བྱུང་ངོ་། །

呵欠

སྤུས་པ། སྤུང་འབྲུམ་བཅུ་བརྒྱལ་དུ་སྤྱོད་ས་སྤུས་པ་ཞེས་ཡོད་ངོ་། ། 迁移

སྤྱང་། སྤྱང་མ། སྤྱེ། སྤྱེ་བར། མཆོ་མེད་པའི་སྐམ་སའམ་བར་གྱང་ཉེ་
ཆུ་སྤྱེ་ཞེས་གྲང་སྤྱང་ངོ་། ། 洲、陆地、岛屿

སྤྱང་བྲ། སྤྱ་གྲ་ཅན་གྱི་རྩལ་མ་སྤྱེའི་མིང་དུ་མངོན་བརྗོད་ལས་བཤད། 管乐的
的总名，一般把笛、箫，也叫做སྤྱང་བྲ།

སྤྱངས་པ། ལྷ་ན་ནང་ཆངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱང་བའི་རིགས་ཀྱི་ལྷན་ཏེ།
ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་དུ། བལ་གོས་སྤྱང་བའམ་སྤྱངས་སྤྱངས། །ཞེས་བྲིས་པའི་
ཁྱངས་ཆོལ། 毡垫，草褥

སྤྱ། རག་གི་སྤྱ། 歌曲

སྤྱང། སྤྱི་ཆ་བཅུ་ཏ་སྤྱང་དང་སྤྱི་གས་སྤྱང་གིས་མཆོན་ཞིང་། སྤྱ་གྲན་ལས་བ་
སྤྱང་དུ་བཞེད། 赎命的替代品，例如赎命马、赎命牛，也写作

ཐུང་།

ཐུམ། ཆང་གི་ཐུང་མ་དང་ཆོག་ས་མ་ཉི་དགེ་སྤྱང་མའི་ནམ་འབྱེད་ལས། ཐུམ་
བུ་ན་ཉིས་ཐུས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། 酒醅、酒糟

སྤྱི་འདམས་ཅན། འདུལ་བར་མི་མཆན་དང་། བཤང་སྒོ་གཉིས་གཅིག་དུ་
ཐུར་བ་ལ་དང་། ཁི་གུར་དུ་མཆན་མ་ཆད་པ་ཉི་སྤྱི་འདམས་ཞེས་ཟེར། 性器
官发育不全者，也作 སྤྱི་འདམས།

སྤྱི་བ། བཤམས་འབྱུང་དུ་ཁེལ་བ། ཞེས་འབྱེལ་ཏེ་ཕྱོད་ཕྱེ་བྱུག་པ་གཅིག་གོ། །
背斗

སྤྱི་བྱ། ཐུ་ཐུག་ 獐崽；小獐子

སྤྱིགས་བྱ། ཆལ་བྱ། 书卷上的标笺，小书包；书函

སྤྱིགས་བམ། གཞུང་རབ་བྱི་སྤྱིགས་བམ། 书卷；书包

སྤྱིང་མོ། འབེལ་གཏམ། 谈；谈话；有意义之谈话

སྤྱིང་གཞི། གཏམ་བྱི་སྤྱིང་གཞི། 序言；前言

སྤྱིན། སྤྱིངས་པའི་སྤྱིན། 痴呆；愚痴

སྤྱོ། ཐུར་རམ་ཉེ་ལོགས་ཏེ་སྤྱོས་ཞེས་གྲང་འབྱུང་། 旁；近旁

སྤྱོ་དགོག་ སྤྱོ་ནད་ལུ་དཀའ་བ། 咳嗽（肺病中的重咳症）

སྤྱོ་རྟེན་ སྤྱོ་བྱར་ཏེ། རག་སྤྱོན་གྱིས་དང་དེའི་མཆན་ཞིག་དུ། ཐུར་ནས་རྟེན་པ་
དང་ཞོན་གླའི་སྤྱོ་བྱུག་དུ་བཤད་པ་མི་འབྱེད་དོ། 忽然；突然

སྤྱོ་ནན། སྤྱོ་རགས། 腰带

སྤྱོ་བ། རྩ་ལུ་ཡི་གྲུལ་ཏེ་ལོགས་ཐུར་བྱི་སྤྱོ་མི་ཐུར་ཆག་པར་མངོན། 肺，五脏
之一，肺脏

སྤྱོ་བ་དགའ། དགའ་བའི་ནམ་གྲངས་ཏེ་སྤྱིང་དུ་ཐུག་པ། 极喜，倾心喜

དང་དོན་གཅིག་གམ་བརྟག རྩེ

མྱ་པ། སྐྱ་མྱ། 老人

མྱ་མྱ། བཟའ་མེད་མྱ་མྱ། 翁姬；老夫妇

མྱ་པ། སྐྱ་མྱ། 老人；老年男人

མྱ་བྱ། ཆེ་བྱ། 半路出家；年大出家为僧者

མྱ་བྱ། བྱ་བྱ་ནག་པོ་དང་དབྱིབས་འདྲ་བ་མ་དུག་རིམས་ལ་ཆེར་བཟུགས་སྟེ།

治疮、毒、传染病之一种草药

མྱ་པ། ཉམས་པའི་མྱ་པ། 衰败

མྱ་འབྱུང། མེད་རྟོག་མྱ་འབྱུང་ལ་མྱ་འབྱུངས་ཤིས་པའང་ཡོད། 葡

萄，也有作 མྱ་འབྱུང། 者

མྱ་བྱ། བྱ་བྱ་ལྟེན། 喂雀之食；雀食

མྱ་པ། རི་དུགས་མྱ་པ་ལ་རྟོག་ལོས་དམོ་བ་ཞེས་བཞེད་ཅིང་དེར་སང་དུགས་

བཞེན་འབྱོར། ། 鹿；黄羊

མྱ་པ་མོ། མྱ་བྱ་ཁ་མའི་མྱ་པ་མོ་ལ་མྱ་བྱ་མེགས་མྱ་ད་དཀོང་ས་བྱེད་པ་

ཤིས་ཅོར་བརྒྱད་པའོ། ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། མཚན་དགུང་དང་འདུག་པ་མི་

གཅིག་པ་ནི་ཡུལ་སྐད་འགར་ནི་མ་རྒྱལ་པ་ལ་ནི་མ་དཀོང་དང་། དེའི་དུས་ལ་

དཀོང་ཁ་ཞེས་ཟེར་བས་ཤེས་ལ་ལག་མྱ་དུ་དཀོང་ཞེས་འབྱི་བ་ལེགས་སོ། །

黄昏

མྱ་པ། བྱ་བྱ་ལྟེན། 鷃；食尸鸟

མྱ་པ། གད་མོ་བྱེད་པ་དང་མེམས་འཕྲོ་བ་གཉིས་ཀའི་མིང་དུ་འདུག་པར་

བཤད་ཀྱང་། བྱ་རབས་པ་རྣམས་བྱིས་གད་མོ་དཀོད་དུ་བྱིས་ན་ལེགས་པར་

བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། ། 笑；掉举（佛学术语）笑字写作 དཀོད།

较好

སྐད་པོ། མི་སྐྱོན་པའི་སྐད་པོ། 野的;雄武的(不驯的)

སྐད་མ། ཉའི་སྐད་མ། 骡马;牝马

སྐད་མ་ཁ། ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚོ་མགས་སུ་གནས་བའི་ཉ་གཞིང་གི་རི་ལྷོ་དུས་འཁོར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་མེད་ཀྱི་ལ། 南海中似马头形的火山岛(佛经中所说)

སྐལ་བ། ཕོད་པའི་སྐལ་བ། 进攻;攻击;侵犯;反对

མ།

མ། རྩོག་མའི་དག་ཡིག་རྩ། ལ་ལ་ག་བཏགས་སྐྱ་གྱི་མིང་། ཞེས་སྐྱ་མ་ལ་འདི་ཉུང་བཞེད་པའི་རྩེས་འབྲང་ཡང་མང་ངོ་། ། 生姜

མང་བ། གཅིན་ཕྱོན་མང་བ་ལ་སྐྱ་ཀྱན་དུ་ས་མཐའ་དང་། ཉུང་བ་སྐྱ་གྱིས་ས་མང་བྱས་ཡོད་དོ། ། 膀胱

མོ་མོ། མཁས་འབྲུང་དུ་སྤང་བ་ཞེས་འབྲེལ་ཏེ་ཕ་བ་དགོད་གོ་ 马勃(一种菌类)

མ།

མ། ཉ་ལ་བཞོད་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། མཐ་མ་བཅའ་མ་ཞེས་པའི་བཅའ་མ་ནི་བཅའ་བའི་འདིགས་ཀྱི་ཉི་མ་ཞེས་པ་ཉི་འདི་མ་སྐམ་པོ་དང་དེ་སྐྱོན་པ་ལ་སྤུ་གཤེར་ཟེར། མ་འདིགས་གསུམ་བཤད་པ་ནི། མ་དམར་རམ་དོང་ག། མ་སྐྱའམ་མ་གཡང་། མ་མེར་རམ་ཡང་བ། ཞེས་སྐྱ་དཔེར་འབྲང་ལ། མ་ཀྱན་ལས། ཉའི་མ་ལ། །ལ་སའི་སྐྱར་བ་འདམ་ངར་ངེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། 1. 鞍 2. 姜 མ་སྐམ་པོ། སྤུ་གཤེར།

མ་ཉིག་ མ་མ་སྐམ་ཀྱི་ཉིག་དང་མེ་ཉིག་གཡར་མ་ཐང་དང་འདྲ་ཤེས་ཆེ་བ་ལྷོག་པའི་

གཉིན་པོ། ། 一种草药,其叶似 སུམ་ཐུ་ཉིག་花象 གཡར་མོ་བ།
专治大溃疮

གླ་ཚ། མེ་རྟོག་ཕྱེ་ཆ་ཞེས་པ་ཉླ་ལོ་མ་སྤུལ་ལག་དང་འདྲ་བ་བོད་བྱ་ལན་ཆའང་
ཟེར། 姜花,也叫做 བོད་བྱ་ལན་ཆ།

གླ་མེར། ཡུང་བ། 姜黄

གླང་། རིའི་གླང་དང་ཆ་གླང་གི་གླང་ཞེས་པས་མཚན་ཏེ་མཐོ་བར་གྱུར་པའམ་
རར་མོན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་ཆགས་གཞུགས་མོ་ལའང་གླང་ཞེས་རྫོད་ཅིང་། ཡ་
ལ་ཤས་བྱ་བ་དང་ཆ་གླང་གི་བགླང་ཞེས་པས་འཕྱལ་བྱེད་པའི་ཁྲུང་ས་ཆལ། གླ།
高地,上面,刺猬

གླང་ཐོག་ལ། འདྲེ་མོ་ཡུངས་ཀར་ཏེ་རྫོ་ནད་དང་ཁྲག་ནད་སེལ་ཞིང་ཁ་ཅིག་སྤྱན་
རས་ཀྱི་ཤང་ཆེར་བྱེད་དོ། ། 能治肺症及血症的一种草药

གླུ། བག་བ། འག་བ། གཤམ་ཉླེ་མཐང་རམ་སྤད། 下面:下体或
下部

གླུ་མོ། རྒྱལ་འབྱེད་འབྱེལ་བར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིའི་མིང་དུ་གསྐྱབས་སོ། ། 城
市人;城市居民

གླུ་མ། བང་བ། 箱子;箱柜

གླུ་མ་ལ། ཟབ་པ་ཉླེ་བྱགས་གླུ་མ་པ་དང་སྤྱང་བཅན་གླུ་མ་པ་ཞེས་པས་མཚན་ཞིང་
སྤྱན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་འཕྱལ་དུ་བཞེད། 深沉

གླར། དགེ་འདུན་གྱི་དགོན་གནས་དང་དམག་གི་སྤུ་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མིང་། 寺
院;营

གླུ་ལ་བ། ལུས་ཀྱི་རྩལ་དང་རྩེ་རྩལ་གྱི་མ་གཉིས་ཀར་འདུག 1. 背部;后
背 2. 牲畜的鞍

མལ་ཆིགས། ལུས་ཀྱི་མལ་ཆིགས། 脊椎骨

མུ་ཉེགས། ངག་རྩོན་ཟིན་བྱིས་སུ་གནམ་གྱི་དགུ་ཆིགས་ཞེས་འགྲེལ། 银河；
天河

མུ་དོ། རྩལ་མཆོག་ངག་རྩོན་བྱིས་ལན་དུ། ལུས་མྱད་འགར་བྱིས་པ་ཅེད་མ་
ཐེད་པའི་མུ་དོ། ཞེས་དང་། དེའི་ཟིན་བྱིས་སུ་འབེན་གྱི་མིང་དང་། ཡ་ལ་
ཤས་རྩ་མའི་རྩ་རྩོན་དང་ལུས་ཀྱི་བྱང་གཉིས་ཀར་འཇུག་པར་བཤད་དོ། 1.
玩具 2. 靶子 3. 水缸 4. 胸

མུ་བོ། དབྱིབས་དགུ་བོ་ཉེ་སྤྱར་བོ་ཡིན་ལ། བསྐབ་བརྒྱས་སུ་དགུ་བོ་དང་སྤྱར་
བོ་ཞེས་སོས་པ་ལྟར་གསུངས་སོ། 弯曲，也作 弯，

མུར་བ། མུར་དུ་སྤྱར་བ། 向下弯

མེ་མུ་ཅན། འཕྱྱག་པོ། 歪曲者；弯的；弯曲

མེ་ཁུ། མེ་ཁུང་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་བཅོང་གི་མིང་དུ་བཤད་པའི་ཁུངས་ཆེལ། 小门

མེ་ཁུ་ཁུང་། མར་ཁུང་། 窗；天窗；窗子

མེ་ཁུ་ཁུང་། འཕྱོ་བའི་བརྒྱར་བཤད་དེ་བཟག་པོ། 走；去（有人解为‘走，去’
尚待考查）

མེག་པ། ཐུ་ཉེགས་སུ་ཉེག་པའམ་ཉེག་པའམ་འཛིན་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཉམས་
དགུའི་ནང་གསེས་གཅིག་ཀྱི། 媚态；风骚

མེད། མས། དགོས། ཐུ་ལས་ཐུ་བྱག་དུ་དམིགས་འཛིན་པ། 私；特
别提出

མེ། ཁང་བའི་མེ། 门户

མེ་མེགས་དང་མེ་འཕར། བར་གསར་རྩིང་གི་ཁུད་དེ་མེའི་མེགས་བུ། 门扇

མེ་ར་དང་མེ་ར་བ། ཐུ་ཐུའུ་གང་ལས་ཐུ་བའི་གནས། 卵；蛋

སྒྲིལ་འབྱུང་རམ་སྒྲིལ་ཆོད། སྒྲིལ་ཕྱི་ཐུམ་ལ། 走廊

སྒྲིག་པ། སྒྲིག་པ་ལ་ཨ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། སྒྲིག་སྒྱུ་དང་སྒྲིག་ཐོན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ལ་
 རིགས་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་དོ། ། 大蒜

སྒྲིམ། ཐོས་བསམ་གྱི་དོན་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལྟེ་གོམས་པ་དང་
 འཇུག་པ་གཅིག་གོ། 修：修炼；细思；与 གོམས་པ། 的用法相同

སྒྲིར་མ། དབྱིབས། 圆形

ཁྱ

ཁྱ། ཐམ་ག་དང་ཉ་སྟགས་འཛིན་པའི་དོལ་དང་སྒྲ་ར་དང་སྲིད་ཞིང་གི་དོན་
 སྟགས་མང་བོར་འཇུག། 1. 印信 2. 广大 3. 网 4. 须

ཁྱ་སྟེགས། ཤིང་ཀེང་ཤུ་ཀའི་ཆོ་བ་ལྟེ་ཐང་ཁྱ་ཡིན་ལ་ཁྱ་སྟེགས་དང་ལ་ཆའང་བེར།
 大漆、是 ཀེང་ཤུ་ཀ། 树的粘液，一种胶质，也叫做 ཁྱ་སྟེགས།
 或 ལ་ཆ།

ཁྱ་ཁྲོན། 面积，幅员

ཁྱ་གད། ཁ་བེར་གྱི་མིང་ལྟེ་ལས་བརྒྱ་བ་སྟགས་སུ་འབྱུང་ངོ། ། 恶言

ཁྱ་གར། འཕགས་ཡུལ། 印度；梵土

ཁྱ་གྲམ། རི་མའི་ཁྱ་གྲམ། 交叉图案

ཁྱ་ཅང་། སྒྱད་པ་མང་བོ་ལས་བཟླགས་པ་སྒྱབས་སྟོང་ཅན་སྒྱལ་གྱི་མགྱིན་པ་ལྟ་
 བུའི་སྒྲ་རགས་སོ། ། 一种空心的棉织腰带

ཁྱ་མཐོངས། ཁང་བའི་ཁྱ་མཐོངས། 藏式会堂的中间高出部分

ཁྱ་ནག ཅི་ནའི་ཡུལ། 中国；中国内地

ཁྱ་བ། དག་བྱེད་གསལ་མེར་སྒྲེ་བའི་མིང་ཡིན། ཞེས་བེར་ཉི་དཔྱད།

ཁྱ་ཕིབས། ལྷ་ཁང་གི་ཁྱ་ཕིབས། 屋脊（朝殿的顶脊）

ཁྱ་བོ། མདོག་ནག་པོ་ལ་སེར་གྱི་འདྲེས་པ་ལྟེ་ཕྱི་ནན་ཁྱ་བོ་ཞེས་པས་མཆོན། 黑

黄色

ཁྱ་མ། བཀའ་བརྒྱའམ་བཀའ་ཤོག་དང་། ཕྱི་ཡང་གི་ཆད་འཇལ་བྱེད། 1.

命令；公文 2. 称 3. 斤

ཁྱ་མེན། མེ་རྟོག་ 花名

ཁྱ་ཅི། གསོ་རིག་ལས། ཕྱི་ཡང་རྩ་ལ་རྩོ་བྱུང་ན། །ཁྱ་ཅི་དྲག་ལ་གསེར་ཕྱི་
རྩོས། །ཞེས་འབྱུང་ལྟེ་པགས་ནད་ལ་ཆེར་པན་པ་ཞིག་གོ། ། 治皮肤病的

一种草药

ཁྱ་ཆོས། སྐག་གམ་ཁྱ་སྒྲིགས། 苏木；西；洙砂；橡胶

ཁྱ་མཆོ། ཁྱ་གཉེར་ཆེན་པོ་དང་མང་ཆོག་ཏུ་འང་འདུག 1. 大海 2. 借用

作多数词

ཁྱ་ལ། མགིན་ཁྱ་དུ། ཁྱ་ལ་ཞེས་པ་ནི་དུས་ཆོགས་བབྱང་བ་དང་། བརྒྱ་
ལམ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཉི་མ་བབྱང་བའོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གཉིས་ཀའང་ལན་
འགའ་འམ་ནམ་ཞིག་ན་ཞེས་པ་ལྟེ། ཁྱ་ལ་ཞེས་པ་བརྟག་པའི་ཆོག་ཀྱང་ཡིན་
ནོ། ། 如果；设若

ཁྱ་ཕྱག་ སྤ་མ་དང་ཕྱག་ལེབ་སྐགས་ལ་རོས་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་ཁྱ་ནི་ཤིང་རྟོག་
དམར་པོ་རྩ་མཚོ་ཅི་ཅི་ཟེར་བ་འདིའོ། ། 红枣

ཁྱ་སེར། ཕྱི་སྤྱིང་བ་ལྟེ་ཁྱ་གར་བས་ཡ་མ་ན་ཞེས་འབོད་དོ། །འདུལ་བ་ལྟར་དུ།
རབ་ལྟར་གི་ཆིས་ལྟས་གསུམ་པའི་གསེར་ཕྱི་སྤྱིང་བ་བསྐྱར་པའི་ཡ་མ་ན་ནི་ཁྱ་ལ་བོ་
ཞེས་པའང་ཕྱི་སྤྱིང་གི་ཁྱ་ལ་བོ་ཞིག་གོ། ། 外国人。印度语作 ཡ་མ་ན།

ཁྱ་ཐན། ཐན་མའི་རིགས། 蚕豆

ཁྱ་གས་པ། རང་གི་ཕུན་ཆོགས་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད་

པམ། ། 骄傲；自满

ཀྱུགས་ཕྱེ་དང་བཀྱགས། སྤྱི་ཆས་ཏེ་སྤྱི་ཀྱན་དུ་བས་འཕུལ་མི་བཞེད་མོད།
སྤྱི་རིངས་གསར་བར། དྲིགས་པས་ཀྱུགས་དང་བཀྱགས་ཕྱེ་དང་། ཞེས་པ་
ལྟར་འཕུལ་ཡོད་ན་གཞན་དང་ནོར་སོ་མེད་དོ། ། 口粮；盘费

ཀྱང་། ཐག་རིང་བ། 远(远距离)

ཀྱང་གྲགས། མཛོད་ལས་གཞུ་འདོམ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཆད་པའི་ཆད་ལ་གསུངས་ཤིང་
དེ་ཅམ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཀྱང་རིང་བར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་བཛོད་ཅིང་། ཀྱང་
ལས་དགོན་པ་དགར་བའི་ཆད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བར་གཞུ་འདོམ་ལྟ་ལ་
སྤྱི་གཤིང་། དེ་ནི་བྱུ་ལ་ངལ་གས། དེ་བཀྱད་ཅུ་ལ་ཀྱང་གྲགས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་
གཞུ་འདོམ་སྤྱི་བཀྱད་ཡོད་ཅིང་ཆད་དེ་ལ་དགོན་པ་ཆེན་པོ། ཞེས་དང་།
དུས་འཁོར་ལས་གཞུ་འདོམ་སྤྱི་གཤིས་ལ་ཀྱང་གྲགས་གཅིག་དུ་གསུངས་ཤིང་།
དགོངས་འབྲེལ་འབྲེལ་ཆེན་ཀྱན་ག་མ་ལས། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱི་བ་དག་ནི་
ཀྱང་གྲགས་གཅིག་ལ་གཞུ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཆད་མའི་
ལྟ་བུ་དག་ནི་ཀྱང་གྲགས་གཅིག་ལ་གཞུ་སྤྱི་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། གཞུ་གང་ལ་
ནི་འདོམ་ཕྱེད་དང་དོ་ཡོད་པ་འདོམ་སྤྱི་བུ་ལྟ་བུ་ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། 俱
庐舍(印度里程名)

ཀྱང་རེ། ཅེ་མཐོ་བའི་ཀྱང་རེ། 高耸；崔嵬

ཀྱང་པན། ཕྱི་རྣམ་ཀྱང་པན་ལ། དཔེར་ན། ཀྱང་པན། ཀྱང་འཔན།
ཀྱང་འཕེན་ཞེས་གཞུང་ཆེན་མོར་ཅི་དགས་འབྱུང་མོད། དྲག་སྒྲོམ་པའི་ངག་
སྒྲོན་འབྲེལ་བའི་དོགས་སྤྱི་དུ། ཀྱང་འཕེན་ཞེས་པ་མ་དག་པར་བཤད། 左
道叶世派(印度古学派之一。)在许多书中,有 ཀྱང་པན། ཀྱང་
པན། ཀྱང་འཔན། ཀྱང་འཕེན། 等不同写法

ཀྱང་མ། རིང་བའི་ཀྱང་མ། 远

ཁྱུན། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱག་ཞུ་ཉུང་ཉུང་བཞིན་དང་མཛེས་བྱེད་དང་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་ཁྱུན་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་དོ། ། 装饰品

ཁྱུན་པ། ཤོ་ཅེ་མཁན། 赌徒；玩骰者

ཁྱུ། ཉུག་པའི་ཁྱུ། 背

ཁྱམ་ཆ། མ་ཕྱེ་བྱག་པ་ཞིག་ལྟེ། ཟ་མ་ཉོག་ཏུ་ཁྱམ་ཆ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཚོན་གྱི་
ཡིག་རྟིང་རོ། ། 一种海盐；光明盐（药名）ཁྱམ་ཆ།

ཁྱལ། གས་དང་རྒྱ་སྐར་ཕྱེ་བྱག་པ་ཞིག་དང་ཁི་ཐོན་པ་སྤྱགས་མང་པོར་འཇུག་
1. 胜利 2. 赌博 3. 鬼宿（星名）

ཁྱལ་སྒྲི། སྒྲི་ཆེན། 大门；总门；山门

ཁྱལ་བ། སངས་ཁྱལ། 胜者（即佛）

ཁྱལ་བོ། མི་དབང། 王；国王

ཁྱལ་མོ་ག་ཤོན། གྲིང་འབུམ་བཅོ་བརྒྱལ་དུ་བྱུང་མ་ཆེ་ལེགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་
དོ། ། 一种大蔓菁

ཁྱལ་མཆན། བསྐྱེད་བྱའི་ཁྱལ་མཆན། 幢；胜利之帜

ཁྱལ་བལེན། གདོན་ཞིག་ 一种魔鬼名

ཁྱལ་བ། དར་བའམ་འཕེལ་བ། 1. 圆满 2. 发展；增长

ཁྱ། རྒྱེད་བྱེད་ཁྱ། 因；因子

ཁྱ་སྐར། སྐར་མ། 星宿；行星

ཁྱ་ཁྱ་ཅན། གཅེར་བུ་བ། 1. 裸体者；单独者；孤独者 2. 裸体外
道（古印度学派之一）

ཁྱ་ཁྱ་ར། ཤྲིག་མ། 蚂蚁（别名）

ཁྱ་འབྲུལ། ཁྱུན་ཁྱགས། ལམ་འབྲུལ། 旅客

རྩུ་མ། བྲང་ཁྲོལ་རྩུ་མ། 小肠

རྩུ་མ་ཚུ། གཏན་ཚིགས། 原因；因

རྩུགས། ཡོན་ཏན་སྐོམ་གས་ཀྱི་རྩུགས་འབྲུལ་དང་། ཚིང་གི་ཁེ་སྤྱོད་ས་ཐོན་པ་
དང་། ཁང་བའི་ཕུམ་སྐོམ་གས་ཀྱི་མིང་རོ་། 1. 考试 2. 得利 3. 屋术

རྩུངས་པ། རྒྱལ་རྒྱལ་ཉེ་ཉེ་རྩོགས་སུ་རྩུངས་པའམ་རྒྱང་། ཞེས་འབྲུང་ལ་
གཞན་དུ་བས་འབྲུལ་དང་ས་མགོ་བྱས་པའང་ཡོད་དོ་། 脊骨體

རྩུད་དང་རྩུན། འབྲས་པ་ཕྱི་མ་ལས། རྩུད་ནི་རྩུན་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། ཞེས་
པ་ལྟར་རྩུན་ཆགས་པ་ཉེ་དྲིགས་རྩུད། གཏུང་རྩུད། ཉེ་རྩུད་ཅེས་པ་རྣམས་
ཀྱང་མཚུན། 1. 相续；系统 2. 世系，血统，世传等

རྩུད་མང། བི་མང་ཉེ་རྩུད་མངས་ཀྱང་འབད། 琵琶，也可作རྩུད་མངས།

རྩུན་བ། འབྲེང་བ། 皮条；细皮条

རྩུན་བྱགས། འབྲས་བྱ་བཞིའི་དང་བོ། 预流果（佛教小乘四果的第一果）

རྩུས། འདྲིས་ཆའི་རྩུས། 了解事物

རྩུས་པ། ལུས་ཀྱི་རྩུས་པ། 筋

རྩྱ། འབྲིག་པའི་དངོས་མིང་ཉེ་རྩྱ་ན་ཅུ་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་གཙ་ཚིག་དུ་མཛད་པར་
ཁི་གྱར་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཨ་ལ་ཤས་ན་ཅུ་རྩྱ་བ་འབྲིག་པའི་མིང་དུ་བཤད་
པ་དང་། ངག་ལྷན་མཆན་ཞིག་དུ་ཞོན་པའི་བཅར་བཀྲལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །
性交；交媾

རྩྱལ། རྒྱལ་བའི་བད། 攻击；侵犯（旧词）

མྱིད་རྩུར། མྱིད་ལྷག ལེ་མའི་བྱེད་ལས་ཏེ་ངག་ཐིན་དུ་མྱིད་རྩུར་ནི་ལུས་དབྱེ་

ཐྱུར་བྱེད་པ། ཞེས་བཀའ་བ་ནི་མི་འབད་དོ། ། 疲蹶;疲累

ཐྱིད་འབྲིས། འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་དུ་ཕུས་མི་འབྱར་ནིང་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་
བཤད། 两膝相并而行

ཐྱིད་པ། ཀང་པའི་ཐྱིད་པ། 胫;小腿

ཐྱི། རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་རང་གི་སྒྲོ་བ་བས་ཀྱིས་མི་མཛོད་པར་
བྱེད་པའི་ཐྱི། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། 隐瞒过失;隐瞒自己的恶行

ཐྱི་མ། མིག་འཕྱུལ་གྱི་ཐྱི་མ། 幻术;魔术

ཐྱི་ཅལ། ལུས་ཀྱི་ཐྱི་ཅལ། 武艺;艺术;把戏

ཐྱི། ཐྱི་མོ། འབྲུ་མོགས་ཀྱི་ཐྱི་དུ་བྱེད་པ་ཉི་དེ་རྒྱང་བ་ལ་ཐྱི་བྱེ་བེར། ། །
我,小的叫做 𑄎𑄎𑄎

ཐྱིད་བྱ། ཐབ་ཀའི་ཐྱིད་བྱ། 可移动的灶;炉灶

ཐྱོགས། གཡུལ་གྱི་ལས་ལ་མཁོ་བ་ཐྱོགས་རྩི་མེ་ཐྱོགས་འཕུལ་ཐྱོགས་ཞེས་པས་
མཆོན། 大炮

ཐྱོང་བ། ཀུན་བདུས་ལས། གཡོ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་ཉི་ལ་ལྷག་
པར་ཆགས་ནས། འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ཕྱག་གི་ཆར་གཉོགས་པས་ཉེས་པ་
ཡང་དག་པར་ཐྱོང་བ་ཉི། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པའི་བར་དུ་གཙོད་
པའི་ལས་ཅན་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་བད་གྱི་རྒྱལ་སྐས་མར། ཉེས་པ་ཡང་
དག་པར་ཐྱོང་བ་ནི་གཞན་ནས་གཞན་དུ་བསྐྱར་བར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ཐྱོང་བ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་བས་ཀྱིས་མི་མཛོད་
པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐྱོང་བ། 文饰已过,隐瞒过
失

ཁྱིམ་པོ། མཁས་པ། 明智者, 机警者; 智者

ཁྱད། མ་རྒྱུས། 小说; 故事

ཁྱེད་བཅས། ཚོག་修行的方法; 修炼法; 仪轨

ཁྱེད་པ། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཏེ་ཀ་བ་དང་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། 办; 承
办; 做

ཁྱི། སྒྲག་ཆགས་དབྱེའམ་གཡི་ཉྟེ་རྣམ་སྒྲིང་བས་དབྱེ་ཞེས་བྲིས་ལྟར། 猗猗,
也有写作 དབྱེ། 者

ཁྱེ་པོ། ས་རྟེན། 未遮盖的地; 净地

ཁྱེ་ཁྱི། སྤྱི་ཅེར། 秃顶

ཁྱེ་ལྷག། རྒྱུ་ལྷབས། 汹涌; 水浪

ཁྱེ་བྱེ། རྒྱུ་ལྷ་ཅུང་། 小袋; 小皮袋

ཁྱེགས་པ། གསུད་པ། 嗝呃; 打呃; 打饱嗝

ཁྱེན་མོ། གཅེར་བྱ། 裸露; 裸体

ཁྱེ། བྱའི་སྒྲོ། 羽; 翎毛

ཁྱེ་འདྲོགས། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདྲོགས། 夸大

ཁྱེ་བ། རྩིག་པའམ་ཀོ་བའི་སྒྲོན། 1. 肾囊 2. 皮袋

ཁྱེག་འཆིང་བྱེད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཉྟེ་དེ་ཅུང་བྱེ་ལ་སྒྲོག་གྱུ་ཟེར་ཞིང་། སྒྲ་རྒྱན་ལས་རྩི་
ནང་གིས་དཔྱོག་ཅེས་འབྲི་བ་ཡིག་རྩིང་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས། 链; 镣
(绁具之一)小点的则写作 སྒྲོག་གྱུ་把此字写作 དཔྱོག་是旧词

ཁྱེག་རུས། རུས་ཀྱི་སྒྲོག་རུས། 锁子骨(肩前圆骨)

ཁྱེན། གོས་སོགས་སྒྲོན་པའི་ཞེ་ཆོག་དང་མར་མེ་སོགས་སྤར་བའི་མིང་རོ། །

穿着(敬词); 燃灼(如灯)

སྒྲོན་པ། བརྒྱན་པ་ལམ་བསྐྱར་བའི་མིང་ལྟེ་འདུལ་བར་སོ་ཕག་གིས་སྒྲོན་ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། | 1. 戴 2. 围住

སྒྲོན་མེ། མར་མེ། 灯; 炬

སྒྲོན་ཤིང་། ལྷག་ཤིང་། 杉; 油松木

སྒྲོབ། ཐུམ་རྩུ་དང་གསོལ་ཆེ་བ་ལྟེ་ལི་གུར་ལས་ལྷ་རྩོལ་བ་བྱུར་ཆག་པར་གསུངས།
装腔作势; 摆架子

སྒྲོམ། མེམ། 箱子

སྒྲོམ་བྱ། མེམ་ཁུང་། 小箱; 小匣

སྒྲོལ། རབ་བྱུང་གི་གཞི་ལས། བརྒྱད་ཐམས་ཅད་མར་དང་སྒྲོལ་ཅིག་ཅེས་
འབྱུང་ལྟེ་སྒྲོལ་བའི་དོན་ནོ། | 烹; 煮

སྒྲོས། ཁ་ཡི་སྒྲོས། 1. 唇 2. 说词

དག

དགག་པ། རང་དངོས་སུ་ཚྭ་གས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་
ནས་ཚྭ་གས་པར་བྱ་བའི་ཆས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ལྟ་བུའོ། |

1. 遮止; 禁止 2. 否定

དགང་གཟར། སྤུགས་སྤུགས་ཀྱི་མཁོ་ཆས་གདང་གཟར་ཞེས་པ་འང་མཆོད།

1. 火祭时浇油瓢 2. 一种药, 也叫 གདང་གཟར།

དགའ་བ། རངས་པ། 喜欢; 欣喜

དགའ་ལྡན། ཐུམས་པའི་ཞིང་། 兜率天; 具喜天(弥勒佛土, 佛
语)

དགའ་མ། ཁུང་མ། 妻子

དགའ་འབྲུན། མཛའ་བ། 友谊；友爱

དགའ་མ། ཟུང་མ། 妻，妻子

དགུ་ཐུབ། དུག་ནད་སེལ་བའི་ཐོ་སྒྲན་ཞིག་ཉི་མོ་ཐུབ་ཀྱང་བེར་ལ། ཐུན་
དཔེར་འདི་ལ་ངོས་འཛིན་བཞག་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་ཐུང་ངོ། ། 一种消毒消
炎的草药

དགུ་ཚིགས། གནམ་གྱི་དགུ་ཚིགས་ལ་སྒྲ་བྱན་དུ། ར་མགོ་མ་དག་ཉི་མང་རབ་
ན་དགུང་ཚིགས་ཞེས་པའང་སྤང་བས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ། ། 天河，银
河，也有写作 དགུང་ཚིགས། 的

དགུང་། ཐུང་ངམ་དབུས་དང་གནམ་གྱི་དངོས་མིང་། 中央；正中；天

དགུང་ཐོན། གནམ། 天；青天

དགུང་མོ། མཚན་མོ། 夜；夜晚

དགུང་ཟུ། དགུང་ལོ། དགུང་ཟུ་ནི་ཟུ་བ་དང་དགུང་ལོ་ནི་ལོའི་ཞེ་ཚིག
དགུང་ཟུ། 月 དགུང་ལོ། 年龄，都是尊称

དགུན་ཁ། དུས་བཞིའི་དགུན་ཁ། 冬天

དགུན་གཤུང་། ལྷང་སྒྲུས་ཚད་གཤུང་ཞེས་བཀྲལ་ཏེ་དགོན་དོང་དང་འབྲུག་པ་
གཅིག་པར་སེམས། 沙漠；不毛之地

དགོ་བ། ཇམ་དཀར། 善；净行

དགོ་ཆུས། དགོ་ཆུང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་ཉིང་མ་དང་འོག་
མཛ། ། 三禅天中的偏净天；后者是它的小净天（佛学术
语）

དགོ་བསྟེན། དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲས་དགོ་ཆུས་དང་དགོ་སྟང་སྐགས་ཀྱང་བསྟུ།
居士；近事男

- དགེ་འདུན། ཟུག་ཡུལ་དགེ་འདུན། སྐུ་ལྷ། 僧；僧伽
- དགེ་མཆན། ལེགས་པའི་རྟགས། གཤམ་མཆན། 善兆；吉兆
- དགེ་ལེགས། བཟ་ཤེས། གཤམ་མཆན། 善妙；吉祥
- དགེ་བཤེས། བཤེས་གཉེན། གཤམ་མཆན། 善知识；师傅，师友
- དགེས་པ། དགྲེས་པ། དགེ་འདུན་མ་གྲུངས། 欢喜
- དགོ་བ། ཡལ་མ།
- དགོག་ཏུ་ཕྱིན། གས་པའི་བད་རྟེན་ལྷེ་ལི་གུར་གྱི་མཆན་བྱས་ལྷེ་ལི་གུར་བའང་
ཡང། ཅེས་སོ། ། 衰老
- དགོང་བ། མེད་པའི་བད། གཤམ་མཆན། 鹿；黄羊
- དགོངས་པ། བསམ་པའི་ཞེ་ཆོག གཤམ་མཆན། 心意；思想（心或意的敬语）；精
神
- དགོད། གད་མ་དགོད། གཤམ་མཆན། 笑；嬉笑
- དགོན་ཏུ། དགོན་རྒྱུ། གཤམ་མཆན་པའི་མུ་རམ་གྱི་ཐང་ལྷེ། ལམ་རིམ་
བད་བཟོལ་ཏུ། གྲོག་པོ་ཕུ་རྟགས། ཞེས་འགྲེལ། 瀚海；荒谷
- དགོན་པ། དཔེན་པ་ལྷེ་མུ་རམ་གྱི་ཐང་དང་། སྤྲ་མའམ་དགེ་འདུན་གྱི་
བཟུགས་ཁང་གཉིས་ཀར་འདུག་ཅིང་ལེགས་ལྷུར་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་དོད་སྤྲ་སྤྲ་
ལྷེ་དགོས་པར་འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། ། 1. 僻静处；沙
漠 2. 上人或僧伽居住的房屋

དགོས་པ། དོན་ཏུ་གཉེན་པ། གཤམ་མཆན། 必要，有用

བག

བགེགས། གཞོད་པའི་བགེགས། གཤམ་མཆན། 魔鬼；魔障；障碍

བགོ་བ། གོས་བགོ་བ། གཤམ་མཆན། 穿；着

བཞོ་བཤའ། སྒལ་བའི་བཞོ་བཤའ། 分配;平分

མག

མགལ་བ། སྒལ་བ་རྟེ་འས་འཕུལ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱང་མི་ལེགས་ལ། ཁའི་ཡ་

མགལ་མ་མགལ་ཞེས་པའང་མཚན། 1. 炭; 怡 2. 牙骨; 牙床骨

མགར་བ། ལྕགས་བཟོ། 铁匠; 金工

མགུ་བ། དགའ་བ། 喜欢

མགུར། རྒྱུའམ་དབྱངས། 歌曲; 歌或调

མགུལ། མགྱིན་པའམ་རི་ཡི་མགུལ། 颈部(如身体或山的颈部)

མགོ། ལུས་ཀྱི་མགོ་དང་སྐར་མ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གོ། 1. 头 2. 紫宿(星名)

མགོན་པོ། གཙུ་བོ། 首领; 首长

འག

འགངས། གནད། 重要; 要害

འགན། ཁུར་གྱི་འགན། 责任

འགན་འཇི་ར། རྒྱ་མིབས་ཏེ་གཞི་ར་བྱུར་ཆག་པ་ཡིན་ལ་བསྒྱུར་ན་མཛོད་ཡན།
屋脊, 系梵文 གཞི་ར། 一词的转音

འགབ། གཤམ་མམ་རུང་བ་དང་འོས་པ། 1. 下面 2. 可以、应该

འགའ། འགའ་ཞིག འགའ་རེ། ལ་ལ་ཞེས་པའམ་ཁ་ཅིག 有些、一部或某些

འགར་བོ། མིང་རྒྱལ་ཅན་ཏེ་ང་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དོད་གཅ་བྱུར་ཆག་པར་ཡི་གུར་ལས་
བཤད། 骄傲的人, 系梵文 གབ། 一词的转音

འགར་ཡང། རྟམ་ཡང། 无论何时; 永远

འགལ་བ། མི་མཐུན་པ། 相违; 违背; 矛盾; 对立

འགལ་ཆབས། མ་རུངས་པ། 冒险; 违反

འགུལ་བ། གཡོ་བ། 动; 摇动

འགོ་ནན། ཐོག་མའི་བར། 起初; 首先(旧词)

འགོ་མ། དག་ཡིག་འགར། བྱ་བའི་འགོ་དང་ལུས་ཀྱི་མགོ། ཞེས་ཐོག་མའི་
 རྒྱ་བྱ་བའདམ་མོ། ཁ་མིག་ལྡན་པའི་གོང་བྱ་ལས་གཞན་ལ་མས་འཕུལ་མི་བྱེད་
 ན་བྱ་བ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཞིང་བྱ་བའི་འགོ་མཐུག་དང་ལུས་ཀྱི་མགོ་མཐུག་ཅེས་བྱེད་
 འབྱེད་དོན་ཡང་མི་རྟོག་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འ་འགོ་ནད་འགོ་བ་དང་རི་ལ་འགོ་བ་ཞེས་
 པ་ལས་བྱ་བའི་མགོ་མཐུག་ཆུའི་མགོ་ར། ཞེས་བྱེད་མེད་པར་བྱིས་ན་དཔེ་དག་
 པ་རྣམས་དང་མཐུན་ནམ་སྟུམ་མོ། 1. 起始; 起头 2. 传染 3. 爬
 起。在有些正字学中说:工作的起头是 འགོ། 身体的头是
 མགོ། ནད་འགོ་བ། རི་ལ་འགོ་བ།

འགོ་བྱ་ཏ་མ། བཟུར་ན་སྤྲ་མའི་རིགས་ཞེས་པའོ། 瞿昙; 释迦的氏族

འགོག་སྒྲིམས། མཐར་གནས་སྒྲིམས་འཁུག་དགའི་ཡ་གྲུལ། 灭尽定(佛
 语)

འགོང་། རྒྱག་པ། 恐怖; 怕

འགོང་བོ། རྒྱད་འཛུལ་བ། 浪费者

འགོལ། དཔེན་པའི་འགོལ། 僻静

དགྲ།

དགྲེ། དྲང་ཐོར་བསྐངས་པ། 向后仰; 使值; 折直

དགྲ།

དགྲ། སྤང་བའི་དགྲ། 敌人; 仇敌

དག་བཅོམ། ལེགས་སྒྱར་གྱི་ཡུན་མཆོད་འོས་སུ་བསྒྱར་རིགས་ཀྱང་དོན་གྱི་
དབང་བཅན་པར་བྱས་ཏེ་དག་བཅོམ་དུ་བསྒྱར་བར་གྱི་སྒྱུར་བམ་གཉིས་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལ། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་གྱི་གནས་བཟན་ལ་ལོ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་
པ་ཡང་ཡུན་ཟུར་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི། ཟན་པའི་མིང་མིན་ནོ། ། 阿罗汉
ཡུན།

དག་ལྟ། ལྟ་རེའམ་ལྟ་གྱི། 钁；斧钁；斧头

དག་བྱ། མོག ཀྲ；盞

དག་ད། སྒྲ་རྒྱན་དུ་འབྱུང་ཉེ་བའི་དག་ད་དམ་བསྒྲུད་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་
ལག་རྒྱན་ལ་བར་བ་ལྟར་འབྲི་ཞིང་། ཟ་མ་ཉྱལ་གྱི་མཆོན་སྒྱུར་བཟད་ཅིས་
པའང་འབྲད་ཅིས་པ་ནི་ཡིག་རྟིང་རོ། ། 松散；张开 དག་ད། དག་ད།

བག

བག་ཐེང་། ཐེང་བ། 念珠；佛珠

བག་བྱ། མ། 年；年龄

བགྲིས་པ། ཟན་པའི་ཞེ་ཆོག ཏཱ་ལའ་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་སྒྱུར་བཟད་ཅིས་

བཏྲོ་སྒྲིང་། ཆོས་གཏམ་གྱི་བཏྲོ་སྒྲིང་། 辩论

བཏྲོད་པ། འཏྲོ་བ། 走；进行

བཏྲོད་དམ་བཏྲོད། སྒྲིང་བ། འཕུར་བ། འོག་པར་གཡེམ་པ་སྤོགས་ལ་
སྒྲིངས་ཐོབ་གྱིས་སྒྱུར། 1. 行走、飞行 2. 行淫

མཐོགས་པ། ལྷུར་བ། 快；迅速

མགྲིན་པ། སྒྲིང་ཞེ་ཆོག ཏཱ་ལའ་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་སྒྱུར་བཟད་ཅིས་

མཐོན། འཕྲོད་རྒྱུ་མཐོན། 宾客；客人

མཐོན་བྱ། ཏཱ་ལའ་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་སྒྱུར་ལ་འཕྲོད་སྒྱུ་ཞེས་བྱིས་པའང་ཡོད། 贝壳，也

写作 འགྲོན་བྱ།

འགྲུ

འགྲིང་བ། རྒྱུ་ལ། 1. 美态；媚态 2. 骄傲；自大；蔑视他人

འགྲུ་བ། རེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲུའི་འགྲུ་བ། 闪动（心中的思虑）

འགྲུར། གསར་འགྲུར་རྟིང་འགྲུར་གསེར་འགྲུར་སྐྱེས་ཀྱིས་མཆོད། 1. 变化 2. 使变化；改变

འགྲུར་ཁྲགས། སྒྲིང་གི་འགྲུར་ཁྲགས། 抑扬

འགྲུས་འགྲོ། རྒྱ། 弯行（水的别名）

འགྲུས་ལ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས། 胎儿发育情况的一阶段

འགྲུད་བ། འགྲུད་པའི་བད། 悔；后悔（旧词）

འགྲུར། སྤང་བའི་བད། 抛弃（旧词）

འགྲུལ། བད་བས་པའི་འགྲུལ། 跌倒；倒卧；推倒

འགྲུད། ཐུག་པར་འགྲུད། 悔；后悔

འགྲུ

འགྲུན་དྲ། འགྲུན་ཆ། 敌手；竞争者；相争者

འགྲུན་པ། མན་ཚུན་གསེབས་པའི་འགྲུན་པ། 比较；竞赛

འགྲུམ། ཚུའི་འགྲུམ། 滨；河沿

འགྲུམ་འཕྱང། རྩ་རྒྱུན། 耳坠；耳饰

འགྲུམ་པ། ཁ་ཡི་འགྲུམ་པ། 两腮；颊

འགྲུམས། ནད་ཕྱི་ཕྱག་པ་ཞིག་ལྷོ་ས་མཐའ་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་ལྷགས། 痨病

འགྲུས། ཁོན་གྱི་འགྲུས། 衔恨

འགྲུས་འགྲུས། གྱུ་ལྷ་ཅན་ནམ་གཡོ་ཅན། 伪善者；诡诈者；骗子

འགྲིབ། འཕེལ་ཁ་བྱི་བ་དང་མིག་ནད་གཉིས་ཀར་འཇུག་ཅིང་སྡ་མ་ལ་སྤང་
མགོས་ས་མཐའ་བྱེད་དོ། 1. 灭；减少 2. 翳；眼病

འགྲིས། གོས་ཁ་སྒྱུར་དུས་བུང་བའི་ཁ་ཐིག་ལྷོ། འདུལ་བའི་ཡིག་ཁ་ཅིག་དུང་
ལ་ར་བཏགས་པ་ནི་ནོར་བའོ་ཞེས་སྒྲ་བྱུང་དུ་འབྱུང་། 绸缎退色时的斑
痕

འགྲུལ་བ། ལྷ་འགྲུལ། 1. 旅客；客商 2. 行走；经过；旅

འགྲུས་པ། བརྩོན་པ། 勤奋；精进

འགྲོ་རྒྱུག ལྷས་ངལ་བ་ཞི་བྱེད་ས་ལ་ཡང་ཡང་འགྲུལ་ལྷག་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལྷོ་ཆོག་གཏེར་
དུ་བཞེད་ང་། འཆི་མེད་མཛོད་འགྲུལ་དུ་འབྲི་དང་སྒྲ་བྱུང་དུ་སྒྲེ་ཞེས་སྣང་ངོ། །
打滚。有的书中作 བཞེ། 也写作 འབྲི། 和 སྒྲེ།

འགྲོ་བ། རྣམ་འབྱེད་འགྲུལ་བར། འགྲོ་བར་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་ནི་གཡོ་བའི་བར་
རྟིང་ངོ། ། 动；滚动

འགྲོང་། གྱུན་དུ་འགྲོང་། 起立；立起；站；坚起

འགྲོང་བྱ། ཡིག་འོ་འགྲོང་བྱ། 字的符号，即(་)

འགྲོད་པ། དར་ཐོག་དུ་ཀང་བ་འགྲོད་པ་ལྟ་བུ་ལྷོ་འབྲིད་ཅིས་པའང་སྣང་།
滑，足滑 འབྲིད།

འགྲུལ་བ། རྒྱུ་ལྷ་བརྩོན་རྟེན་དུ་འགྲུལ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། གཡག་པར་རིན་
ཆེན་བང་མཛོད་དུ། འགྲུལ་བ་ནི་ཆོག་གི་དོན་མདུན་པ་ལྟ་བུ་འགྲུལ་བས་ན་
འགྲུལ་བ། ཞེས་བཤད་དོ། ། 注释；释论 རྒྱུ་ལྷ་འགྲུལ།

འགྲེས་ཀླང་། ཆོས་བྱི་འགྲེས་ཀླང་། 般若经的一百零八解(经释的
一种)

འབྲོ་ཁྱིང་། ལྷ་གར་རྩོུགས་ཤིང་ཀྱ་ནའི་བྱ་བ་ན་ཡོད་པའི་གླིང་ཕྱན་ཞིག་གོ །

南印度的城市名

འབྲོ་བ། སེམས་ཅན། 众生；有心者

འབྲོགས་བཤེས། མཛེས་པ། 至友；密友；亲密朋友

འབྲོང་བ། སྐ་མའི་ཉགས་ཀྱི་སྒོ། 男女生殖器的口部

འབྲོན་པ། འབྲུལ་བ་དང་ཆོང་བ་ལྟེ་ནོར་བུ་ལྟ་བུས་མས་འཕྱལ་བྱང་བར་
བཤད་པ་མི་ལྟས་སོ། ། 客人；宾客

འབྲོས། སྐྱམ་པའི་འབྲོས། 1. 步态 2. 马的跑姿

བན

བནལ་བནག རྩོད་པའི་བནལ་བནག གནལ་བནག གནལ་བནག 辩难；质问

བནོམས་བྱུང་། ཉིང་འཛིན་ལས་བྱུས་པའི་ཤེས་རབ། གནལ་བནག གནལ་བནག 修所生慧（佛
经所说的一种智慧）

བརྒྱ

བརྒྱ་བྱིན། ལྷ་འོ་དབང་པོ། 帝释；玉皇；天王名

བརྒྱ་ལམ། སྤྱིད་མཐའ་ཅམ། 如果；万一

བརྒྱགས། བཟའ་བཅའི་རིགས། 口粮

བརྒྱལ་བ། སེམས་སྒྲོར་བ། 晕倒；失知觉

བརྒྱད་བ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་བ། 1. 传承；继承 2. 经过，通
过

བརྒྱད་མ། བརྒྱད་མ། 继续

བརྒྱད་བཀའ་དང་བརྒྱད་བ། གདོང་དུ་སྐོལ་ཞིང་ཆོག་གིས་བཞིགས་པ་ཞེས་
འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བཤད་ལ། འཛིན་ཅེན་ཆོས་བརྒྱད་ལྷགས་ལྷག་གིས་

བགྲངས་པའི་བཙུན་པ་སྟན་པ་བཀག་བའི་ཆས་བཏགས་པའི་གསུང་རྒྱན་ཡིད་
ཅིང་། སྟེ་རྒྱན་དུ་རྒྱད་བཀག་ཅིས་འབྱུང་ཉི་ག་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 斥责、
申斥，也写作 རྒྱད་བཀག

二

ང་། གང་ཟག མི(人的自称)

ང་རྒྱལ། ཁྱེད་པ། 骄傲

ང་ཅག འུ་ཅག མི་ཚེ་ལྟ་། 我们；我等

ང་གཅིག གང་ས་ཀྱི་གནས་ཉེ་ཐག་པ་ལྟེ། འདིར་ང་གཉིས་ནས་ང་དགའི་བར་
དང་། ལ། ལ་བཅུ། ལ་ལྟ་ ང་ཅིད། རིས་བཅུན། བཅོ་ཡས།
རྒྱས་ཐོབ། ངད་ངད། ང་འབྲང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟོ། ། 五十一。这
里把 ང 部所包括的数目字也同时举出如上

ང་ཡི་བ། བདག་གི་བ། མི་ཚེ་ལྟ་། 我所有，自己所有的

ང་རྩ། སྐད་ཀྱི་གདངས་དང་དབྱངས་ཡིག་དང་སྐད་ཀྱི་རྩ། 声调；音

ངང་། ལྟ་། མི་ཚེ་ལྟ་། 时间；情况

ངང་བ། ལྟ་བ། ལྟ་མ་སྐྱེའི་མདོག་དཀར་ཤ་ཆེ་ཞིང་ལྟ་མ་སེར་ཤ་ཆེ་བའི་ལྟ་
བྱ་དེ་ཡིན་ལ། ལྟ་མ་ཆེར་ལྟ་མ་དེ་གཉིས་སྟེ་ལྟ་མ་ལྟ་འདྲ་པ་ནི་ལྟ་བའི་མཆེ་
མས་ལྟ་མ་ཆེའི་མངལ་འཛིན་པའི་གཏམ་ཅམ་ཡང་མགོ་བར་ཟད་ཅིང་། ལྟ་མ་
སེར་སྐྱ་ལ་ངང་ལྟ་དང་། དམར་སེར་ལ་ལྟ་ལྟ་ཞེས་ཀྱང་མདོན་བཟོད་དུ་
འབྱུང་འོ། ། 这两词者是一种水鸟名，前者羽毛纯白色，后
者的羽毛纯黄色

ངང་ངམ་ཤུགས། རྩོམ་བྲལ་ལམ་འབད་མེད་དེ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་
ལ། ཟུམ་གྱི་དམ་པ་འགས་ངང་ངམ་ཞེས་པའི་ངམ་ནི་གདམ་ངའི་ཤད་དུ་བཞེད་
དོ། ། 很省事、不费力、自然而然，也作 ངམ་ངམ་ཤུགས།，也有
把 ངང་ངམ། 的 ངམ། 释作选择词的

ངང་ཚུལ། རང་བཞིན། 性质；性情；情态；自然

ངན། དམན་པ། 劣；坏

ངན་འགྲོ། ངན་མོང། 恶趣；恶道（佛语）

ངན་རྒྱུ། བ་ཤལ། 简陋；粗滥；下劣；下等；下贱

ངམ་ཤྲོག། གཡང་ས་ཉྱེ་ཟུ་རེངས་གསར་བར་རམ་ཤྲོག་ཅེས་འབྱུང། 深渊；悬
崖绝壁，也有作 ངམ་ཤྲོག།

ངམ་གནག། བརྒྱུད་པའི་ངམ་གནག། 森严；黑沉沉

ངམ་བརྒྱུད། བརྒྱུད་པའི་ངམ་གནག། 森严

ངར། ཤུགས་སམ་རྫོད། 激烈；锋利；热

ངར་བཏགས། ཟུ་རྒྱུ་བཏགས། 细磨

ངར་ལྷུངས། མི་གཙང་བའི་ངར་ལྷུངས། 痰；鼻涕

ངར་བ། རྩང་བ། 树杆

ངར་མི། མིའི་ཟུད། 人的代替（佛语）；人的替物

ངལ་བ། བར་ཆད་པ། 疲劳；疲乏

ངལ་གསོ་བ། རྣམ་ཟས། 多闻子（神名）

ངས། བལ་ཆེས་པ་དང་བལ་དུགས་པ་ཉྱེ་བརྒྱུད་ངས་བརྒྱུན་ངས་ཟུ་ངས་ཞེས་
པས་མཆོན། 太过；过氛；过多

ཏ་བ། ཟུ་ངན་གྱིས་ཏ་བ། 哭；泣

ཏ་འཛད། ཚ་དཔུལ་གྱི་ཏ་འཛད། 嗷叫

ཏདམ། ཚེ། 呜咽；悲号；悲声

ཏར། རེར། རིམ་བཞིན་གནག་ཐུགས་དང་གཅན་གཟན་གྱིས་སྐད་འབྱིན་
པའི་ཁྱད་པར་རོ། 前者是牛的叫聲；后者是野兽的叫聲

ཏར་སྒྱིག ལི་གྲར་ལས། དམར་མེར་ལ་གྲགས་ཀྱང་ཚོས་སྒྱིགས་མས་བཅས་པའི་
དྲོན་ཡིན། ཞིས་འབྱུང་བས་སྒྱིག་གི་དྲོན་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་། ཏར་ནི་ཕ་ཏར་
བའི་ཁ་དྲོག་ལས་གས་སོ། 绿色和红黄色

རེ། བདག་གམ་རང་། 我，自己

རེས་རེས། རེས་ཏིག རེས་དྲོན། རེས་བ། རྣལ་མཉམ་ཡང་དག་པ།
的确；决定

རེས་བཟྩད། རིག་ཐུད་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཏེ་སྒྲའི་རིག་པ། 定义（印度四吠
陀之一）

རེས་འབྱུངས། རེས་ཤེས། དྲོན་ཁོང་ཏུ་ཐུད་པའི་ཁྱད་པར། 领会；了
解；认识

རེས་འབྱུང་། ཞེན་ལྷག་གི་རེས་འབྱུང་། 出离（佛语）；厌烦；灰心

རེས་ཆིག སྒྲ་བཤད། 定义；界说

རོ། བཞིན་གྱི་རོ། 面；脸

རོ་ཏི། རོ་ཚའི་བརྟེ་རྟེ་རྟེ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཐུན་ལས། མཛོས་དགའ་
བོ་དང་ཀུན་དགའ་བོ། །མཛའ་བོ་དཔའ་བོ་རོ་བོ་དང་། །སྒྲི་བོ་ལ་སྒྲགས་མིང་གི་
ཆ། །བཟུང་ཉིད་ཏུ་བྱི་ཞིང་བཟྱག །ཅེས་གསུངས་པའང་རང་རང་ཐད་ཏུ་བྱན་
པར་བྱལ། ། 自性本体（旧词）

རོ་མ། དངོས་མ། 真的；本身；亲身；亲自

རྩ་ཆ། སྤྱངས་པ། 慚;羞;羞愧

རྩ་མཚན། ཡ་མཚན། 惊奇;稀奇;奇怪

རྩ་སྤ། གདོང་སྤ་མ་ཉེ་དགའ་བའི་ངོ། 1. 和颜悦色 2. 面子

རྩ་གསལ། འགྲམ་ཉེ་ཨ་ལ་ཤས་དངོགས་ཞེས་བྲིས་ཚེག་པར་བཤད་པའི་ཁྱེད་ས་ཚོལ།
岸边;进口

རྩ་མ། མཁས་ཁྱད། 夸;自炫;特长

རྩ་མས། ཚེས་པ། 满意;满足

རྩ་སྤ། རི་སྤགས་ཀྱི་ངོ་དང་། བཀའ་ཤོག་སྤགས་སྤྱངས་དང་ངོས་ཅག་ཅེས་
འབྱུང་བའང་མཚོན། 面(如地面、水面、山面等)

ཇ

ཇ། བདུང་བ། 鼓

ཇ་བྲན། བ་ལང་ལྷག་གུ 犏;黄牛犏

ཇ་མ། མདུག་མ། 尾;尾巴

ཇ་མོ། སྤག་ཆགས་ཤ་སྤ་ཅན་ཏེ་ཡལ་སྤད་དུ་རྩ་མོང་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་འཛོལ་
མོ་ལ་འཛོལ་མོང་དང་། རྩད་མོ་ལ་རྩད་མོང་དང་། སྤེ་མོ་ལ་སྤེ་མོང་ཞེས་ཟེར་
བ་ནམས་ཀྱང་ལོགས་པར་སྤྱར་བའི་སྤད་དང་ཡལ་སྤད་ཀྱི་བྱུང་ཡིན་ནམ་བཞག་
骆驼, 普通话中叫 羊驼。

ཇ་ཡབ། ཇ་མའི་རྩང་ཡབ། 麈尾;尾毛所作的拂麈

ཇ་ཡབ་སྤྱིང་། འཛམ་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་ཕྱན་རྩབ་མ་སྤྱན་ཡལ་ཏེ་དེས་ཇ་ཡབ་གཞན་
ཀྱི་སྤྱིང་ཡང་མཚོན་ཞིང་རྩ་གཞུང་འགར་གཡག་རྩ་དང་གཡག་རྩ་གཞན་ཞེས་ཀྱང་
འབྱུང་ཡོད་དོ། 1. 牛尾洲(佛经中的洲名)

ཇ་དམོ། དམོད་མའི་བད། 嘲笑;轻蔑

རྩམ་ཅན། རྩེ་ཅན། རྩེ་ཆེན། རྩེན་ཅན། རྩེམ་བག་ཅན། རྩེད་
པ་ཅན་ནམ་འདྲོད་ཆགས་ཅན་ཉེ་བྱེ་མ་ལ་རྩེ་བག་ཅན་ཞེས་གྲུང་སྤང་། 爱欲
者或贪婪者，最后者，也作 རྩེ་བག་ཅན།

རྩེན་པ། རྩེན་ཟ། 赏钱；工钱；工资；雇资

རྩེན་ཕྱར། སྤྲོད་པ་དང་སྤྲོད་པ་ཕྱི་ཆོག་ཕྱེ་རྩེན་འཕྱར་ཡང་འབྲད། 嘲
弄；轻侮；侮辱；驳斥 རྩེན་འཕྱར།

རྩམ། རྩེད་པའི་རྩམ་པ་དང་འཛིན་ས་རྩུང་གཉིས་ཀར་འབྲུག་ཅིང་བྱེ་རྟོགས་ཀྱི་
རྩམས་དགུའི་ཐད་དུ་བརྩམས་པ་དང་། ཟུང་མ་རྟོག་དུ་རྩམ་པའི་རྩམས། ཞེས་
དང་། ཆོག་གཉེར་སྟགས་སྤྲང་མ་པ་ཞེས་གྲུང་འབྱུང་རྩོ། 1. 贪婪 2.
可怕

རྩམས། འབྲུག་རྩམས་ཉེ་དཔངས་ཆད། སྤྲོ་རེངས་གསར་བར་ཡང་འབྲུག་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་བྱེ་བའི་སྐབས་སུ། བཟིད་པའི་རྩམ་དང་འབྲུག་པའི་རྩམས། །
ཞེས་དང་། མིང་གཅིག་དོན་གཉིས་ལ་འབྲུག་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ།
འཛིན་ས་རྩུང་རྩམས་དང་འབྲུག་པའི་རྩམས། །ཞེས་ཐུ་བྱིར་འདྲ་མིན་བྱུང་ཡང་
བཟིད་པ་དང་འཛིན་ས་རྩུང་འབྲུག་པ་གཅིག་པས་དབྱེད། 厚度

རྩམ། མིག་སྐྱག་ 眼屎；眼屎

རྩལ། ལུས་ཀྱི་རྩལ། 汗

རྩེའུ། རྩེ་མོ་སྤྱག་གུ་ 驼羔；骆驼羔子

རྩེའུ་རྩུང་། རྩུང་རྩུང་། 小鼓

རྩ། གཡན་པ། 癣；癣疥

རྩེ་ཐོགས། བན་ཐོགས། 可能；利益；帮助

རྩེ་བྱ། ཟ་འབྲུག་གི་ནད། 癣疥；奇痒病

ཚེག་ བད་གྱི་རུས་ཤིག་ སྲ་(西藏姓氏名)

ཚེག་མ། རྟའི་ཚེག་མ། རྟ་(马鬃)

ཚེན་པ། རི་དུགས་པ། རྩེ་ཁུ་; 猎人

ཚམ་བརྒྱུད། རྩམ་བརྒྱུད་དང་བརྒྱུད་བག་སྟེ་འཇིགས་རྩམ། རྩམ་; 威严; 尊严

ལ

ལ་ལ་མ། འཆི་བ། རྩེ་ཁུ་(别名); 死

ལས་ཅེན། ཆ་ལ་ལས་ཅེ་བར་སྟོན་པས་ལས་ཅེན་ཏེ་བྱང་ཕྱགས་ལྷང་ལ་ཅན་གྱི་
ཞིང་། རྩེ་ཁུ་(佛经中北方的地名)

མ

མ་དྲ། རི་ཤར་གྱི་རུས་ཏེ། མ་མ། མ་མོ། མ་ཆར། མ་ཤོས། མ་སོར།
མ་ལྷན། མ་བར་ཞེས་པ་བཅུས་པའི་མར་དང་། མ་ཆ་གྱི་བར་རྩིང་མ་བཞེས་
པ་རྩམས་ཀྱང་མཆོན། མ་མམ་; 早晨; 上午

其他如 མ་མ། (前者) མ་མོ། (先前) མ་ཆར། (前排) མ་ཤོས།
(最前) མ་སོར། (以前) མ་ལྷན། (前次) མ་བར། 简写为 མར།
(从前 原来) མ་ཆ་ 的旧词 མ་མ། (前) 等均类此

མགས། མིད་སྟོབ། རྩེ་ཁུ་; 救心者

མགས་པ། གསང་མགས་པ། རྩེ་ཁུ་; 密咒师

མན་ཆད། མུན། མུན། དང་པོ་མ་ཐོག་མ། རྩེ་ཁུ་; 以往; 以前

མལ། མུ་མུན་གྱི་སྟོགས་མལ་ཅེས་པའི་མཆན་བྱར་ད་ལྟ་སྟོགས་མལས་ཞེས་པ་ནི་
སྟོས་པའི་མལས་དང་མ་ལྷན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ལྷང་མགོའི་ས་མཐའ་
མལས་ཞེས་ཡིད་དོ། ། རྩེ་ཁུ་; 饿甚吃食态

མམ། མུ་རེངས་གསར་བར། དབྱགས་ཆོད་མམ་ནི་ས་མམ་ཡིན། ཞེས་བྱེད་

ཏེ་བརྟག 猛烈的呼吸

ཐུལ། མལ་ཆས། 枕；枕头

ཐུར་བ། གཉིད་ཀྱི་ཐུར་བ། 鼾声

ཐུ། ཐུ་བསངས། ཐུན་པ། མཐིང་གའི་མདྲ་གེ། ངག་སྒྲོན་ཏུ། ཐུ་
བསངས་ཐུ་སངས་གང་ཡང་རུང་། །ཞེས་སོ། ། 青色；蓝色 ཐུ་བསངས།
ཐུ་སངས།

ཐུ་རྩད། ལམ་རིམ་བརྒྱ་བསྐྱེལ་ཏུ་ཆོད་མའི་རིགས་ཀྱི་མིང་ཞེས་འབྱུང་ཡང་།
རྩད་ཁོ་ནའི་སྐྱུས་ཀྱང་ཆོད་མའམ་ཐུ་མའི་རིགས་སྒྲོན་པ་འདྲ་ཉེ་རྩད་དང་ཤིང་
ཐོག་ཅེས་བྲེལ་རོ། ། 青菜；蔬菜；野生的蔬菜

ཐུ་མ། ལྷ་ཐང་། 青草滩；绿草地

ཐུན་བ། ཤོག་ཤང་བ་ཉེ་ཆུ་ལེར་གྱི་ནད་འཇམ་པོར་འབྲུ་བའི་ཐུ་སྒྲོན་གྱི་མཆོག་གོ།
白芝（药名）

དང

དངགས། ངག་གི་བར། 语言（旧词）

དངན་འཐེན། གཞན་གྱི་རྩལ་ཁྱེར་བ་སྐར་མི་ཉེར་བའི་བར། 延迟不还，
拖欠

དངར། རོ་མངར་དང་གལ་བསྐྱགས་པ་གཉིས་ཀར་འདུག་ཉེ་བདུད་ཅིའི་ཐིལ་
དངར་དང་ཆར་ཏུ་དངར་ཞེས་པས་མཆོན། 1. 甘美 2. 排列 ཆར་ཏུ་
དངར།

དདལ། དིན་ཆེན་གཉིས་པ། 银；白银

དདལ་ཆུ། སྒྲན་གཞུང་ལས་རྫོ་ལ་བང་ལྔ་བྱ་སྐགས་རྩལ་སྒྲ་དགུ་གང་རིགས་
ལས་བཟོ་བར་བཤད་དོ། ། 汞；水银

དངོ། གྲིའི་དངོ་དང་རྒྱུའི་དངོ་ཞེས་འབྱུང་ཞེ་གྲིའི་ཁ་དང་རྒྱུའི་རྒྱུ་མེད་། །

1. 刀鋒 2. 水岸渡口

དངོམ་ཆེ། རྒྱུ་མེད་དངོམ་ཆེ། 威武；夸耀

དངོས། རྒྱུ་མེད་དངོས། 本身；亲自；本人

དངོས་གྲུབ། འདྲི་མེད་དངོས་གྲུབ། 修行成果；悉地（佛语）

དངོས་པོ། རྒྱུ་མེད་པོ་ལ། 物质；财产；事物；有用者

དངོས་གཞི། རྒྱུ་མེད་དངོས་གཞི། 主题；本题；正题；本身

མང

མངག་གཞུག་ མ་ཉ་བ། 使者；派遣者

མངན། མཐུའམ་སྦྱོན་གྱི་བར་རྒྱུ་མེད་མངན་བཟང་བ་ཞེས་པ་ནི་མཐུའམ་སྦྱོན་བཟང་བ། ཞེས་པ་ལོ། ། 威力或过失（旧词）

མངའ་བ། ཡོད་པའི་རྒྱུ་མེད་མངའ་བ་རྒྱུ་མེད་མངའ་བ་དག་མངའ་ཐང་མངའ་མཛད་རྒྱུ་མེད་མཛོན། 有（尊称）

མངའ་བདག་ མངའ་ཐང་། མངའ་མཛད།

མངའ་འབངས། མངའ་ཞབས། མངའ་རིས། རྒྱུ་མེད་འབངས་གྱི་མིང་ཡིན་ལ་མངའ་རིས་ཞེས་པ་ཡུལ་སྤངས་སམ་ཐོད་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་མིང་། ། 民；属民 མངའ་རིས།

མངར་བ། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། 甜；甘（六味之一）

མངལ། རྒྱུ་མེད་སྦྱོན་པ་དང་གིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་དང་། རྒྱུ་མེད་གཉིས་ཀྱི་འབྱུག་ཅིང་། དགའ་བོ་མངལ་འབྱུག་ཏུ། མངལ་ནི་མ་ཐོག་མེད་ཀྱི་མངལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུ་མེད་ལ་དཀྱིལ་སྦྱོང་། ། 胎；阴户

མངོན་གྱུར། རྒྱུ་མེད་གྱུར་གྱི་ལྔ། 显现；现出的；公开的

མངོན་བརྗོད། མིང་གི་མངོན་བརྗོད། 典故；

མངོན་པ། མ་ཙ། 论(佛经三藏之一)

མངོན་སྟོན། རྒྱལ་ལས། 戎事；武俱；军事

མངོན་མཚན་ཅན། རིན་ཆེན་གྱི་མིང་། 显耀者；珍宝的总名

མངོན་ཤེས། མིག་གི་མངོན་ཤེས་མཉག་ས་རྒྱལ། 先知；神通(即天眼等
六种)

མངོན་སྲུམ། རེས་དཔག་གི་སྒྲ། 现量(因明学术语)；显现；显然

བརྗོད། དག་གི་དུང་གསལ་མེད། འགབ་གྱི་བརྗོད་དང་བརྗོད་ནི་འགབ། །ཅེས་
འབྲུང་གྱི་གསལ་གྱི་མིང་ཡིན་ནམ་བཙག་ 下面

བསྐྱུ་

བསྐྱུ་ལ། བྲ་ཉིའི་བསྐྱུ་འབར་མའི་རྒྱུར། བསྐྱུ་བ་ནི་ངལ་བར་བྱས་པ་ཉི་
ཆད་པས་གདུགས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱུ་
ཞེས་པ་གདུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པར་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཉམ་ན་དུས་གསུམ་བཅིར་རིགས་ཀྱང་ཁྱུངས་མ་མཐོང་བས་འདིར་བཞག་ནོ། །
很疲累；困顿；痛苦所累

བསྐྱེས། རྣམ་པར་བསྐྱེས་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་པས་མཚན་ཉིང་ཡིག་གི་སྐབས་
སོ། ། 回向(佛语)；祷祝

ཅ

ཅ་ཅ། ཁུ་ཅ། 嘈杂；噪声

ཅ་འབྱིད། ལམ་རིམ་བར་བཀོལ་དུ་སྤྱང་བའམ་འདྲར་བའི་ཡུལ་སྐད་དུ་བཤད།

抛弃；摒弃

ཅ་རེ། ཉག་རུའི་བར། 经常；常常（旧词）

ཅ་ལག ཡ་བྱད་དེ་བཅའ་ལག་རུ་བྱིས་པའང་ཡོད། 器具；用具 བཅའ་ལག

ཅག་གེ། བམས་ཅད། 全部；一切

ཅག་ཅག ཁའི་ཅག་ཅག 咀嚼声

ཅང་། བོད་པའི་རྒྱལ་ཆ་སྐལ་སྐྱོན་ཏེ་སྤྱང་སྐད་དུ་གཤང་བེར་ཞིང་། ཅི་ཡང་གི་
ཡི་གེ་བསྐྱས་པས་ཅང་བེར་བའང་མཆོད། 1. 任何 2. 本布教的乐器，
方言中又叫 གཤང་། 又如 ཅི་ཡང་།，也缩减为 ཅང་།

ཅང་རྟེན། ཏ་མ་རུ། 摇鼓；手摇鼓

ཅང་ཤེས། གུན་ཤེས་སམ་གུན་མཁྱེན་ཏེ་སྐད་དོད་དུ་ཡུར་ན་ཞེས་པ་ཡོད། 骏
马，系梵文 ཡུར་ན། 一词的译语

ཅན། རྒྱན་དང་ཡོད་པའི་ཕྱད། 具有；有

ཅན་ཅེར། ཅན་ཅེ། ཤིང་གི་བརྒྱང་ཕོར་ཏེ་ཅ་ཅེ། 木碗

ཅབ་ཅོབ། ཅ་ཅོ། 嘈杂；噪声

ཅམ། ཅམ་གྱིས་བཞག་ཅེས་པས་མཆོད་ཏེ་ངག་ཟིན་དུ་དལ་གྱིས་བསམ་བཏང་
སྦྲུམས་སྤྱོད་འདྲིལ་པ་ཞེས་སོ། 1. 慢慢；缓缓 2. 放任

ཅར་རེ། ཅེ་རེ། མིག་གདངས་ཏེ་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར། 睁看；注视

ཅལ། སྒྲིའི་ཁྱད་པར་ཏེ་རི་ཕོང་ཅལ་འདྲེགས་ཞེས་པས་མཆོད། 一种声音

ཅལ་ཅོལ། འགལ་བའམ་དོན་མེད་དམ་སྦྱོན་ཆོག་ཏེ་ཅ་ལེ་ཅོ་ལེ་ཞེས་ཀྱང་སྤྱང་།
1. 相反语；相背语 2. 乱说 ཅ་ལེ་ཅོ་ལེ།

ཅས་རུས། འཁྱོག་པོ། 弯曲

ཅི། རྒྱུ་ཆོག གཞི་ཆོག (疑问词)

ཅི་ག། དེ་སྐད། གཞི་གཞི་ཆོག། 云云；如此云云

ཅི་གར། རི་ལྟར། 如何

ཅི་བཞི། བཞི། 服役者；仆人

ཅི་ཅེར། སྤྱི་ཅེར། 顶；头顶

ཅི་ཆ། ཆ་ཅི་ཡོད། 怎智；何以知之

ཅི་ཆོག། མཐར་ཐུན་གྱི་བད། 究竟(旧词)

ཅི་ཆོག། ཅི་ཡོད་གྱི་བད། 所有；凡是(旧词)

ཅི་ལྟེ། གཞི་ལྟེ། 设若；如果

ཅི་ནར། ཅིས་ཀྱང། 务必；无论如何

ཅི་ནས་ཀྱང། ནན་ཏན་གྱི་སྤད་དེ་ཡིག་བཅུས་པས་ཅིས་ཀྱང་བེར། 无论如
何；不管怎样，也可缩写为 ཅིས་ཀྱང།

ཅི་ཆེ། རི་སྐད་དུ། ཅི་ཆེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཆེ། ། བཟོ་བཟོའ་བར་སྒྲིས་པ་ལྟ། །
ཞེས་པའི་ཡ་གྲུལ་འབྲས་ཀྱི་དབུ་ཅི་ཅི། 一种谷名

ཅི་ཞིག། རྒྱུ་ཆོག གཞི་ཆོག 何者；什么(疑问词)

ཅི་ཡང། མཐའ་ཅད། 任何；凡；一切

ཅི་རྒྱུ། ཅི་འཇིགས་ཀྱི་བད། 何故；为何；为什么(旧词)

ཅིག། ཅིང། ཅི། ཅེས། ཆོག་སྤད་དེ་ཞིག་ཞིང་ཞི་ཞེས་དང། ཞིག་
ཞིང་ཞི་ནམས་ཀྱང་བཅུའོ། །འདི་འདི་གས་སུ་ཞེས་མ་བྱུང་བ་ནི། ས་མཐར་
དམིགས་བསལ་ཞེས་མ་གཏོགས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་དཔང་ལོའི་ཆོགས་གསུམ་
གསལ་བར། སའི་མཐུག་དུ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱས་པ་ནི། སྐབས་འགར། ཞེས་
པར་འབྲུལ་བ་བདག་གིས་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་ན། སའི་མཐུག་དུ་ཞེས་སྤྱད་བར་

ཐུ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱེ་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཐུག་ཐུན་དུ་འབྲི་བར་
མཛད་དོ། །ཅིག 命令式语尾词(相当于惊叹号)ཅིང་།,一种连
接词(相当于“而”“且”“并”),ཅེ།一种表示疑问的连接词(相
当于问号)ཅེས།,一种连接词(相当于引号)都是语尾连接词,
也包括 ཞིག་ཞིང་ཞེ་ཞེས།,与 ཤིག་ཤིང་ཤེ། 等,在这些字中没有 ཤེས།
的原因是遵照正字学中的在“后音字母 ས”的后面特别用
ཞེས་”规定

ཅིག་ཤོས། ཟླ་བོ། 相对;另一个;敌对

ཅིག་ཅན། ཆབས་ཅིག་ཉྱེ་གཅིག་ཆར་དང་ཅིག་ཆར་དུ་འབྲི་བ་མི་ལགས་སོ། །
一起,顿时,同一时

ཅུ་གང་། ཅུ་གང་ལ་སྒྲན་གཞུང་ལས་རིགས་གསུམ་གྱི་རབ་ནི། ཅུ་གར་དུ་ཤིང་
མི་ཤ་རོ་ཅན་ཞེས་པ་སྒྲག་མའི་རིགས་ཤིག་ས་ལ་བཏབ་ནས་སོན་མ་བུས་པའི་རྒང་
ལས་བྱང་བ་ནི་ཤིང་ཅུ་གང་། འབྲིང་ནི་གངས་ཉེ་མའི་རྗེའི་ཁམས་ཅུ་དང་
བསྐྱངས་ནས་འབབ་པ་ནི་ཅུ་ཅུ་གང་། མ་མ་ནི་གནས་ཁམས་ཅན་གྱི་བྲག་ཕྱག་
གཏིང་རིང་བ་སོགས་ལས་འབྱུང་ཉྱེ་ས་ཅུ་གང་ངོ། ། ཞེས་བཤད་དོ། ། 1. 竹
沥 2. 石膏 3. 水钟乳

ཅུང་མེད་། ལགས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱད་ལས། ཅུང་མེད་དང་ནི་སྒྲན་རིལ་དང་། ཁྱིལ་
གྱི་ཅུང་མེད་ལ་དུ་དང་། ཞེས་པ་ནི་གོ་རི་རྒྱངས་ཆོས་ལ་བཤད་ཀྱང་། བཤེས་
སྤྱིངས་ལས། སྤྱུ་རྒྱགས་འབྲས་ཀྱི་ཅུང་མེད་བཞིན་དུ་འཆོད། ཅེས་པ་ལྟར་ན་
དེ་ཁོ་ན་མིན་ནམ་བཏག་ལ། ངག་སྒྲོན་སི་རུའི་ཁྱས་དག་མར་ཅུང་མེད་དང་།
ནོར་བུ་ན་གྱིས་ཅུང་མེད་ལ་སྒྲན་ཕྱེ་ཞེས་པའི་མཆན་བཏབ་པ་གཉིས་ཀྱང་དཔྱད་
པར་བྱ་ཞིང་ཅུང་འཕེང་ཞེས་བྲིས་པའང་མཐོང་ངོ། ། 蒸馍;药粉

ཅུང་ཟད། ཉུང་ཟད་དེ་སྒྲ་རྒྱན་དུ་ཅུང་ཟད་ཅེས་ཡོད། 稍微;少许

ཙུན་ནིས། ཁི་གུར་ལས་ཁང་བྱང་གི་སྐད་ལ་སྒྲན་ཕྱེ་ཞིབ་མའི་མིང་དུ་གསུངས་
ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་ངག་སྒྲོན་ལུས་དག་མར་དེའི་སྐད་དོད་དུ་ཙུན་ཞེས་བཤོད་པ་
ལྟར་ན་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་བྱར་ཉམས་པ་འདྲའོ། ། 药粉, 似为梵文 ཙུན། 的
转音

ཙེ་ཐུང་། ཐུང་གི་ཉྱེ་སྒྲ་ཐུན་དུ་ཉྱེ་ཐུང་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཁ་ཐུན་དུ་འཕར་ཐུང་
ཕྱད་པའི་བྱ་ལ་ཟེར། 狼;豺, 也写作 ཉྱེ་ཐུང་།

ཙེ་ལེ་བ། བར་ཐོར། 分散; 散开

ཙེ་ག་ ཉེ་ལ། 阿兰鸟; 灵鹊; 画眉(雀名)

ཙེ་རྟ། སྒྲ་ཉྱེ་ཙེ་ཐོད་ང་ཙེ་དོང་འབད། 头发, 也作 ཙེ་ཐོ། ཙེ་དོ།

ཙེ་འདྲི། མཐོ་འཆམ། 抗衡; 轻蔑

ཙེ་རྩེ། ངག་སྒྲོན་མཆན་བྱ་འགར་སྒྱུར་བའི་རོའི་མིང་དུ་བཤད། 酸味

ཙེ་ག་ ཐམས་ཅད། 所有; 凡; 一切

ཙེ་ག་བྱ། ཉེ་ག་པ་འམ་ཀ་བ་སོགས་ལ་མི་སྒྲེས་ཤིང་འདུག་པའི་སྒྲིད་ལམ་ཅན་ནོ། །
端坐姿势

ཙེ་ག་ཙེ། མདུན་ཙེ་ག་ཉྱེ་ཁི་གུར་ལས་ཀྱི་སྐད་བྱར་ཆག་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་
ཡང་ཙེ་ག་ཙེ་ཙུག་ཙེ་འཛང་ཙེ་ཞེས་ཡིགེར་ཡང་ངེས་པ་མེད་དོ། ། 桌子, 此
字也可写作 ཙེ་ག་ཙེ། ཙུག་ཙེ། འཛང་ཙེ།

ཙེ་ག་ལ་མ། མཆལ་གྱི་རིགས་ཤིག་ 辛红之一种

ཙེ་ང་། རྩ་མ་ཙེ་ང་ཞེས་པ་འང་རྒྱས་གྲུང་ཟེར་བའི་བྱར་ཆག་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲམ།
钟

ཙེ་ང་ཞི། སྒྲན་གཞུང་དུ་གཙང་ཆེན་ལྷེ་བཞི་ཞི་བའི་ཐུར་གཙང་ཞི་ཞེས་པའི་གས་
འཕུལ་བསྐྱས་པར་བཤད་ལ། སྒྲ་ཐུན་ལས། བརྒྱ་བ་དང་གསོ་དཔུད་འགའ་

ཞིག་ལས་གཙང་ཞི་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་གཟུ་ལུ་མས་ཏེ། འདི་ལ་སྤྱོད་བཤད་དུ་མེད་
ཅིང་བད་རྟིང་རྣམས་ན་ཙང་ཞི་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། ཞེས་འབྱུང་རོ། ། 君实；
寒水石(药名)

ཚོད་པན། དབུ་རྒྱ་ནི་བོད་སྐད་དངོས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེར་ཅ་རིལ་
མེད་ཅིང་བོད་ལ་ཏ་ལོག་མེད་པས་དེང་སང་ལག་རྒྱ་མལ་ཆེ་བར་པན་གྱི་ན་ཡིག་
ཏར་འབྲི་བ་ནི་ཆེས་མ་དག་གོ། ། 冠冕

ཚལ་རྒྱུང་། འཁོས་རྒྱུང་ངམ་དོན་མེད། མཚན་མེད། 不重要；无谓；无聊；无用

ཕྱ

ཕྱ་བ། མཁལ་མའི་གང་ནད་སེལ་བའི་རྩ་སྤྱན་གྱི་མཆོག་ལྟེ་རིགས་གསུམ་ཡོད་
དོ། ། 玉茛；防风(药名)

ཕྱག་ཕྱིག་ ངག་སྤྱན་དུ་སྤྱུས་ཕྱག་ཕྱིག་ཅེས་འབྱུང་ལྟེ། དེའི་མཆོན་ཞིག་ཏུ། སྤྱུས་
མ་སྤྱན་པ། ཞེས་དང་། དེའི་ཐིན་ཐིས་སྤྱུ་འདམ་མས་ལྷན་ལྷན་དུ་ཡོད་པ།
ཞེས་འགྲེལ་ཏེ་ཕྱི་མ་ནི། ཕྱ་རྩལ་ཏུ། འདམ་དང་ཕྱག་ཕྱིག་ཁྱོད་ནས་པར་རྒྱ་རྒྱ་
པར་འཁེལ། ། ཞེས་པ་དང་མཐུན་ཤས་ཆེའོ། ། ཡང་ན་གངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ།
འདིར་གཅིག་ བརྒྱ་ཐམ་པ། བརྒྱ་གཅིག་ནས་བརྒྱ་དགུའི་བར་དང་།
གཙང་རྟོགས། གཙང་རྟོགས་ལྷན། གཙལ་ཡས་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་.....
བཟུའོ། ། དེ་ཡང་མཁས་དབང་རབ་གསལ་བའི་ཨ་ལ་ཤའི་ཡི་གེའི་མཐའ་དཔྱད་
དགག་པར། བརྒྱ་ཐམ་པ་ཞེས་པའི་བརྒྱའི་ཐ་མ་དང་བརྒྱ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་
བཟུས་པ་ལྟེ་གཞན་ཡང་དེས་མཆོན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གོ་དགོས་སོ། །

1. 泞泥；污泥 2. 一种数字名

ཕྱག་ སྤྱལ་ཕྱེད། རྒྱ་；马鞭

ཕྱགས། ཁྲོ་སྤྱགས། 1. 金属 2. 铁

ཕྱགས་ཀྱ། འགྲགས་ཕྱེད། 铁钩；钩子

ཕྱགས་པོད། སྒྲ་རགས་ལྟས་མ་གྱ་བཞི་སྟད་བྱ་བྱར་བཞི་བ་ཅན་ཏེ་ཕྱག་པོད་དང་
ཕྱགས་པོད་ཅེས་པའང་ཡོད། 编制的四楞腰带 ཕྱག་པོད། ཕྱགས་པོད།

ཕྱང་ཕྱོང་། ལམ་རིམ་བད་བཀོལ་དུ། སྒྲང་ཉག་ཅེས་འགྲེལ་ཏེ་རི་སྒྲང་གསོད་
ཅན། 上面低洼的高地

ཕྱང་མ། མེད། 杨柳

ཕྱང་ལྷ་ཅན། ཕྱང་ཕྱོགས། 江洛坚（佛经上的地名）

ཕྱམ་པ། ཡར་རྩེ་པོ་མོ་མ་ནིང་གི་རིགས་གསུམ་ཡོད་པར་སྟན་གཞུང་ལས་བཤད།
冬葵子（药名）

ཕྱམ་ཁྱིམ། ཐུན་ཕྱེ་བྲག་པ་ཞིག འགྲེལ་བཤད། 一种装饰品

ཕྱམ་མོ། སྒྲིང་མོ། 妹妹

ཕྱི་བ། ཡང་བའི་སྒྲ་དང་། བ་ལང་གི་བྱུན་གཉིས་ཀར་འདུག 1. 重 2. 牛

ཕྱིགས། ཐུས་པའམ་ཐེག་པ་ལྟེ། སྒྲ་ཡིས་ཕྱིགས་ཞེས་པས་མཆོན། 能力；
担负力

ཕྱིད། ཡང་ཕྱི་རི་ཕྱིད། 重量

ཕྱིབས། ལག་ཕྱིབས་སྟན་ཕྱིབས་ལྟ་བུས་མཆོན་ཏེ་ཤུབས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ་ཆོག་
འབྲུ་ཕྱིབས་ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་བའི་མིང་རྒྱུ། 套；罩；护布；鞘；壳等
ཆོག་འབྲུ་ཕྱིབས། 则是解释意

ཕྱག་གྱ། སྒྲ་རགས། 宽腰带

ཕྱག་ཕྱན། འབྲི་མེད་ཕྱ་མོ། 树之嫩枝；细嫩枝

ཕྱགས། ཐེང་མགོས་གྱི་ཕྱགས་ཞེས་བཤད་དེ་གྱི་རི་ཚོ་དཔལ། 刀锋；刃

ཕྱུང་ག། ༩། 小鸦(有红嘴、白勃、纯黑三种)

ཕྱུམ། ཏུག་ཚད་མྱོད་ཚད་བད་ཀན་སྟགས་སྤྱང་བའི་ཕྱོལ་བྱག་ལས་སྒྲིས་པ་ཙ་བ་
མེར་ཁུ་འབྱུང་བ་ཙན། 大黄

ཕྱེ། སྒྲ་ཕུད། 舌

ཕྱེ་རྟེན། མི་གྲུར་ལས་རྫོང་པ་འམ་སྤྱད་འདྲོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། རེ་
འབྱེའི་ཆོག་ལྟ་བུར་ལན་གཉིས་སྤྱེ་འབྱུང་ངོ་། 1. 说 2. 怪错;诬赖

ཕྱེ་འབབ། མོག་ 霹雳;雷霆

ཕྱེ་ཕྱང་ཆ། མིག་ལ་ཡན་པའི་ཚ་རིགས་ཤིག་གོ། 黑盐(一种治眼病的
的盐)

ཕྱེ་ཕུ་ཕྱང་། ཀན་ཕུག་གི་ཕྱེ་ཕུ་ཕྱང་། 小舌;重舌

ཕྱོག་ མོག་གམ་ཕེ་མ་ཕྱེ་ཕྱང་མགོ་སྟགས་ཀྱིས་ས་མཐའ་ཙན་ཕྱས་ཕྱང་། 1. 上面
2. 尖子;末梢

ཕྱོང་། ཨ་ལ་ཤས་གཙང་རྩང་གི་གཙང་དང་འདྲུག་པ་གཅིག་པར་བཤད་ཀྱང་
བཅུག 1. 嵯山区;峡道 2. 蝌蚪

གཙ

གཙང་པོ། ཀུན་མཁྱེན་ངག་ལྟས་མའི་མཆན་བྱས། ཁ་གཙང་ནི་ངག་སྟོན་གྱིས་
པའི་བཅར་བཤད། ཅེས་སོ། 善说者

གཙན། ཨ་ལ་ཤས། ལམ་སྤྱང་བའི་ཕྱལ་སྟོན་ལྟ་བུ་ཕྱེ་གཙན་རིམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཉེ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཤོ་གམ་གྱི་མིང་ཕྱེ་ལ་གཙན་ཞེས་པས་ཤེས་
སོ། 税;关口税

གཙན་གཟུན། ཏུག་སྟགས། 猛兽;肉食兽(如虎等)

གཙམ་བྱ། བཅས་མ། 人为者;加工者

གཅུམ་གསལ། ཁ་གསལ་ཉེ་དྲག། 谄词奉承; 当面讨好

གཅུ། ཐང་ལ་འདིང་རྒྱའི་ཕྱེ་མ་དང་སོ་ལག་ལྟ་བུ་ཉེ། རྫོང་བཏིངས་པའི་གཞི་
ལ་རྫོང་གཅུལ་ཞེས་པས་མཆོན་ཞིང་། གཅུལ་དུ་བགྲམ་ནི་ཆལ་མར་བཅད་ལ་ཞེས་
པའོ། ། 铺以石砖之地 རྫོང་གཅུལ། 又如 གཅུལ་དུ་བགྲམ། 意为
摊开; 排开

གཅིབ། གཅིན། ཇི་ཐུ། 尿; 小便

གཅིབྱ། ཐུན་ཆོགས་འགྲེལ་བར་ལྷགས་ལས་བྱས་པ་དུ་བ་རྩབ་པའི་ཐབས་སུ་
རྒྱར་པ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཐུན་གཞུང་ལས་བཤང་ལམ་དུ་གཏོང་རྒྱའི་སྤྱ་གྱའི་
ཐུན་རྒྱུར་ཞིག་ལ་གཅིབྱའི་ཐུན་ཞེས་པའང་མཆོན། 小铁管; 吹管(医用)

གཅིག་ཕྱ། གྲགས་མེད་པ། 独; 唯; 仅仅

གཅུ་གལ། རྫོང་གལ་ལམ་ཅེ་གཉིས་མེད་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་ཞེས་པའོ། ། 重
要; 专一

གཅུ་ཐོ། འཕྱག་ཐོ། 弯曲; 歪曲

གཅུགས། མཐུན་པའམ་མཛའ་བ་ཉེ་སྤྱུ་རྒྱུ་དུ་བས་འཕྱལ་མཛད། 相和;
相亲

གཅུགས་མེད། ངག་ཐིན་དུ་ན་བ་འོན་པ་ཞེས་འགྲེལ་བའི་ཁྲངས་ཆོལ། 聋
子; 耳聋

གཅུང། ཐུ་ཐོ། 弟弟

གཅུད་ཐོར། གནད་ལ་ཐོར་བའམ་བཅོན་པ་དོར་བ། 1. 失却重要 2. 放
弃勤奋

གཅོན། ཐུ་ཐོ། 哥哥

གཅོར་བྱ། ཐུན་མོ། 裸露; 裸体

གཅེས་པ། ཅིས་སྤྱི་བྱེད་པ་ཉི་གཅེས་སྤྱིས། 爱惜

གཅོང་། ནད་དེ་ཕྱ་ངན་དང་འཇིགས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་གླའི་བྱེད་པར་
ལ་གཅོང་སྐད་ཅེས་པའང་མཆོན་ལ། ཀྱན་མཁྱེན་ངག་ཁྱས་མར་གཙུང་ནད་
ཅེས་འབྱུང་བ་མ་དག་པར་སེམས། 1. 痼疾 2. 悲瞿声

གཅོང་རྩོང་། གྲོག་མ། 山峡；峡道；崎岖

གཅོམ། སྒྲ་བ་དང་ཁེངས་བྲེགས། 1. 说；言 2. 自满

བཅ

བཅབས་པ། བགྱས་པའི་བན། 洗涤；洗濯(旧词)

བཅའ་བ། ཤིང་ཐོག་དང་སྒྲ་ཆོད་ཀྱི་རིགས། 蔬果(食物)

བཅས། ལྡན་པའམ་ཆོགས་པ། 俱；具有；集体

བཅས་པ། འདུལ་བའི་བཅས་པ། 制订；戒条

བཅིབ་པ། བཞོན་པའི་ཞེ་ཆོག འཇུག་པ། 乘；骑(尊称)

བཅིར། ལྡན་བཅིར་ཞེས་འབྱུང་ཉི་ལྡན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མིང་ངམ་བཅག ཞེ་
潮湿 ལྡན་བཅིར།

བཅུད། སྒྲིང་བོའམ་ཁྱ་བ། 1. 精华；精英 2. 流质；液

བཅུད་ལེན། ཕ་རྒྱུད་དཔུང་བཟངས་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་ཆོག་དོན་བཞིན་བྱང་ལས།
བཅུད་ལེན་ཞེས་ཕ་བོ་སྒྲན་བཅུད་ལེན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམས་ལས་བྱང་བ་དང་།
ཕ་ལས་བྱང་བ་དང་། སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་ལས་བྱང་བ་དང་། རྩེ་གུ་དང་ནམ་
པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟར་གཟུང་ཉི་ཆེ་རིང་བའི་རྣམས། ། 提炼(声)采取
精华

བཅུས། བྲན་པའམ་བལྲན་པ་ཉི་མོ་རྟོག་ལ་རྒྱས་བཅུས་ཞེས་པས་མཆོན། 浇
水；浸湿

- བཅེམ་བ། བཅེམ་བའི་རིགས་སྤུས་ལྡན་པའི་མིང། 齿;咬;嚼(只指吃
 果菜)
- བཅེར་བ། སྤུངས་པའི་བད། 集聚;聚积(旧词)
- བཅོམ་ལྡན། སངས་རྒྱལ། 世尊;佛
- བཅོམ་བརྒྱུག ལྷ་གར་རྒྱབ་སྤྱོདས་ཀྱི་སྤྱང་ཁྱེར་མ་བྱུར། 印度的城市名
- བཅོས་བྱའི་རས། རས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག 一种布名
- བཅོས་མ། བཅོས་མ་སྟེ་ཅ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། 人造的;伪作的;做过的
 的;非真的

ཆ

- ཆ། ལྷུང་ངམ་ཐུགས། 对;双;一双或一套
- ཆ་རྒྱུན། འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན། 条件
- ཆ་ག། གོས་རྒྱུད་ཀྱི་འདབས། 边缘
- ཆ་ག་བ། ཕྱེ་ཕྱུར་བ་སྟེ་ངག་ཟིན་དུ་བྱེ་མ་ལེབ་རུ་ངོས་བཟུང་། ཕྱེ་ཕྱུར་བ།
 1. 蝗虫;蚱蜢 2. 蝉
- ཆ་རྒྱལ། འཛིས་ཡོད། 了解;熟识;相熟
- ཆ་ཚོ། བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་སྦྱིའི་མིང། 饰品(妇人饰品总名)
- ཆ་ལྷ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤྱང་བར། ཆེར་མ་དབུང་བའི་ཆ་ལྷ་དང་། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་ཆེར་འཛིན་ནོ། 镊子;拔刺之具
- ཆ་འདྲ། མཚུངས་པའི་ཆ་འདྲ། 相似;类似
- ཆ་བྱད། ལུས་ཀྱི་ཆ་བྱད། 1. 外貌;外表 2. 衣饰

ཆ་ཚད། རིང་ཕྱང་གི་ཚད་དེ་ཆག་ཚད་དང་ཕྱག་ཚད་ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །

长度，也作 𑄎𑄣𑄭𑄢 与 𑄎𑄣𑄭𑄢།

ཆ་ཚོགས། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ། འདིར་མཚོག་ཡས། མཚོག་ལྟར།

མཚོག་ཉལ། ཆེ་མ་ཆེ་མ། ཆ་མ། མཚོག་ཡལ་ན་མས་ཀྱང་བསྟུང་། ། 大

数名

ཆ་ལག་ཆ་ཤས། ཡན་ལག་གམ་ཅུང་ཟད། 支分，少许

ཆ་ལྟགས། ཆ་བྱད། 外表；衣饰

ཆ་ལང་། ཐུབ་ཆ་ལྟེ། ཨ་ལ་ཤས་ཆ་ལང་ནི་སྤྱི་ལྟར་ཐུབ་ཀྱི་སྤྱི་ལྟར་ཞེས་བཤད་པ་

ནི་མིན་ནོ། ། 鉢

ཆ་གང་། སྤྱི་བཞི་ཁྲིའི་ཚད། 四指宽的 长度

ཆག་གློ། ཕྱང་ན་ནམ་བུར། 灾难；厄运；危难；危险

ཆག་ཆག་ཐུའི་ཆག་ཆག་ 喷洒

ཆག་ཚང་ཀྱ་བ། ཀ་མེད། 葫芦瓜；葫芦

ཆག་ཆེ། ལྷ་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱག་པ་སྒྲ་མོ། 稀粥；稀汤（不调盐者）

ཆགས་ཀྱ། ཐུ་ལྷ་ན་བདེ་ལ་བའི་དཔང་ཐུ་ཞེས་ཨ་ལ་ཤས་བཤད། 借约；借

据

ཆགས་པ། འདོད་པ། 贪；欲

ཆང་ཐུ། ཆོགས་པའི་བད། 集团；群众；集体（旧词）

ཆང་ཐུབ། གང་ཟག་གི་བད། 人；补特伽罗（佛经所译旧词）

ཆང་མ། ཆང་འཚོང་། 造酒者；卖酒者

ཆང་ཐུང་། རལ་གྱི་དང་གཞུ་སྤྱི་གས་ལག་པས་འཛིན་ས་ལྟེ་འཆང་བཟུང་ཞེས་

ཞེས་པའང་ཡོད། 柄；把子（如弓剑等的手握处）。也有写作

འཆང་བྱང་། 者

ཆངས་པ། ཆངས་བྱ། རྟོག་པོ་འམ་ཁྱུ་ཚུར་རམ་སྤར་གང་ལ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་
འབྱུག་ཅིང་གཉིས་ཀར་ས་བྱག་མེད་པའང་ཡོད། 1. 拳头 2. 握 3. 一块；
一颗，也有写作 ཆང་པ། ཆང་བྱ། 者

ཆད། ཉིན་ཆད་དང་ཉེར་ཆད་ཅེས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ཏེ་བྱས་བཏབ་པའོ། །
一定的时间，约定

ཆན། བཙོས་པའི་འབྲུ་སྐགས་ཏེ་འབྲས་ཆན་ཞེས་རྫོང་པ་ལྟ་བུ། 煮熟的米
麦等，如米饭叫 འབྲས་ཆན།

ཆད་པ། ཆར་གཙོད་གྱི་ཆད་པ། 刑罚；处罚

ཆན་པ། གྱི་ཉིས་འབྲེལ། 剪刀；剪子

ཆབ། ཚུའི་ཞེ་ཆོག རྒྱུ་ཆོག་ 水（尊称）

ཆབ་སྒྲོ། བྱིམས་སྒྲོའི་ཞེ་ཆོག 政门；政途（尊称）

ཆབ་འབངས། ལྟ་འབངས། 民；属民

ཆབ་མི་འཆལ། ཚུད་མི་བཟ་བའི་བན། 不浪费；不枉费（旧词）

ཆབ་འོག་ མངའ་འོག་ 领属；属下

ཆབ་རྩམ། འབྲུགས་པ། 冰；冻冰

ཆབ་ཤོག་ སྤྱིང་ཡིག་ 书札；书信

ཆབ་བྱིད། དབང་ཐང་། 政治；政权

ཆབས་ཅིག་ ལྟན་ཅིག་ 俱；一起；一同

ཆམ་བྱ། གཏན་བྱའི་བན། 永；永远（旧词）

ཆམ་པ། འགོ་ནད། 伤风（一种传染病）

ཆམ་ལབ། གཡུང་ལ་མབ་པ། 打击；击中；适中要害

ཆམ་མེ། ལྷམ་མེ། 闪闪；闪烁；灿烂

ཆར་བ། སྤྲོན་བཅུད། 雨

ཆལ། འདག་ཇལ། 皂；净垢物

ཆལ་ཆིལ། ཆིལ་ཆིལ། གྲུན་དུ་ལྷན་པའམ་སྤྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་མིང་།
汹涌；翻动；哗哗；向上翻腾

ཆལ་མར་བརྒྱལ། མང་མར་བརྒྱལ། 展布；摊开；普遍；展开

ཆས། བཟའ་བའི་ཆས། 食料；牲畜之料

ཆི་གྲ། ལས་བརྒྱ་བར་ཤོ་ཀ་ལི་ཀའི་རབས་ལས། དགེ་སྤྱང་འདི་དག་ལ་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་བཞིའི་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་དམ་ཟེད་ཆི་གྲ་སྟུམ་ཞེ། ཞེས་
འབྱུང་བ་ནི་ཕལ་སྐད་དུ་འང་གྲགས་སོ། ། 谁知道；何似

ཆིག་ གྲངས་ཀྱི་གཅིག་ཞེ་ཆིག་བརྒྱ་ཆིག་སྤྱང་སྟགས་ཀྱིས་མཆོན། —

ཆིང་སང་། སྤྲོན་པ་ཞེ་མི་གྲུ་ལས་ཀྱི་ནག་གི་སྐད་བྱུར་ཆག་པར་གསུངས་ཤིང་།
ཆིང་སང་དང་འཕྱིང་སང་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད་དོ། ། 臣相；大臣，也有
写作 ཆིང་སང་། 与 འཕྱིང་སང་། 者

ཆིངས། འགག་མདྲ་རྒྱལ་བའི་སྟུམས་ཉེ་མགུལ་ཆིངས་དང་སྟེད་ཆིངས་ཀྱང་
མཆོན། 带（如颈带、腰带）

ཆིངས་མ། སྟེ་རགས། 腰带

ཆིབ་པ། རྒྱབ་པའི་བར། 遍布；遍满（旧词）

ཆིབས་པ། བཞོན་པའི་ཆིབས་པ། 乘（尊称）；坐骑

ཆིར། སྤྲོན་ཀྱི་སྟགས་སུ་ཆིར་གྱིས་ཆིར་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་ངག་བཞིན་དུ་འཆིར་སྤྱད་
གྱིས་ཆིར་ཅིག་པའི་བརྒྱར་བཤད་དོ། ། 压；榨

ཆ། གཤེར་བའི་ཆ། 水

- ཁྱ་ཁྱར། ཁྱ་མ། 水鴨
- ཁྱ་སྒྲིལ། པ་མ། 荷；蓮花
- ཁྱ་གང། སྒྲིང་སྒྲོབས་ཀྱི་བད། 精神；毅力（旧词）
- ཁྱ་ཁྱི། ཁྱི་ཁྱང། 小刀
- ཁྱ་སྒྲིང། སྒྲིང་མ། 箕宿（星名）
- ཁྱ་མཚོངས། གན་མ། 天；天空
- ཁྱ་འདངས། རྩ་ར་བྱ་ཀྱི་ཏ་ཀ། 澄水石；一种澄清水的宝石
- ཁྱ་བྱར། ལ་ཁའི་ཁྱ། 滴水；水槽中的水
- ཁྱ་བ། ཡལ་གའི་ཙ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁྱ་རྩལ་གཉིས་ཀར་འབྱུག་ཅིང་ཡལ་གའི་ཁྱ་བ་
ལ་ན་རྩལ་དུ་བྱ་བ་ཞེས་ཡིད་པ་ཉུང་ན་བྱར་ཆག་པར་མངོན་ནོ། 1. 柯；樹
枝根部 2. 筋
- ཁྱ་བལ། ཉ་ཁྱིབས། 水棉；鱗；魚鱗
- ཁྱ་བྱན། ཁྱ་བསང། 灰白色
- ཁྱ་བྱར། ཁྱ་ཡི་ཁྱ་བྱར། 水泡
- ཁྱ་ཙ། གཙང་ཙ། 江；河
- ཁྱ་བྱན། ཁྱ་མཚན། 溪；小河
- ཁྱ་མ་ཅི། ལྷམ་རིགས་གསུམ་གྱི་ཁྱང་བར་གཏོགས་པ་ཁྱ་མེར་དང་དམ་ཁྱ་སྒྲིང་
བའི་མཆོག་ནོ། 一种大黃（药名）
- ཁྱ་མིག སའི་དངོས་གཞིར། ཁྱ་མིག་ནི་སྒོ་ནས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པ་
ཉུང་ནོ། 泉
- ཁྱ་ཅ། ལྷམ་རིགས་འབྱིང་པ་ལྷེ་ལྷམ་དམར། 亚大黃（药名），也作 ལྷམ་
དམར།

ཁྱ་ཚོད། ཁྱ་སྤང། དབུགས་བྱུག་ཁྱ་སྤང་གཅིག་དང་། ཁྱ་སྤང་བྱུག་ཁྱ་ཁྱ་
ཚོད་གཅིག་ཉེ་དུས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཡིན་ལ། དུས་ཚོད་འཁོར་མའི་རིགས་
པས་གཞལ་ན་དབུགས་གཅིག་ལ་མེད་བཞི་དང་། ཁྱ་སྤང་གཅིག་ལ་མེད་ཉེར་
བཞི་དང་། ཁྱ་ཚོད་གཅིག་ལ་སྐར་མ་ཉེར་བཞིའི་ཚད་ཡོད་དོ། ། 漏：时
计：时间

ཁྱ་ཞིང་། ཁྱ་ཕྱོད་ཕྱོད་པ་ལྟར་ཁྱས་ཁྱ་ཞིང་གཤམ། །ཅེས་པ་ལྟར་བྱིད་ཞིང་ཉེ་མས་
འཕུལ་བལྟས་པར་མངོན། ཁྱ་ཕྱང་ལས། ཁྱ་ནི་དཔངས་སུའོ། །ཞིང་ནི་
འཁོར་ཁྱམ་མོ། །ཞིས་སོ། ། 长度与宽度、丛横

ཁྱ་བྱུག ཁྱ་ཁྱས་འབྱུང་དེ། སྐན་དཔེར། ཅ་བ་གཡུ་འབྱུག་འབྱུལ་བ་འདྲ། །ཕ་
མ་སྐལ་བའི་ལག་པ་འདྲ། །ཞིས་འབྱུང་ངོ། ། 接治断筋的草药

ཁྱ་ལོན། རག་གམ་བཅམ་པ། 桥或堤坝

ཁྱ་མིང་། འབྲས་བུ་སློན་ནས་འཇིག་པའི་ཤིང་ཞིས་འབྱུང་ཉེ་ཐུག་མ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་དུ་བཤད་པའང་ཡོད། བཅམ་པ། 芭蕉；藤

ཁྱ་མོ། ཉེ་ལོག སྤྱོད་ལུགས་ 小腹；尿道

ཁྱ་ཁྱིན། ཁྱ་མཚོར་གནས་པའི་ཁྱ་སློན། 鳄鱼

ཁྱང་ཏ། ཆེན་པོའི་སྐྱེ། 小；小的

ཁྱང་མ། ཆེ་ཞི། མཆིས་བྱང་། མཆིས་འབྱང་། བཅམ་པའི་མིང་
ངོ། ། 妻

ཁྱང་ཞིལ། དམན་པའམ་མ་རབས། 下贱；下流

ཁྱད། བྱང་དུ་ཁྱད། 入；撰；向内

ཁྱད་བ། བོད་པ། 枉费；耗费

ཁྱད་པོ། བོད་པོ། 一束；一把

ཁྱབ། རྟོགས་པ། 了解；领会；通达

ཁྱུན་ལྷག་ གསེར་གྱི་གཙུག་ཕུད་ཅེས་པའི་བྱ་ཞིག་ལྟེ་མངོན་བརྗོད་དུ་ཁྱུན་ལྷག་ཅེས་
ཀྱང་འབྲུང་ངོ་། ། 金凤鸟；金冠鸟 ཁྱུན་ལྷག་

ཁུར་བ། ད་རའི་ཁུར་བ། 干酪；酪素

ཆེ་གེ་མོ། གང་ཟག་གྱི་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེ་གེ་མོ། 某人(人的泛称词)

ཆེ་བ། ཆེན་པོ། ཁུང་དུ་འོ་སྒྲ་ལྟེ་རབ་དང་མཚོག་པ། 上

ཆེ་ཞི། བྱེ་རྟོགས་སྤྱ། སྤྱིང་མོ་འམ་ཕུ་རུ་མོ་འམ་སྤྱ། །ཞེས་དང་། སི་དུས་སྤྱིང་
མོ་དང་། སྤྱ་ཁྱུན་སྟགས་སྤྱ་བཟའ་སྤྱ་དང་། ཁུང་སྤྱས་ཁྱོ་དང་ཨ་ཆེ་འམ་སྤྱིང་
མོ་དང་། ཅི་ཞེས་དྲི་བའི་དོན་སྟགས་མང་བོར་འདུག་པར་གསུངས་སོ། །
妹；妻；嫂；姊妹

ཆེ་བཞི། དཔང་བོ་འམ་གཟུ་བ་ལྟེ་ཨ་ལ་ཤས་སྤྱན་དུས་མི་བཞི་ཆོགས་ནས་ཐག་
བཅད་པའི་དོན་ལ་ཆད་མར་བྱེད་སྤྱལ་ཡོད་པའི་སྟོས་བཏགས་པར་འཆད་ཀྱང་
གཞུང་ཁྱུངས་མར་ཆེ་གཞི་དང་ཕྱི་བཞི་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ལ། ཟ་མ་རྟོག་གི་མཆན་
བྱུར་གྱངས་ཀྱི་བཞི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཡོད་དོ། ། 证人；见证；中证人 ཆེ་
གཞི། ཕྱི་བཞི།

ཆེ་ཁྱང་། རགས་པའི་ཆེ་ཁྱང་། 粗略；大概

ཆེད་འགའ། རེས་འགའ། 有些；或者；有一些

ཆེད་དུ། དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྤྱ། 因为；为了

ཆེན་ཁྱུན། ཁུང་མའི་ཆེན་ཁྱུན། 妻妾

ཆེན་ཐགས། ཐུགས་ནད་ཀྱི་བར། 牛瘟；畜病(旧词)

ཆེ་མ་ཆེ་མ། ཁུང་བའི་ཆེ་མ་ཆེ་མ། 呦喝；嘈杂；鼓噪声

ཆེ་མས། འཕྲིན། 音信；遗言

ཚེག་ བབས། 仪轨；仪式；方法

ཚེ་རེ། རུད་མ། 悲声；嚎泣

ཚེ་འབྲུལ། རྩེ་འབྲུལ། 幻变；神奇的变化

ཚེ་འབྲུང་། ཞང་པ། 舅舅；舅父

ཚེ་དུགས། རུས། 姓；姓氏

ཚེ་ལོ། ཤོའམ་གཟེངས་བསྟན། 1. 职衔；封袭；职务；衔名 2. 谷子

ཚག་ཤེས། ཚམ་པ། 知足；满足

ཚན་ཐག ཐུའི་ཚན་ཐག 帐房的拉绳

ཚམ་པ། འབྲུག་པའི་ཚམ་པ། 强盗

ཚལ་ཁ། ས་ཆེགས། 区划；区分；地界；部份

ཚལ་བ། མངོན་རྒྱུད་དམ་བྲག་ལས། 戎事；武俱或军事

ཚལ་བྲངས། ཁང་ལག་འབྲུ་ཕྱོད། 浴盆；手脚浴器

ཚས། རྩམ་བཤད་རིགས་པར། ཚས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །ཐུང་ན་འདས་
དང་ཡིད་ཀྱི་ལུལ། །བསོད་ནམས་ཚེ་དང་གསུང་རབ་དང་། །འབྱུང་འབྱུར་རེས་
དང་ཚས་ལྷགས་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོན་མང་བོར་འབྲུག་གོ། ། 佛法；佛
经；宗教

མཆ

མཆད་པ། རུར་སའམ་རུར་ཁང་ལྷེ་ཞེ་རུང་གིས་འབྲུལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་བྱིས་
འབྲུག སྤོ་ཁང་ལྷེ་ཞེ་རུང་གིས་འབྲུལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་བྱིས་

མཆན། ཡི་གེའི་མཆན། 注解；注释；附注

མཆན་བྲ། ལྷུ་མ་མཁན་གྱི་སྒྲོབ་མ། 魔术师的徒弟（丑配角）

མཆི་བ། འདོང་བ་ལྷེ་འཕྲོ་བ། 归；归向；去

མཆི་མ། མིག་ཐུ། 泪；眼水

མཆིག་ མཆིག་གུ། རང་འབྲག་གི་ཡས་རྫོང་དང་མས་རྫོང་ཉེ་མཆི་གུ་ཞེས་བྲིས་
པའང་ཡོད་ལ། རྒྱུག་ཆགས་མཆིག་ཅེས་པའང་མཆོད། 杵；上磨石 མཆི་
གུ། མཆིག་

མཆིང་། དཀྱིལ་ལམ་དབུས་ཏེ་བ་མ་རྟོག་བཞོད་པའི་མདོར་མཆིང་རྩ་མ་ཞེས་
འབྲུང་ངོ་། ། 中；中央 མཆིང་རྩ་མ།

མཆིང་བ། རྩ་བུའི་རིགས་པལ་བ་ཞེས་འགྲེལ་ཞིང་ཞེ་བྱང་གིས་འས་འཕུལ་བུ་
ཅིང་། 假宝石

མཆིད། གཏམ་གྱི་ཞེས། 谥(话的尊称)

མཆིན་ཁ། དམར་ནག་ 肝色；黑红色

མཆིན་པ་ཞེ་ག། ལྷ་རྩང་ཆད་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་མཆིན་པའི་མདོག་དབྱིབས་ཅན་
མཆིན་དུག་དང་ཅ་དཀར་ལ་མཆོག་དུ་པན་པའོ། ། 治肝病的药

མཆིན་བ། རྩ་ལྗེའི་ཡ་གུལ། 肝脏(五脏之一)

མཆིམས། བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག་ 侵木(西藏姓氏名)

མཆིལ་བ། ལྷགས་གྱུའི་བན་རྟིང་དང་། ཁང་ཕྱེད་འམ་ཡུལ་ཕྱེད་གཉིས་ཀའི་
མིང་། 1. 雀；麻雀 2. 铁钩(旧词)

མཆིལ་མ། ཁ་ཚུ་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་ཁ་བས་ཞེས་བཀྲལ་བའི་ཁྲངས་ཆེལ། 唾液；
唾沫

མཆིལ་མལ། འདུག་སའམ་ཉལ་ས། 住处；卧床

མཆིལ་ལྷམ། རབ་བྱུང་གི་ལྷ་མ་ཉེ་སྐྱེ་སྐྱེ་མ་མེད་ཀྱི་ཁ་ཚུའི་དུག་སྐྱོབ་པའི་ཆས་
བཏགས་སོ། ། 僧鞋

མཆིས། ཡོད་པ། 有(雅称)

མཆིས་བྲང་། 妻室

མཆུ། ལའི་སྒྲིལ་དང་། སྤྱི་ཁྱི་ཆད་དང་། སྐར་མ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་གི་གསུམ་གར་འབྲུག་ 1. 嘴唇 2. 长度 3. 星宿(二十八宿之一)

མཆུ་ཐུང་། སྒྲིང་བུ། 笛；箫

མཆེ་བ། སེའི་མཆེ་བ། 犬齿；虎牙

མཆེད། ཐུན་གྲགས་ཀྱི་ཞེས་དང་། འཕེལ་བའམ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་།

1. 增长；增大；蔓延；流行 2. 兄弟姊妹(尊称)

མཆེར་བ། ཉན་ལཱ་ཡ་གྲུལ་ཏི་པལ་སྐད་དུ་མཆེར་བ་བྱེད། སྤྱི་མཆེར་བ།

མཆོག་རབ། 最胜；最上

མཆོག་མ། ཅེ་མ། 顶；尖子

མཆོང་། ལྷོ་བརྒྱུད་སྤང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་གི། མ་དོ་དུ་དེ་དམན་པར་བཤད་

ཅིང་། ཉན་བསྐྱར་གྱིས་མཆོང་ཞེས་བྱས་པ་ཁྲུངས་དང་འབྲེལ་ན་ཞིགས་པར་

ཞེས་ས། 红玛瑙(药宝石名)

མཆོད་པ། མཉེས་བྱེད། 供养；供施

མཆོར་བ། མོམ་ར་ཆེ་བ་ལྟེ་འཕྱར་ཞེས་པའང་འབད། 铺长；阔绰；摆阔

ལྷོ་

འཆ

འཆག་པ། འགྲོ་འོང་གི་འཆག་པ། 散步；行动；来往

འཆམ། འབྲུག་པའི་བྱ་རྒྱེས་མཐའ་བྱས་པའང་ཡིད། 舞蹈；舞

འཆར་སྒྲི། ཡིད་ཀྱི་འཆར་སྒྲི། 想法；意见

འཆར་ཅན། དེས་པ་ཅན། 确定；一定者

འཆལ་འཆོལ། འཆལ་བ། འཆོལ་བ། རལ་བ་ཞིག་པ། གཏད་སྐྱོ་

མེད་པ། རྣོར་པ། འབྲུགས་པ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར། 篷头；错乱；凌乱；无目的

འཆི་བདག གཤིན་ཐེ། 死神；狱帝；净阎王

འཆུ་བ། །ཡ་ལ་ཤས་འཕྱག་པའི་དོན་ཏེ་རུས་ཀྱིས་འཆུ་དང་དབང་གིས་འཆུ། 。

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། ། 夺去；劫去

འཆུས་པ། །ཡ་བ། 弯；歪斜；弯曲

འཆུགས། འཆུགས་ཞེས་པ་ཁ་འཆུ་ལུམ་པའི་མིང་རུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་དེ་བརྟག

1. 调解纠纷 2. 错误

འཆུན། འཆུམས། དབང་རུ་འདུས་པ། 制服；强迫

འཆུར། ཟ་མ་རྟག་དང་དག་བྱེད་གསལ་མེར་གནས་སུ་འཆུར་ཞེས་འབྱུང་ཞི་
སྒྲིབས་པའི་མིང་རམ་བརྟག 到达

འཆེལ་བ། ཁི་གྱར་ལས་ཞེན་པ་འམ་ཆགས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། བལྟན་པའི་
དོན་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཆ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 贪爱；交识；承事

ཁ། ལྷ་ཤིང་གཅིག་ལ་ནམ་རྒྱའི་དབང་གིས་ལོ་མ་ཤེད་ཆེ་ཆུང་གིས་ར་བཟང་རན་
ཡོང་བ་ལོ་རེར་ལན་བརྟན་རེ་གཅིད་ཅིང་། ལྷ་ནད་དང་ཆད་པ་ལ་ཡན་ཞིང་
རྒྱངས་ལུམས་ཀྱིས་ཆད་པ་རུས་འདོན་བྱེད་དོ། །ཡ་ལ་ཤའི་ར་མཚན་འགྲེལ་བར་།
ཐོད་དང་སྟག་ལུལ་རུ་ར་དང་ཆའི་ཞེས་འཕྲོད་པ་དེ་ཡང་རའི་ལྷ་སྐད་ལྷ་དང་སྒྲ་
ཞེས་པ་བྱར་ཆག་པར་བཤད་དོ། ། 茶

ཁ་བ། སེར་ནག ཅེས་པ། 茶色；黄黑色

མ་རིལ། མོད་པ་སྟེ་མ་རིལ་དང་བྱ་རིལ་ཞེས་ཀྱང་སྤྲང་། 头盖骨，也作 𣎵

རིལ། བྱ་རིལ།

མ་ཉླང་། ལི་གུར་ལས་བཙེད་མདོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཁྱ་སྤྲང་བྱར་ཆག་གམ་

བཟག་姜黄；紫色

མག་པ། ཡར་པ། 强盗；盗匪

མི་སྤྲ། འདི་སྤྲ་དེ། མི་སྤྲ། མི་སྤྲ་བ། མི་འདྲ། མི་སྤྲི། མི་སྤྲེད་

ཅེས་པ་ན་མས་ཀྱང་མཚོན། 如说；如云

མི་ག་ བཟག་པའི་ཆོག་སྟེ་མི་གར་དུ་ཞེས་བྲིས་པ་འདྲ་ཡོད། 怎样 𣎵གར་དུ།

མི་འོས། གང་འཚམ། 相应；相当

མི་རྒྱ། ཅི་ཕྱིར་བྱི་བར། 为何；何故(旧词)

མིས་ན། ཅིས་ན་ཞེས་པའི་བར། 因何；以何原因(旧词)

ཁུ་ཐིག་ བསྐལ་སྤྲིད་ཆགས་དགུ་འཇིག་བཅུ་ཐིག་པ་ལ་བཅུ་ཐིག་ཅེས་པའི་བྱར་ཆག་

པར་ཁུ་ཐིག་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་། 本布教算卦法 བཅུ་ཐིག་

ཁུ་པོ། རྫོ་བ། 石；石头

ཁུ་ས། གཡུལ་རོ་མོགས་སུ་ཁུལ་བ་ལ་ཁུས་ལོགས་དང་མམ་པ་ལ་ཁུས་ཉེས་ཞེས་

པས་མཚོན་ཏེ་བྱས་ཞེས་བྲིས་པ་འདྲ་ཡོད། 策；计

རི། དང་པོ་འམ་རེ་ཞིག་དང་། རི་ཆེ་རི་བཟང་ཞེས་སྦྱར་བ་དག་ཀྱང་མཚོན།

1. 渐(如渐大) 2. 最初；暂时

རི་ཞིག་ རེ་ཞིག་ 暂；暂时

རྫོང་། དབྱངས་སམ་པི་ལང་གི་བར། 音或琵琶(旧词)

རྫོ་རྫོ། བྱེ་རྫོགས་སུ་ཡབ་བམ་རོ་རོ་ཞེས་དང་། མི་རྩས་སུ་ཐོར་བཤད། 兄；

哥哥

རྒྱ་བོ། ཇི་བོ། 主, 主人

རྒྱ་མ། གཙུ་མོ་འམ་ཇོན་དུས་ཀྱི་གར་གྱི་རིགས་བཞིའི་རྒྱ་རིགས་སོ། 1. 女主人 2. 尼姑

རྩང་། སྒམ་མམ་བང་བ་ཉེ་ཐུང་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་། 箱; 仓 ཐུང་།

རྩད་པ། རྩད་པ་འམ་རིད་པ་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་རྒྱུ་ཅེས་བྲིས་པ་དག་མིན་དུལ།
瘦; 衰弱

རྩེ་ངར། ལག་པའི་རྩེ་ངར། 腕; 小臂

རྩེ་བོ། གཙུ་བོ། 王; 首领; 领袖

རྩེ་བཙུན། གཙུ་པོ་འམ་མཆོག་ཉེ་བར་རྩེ་དུ་རྩེ་བཙུན་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་།
སྐད་དོད་ཅུ་རྩེ་ར་ཀ་བཙུན་ན་དད་གྲོལ་ལམ་མཆོག་གི་ལྷ་ཞེས་པར་འབྱུག་གོ།
主尊; 尊胜(对哲人或教主的尊称)རྩེ་བཙུན། 系梵文 ཅུ་རྩེ་ར་ཀ་
的转音

རྩེ་ས། ཞེ་ས། 尊敬; 敬语; 恭敬

རྩེད་པ། རྩུན་ཐུང་ལས། རྩེད་པར་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་རྩེས་སུ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་
ཐུ་དུད་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ་སི་དུས་བས་འཕུལ་ཅན་དུ་བྱེད།
钦佩; 尊敬

རྩེད་བྱེད། གདོན་ཞིག 使忘者(一种鬼名)

རྩེན་པ། རྩང་བ་འམ་སྒྲེན་མོ། 1. 单独 2. 裸露 3. 生的(未熟)

རྩེས། ལག་པའི་རྩེས། 痕迹(如手痕)

རྩེས་མ། མཐའ་མ། 后面的, 最后的

རྩེད་པ། སྒྲུའི་རྩེད་པ། 声音; 语言(表达的工具)

ལྷ

- ལྷགས། ལྷའི་ཞེས། 舌(尊称)
- ལྷང་ཁ། རྟེ་ཅོ་མདོག 绿色(鹦哥绿)
- ལྷང་ཕོན། ལྷ་ཕུང། 绿束;草捆
- ལྷང་བ། ལྷ་བ། 芽;苗;绿芽
- ལྷན་ལྷན། བཤང་གཅིའམ་མི་གཅང་བ། 便溺;污秽;肮脏
- ལྷབ་ལྷབ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ལལ་མོ་ལྷབ་ལྷབ་པོར་སྦྱར་དེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི།
 རྒྱལ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས། ལལ་མོ་དབྱུག་པོར་སྦྱར་དེ། ཞེས་པ་དང་དོན་
 འདྲའོ། | 拼合;两掌相合之姿
- ལྷབ་ལྷབ། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ། འདིར་བཟོད་ལས། བཟོད་མེད་དག་
 གྲང་བལྟའོ། | 一种大数字名
- ལྷར་མནན། ལམ་རིམ་བརྒྱ་བསྐྱལ་དུ་ཆོར་གྱིས་མནན། ཞེས་འགྲེལ་ཅིང་ནོར་
 བསྐྱལ་གྱིས་ར་མགོ་ཅན་ལ་ར་མཐའ་མི་འབྱུང་བར་བཤད། 榨压;紧压
- ལྷི་བ། མཆོང་ཞིང་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆགས་འདི་བ་ལྟེ་འདྲ་བའང་བེད། 跳蚤
 འདྲ་བ།
- ལྷིད། ལྷེ་བའི་ལྷིད། 重量
- ལྷོངས། ལྷན་ལྷང་དུ་མི་རིགས་བཞི་ཆང་བའི་ཡུལ་ལྷོགས་དང་། ལྷོང་ལྷོང་
 མཆན་དུ་ཆོས་ལུགས་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། | 邦;州;区;地方
- ལྷོན་བ། ཤིང་ལྷོང་ལྟེ་ནོར་བསྐྱལ་གྱིས་ར་མགོ་ཅན་ལང་ཡོད་པར་བཤད། 树

མཐ

- མཐིང་བ། མཐག་པ། 肩;颈;肩胛

མཐུག་ཐོག་ས། ཕྱ་བའི་མཐུག་ཐོག་ས། 结尾；末尾；结束

མཐུག་མ། ར་མ། 尾；尾巴

མཐེ། ར་མཚན། 男生殖器

འཇ

འཇག་མ། ར། 草；茆草；茅草

འཇར་བ། ལུང་སྐྱས་བ་བའམ་བཏུང་བ་ཞེས་གསུངས། 食物或饮料

འཇབ་བྱ། ཀུན་མ། 贼；窝贼

འཇབ་ཆེ། ཆེར་འཛིན། 镊子；拔刺具

འཇམ་ལ། རིག་ཕུའི་ཁྱད་པར་དང་། སྐབས་འགར་ཐུག་པའི་མིང་དུ་འང་
འཐུག་སྟེ། མདོ་ཞེ་བསྐལ་བཟང་དུ། འཇམ་གང་ཞིག་གི་དབྱལ་བ་ཕྱས།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། 光滑；柔细；粥

འཇམ་འབྲས། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་སྐལ་གྱི་སྒོ་ང་དང་འདྲ་བ་དེའོ། །
茈实（一种药果）

འཇའ། གཞའ་ཚན་དང་། བྱེན་དུ་འགྲུག་སྐྱད་གྱི་འཇའ་ཤིང་གཉིས་ཀར་
འཐུག་ལ། བྱི་མ་ལ་འཇའ་བརྟེན་དང་འཇའ་བཞེག་ཅིས་བྲིས་པའང་མཐོང་
ཞིང་། ལུང་སྐྱས་འཇའ་དང་འཇམས་པ་ནི་ཁེངས་པ་བཏང་བ། ཞེས་དང་།
ངག་ཟིན་དུ། འཇའ་ཞིང་ནི་བཟང་ཞིང་ཞེས་བཀྲལ་རྟོ། ། 1. 虹 2. 橈棍
འཇའ་བརྟེན་ས། འཇའ་བཞེག་ས། འཇའ། འཐུམས། འཇའ་ཞིང་།

འཇའ་མོ། ཀུན་མཁྱེན་ངག་ཁྱེས་མར་བྱིད་པ། ཞེས་དང་། ཀུལ་མཚན་གིས་
རྒྱང་འགྲུའི་ཁུ་ལག་པའི་མིང་དུ་གསུངས་སོ། ། 舒适；快乐；步行的乌
拉

འཇའ་ས། བཀའ་ཤོག་ 诏；诏命

- འཇར། ཟུན་པའི་འཇར། 接连；补缀
- འཇས། ཡན་ལག་ཞ་བ། 残肢；手足残缺
- འཇི་བ། འཇིམ་བ། འདམ་བག་ཉེ་འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འཇི་བ་ཞེས་པ་
འདོད་སེམས་ཀྱིས་མིང་དུ་འང་བཤད། 泥泞
- འཇིག་རྟེན། འཁོར་བ། 世间；世界；轮回
- འཇིགས། རྒྱག་པ། 怖畏；害怕
- འཇིང་། གཉེན་ཏེ་མ་འཇིང་ཞེས་པས་མཆོན། 亲属
- འཇིངས། དཀྱིལ་ལམ་གཏིང་ཉེ་ས་མཐའ་མ་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་ལོགས་པར་
སེམས། 1. 中央；正中 2. 深度
- འཇིབ་ཚི། ཐྱི་ཡང་ཀུ་ཆེན་ཏེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད། 大梔子花；
秦艽（药名）
- འབྱ་བ། འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བྱ་བ་ཚུམ་པའི་འབྱ་བ་ཞེས་འབྱུང་མོད།
ལག་རྒྱན་དུ་འབྱ་བ་ཞེས་འབྲི་སྒྲུལ་འདུག 准备；开始 འབྱ་བ།
- འབྱུངས་པ། སེར་མ། 怪吝；吝啬
- འབྱུད་འབྱུན་མ། རྒྱད་འཆོང་མ། 妓女
- འབྱུད་བ། འབྱུག་པའི་བན། 入；进入；装入（旧词）
- འབྱུན་བ། ཡིད་ལ་གཅགས་པ་དང་ཡིད་ལ་འཐད་པ་ཞེས་འགྲེལ་ཅིང་། མི་
རྒྱས་ཐབས་ཀྱིས་འབྱུན་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པའི་མིང་ཞེས་བཤད་དོ། 1. 注意；
赞成 2. 抵制；骗
- འབྱུར་བ། སླེབས་པ་ཉེ་གནས་སུ་འབྱུར་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་མིག་འབྱུར་ཞེས་པའང་
མཆོན། 到达；抵
- འབྱུར་འགོགས། ཡི་དྲུགས་ཤིག 鬼名（一种饿鬼）

འབྱར་བ། སྒྲུབ་པ་སྐོས་གྲིམས་ཆེ་བའི་འབྱར་མཐུད་དེ་སྒྲུབ་ཅུན་དུ་མས་འཕུལ་
མཛད། 纽结(线绳等搓纽过紧时所起的结)མཐུར།

འཇིན་པ། མི་གྱུར་ལས། ལེན་པ་དང་གཅགས་པ་དང་དངོས་པོ་ཡིད་དང་ན་
བར་འབྲལ་པ་ལྟ་བུའི་མིང་དུ་བཤད། 满意;受;取;记忆;同意

འཇིབས། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་འགྲོགས་པ་དང་ལེགས་པ་དང་སྟན་པ་དང་མན་
པ་ཞེས་བཀྲལ་རྟོ། 1. 悦耳;好听 2. 好;有利

འཇིམ་པ། མཁས་པ། 巧;熟练

འཇིར་འཇིགས། བཙུ་བྱིན། 帝释;玉皇

འཇོ་བ། སྒྲིག་པའི་འཇོ་བ། 媚;

འཇོག་པ། ལྷ་འཇོག་པ། 安置龙王

འཇོང་། དབྱིབས་ནར་མ་ལྟེ་སྒྲུབ་ལས། འབྱུང་ཐོབ་པ་འདྲ་ཡང་ཡི་གེ་
ནམས་ན་འདི་ཉིད་སྣང་ངོ་། །ཞེས་སོ། 长圆形;椭圆形

འཇོན་དམར། ཟངས་ཀྱི་རིགས་ཤིག 红铜

འཇོར་བ། ཉྱག་ཙོ། 小钹头;锄子

འཇོལ། གོས་སྐོས་དམའ་བར་འཕུང་བ་ལྟེ་འཇོལ་ལེ་བའམ་འཇོལ་འཇོལ་དང་
ལྷུ་ཡང་ཟེར། 悬垂;垂下 འཇོལ་ལེ་བ། འཇོལ་འཇོལ།

འཇོལ་མོ། ཕུའུ་འཇོལ་མོ། 百灵鸟

འཇོལ་ཉྱག རོམས་པ་མེད་པའམ་ཆམ་ཆམ་མེད་པའོ། 1. 无厌;不知足
2. 不加思考

བརྩེ

བརྩེད་པ། རྟེགས་པས་བརྩེད་པ། 光耀;光荣

བརྩེད་ངས། བརྩེད་དུགས་པ་ལྟེ་ར་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། 健忘;遗忘

ཉ

- ཉ། རྩོམ་མཁོན་པོ་ལྟ་བུ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ 1. 鱼 2. 望；满月
- ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས་སྒྲིགས་པུ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་
འདི་ལ་ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས་པུ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ 蚌；贝
壳 ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས་པུ་མཁོན་པོ་
- ཉ་ག། རྩོམ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ རྩོམ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ 称(西藏的
称)
- ཉ་སྒྲིགས། ཉ་སྒྲིགས་པུ་མཁོན་པོ་ 1. 蚌；贝壳(真珠的外壳) 2. 石明(药
名)
- ཉ་བ། རྩོམ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ 望；月亮盈满
- ཉ་མ། ཉ་མེད། 妇女；女子
- ཉ་མིད། ཉ་མིད། 一种鳄鱼
- ཉ་གཞོན། ཉ་གཞོན། 巡查者；侦查者
- ཉ་ག་བ། ཉ་ག་བ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་
ཉ་ག་བ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ ཉ་ག་བ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ 1.
扁；扁形 2. 凹；缺口 3. 陷下 ཉ་ག་བ་
- ཉ་ག་ཐུན། ཉ་ག་ཐུན་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ལྟོགས་པུ་མཁོན་པོ་ 箭(旧
词)
- ཉ་ག་མ། ཉ་ག་མ། 各个；各自

ཉག་མོ། ཉག་མོ་ཉེ་ཆུང་མ། 妻；妇人

ཉང། བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག རྒྱུ་(藏族姓氏之一)

ཉན་ཐོས། སྒྲོབ་མ། 声闻(佛经术语)；弟子

ཉན་རྒྱ་བ། ཕག་ཉན་པ། 奸细；偷听者

ཉབ་ཉྩ་བ། རིག་བྱའི་ཉབ་ཉྩ་བ། 松软；松虚

ཉམ་ང། ཉམ་ཆུང་། ཉམ་ཐག ཉམ་ཉེས། ཉམ་དམས། བག་
ཆ་བ། དམན་པ། རྩལ་བཟུལ་བ། ཞན་པ། བསྐྱད་པ་སྟགས་ལ་སྐབས་
ཐོབ་ཀྱིས་ཐུང། 1. 恐惧失望 2. 衰败 ཉམ་ང། ཉམ་ཐག ཉམ་ཆུང་།
ཉམ་ཉེས། ཉམ་དམས།

ཉམས། སྒྲུངས་ཀ་འམ་ཚུགས་ཀ་དང་། སྐབས་འགར་སེམས་ཀྱི་མིང་དུ་འང་
འབྱུག་ཉེ་ཉམས་ལེན་དང་ཉམས་སྤྱང་སྟགས་ཀྱིས་མཆོན། 姿态；心情；神
气

ཉམས་པ། འཇིག་པའི་ཉམས་པ། 衰；衰退；灭坏；伤害；损害

ཉམས་སྤྲ། ཆོད་བགམ། 试验；试探

ཉར་ཉར། གྲངས་ཀྱི་གསུམ་ཤིག་ཉེ། འདིར་ནི་ཤ། ཉིས་བརྒྱ། ཉིས་སྟུང་།
ཉི་ཤི། ཉིས་འབུམ། ཉར་གཅིག་ནས་ཉར་དགུའི་བར་དང་། གཉིས།
གཉི་གའམ་གཉིས་ཀ། ཉིས་རིའམ་ཉི་རི། བསྐྱད་ལས། བསྐྱལ་ལས།
སྒྱིང་པ་མཆོག ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཟུངོ། །དེ་ཡང་མཁས་དབང་དཔའ་རི་
བས། ཉི་ཤུ་ལ་ཤ་རི་ཉར་འོང་ཞིན། ད་ཤ་བཅུར་འབྱུག་པས་དོན་ལ་གཞིལ་
ཞིང་བཟོད་ཀྱང་བདེོ། །ཉར་གཅིག་ལ་ར་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཞིན།
གཉིས་ཀྱི་རྩིས་འབྱུག་ས་རྣམ་བཅད་དང་། ར་མི་ལས་རའོ་ཞེས་པའི་གནད་ཀྱི་
འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དག་ལྷ་ཤུགས་འབྲེན་ལས་བྱུང་། །ཞེས་པ་ཉར་ཐོན་མི་ཆོན་

པའི་དགོངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་དང་ཞེ་གཅིག་སྟགས་ལ་ཡ་ཡི་ལ་ཡི་ཞེས་པ་
 དང་། སྟགས་ཅིག་དང་དོན་གཅིག་སྟགས་ལ་ཡ་ཡི་ལ་ཡི་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཉི་
 སྟོན་ཆོས་ཀྱང་ཐོན་ལ་བརྗོད་བདེ་བར་དགོངས། ཆ་རེས་ཚུགས་མཆོན་པར་ང་
 གཅིག་དང་གྲུ་གཅིག་ཟེར་བ་ལྟར་རོ། །རེ་གཅིག་ཅེས་པའང་ཨོ་ཐོབ་པ་ལྟར་སྟངས་
 ཡང་མི་བདེ་བས་དུག་ཅེས་པའི་ར་བཏགས་རར་བྱས་ཏེ་ཨོ་སྟར་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་དཔྱད་པ་འདུག་པའི་སྟོ་ལེགས་པ་ཞིག་གོ། ། 魄虚 (大数
 名)

ཉར་མ། རུའི་ཟེགས་མ། 点滴；水点

ཉར་ཆགས། རོ་དམ་མམ་བལྟ་སྟོག 1. 收藏；储 2. 管理；保存

ཉལ་ཉིལ། སྟོགས་མ། 肮脏；污秽

ཉི་མ་བྱེ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཉི་མ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཏེ་བརྗོད་ཏིང་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་
 ངོ། ། 正午

ཉི་ཆེ། ཚུགས་རེ་བ། 一部；独一；片面

ཉི་ཚོག་ རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས། 日下 (形容印度中部)

ཉིང་ཁ། བཅུད་ཀྱི་དྲངས་མའམ་ཡང་སྟིང་ཉི། སྟིར་ཉིང་ཞེས་པ་ཡང་གི་སྟུར་
 མཐུན་པས་ཡང་དགོས་ལ་ཉིང་དགོས། ཡང་བྲན་ལ་ཉིང་བྲན། ཡང་ལག་ལ་
 ཉིང་ལག་ ཡང་ཡང་སྟེ་སྟིད་དུ་མཆོམས་སྟུར་བ་ལ་ཉིང་མཆོམས་སྟུར་བ་ཞེས་པ་
 རྣམས་ཀྱང་མཆོན། 精粹；精花；精英 ཉིང་། ཡང་། ཡང་དགོས།
 ཉིང་དགོས།

ཉིང་བྱལ། རིགས་ངན་གྱི་བར། 下贱 (旧词)

ཉིང་ཏྲོར། རེས་པར་གྱི་བར། 决定；必定 (旧词)

ཉིང་ཤ། རང་ཤའམ་ཉེ་དུའི་ཤ། 亲肉 (自己的肉或近亲的肉)

ཉིད། ཁོ་ནའི་ཚིག་གྲངས། 唯；性（唯一词；专一词）

ཉིན། སྒྲིབ་གྱི་སྒྲུབ། 阳面（阴面的对称）

ཉིན་མོ། མཚན་མའི་སྐྱོ་ཉིན་གྱང་ཞེས་པའང་མཚན་ཞིང་། ཉིན་གྱང་ལ་
འཆི་མེད་མཛོད་གྱི་འབྲེལ་བ་འདྲིང་འཛོད། ཉིན་མོ་ལ་ཆ་བཅོ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆ་
ཤས་བཙུན་པ། ཞེས་འབྲུང་ངོ། ། 白昼

ཉིལ། རལ་བའམ་ཞིག་པ། 1. 坏；毁坏 2. 滴下；掉下

ཉིལ་མི་མི། སྒྲན་མ་འབྲེལ་བའི་ཉིལ་མི་མི། 嘟噜噜（如豆子滚的状
况）

ཉིས་ན། ཡང་ན་དང་གཉིས་སྐྱ་ནའི་བད། 再者；或者（旧词）

ཉུག་པ། བྱུག་རྩལ་སམ། ཡང་ཡང་རེག་པ་ཉེ་ནོར་བཞུན་གྱིས་མཉུག་ཅེས་
བྲིས་ཡོད། 1. 触；摩 2. 涂物（如油）མཉུག

ཉུག་རྒྱམ་པ། བཙུན་མའི་འཁོར་རྟེ་འབྲས་བྱ་བཏོན་པའོ། ། 闾人；宦官

ཉུང་ཅ། མང་བའི་སྐྱོ་ཉུང་ཟད་དང་ཉུང་ཤས་གྱང་མཚན། 少；少许
ཉུང་ཟད། ཉུང་ཤས།

ཉུངས་ཀར། ཡུངས་ཞི་དཀར་ངོ་ཉེ་དཀར་གྱི་ད་ཕྱིས་རྟེ་ནགས་མཚུངས་དྲངས་
པའོ། ། 白芥子

ཉུངས་མ། མཛོན་བཛོད་ལས། བྱན་གྱི་བཟའ་བར་བཤད་དེ། སྒྲན་གཞུང་
ལས་དུག་ནད་སྤང་བར་བསྟུགས་སོ། ། 蔓菁

ཉུལ། བྱལ་བའམ་འགོར་བའི་བད། 缓慢；迟延（旧词）

ཉུལ་མ། ཉུ་རྟོག་མཁན་ནམ་སོ་བ་ཉུ། འཆི་མེད་མཛོད་འབྲེལ་སྟགས་སྐྱ་ལྷུལ་
མ་དང་། སྐྱ་རྒྱན་ལས། ཁ་ཅིག་དུ་མ་ལྷུལ་བྱེད་པ་ནོར་རྟེ་གཉུལ་གྱི་རིགས་
པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་ནོར་བཞུན་གྱིས་མཉུལ་ཞེས་བྲིས་སྤང་ངོ། ། 巡

查者；哨兵；特务

ཉེ་ལོ་རྒྱུད། ཉེ་ཆར་གོ་རྒྱུ། བཅུ་གོ་རྒྱུ། ཉེ་ལོ་གསལ། ཉེ་དྲུང་། ཉེ་ཐོག་གསལ།
ཉེ་འདབས་ན་མས་དང་ན་མ་གྲངས་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་ཞེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་
ཐོག་། ཉེར་མཁོ། ཉེར་ལེན། ཉེར་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་གྲངས་མཚན། 附近；
近旁；跟前；近处等 ཉེ་བར། ཉེར། ཉེར་ཐོག་། ཉེར་མཁོ། ཉེར་
ལེན། ཉེར་བསྐྱེད་པ།

ཉེ་བྱ། ཤ་རུས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཐུག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་གཉེན་ཉེ། དེའི་གནད་
ཀྱིས་འདུལ་བར་ཐུང་མ་ཉེ་དུ་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཉེན་འདུན་
ཞེས་པའི་ཡིག་བསྐྱེད་པར་མཛད། 近亲；亲属 གཉེན་འདུན།

ཉེ་བ། བག་ཉེ་བ། 近

ཉེ་ཞུ། ཐུན། 恙；灾害；罪过；害

ཉེ་བྱ། ཉེ་ཐུང་དུ་དང་མི་ཉེས་ཅན་གཉིས་ཀར་འདུག 1. 鱼子 2. 罪犯

ཉེ་བྱ་གྱི། མི་གྱུར་ལས་བཅུད་ཚར་ཞེས་པའི་བརྗོད་ཆེད་དུ་བཤད། 知味的旧
词

ཉེ་བྱུངས། ཉེ་རེག་འབྲིག་པའི་མིང་ཡིན་ལ་ཉེ་རེག་ཅེས་པ་ཁྱུས་ལའང་འདུག་གོ།
交媾；行淫 ཉེ་རེག་

ཉེ་རེ་རེ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བའི་ཉམས་ལྷ་བྱའི་མིང་། 时时变
化的样子

ཉེ་ཤིང་། ཉེན་སྲིབ་མཚམས་སུ་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱེན་ཐུང་འདུ་བ་ཐུ་མེར་
འཛོམས་པར་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་ཉེ་སྐྱེག་པ་དང་། ཉེ་བྱ་ཞེས་ཀྱང་བྱེད། ཉེ་སྐྱེག་
ཉེ་བྱ་黄精(一种药果)།

ཉེན། མཁའ་ལྷན་དུ་མང་གི་བརྗོད་ཆེད་དུ་གསུངས་ཉེ་བཟླག་ 地基(旧

词)

- ཉེན་པ། ཆགས། 危险；危难
- ཉེན་པ། མནར་པ། 苦害；侵害
- ཉེར་པ། གཅན་གཟན་ངེར་པ། 咆哮；野兽吼叫
- ཉེས་པ། སྒྱུན་ནམ་ཇིག་པ། 过失；罪恶
- ཉ་ཏི། ངག་ཟིན་དུ་ཤིང་རྩི་ཞེས་འབྲེལ་ཏེ་སྤངས་ཚེ། 一种树木名
- ཉག་ ཁམས་འཁྲུགས་པ། 1. 迷乱；昏乱 2. 疲乏
- ཉད་པ། ཁ་ཟས་ཀྱི་བད། 食物(旧词)
- ཉན་མོངས། ཆགས་སྐྱེས། 烦恼；惑乱

ཉ

- ཉ། ཀང་པའི་ཉ་མྱེ། 踝骨

ཏ

- ཏང་མ། ཏང་། ག་ཏང་། མི་གཙང་བ་ཉེ་ཕྱི་ས། 1. 污秽 2. 粪便
- ཏི། གྲུའམ་རྩི་ཏེ་བྱམས་སྤྱིང་བ་དང་ཞེ་དུང་གིས་ས་མགོ་བྱས་སྤྱང་། 网；网络

络

- ཏིག་ཏིག་ འདུལ་བར་སྐྱན་གཞིའི་ཐད་དུ་འབྱུང་ཉེ་ཉམ་ཐག་པའི་རྩན་ནམ་བཙག་ 痛苦；痛疼

- ཏིང་ཏིང་། ཆེས་ཏིང་བ། 褴褛；破旧；十分陈旧
- ཏིད་པ། སྐམ་པར་ཕྱོགས་པའི་ཏིད་པ། 焉萎；干萎的
- ཏིལ། ས་ཡི་ཏིལ། 赧
- ཏིད་པ། ཐོབ་པ། 获得；得到
- ཏིག་མ། དྲི་མ་ཅན། 浊；不洁；有垢者

སྟོང་། བྱེ་རྟོགས་སུ་བྱུག་པའམ་སྒྲུང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ལྟར་ཞལ་ཞལ་དང་། བསྐྱབ་
བརྒྱས་ལས་སྤྱུ་བཤོར་བའི་སྟོང་། ཞེས་པ་ལྟར་རྟོ་དང་། རྒྱན་ལས། དགུ་
རྒྱམ་སྐབས་ཕྱིན་མ་སྟོང་དང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ཞེས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་འདྲག་གོ །

1. 钹抹 2. 网罗；陷井

མྱ

མྱ། ཆོག་གཏེར་ལས་ཉལ་བའམ་དུན་པ་མེད་པའི་སེམས་སྟར་བ་ཞེས་འགྲེལ།

1. 睡卧 2. 晕倒

མྱ་ལོ། སྤྱི་འཇུག་གི་བ་མེ་རྟོག་དཀར་ཞིང་སྤྱང་པོ་དམར་འིང་ཆོགས་ཅན་ཏེ་རྩེ་
ལང་གི་ཆ་བ་སེལ་བའི་མཆོག་གོ། རྩེ་ལོ་(药名)

མྱང་སྟོང་། མྱ་གྲན་དུ་འབྱུང་གྱི་དོན་མེད་དམ་ཅེ་གཤམ་གྱི་མིང་ཡིན་ནམ་བཟག་
最下；无意义

མྱད་ཀ། རྒྱགས་འཆོལ་བ། རྒྱག་词；寻隙；挑衅

མྱན། རྩ་བའི་ཞེས། རྩ་(尊称)

མྱན་བ། རྒྱགས་པའམ་མཉན་འོས་པ། 1. 名普；声普 2. 好听；悦耳

མྱམ། སེམས་པའམ་རྟོག་པའི་བ་ཆོག་གྱི་ཡིན་ནམ་སྐམ་ཞེས་པའི་མཆོན། རྩེ་
想；思惟；思量

མྱི་བ། རེག་བྱའི་བྱད་པར་རམ། མྱི་སྐན་ཞིག་གི་མིང་གྱི། མྱི་བ་སྐྱོན་པ་
ལའང་འདྲག་གོ ། 1. 嫩；柔嫩 2. 贝母(药名) 3. 湿牛粪

མྱི་མ། རེག་བྱ། 1. 嫩；柔软 2. 温和

མྱིགས་མ། ཆོགས་མ། 1. 恶浊；衰败 2. 渣滓(如喝淡的茶叶及
药渣等)

མྱིང་། དོན་ལཱ་ཡ་གྲུལ། རྩེ་心脏

- ཉིང་ཁམ། སྒྲོ་དམ་ཉི་ཉི་བཞོལ། 1. 大胆 2. 贪心; 无耻
- ཉིང་རྩེ། བཙེ་བ། 悲愁; 怜愁; 爱怜
- ཉིང་པ། བཅུད། 1. 精花; 精英 2. 中心
- ཉིང་ཚ། སྒྲོ་ཡལ་ནས་འབྱུང་བ་ཉིང་ནད་མེལ་བའི་མཚན་གྱོ། 酸枣(药名)
- ཉིད་པ། སྒྲོ་གའི་བུ་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་གའི་སྲིང་མོ་རྒྱང་མའི་ཉིད་མོ་ཡིན་པའང་
མཚན། 小叔 ཉིད་མོ།
- ཉིམ་པ། ལག་པའི་རྒྱར་བ་གཉིས་ཁ་ཐུར་བ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། 一掬; 一捧
(两手相捧量)
- ཉུག་གྲ། ཉུ་གྲ། ཡི་གེ་འབྲི་བྱེད་དེ་སྒྲ་རྒྱན་ལས་སྒྲུག་མ་གཞིན་བུ་ཉུག་མས་
བྱས་པའི་ཉུ་གྲ་ཞེས་པ་དག་པར་གསུངས་སོ། 竹笔 ཉུ་གྲ།
- ཉུག་མ། ཉུག་མ། རྒྱ་མིང་དུ་གྲགས་པ་དེའོ། 竹子 རྒྱ་མིང་།
- ཉུག་ས། ཡུན་གྱི་བར་རྒྱང་ཉིང་ཉི་ཡུན་རིང་དང་ཡུན་བསྐངས་ལ་སྒྲུགས་རིང་དང་
སྒྲུགས་བསྐངས་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། 时间(旧词)
- ཉུང་བ། སྐ་བ་འཇིགས་བྱེད་དེ་ཞེ་བྱང་གིས་རྒྱང་ངམ་གསེར་ཞེས་ཟེར། 锥
子; 锥针 ཉུང་། གསེར།
- ཉུ་འཕྲལ། ཉུས་འཕྲལ་ཏེ་ཉུས་ཞེས་བྱང་འབྱུང་། 靠枕 ཉུས།
- ཉུ་མ། འབྲུ་སྐྱེས་ཀྱི་གང་བུ་ཉུ་ཉུ་མོ་ཡང་ཟེར། 谷穗 ཉུ་མོ།
- ཉུ་ལྷན་བྲ། སྐྱོག་པའི་རིགས་ཤིག 一种野蒜
- ཉུད། མང་ཚོགས་ཉུ་རི་ཉུད་དང་དེ་ཉུད་ཅེས་པས་མཚན། 些; 一些(多数
词)རི་ཉུད། དེ་ཉུད།
- ཉུམས་པ། ང་རྒྱལ་མཚན། 高傲; 骄傲

སྟེས་པ། རྩལ་སྟོན་ལ་འཕྲས་པ་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱི་དུ་གཉེ་དང་གཉེས་ཞེས་འབྱུང་

ང་། ། 依靠 倚靠། 倚靠

སྟོགས། ཡ་ལ་ཤས་བྱིས་པ་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱུང་བེད། ཞེས་པའི་ཁྱུང་ས་ཚེ། སྤྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་

སྟོན་མོངས། དབྱས་པ་སྟོན་ལ་དང་ཁྱུང་སྟོན་སྟོན་པ་སྟོན་ལ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་

སྟོན་མོངས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སྟོན་ལས་སོ། ། 1. 痛苦 2. 忧乱；扰害

སྟོབས། སི་རྒྱའི་དག་ལྷས་མ་དང་བྱེད་མཁོའི་ས་མཐའི་རབ་དབྱེར་སྟོབས་པའི་

མིང་དུ་བཤད། 平等；平均

སྟོམ་པ། གཡེལ་བའམ་སྟོམ་ལས་ཀྱི་བད་རྟིང་། 懒(旧词)

སྟོམ་ལས། ཞི་བྱུང་གིས་ཉལ་དགའ་བ། བཤམ་པ། ལེ་ལོ་བ། གང་བྱུང་

ཅན། སྟོབ་ཉེད་པ་ཞེས་འབྲེལ། 1. 懒惰 2. 昏睡

སྟོམས་འཕྲུག་ གསེར་བྱེད་ལས། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའམ་སེམས་སེམས་བྱུང་

དམིགས་པ་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་བྱེད་པས་སྟོམས་འཕྲུག་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ། 1. 禅

定 2. 身心平舒

གཉ

གཉགས། གཉན། གཉལ། གཉས། བད་ཀྱི་རུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྟེ།

གཉན་ནི་ས་བདག་དང་རི་དྲགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡང་ཡིན་ལ། སྤྱོད་ཀྱི་

ལས། སྟོན་ཀྱི་རྩ་ལྟར་སྟོན་པ་སྟོན་ལ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། ། 藏族姓氏名

གཉན།

གཉན་བྱུང། ཕགས་ནད་དང་འཛོར་བ་ཞི་བའི་སྟོན་སྟོན་ཞིག་གོ། ། 能治皮

肤病的一种草药

གཉན་འབྲུག། དབྱེབས་བྱ་རྟོན་སྟོན་པ་དང་འབྲུག་གཉན་གཉེར་དང་ཆ་བ་

འཛོམས་པར་བཟྲགས་སོ། ། 能治热病的一种草药

- གཉན་པོ། ཟུང་མ་མཁན། 1. 咒师；放咒者 2. 残暴
- གཉའ་ལྗལ། ཟུབ་ཚུགས། 后面；后脑骨
- གཉའ་བོ། དཔང་བའི་བན། 证人；见证(旧词)
- གཉི་གཟེར། ཉི་ཟེར་གྱི་བན། 阳光(旧词)
- གཉིག་ཏུ། གཉིག་ཏུ་ཞེས་པའི་བན། 一方面；另方面(旧词)
- གཉིད། མཚན་མའི་གཉིད། 睡眠
- གཉིད་བྱ། གཉིད་ཡུར་རམ་གཉིད་འཐིབས་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་གཉིད་ལྷག་དང་
གཉིད་སད་ཀྱང་མཚན། 磕睡；想睡
- གཏུག་མ། ཐོག་མའམ་དང་བའི་བན་རྟིང་ཉེ་རྒྱན་མར་གནས་པ་ལ་གཏུག་མར་
གནས་ཞེས་པའང་མཚན། 太古；最初(旧词)གཏུག་མར་གནས།
- གཉེ་མ། མོ་སྤུལ་ཏེ་ཨ་ལ་ཤས་ནང་ཁྱོལ་ཞེས་འགྲེལ་བ་ནི་ཅིངས་སོ། 盘肠
- གཉེན། ཉེ་དུ་ཉེ་གཉེན་འདུན། གཉེན་འདབ། བག་མ་གཏོང་ལེན་གྱི་
གཉེན་ཅེད་དག་ཀྱང་མཚན། 亲属；亲戚，兹将 གཉེན་འདུན། གཉེན་
འདབ། 亲属 གཉེན་ཅེད། 结婚
- གཉེན་ཏེ། བས་ཏེ་ཞེས་པའི་བན། 叫；召唤(旧词)
- གཉེན་པོ། འཇོམས་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ། 对治；治伏者；能克服的
- གཉེར་བ། འཚོ་སྤྱང་མཁན་ནམ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན། 管家；管理者
- གཉེར་མ། དཔུལ་བའི་གཉེར་མ། 皱纹
- གཏོང་ཁུང་། གཏོམ་ཁུང་། སྒྲ་བས་ཞན་པ་ཉེ་སྒྲ་རྒྱན་དུ་སྒྲ་མས་ཁུང་ཞེས་
ཀྱང་བྲིས་སྤང་། 弱小；贫弱，也写作 སྒྲ་མས་ཁུང་།
- གཏོད། རིན་གྱི་མིང་དུ་ཨ་ལ་ཤས་བཤད། 价值
- གཏོད་ཁ། འཁོས་ཀའི་བན་ར་དེ་ཉིད་གྱིས་བཤད། 心理情状(旧词)

མཉ

མཉམ་པ། གུ་བ། 舟子；船夫

མཉམ་ཡོད། ལྷ་གར་གྱི་སྤྲོན་གྱི་གྲང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་རྩལ་གི་ནང་ཆོན་ཉི་དུ་ལྷ་ལྷ་
གར་བས་ས་ཉི་ཏ་མ་ཉིད་ཟེར། 舍卫城(印度古城市名)。现在印度
人叫做 ས་ཉི་ཏ་མ་ཉིད།

མཉམ་ཉིད། ལྷོང་ཉིད་གྱི་བད། 平等性；空性

མཉམ་པ། སུན་རྒྱན་མཉམ་པ། 平等

མཉམ་བཞག ལྷོམ་གྱི་མཉམ་བཞག 禅定；三昧

མཉེན། རེག་བྱའི་མཉེན། 柔软

མཉེལ་བ། རལ་བའམ་ཐང་ཆད་པ་ཉླེ་ཉེལ་བ་ཞེས་གྲང་སྤང་། 疲乏；疲劳
(尊称)ཉེལ་བ།

མཉེས་པ། དགའ་བའི་ཞེས། 喜悦(尊称)

མཉེས་གཤིན། བཅེ་བ། 亲爱

བརྟ

བརྟན་པ། ཆོབ་མ་ཉླེ་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་པས་མཆོན་ཞིང་ཨ་ལ་ཤའི་རྟགས་
འབྱུག་ཏུ་སྤྲོ་རྟན་དག་པར་བཤད་པའི་ཁྱངས་ཆོལ། 1. 代替 2. 影像

བརྟས་པ། མ་བཅིས་པ། མ་གུས་པ། བཤུང་བ། དམན་པར་སེམས་པ་
ཞེས་འབྱུང་ཉླེ་བརྟས་ཆོལ། བརྟས་ཐབས། བརྟས་སྤོད་ཅེས་སྟགས་གྲང་
མཆོན། 骂；轻侮；轻视；侮辱，兹将 བརྟས་ཆོལ། བརྟས་ཐབས།
བརྟས་སྤོད། (欺负、欺侮、欺凌)等字也举出如上

བརྟེས། ཆོབ་པའམ་རྟོགས་པ་ལ་བཤད་ཅིང་བད་རྟེང་བར་དབུ་བརྟེས་ཞེས་པ་

ལ་དུ་བརྟེན་ས་ཞེས་འབྱུང་ངོ། 1. 得到 2. 了解；在旧词中把 དུ་

བརྟེན། (首创)，也写作 དུ་བརྟེན་ས།

བརྟེན་པ། ཨ་ལ་ཤས་བབྱང་བ་ཞེས་འགྲེལ། 执住；抓住

བརྟུ

བརྟུད་པ། བཤད་པ། 言；说

བརྟུལ་བ། བརྟུལ། བཟུས་པའི་བརྟུ་རྟེན་ལྟེ་ལག་པ་བརྟུལ་ཏེ་བྱ་བ་ཞེས་པ་
ཉ་བུའོ། 1 洗涤(旧词)

བརྟུང་བརྟུང་། སྒྲ་མ་ལ་བརྟུ་བའི་བྱེད་པ། ལྷ་མོ་བརྟུང་བརྟུང་བོར་བྱེད་པ་སྒྲ་
མའི་བྱང་དུ་མི་བུའོ། 1 曲弯
或伸弯

བརྟུང་གནས། བཟུང་བརྟུང་བྱང་བྱར་ཉེན་ཅིང་གནས་པ་ཉེ་ལག་རྒྱན་དུ་བྱང་
གནས་སུ་འབྱོར། 1 斋戒；禁食 བྱང་གནས།

བརྟུང་གཞི། སྤྱི་འཚལ་བ། 患病

བརྟུར། ཀུ་ནི་ཀའི་བྱིང་ཡིག་ལས། དམ་པའི་ཚས་ལ་བརྟུར་ཏེ་མཛོད། 1 疾速；迅速；
勤奋；精进
པ་ལ་ལམ་རིམ་བརྟུར་བྱོལ་དུ་བཙོན་འགྲུས་སམ་ཚོལ་བ་དྲག་པོ་ཞེས་འགྲེལ་ཞིང་
བྱེད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཉེན་པའི་བྱར་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་བར། 疾速；迅速；
勤奋；精进

བརྟེ་བ། བརྟེངས་པ། བརྟེལ་བ། འཇིགས་པའི་བརྟེ་རྟེན། 恐怖；
害怕(旧词)

བརྟེན་བྱུར། སྤྱི་བྱ། 承事；孝敬；供养

བརྟེན་པ། ཉེ་བར་བརྟུད་པ། 亲近；亲爱

བརྟེན་གནས། སྤྱི་ཐར་ཡན་ལག་བརྟུད་པའི་བྱིམས་ལ་གནས་པའོ། 1 持

斋者；吃斋者

བསྟོན་ཚེགས། དགེ་སྤྱང་གི་བསྟོན་ཚེགས། 大戒(比丘的大戒)

བསྟོན་བསྐྱེད་པ། ཉེ་དུང་། 亲疏(亲近疏远)；远近

བསྟོལ་བ། བརྟེན་པའི་ཞེ་ཆེག་ལྟེ་བརྟེན་བྱང་ལ་བསྟོལ་བྱང་བཟུང་བས་མཆོན།
忘记；忘失(尊称)

བསྟོན་རྟོལ། བསྟོན་དོར་ཉེ་བསྟོན་འདིང་། བསྟོན་ཉམ་ཞེས་པ་ནམས་ཀྱང་
མཆོན་ལ་ཉེ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 抵赖；不认；颠倒黑白 བསྟོན་འདིང་།
བསྟོན་ཉམ།

ད

ད་ཟིག ལྷག་གཟིག་ནོར་གྱི་ཤིང་ཞེས་འབྱུང་ཉེ་པའ་ཆེན་དཔལ་ཡེའི་ཤུལ་འེལ་མ་
ཡིག་དུ། ལུ་རུ་སྤུ་འམ་རུ་མེར་དུ་གསལ་པ་འདི་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། ། 大
食；波斯

དུ་ལ་ལ། ལེ་གུར་དུ་སྟོན་མེའི་བར་རྟིང་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཡིན་ལྷ་ནི་དེའི་སྐད་དོར་
དོ། ། 灯(旧词)

དུ་ལེ། ཕྱི་རྟོགས་སུ་མཛོས་པའམ་དུ་ལེར་གྱུར་པ། ཞེས་མཛོས་པའི་མིང་དུ་
བཤད། 美；美丽

དང་གྲ། དུག་ཚད་ལྷན་པའི་ཐུ་སྟན་དང་གྲན་དང་ལྷ་རྟོན་གྱང་བཟུང་། 当归
(药名)དང་གྲན། ལྷ་རྟོན།

དང་དང་བ། རྟོག་མ་སྟེ་མེལ་མཐུད། 喉头

དན་ཅན། གཡོ་མེད་པ། 不动；稳当；可靠

ཏལ། ས་སྒྲིན། 地虫；蚯蚓

ཏལ་བ། ངག་རྒྱན་མཆན་སྒྲིགས་སུ་ཡ་རྟ་ཞེས་འགྲེལ་ཏེ་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཏེལ་བ་ཞེས་གྲང་བོར། 一种器械，也叫做 ཏེལ་བ།

ཏལ་རྒྱན། ཏལ་ཙམ། རྒྱན་མེད་སྒྲིང་དོད་ཏལ་ལ་བྱར་ཆག་པར་ལི་གྱར་ལས་བཤད། 灯，系梵文 ཏལ་ལ། 一词的转音

ཏལ་མར། ཐལ་བྱང་། 直进；直倒

ཏི་ཏི། ཏི་ཏིའི་ཤ་བྲག་རྩོང་ས་གཟས་སྒྲགས་འབྱེད། །ཅེས་འབྱུང་ཉེ་བྱེད་ཞིག་གོ། 一种雀名

ཏི་བྱ་ས། སྔ་བཅན་འཐང་བོ་ཉེ་འབྲུག་ཅོད་ལ་བཟླས་སོ། ། 治腹泻的 草药

ཏི་ཙ། ཡ་ལ་ཤས་ཐོག་གཞིའི་རྩོལ་བཤད་དེ་བཟླས་ 铺在地面上的石 头

ཏི་ཙ། དཀར་མེར་རིགས་གཉིས་ལས་ཐུ་མ་དངུལ་དང་འདྲ་ཡང་དེ་ལས་ཐུང་ཐུ་ ལ། ཐུ་མ་རྩོལ་མེར་པོ་གཞིའི་རྩོལ་བཤད་ཉེ་གཉིས་ཀས་གྲང་མིག་ལ་པན་རྩོ། ། 花蕊石(矿药名)

ཏི་ཨ། ཏིལ་གྱི་རིགས་ཤིག་ཏུ་རྩ་རྒྱན་ལས་བཤད་དེ་བཟླས་ 一种芝麻

ཏི་མེའམ་ཏི་མ། ཞེ་རྒྱང་གིས་གངས་རི་སྒྲིའི་མིང་ཏུ་བཤད་ཅིང་། རིན་གྲུངས་ ཤར་ལའི་ལམ་ཡིག་ཏུ། ཏི་མེ་ཞེས་གྲགས་ཏི་མ་ལ་ཡའི་ཡུལ། །ཞེས་པའི་མཆན་ ཏུ་ཏི་མེ་ཏི་མ་ལ་ཡ་ཡིན་པར་རྩེ་བཅུན་གྲགས་ཀྱིས་གསུངས། ཞེས་བཤད་པ་ ལྟར་ད་ལྟའི་སའི་གོ་ལའི་འདྲ་རིས་སུ་ཡང་ཏི་མ་ལའི་གངས་རྩོད་ཀྱི་རི་རྒྱད་ལ་ཏི་ མེའི་མཆན་བཏབ་འདུག་ཅིང་། རྩེ་བཅུན་མི་ལ་བཟླགས་པའི་ཏི་མེ་ནི་མཆོ་མ་ རྩོས་པའམ་མ་པམ་གྱུ་མཆོའི་བྱང་དོས་མི་རིང་བར་བྲིས་འདུག་པ་དེར་མངོན་ལ།

འོན་ཀྱང་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེར། མཛོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཏི་མེ་དང་མ་རྩོས་
པ་ནི་བོད་ཀྱི་འདི་དག་མིན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། ། 冈底斯山 ཏི་མེ།

ཏིག་ཏ། ཆ་མཁྱིས་མེལ་བའི་ལྷ་མ་སྒྲན་ཞིག་ལྟེ་རྩ་ཁ་བའི་སྐད་དོད་ཏི་ལྟའི་བྱར་
ཉམས་པ། 蒂丁(药名)ཏིཏ

ཏིག་ཏིག་ རེས་པོ་འཇ་ཐིག་པོ། 确实,稳妥;一定,确切

ཏིང་པེ་འཛིན། སེམས་གནས་པ། 定;三昧;心不外骛

ཏིང་ཏིང་ཤགས། རྩལ་མ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལྟེ་ཏིང་ཏིང་ཅག་དང་ཏིང་ཏིང་དང་
ཏིང་ཤག་གྱང་བེར། 盏儿(小乐器名)ཏིང་ཏིང་ཅག་ ཏིང་ཏིང་།

ཏིང་ཤག

ཏིང་མེར། མཚོད་སྟོང་། 供盏;铜灯盏;净水盏

ཏིང་ལ། མར་མེ། 灯;灯笼

ཏིལ། འབྱུ་རིགས། 芝麻(谷类)

ཏུ་དང་སྐགས་བྱས་བཅུས་བའི་སྟུ་ཏུ་ཏུ་ན་ར་ལ། ལ་དོན་གྱི་སྟུ་འོ། །

一种连接词,也包括 ཏུ་སྟུ་ཏུ་ན་ར་ལ། 等字 ལ་དོན། 中所
用的字

ཏུ་ཏུ་ཀ མྱོང་འབྲམ་བན་བསྐྱལ་ལས། ཏུ་ཏུ་ཀ་ནི་སྤྲོ་ལྟེ་སྤྲོ་གྱི་འཇ་ཤས་གྱི་ཞེས་
པའི་ཤིང་ལས་བབས་པའི་རྩ་མ་ཞིམ་པ་ཞིག་སོ། ། ཡང་ཏུ་ཏུ་སྐ་ནི་སྐ་སྐྱེའམ་
སྐག་པོ་ཞེས་འབྱུང་ལྟེ། འབྱུང་ཁྱདས་གྱི་མིང་གིས་སྤྲོས་དཀར་ལ་ཏུ་ཏུ་སྐ་དང་།
སྐག་སྤྲོས་གྱང་བེར་ཏེ། སྤྲོ་དང་མིག་ཅིག་སོ། ། འགའ་ཞིག་གིས་ཏུ་ཏུ་ཀ་ཨ་ཀ་
ཏུ་སྤྲིའི་མིང་བེར། ལ་ལས་ཨ་ཀ་ཏུ་ནག་པོའི་མིང་ཏུ་བཤད་པ་འང་ཡོད། ཡི་
གེའང་ཏུ་ཏུ་སྐ་དང་། ཏུ་ཏུ་ཉ་དང་། ཏུ་ཏུ་ཀ་ཞེས་མི་འདྲ་ཅམ་འབྱུང་བས་
དོན་འདྲ་མིན་བཟླ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོད། ཡིན་ལྷ་ནི་བྱ་ཞེར་ཆེ་

རིམ་གསུང་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། 东宫(指中国皇帝)

རྟོལ། སྤྱི་བྱམ་དུ་རྟོལ་གྱིས་སོང་ཞེས་འབྱུང་ཞེ་སྟོན་བྱུར་དུ་འཇ་སོལ་གྱིས་སོང་།
ཞེས་པའོ། ། 忽然：即刻

ཏ

ཏི། ཕུ་ཐེར་མོ། 戴胜鸟(鸟名)

ཏི་ཏི། ཕུ་ཏི་ཏི། 斑鸠

ཏུག་ཏུག། ཅི་ཏུ་ཀ། 辣椒

ཏེས་སམ། ཐུ་མའི་སྤྲན་ཏེ་ཞང་ཁྱུང་གི་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ལི་གྱུར་ལས་བཤད། 药
粉

ཏྲོན། ལེན་པའི་སྤང་བའི་བད་ཀྱི་འདུལ་བ་ལུང་དུ། དགེ་བའི་ཚུགས་ལ་ཏྲོན་
བྱེད་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞེ་ནན་ཏན་རེས་སྤྱབ་སྤྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེ་བཙོན་
འགྲུས་ཀྱི་མིང་རོ། །ས་སྤྱུ་ཨ་ཐེས་ཀྱི་དག་ཡིག་མིག་དབང་རབ་གསལ་དུ། ཐེ་
ཏེས་ལས་གཞན་པོད་ལ་ཏ་ལ་ར་བཏགས་མེད་གསུངས་པ་གོང་བཞོད་འདི་རྣམས་
ཀྱིས་མ་ངེས་སམ་དཔྱད། 精进：努力(旧词)

ཏ

ཏ། སྒྲིབ་ཀྱི་གདངས་དང་བཞོན་པའི་མཆོག་དུ་གྲགས་པ་འདི་གཉིས་ཀའི་མིང་།

1. 马 2. 语音

ཏ་བགད། གད་མོ་ཆེར་དགོད་པ་ཞེ་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མར། ཏ་བགད་སོ་
སྤང་བར་དགོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ། ཨ་ལ་ཤས་ཁོང་སྟོད་དམ་སོ་
ཆོགས་བྱེད་པ་ཞེས་འགྲེལ་བ་ནི་མིན་ནོ། ། 大笑

ཏ་ཐུགས། ལྷ་བ་འཛིན་ཅིང་རྒྱ་སེར་འབྲེན་པའི་ཐུ་སྤྲན་ཞིག་གོ། ། 玉英叶
(药名)

རྟ་བབས། རྟ་ལས་བབས་པའི་སྒྲ་སྒྲུལ་གིས་ཕྱི་སྒྲ་ཞེས་བགྲལ། 外门

(下马之门)

རྟ་ལྒ། འབྲུ་རྒང་བརྒྱ་ལག་བརྒྱ། 蜈蚣;百足虫

རྟ་མིག། མགོ་ནད་ལ་ཕན་པའི་སྒྲ་སྒྲུལ་ཞིག་ཉེ་དབྱིབས་དེ་དང་འབྲུ་བ་ཞིག་གོ།

淫羊草(药名)

རྟ་མེ། རི་དྲགས་ཤིག 斑马(一种野兽)

རྟག་འབྲུས། བརྩོན་འབྲུས། 勤奋;精进

རྟག་ཏུ། ལྷན་ཏུ། 常常;时常

རྟག་པ། མི་འཇིག་པ། 永久;不坏;常存者

རྟག་ཞི་བ། སྤམ་རྩ་བའི་རྒྱུ་ནམས་སྤུ་སངས་ཀྱས། སྤུན་རས་གཟིགས།

ཆངས་པ། རྩབ་འབྲུག་མེགས་ལ་ངོས་འཛིན་ཀྱང་། ལེན་བརྒྱ་བདུན་པའི་

སྒྲ་གསལ་མཆན་ལས། ཞི་བ་ནི་རྟག་ཞི་བ་ཞེས་པ་དབང་ཕྱག་ཡིན་ལ། ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་གཟུང་ངོ་། 常寂(大自然在天的别名)

རྟགས། མཆན་མའམ་རྒྱ་མཆན། 1. 兆;原因 2. 符号;记号;徽号

རྟབ་རྟབ་པོ། རྟབ་རྟོབ། རྟབ་བག འཆབས་པའམ་སྒྲག་པའམ་སྒྲིག་ལའ་

བ། 急忙;急迫;惶恐

རྟིང་སྒྲེས། རྟེན་སྒྲེས། རྟིང་བོ། མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་། 未来;

将来

རྟིང་བ། རྟང་བའི་རྟིང་བ། 踵

རྟིང་མ། རྟེས་མ། 后;后者

རྟུག་པ། སྤན། 屎

རྟུན་བོ། རྟོན་བོ། 石;石头

རྒྱལ་ཤོད། རྒྱུང་རྒྱལ་ས་ཆེ་བ་ཉེ་བརྒྱལ་ཤོད་ཀྱང་འཐད། 刚毅；坚毅，也

写作 བརྒྱལ་ཤོད།

རྒྱལ་བ། རྩལ་བ། 奋勇；勤勇；勤劳

རྒྱལ་བོ། རྩོ་ལན་ཏི་བརྒྱལ་ཤོ་ཡང་རྩང་བར་ངག་རྩོན་དུ་བཤད། 1. 钝 2.

愚笨，也写作 བརྒྱལ་བོ།

རྩི་བྱར། རྩི་ཐུག་གྲ། 马驹

རྩིན། གནས་པའི་རྩིན། 住处；依处

རྩིན་འབྲེལ། ཆས་ཉིད། 缘起；缘生；法性

རྩིག་གི དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱད་དུ། གཏན་ཆགས་ལ་བརྩན་ནས་རྩིག་དོན་ཐུ་
དགོས་པས་ན་རྩིག་གི་བ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྤད་དོད་དུ། ཏཱི་ཞེས་པ་ཡིད་
པས་བྱུར་ཆག་པར་མངོན། 推理；辩论，似为梵文 ཏཱི 的转音

རྩིག་ཆེན། ས་བ། 巡哨；巡逻者

རྩིག་པ། རེབ་དང་སྐབས་སམ་རྩོས་ཕྱིང་བར་སེམས་པ། 1. 寻思；思维

2. 一卷；一本

རྩིགས་བརྗོད། རྩི་རྒྱས་ཀྱི་རྩིགས་བརྗོད། 传记

རྩིགས་པ། རྩམས་ལེན་གྱི་རྩིགས་པ། 悟；领悟；通达

རྩིད་ཐུར། འདོགས་ཐུར། 杵；槌子（拴牲口的椿）

རྩིལ། མཛོ་མའི་ཐུག་གྲ། 朶里巴牛（犏乳牛所生犍）

ལྟ

ལྟ་ཅི་རྩོམ། བཤད་ཅི་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱད། 何况；何须说

ལྟ་བ། དབུ་མའི་ལྟ་བ། 观；见解（如中观）

ལྟ་བུ། མཚུངས་གསལ་གྱི་བྲ། 如；像

ལྟ་ཞོག བར་ཟད་དམ་པར་ཞོག་ཅེས་པའི་ཕྱད། 况；而且；不但

ལྟག་ཚད། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་སྟེ་ལན་བྱེན་ཅི་ལྟག་巧辩；诡辩；似能跛
(因明术语)

ལྟག་པ། ལྟཔ། 背面；后面

ལྟང་། བྱ་རམ་གྱི་ལྟང་དང་མར་གྱི་ལྟང་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་གྲང་བུའི་མིང་། 块；圪
塔；皮包子(如米包)

ལྟད་མོ། མིག་འཕུལ་གྱི་ལྟད་མོ། 热闹；景致；玩赏

ལྟར་ལྟར་བོ། མངལ་དུ་མིར་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཤར་ནི་ལྟར་ལ་སྒྲ་བའི་སྐབས་
བདུན་ཕྱག་གསུམ་པའི་སྐབས་སོ། །མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་གཞུང་གཞན་
དུ་ནར་ནར་བོ་སྟར་ག་ཅམ་གྱི་དུས། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། ། 羯罗蓝位
(胎儿三周时的情况)

ལྟར་སྤང་། བཅོས་མ། 假的；似是而非的

ལྟམ། མཚན་མ། 相兆；兆头

ལྟོར་གང། མེར་གྱིས་གང། 满盈；注满

ལྟོ་བ། དབུས་སམ་དཀྱིལ། 1. 脐 2. 中心；中央

ལྟོང་ཀ ལྟོ་མིག་ལྟོ་སྒྲ་རིངས་གསལ་བར་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་ལ་བརྟག་པ་བྱས་པ་
དེ་བདེན་མོད། ལེགས་སྒྲར་གྱི་ཏཌ་ཀ་བྱུར་ཆག་པར་མཛོན། 池；沼；泉，
系梵文 ཏཌ་ཀ་的转音

ལྟོང་རྒྱལ། ལྟོ་བའི་སྟན་པ། 当结(外教祖师名)

ལྟོང་བ། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དུ། དཀྱིབས་གྱི་ལྟོང་བ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་སྟར་
བརྟག ཁྱིལ་གྱི་ལྟོང་བ་ཞེས་པ་
一种形像

ལྟོ་མ། སྟན་པའི་ཞེས། 疾病(尊称)

ཉེས་ཀྱང་། ཆེན་ཀྱང་། ཉེ་ཉེ་། 仅一；惟一；单一

ཉེས་ལ། གཡོ་འགུལ་དང་། ཁ་ད་ཆད་དུ་གང་བ་ལ་ཉེས་ཀྱིས་གང་ཞིས་ཟེར་
བ་གཉིས་ཀར་འཇུག་ 摆动；满盈

ཉེ། ཟ་མ། 食物

ཉེ་བ། ལུས་ཀྱི་ཉེ་བ། 肚子

ཉེགས་ལ། བཞེས་ལ། 饥饿

ཉེང་། མདའ་ཡི་ཉེང་། 口，箭尾的缺口

ཉེ

ཉེ་མོན། ཉེན་འཇོ། 预备；准备

ཉེ་གྱི། ཉེ་མ། ཉེ་རི། ཉེ་རེ། དག་ཉེ་ཉེ་དེ་ཀྱང་བ་ལ་ཉེ་བྱ་ཟེར།
斧；斧钺；斧子

ཉེ་བྱུང་། དཔྱི་མགོ། 胯骨；胯头

ཉེག་ གཅན་གཟན། 虎

ཉེག་ཕྱིད། ལུས་བཟང་པ་ལྟར་འཕྲོག་ཅན། 身体因受伤而弯曲

ཉེག་ལ། རྒྱུ་ལ། 桦

ཉེག་མ། རྒྱུ་ལ་མཆན། 蒙花(药树名)

ཉེག་རལ། མདའ་ལྷུང་ས་ཀྱི་བར། 箭套(旧词)

ཉེག་ཤ། རྒྱུང་ས་ལ་འདུལ་ཞིང་ཉེག་ཤ་གསོད་པའི་ཉེ་ལྟར་ཞིག་གོ། 翻草(药
名)

ཉེང་ཉེབས། ཡན་ལག་བསྐྱར་བ་ཉེ་ཉེང་ལ་ས་མཐའ་བྱས་པའང་ཡོད། འགྲོ་
བར་ཆས་པའི་དོར་ཉེབས་དང་། ལུང་བའི་འཕྱར་ཉེབས། སྒྲིག་པའི་འབྱིང་
ཉེབས། འབྲུབ་པའི་རྒྱང་ཉེབས་སྟགས་ཀྱང་འགྲོ། 姿态(手足的姿势)

ལྟང་། 字上也有加用又后音字母 者,如:དྲོང་ལྟངས།(走的姿态);འཕྱར་ལྟངས།(悬起的飘扬姿态);འབྱེང་ལྟངས།(卖弄风情的姿态);ཀླང་ལྟངས།(跳舞的蹈足的姿态)等

ལྟང་བྱིལ། རྫོང་བ་ལྟེ་ཁ་དྲོག་ནག་པོ་བཅག་ན་ལག་བྱེ་ལྟར་འོད་འཕྱོ་བ་ལྟང་
ཆེ་རྒྱ་པོ་ཡང་བྱེད། 密陀僧(矿药),也叫做 ལྟང་ཆེ་རྒྱ་པོ།

ལྟང་རི་བྱིལ་བ། རིམས་དང་མེ་ཆོག་གསེབ་ར་བཟུགས་ཏེ་ལྟང་རི་ཞེས་བྱིས་
པའང་འདུག 治火伤药,也写作 ལྟང་རི།

ལྟངས་ཀ། ཚུགས་ཀ་姿态;样子;态度

ལྟན། མལ་གྱི་ལྟན། 卧俱;垫子

ལྟབ་མེང་། རྒྱར་ཕྱངས་པས་ཁྱབ་ཐོན་པོ་འབྱུང་བའི་མེང་དང་ལྟམ་གྱི་རིགས་
གཉིས་ཏེ་ལྟྱ་བཟུར་དང་འདེལ་བ་ཡང་བྱེད། 杜仲(药名);一种蔬菜
名,也写作 ལྟྱ་བཟུར། འདེལ་བ།

ལྟབས། ལྟབས་བདེ། ལྟབས་ལེགས། ལྟབས་གཅིག ཡོད་ལྟབས། མེད་
ལྟབས་སྟགས་གྱིས་མཚན་ཏེ་ཐབས་དང་འདུག་པ་གཅིག་གོ། 1. 方法、方
便 2. 因为 ལྟབས་བདེ། (便利) ལྟབས་ལེགས། (好机会) ལྟབས་གཅིག
(一齐) ཡོད་ལྟབས། (因有) མེད་ལྟབས། (因无)等,与 ཐབས། 字用
法相同

ལྟར། ཐྱེང་བའི་ལྟར། 相续;排列

ལྟར་ཁ། མེད་རྟོག �核桃;核桃仁

ལྟར་ཆགས། རྒྱན་ཆགས། 继续;常常

ལྟར་བྱ། མེད་ལྷ་ཆེར་ཏེ་ལྷ་ཆེར་དང་འཆས་ཆེར་ཡང་བྱེད། 莪朮;慈芦
(药名),也写作 ལྷ་ཆེར། ལྷ་ཆེར། འཆས་ཆེར།

ཕྱ། མ་མཚན། 穴；阴户

ཐུག་པ། འཕུག་པ། 密；厚

ཐྱེག་པ། ཐེ་རྟགས་ལུ་ཐྱེག་པ་འཕམ་ཐྱེག་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྟེན་པ་འཕམ་ཐྱེག་པ་
འཚོས། 美态；游戏，在翻译名义集中有 ཐྱེག་པ། 或 ཐྱེག་པ། 的
说法，是游戏的姿态或媚态

ཐྱེགས་བྱ། ཐེམ་པ། 架；台；支架；底座；垫凳

ཐྱེང་མ། མད། 上；前；前面

ཐྱེམས། ཐུད་མའི་ཐྱེམས། 影响（为害者的）

ཐྱེར། ཐུན་པ། 给与；施与

ཐྱེས། ཐྱབས་ལེགས་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བཟུས་པར་བཞེད་ཅིང་ཐྱེས་དབང་ཡང་
མཚན། 是 ཐྱབས་ལེགས། 一词的简缩 ཐྱེས་དབང་། 好机会

ཐྱོ་ཀ། ལི་གུར་ལས་མར་རྒྱང་དུ་འི་མིང་དུ་གྲགས་ཤིང་དེ་ཡང་ལེགས་ཐུར་གྱི་རྒྱང་དུ་འི་
མད་དོད་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད། 小，小梵文 ཐྱོ་ཀ། 的原字

ཐྱོང་། གངས་གྱི་དང་མི་བསད་པའི་འཇལ་གཉིས་ཀའི་མིང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཐུ་
མའི་མད་དོད་དུ་ཀུན་རྒྱལ་ཞེས་པ་ཁྲལ་ངན་པར་བཟུར་ཡོད་དོ། །འདིར་ཐྱོང་ཐུག་
ཐྱོང་ཐུ་ཐུད། ཐྱོང་བར་མ། ཐྱོང་གསུམ་གྱི་ཐྱོང་ཆེན་པོ། གཏམས།
བཟུན་ཡས། ཐྱོབས་ཡས། རྟགས་ཡས། བཏང་ཡས། བཏག་ཡས།
རྟགས་འགྲ། གཏན་འབེབས། ཐྱོབས་འཁོར། ཐྱོབས་མིག་རྣམས་ཀྱང་
བཟུང་། 1. 千 2. 命价（即杀人后赔偿的命价），后者梵文
作 ཀུན་རྒྱལ་译作恶的罚款

ཐྱོང་ཉིད། གནས་ལུགས། 空性

ཐྱོང་ཐུན། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཐྱོང་ཐུག་དུ་མ་ཐུན་ཐུན་དུ་བཟུས་པ་

ཉེ་སྔན་རུས་སྒྲི་དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གྲགས། 集成(集各书的精花而成
的著作)སྒྲིང་མུན།

སྒྲིངས་གྲྱགས། བན་གྲྱགས། 伙伴;朋友

སྒྲིངས་མི། བན་གྲྱགས། 朋友;友人

སྒྲི། མད། 上部

སྒྲིང་ཀོར། རལ་གུ་ཉེ་གོས་ཕུ་བྱང་ཅན་ཞེས་ཞེ་བྱང་གིས་བཤད། 1. 背心
2. 披肩 3. 背光

སྒྲིང་ཕྱག། ཕུ་བྱང་ངམ་རྩལ་གཟན། 上衣;汗衣;长袖

སྒྲིན་པ། སྤྲུང་དཔོན། 大师;祖师;教师

སྒྲིན་མི། ཡ་ལང་གི་སྒྲིན་མི། 筵席;酒席

སྒྲིབས། མཐུ། 力;威力

སྒྲིར་བྱང། ས་ཁའི་ཁུ་བྱང། 水眼(房上漏槽的水眼)

སྒྲིར་བ། བོར་བ། 丢弃;抛弃

གྲ

གྲཏང་རག། རན་པའི་གྲཏང་རག། 谢仪;谢神的财物

གྲཏན་ཞེལ། བག་བཅད། 决定;规定

གྲཏན་བྱ། ཕུགས་ལ། 究竟;长久;最后;终久

གྲཏན་པ། སྒྲིའི་གྲཏན་པ། 门门

གྲཏན་མེད། ཡོན་ས་མེད། 全无;永无;消灭;绝迹;根本没有

གྲཏན་ཆིགས། ཁྱེད་ང་ཁྱེ་མཚན་འཐད་པ་ཉེ། ཇེས་ཆིག་ནི་གྲཏན་ལ་

འབེབས་ཅིད་ཀྱི་དུམ་བུ་ཞེས་བཤོ། (因(因明学术语);大前提

གྲཏམ། སྒྲ་བ། 话;言

གཏམ་རྒྱུད། མ་རྒྱུས། 故事; 历史

གཏམས། བཅོལ་བ། གཏམས་པ། གང་བ་ནམས་ཀྱི་མིང་དུ་འབྱུག་གོ།

1. 嘱托 2. 教诫 3. 充满

གཏལ། གཏེའུ། གཏེང་བ། གཏེང་མ། གཏལ་མར་བཞག་པའི་

མིང་ཉི་མ་དག་པའི་སྐད་དུ་གཏེ་བ་ཞེས་ཟེར་བར་ཁོ་གུར་ལས་གསུངས་ཤིང་།

དེ་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དུ་ཉིང་བ་ཞེས་གྲང་འབྱུང་ངོ་། ། 抵押, 不正确

的话中叫做 གཏེ་བ།, 也有写作 ཉིང་བ།

གཏར་ཁ། དཔྱད་ཀྱི་གཏར་ཁ། 放血(施手术)

གཏལ། དེག་པའི་བན། 打(旧词)

གཏི་བ། མུ་བའི་བན། 言; 说(旧词)

གཏི་མུག མྱངས་པ། 凝; 愚

གཏིང། ཟབ་པ། 深; 深沉

གཏིབ་ཆད། དེབ་པ། 坍塌; 塌断; 陷落

གཏུ་ལུམ། ལུས་པའམ་བཟི་བའི་བན། 酩酊; 迷; 醉迷(旧词)

གཏུགས་པ། ཟད་པ། 完; 尽; 抵; 达到; 到尽头

གཏུགས་བཤེར། བྱིམས་ཀྱི་གཏུགས་བཤེར། 诉讼; 官司

གཏུན། རྩོག། 臼; 石臼; 春窝

གཏུམ་པ། ཁྲོས་པ། 怒; 凶暴

གཏུམ་མ། རྒྱུང་སྦྱར་གྱི་གཏུམ་མ། 丹田(佛语)

གཏུར་བ། གཏོར་བ། རྩལ་གྱི་ཁྱུ་མིང་དུ་བཤད། 套子; 罩子

གཏེ་བ། གཏེའུ། མྱོད་པའི་གཞི་སྤང་མཁན་གྱི་མི་ནག་ཅན་ཏེ་ཉི་མ་ཞེས་

གྲང་འབྱུང་། 挑起争端的坏人, 也写作 ཉི་མ།

- གཏེར། མི་བཟད་པ། 库；库藏；矿藏
- གཏོ། མདོས་ཀྱི་གཏོ། 诵经时用的十字符
- གཏོགས། རིགས་སམ་ཕྱོགས། 属于；领属
- གཏོར་མ། བཤོས་ཀྱི་གཏོར་མ། 施食
- གཏོལ་མེད། ལྟུགས་མེད། 不了解；不熟悉
- གཏོས། ལྗང་ཁྱེད་སྒྲོ་སྒྲུ་སྒྱུད་ཕྱེད་དུ་སྒྲོ་བའི་མིང་དུ་བཤད་པའི་ཁྱད་ས་ཚེལ།
广阔；体积；面积

བད

- བདག་ས། ཐ་ག་བའི་ལག་ཆ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད། 梭
- བདགས་ཡོད། ཆོས་དེ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་གཞི་གཞན་གྱི་ནམ་པ་ཤར་བ་ལ་
ངེས་པར་བརྟོས་པ་ཞིག་ལ་བེར་རྟེ། འདི་ནི་བསྐྱ་བའི་གསུངས་ཚུལ་སྟེ།
假有；现象（有而不实）
- བདང་སྟོམས། བར་མ། 中立；无偏私
- བདང་བབྱང་། རི་མོ་དང་ལྷ་དང་འཁོར་སྐྱར་གྱི་བྱག་པ་ཞིག་ནམས་ཀྱི་མིང་རྟེ་
སྒྲ་རྒྱན་སྟགས་སུ་བདང་བྱང་ཞེས་སྒྲ་རྩོད། 1. 山名 2. 龙王名 3. 转
轮王名 བདང་བྱང་།

- བདུང་བ། སྒྲམ་གྱི་བདུང་བ། 饮料
- བདུངས། བསད་པའི་བད། 戮；杀（旧词）
- བདུབ་པ། རུང་བའམ་ཚན་པ། 可以；适宜

བརྟ

- བརྟག་པ། དཔྱད་བྱའི་བརྟག་པ། 调查；考察
- བརྟད་པ། རྒྱ་བྱར་གྱི་བད། 忽然；猝然（旧词）

བརྟན་པ། སྐར་མ། 北极星

བརྟན་པ། མི་འགྱུར་བ། 稳固; 坚固

བརྟན་ངམ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། རྩོམ་བ་དྲགས་པ་ཞེས་དང་། གཞན་དུ་
གཞུ་ལུ་མ་དང་རང་བཟོའི་ཆོག་དང་གཞན་ལ་གཞོན་པ་དང་འདོད་པ་ཆེས་པའི་
བན་རྩིང་དུ་བཤད་ཅིང་ཡ་ལ་ཤས་བརྟན་ངེས་ཞེས་བྲིས་པ་མ་དག་པར་སེམས།

1. 勤奋; 极勤劳 2. 轻率; 杜撰; 害人; 贪婪

བརྟན་པ། བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་བད། 勤奋; 精通

བརྟུལ་བ། བརྟུས་པའི་བད། 收集; 搜集(旧词)

བརྟེན་པ། བརྟེན་སྐྱེས། 依靠者; 所依者(如装物器皿内的流
汁等)

བརྟེན་པ།

བརྟེན་ཆས། བརྟེན་ས། རིན་ཆེན་གཏེར་མངོན་ལས། རྟེན་ས་དང་ནི་
རྟེན་ཆས་ལ། །འགྱུར་རྩིང་གུན་ལ་བས་འཕུལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ་ད་ལྟའི་
ལག་རྒྱན་ལ་འཕུལ་མེད་པ་ཅན་མང་ཡང་མི་ལྟགས་ས། ། 相对; 彼此相
对的事物 རྟེན་ས། རྟེན་ཆས།

བརྟེན་པ། རྟེན་པའི་བརྟེན་པ། 教; 佛教

བརྟེན་པ། རྟེན་དུ། བརྟེན་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་དང་། །ཞེས་པ་རྟེན་
མགོན་ནམ་རྒྱལ་སྤྱི་མིང་རྟེན་། །首领; 朋友

བརྟེན་པ། ལྟགས་པ། ཕྱི་དོར་བྱས་པ། བཟབས་པ། ལྷས་པ། སེམས་
ཀྱི་བསྐྱེད་པ། ཡོད་པ། རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་། 1. 实行
2. 擦拭 3. 装饰 4. 深思 5. 有 6. 贯穿 7. 美好

བརྟེན་པ། ལྷས་པ། 恭敬

- བལྟ་བ། འདུག་པའམ་ངལ་གསོ་བ། 1. 住；坐下 2. 休息
- བལྟང་བ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ཟུར་གྱིས་སྒྲོད་པའི་བལྟང་བ་དང་། ཞེས་ས། ། 讥笑；讽刺
- བལྟར་བ། མནར་བ་ཉྟེ་དུམ་ལ་བ་མནར་མེད་ལ་བལྟར་མེད་ཅེས་བས་མཆོན།
侵害；苦害
- བཟུད་མ། བཟུད་མ་ཉྟེ་ཏ་ཡིག་གི་སྐབས་ས། ། 继续；相续

བ

བསྐྱར། བན་ཀོར། བསྐྱར། བེ་བྱ། ཉེ་འཁྱར་རམ་ཉེ་ཡོགས། 附
近；近旁；周围

བག་བ། འབག་མཁན། 织工；织布师；纺织工人

བགི། བེ་གི། བེ་གོ། ཞི་བའི་བར་རྩིང་འབྱུང་མོད། ཅུང་བད་དང་ཉིང་
མོ་ལའང་འདུག་པར་བཤད། ལས་བརྩུ་བར། བྱི་དེས་བེ་གི་བད་ཅམ་དུ་
བསྐུལ་ནས། ཞེས་པའང་ཅུང་བད་བྱི་དོན་ནམ་བཙག་ 1. 和平；止息
2. 稍微

བག་ག། བེ་ག། བེག་ག། བག་པ་ཕུ་མ། 细绳

བཞོད། བ་ཆ། བ་ཆད། བ་རམ། བ་ཤལ། ངན་པ་དང་མ་
རབས་སམ་ངན་ངོན། 下等；下劣；下贱

བག་ག། བག་ག། མཐའ་ག། བྱ་ཁྱོན། 面积；边界；疆域

བཞོར། བར་ཞོར། བཞོ་བ། བཞོ་བ། མིང་གི་ནམ་གྲངས་ཉེ་སེལ་
བྱ། 零散；零星

- ཐ་མྱ་ངན། ཐུང་གོས། 最小的；最后者
- ཐ་དད། མ་མ། 类；不同；各各
- ཐ་ན། མ་མཐའ་ནའི་ཆོག་པ། 甚至；乃至
- ཐ་བ། རེངས་པའི་བད། 硬；顽强；顽固（旧词）
- ཐ་མ། ཐུང་དུའམ་རབ་ཀྱི་མ། 最下；最后
- ཐ་མ་ཁ། འཐེན་ཐུང་དུ་བ། 烟草；烟叶
- ཐ་མལ། ཐ་ཤལ་ལམ་རང་བཞིན་པ། 普通；下等；一般的；自然的
- ཐ་མི་དད། དབྱེར་མེད་པ། 不类；相同
- ཐ་ཆོག ཐ་སྟད་ཀྱི་ཆོག་གཟུགས། 言语；警告
- ཐ་རམ། ཞིང་རྒྱུ་ཐ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་རམ་པའི་རིགས་ཤིག་—一种野地边上所生的茆草类
- ཐ་རམས། གང་བའམ་གཏམས་པའི་བད། 充满；盈满；填满（旧词）
- ཐག བར་ཁྱོན་ཉེ་ཐག་ཉེ་རིང་དང་ཐག་བཅད་ཅེས་པས་མཆོན། 程；距离
- ཐག་བཅུག ཆར་བཅད་པ། ཐལ་བར་བརྒྱགས་པ། དམའ་ལབ་པ་སྟེ་ཐགས་གཏུགས་ཞེས་ཀྱང་ལྟ། 消灭；制伏；制抑，也可做 ཐགས་གཏུགས།
- ཐག་པ། འཆིང་བྱེད། 索；绳子
- ཐགས། ལྷམ་བུའི་ཐགས་དང་ཆོམས་ཐགས་བཟང་ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་མཆོན། 织物；纺织品
- ཐགས་རན། གས་བཏགས་པ། 织；织布
- ཐང། སྐམ་ས་སྟེ་གནམ་ཐང་དང་སྐན་གྱི་ཐང་ཞེས་པའང་མཆོན། 1. 平原，平滩 2. 天晴 3. 药汤
- ཐང་ག རི་མའི་ཐང་ག 1. 画片 2. 案子（如像案）

ཐང་ཅིག་ རིམ་ལུ་ལས། ཐང་ཅིག་ཡུངས་དཀར་བསྐྱར་བ་ཙམ། །ཞེས་དེའི་ཡུན་
དུ་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་ལྟར་ན་ཐང་ཅིག་ལ་སྐར་མ་གཅིག་དང་མེའོ་སྟེ་དུག་
གི་ཡུན་ཡོད་དོ། ། 少顷；一时(时距名)

ཐང་ཆད། རལ་བ། 疲乏；困累

ཐང་ཕྱོམ། ད་རྩུ་ར་ཉེ་དཀར་ནག་ཁྲ་བའི་རིགས་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད། 补
骨脂；破故纸(药名)

ཐང་མ། འབྱུང་ཐང་མ། 磨物；快上磨的净谷

ཐང་ཆ། ཐང་ཤིང་གི་རྩ་བའམ་ཉོང་དུམ་རུལ་བ་ལས་ཆགས་པ་ཤིང་གི་ཚཱོ། །

松盐，是松树的根部或枝干腐烂后所结成的树盐

ཐང་ཡིག་ ལ་རྒྱས་དང་ཁ་ཆེམས་ཏེ་པར་བཀའ་ཐང་ཞེས་པས་མཚོན་ལ། ཡ་ལ་
ཤས་ཐུང་གཏམ་བྱི་ཡིག་ཞེས་ཟེར་བ་ཅུང་རགས་སོ། ། 1. 小说；故事 2.

教命；遗嘱

ཐང་ཤིང་། གསེམ་ཤིང་། 松；榆松

ཐད་ཀ། དྲང་བོ། 直接；

ཐན། རན་པ། 恶；噩耗

ཐན་བཏང་བ། ཤེ་བའི་འཕྱིན་བསྐྱར་བ། 讣告

ཐན་པ། ཞོད་གེགས། 旱；旱灾

ཐབ་ཆང་། གཡས་ཁང་ངམ་ཆང་མང་། 灶房

ཐབས། ཚོག་ 方法；方式；策略；轨式

ཐབས་ཅིག་ ལྟན་ཅིག་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་གོ་ས་གཅིག་ཅེས་འགྲེལ་བའི་ཁྱད་སྟངས་ཚོལ།
俱；一起；一同

ཐབས་རྒྱ། རུང་མ། 妻子；配偶；妇人

ཐམ་ག ཐུ་ཉི་དེ་ཐུང་བ་ལ། ཐེའུ། ཐེལ། ཐེལ་ཚེའང་བེར་ཁིང་། གཏ་
གཡོག་ལའང་ཐེའུ་ཞེས་རྫོང་དོ། །印；铃记；玺，比这小的称 ཐེའུ།
ཐེལ། ཐེལ་ཚོ། (图章；私章)；犍椎(寺院中召集僧众集会的一
种鸣具)，也叫做 ཐེའུ།

ཐམ་ཐམ། མེའ་ཐམ་པ། 登登声；磕牙声

ཐམ་ཐུན། མན་ངག་གི་བད། 教敕

ཐམས། ས་དོང་གི་བད། 穴；洞；地洞(旧词)

ཐམས་ཅད། མ་ལུས་པ། 一切；无遗；全部

ཐར་ཐུ། ཐོན་བུ། 狼毒(药名)

ཐར་ཞག རོས་འཇམ་པའི་བད། 光滑(旧词)

ཐར་དཔ། ཐུང་འདས། 解脱；超脱；涅槃；离愁苦(佛语)

ཐལ་ཀར། ཐལ་མདོག ཏམ་མདོག 灰白；灰白色

ཐལ་ཀ་རྫོ་རྩེ། ར་ཅའི་རུས་པ་ཆེ་བའི་ཤིང་འབྲས་ཤིག་གོ། །草决明(药果)

ཐལ་གོང། ཐག་པ། 肩；肩头

ཐལ་འགྱུར། རིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། 1. 随破(因明方式之一)

2. 驳辩

ཐལ་ཏུས། ར་ཐུན་དུ་ཡུན་ལ་བྱི་རིགས་ཤིག་ཏུ་བཤད། 一种花(青莲之
类)

ཐལ་ཕྱགས། ཐལ་ཁེམ། 灰铲

ཐལ་བ། བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བའམ་ཆེས་དྲགས་པ། 1. 灰 2. 太甚；太过
火

ཐལ་བྱུང་། དྲང་བོར་བརྟོན་པ། 卫；直进

ཐལ་ཆ། ཐལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཚྭ་ཉྟེ་ལྷོ་བ་སྤྲུལ་བ་ལ་མན་ནོ། ། 灰盐(药名)

ཐི་བ། བྱ་ལུག་རྩན་ཏེ་བྱེ་རྩྭ་གས་སྤྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲད་དྲོད་སྤྲུལ་མཐུན་ཡོད་དོ། ། 鸽

ཐིག་ རི་མའི་དང་ཆོད་ཐིག་པ་ཞེས་སྤྱར་ཏེ་མཆོན། 1. 线(如路线); 限线; 界线 2. 着; 中; 猜定

ཐིག་ནག་ དམུལ་བ། 黑绳(佛经中地狱名)

ཐིག་ལེ། ཀླར་ཀླར་རམ་མཛོངས། 圆圈; 圈眼(如妃雀翎毛上的圆眼)

ཐིགས་པ། རྒྱུ་ཐིགས་པ། 滴; 滴水

ཐིང་རིལ། རྒྱ་བྱ་མཛོག་དཀར་ཞིང་རྒྱང་བ་དམར་ལ་སྒྲད་སྒྲན་པ་ཞིག་ཉྟེ་མཐིང་རིལ་ཡང་འབྱུང། 鸥; 水鸟, 也可作 མཐིང་རིལ།

ཐིངས་པ། སྤྲོལ་ཐིངས་ལས། ལྷགས་པ་དཔེ་མེད་རྩས་པ་ལ་ཡང་ཐིངས་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ལྷར་སྤྲོབས་པའམ་སོན་པ་ཉྟེ་ལག་རྩ་ཐིངས་དང་སྒྲན་རྩ་ཐིངས་ཞེས་པས་མཆོན་ལ་ཐིངས་ཞེས་འབྲི་བའང་ཡོད་དོ། ། 抵; 到达, 也可写作 ཐིངས།

ཐིབ་པ། ཐིབ་བྱ། ཐིབས་པ། འཐིངས་པ། རྒྱགས་འབྲུག་པོ་སྤྲུལ་ཏེ་མཐུན་པའི་མིང་། 笼罩; 黑暗

ཐིམ་པ། རྩབ་པ། 隐没; 隐入

ཐུ་བ། གས་ཀྱི་ཐུ་བ། 襟; 衣襟

ཐུ་བོ། གཙུ་བོའམ་གཙུ་རབས། 长; 长者; 首领或长辈

ཐུ་མི། བོད་ཀྱི་རྩས་ཤིག་ 突弥(藏族姓氏之一)

ཐུ་ཁ། རྟུ། 马驹

ཐུ་ལུམ། རྟུ་ལུམ། གོང་བུ་རྟེ་ལྷགས་གོང་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ཞེས་ཟེར་བས་
མཚན། 弹丸；丸子 ལྷགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ།

ཐུག་ ཐུག་རེ། ར་ལུག་མགས་ཀྱི་ཐུག་དང་། ཐུག་ཅེས་པ་ཡན་ཚུན་ཐོ་ཐུག་
ཅེས་པ་ལྟ་བུར་འབྱུག 1. 种公羊 2. 会见；遇 ཐུག་

ཐུག་ཐུབ། བཅན་ཐབས། 强制；强迫；欺负；强迫手段

ཐུག་པ། རྟུ་མ། 粥；稀饭；面饭

ཐུགས་རྟེ། རྟེང་རྟེ། 怜愍；悲愍；惻隐

ཐུང་ཅ། རིང་མའི་མ། 短

ཐུད། བཟའ་བའི་ཐུད། 酪糕(牧人以酪素所制有糕点)

ཐུན། ཡུངས་དཀར་གྱི་ཐུན་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐུན་དང་དུས་གྱི་ཐུན་མགས་ཀྱིས་
མཚན། 更；一定的时限；轮值

ཐུན་བ། ཐུན་གྱི་ཐུན་བ། 药剂；药包

ཐུན་མཐང་། ཐུ་ལ་དབང་བ་ཉེ་དཔེ་རྟེང་རྟེན་མས་ཐུ་ཐུན་མཐང་ཞེས་ཡིད། 共
同，也写作 ཐུ་ཐུན་མཐང་།

ཐུན་ཚོད། དུས་གྱི་ཆ་རྟེན་གྱི་ཐུན་དུ་མཇུག་ཕྱི་དྲོ་གསུམ་གྱི་བཞེ་ཆ་རེ་ལ་བཤད།
一定的时限(如上午；中午；下午等)

ཐུབ་ཚོད། ཐུབ་ཚོད་དེ་བཅན་ཐབས། 欺负；强迫；强制

ཐུབ་པ། རྟེན་པ། 1. 牟尼(佛名) 2. 能够，能胜

ཐུམ། གོས་སམ་གཡགས། 包裹；衣包或包袱

ཐུམ་ཁྲོག་ གཞུང་གོ་རིམ་མེད་པར་བྱར་འདོད་བྱེད་པའི་མིང་དུ་བཤད། 乱念；
混读(不照次序而大声念经)

བྱམ་ཁྱེས། བྱམ་པོ། བྱམ་བྲ། གས་ཀྱི་ཁྱད་ཉ་བྱར་བཙུམས་པའི་མིང་།

衣包；包裹；包袱

བྱམ་འབྲས། གཉིད་བྱམ་ཅམ་གྱི་གཉིད་ཟབ་མོ། 轻睡

བྱར། ལ་བྱར་གྱི་བྱར་ཏེ་སྒྲ་བྱན་དུ་འབྱར་ཞེས་བྲིས་སྟངས། 下坡；向下，也

写作 འབྱར།

བྱར་མ། མིང་བུའི་བྱར་མ། 1. 小棍；棍子；杆 2. 筷子

བྱལ་ཆེ། ཁི་གུར་ལས་སྒྲི་ལ་ཞེས་པ་སྒྲམ་པོ་དང་རགས་པ་དང་བྱ་ཆེ་བའི་སྟངས་

དོད་བྱར་ཆག་པས་བྱལ་ཆེ་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། 粗；粗状；广大སྒྲི་ལ།

བྱལ་བ། ཡངས་སྒྲི་བྱུ་པ་འམ་བསྒྲུ་པ་དང་གས་ཕྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་། 1.

驯服 2. 完全成熟 3. 斗篷

བྲེ་ཚོམ། ཡིད་གཉིས་ཏེ་ཡིག་རྟིང་རྣམས་སྒྲ་བྲེ་ཚོམ་བྲེར། 怀疑，也可写作

བྲེ་ཚོམ།

བྲེ་བྱ་རང་། ཡི་དུགས་རིགས། 魔鬼神

བྲེག་པ། གཞོན་པ། རྒྱགས། ལམ་སྒགས་དོན་མང་བོར་འབྱུག 乘；车；

轿；乘骑

བྲེངས་གཅིག ལན་གཅིག་ལྟེ་བྲེང་ཞེས་བྲིས་པ་འང་ཡོད། 一次 བྲེང་།

བྲེད་བོར། ལལ་བར་བོར། 轻视；克服；除去

བྲེན། ལས་བརྒྱ་བར། རྒྱད་ནི་འབྱེ་བོ་བཞིན་དུ་བྲིས་ན་བྲེན་ཞིང་འདུག་ལྟེ་ཅི་

ཡང་བྲེད་པ་མི་འདོད་དམ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྐོས་དལ་གྱི་མིང་རམ་བརྟག

舒适；舒坦

བྲེན་ཆེར། ཉག་དུའི་བར། 继续；常常(旧词)

ཐོབ་ཅི། མཚན་པོ། 供碟(供神的小碟)

ཐོབས། རྣལ་དྲུ་སྤང་བ་ཉེ་སྤྱོད་ལམ་དང་ས་བོན་ཐོབས་ཞེས་པས་མཚན་ཞིང་།
ཐོང་མགོས་འཐོབས་ཞེས་འཕྲུལ་ཅན་དྲུ་འདོད། 适中；着了；达到，也
可写作 འཐོབས།

ཐོམ་སྐལ། ཐོམ་པ། ཐོམ་བྱ། སྐལ་ཀའམ་འབབ་ཉེགས། 楷梯；梯
子

ཐོར་འབྱམ། གངས་ཀྱི་གནས་ཞིག་ཉེ། འདིར་ཐབ་ཐིབ། ཐོར་ཡུག
འཐབ་ཡས། ཐལ་ཡས། མཐའ་རྒྱལ། ཐུག་མེད། ཐལ་ཐལ། མཐའ་
ལྷང་། ཐིག་འབྱམ། ཐད་དགྲ། ཐམས་ཐམས། ཐད་ཐུད། ཐུག་ཡལ།
ཐམ་ཐིམ། མཐའ་འབྱམ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཅུའོ། ། 十亿

ཐོར་བོ། རྫོད་སྤང་ངམ་འཁྱུར་སྤང་ཉེ་སྤྱོད་ཐུ་བྱ་པ་ཞིག་ 炒瓢或烙锅

ཐོར་མ། རྣམ་གོས་ཀྱི་ཐོར་མ། 细褐

ཐོར་རྒྱག་ ཉག་པའམ་བརྟན་པའི་བད། 常存；坚固(旧词)

ཐོ། བསྐངས་པའི་ཐོ། 石磊；石墩

ཐོ་ཙ། རྣལ་མའམ་སྤྱོད་པའི་བརྒྱལ་རྒྱགས་ཏེ་ཡ་ལ་ཤས་ཁ་བོ་ཞེས་བཀྲལ་བ་མིན་
ན། ། 1. 粗暴；粗野 2. 戏谑；嘈杂

ཐོ་འཚམས་པ། ཙ་འདྲི་བ་ཉེ་མཐོ་མཚམས་ཐོ་བཙམས་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡིད།
1. 抗衡；相比 2. 轻侮；侮慢，也可写作 མཐོ་མཚམས། 或 ཐོ་
བཙམས།

ཐོ་བྱ། མེ་ཏྲག་ཁ་མ་འབྱུས་པའི་གང་བྱ་ཉེ་སྤྱོད་ཐལ་མིག་ཀྱང་བྱེད། 花蕾、蓓蕾，
也叫做 ཐལ་མིག་

ཐོ་ཡོད། ལྷ་ཤིང་སྐགས་བཙུགས་ཏེ་མིའི་གཞུགས་འདྲུ་བ་བཙས་པ་ཉེ་མཐོ་ཡོད་

དུ་བྱིས་པ་འང་མཐོང་། 以草木所扎成的人,也可写作 མཐོ་ཡིར།

ཐོ་རངས། ཉི་མ་འཆར་དུས་ཉེ་རངས་ལ་འགྲེང་བུ་སྐྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་མ་དག་པར་

མེམས། 黎明

ཐོ་ལེ་ཀོར། སྐབ་དཔེར་ན་ཏ་ཤིག་དུ་བཤད་ཅིང་། རག་སྒྲོན་འགྲེལ་བའི་

དོགས་སྒྲོང་དུ་དེ་མེན་པར་མེམས། ཞེས་བཤད། 大理石

ཐོག་ གན་མ་ལྷགས་སམ་སྟད། 1. 霹雳 2. 上面

ཐོག་ཐོག་ མཆན་ཐོག་ཐོག་དུ་བསྐྱེད་ཞེས་པས་མཆན་ཉེ་རྒྱན་གཅིག་པའི་དོན། —

次:一趙子

ཐོག་ཐོག་ ཐོག་མའི་བད། 最初(旧词)

ཐོག་མིབས། ལྷ་མིབས། 屋脊

ཐོག་བྲ། འབྲས་བྲ། 果实

ཐོག་མ། མགོ་མ། 太古;最初

ཐོག་ཤས། སྒྲན་ཐོག་གི་ཕུད་དེ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་འབྲུའི་དམ། 庄稼的

税;合理的粮差

ཐོགས་པ། གདུགས་པ་འམ་རྩང་པའི་ཐོགས་པ། 1. 碰;阻 2. 执住

3. 相遇;相执

ཐོང་ཁོར། གར་བུའི་བད། 圆球(旧词)

ཐོང་ག་ ཐོང་ག་胸口;胸膛

ཐོང་བ། བཤོལ། 1. 犁铧 2. 对牙公羊

ཐོང་མི་བ། གཤེད་མ། 剑子手

ཐོང་བཤོལ། བཤོལ། 铧;犁尖

ཐོད། མགོ་དྲིས། 缠头;裹头布

ཐོན་ཀླུ། འབྲུག་པའི་རྒྱུ་བཤད་ལས། ཐོན་ཀླུ་ཞེས་པ་ནི་བརྟེན་པ་
ལས་སྒྲེལ་གྱི་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་དེ་མ་པ་འཆོལ་བ་ལ་ཟེར། ཞེས་གསུངས་
ས། ། 越级；杂乱 སྒྲེལ།

ཐོན་པ། མཚན་ཐོན་པ། 头顶骨

ཐོན། ཐོན་གྱི་རུས་ཤིག ཇུ, 西藏姓氏之一

ཐོན་བ། གཞན་གྱི་ཚུང་མ་དང་འགྲོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བུའོ། ། 私生子

ཐོབ་ཐང་། རིགས་པ་འཇམ་འོས་པ། 1. 权利；应得之份 2. 应分；应
该

ཐོམ་བ། གཟུར་བ། 杓；瓢

ཐོར་ཚྭ། གཟུག་དུ་བཅེངས་བའི་སྒྲ་ཞིང་ཐོར་རྟོ་དང་ཐོར་ཚྭགས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་།
སྒྲ་ཚྭ་དུ་ཐོར་ཚྭགས་ཞེས་འབྱུང་། 发誓；顶誓，也叫做 ཐོར་རྟོ། 与 ཐོར་
ཚྭགས།，也有写作 ཐོར་ཚྭགས།

ཐོལ་བྱུང་། སྒྲ་ཐོལ། 即时；猝然；忽地

ཐོས་པ། རྒྱ་བའི་ཐོས་པ། 听；听到

ཐོས་བྱུང་། འབྲུག་པའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
ནི་ཡིད་ཆེས་པ་ལྟར་ཆད་མ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པའི་ངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། ། 闻所生慧(佛经中所说智慧之一种)

ཐིག་ཐིག་ མདོ་ཅའི་ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞིར། ཐིག་ཐིག་ཟེར་བ་དག་མི་བཅང་ངོ་། །
ཞེས་པ་ལྟར་ལྷམ་གྱི་སྒྲའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཞིང་། ཐོད་ཡིག་དངོས་ཡིན་པའི་ཐ་སྟད་
ཆེར་མི་སྒྲུང་ངོ་། ། 的的(走在雪上的声音)

མཐ

མཐང་། འགབ་བམ་གཤམ། 下部；下面

མཐང་ག། སྙན་ངག་མེ་ཁོང་ལས། རྒྱགས་པས་མིག་འཁོར་ངོ་གྲན། ཞེས་པའི་ངོ་
གྲན་གྱི་བཙུན་གནས་སམ་མཐང་ག་ལ་བཙུར་བ་ལྟར་བྱད་མེད་ཀྱི་ལྷ་བྱར་མཐུན་
ངོས་ཡིན་ལ། བྱེ་རྒྱགས་སྤྱེད་པར་བཙུར་ཡོད་དོ། ། 1. 腰际 2. 妇人
的大腿上部

མཐང་གོས། མཐང་གོས། 下装；下衣

མཐའ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། མཐའ་ནི་བད་དང་མཐུག་ཆ་དང་། །ཞི་
དང་ཚྭགས་དང་མཐུད་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོན་མང་པོར་འབྲུག་གོ། ། 边；
后；终；完

མཐར་བྱུག་ མཐར་བྱིན། མཐས་གཏུགས། མཐའ་ལ་སོན་པའམ་
མཐའ་ལ་རེག་པ། 究竟；终究；到底

མཐར་བྱིས་པ། རིམ་བྱིས་པ། 依次；逐渐；逐步的

མཐར་ཆགས། ག་རིམ་གྱི་མཐར་ཆགས། 次序；次第

མཐིང་། ཆོན། 1. 青石(药名) 2. 碧；苍苍

མཐིང་ག། མཐོན་པོ། 青色；蓝色

མཐིང་རྒྱས། རྩ་རྒྱས་རིགས། 马起石(药名)

མཐིལ། ལག་པའི་མཐིལ། 1. 掌 2. 中心 3. 底子

མཐུ། རྒྱས་པ། 威力；力量

མཐུག་པོ། འབྲུག་པོ། དཔངས་མཐོ་བ་ཉེ་སྒྲ་རྒྱན་དུ་མས་འབྲུལ་ཁོ་ན་
འབད་བར་གསུངས་སོ། ། 厚；高

མཐུད་པ། འབྲུད་པ། བན་ཚུན་ཆད་པའི་སྒྲེལ་བ། 继续；接续；相

མཐུན་པ། འཆམས་པའམ་འགྲིགས་པ་ཉེ་སྒྲ་རྒྱན་ལས། བན་གསར་རྟིང་མང་

ཐོ་ལས་འབྱུན་ཞེས་འས་འབྱུལ་དང་། མི་མཐུན་ཞེས་མས་འབྱུལ་རྒྱང་ཞིང་།
 དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ད་ལྟར་གྱི་ནམས་གྱིས་འགོད་པ་ལ་ནི་འབྱུང་མི་
 འབྱུང་སྟགས་ཏུ་མས་གཏོད་ཅིང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་མི་སེམས་པས་
 ཆབས་ཅིག་པ་ཉིད་ཡིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུང་ངོ། ། 相合；和
 睦；和顺

མཐུར། ལྷ་ཡི་མཐུར། 马笼头

མཐེ་ཐོ། སྐར་སྐ་དང་ཐོ་ལྷེ་མཐེ་ཐོང་ཡང་བེར། 拇指，也写作 མཐེ་ཐོང་།

མཐེའུ་རྒྱང་། མཐུའུ་རྒྱང་། 小指

མཐོ། ལག་པའི་མཐོ། 伸开拇指与中指的长度

མཐོ་བ། མཐོན་ཐོ། དམའ་བ་དང་དམའ་མའི་རྒྱས་བྱེ་བའི་དབྱིབས། 高

མཐོ་རིས། ལྷ་མིའི་མཐོ་རིས། 上界；上等处所（指人与神的世界）

མཐོང་། ལྷོས་སྒོ། 看重；尊重

མཐོང་ག། བྲང་ག། 胸膛；胸口

མཐོང་བ། རིག་པ། 见

མཐོངས། རྣམ་མཁའི་མཐོངས། 高深；天空

མཐོན་ག། རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་蓝宝石（一种宝石）

མཐོལ་བ། བཤགས་པ། 追悔；认罪；忏悔

འབྲུག་

འབྲུག་ བསྐྱམས་པ། 干的；使干（如晒；烘；晾干等）

འབྲུག་པ། རུང་བའམ་འོས་པ། 合理；对的；认可；赞成

འབྲན་པ། འབྲེམས་ནན། མྱོལ་མེད་དེ་མི་ཏན་ཅན་ལ་མི་འབྲན་པ་ཞེས་

ངག་སྒྲོན་ལས་འབྱུང་། 坚定；正直，也可写作 འབྲན་པ།

འཐབ་རྒྱལ། གཞོད་པ། 斗; 侵害

འཐབ་པ། འཐབ་མ། ལག་འཛིང་ངམ་རལ་ཁ་ཕྱེད་པ་ལྟེ་ཐྱེང་མགོས་ས་
མཐའ་ཅན་དུ་འདོད། 相斗; 斗殴; 打架

འཐབ་བྲལ། ཉ་གནས། 无诤天(天宫名)

འཐམ་པ། ལྷ་པ། 坚实; 牢固; 坚固

འཐིང་སྤྲ། བརྟམ་ཐབས་དང་འཕྱ་སྤྲ་དེ་མཐིང་སྤྲ་དང་ཐིང་སྤྲ་དུ་འབྲི་
བའང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་འཐིང་ཞེས་པ་སྤྲ་པ་དང་སྤྲ་ནི་དགོས་ཆེད་ཀྱི་ཆོག་
སྟ། 责骂; 辱骂, 也可写作 མཐིང་སྤྲ། ཐིང་སྤྲ།

འབྱས་པ། ག་ཆོད་པ། 中用; 济事; 可行

འཐེང་བ། ལྷལ་བ། 跛子

འཐེབ། ཟ་འཐེབ་གོས་འཐེབ་ཅེས་པས་མཆོན་ཞིང་ལག་རྒྱན་དུ་ཐེབས་ཞེས་འབྲི་
བ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱ་རྒྱན་དུ་དེ་ཁོ་ན་དག་པར་གསུངས། 费用; 资金, 也可写
作 ཐེབས།

འཐོར་འབྲུང་། ལྷས་སམ་ཞལ་བསྐལ་དང་ཉེ་རེག་ལྟེ་ཐ་ཡིག་གི་སྐབས་སྟ། །
洗浴; 漱洗; 触摩

ད

ད་ཀྱི། ད་ནི་ཞེས་པའི་བན། 现在呢; 如今呢(旧词)

ད་ཅན། འབྲུ་རིགས། 一种燕麦

ད་ཅི། འདས་མཁའ་དང་དམ་ཅུང་འགོར་བའི་དུས་ཀྱི་ཁུད་པར། 刚才; 适才;
前些时

ད་ཕྱི། ཅོག་ལ་མའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་མཚལ་དཀར་ཡང་བེར་རྟེ་བྱ་སྐད་ཡིན་པར་
བཤད། 水银 ཅོག་མ་ལ། མཚལ་དཀར།

ད་ཀྱིག་ ཚད་པ་ཆེ་སར་སྒྲིཁིང་ཕྱོད་པོ་ཆེ་ལ་ཤུན་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་དམར་རྒྱང་འབྲས་
སྒྲུབ་ཅན་ཞིག་གོ། 五味子(药名)

ད་གདོད། ད་གཟོད། མ་འོངས་པའི་དུས་རྟེ་ཕྱི་ནས་སམ་རྗེས་ནས་ཞེས་
པའོ། 始；然后；而后；才能

ད་ནངས། ལྷ་ཏྲོ། 早上；早晨；上午

ད་བྱར། ཐྱིག་གནས་ཀྱི་བདེ་རྒྱུ་ལྷོ་ཆ་ཐྱིག་གི་གནས་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་ལ།
རྒྱ་སྐྱོན་ཀྱི་བདེར་བའི་དབྱར་ལ་དེའི་དྲིས་ལན་དུ་ད་བྱར་ཞེས་འགྲེལ་བ་ནི་
བཞག་དགོས། 热地；热带(旧词)

ད་བྱིད། མཛན་བཟོད་མང་བོར་རྒྱུ་ཅངས་པའམ་ཕྱིན་གོར་དང་། སྐན་
དཔེར་གངས་སྐལ་དུ་བཤད་དོ། 大云虎；水蜥蜴

ད་ཚུར། ཚུར་ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུར་དཀར། 白矾

ད་ར། དར་བ། འོ་མའི་ནམ་འགྱུར་ལས་བྱུང་བ། 酪浆；酸乳水

ད་ར་ཁ་ཆེ། དབང་ཆེ་བ་ལྟེ་ལི་གྱུར་ལས་རྟོར་གྱི་བདེར་གསུངས་སོ། 掌大
权者；有权者(蒙古语)

ད་ལན། ད་རེབ། 此次；这回；这次

ད་མིས། སྤར་དཀར་རྟེ། བལ་བུ། བ་ལ། དུང་ཤིང་ནམས་དེའི་མིང་གི་
ནམ་གངས་སོ། 冬青(药名)བལ་བུ། བ་ལ། དུང་ཤིང་། སྤར་
དཀར།

ད་ལོ། ད་ལྟའི་ལོ། 今年

དག་ གཉིས་ཆེག་ 等；些(二数词)

དག་ཏེར། ལྷས་དག་གི་དག་ཏེར། 校勘; 整理; 修正

དག་ཅུག ཅུག་པ། གས་རྒྱལ་ཏེ་ངན་པའམ་རྩིང་བ། 破旧

དག་པ། རྩི་མས་དག་པ། 清淨; 干淨

དང་། ལུམ་རུ་བར། གསུམ་པ་ལ་ནི་གཉིས་པ་སྟུར། །དེ་ནི་སྟུང་དང་འབྱེད་པ་
དང་། ལྷ་མཆན་ཆེ་སྐབས་གདམས་ངག་ལྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་དོན་ལྡེ་ལ་འབྱུག་
པའི་ལྟ་དོ། ། 与; 和; 同 དང་།

དང་ཀློག དབུ་ལྷན་དེ་རྩི་བཅུན་ས་པར་གྱིས། དང་ཀློག་ནི་སྐང་བོ་ཆེའི་རྩ་ལྟ་བུའི་
ཡ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡི་གེའི་དང་བོར་འབྱུག་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་གསུངས།
ལ་ལས་ལྷགས་ཀྱི་དབུར་ཡི་གེ་འགོད་སྤྱོད་ཡོད་པ་བཞིན་བོད་ཡིག་དབུར་ཡང་ཡི་
གེ་བཀོད་པ་རིམ་གྱིས་ཡི་གེའི་རྩལ་ཞིག་པ་དང་ཀློག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

即 ༡༡། ༡, 也叫 དབུ་ལྷན། 表示文字的开端, 因之才有这名称

དང་ག མ་ཁ། 心口

དང་བ། འདུན་པ། 欲; 信; 笃信; 信仰

དང་ར། ར་སྐར། 院子; 圈子

དང་ལ། མིང་བུའི་བར། 池沼(旧词)

དང་བྱ་ལེན། ལུར་བྱ་ལེན། 负起; 担承; 承认

དང་སམ། འདུལ་བ་མེ་ཏོག་ལྷོང་རྩུད་ལས། གང་དག་ཁྱོད་ནོར་ང་ཡི་ནོར། །
དེ་ཡིས་སྒྲག་ནི་འཆོ་བུ་ཞེས། །དེ་སྐད་བཟློད་ནས་ལྷགས་པ་ནི། །དེ་ནི་དང་སམ་
འདུས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དམན་པའི་རྒྱུང་མ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་གི་མིང་བྱར་
རོ། ། 佛经中所说的四种妇人之一

དད་པ། ཡིད་ཀྱི་དད་པ། 信仰; 信奉

དན་གོང་། ལྷོང་འབུམ་བར་བཀྲོལ་བྱ་འཇིམ་པའི་རི་ལྷ་འཕེན་བྱ་བྱང་བ་ཞེས་

བགྲལ་ཅིང་། ཡལ་ཤས་དེ་རྒྱ་སྐད་ཡིན་པར་བཤད། 弹弓;弹丸;泥弹丸

དན་རྟགས། མཚན་རྟགས། 记号;兆头;符号

དན་ད། ལྷགས་བཤལ་བྱེད་པའི་ཤིང་སྐྱན་ཞིག་ལྟེ། དན་ཁ། དན་རྟགས། ལྷགས་ལྟེ་རྟགས་གསུམ་ཡོད། 1. 巴豆(药名) 2. 蓖麻子

དན་རྟགས། ལྷགས་བྱེད་པའི་དན་རྟགས། 帮助者;助伴

དབ་དིབ། ཚིག་གཏེར་ལས་སྐྱ་མི་གསལ་བ་ཞེས་འབྱུང་ལྟེ་ལྷ་བ་ལྷིབ་དང་འབྱུག་པ་གཅིག་གོ། 口齿不清 ལྷ་བ་ལྷ་བ།

དམ་ཁྱ། བྱིས་ཀྱི་བད། 法律(旧词)

དམ་བཅའ། ཁས་ལེན། 宗旨;立誓;主题

དམ་ཚེས། གསུང་རབ། 正法;佛经;契经

དམ་བྱམ། ཐོར་བྱ། 零星;零散

དམ་དེམ། དམ་བཅའི་བད། 立宗;主题(旧词)

དམ་པ། རབ་དང་མཚན། 正;正人;君子;最上

དམ་ཐོ། ལྷ་ཐོ། 牢固;紧紧;严密

དམ་ལེ། བྱ་མ་བྱམ་དང་བྱམ་པ། 瓶;花瓶

དམ་ཚིག། འདར་མི་རུང་བའི་དམ་ཚིག། 誓言;盟誓

དམ་ཁྱི། གདོན་ཞིག། 魔鬼名

དར། གོས་དར་རམ་འབྱུགས་རོམ། 1. 绸子;丝绸 2. 冰

དར་ཆན་བྱིན། རྟོར་བྱི་བདའི་དབང་ཆེ་བ་ཡིན་ནམ་བཞག་ལྟེ་ལི་གུར་དུ་འབྱུང་། 大权(蒙语)

དར་ཅིག། དར་ཙམ། ལྷུང་བའི་ཡུན་ཚད་ཀྱི་ཁུད་པར། 霎时;瞬息

དར་ཚོག་ བ་དན་ཉི་དར་ཚོག་ཁུང་འབད། 旗子；旗帜，也写作 དར་ཚོག
 དར་དིར། མི་གསལ་ཞིང་སྒྲན་པའི་སྒྲ་སྟེང་ང་བའི་སྒྲ་ཉྩ་བུའོ། 不清晰
 而好听的声（如鹅叫）

དར་དབྱངས། མོད་དགྲིས། 头巾；裹头

དར་བ། འཕེལ་བའམ་རྒྱས་པ། 1. 发展；增大；传播；繁盛 2. 酪
 浆；酸乳水

དར་མ། ལང་ཚོ་རྒྱས་པ། 壮年

དར་ཚུར། ཚ་ལ་དཀར་བོ། 明矾（药名）

དར་ཡ་ཀན། ཞང་ཁུང་སྒྲ་ཏུ་བཏུད་ཅིའི་མིང་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པ་གནད་ཀྱི་
 དང་། བབ་པ་སྐབས་ཀྱི་དར་ཡ་ཀན་གཉིས་ལས་ཐུ་མ་ནི་བྲག་ལས་སྟེ་བ་མེ་ཏྲག་
 མཛོག་སྒྲ་ཆོགས་འཆར་བའི་ཐོན་སྐྱུན་ཞིག་དང་། ཐུ་མ་ལ་ཆེར་ཐོན་པ་སྐགས་
 རིགས་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད། 亭蒴（草药），在阿里向熊方言中
 把甘露叫做 དར་ཡ་ཀན། 它分为 དམིགས་པ་གནད་ཀྱི་དར་ཡ་ཀན།
 与 བབ་པ་སྐབས་ཀྱི་དར་ཡ་ཀན། 两种；前者生于崖上；是开放各
 色花的草本药物；后者则有青刺等二十五种

དར་ཡོལ། གན་པོར་ཉེ་བ། 垂老；将要老的

དར་ལ། རས་སྒྲ་བ་མོ། 细布；一种薄布

དར་ཤིང་། རྩང་ཏུ་སྟེ་བའི་ཤིང་སྟེང་ཆེ་བ་ཁ་གསར་དཀར་ཞིང་ཁོག་ཆས་སེར་
 བ་ཞོག་མ་ཐ་ལྟར་སྟོལ་རུང་བ་ཞིག་ཤོ། 桑树（树名）

དལ། རྫོ་ཤྲོས་སྟེད་ཅིད་ཏུ་དབྱེལ་འཁོར་གྱི་སྟུང་ཆོག་ཏུ་བཤད་པས་སྟུང་ཡིག་
 མཛན་པའི་ལྷགས་སྟེད་མོད་འབད་དཀའོ། 曼荼罗图上的一种省写
 字 དབྱེལ་འཁོར།

དལ་ཁ། གཞོན་པ། 侵害；灾害

དལ་བ། དལ་མོའམ་ཁོམ་པ། 宽松

དིག་པ། མི་གྱུར་ལས་རྟིག་ཅེས་པ་ངན་པའི་སྐད་དོད་བྱུར་ཆག་པས། མི་གྲེན་
པ་ལ་དིག་པ། ཞེས་བཤད་དེ་སྐད་ཆ་ཤར་ཤར་དུ་མི་ཐོན་པའོ། ། ཁྱེད་ཀྱི་དིག་པ།
痴 呆 呆 痴

དིང་བྱུར། ཅ་ཅོའམ་གྱ་ཅ། 嘈杂；噪声

དིང་བྱ། སྒྲ་ཅའི་བྱས་པའི་དིང་བྱ། 羽髓(羽毛根部的分泌物)

དིང་སང། དིང་སང། དེ་དིང་དང་སང་ཞིན་གྱི་ཡི་གེ་བསྟུས་པར་བྱད།

现在；目前

དུ། གངས་ཅི་བ། 几个

དུ་བ། མེ་ལས་ལྷུང་བ་ཉེ་གཟུང་དུ་བ་མཐུག་རིང་ཡང་མཆོན། 烟

དུ་མ། མང་བ། 多；许多

དུག་སྒྲི་ཆ། 毒

དུག་མོ་བྱུང། ཤིང་གཞན་ལ་འབྲིས་ནས་སྒྲི་བ་མེ་རྟོག་མེར་རྒྱུང་འབྲས་བྱ་ནི་
ཅའི་ལྷུང་བ་ཉེ་བཅད་སྒྲིས་ཀྱང་བྱེད། 连翘(药名)བཅད་སྒྲིས།

དུགས། སྒྲན་དཔུང་གི་མེ་དུགས་དང་རྒྱ་དུགས་ཞེས་པས་མཆོན་ཏེ་བསྟོས་བརྒྱབ་
པའི་མིང་། 温暖法；温熨(医)

དུགས་ཁང། བསྟོ་གང་གི་ཁང་བའམ་ཁྱུས་ཁང་ཉེ་གཟུགས་ཁང་ཡང་བྱེད།

1. 暖室 2. 浴室，也可写作 གཟུགས་ཁང།

དུང་རི་བ། དུང་དུང། མེ་ལ་མེད་ཤུགས་འབྱུང། 自然而成；自成

དུང་ལྷུར། གངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ཉེ་དུང་འབྱུར་ཞེས་ཀྱང་སྟུང། འདིར་

ལྷུག་བདུན། ལྷུག་ཐུ། བདུན་ཐུ། རོན་གཅིག་ནས་རོན་དགུའི་བར་དང།

དུས་རྒྱབས། གདབ་ཡས། བད་ཤེས། དེད་འདྲིན། ལུབ་ལུབ་རྒྱམས་
ཀྱང་བཙུའོ། ། 亿,也可写作 དུང་འབུར།

དུང་ཡག ཡ་ལ་ཤས་མི་མཛོན་པར་ཡལ་འགྲོ་བ་ཞེས་བཀྲལ་ཏེ་པལ་སྐད་དོ། གཏུག་
失;根除

དུངས་པ། སེམས་འབྲེང་བའི་དུངས་པ། 怀念;思念

དུད་ཀ དུ་བའི་མདོག ཅེས་པ། 烟色;似烟的颜色

དུད་འགྲོ། གནག་ཕྱགས་སོགས། 畜牲

དུད་པ། དུ་བའམ་སྐྱར་དུ་གྲག་པ། 1. 烟 2. 伏俯;鞠躬

དུན་ལས། ཕྱི་རྟོགས་སུ་རིན་ཆེན་སྐྱར་ཡོང་གི་མིང་དུ་བཤད་ཅིང་འདུན་ལས་སུ་
བྱིས་པའང་ཡོད། 孔雀石(珍宝名),也可写作 འདུན་ལས།

དུབ་པ། དལ་བ། 疲劳;疲乏

དུམ་པ། རྒྱུགས་བམ་གྱི་དུམ་པ། 包;经书的卷帙

དུམ་བྱ། ཆ་ཤས། 渣;零块;零碎物;分子

དུར་ཁྱོད། རོ་གནས། 葬场;送尸场;坟墓

དུར་བ། ལྷ་རམ་པ་ལྷེ་ཆེ་མས་ཁྱད་པར་བ་དུ་སྤྱོ་ཞེས་པའི་བྱར་ཉམས་པ།
འདུལ་གཞུང་དུ་དུར་བ། ཀྱུ་ཤ རམ་པ། རྒྱམས་མིང་གི་རྒྱམ་གངས་སུ་
གསུངས་སོ། ། 1. 茆草 2. 野谷草 དུར་བ། ཀྱུ་ཤ རམ་པ།

དུར་བྱ། ཕྱི་རྟོག་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་དོད་སོ་སོར་ཡོད་
པས་མིན་པ་འདྲའོ། ། 食尸鸟;鸱

དུར་བྱིད། ཐར་བྱ་སྤྱེ་ཚུལ་དང་འདྲ་ཞིང་རིགས་གསུམ་ཡོད་དོ། ། 离娄
(药名)

དུལ་བ། བསྐྱུན་པ། 驯顺;柔顺;调伏

- དུས་ཚྭ་། མ་གཤམ་རྩི་དུས་ཚྭ་། 节筵；年筵
- དུས་པོ་ཆེ། འཛིན་པ་ཆེ་བའི་བད། 吝嗇(旧词)
- དུས་བྱས། ཤི་བ། 去世；死亡
- དུས་སྒྲིབ། ལུག་སྐྱེས་པ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཆར་བཏགས་པ།
时间的配合(如十二宫等)
- དུས་ཆིགས། དཔྱིད་དབྱར་ཚྭ་དགུན་གྱི་དུས་ཉི་དཔྱེ་ཚུལ་མང། 季节
དེ། སྤམ་ཅུ་བར། ཐ་སྙད་དབང་དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །དངོས་པོའི་དབང་གིས་
བཞི་རུ་འགྱུར། །དུས་ཀྱི་དབང་དུ་གཉིས་ཡིན་ན། །ཞེས་པ་ལྟར་དོན་དགུ་ལ་
འཇུག་ཅིང་དེ་ཀ་དེ་ལྟར་དེ་མ་ཐག་སྐྱེས་ཀྱང་མཆོན། 彼；那个；它
- དེ་ཉིད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་བསྒྲུས་པ་ལྟེ་གནས་ལུགས། 1. 真性；
真实义 2. 那个；他自己 དེ་ཁོ་ན་ཉིད།
- དེ་འདྲིག དེ་མ་འདྲིག འབྲལ་ལམ་དེ་མ་ཐག་གི་བད་རྟིང། 即刻；马上
- དེ་མ། ལྷ། 雉；野鸡
- དེ་མ། དགོས་བའི་བད། 必要(旧词)
- དེ་ལྷ། དེ་བ། རྩུ་ཤིང་གི་རིགས་གསུམ་ལས་མཐིས་ཆད་སེལ་བར་བསྐྱགས་
ས། 1. 治胆热的药
- དེ་ལྷ། རི་རྩུང། 丘陵；小山
- དེ་ལྷ་བསད། གསོད་གྲབས་ཀྱི་བད། 几乎被杀(旧词)
- དེང། དེ་རིང་གི་བསྒྲུས་ཆིག མཇུག་པ་ལྟར་། དེ་རིང་། (的省词)
- དེངས་པ། ཟད་པ་འམ་རྟིངས་པ། 完；陈旧
- དེད་དཔོན། ཆོང་དཔོན། 船长；经理
- དེན་པོ། ཤེས་རབ་བྱེད་པ་ལས། མི་ལ་ཀྱལ་ཀ་བྱེད་པ་དེན་པོ་འམ་ཐེན་རང་།

ཞེས་གསུངས་སོ། ། 一种魔鬼

དེབ། རྩེབ། རྩེགས་བུ་རྩེ་དབ་ཡིག་དང་ཤོག་རྩེབ་ཅེས་པ་རྩ་བུར། ། 卷

帙;本子;册子 དབ་ཡིག ཤོག་རྩེབ།

དབ་ཐེར། རྩ་རྒྱས་ཡིག། 史册;历史书籍

དེས་ན། རྒྱུ་མཚན། 因此;所以;是故;以是

དེས་པ། རྒྱུད་འཇམ་པ། 正直;温恭

ད། དར། ཆའམ་གཉིས་གྱི་མིང་། 双;对;两;二

དཤོན། ཐོར་ཅག བཞེས་པ། 发髻

དག་ལ། གལ་ཆེན། 重要

དོད་མ། བཅུ་ཕྱེད གཏུགས་པ། 管理;收拾

དམ་དྲུག་། མཚན་མ། 晚间;夜

དེ་ཟེར། དེ་མཆིང་བུའི་བཅུ་དྲུག་། 假宝石(旧词)

དར་རྒྱུ། གར་མཁའ་གྱི་ར་བ། 舞场;戏院

དེ་མི། འདྲ་མི། འཇུགས་ཀྱི་འམ་ཁྱེགས་ཏེ་དོ་ལ་ཞེས་པ་བྱུར་ཉམས་པའོ། །

轿子或抬架

དོ་པལ། ཐེང་བ། 项珠

དོག་པ། རྩེ་མ། 穗;子苞;谷穗

དོག་མ། མི་གྱུར་ལས་སའི་ཞེས་དང་མཐུན་གྱི་བཅུ་རྩིང་དུ་བཤད། 1. 土地
(尊称) 2. 前面(旧词)

དོག་མོ། ས་ཁད་ཆུང་བ། 窄狭;狭小

དོག་ལེ། ཟངས་པ། 锅

དོགས་པ། ཐེ་ཆོམ་རྩེ་ཕྱིས་གྱི་འགས་ད་ཡིག་འཕུལ་དུ་མི་འཁུལ་བའི་བཅུ་རྩིང་།

རྟོགས་ཞེས་འབྲི་མོད། དེ་ལྟར་ན་གོས་མོད་འོག་མོག་དོང་སོགས་ལའང་བ་བྱུར་
འདོགས་དགོས་བར་ཐལ་བས་མི་ལྷགས་སོ། ། 顾虑；疑虑；怀疑

དོང་། འོབས། 地洞；地坑

དོང་ག རྫོང་ཆེ་སར་བྱེ་ཞིང་མཆེན་དུག་ལྷོང་བའི་ཤིང་ཞིག་གོ། ། 牙皂(热带
药树名)

དོང་བ། མདའ་ཤུབས། 箭筒；箭套

དོང་ཅེ། ཟངས་ཀྱི་དོང་ཅེ། 钱币；铜钱

དོད། ཆབ། 代替品；顶替

དོན། གཉེན་ཅ། 1. 事；事情 2. 意义

དོན་གཉེན། འདུན་པ། 1. 从事；致志 2. 管事者

དོན་མཐུན། ཆོང་བ། 经营者；商人

དོན་དམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། 胜义；真的；真谛

དོན་པོ། གནད། 重要性；要点；要害

དོམ། གཞན་དགོས་ཀྱི་བྱ་ཁོན་དང་གཅན་གཟན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་གོ། ། 1. 账
债 2. 熊；黄熊

དོར་བྱང་། ཀླང་ནམ། 裤子

དོལ། ཉ་ཀྱ། 鱼网；网罗

དོལ་ཆོད། ཆམ་ཆམ་མེད་པའམ་རྟག་དུ་འབད་པ། 1. 不踌躇；勇往
2. 奋勉；经常努力

དོས་དྲག ཉ་ཅང་གྲེལ་བའམ་ཤིན་དུ་འཆབས་པ། 匆忙；很忙

ད

དུ་བྱུག ཁུང་དུས་ལ་མ་ཤི་བའི་བྱ་ཉྱེ་རིན་ཆེན་གཉེན་མཛོད་དུ་རྫོགས་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་།

ཨ་ལ་ཤས་དུ་ཐུག་ལ་འཇུན་མའི་བྱ་དང་ནལ་བྱ་བེར་བའང་ཡོད་བེར་ཏེ་བརྟག
孤儿

དུ་བ། རི་སྤྱུས་ཤོད་དང་། ཞིང་སྤྱུས་གཡུང་སྤེ་མེ་རྟག་དཀར་ལ་འབྲས་བྱ་བྱི་རུ་
སྤངས་འདྲ། གཡུར་བྱ་བ། འབྲོམ་ཅི། ལུ་ལུ་སྤགས་མིང་གི་རྣམ་གངས་
ས། ། 南星(药名)གཡུར་བྱ་བ། འབྲོམ་ཅི། ལུ་ལུ།

དུགས་པ། བོད་བྱི་རུས་ཤིག �达布(西藏的姓氏及地名)

དུངས་མ། སྤྱིང་བོའམ་བཅུད། 精花；中心；主要

ད

ད་ཡད། ཨ་ལ་ཤས་སྒྲི་རགས་སུ་བཤད་མོད་ཡད་བྱ་དུ་བ་ཅན་ཏེ་སྤེ་མེ་ལྟ་བུའི་
སྤོད་ཅིག་གོ། 口袋

ད་བ། བར་མེང་བོ་སྤེ་ཁ་ཅིག་གིས་དུ་བ་དང་མི་ནོར་ཆེད་དུ་བ་ཞེས་འབྱེའོ། །

1. 网；格子 2. 颈珠；项珠 ད་བ། ད་བ།

ད་མ། སྐར་ཁུང་། 窗；格子窗

དག ནད་ལས་གྲོལ་བ། 愈；瘥；病复原

དག་བྱལ། སྤྱབས་ཆལ། 武力；威武；强力；威力；力量

དགས། ཐལ་བ། 太；过与

དང་དོན། གཞན་དུ་འདྲིན་དགོས་པ། 不了义(佛语)；暗示

དང་མོ། ཡུལ་མེད་པ། 正直；端；老实；不歪曲；不假

དང་སྤྱིང་། དགེ་སྤྱིང་། 仙人；沙门

དན་པ། མི་བརྗེད་པ། 记忆

དབ། ཁང་བའི་ལུམ། 术；椽；屋椽

དལ་བོ། མིང་བོ། 兄长；兄(指妹的兄)

- དྲི། བརྗམ་བྱ། 气味
- དྲིང་བ། དྲི་མེ་ཞིས་པ། 恶臭；臭味
- དྲི་ཕྱ། གཅིན། 小便
- དྲི་ཆེན། ཐུ་ས། 大便
- དྲི་མ། དག་བྱའི་དྲི་མ། 垢积
- དྲི་གཙང་ཁང་། ལྷ་ཁང་། 净房；香室；佛堂
- དྲི་བཞོན། རྒྱང་། 风；气
- དྲི་བ། མཆིམས་མཛོད་ལས། དྲི་བ་ནི་བར་གྱིད་དང་། ལྷའི་རྩ་མ་ཕྱེད་པ་
གཉིས་ལས་དང་བ་ནི་འགྲོ་བས་མ་བཅུས་ལ། ཐུ་མ་ནི་ལྷ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ། 吃气味者；干闼婆（佛语）
- དྲིང་མི་འཛོག་ གཞན་གྱི་སྟོབས་ལ་མི་ལྟ་བུའམ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ། 不依
附别人；自立；有主见
- དྲིན། སན་པ། 恩；恩惠；好处
- དྲིལ་བ། རྩ་མ། 铃（乐器）
- བྱ་བ། བྱ་བ། སྒྲུང་པའི་གོང་བྱ་ལྟེ་གྲུ་གུའང་འབད། 球；线球 སྒྲུ་གྲུ
- བྱང་། མདུན། 前；跟前；前面
- བྱང་ཡིག་ ཡི་ཞེ་བ། 书记；秘书；记室
- བྱང་ས། ཙ་བ། 根子；根本
- བྱམས་པ། ཆག་པ། 破烂
- བྱས་མ། ཐུགས་ཀྱི་རྩས་མ། 牲畜的胎衣
- དྲི། སྐར་མ། 张宿（星名）
- དྲི་བྱ། དྲིལ། བཞོན་པ་ཕྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལྟེ་ནོར་བུ་ལྟ་བུས་དྲིལ་ཞེས་འབྱུང་།

骡

- རྒྱུ་རྩོག་ ལྷན་རིང་ཁྲ་ཐོ་དང་གྲུམ་ཅོ། 载毛垫褥；坐垫；花长垫
- རྒྱག་ནད། རྒྱང་བད་འབྲེས་པའི་ནད། 中风；痰症；风痰相杂的病
- རྒྱག་བ། ཟིའམ་བྱི་མ། 1. 垢痂 2. 油漆
- རྒྱགས་བ། ང་རྒྱལ། 自大；自高；骄傲
- རྒྱད་པོ། མ་ལུལ་བ། 粗野者；末驯顺者
- རྒྱད་མོ། གཅན་གཟན་རྒྱད་མོ་ལ་ཨ་ལ་གས་འབྲེད་ཅེས་བྲིས་པ་མིན་ནོ། །

熊；人熊

- རྒྱས་མ། ལ། 马兰
- རྒྱ་བཏབ། ལམ་ར་སྒྲལ་བ། 打尖；旅行时路上煮茶休息
- རྒྱགས། ཁྲར་པོ། 包裹；驮子；背架
- རྒྱད། ཆོད་དམ་ཆ་རིག་ 温度；温暖；温热
- རྒྱད་བ། ཉུལ་མ། 巡查者；巡逻；巡哨
- རྒྱན་པོ། ཆ་སྒྲབས། 温暖；温热；热潮

𠵿

- རྒྱང་། ཏ་འཛོགས་པའི་རྒྱང་། 拴马的绳；绳架；挡绳
- རྒྱབ་ཆལ། འགྲེལ་བ། 跌倒；摔倒
- རྒྱབ་ཞོགས། ཉུང་ལངས་པ་ཉེ་བཅའ་ཤོག་དང་གདབ་ཤོག་རྒྱ་འབྲི་བ་ནི་དོན་ལ་
མ་ཞུགས་པར་མཛོན། 紧张；张惶；纷扰，也可写作 བཅའ་ཤོག 或
གདབ་ཤོག
- རྒྱགས། ཟད་པའམ་གརྒྱགས་པ། 完；完尽；遇到；到极点
- རྒྱམ་པོ། བཅད་པ། 截断者；秃者

རྩལ། མི་གྲུ་ལས་རྩལ་མི་ཞེས་པ་བྱུར་ཆག་པས་རྩལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

· 尘; 灰

རྩལ་ཕྱ་རབ། རྩལ་ཕྱ་ན། རྩལ་ཕྱ་མོ། འདིག་ཉིན་བཞག་པ་དང་གདགས་པ་ལས། རྩལ་ཕྱ་རབ་བདུན་ལ་ནི་རྩལ་ཕྱ་མོ་གཅིག་གོ། རྩལ་ཕྱ་མོ་བདུན་ལ་ནི་ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་གཅིག་གོ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་གྱི་བཞི་བརྒྱ་ཙ་དགའི་ཆ་གཅིག་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། ། 微尘; 极微; 原子

རྟེ་འགག་ བད་ཀྱི་རིགས། 小便结; 小便阻塞(病名)

རྟེ་བྱ། རྟེ་ཆུང་བ། 小石子

རྟེ། རྟེ་བ། 石头

རྟེ་རྩུར། ཁ་དྲག་མ་དེས་པ་རྟེ་ཆུར་དང་རྩུགས་མཐུན་པའི་རྟེ་རྩུན་ཞིག་གོ། མ་
药

རྟེ་རྩེ། ལ་ལམ། 金刚; 钻石

རྟེ་རྩུས་མཆོག་ བམེད་ན་བྱ་གྲོད་ཀྱི་སྤྱ་ཉུར་འབྱུང་བ་བཅུད་ན་རྩུས་པ་འདྲ་བ་གོས་
འཐག་རྩུར་རུང་བ་ཞིག་གོ། བམེད་ན་བྱ་གྲོད་ཀྱི་སྤྱ་ཉུར་འབྱུང་བ་བཅུད་ན་རྩུས་པ་འདྲ་བ་གོས་
毛一样, 咀嚼时象筋一样, 可以织作衣服

རྟེ་ཉིང་། སྤྱོད་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པས། རྟེ་ཉིང་པོ་ནི་ཁ་དྲག་དམར་
པོ། །ཞེས་དང་། པུ་ཆེན་ཆུ་ཁྲིམས་སྤྱབས་ཀྱིས། རྟེ་ཉིང་པོ་ནི་མཆད་
ཡིན་གསུངས་ཉི་གསེ་རིག་ལས་བཤད་ཆུ་དང་མི་གཅིག་གོ། རྟེ་ཉིང་པོ་ནི་མཆད་

རྟེ་བལ། བྱ་རྟེ་འམ་ཁྱད་རྟེ་ཉིང་བཞེགས་པས་རྟེ་ཞོར་འཁྱར་བ་དེའོ། ། 石灰;
石灰石

རྟེ་བ། རྟེ། 石头

རྟེ་རྩུས། དབྱིབས་ཏ་ཤིག་འདྲ་བ་སྤྱོད་ཏི་མན་མ་པའི་རྟེ་རྩུན་ཞིག་གོ། རྟེ་རྩུས་

(矿药)

- རྟོག་པ། རྟང་པའི་རྟོག་པ། 踢；以脚踢(指人)
- རྟོག་པོ། རྟོང་བུའི་རྟོག་པོ། 丸；颗粒；弹
- རྟོལ་ཆོས། རྩོང་ཆོས་སམ་ཏང་རལ། 邪教；粗俗的道门
- རྟོས་པ། གཞུགས་ནི་དབུ་བ་རྟོས་པ་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྟུའི་དབུ་བ་འཕུར་བ་
དང་། ལུས་ཆེ་བ་དང་གཙུག་པ་ལ་རྟོས་ཆེ་བེར་བའང་མཚན་ཞིང་། འདི་ལ་
གརྟོས་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད། 1. 水沫翻腾 2. 担负重 3. 侵害 རྟོས་ཆེ།
གརྟོས།

ལྷ

- ལྷ་ལྷི། མཚན་ལྷས། 丝环；天花板上的流苏(一种供品)
- ལྷག་བྱ། ལྷག་ཆལ། འདག་བྱ། འདག་ཆལ། འདག་ལྷས། ལྷས་
ཆལ་ཏེ་ལྷས་ལྷས། 1. 一种豆类 2. 浴物；肥皂类
- ལྷག་ལྷེག། གཡོ་བ། 摆动
- ལྷང་། ཆད་ལང་བ། 足够；够数
- ལྷང་ལྷོ་སྒྲ། མེང་གེ་ཤ་ར་ལྷའི་བར་རྟིང་ལྷེ་ལྷང་གོ་སྒྲའང་བེར། 狮(旧词)，
也可写作 ལྷང་གོ་སྒྲ།
- ལྷང་ཆད། ལེབ། 章；卷
- ལྷད། ལྷགས་ཀྱི་ལྷད། ；嚼
- ལྷན། ཡོད་པ། 具有；有
- ལྷན་བྱ། ལྷན་བྱ་མེ་ལྷེར། 萤火虫
- ལྷབ་ལྷབ། ལྷ་མ་ཤབ་ཤབ་རུ་ཡོད་པ་དང་རྩི་ང་བའི་ལྷམ་བྱ་ཞེས་སུ་བཀྲལ།
1. 叶子稀疏 2. 一种有臭味之草

ལྷན་བ། ལྷན་གཤེར་བ་ཉི་ཅུ་གྲུ་དུ་གྲེན་པའི་མིང་དུ་བཤད། 1. 以水润
潮 2. 呆子

ལྷས། ལྷས། ལྷས་པའི་བད་རྟིང་། 遗留(旧词)

ལྷིང་ཁང་། བསལ་ཁང་། 凉亭；凉棚

ལྷོར་བ། འབྲུག་སྐད་ལྟ་བུའི་གྲེ་ཁྱད་པར་དང་བྱམ་པའི་ལྟ་བ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་
གཉིས་ཀར་འབྲུག་1. 鸣(如虫)；响(如雷) 2. 突出；凸出；鼓出

ལྷམ་ལྷག་ ལྷ་རྩེ་ཆད་པའི་ཡུལ་ནས་སྐྱེ་བ་ཤིང་བོ་དཀར་ལ་སྤྱོ་མདངས་ཅན་མེ་རྟག་
དཀར་བོ་གང་བྱ་མེར་པོ་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱིལ་དང་བྱ་འཕུར་ལེབ་དང་ཕུར་ལེབ་
ཀྱང་བྱེད། 椰子(热带植物,) ཀྱིལ་བྱ་འཕུར་ལེབ། ཕུར་ལེབ།

ལྷམ་བྱ། ལྷའི་ལྷམ་བྱ། 野草

ལྷམ་ར། ལྷེད་ཆལ། 园；花园；园林

ལྷར། ལྷ་ཡིས་ལྷར། 被水泡烂

ལྷར་ལྷར། ལྷ་འཕྱོ་བའི་ལྷར་ལྷར། 倾水声；啍噜噜声

ལྷེ། མིང་གི་ལྷེ་ཞེས་འབྲུང་ལྷེ་ཁྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན་ཞེས་པས་མཆོད། 加在西藏
古时人名上的附字，如 ཁྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན།

ལྷེ་ག། ལྷག་པ་ལྷེ་འདག་གུ་དང་འདི་གུ་ཡང་བྱེད། 1. 粥；汁 2. 膏药，也
叫做 འདག་ག། 及 འདི་ག།

ལྷེ་མིག་ ལྷ་ལྷགས་འབྱེད་བྱེད་དེ་ལྷེ་མིག་ཀྱང་འཐད། 钥匙，也写作 ལྷེ་ལྷ་
མིག་

ལྷེ་བྱ། འབྲུག་ཁམས་སྤུལ་གྱི་སྤྲན་རྟིག་ལས། སྤྲ་ཅོག་ལ་སོགས་པ་རྒྱམས་གྱིས་སྤྲ་
སྤྲམ་ལྷེ་བྱ་ཞེས་བསྐྱར་པ་ནི་གངས་ཅན་བོད་ཡུལ་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་མ་དར་
བའི་ཤང་རྩལ་ཏུ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ལྷེ་བྱ་བོད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱངས་བྱེད་བའི་ལྷེ་བྱ་དེ་

ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ཕྱི་བ་རྒྱགས་པ་འཇམ་བསྐྱལ་བར་གྲགས་པ་འདི་ཡིན། དེས་ན་གསལ་ཆོག་གྲུང་འདི་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་བཤད་དོ། ། 西藏古时的原始宗教之一

ཐེབས། ཅིག་པ། 壁；墙

ཐེམ་སྒྲུ། འབག་སྒྲུ། 塑像

ཐེམ་ཐེམ། ཅུང་བྱད་བསྐྱོད་པ། 闪动；飘飘

ཐེམ་པོ། གསེར་ཐེང་ལས། ཐེམ་པོ་འཇམ་ཐེའུའི་ངག་ནི་འཁྱོག་པོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། 不正直；不诚实；作伪；歪曲

ཐེར་པོ། གཟུགས་བརྟན་ནམ་འདྲ་ཅག་影像；形像；票本；模型

ཐེག་པ། ཐེ་དད་ལས་ལོག་པ། 相反；相违

ཐེང་ཕྱིས། ཐུ་བའི་དྲང་སྤྱང་ཞིག་外教的仙人名

ཐེང་རྩོས། མདོག་དམར་མེར་ཐུ་ཐི་ལས་ཀྱང་དྲི་རན་སྤྱོད་གཞག་པ་ལ་མན་པའི་རྩོ་ཐུན་ཞིག་གོ། 雄黄（药名）

ཐེངས་པ། མིག་ལོང་པ། 瞎子

ཐེན། དྲིས་ལན་བཏབ་པ། 答覆；答覆问题

ཐེམ་པོ། འབྲུམ་པོ། 流氓；二流子

ཐ

ཐུང་ག། ཁྲོས་པ། 恨；忿怒；恼怒

ཐུར་མ། ཐྱིང་མེད། 怯懦；懦夫

ཐུག་ཏྱ་ཅན། ཉམ་ན་ཅན། 邪见者；见解错误者

ཐུག་པ། འབྲུ་རྩ་ཅན་དང་ཉེས་པ། 1. 蝎子 2. 恶；罪恶；过恶

ཐུགས་མཛུབ། ཐུག་ཀྱི་ཐུགས་མཛུབ། 恶指（指语）

ཕྱིངས། དབུས་སམ་དབྱིལ་རྟེ། ལྷ་ཕྱིངས་དང་ཆོས་ཕྱིངས་ཞེས་པས་མཆོན།

中心；中央

ལྷག་ལྷ། ལྷག་པ། མངོས་པའམ་ཡིད་འོང་། 美丽；可爱

ལྷག་བཟུལ། ཏུལ། 苦；痛苦

ལྷམ་པ། བྱིམ་གྱི་བད། 家；家宅（旧词）

ལུད། གས་གྱི་ལུད། 褶褶；衣褶

ལྷ། ལྷ་བ། ལྷེ་ཆན། རིགས་སམ་ཕྱོགས་རྟེ་ལྷེ་བ་ཞེས་པ་གྲང་བྱིམ་དང་།

ལྷེ་ཞེས་པའི་བྱ་ཡང་མཆོན། 部份；类 ལྷ་བ། ལྷེ།

ལྷ་རྩྭ་ད། དམ་ཆོས། 藏（如佛经的三藏）

ལྷེ་གཟར། ཇལ་ལ་གས་ཡུལ་ལྷེ་འབྲུག་པ་ཞེས་ཟེར་རྟེ་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་སྤྱ་
བདེ་གཟར་ཞེས་བྱང་འབྲུང་། 地方战乱；秩序混乱，也可写作 བདེ་
གཟར།

ལྷེ་བཞུར། རིག་གནས་རྒྱང་བ་ལྷའི་ལྷེ་བཞུར། 谐声学（指教五种学术
的一种）

ལྷེ་རམ། ལྷོད། 碟；盘

ལྷེ་རམ། ཕུའི་ལྷེ་རམ། 1. 爪 2. 卷柏（药名）

ལྷེ་བུ། ལྷོན་ཤིང་གི་ལྷེ་བུ། 干；茎

ལྷེ་ས་གྲོགས། བན་གྲོགས་རྟེ་ལྷེ་ས་ལ་ས་དྲག་མེད་པའང་སྤྱང་། 朋友；
助伴

ལྷམ། ལྷོག་ཆགས་ལྷོག་པའི་སྒྲ་དང་བྱི་ཆིངས་གཉིས་ཀར་འབྲུག་མོད། ལྷེ་མ་ལ་
དཔེ་དག་པ་རྣམས་སྤྱ་ལྷམ་ཞེས་བྱིས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། ། 1. 蜘蛛 2. 总
括，后者也作 ལྷམས།

སྒྲུམ་པ། བྲིམས་ཀྱི་སྒྲུམ་པ། 戒規

སྒྲུར། ཟུག་པའི་སྒྲུར། 调和；調料

གད

གདགས་པ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་གདགས་པ། 施設論(經名)

གདགས་སྒྲིབ། ཉིན་མཚན་དང་ཉིན་སྒྲིབ་དང་ཡན་མན་སྒྲིབ་ལ་འཇུག་པར་

བཤད། 1. 晝夜 2. 陰陽(面) 3. 上下

གདང། བླས་ཀྱི་གདང། 架；梯層；階梯

གདངས། མྱད་ཀྱི་གདངས། 声調；聲音

གདན། གདིང་བྱ། 毡；墊子

གདབ་པ། ལུག་ཕན། 嫩枝

གདམ་ག འདམ་ག མང་བའི་ནང་ནས་བསལ་བ། 选择；挑選

གདམ་ང། འདམ་ང། གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཚག་པའི་དོན་ཏེ་སྤྲོ་བྱན་དུ་

བདམ་ང་ཞེས་འབྱུང། 随意；任意；随心所欲

གདམ་པ། ཐུང་མགོ་དང་སི་དུས་བཞེད་མོད། རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་དང་

ངག་སྒྲོན་སྒྲིབ་སྤྲོ་བྱན་དག་ལ་ས་དུག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དར་ས་

ཆེའོ། 教誡；訓示

གདམ་པོ། རྒྱན་མའི་གདམ་པོ། 賊的証人

གདའ། ཡོད་པའི་ཞེས། 有(尊称)

གདར། མར་བྱད་ཀྱི་གདར། 酥糕块；酪酥糕点

གདས། སྤྲོ་བའམ་ཁྱས་པའི་བད། 说；陈述(旧词)

གདུབ། རྒྱང་ལག་གི་བྱན་ཆ་ཉི་ཡི་གེ་བསྟུས་པའི་ཆེ་ལག་གདུབ་རྒྱང་གདུབ་ཅེས་

ཟེར། 钏；环；鐲 ལག་གདུབ། རྒྱང་གདུབ།

གདུག་པ། མི་སྲུང་པ། 横暴；恶毒；残忍；残暴

གདུགས། ཚ་སྦྱབ་དང་ཉི་མ་དང་ཉིན་མོ་གསུམ་གར་འདུག། 1. 伞 2. 太阳

3. 尽

གདུགས་ཚོད། བྱང་ཚོགས། 午饭

གདུང་རྒྱུ། རིགས་རྒྱུ། 世系；血统

གདུང་མ། ཁང་བའི་གདུང་མ། 梁

གདུབ་ཀོར། བྱན། 钏；镯

གདུལ་བ། གདུལ་བྱ། 所治者；教育的对象；所化

གདེང་། སྤོབས་པ། 英勇；刚毅；辩才

གདེངས་ཀ། སྤུལ་བྱི་གདེངས་ཀ། 饰品

གདེངས་ཅན། ལྷ། 龙

གདོང་བ། བྱད། 面；脸

གདོད་མ། མོག་མ། 最初；太古；原始

གདོན། འབྱུང་བའི་གདོན། 鬼魅

གདོན་མི་བླ། ཐེ་ཚམ་མེད་པ། 无疑；无疑义

གདོལ་བ། རིགས་ཐ་ཤལ། 戊陀罗（印度四种阶级之一）

གདོས་པ། ཟ་མ་ཉོག་གི་མཆན་པུར། ཀཾ་རྒྱ་ར་ཞེས་པའི་སྤྱ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱང་གཡོར་ཐོགས་པ་ཞེས་པར་བསྐྱར། ཟ་མ་ཉོག་བཞོད་པ་ན་གདོས་པ་འཛིན་པར་བསྐྱར་འདུག བྱའི་དར་བོ་འཛིན་པའི་མིང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། 桅杆；挂帆处 རྒྱང་གཡོར་ཐོགས་པ།

གདོས་བྱ། མིང་བྱ་ལས་བྱས་པ་རྒྱ་ཚོད་བྱི་ཕྱོད་འདྲ་བ་ཞེས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་ཉི་དགེ་སྦྱང་བསམ་གཏན་པ་གཉིད་སྦྱང་བྱེད། 一种小木器（比

丘静坐时防睡之物)

བད

བདག་རང་། 我；自己

བདའ་བ། ཞིམ་པ། 美味；适口

བདར་ཤ། བཏྱག་དབྱད་ཞིབ་མ། 细察；审思

བདུག་པ། སྒྲོ་ས་ཀྱི་བདུག་པ། 1. 熏 2. 熏香

བདུད། གཞན་འཕུལ་དབང་བྱེད། 魔；魔王；他化自在天(佛语)

བདུད་ཚི། ལྷ་འི་བདུང་བ། 甘露

བདེ་བ། ཆོར་བ་སིམ་པ། 快乐；安乐；快乐的感觉

བདེ་སྒྲག། ཟ་མ་རྟོག་གི་མཆན་བྱར། དེས་པར་ཞེས་པའམ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའམ་
ཐབས་ཟབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་གཟུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། 顺利，

མ

བདེ་ལེགས། བཏྱ་ཤིས། 善妙；福祉；吉祥

བདེ་གཤེགས། སངས་རྒྱས། 善逝；佛

བདེན། མད་པ། 真实；谛

བདེན་བྲལ། ལྷོ་རྩལ་མཆམས། 西南隅

བདོ་བ། མང་བའམ་ཡོད་པ། 有；多；增长；业富

བདོག་ཡོད་པ། 有；存在

བདོག་པ། རྫོང་རས། 财物

མད

མདག་མ། མེའི་མདག་མ། 余炉；火星

མདང་སྤུམ། སྤུ་ཞིན་གྱི་རྩལ་མ་རྩེ་མདང་ལ་ས་དྲག་གིས་པའང་ཡོད། 昨晚

མདང་། ས

མདངས། འོད་དང་བརྗེ་བའི་མདངས། 光彩；优待；当人

མདན་པ། འདན་པ། སྒྲིའི་གཏན་པ། 门门

མདའ། ཉག་ཕན་དང་ལུང་མདོ། 1. 箭 2. 河谷口；河的下游

མདའ་རྩ། ཞི་རྩུང་གིས་མདའ་རྩུག་གམ་ཁུམ་མདའ་རྩ་ཞེས་བྲམ། 1. 箭料
(箭竹) 2. 蔬菜名

མདའ་རྩུག། འོ་ལ་མ་སེ་དང་གཅིག་པར་བཤད་དེ། བྱང་ལུགས་པ་ནི་དམར་
རྩ་མགོ་ནག་ལ་ངོས་འཛིན། 赤豆(药名)

མདའ་ཡལ། ཁང་བའི་མདའ་ཡལ། 屋唐

མཐུང་། མཐོ། 矛；长枪

མཐུང་དོར། ཐུན་འབྱེད་པའི་བར། 赌博(旧词)

མཐུད་པ། དར་གྱི་མཐུད་པ། 结(绸子的结)

མཐུན། ནུང་། 前面；跟前

མཐུན་ན་འདོན། སྒྲན་པ། 大臣；宰相

མདེའུ། མདའ་ཅེའི་མདེའུ་ལ་རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་དུ་འདེའུ་ཞེས་འཁྲུལ་དུ་
བཞེད། 1. 子弹 2. 镞；箭头

མདོ། ལུང་བའི་མདོ། 1. 岔口 2. 合流处 3. 谷口

མདོག་ ཁ་དོག་ 颜色

མདོངས། ཐིག་ལེ་དང་ཐིག་སྒྲོངས་པ་གཉིས་ཀར་འབྲུག་ཅིང་ཐུ་མ་ལ་དཔལ་
བའི་མདོངས་དང་སྒྲོ་མདོངས་ཞེས་པས་མཆོན་ཞིང་། ཐུ་མ་ལ་སྒྲུ་ཐུན་དུ་སྒྲོངས་
གྱི་མཆན་བྱར། འདི་ལ་མདོངས་བྱས་པ་གྲིས་ནོར་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་ལ།
ཨ་ལ་ཤས། མདོངས་ནི་དཔལ་བ། ཞེས་བཀའ་བ་ནི་མདོངས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཏི་

ལ་རྒྱ་ཡིན་པ་མ་གཟིགས་པར་བཤད་དོ། | 1. 孔雀翎毛端的圆眼 2. 瞎

3. 外表；容貌

མདོངས་གསལ། དུང་གཏམ་དང་ངོ་དགའ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀར་འདུག་ཅིང་
དཔེ་དག་པ་འགར་མདོང་གསལ་དང་མདོངས་སལ་ཞེས་གྲང་འབྱུང་ངོ། |

1. 直言 2. 谀词；面谀，也可写作 མདོང་གསལ། མདོངས་སལ།

མདོམས། བྱེ་རྩི་གས་སྤྲོ་གས་སྤྲོ་འབྱུང་ཉེ་གསང་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ་དེང་སང་
འས་འཕུལ་འབྱི་གིན་འདུག བཟུང་；私处（生殖器）

མདོར་ན། བཙུས་ན། ཅེ་ན་；总而高之

མདོས། གཏོ་པའི་མདོས། ཅེ་ན་；一种送魔鬼的十字架

འད

འདབ་ཆགས། ཅུ། 禽；鸟类

འདང་། ཚད་མོངས་པ་དང་མཚོ་བསམ་ལ་འདང་རྒྱག་ཅེས་པའང་མཚོན་ཞིང་
ཨ་ལ་ཤས་འདིང་རྒྱག་ཅེས་བྲིས་པའི་ཁྲུངས་ཚེ། 1. 足够 2. 思量

འདད། འདུར་ཤིད། ཤི་བའི་དགེ་སྤྱབ་ཉེ་ལྷ་མ་ལ་ངག་ཟིན་སྤྲོས་ཀྱིས་
ཆེད་དུ་འཇུག་དུ་ཞེས་བཀའ་བཞི་མིན་ནོ། | རེ་སྤྱོད་；丧祭

འདབ་གཤོག་ གཤོག་པ། རྩུག་

འདབས། འགབ། འདབ་；附近；近旁；旁边；下面

འདམ། འཇིམ་པ། འདམ་；泥；泞泥

འདམ་བག་ འཇིམ་པ། འདམ་；泞泥

འདམ་བུ་ཀ་ར། རྩུ་ལས་སྒྲིས་པ་སྤྱོད་བུ་ཁོང་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་རམ་བུ་དང་འདུ་བ་སྤྱོད་
བུས་རྩུ་མིང་འབྱུང་དུ་རྩུང་བའོ། | རྩུ་；三棱草

འདར་བ། གཡོ་བ། རེ་སྤྱོད་；战栗；颤动

- འདལ་བ། དལ་ཐོར་གནས་པ། 安闭；闭住
- འདས། ཐལ་ཐིན་པ། 1. 越过；超过 2. 过去；逝去
- འདི། ཚིག་ཐད། 这（代名词）
- འདུ་མྱོ། རྩོམ་ཐལ། 集存物；财物
- འདུ་འཇི། ཐུ་ཐ་ཐང་ཐོན་ལང་ཐང་། 繁华；噪；多人的噪声
- འདུ་ཐུད། འདུ་ཐེས། ཐུང་ཐ་ཐུན་རབ་ཐུད་ལས། ཚེར་བ་དང་འདུ་ཐེས་
ལས་གཞན་པ་ཐེམས་ལས་ཐུང་བའི་ཚས་རྩམས་དང་། ཐེམས་དང་ཐུན་པ་མ་
ཡིན་པ་རྩམས་སོ། །ཐེས་དང་། འདུ་ཐེས་གང་ཐེན། ཐུལ་ལ་མཚན་མར་
འཛིན་པའོ། །ཐེས་གསུངས་སོ། ། 行；行为；作为
- འདུད་པ། ཐུས་པ། 敬礼鞠躬；恭敬
- འདུན། ཐེ་བའི་འདུན། 丧服；孝服
- འདུན་ཁང་། འདུག་གནས། 住屋；住处
- འདུན་པ། ཐེས་པ། 欲；愿望；佩服；信解；信仰
- འདུན་མ། གཏམ་ཐུ་ཐུས་ཏེ་ཐས་འཐུལ་ཡང་ཡོད། 会议；议；谈话
- འདུན་ས། འདུ་བའི་གནས། 集会处；集聚处；场合
- འདུལ་བ། ཚས་ཐུ་འདུལ་བ། 戒律（佛经中的戒律）
- འདུས་པ། ཚེགས་པ། 相合；相会；结合；集体
- འདུས་བྱས། དེས་པ། 有为（佛语）；事物
- འདུས་མ་བྱས། དེས་ཐེད། 无为（佛语）；无物
- འདྲེ། ཐེར་བཞུ་བ། 烘；烤
- འདྲེམས་ཐུག བཞུགས་པ་འཇམ་འདམས་པ། 选举；选择
- འདྲོ་བ། ཏ། 马

འདོན། མོ་ཉ། 使者；使臣

འདོ་མེད། གཏད་མོ་མེད་པ་སྟེ་མས་འཕུལ་ལེགས་སྟམ། 无目的

འདོད་ཁམས། ཁམས་གསུམ་གྱི་འོག་མ། 欲界(佛经所说三界中的最下者)

འདོད་འབྲོ་མ། སྟད་འཚང་མ། 丛欲女；妓女

འདོད་ཆགས། སྤེད་པ། 贪；贪欲；贪爱

འདོད་ཡོན། གཟུགས་སྟོགས་ལ། 享受；妙欲(即色等五者)

འདོམ། ལག་པའི་དང་འཛིན་པའི་འདོམ། 1. 膀；托(两手伸直的长度) 2. 俱全

འདོལ་བ། ས་རུལ་ཞིབ་མ། 细尘

འད

འད་ཅོག གཟུགས་བརྟན། 像；影像

འད་བ། མཚུངས་པ། 似；像；相似

འདག་མཐིལ། ལག་མཐིལ་གྱི་བར། 手掌(旧词)

འདམ་པ། ཉུལ་མ། 巡查；巡逻；巡哨(旧词)

འདྲིས། མཁས་པ། 习惯；熟悉；惯熟的

འདུབས། རྩ་སྟེང་པའི་འདུབས། 新生肌肉

འདུམས། འཚོ་བའམ་ཐན་ཆེན་པོ། 1. 灾害 2. 大旱灾

འདུལ་བ། རུལ་བ། 腐烂；腐坏的

འདྲེ། ཡི་དུགས་རིགས། 鬼；饿鬼

འདྲེགས། མེས་ཚིག་འཁྱར་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ་ཡི་གེ་འདི་སྟན་གཞུང་རུ་སྟངས།

焦；烤焦

- འབྱེད། ཡ་ལ་ཤས་ཤེས་པའི་མིང་དུ་བཤད་པའི་ཁྲངས་ཚེ། 罪过
- འབྱེན་པ། ཐོན་པ། 引道者；道师；大师；祖师
- འབྱེན་མ། མ་ཚེགས། 混杂；杂的
- འབྱེས་མ། བསྐྱེས་པ། 混合者；相混者
- འབྱོབ་མྱོང། ཐོན་གྱི་དང་སྤང་ཞིག་ལྟེ་འབྱོབ་མྱོང་དང་འབྱོབ་པ་དུ་གྲིས་པའང་
མཐོང། 古仙人名，也可写作 འབྱོབ་མྱོང། འབྱོབ་པ།

བན

- བན། འཛད་པའི་བན། 语言；声音；信号
- བརྩལ། རག་ཟིན་དུ་ཕྱེ་མར་བརྩལ་བའི་མིང་དུ་བཤད་དེ་གརྩལ་དང་འབྱུག་པ་
གཅིག་གམ་བརྩག 研细；搗细
- བརྟེག་འཚོས། འབྱེལ་བའམ་ལྷུང་བ། 跌跤；跌倒
- བརྟོལ་གཏམ། འཆལ་གཏམ། 胡言；乱语
- བརྟོལ་ཐབས། ཚིག་ལུ་ལྷིབ་བམ་ཉ་ཉིག 口词不清

བལ

- བལྟེག རག་ཐོན་མཆན་སྤགས་སྤྱོས་ཡིས་བལྟེག་ཟེར་བ་བརྟག་ཅེ།
- བལྟེལ་ལྟོག རོ་དམ། 收藏；收拾；管理
- བལྟས་འཛོམས། དལལ་བ། 合众（佛经中的地狱名）
- བལྟས་དོན། ས་གཙོད། 略义；要义；要略；提纲
- བལྟས་པ། ལྟས་མིན་ཏེ་ད་ཡིག་གི་སྐབས་ས། ། 省略；不广；不业富

ན

ན། སྤང་གི་ན། 水草地

ན་གི། མི་ཆན་མེན་མ་རྟེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱར་ཇི་བ་ལ་མཁའོ། ། 螺壳

ན་ག། མོན་སྤན་གྱི་རིགས་ཤིག ། 一种豆子

ན་རྩང། གཞོན་རུ། 少年；童子

ན་བ། བད་ཀྱིས་ན་བ། 病；害病

ན་བྱན། དུང་དང་འབྲ་བའི་སྤྱག་ཆགས་ཤིག་དང་སྤྱག་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུག

1. 雾 2. 螺蛳

ན་མྱད། འབྲུལ་བར་འབྲུང་རྟེ་ན་ཆོད་སྤན་པ་རྟེ་ཕྱང་བ་འབྱིན་པའི་ཡན་ལག་མ་
ཆང་བ་ལ་བྱེད། 幼年(戒律术语)

ན་ཆོད། ལ་ཆོད། 年岁；年纪

ན་མ། རྟེ་བྱ་མ། རྟེ་བྱ་ལ། ལ་མཉམ་པ། 同岁；同庚

ན་བཟའ། གས་ཀྱི་ཞེས། 衣服(尊称)

ན་ར་ར། བྱར་དུ་ལྷགས་པའི་ན་ར་ར། 嘎喇喇(倾倒油；粥的声音)

ན་རམ། བ་ལས་སྦྱིས་པའི་རམ་པ། 野茆；生长在水草地上的茆草

ན་རེ་བ། རྒྱན་ཆགས་པ། 继续；常常

ན་ལེ་ཤམ། ས་བ་རིས་རྟེ་ལ་ལས་རི་མ་ཡོད་པ་ས་བ་རིས། མེད་པ་ན་ལེ་ཤམ་
བྱེད་ཞིང་ས་ཆོ་དང་རྫོད་སྤན་གྱི་ལ་མའང་བྱེད། 胡椒，也写作 ས་བ་རིས།
ན་ལེ་ཤམ། ས་ཆོ། རྫོད་སྤན་གྱི་ལ་མ།

ན་ས། བ་ཆོད། 年岁；年纪

ནག་ནོག་ རྩི་མ། 垢污；肮脏；污浊

ནག་པ། སྒར་མ། 角宿(星名)

ནགས། ཆལ། 森林；林

- ནང་། ཕྱི་ལྷོ། རྒྱ་ནང་། 内；里面
- ནང་ཁྲོལ། རྒྱ་ནང་། 内脏；肠
- ནང་བ། ལངས་ཀྱས་པ། 内教；佛教徒
- ནང་བྱན། འབངས་སམ་གཡོག་ཉེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་ཟེར་བའང་
མཆོད། 1. 仆；民 2. 深入；了解，也可写作 ནང་བྱན་ཆུད།
- ནང་ཆན། ནང་གསེལ། ནང་གསེས། རྒྱ་ནང་གསེལ་ཉེ་ཟེར་གཏོགས་ཀྱི་
མིང་། 内部；内中
- ནང་རྒྱལ། རྒྱ་ནང་། 以内；内脏
- ནངས། སྔན་གྱི་བད། 先；前（旧词）
- ནངས་པར། སྔ་དྲོ། 早晨；上午
- ནད་བྱ། ནད་གྱིས་ཉེན་པ། 患者；为病所苦者
- ནད་མ། སྤངས་འཛམས་ཀྱི་སྔ་སྤན་ཞིག་ཉེ་དྲིགས་གསུམ་ཡོད་དོ། ། 消肿
草药
- ནན་བྱུགས། མཐུས་འཕྱག་པ། 强夺；霸占
- ནན་ཏན། དེས་པར་རམ་ཤིན་དུ། 热忱；努力
- ནན་ཏུར། ནན་ཐུར། བམ་པོ་ལྟ་བུ་བར། ནན་ཏུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོག་
ཏུ་བཞག་ཅིང་བཤུང་བ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།
ཞེས་གསུངས་ཤིང་མི་གྱུར་ལས་ནན་ཏན་གྱི་བད་ཉིང་དུ་བཤད། 降级；降
低，也写 ནན་ཏུར། ནན་ཏན།
- ནབ་མོ། སྐར་མ། 井宿（星名）
- ནམ། མཚན་མོ། 夜；晚间
- ནམ་མཁའ། ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ནམ་ཁ་ཡང་འབྲི་

རུང་བར་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིག་རྩིང་མང་པོར་མཐོང་ངོ། ། 天空,也写作

ནམ་ག

ནམ་གྲ། སྐར་མ། 奎宿(星名)

ནམ་ཅན། གཅིགས་ཅན། 重要者;主要者

ནམ་འཕང་། མགོ་འཕང་ཉེ་གནམ་འཕང་ཡང་བེད། 声誉;人望,也可
写作 གནམ་འཕང་།

ནམ་མས། ལུལ་ངན། 阴务雾天;雾罩天气

ནམ་ཆོང་། ཁྱོག་རུས། 锁子骨;销骨

ནམ་ཞར། རྒྱུ་ཡང་གི་བར། 任何时候;永远;随时(旧词)

ནམ་ཞིག་ རྒྱུ་ཡང་། རུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏེ་བྱེད་མགོས་ནམས་ཞེས་འབྲིའོ། །
某时;终久;有一日;任何时;永远

ནམ་མྱོས། མཚན་མོ། 黄昏;晚

ནར་མ། ལྷན་པར། 常常;时常

ནར་མོ། དབྱིབས། 丛长

ནལ། ཁྱོ་ཤུག་རུས་གཅིག་པ་དང་། བད་རག་དང་འདྲ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་དོག་
རུང་བུད་མུག་ཤས་ཆེ་བ་གཉིས་ཀའི་མིང་། 1. 夫妇同姓 2. 一种红宝
石

ནལ་བྱ། རུས་གཅིག་པའི་ཁྱོ་ཤུག་གི་བྱ་ལ་གྲགས་མོད། འདུལ་བར་པ་ངོས་
བབྱང་མེད་པའི་བྱ་ལ་མ་གཞན་གྱི་རྒྱང་མ་དང་འགྲོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ་ལ་བེད།
1. 亲属相配所生的子 2. 私生子

ནལ་མ། སྒིང་བྱ་མ། 猫儿刺(一种刺灌木)

ནལ་བྲེ། ཁྱོགས་སམ་འཕུག་མུད། 瓢;搔痒具

ནས། འབྲུ་བྱེ་ཐག་པ་དེ་དང་། རྒྱུ་དབྱེ་ལ་བ་དང་དགར་ཐུང་གི་སྒྲ།

1. 青稞 2. 从；自

ནས་ཟན། ཐེན་མཆེལ་བ། 麻雀的别名

ནིམ་བ། ལྷག་ཤད་དམ་ཡུ་གུ་ཤིང་། 山豆根(药名)

ཏུ་པོ། གཏུང་། 弟弟

ཏུ་ཐི། བཅས་པའི་ཆང་གི་སྒྲིགས་མ་དང་ཉིང་ཁུའི་བན་རྟིང་། 1. 做成的
酒糟 2. 精华(旧词)

ཏུང་བ། ཏུར་བ། ཐི་ཏུར་ཏི་ཏུང་ཟད་ཏུར་བ་ལ་ཏུང་ཏུང་ཟེར་བའང་
མཆོན། 向后移动 ཏུང་ཏུང་།

ཏུབ། སང་བའམ་ཐིམ་པ་ཉེ་ཉི་མ་ཟེམ་ཕྱགས་ལ་ཏུབ་ཕྱགས་ཟེར་བས་དཔྱག
1. 隐没；淹没；没落；去了 2. 西；西面，如 ཏུབ་ཕྱགས་

ཏུབ་མོ། མཚན་མོ། 黑夜；夜晚

ཏུར་ཏུར་པོ། མངལ་དུ་མིར་ཆགས་པའི་ཐི་ནང་བཅས་པར་གྱིས་མ་ལྟ་བུར་ཏུར་
ཏི་ཞོ་ལྟ་བུར་འདུག་ལ་ཤར་མ་ཏུར་པའི་སྐབས་ཏི་བདུན་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྐབས་
སོ། །མཁན་པོ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་མདོ་བདུས་སྐགས་སུ། འདི་བདུན་ཕྱག་དང་
པའི་སྐབས་ལ་བཞག་ནས་ཡུངས་ཀར་ཅམ་གྱི་དུས། ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ་། །
胎儿发育情况之一(两周时)

ཏེ་ཁྲོ་ཏ། ཏུ་ཁྲོ་རྒྱའི་བྱར་ཏུང་ཉམས་པ་ཉེ་ཏུ་གར་སྐགས་སུ་ཡོད་པའི་ཤིང་སྤང་
ཆེན་པོ་ཞིག་སོ། ། 一种热带香果树；即尼枸卢陀树(产于印度)

ཏེ་ཏེ་མོ། ཞེ་རྒྱུང་གིས་པའི་སྤང་མར་བཤད་དེ་ཏེ་ཏེ་ཡང་ཟེར། 姑母；姨母
ཏེ་ཏེ།

ཏེ་ཏུ་ལེ། སྤེ་མང་ཉེ་ལེ་གུར་ལས་ན་གུ་ལ་བྱར་ཆག་པར་གསུངས། 黄鼠狼；

ན་ཐུང་། མདེའུའི་བད། 箭镞；箭头；子弹（旧词）

ན་ཅ། ཡི་གེའི་ན་ཅུ་ལ་ཐ་ཅུའམ་ན་ཅོའང་ཟེར་མཉན་རི་དྭགས་ན་བའི་རུ་དང་
མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་མངོན། 字的第四母音符号(ེ)，
也可写作 ཐ་ཅ། ན་ཅོ།

ན་ཤལ། ན་མང་འདྲགས་ས། 耳垂；带耳环处

ནང་། ཞིང་གི་བར་རྩིང་ལྷེ་ཞི་བྱང་གིས་ཡུར་བའམ་རྒྱའི་མིང་དུ་བཤད། 田
地；水渠（旧词）

ནང་ཀལ། ནང་མ། ཞིང་ཆོགས་ཏིང་ག་མཆན་ཞིག་དུ་ཞིང་ཚུ་མ་ལ་ཟེར།
阡陌；田坎；垅

ནམ་དཀར། དགེ་བ། 白净的（指善事）

ནམ་མཁྱེན། ཡེ་ཤེས། 佛智；一切智（佛语）

ནམ་གྲངས། མིང་གི་ནམ་གྲངས། 品类；项目

ནམ་ཐད། ཉལས་བཟོད། 传记；传奇

ནམ་དག ཀའང་མ། 清静

ནམ་འདལ། ནམ་པར་འདུད་པའི་བད། 恭敬（旧词）

ནམ་པ། ཆ་བྱད་དམ་ཚུལ། 样子；情况；形式；状态；类别；相貌

ནམ་པར། ཆོག་པར། 极其；最；顶（副词）

ནམ་ཕྱིངས། ནམ་ཕྱིང་། ནམ་ཕྱིས། ཕྱི་ས་ཁང་། 粪房；厕所

ནམ་བྱང་། འགོག་ལམ་གྱི་ནམ་བྱང་། 净；清静（佛语）

ནམ་མྱེན། ལས་གྱི་ནམ་མྱེན། 异熟；果报（佛语）

ནམ་ཤེས། ཡིད་མཉགས། 1. 识（知觉）；意识 2. 灵魂

ནམས། མང་ཆོག ཅུ་མང་ཅུ་མང་། 诸；众；们；等（多数词）

རྒལ་པབ། སྤྱན་ཏུ་བཏང་བ། 1. 制伏; 调驯 2. 打中; 适中要害

རྒལ་འབྱེད། ཡིད་བཟན་པོ། 瑜伽; 修行(佛语)

རྒལ་མ། རྩ་མ། 真正的; 本体的

རྩིལ། རྩིལ་གྱི་བར། 餵(旧词)

རྩ། ལྷགས་རིགས། 钢

རྩ་བ། རྩ་མོན་པ། 1. 锐; 锋利 2. 锐敏

རྩྭ་ཟུན། རྩྭ་ག་ཟུན། མཚོག་ཟུན། རྩམ་བཅས་གྱི་འཁྲུང་བའི་བར་
རྩྭ། 油煎饼

རྩྭ་པོ། སྒྲིའི་དབལ། 锋利; 锐; 尖锐; 锐敏

ལྷ

ལྷ་འབྲེན། མགོ་འབྲེན། 领导; 带头

ལྷ་ནག་མ། འབྲུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་ནག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཀྲ་མི་ཤེས་
པའི་ནྣ་མ་གྲངས་སོ། །ཞེས་སོ། །不吉祥

ལྷ་བ། ལུས་བཞུད་པ་ཅན་ནམ་སྤྱར་འཕྱོག་ཅན། 身体受伤而弯曲者

ལྷ་པོ། གཙུ་བའི་བར། 首领; 领袖(旧词)

ལྷ་མ། རྩ་ཏིའི་མེ་ཏོག་རྩེ་སྒྲུབ་ཏུ། ལྷ་མ་ལ་ས་སྤྱབས། གནའ་ཞེས་བྱས་པ་
ནི་རྩ་ར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྒྲེ་བའི་གནས་ནི། སྤྱན་ལྷུལ། སྤྱན་ལ།
མ་ལ་ལ། ཤང་ཤང་གི་སྤྱིང་ནྣ་མས་སོ། ། 1. 豆蔻之苞 2. 兰花

ལྷ་ཚོགས། འབྲེན་མ། 各种; 各样; 种种

ལྷག་ ཤ་ཡི་ལྷག་ 紫肉

ལྷག་དཔོན། ལང་པོ། 舅父

ལྷག་ཚ། སའམ་རང་གི་སྤྱིང་མའི་བྱ་ཚ་དང་ཡིག་འབྲི་སྤྱད་གྱི་ཆས་ཏེ། བཟུང་

སྒྲོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱག་གི་གཉེན་མཆམས་ནི། མ་དང་ཕ་གཅིག་ལས་
ཐྱེས་པའི་ཐུན་སྒྲ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། ། 1. 墨 2. 外甥；表兄弟
རྒྱག་

རྒྱང་། ཡོད་པ། 有；现；存在

རྒྱང་གཡེལ། དབེན་པ། 僻静地

རྒྱངས་ཆེན། གནང་ཆེན། ཅིས་ཅན་ནམ་གཅིགས་ཅན། 重要；有价
值

རྒྱབས། རྒྱའི་རྒྱབས། 鼻涕

རྒྱམ་ཐུན། མོས་སྒྲིགས། 法衣上的布条

རྒྱམ་བྱ། བལ་གོས་སམ་ལན་ཀན། 1. 褙子 2. 栏杆

རྒྱམ་ཐུར། དགེ་སྲོང་གི་རྒྱམ་ཐུར། 法衣(比邱的法衣)

རྒྱམ་བྱངས། བྱད་མེད་གཅི་མ། 主妇

རྒྱམ་ཡོགས། རྒྱབ་བམ་བྱར་གྱི་བན། 旁边；一旁；背面(旧词)

རྒྱར་མ། མར་མ། 毕宿(星名)

རྒྱལ་མ། རྒྱས། རྒྱད་པའམ་ཐགས་གྱི་རྒྱ་ཉེ་མནལ་མར་བྱས་པའང་ཡོད།
线；经线 མནལ་མ།

རྒྱབ་པ། ཕྱེ་རྩྭས་སྒྱ་བཟའ་བ་ཕྱེ་བྱག་པ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད། 一种食物

རྒྱམ། མར་གྱི་རྒྱམ། 油；脂

རྒྱམ་པོ། གཟི་ཆགས་པ། 润泽；光泽

རྒྱེ་མོ། ཅེ་མོའི་རྒྱེ་མོ། 端；头

རྒྱེ་བྱ། རྒྱང་ཚད་འབྲིན་པའི་སྔ་སྔན་ཞིག་ཉེ་རྒྱ་རྒྱེ་དང་བོད་རྒྱེ་ཞེས་རིགས་གཉིས་
ཡོད། 祛暑草药 རྒྱ་རྒྱེ། བོད་རྒྱེ།

ཕྱོད། བཅུད་ཀྱི་ཕྱོད། 器皿

ཕྱུབས། སྐར་མ། 尾宿(星名)

ཕྱེལ་གྱི། སྒྲ་རྒྱན་ལས། ཕྱེལ་གཞིའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ལོགས་ལ་རྒྱང་གིས་
འགྲོ་བ་ལ་ད་ལྟ་འཆད་མོད། མདོ་ཕྱེས་བཅུ་བའི་འགྲེལ་བར་ཕྱེལ་གཞི་ཞེས་པ་
འཆོལ་བ་གོ་རིམ་དུ་མི་གནས་པ་ལ་བཤད་དེ། སྐབས་འདིར་ཕྱི་མ་འདི་བཟུང་
རྒྱུ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་གོང་སྒྲིས་མོད་གལ་སྐབས་བཤད་པ་འདིར་ཡང་ཐུར་
བར་བུའོ། ། 错乱; 凌乱(旧词)

ཕྱོན། སྐར་མ། 心宿(星名)

གན

གནག ཐུགས་རྟེ་ཞེ་རྩུང་གིས་གནགས་ཞེས་ཀྱང་གིས་འདུག 牛; 畜, 也可写
གནགས།

གནག་པ། ལྷང་སེམས། 残暴; 恶毒

གནང་བ། བཀའི་གནང་བ། 赐; 兴

གནངས་ཉིན། སང་ཕྱི་མའི་ཉིན་རྟེ་ངག་སྒྲོན་དུ་གནངས་དང་གཞེས་ཉིན་
བསྐྱམས་པས་གནངས་གཞེས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ། དེའི་འགྲེལ་བ་དང་ཐིན་གིས་
མཐུན་པར་གནང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཞེས་བཀྲལ་བ་ནི་མིན་ནོ། ། 后天

གནད། ལུས་ཀྱི་གནད། 1. 要害; 神经 2. 要点; 要义

གནད་བསྐྱེ། གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་གནོད་པ། 欺骗; 欺负(以欺骗术加
害)

གནམ། རྒྱན་ནམ་མཁའ། 天

གནམ་གང། ཆོས་སྐམ་རུ་བ། 晦日; 三十日

གནམ་པོ། དྲང་བོའམ་བཞད་གད་ཀྱི་བན། 1. 正直 2. 笑; 谐谑(旧

词)

གནམ་རྩ། གཞུའི་བད། 弓(旧词)

གནམ་ལོ། ལོའི་ཞེས། 年(尊称)

གནའ། མེན་གྱི་བད། 1. 古时;古昔(旧词) 2. 石羊;青羊

གནས། འདུག་ས། 住处;处所

གནས་ངན་ལེན། ཉན་མངས། 鹿 重(佛语)

གནས་བརྟན། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན། 上座;罗汉(佛语)

གནས་ལྷགས། གཤེས་ལྷགས། 真理;至理;基本情况

གཞུབས། བོད་གྱི་རུས་ཤིག 努布(藏族姓氏之一)

གཞོང་བ། རོ་ཆ་བ། 羞愧;羞耻

གཞོད་གནས། གཞོད་ཁྱིན། རྣམ་གྲངས་ཉེ་འབྱུང་བའི་དིགས། 夜叉
(魔鬼)

གཞོད་པ། འཆོ་བ། 侵害;害;侵犯

མན

མནག་པ། བཟོད་མན་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་བནག་ཅེས་པ་མ་དག་པར་བཤད་ཅིང་
མནགས་ཞེས་གྲིས་པའང་ཡོད། 忍耐

མནངས། རྣམ་པའམ་སྤྱིད་གྱི་བད། 1. 抚摸 2. 长;丛(旧词)

མནན་པ། གཏད། 被灰者;红教的一种放咒法

མནབ་ཆུལ། ཁ་ཟས་གྱི་བད་རྟིང་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་འག་ཞུས་མར་མནབ་བསྐུལ་ཞེས་
པའི་མཆན་བྱུར་རྒྱུ་མ་བསལ་ཞེས་ཡོད་པ་དག་མིན་དུའང་། 食物(旧词)ཁ་
ཟས།

མནམ་པ། རྒྱུ་བའི་མནམ་པ། 闻;嗅

མནལ། སྒྲོ་བོར་བའི་མནལ། 誓；咒

མནལ་མ། བུའི་ཚུང་མ། 媳；儿媳

མནར། གཟིར་བ། 侵害；苦害

མནར་མེད། དུམ་ལ་བ། 无间；阿鼻（佛经中的地狱名）

མནལ། ཉལ་བ། 寢；睡（尊称）

མནལ་ལམ། མི་ལམ། 梦（尊称）

མནོ་བ། བསམ་བ། 想；思想

མནོག་ མད་པའི་མནོག་ 很多；茂盛

མནོལ་བ། གྲིབ་བྱས་མནོལ་བ་ལ་གཏེར་མཛོད་དུ་རྫོལ་ཞེས་གྲུང་འབྱུང་རོ། །

垢污所冲（佛语）རྫོལ།

བན

བན་བ་སེམས། སྤེད་པའི་བན་བ་སེམས་ཏེ་ན་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 贪心

བ

བ། བོ། བདག་སྐྱོན་ཕྱིར་དེ་དཔེར་ན་ཚས་པ་དང་ཕྱག་པོ་ཉ་བུའོ། །

是表示主人或所有者的词，例如 ཚས་པ། （修行者）ཕྱག་པོ།

富人

བ་ཆར། གས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ 一种衣服名

བ་བྲ། རི་མའི་ཁྱད་པར་ཞིག་དང་ཉ་སྒྲིགས་ཀྱི་དབྱིབས་མཚུངས་ཀྱི་མཚོ་ལས་

བྱུང་བའི་འབྲུ་ཞིག་གི་མིང་། 1. 十字花纹 2. 一种小点

བ་ལ་སངས། གཟའ། 金曜；星期五

ལག་བཅས་ 妙麦团

ལག་ཤི། ལི་གྲར་ལས་རྟོར་གྱི་བཅའི་བཅུན་པ་དང་། ལག་སྟོན་དུ་བོད་གྱི་
བཅུན་པ་རྩ་ནས་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཟེར་མོད་དགེ་ཆེན་གྱི་མིང་དངོས་སོ། ། 先
生，师（蒙古语）

ལགས་པ། གཡང་གཞི་ཉི་ལག་སྟོན་རང་མཆན་དུ། འདིར་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་
བ་དང་། རྟག་སྟེ་ཡོད་ཆེ་པ་རྒྱུ་དང་། རྟག་སྟེ་མེད་ཆེ་ལ་མགོ་ཅན་ཏེ།
དཔེར་ན་ལྷག་གི་ལགས་པ་དང་། ལྷག་ལྷགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལྷར་བ་
མ་རྟོག་རྒྱུའང་འབྱུང་ལ་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡང་རྟག་སྟེ་མེད་ན་མྱང་ཆེན་ལགས་པ་
ཞེས་པ་རྒྱུ་ཐོབ་པོ། །སྟེ་རྟུན་དུ། ལགས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་དུ་བཅུ་རྟོག་བ་
ནམས་ན་འདི་ཁོ་ན་ལྷང་། ཞེས་དང་། ཕྱི་རབས་ཡལ་ཆེར་ལགས་པ་གྲུན། །
ལ་མགོ་ཅན་འདྲ་ཁ་ཅིག་ནི། །བདག་པོའི་མིང་སྟེ་ཡོད་མེད་ཟེར། །ཞེས་པའི་
མཆན་དུ། ལགས་པ་ཞེས་ཕྱིར་བཅོམ་པ་ན་མེད་ལ། ལྷག་གི་ལྷགས་པ་ཞེས་
སྟགས་བདག་པོ་དང་སྟེ་བའི་ཆེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། ། 皮子，
此字与 ལ 字头的 ལགས་པ 的分别是：如不与前字直接相连，而中
间须加一连词，则用 ལགས་པ།，如 ལྷག་གི་ལགས་པ།（虎的皮子），
如与前字直接相连而中间不要连词时，则用 ལགས།，如
ལྷག་ལྷགས།（虎皮）虽与前词直接连接而没胡连词时，也用
ལགས་པ།，如 མྱང་ཆེན་ལགས་པ།（象皮）等是

ལང་ཉིངས། གྲངས་གྱི་གནས་ཤིག་ཉི། འདིར་དཔག་འབྱུང་། དཔག་བྱལ།
དཔག་ཡས། དཔེ་ཡས། དཔག་ཐག་ནམས་ཀྱང་བཟུངོ། ། 一种大数
名

ལང་ལེབ། ལྷང་ལེབ། ཤིང་ལེབ་ཉི་ཡ་ལ་ཤས་དབྱུག་པའི་མིང་དུ་བཤད་
པའི་ཁྱད་སྟོན་ཆོལ། 板；木板

ཉེ་ལོགས་སྤྱོད་ཀྱི་པིལྱ་ལི་བྱར་ཆག་པ་ཡིན་ལ་བསྐྱར་ན་སེལ་སེལ་ཞེས་པའོ། །

華卜(药名)

པི་ལང་། རུད་མང་། 琵琶, 多弦琴

པིར། སྤུ་ལས་བྱས་པའི་མྱི་གྲ་དང་། རུར་གནས་པའི་སྤྱོད་ཆགས་དབྱིབས་
འཁར་ར་ཁ་སྤྱར་ལྟར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀའི་མིང་དུ་འདུག 1. 毛笔 2. 蚌

པུ་ཤ། ཁང་པའི་ལན་ཀན་ནམ་བསེལ་ཁང་ཉེ་ཡུ་ཤི་ཤུ་བྱར་ཆག་པར་མངོན།
1. 栏杆 2. 阁; 亭

པུ་ཤུ། བུ་ཟེར་མ་ཉེ་པུག་ཤུད་དུ་འབྱིབ་འང་ཡོད། ཇམ་ཤེ་ཟེ་, 也有写作
པུག་ཤུད།

པུ་ཤེལ་ཅེ། གཙང་བའི་འགྲམ་དུ་སྤྱོད་པའི་རྩ་མཁྱེན་པ་དྲི་ཞིམ་ཅན་རྩ་ག་པུར་
ཡང་ཟེར། 射干(药名)

པུར། སྤེ་བའི་རོ་ཉེ་ཡུ་ལ་ཤས་སྤྱར་ཞེས་ཀྱང་བྱིས་འདུག 尸体, 阿拉善丹
达尔写作 པུར།

པུར་རྒྱལ། སྤུ་རྒྱལ། བོད་ཡུལ། 西藏的别名

པུས་འཁྱུད། རྩོམ་ཐག 缚膝绳(修行时捆住身子不使动摇的
绳子)

པེ་ཉ་བ། བསོད་སྦྱོམས་པ་ཉེ་པིར་པ་བྱར་ཆག་པ། 化缘者; 乞食者

པེ་ཉ་ལ། རི་བོ་ཤུ་འཛིན། 1. 布达拉山 2. 普陀山

པེ་ཉི། མྱོགས་བམ་ཉེ་པུ་ཉི་ཀ་བྱར་ཆག་པར་ལི་གུར་ལས་བཤད། 经卷; 卷
帙

པེ་ཟླས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་ཐོགས་ཀྱང་ཞེས་པ་ཉེ་ཡུལ་སྐད་ལ་པོ་
མཐོ་ཡང་ཟེར། 无论如何(旧词)

པ་མ་འཆའ། ཚད་རྩང་ལས་སྒྲེ་བའི་ཤིང་འབྲས་མི་ཚན་གྱི་འབྲས་བུ་འདྲ་བ་ཞིག་

ཞེ་པ་མ་ཚན་འཆའ་ཡང་བྱེད། 产于热带的一种植物药

པོག སྒྲིས་ཀྱི་བད་རྩིང་ཞེ་སྒྲིས་པོར་ལ་པོག་པོར་ཞེས་པས་མཚན། སྒྲིས། 香(旧

词),如香炉作 པོག་པོར།

པོད། པ་ཏི་ཞེས་བའི་བར་ཆེན་དང་ཏིའི་མི་བྱས་ཤིང་པོད་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་

མཐུན་པའི་རྩེས་འཇུག་སྐྱར་བའོ། །མང་རབས་ཀྱིས་པོད་ཅེས་འབྲི་བ་ནི་ཞེགས་

པར་མ་མཐོང་སྟེ། པོད་ཅེས་པ་པོད་སྐད་དང་ས་ཡིན་ན་ནི་དཀྱུས་མ་ཉིད་འབྲད་

དོ། ། 卷;帙,是把梵文 པ་ཏི། 一词中间的分字点与 ཏི 字上

的 ཏི 间母略去;配上与西藏文字组织相合的后音字母的字,

有些人把此字写作 པོད 未见得适合,པོད 字若真正按着藏语

来讲,那只有写作 པོད། 才对

བ

བ། སྒྲིག་སྐྱར་སྟན་པའི་བ་དང་ཚར་གྱི་བ་ཞེས་པས་མཚན་ཏི་མཚན་མའམ་

གྲགས། 1. 映光 2. 记号

བ་རྩི་པོག སྒྲིས་དཀར། 白香;一种树胶

བྱི་ཡང་ཀྲ། མི་རྟག་སྟན་པ་འཆར་བ་པོད་ཀྱི་གྱར་གྲམ་ཡང་བྱེད་ཏི་བྱི་ཡི་གུའི་

བྱར་ཉམས་པ། 一种开蓝花的草药名

བྱོག ཅེ་མའི་བད་རྩིང་ཞེས་མིག་དབང་རབ་གསལ་དུ་འབྱུང་ལ་མདུད་པའི་བྱོག་གུང་

མཚན། ཅེ་མ། 1. 尖;顶(旧词) 2. 结子

བྱོག་བྲ། དབུ་བྱུན་ན་མ་ཅེ་བྱུན་ཏི་དེ་ཡང་བང་རིམ་དང་རི་མ་ཡོད་ཚུལ་བྱུད་པར་

བ་ཡིན་པར་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐས་བཤད་ལ། ཡ་ལ་ཤས་དེ་བྱོག་བྲར་བྱིས་པའི་ཁྱངས་

ཚུལ། 胃;头饰;顶饰

ཐ

ཐ། ཐུད་པ། ཐུན་དང་བཐུན་པ་དང་མངོས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འཆད་
ཅིང་ཤིང་རིགས་སྤྱིར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིད་པར་བཤད། 装饰品、装饰；俊
美

ཐ་བཀོང་བ། ཡིད་ཁུམ་པའང་མ་བྱེད་ཀྱིས་མནན་པ་ལྟེ་སྤྱིང་འབྲུམ་བད་བསྐྱེད་དུ་
ཡིད་འཆར་བ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་པ་བཀོང་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔའ་བཀོང་ཞེས་
གྲིས་པའང་མཐོང་། 畏缩和征服

ཐ་གང། ཞེ་དུང་གིས་ལྷལ་ལྷལ་བུ་ཞེས་སྤྱ་བཀྱལ་ཏེ་ཐ་བཀོང་དང་འཇུག་པ་
གཅིག་གམ་སྟམ། 谢庆仲义释作“土头土脑”和 ཐ་བཀོང་། 有同
等意义

ཐ་མ། ཤུག་པ་ཆེར་ཅན་བོངས་ཐུང་ལ་ལོ་མ་ནག་པོ་ཞིག་གོ། 刺柏；杜松

ཐ་ལ། སྤྱབས་པའི་བད་རྟིང་ལྟེ། དེ་ཡང་ཡིན་ནམ་མིན་ནམ་སྟམ་པ་ལ་ཉམ་
པས་ཐག་བཅད་ནས་འདི་ཡིན་ནོ་འདི་མིན་ནོ་བྱེད་བཞུགས་ཞིག་ཡིན་པར་ཞེ་དུང་
གིས་བཤད། 是 སྤྱབས་པ། 的旧词，辩才

ཐ་ཤུག། ཐུ་ཤུག་གི་མིང་དུ་བཤད་པ་ཡིད་དེ་བཟླག། 夫妻；夫妇

ཐགས། ཟ་མའི་སྤྱད། 调料

ཐང། རེ་བྱ་གསེང་། 草地

ཐང་བ། མི་འཇིགས་པའི་སྤང་བ། 轻松；宽大

ཐང་མ། ཆོན་ལྗང་། 绿色；石绿

ཐང་ཕྱི་དྲོ་བ། ཐུང་མོ་མདེའུ་འབྱིན་ཏེ་རིགས་གསུམ་ཡིད་དོ། 老鹤筋
(药名)即 ཐུང་མོ་མདེའུ་འབྱིན། 三种

ཐད། ས་བྱ་གཉིས་ཆར་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིད་མིན་བྱ་ཆའི་མིང་ཡིན་ལ། ས་བྱ་

ལ་པ་སྤད་ཀྱང་ཟེར། 儿子，有把父亲叫做 པ་སྤད། 的

སྤབས། རྩ་ཁྱུང་གི་དྲི་མ་སྟེ་རྩལ་གྱིས་གོས་པ་ལ་རྩལ་གྱིས་སྤབས་ཞེས་པ་འདྲ་

མཚན། 耳塞；耳垢

སྤམ་མཐོ། གཏོས་ཆེ་བ་སྟེ་སྤམ་མཐོ་ཞེས་པ་སྤམ་གྱིས་པ་ཡོད་ཀྱང་དག་མིན་

དཔྱད། 高大；庞大；大量

སྤར་ཁ། ཁི་ཁེན་སྟགས་བཙུད་དེ་ཕྱའི་ཕུ་བཀྱའ་ཞེས་པ་བྱུར་ཆག་པ། 八卦

སྤར་གང། མཛོན་བཛོན་དུ་སྤལ་གྱི་བཞི་ཆར་བཤད། 一握；一把

སྤར་མོ། ལག་པའི་སྤར་མོ་ལ་དག་ཡིག་ཁྱུངས་མ་རྩ་མས་སྤུ་བཞི་བའི་དང་བོ་ལ་ས་

མགོ་ཅན་དུ་མཛོན་པས་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་དུ་སྤར་མོ་དང་སྤར་མོ་གཉིས་ཀ་གྱིས་

པ་ནི་འཐད་མིན་བཟག 把握；掌握

སྤ་བྱིང་། སྤག་པའི་སྤ་བྱིང་། 毛发竖立

སྤ་ལ་བབ། སྤ་ལ་བ་ཅན་ནམ་རུང་བ། 有运；可以

སྤ་ཁྱིང་། གྲང་བའི་སྤ་ཁྱིང་། 毛悚

སྤག་ གངས་སམ་ཆབ་རྩ་མོ་སྤང་ཁྱེན་ཅིང་གོང་བྱུར་ཆགས་པའི་ཕྱའི་ནོར་བུ་སྟེ་ཁ་

དྲིག་ཁྱ་བོ་དང་ལྗང་མེར་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད། 寒宝石

སྤན་པ། ཁི་གྱར་ལས་བསྐྱན་པ་དང་རྩན་པའི་བརྩོང་དུ་གསུངས་ཏེ་བཟག

1. 适应 2. 假的(旧词)

སྤར། འབུར་བཙུག་པའི་སྤར། 放飞；嚇飞

སྤས་ལེགས། གྲ་ལེགས། 优良；好质料；上品

སྤུ། མཁར་རམ་མདའ་ཡབ། 庄院

སྤེད་པ། སྤགས་པ་འམ་སྤུང་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱུངས་ཚུ། 取

出；搬出

མཛེས་རྟོག་ ཀུན་གྱི་བད། 装饰(旧词)

མཛེན་བ། གཟེངས། 土曜;土星;星期六

མཛེན་པད། མདའ་ཡབ། 屋檐

མཛེན་མ། ཤིང་ཕུན་མཛེན་མ་ལ་རིགས་གཉིས་ཏེ་དཀར་པོ་ལ་མེ་རྟག་དཀར་མོ་དང་
ནག་པོ་ལ་མེ་རྟག་མེར་པོ་འཆར་བ་བསྟེན་པ་ཐལ་གྱིས་ཁྱེས་མེར་སྒྲིམ་པའོ། ། 鞭
麻(小灌木;有黑白二种,花黄或白)

མཛེལ་མ། ཕན་ཚུན་མཛེལ་མ། 相间

མཛོ། རི་སྒོ་མཚོ་ཞེས་པས་མཚོན་ཏེ་སྤྲ་ཀུན་དུ་ས་མགོ་བྱེད་པ་མི་བདེ་བར་གསུངས་
ནས་པོ་མཚོན་ཟེར། 顶;高顶(山)

མཛོ་མ། བང་བ། 土块

མཛོ་བ། མའི་བ་ཉེ་མས་པོ་ཡིན་ལ་ཡུལ་སྐད་འགར་ཨ་མཛོ་ཞེས་པའང་འདིའོ། །
祖父,也有些方言中叫 阿མཛོ།

མཛོགས། ཆོང་དང་བྱ་ལོན་གྱི་ཁེ། 利润;息

མཛོང་། དཔོང་བ། བརྟེ་བའི་བརྟེ་རྟེང་། 慈爱

མཛོད། ཟས་གྱི་མཛོད། 调和

མཛོན་བ། གཏོང་བའི་བད། 放;施(旧词)

མཛོབས་བ། ཀུན་བདུས་ལས། མཛོབས་པ་ནི་གང་གིས་ཐམས་ཅད་དུ་ལན་གདབ་
པ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །辯才;口辯

མཛོར། མོ་མ་དམར་སྤྱག་ཞིང་ནང་དུ་སྒྲེ་བ་སྤྲོར་ཆེན་དང་། སྤང་སྤྱིས་སྤྲོར་རྩུང་
དུ་བཤད། 灰条草的总名,སྤྲོར་ཆེན། 大灰条,སྤྲོར་རྩུང་། 小灰
条

མཛོར་ཤིང་། འཕ་བྱ་ཉེ་སྤྲོན་དཔེར་འདི་ལ་ཁྱེ་ཤིང་ཟེར། 一种柳树,即红

柳,药书中把它叫做 屈米冬。

སྒྲིལ། བདུག་བྱའི་སྒྲིལ། 香

སྒྲིལ་དཀར། ལྷ་སྒོ་དང་མོན་སྒྲིལ་ནས་བྱུང་བའི་གུ་གུལ་དཀར་པོ་ཉྱེ་རྒྱ་རྒྱ་སྒྲིལ་
ཡང་ཟེར། 白芸香

སྒྲིལ་ངད་ལྗང། རི་པོ་སྒྲིལ་ངད་ལྗང། 山名

སྒྲིལ་ཤེལ། སྒྲིལ་ཤེལ་ལ་རིགས་གསུམ་ཉྱེ་རབ་ནི་རྩོད་དཀར་པོ་ཞིག་དང་།
འབྲིང་ནི་རྩོད་ལས་བྱུང་བ་དང་། དམན་པ་ནི་སྒྲིལ་དཀར་ལ་གཞི་བྱས་ནས་
བསྐྱེས་པ་ཉྱེ་སྒྲིལ་གྱི་རིགས་སུ་འགྲོ་བས་སྒྲིལ་ཤེལ་དང་། སྒྲིལ་མ་ལེན་པས་སྒྲིལ་
ལེན་ཟེར། 琥珀

ཐུང་གི།

ཐུང་གི། གཅན་གཟན་ཐུང་གི་ལ་ལོར་བཙུན་གྱིས་ཐུང་གིར་བྲིས་པ་ལེགས་ཀྱང་དག་
ཡིག་མལ་ཆེ་བར་ཁྱ་མ་ལྟར་ཡོད་དོ། ། 狼,瑞布旦增写作 ཐུང་གི་也是
正确的,不过其他文法书上都写做 ཐུང་གི།

ཐུང་ཐག། དབྱང་ཐག་ཉྱེ་ཨ་ལ་ཤས་ཐག་པའི་ཉྱེ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་བཏགས་པ་ཟེར་མོད་
དེར་མ་ངེས་ལ། ཐུང་ཐོན་གྱི་ཡིག་དབྱང་ལ་ཐུང་། དབྱང་ཆགས་ལ་ཐུང་
ཆགས། དཐོད་པ་ལ་ཐོད་པ་ཞེས་འདམ་ངར་སྣང་ངོ། ། 即 དབྱང་ཐག་意
为悬垂的绳子

ཐུང་རྒྱག་པ། ལྷ་མ་སྒྲིལ་ལྷ་མེ་རྟོག་དམར་ནག་སྒྲིལ་འབྱུང་ཅན་ཐུང་གི་འདི་
དང་ཐུད་ན་འཆི་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། ། 一种毒草名

ཐུང་པོ། བྱིམ་པོ། 伶俐;聪明

ཐུང་ཆེར། ལྷ་མ་ཆེར་ཅན་ཏ་ཆེར་དང་ཐུང་ཤོམ་ཡང་ཟེར་ཞིང་དཀར་ནག་གི་
རིགས་གཞིས་ཡོད། 一种刺树

ལྷན་པ། ཡུལ། 器具

ལྷན། མིག་གི་ཞེས། 眼(尊称)

ལྷན་མ། ལྷན་གཟིགས། ལྷན་གསལ་བ། སླ་མའམ་རྒྱལ་བོའི་ཞབས་ལྷ་
ནང་མ། 近待;内侍从

ལྷན་འབྲེན། འབོད་པའི་ཞེས། 请;邀请(尊称)

ལྷན་པ། ཕྱ་ར་བའི་བདེ་རྒྱུ་ཉེ། གཉེར་བ་ལས་ཕྱེད་ལྷན་མི་བསྐྱས་པ་སྐོགས་
ཅི་རིགས་ལ་ལྷན་ཆོག་པར་མངོན་བརྗོད་ལས་བཤད། 监视者;监察者;
管理者

ལྷན་མ། ལྷན་ཆོགས་འགྲེལ་བར་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཅན་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ཡ་
ལ་ཤས་ལྷོས་པ་གཞན་འགྲོགས་ཀྱི་ཕྱད་མེད། ཅེས་འགྲེལ། 1. 造罪者
2. 与人通奸的妇人

ལྷི། རང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆས་ཏེ་ཉེ་བཏུན་བྱུན་ཏུ། ལྷི་
ཞེས་པའི་དོན་ནི་ལྷན་མོང་བ་ཞེས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྷ་ར་ཏེ། ལྷི་མ་དང་ལྷི་ར་
ཞེས་པ་འང་མཚན། 总;公;共同 ལྷི་མ། (公共)ལྷི་ར། (一般)

ལྷི་ཅེར། ལྷི་ཐེར། ལྷ་ཕྱི་བ་ཉེ་ལྷད་ཕྱི། 秃发;秃顶

ལྷི་ཏྲོར། གཙུག་ཏྲོར། 顶髻

ལྷི་བརྟོལ། ལྷི་བཅན་ཏེ་མོད་པ། 胆大;无耻;卤莽

ལྷི་བ། ཐང་ཁུ། 松香

ལྷི་བ། ཅེ་མོ། 顶门

ལྷི་བྱངས། དགེ་འདུན་ལ་དབང་བའི་ལྷི་རྗེས་ལྷ་བྱུ་ཡིན་ལ། ཡ་ལ་ཤས། ལྷི་
བྱངས་ནི་ལྷ་ཟིང་ཕྱེད་པ་ཉེ། འདུལ་བ་ལས་ཟས་ལྷི་བྱངས་སུ་བཤམས་པ།
ཞེས་པ་ལྷ་བྱུ་ཟེར་བ་ནི་ལྷི་གཡའ་བ་དང་ལྷད་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་མོ། ། 僧侶

所有的公共财物

ཁྱི་རྒྱགས། རྒྱ་བུམ་རིལ་བ། 一种水瓶 ཁྱི་རྒྱགས།

ཁྱི་གཙུག་ མགོ་འོ་ཁྱི་གཙུག་ 顶；头顶

ཁྱི་ཚུགས། མགོ་ཁ་ལོག་པ་ཉེ་ཁྱིུ་རྒྱགས་དང་ཁྱིུ་ཚུགས་སུ་བྱིས་པའང་ཡོད།

头面向后；头向后 ཁྱི་ཚུགས། ཁྱིུ་རྒྱགས། ཁྱིུ་ཚུགས།

ཁྱི་མཆན། ཉག་པ། 共相；抽象

ཁྱི་བཟུར། ལྷ་བ་མེང་། 杜仲(药名)

ཁྱིར་བཏང་། དམིགས་བསལ་གྱི་སྒྲ། 一般；一般的(特殊的对称)

ཁྱིལ་བ། མཛེས་ཟུང་བཏོད་པ། 做的更美；做出优点

ཁྱིལ་བུ། འདུག་ཁང་ངམ་རྩ་ཁང་། 住屋；草棚；山洞

ཁྱོད་ལམ། འགྲོ་འཆག་གི་ཁྱོད་ལམ། 行为

ཁྱུ་མ་བ། ངོ་མ་པའི་བད། 自夸；满足(旧词)

ཁྱ་ཆལ། འབྲུར་ཅིད་ཀྱི་རྒྱ་ཉེ་གསང་ཆོག་མེད་པར་བཟུལ་བའང་ཡོད། 化合物水(如盐水)

ཁྱ་བ། མེ་ག་མོའི་ཁྱ་བ་ལ་ཆོད་གཡུང་གཉིས་དང་ཁྱ་རྒྱུད་ཉེ་རིགས་གསུམ་ཡོད། 艾；野艾

ཁྱ་ཆིལ། འདུལ་བར་སྤང་ཉེ་ཆོགས་མ་ཉེ་སྤང་ཉེགས་ཞེས་འབྱུང་། 蜜鼠；黄鼠

ཁྱར་པོ། སྤྱོད་བ། 乞丐；乞儿

ཁྱི། ཁྱིས་མ། མངོན་བཟོད་དུ་བེུ་ཁྱིས་ནས་ཞག་བདུན་ཚུན་གྱི་བའི་འོ་མའི་མིང་དུ་བཤད་ལ། ཞ་ལ་ཤས་དེ་ཁྱིས་ཁྱིས་པའི་ཁྱངས་གར་ཡོད་བཟག 胶

乳；乳皮

ཐུང་ཡིག་ འཕྲིན་ཡིག་ 书信；书札

ཐུ་མ། མེ་རྟོག་གི་མདོག་གིས་དབྱེ་བའི་དཀར་ནག་སེར་བའི་རིགས་གསུམ་ཉེ་ཙ་
བ་ལྷ་བ་དང་འདྲ་བའོ། ། 新艾、羌活；独活；柴木等药的总名

ཐུའུ། ཏུད་འགྲོ་ཐུང་ཤོས་ཐུའུ་འམ་ཐུལ་ལ་ཐུ་དང་ཐུའུ་ཞེས་བྲིས་པ་འདྲ་ལྟར་།
猴，也写作 猴། ཐུའུ།

ཐོ་བ། དགའ་བ། 高兴；幸喜；兴趣；喜欢

ཐོག་མ། ཐོ་མ་བྱུང་མ་ཐོ་མ་རྒྱུ་དུ་ཉེ་ཤིས་བྱ་རབ་གསལ་དུ། ས་ལེ་ཐོ་མ་ནི་
ཐོགས་མར་བཞག་ ། ཅེས་བཤད་པའི་ས་དྲག་ལྷག་ཅིང་ཉེ་བའི་གས་ཀྱང་ནོར་
འདུག་པས་མཆོན། གོང་འོག་གུན་དུ་འདི་འདྲ་ཅེས་མངས་གཤིས་དག་ཐེར་
བྱས་པས་མི་ལང་ངོ། ། 小匣；盒子

ཐོས་བ། བྱ་བའི་ཐོས་བ། 1. 事业；职务 2. 赘述；引申

དབ

དབག་ཆེན། ཤེད་ཅན། 有力者；大力士

དབག་ཆད། མདོན་པར་རྒྱུ་གསལ་བརྒྱུད་དེ་གཞུ་འདོམ་སྟོང་བཞི་དང་།
ཏུས་འཁོར་ལས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་གསལ། རྒྱུ་གསལ་བཞིས་
དབག་ཆད་དེ་གཞུ་འདོམ་སྟོང་ལྷག་བརྒྱུད་ཡོད་པར་གསུངས། 由旬；

དབང་བོ། གཟུ་བོ། 证人；中证入

དབང་ས། རམས། 厚度；高度

དབའ། སྟོང་ཙམ་ཆེ་བའི་དབའ། 英勇

དབའ་བོ། སྟོང་ཙམ་ནམ་ཤིང་འབྲས་ཤིག་1. 英雄；勇者 2. 白附（药名）

དབའ་ཁྱུང་། མ་ཁྱུང་། 环子

དབལ། དབྱིད། སུན་ཆོགས་སམ་གཡང་སྟེ་དབལ་སྒྲུག་དབལ་ལྷན་དབལ་

འབྱོར་སོགས་ཀྱང་འགྲེ། 光荣；伟大；荣誉；吉祥；福祉

དབལ་བེའུ། བཟ་ཤེས་པའི་རི་མ། 吉祥结

དབལ་འབར། སྒྲོན་མེ། 灯(别名)

དབུང། རྒྱལ་རོགས་སམ་སྒོགས་བྱེད། 帮助；援助；帮

དབུང་བ། ལག་པའི་དབུང་བ། 臂；手臂

དབུང་བ་ཆུང་། ཀླང་དམག་ 步兵(别称)

དབུང་བོ། སྤང་བའི་བར། 身体(旧词)

དཔེ། རྣམ་ཉེ་བར་འཇལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། དཔེར་བཤྲོད། དཔེར་ཡང་།

དཔེའུ་རིས། དཔེའུ་ཆུང་ནམས་ཀྱང་མཆོན།

དཔེར་ན། དཔེར་བཤྲོད། དཔེར་ཡང་། དཔེའུ་རིས། དཔེའུ་ཆུང་།

比喻 དཔེ་ཆ། སྒྲིགས་བམ། 书；书籍；书卷；卷帙

དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད། 像好；相貌

དཔེ་ཏྲ་། མི་ཁྱུར་ལས། བི་རྒྱ་ར་ཞེས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་བ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱུར་

ཆག་པས་དཔེ་ཏྲ་དང་དཔེ་དཀར་དུ་འཛོད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ། 书屋；学术

馆

དཔེན་པ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་དང་ཡར་བྱིན་བསྐྱས་པ་སོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ།

ལྷག་པ། ཡངས་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ། གཅེས་པ་སོགས་དང་འདྲག་པ་

གཅིག་གོ། 可爱；可意

དཔོང་ས། དཔོང་ཁང། ཆོགས་སའམ་ཅེ་ས་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་ཆོས་གྲ་ལྟ་བུ་

དང་། སྒྲོང་ས་ཞེས་བྲིས་པའང་མཐོང་། 1. 会堂；娱乐场 2. 讲经院

དཔོན། ཀྱན་མཁྱེན་དང་སི་རུའི་ངག་ཁྱུས་མར་ཡི་གེ་དཔོན་ཅེས་དང་། སུན་

གྲིང་པར་མར་དཔོན། ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲིང་བས་གཞན་གྱིས་དཔོན། ཅེས་
བཤད་དེ་དོན་ཚུལ།

དཔོན་པོ། གཙོ་པོ། 官；首领；领袖

དབྱ

དབྱ། བྱལ། 税

དབྱ་བ། འཇུ་བའི་བད། 责骂；辱骂(旧词)

དབྱ་ཟེ། བྱལ། 差事；税

དབྱ་ད། གན་གྱི་དབྱ་ད། 手术(医)

དབྱི། ལུས་ཀྱི་དབྱི། 后臀

དབྱིས་ཕྱིན། གཏིང་ཕྱིན་ཏེ་རྩ་རྒྱུའི་དག་ལྟ་བུ། གཤེས་ཕྱིན་དུ་བྱིས་པ་
འཇུག་མིན་དཔྱད། 到底；澈底；到究竟

དབྱ

དབྱལ་བ། གདོང་གི་མོད་ཡིན་ལ། ཐུལ་ཞེས་བྱིས་པ་འང་མཐོང་། 额颅

དབྱལ་རྩོ། ཐོབས་པ་ལྟེ་པ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 大胆

ཕ

ཕ། མ་མ། 父；父亲

ཕ་གི ཕ་མི། ཕ་རོལ། རྒྱལ་གྲངས་ཏེ་ཡར་ངོས། 那边

ཕ་གྲ། མོ་ཡག གྲ་ཕྱག གྲ་ཕྱག 砖；砖瓦；砖坯

ཕ་བ་དགོ་དགོ། རྒྱལ་འབྱེད་རྒྱུ་ལས། འབྱུག་གི་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་རྒྱལ་ཕ་

ལྷ་བྱ་ལྷ་མ་མོ་ལོ། | ཞེས་གསུངས་ཞིང་ལྷན་དཔེར་འདི་ལ། བ་ལང་གྲོ་ཏི། བ་
ཐང་གོ་ལ། གོ་ལ། འདྲེ་ཤ་མང་། འདྲེ་ཐལ་བྱམ། འདྲེ་མ་ཐལ་སྐྱམ་
སྐགས་ཟེར་ཏི། ལྷ་ཅི་དང་ལྷར་བ་བྱགས་པས་བྱལ་གྱི་སྐ་དྲག་ལ་ཐན་ནོ། །

马勃(药名)一种菌类植物

ལ་བང་ལྷང་བ། དམ་ཅན་བླ་དོ། 铁矿石

ལ་བོང་། རྩི་མ་བོང་། 磐石

• ལ་ཆི། ལ་ཆེ། ལད་བ། ལད་ཆེ། ལྷེ་འམ་ལྷེ་མ། 口袋

ལྱང་ལང་། ཕགས་བྱེ་བ། 蝙蝠

ལ་ལམ། རྩི་རྩི། 钻石; 金刚石

ལག ལྷོག་གི་ལག་ཉམ་མེད། 秘密物

ལང་ལྱང་། ལྷན་གྱི་ལང་ལྱང་། 1. 片片; 层层(云) 2. 垒垒

ལང་བ། དུམ་དང་ལྷ་བ། 怀; 怀抱

ལངས། གཅེས་པ། 爱惜; 可惜; 惋惜

ལན་པ། ལྷན་དང་དྲིན་གྱི་ལན་པ། 1. 利益; 惠助 2. 有效; 见效

ལན་ལྱན། རྒྱད་འཇའ་བ། 浪费

ལན་རྒྱན། བ་རོལ་རྒྱ་རོལ། 彼此

ལན་ཡན། དགེ་བའི་ལན་ཡན། 功德; 利益

ལབས། ཆང་ཅི་ལྷ་བ། 糟(如酒糟)

ལམ། ལྷམ་པའི་ལམ་པ། 堕犯; 堕落

ལམ་ལབས། ཟས་ལྷག་མཉམ་པའི་ལམ་པ། 食剩之物

ལར་ལྱན། ལྷན་སྐགས་ལར་ལྱན། 渡彼岸; 到彼岸(佛语)

ལལ་བ། ཐུ་མལ་བ། 普通; 一般的; 寻常的

མཐོ་མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་ 大多数;多数;最多

མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་ 侵入;外敌侵犯来攻

མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་ 房屋

མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 1. 谷底;沟
脑 2. 吹

མཐོ་ མཐོ་ 穴;眼眼

མཐོ་ མཐོ་ 短卦;短衣

མཐོ་ མཐོ་ 尊敬;敬重;恭敬

མཐོ་ མཐོ་ 兄;哥哥

མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 腰带

མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 石洞;窑

མཐོ་ མཐོ་ 鸽子

མཐོ་ མཐོ་ 永远;最后;结尾;到底

མཐོ་ མཐོ་ མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 。

1. 捆;束;堆;聚 2. 蕴;身体

མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 挑衅;捣乱;毁坏

མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 积善

མཐོ་མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 圆满;完满;齐全;俱全

མཐོ་ མཐོ་མཐོ་ 盾

མཐོ་ མཐོ་མཐོ་ 糠;麦衣

མཐོ་མཐོ་ མཐོ་མཐོ་མཐོ་ 脑髻;额髻

- ཐུར་བ། བེང་བ། 木杵；木钉；槌子
- ཐུར་བ། གཟེར་བུ་དང་གཟེར། 1. 木 ；木星；星期四 2. 槌子
- ཐུར་མ། མཆོད་རྟེན། 多数香荷包（供具）
- ཐུར་མོང་། ཐུར་མོང་ལ་དཀར་ནག་སྒྲུག་པོའི་འགྲུལ་གསུམ་ཉེ་ནས་སྒྲེམ་བྱེད་ཀྱི་
ལྷ་མ་ཞིག་གོ། 蒿子（药名）
- ཐུལ། མང་ན་བཟོད་དུ་བྱེ་བྱུང་གི་བཞི་ཆ་ཞེས་བཤད་ཅིང་འདུལ་བར་ལ་ཁྱོར་
གང་གི་ཆད་དུ་བཤད། 量器（一升的四分之一）
- ཐུལ་བྱུང་། ཐུད་འཕགས། 超胜；优越；特出；卓越；优良
- ཐེ། ཅེ་སྐྱུང་གི་སྒྲིད། 呖（豺狼的叫声）
- ཐེག་རྟོབ། ལ་ལས་ཐོན་པོའི་གཤང་དང་། ལ་ལས་རྒྱང་འོས་ཀྱི་རྩ་ལ་མ་སྦྱིའི་
མིང་དུ་བཤད། 1. 本布教的乐器 2. 打奏乐器的总称
- ཐེབས། འགྲུ་འོང་སང་བའི་ཞེས། 莅临；来；去（尊称）
- ཐེབས་བྱམས། ཁྱུགས་ཀྱི་ཞེས། 轿子；驮轿（尊称）
- ཐེབས་བར་སྒྲ། མིད་གཟུགས་ཀྱི་གཏམ། 畅快的谈话；知心的言词
- ཐེར་བ། རུང་བའམ་ཆོག་པ། 可以；能够；足资
- ཐོ་ཏ། མངག་གཞུག། 使者；派遣者
- ཐོ་ཐེག་ཆེ་བ། མི་གྱུར་ལས་ཁེངས་པ་ཉེ་ལྟ་བུ་མཐོ་བའི་དོན་ཞེས་སོ། །自傲；
自高；自满
- ཐོ་བ་འིས། རྫོད་མཐུན། 胡椒；古月（热药）
- ཐོ་བྱང་། རྒྱལ་པོའི་ཁང་བ། 宫；宫殿
- ཐོ་ཁོང་། རུ་གུའི་བན། 球（旧词）
- ཐོག འབྱེད་དམ་སྐལ་བ་ཉེ་བྱེད་མགོས་ཐོགས་ཞེས་འབྲི། 1. 薪水；薪金

2. 布施; 份子

ཕྱག་གྲུ་ཅན། ཐུན་ཅན་གྱི་བད། 1. 盛装者 2. 戴饰品者(旧词)

ཕྱག་རྩ། སྤྲོན་པའི་བད། 忍耐; 忍受(旧词)

ཕྱད་ཀ། རྩགས་པའི་ལྗ། 咒师的帽子

ཕྱད་བ། ཐུས་བ། 能; 能胜

ཕྱན་ཆེ། གཏོས་ཆེ། 许多; 大量; 大批; 庞大

ཕྱན་པོ། བམ་པོ། 一卷; 一堆; 束; 捆

ཕྱམ་བ། ཐུམ་པའི་བད། 瓶子(旧词)

ཕྱལ་རྩེ། ཕན་རྩེ་ཞེས་པའི་བད། 利益(旧词)

ཕྱལ་བ། རྩགས་པའི་བད། 通晓; 通达

ཕྱལ་མིག མི་གྲུར་ལས་འཁོར་མའི་བད་རྟིང་དང་། ལས་རྒྱུག་ལས། ཕྱལ་མིག་ནི་
འབྲུམ་བྱ་ཕྱ་མོ་དག་ཡོད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡ་ལ་ཤས། ཁ་ཡངས་པའི་ཕྱའི་
ཕྱེ་བྲག་ཅེས་བཤད་དོ། ། 疮; 疮; 牛眼疮

བྱ

བྱ་མཁན། མོ་མ་དང་ལྟས་མཁན་ནམ། ལ་ལས་བཙུན་མའི་ཞལ་ཏ་དང་ལྟ་
མཁན་དང་ས་ལས་སམ་ཡར་ལས་མཁན་ཞེས་གྲང་བཀྲལ་བ་མཐོང་། 1. ཁ་
者; 算卦者; 相士 2. 建筑者

བྱ་ཆེན། སྐྱན་དཔེར་བྱས་པ་མའི་ཁོང་དུ་གནས་དུས་ཀྱི་བྱ་ན་དུ་བཤད། 胎儿

བྱ་ཆལ། བཟའ་བ་ལྗའི་ཡ་གྲལ་གཅིག་གི་མིང་དུ་གྲན་མཁྱེན་བར་བའི་སྤྱེས་
རབས་རྒྱུགས་འབྲུང་ཉེ་བཅུག 五种食物之一

བྱ་གཡང་། དཔལ་ལམ་གཡང་། 幸运; 光荣; 荣幸; 福祉

ཕྱ་ལེ་བ། རྩིས་མཉམ་པའི་དབྱིབས་ཏེ་ཕྱ་ལེ་བ་ཞེས་གྲུང་འབྱུང་། 表面平均之形状,也可写作 ཕྱ་ལེ་བ།

ཕྱག་ལག་པའི་ཞེས། 手(尊称)

ཕྱག་རྒྱ། བམ་ག་ 印;玺

ཕྱག་བརྟན། གཡོག་འཁོར། 仆丛;跟随

ཕྱག་དར། ཕྱག་བདར། སྤྲ་རྒྱན་ལས། ཕྱག་བདར་ཞེས་པ་བྱི་དོར་གྱི་ལས་
དེའི་མིང་ཡིན་ལ། ཕྱག་དར་ཞེས་པ་ཕྱག་ས་སྟྭག་ས་གྱི་མིང་རྩི། །ཞེས་སོ། །
洒扫;抹拭;扫除;垃圾

ཕྱག་བདེ། ཕྱག་ཆང་། བབ་ཀ་བའམ་གཡོས་སྤྲར་མཁན་ཏེ་ལག་བདེ་བ་
ཡིན་ལ། རྩ་རྒྱན་དུ་ཆག་ཆང་དང་ལ་ལར་ཕྱག་ཆང་གཡོས་ཁང་དུ་བཤད།
厨师;庄严论中把厨房作 ཆག་ཆང་། ཕྱག་ཆང་།

ཕྱག་ལ། བམ་པོ་དང་དུམ་བྱ། 卷帙;经卷

ཕྱག་སྤུལ། བཅོན་གྱི་བར། 监狱(旧词)

ཕྱག་འཆལ། མཆོག་དུ་འབྱུང་པ་ཉེ་ཁ་ཅིག་ཕྱག་ཐལ་མ་སྤྲར་བ་དང་། འཆལ་
བ་འབུལ་བ་དུ་བྱས་ནས་བཤད་དུ་འཆད་པ་ནོར་བ་ཉེ། དེ་ལྟ་ན་ངག་དང་ཡིད་
གྱི་ཕྱག་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསེར་བྲིང་ལས་གསུངས་སོ། ། 敬
业;叩头;拜

ཕྱག་ལས་ཁོམ། ར་རོ་བའི་བར། 醉;酩酊(旧词)

ཕྱག་ཤར། གྱིའི་ཞེས། 小刀(尊称)

ཕྱག་ས་ཕྱི། ཞབས་ཕྱི། 随丛;仆丛

ཕྱག་ས་མ། སྤུང་མ། 扫把;扫帚;笤帚

ཕྱག་ས་སྤུལ། མི་ཆེན་པོའི་ལྟམ་ཉེ། ངག་སྤྲོན་རྒྱ་ག་ཟིན་གཉིས་སྤུ་ལ་ཕྱག་ས་

ཁྱིལ་ག་རས་སྤྱ་བཤད་པ་ནི་མི་འབྲེལ་ལོ། | 靴(尊称)

ཕྱང་རེ། འཛེལ་ལེ་བའི་བད། 垂下(旧词)

ཕྱང་ཆད། ཐག་བཅད་པའི་བད། 决定(旧词)

ཕྱང་འབྲུལ། རྩེ་བའི་བར་དུ་འཕྱང་བའི་རྒྱན་ཏེ་སེམས་དོད་དང་བྱང་རྒྱན་ཡང་བྱེད།
གཞན་དུ་ཕྱང་ཕྱུལ་ཕྱང་ཕྱུལ་འཕྱང་འཕྱུལ་ཞེས་གྲང་འབྱུང་། 胸练(垂胸
到脐的练饰),也叫 སེམས་དོ། 与 བྱང་རྒྱན། 也有写作 ཕྱང་ཕྱུལ།
ཕྱང་ཕྱུལ། འཕྱང་འཕྱུལ། 的

ཕྱང་ཡར། འདུལ་བར་སྤང་བར་གྱི་གཏམ་འབྲམ་པོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། མི་གྲར་
ལས་དེ་ལ་བྱིས་ཞེས་བཀའ་ནས་སྤད་དོད་དུ་ཀླུ་ཞེས་པའི་མཆན་བཏབ་པར་
བཞེན། རྒྱལ་མཆོག་རྒྱུས་ལན་དུ་ཕྱང་ཡར་ནི་བྱིན་ལས། མཛད་པ་འབྱིན་
ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་ལྷ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཞིབ་དུ་བཟག་དགོས་སོ། |
街巷中的闭言

ཕྱད་བ། ཉག་རྒྱུའམ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་བད་རྩིང་ལྟེ་ཡུད་གྱིས་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱད་
གྱིས་འགྲོ་ཞེས་པའང་མཆོན། 常常,继续(旧词)又如继续直进叫
ཕྱད་གྱིས་འགྲོ།

ཕྱམ། ཁང་བའི་ལྷམ་རྩེ་འཕྱམ་དང་ཁྱམ་ཞེས་བྱིས་པའང་ཡོད། 房上的椽
子,也写作 འཕྱམ། ཁྱམ།

ཕྱམ་ལྟན། ཨ་ལ་ཤས་དམག་སྤར་གྱི་མིང་དུ་བཤད་པའི་ཁྱངས་ཆོལ།

ཕྱམ་ཕྱད། མཉམ་ཉིད་གྱི་བད། 平等,平均(旧词)

ཕྱམ་མེ། མཐོང་མན་མེད་པ། 平齐,平坦(旧词)

ཕྱམ་ཅེ། དེང་སང་རྒྱ་གམ་དུ་གྲགས་པའི་གོས་འདི་རྩེ། ཨ་ལ་ཤས། འཕྱམ་
ཅེ་ནི་ཕྱར་དང་རྩེ་མོ་བེར་མོད། ཕྱ་དུང་གི་རྒྱམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་འདྲ། ཟེར་

བ་ནི་མེན་པ་འདྲཱ། ། 斗篷；披风（半月形者）ཟླ་གམ།

ཕྱར་གཡེང་། འཕྱར་གཡེང་། རྩམ་གཡེང་། 散乱；外骛；心思旁
骛

ཕུལ། ལྷ་བའི་ཞེས། 腹；肚尊称

ཕྱི། རང་གི་སྒྲོ་ཉེ་ཕྱི་མ་དང་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱང་མཆོན། 外；外面；ཕྱི་མ། （后
者）ཕྱི་རྒྱུད། （外面、外部、外界）

ཕྱི་རྒྱུག་ ཐུང་པོ། ཏཱ་, 乞丐（别称）

ཕྱི་ཕྱིར། སྤར་ཡང་། 愈；越；又复；二次又

ཕྱི་བུ། ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་བུ། 外面（旧词）

ཕྱི་འབྲེད། ཕྱི་རྩེའི་དུས་ཉེ་གཞན་དུ་ཕྱི་འབྲེད་ཕྱི་མ་བྲེད་ཕྱི་མ་རྩེད་ཕྱི་མ་འབྲེད་
ཅེས་བྲིས་པའང་མཐོང་། 下午的时间，在别的书中也有作 ཕྱི་
འབྲེད། ཕྱི་མ་བྲེད། ཕྱི་མ་རྩེད། ཕྱི་མ་འབྲེད། 等的

ཕྱི་མ། ཡའི་མ་ཉེ་ཨ་ཕྱི་འམ་ཚྭ་ཚྭ་ཡང་བྲེད། མཁས་འབྱུང་དུ་བཙུན་མོར་
བཤད་ཅིང་སྐབས་འགར་ཙ་བའམ་མ་གཞིའི་མིང་དུ་འང་འདུག་གོ། 1. 祖母；
外祖母 2. 皇后 3. 原本、原始，也叫做 ཨ་ཕྱི། 或 ཚྭ་ཚྭ།

ཕྱི་རྒྱུད་པ། ལུ་ཉེགས་པ། 外道；外教

ཕྱི་ས། བཤང་བ། 粪；大便

ཕྱིང་བ། འཕྱིང་བ། ལྷ་མ་གོས་ཉེ་ཕྱིང་ལྷ་མ་འཕྱིང་གཟར་བྲེད་པའང་
མཆོན། 毡；毡衣；毡袄，也有叫做 འཕྱིང་གཟར། 的

ཕྱིད་པ། དར་ཡལ་ལམ་གན་པོའི་བུ། 年老；壮年与老年间人（旧
词）

ཕྱིན་ཅི་ཡག་ རྒྱལ་མ་མེན་པ། 颠倒；相反

ཕྱིན་ཆད། སྔད་ཆད། 以后；今后；此后

ཕྱིན་ད་པ། སྒྲེབས་པ། 到；抵；达到；去了

ཕྱིར། ལྷ་མཚན་དགོས་ཆེད་སྒྲུབ་ཡང་གི་དོན་གསུམ་གར་འདུག 因为；故；
因此

ཕྱིལ་མོ་ཁུག ཐུར་ཏུ་འགྲེད་པ། 向下滑溜

ཕྱིས་བ། མྱོད་ཀྱི་བར། 器皿(旧词)

ཕྱིས་མ། བེལ་མོར་བའི་བ། 流产的乳牛

ཕྱག་པོ། རྒྱ་ར་ཅན། 富；富人；有产者；有钱者

ཕྱགས་ཕྱང་། གཞོན་ཏུ་མ་ཉེ་ཕྱགས་ཕྱང་ཡང་བེར། 少女，也写作
ཕྱགས་ཕྱང་།

ཕྱེ་མ། བཏུལ་ཅིང་བཏགས་པའི་ཕྱེ་མ། 粉末

ཕྱེ་མ་ལེབ། སྒྲིག་ཆགས་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལ་ཕྱེ་མ་ལེབ་དང་ཡི་གེ་བཏུས་པས་ཕྱེ་ལེབ་ཏུ་
ཡང་བརྗོད། 蝴蝶，也有写作 ཕྱེ་མ་ལེབ། 简缩 ཕྱེ་ལེབ།

ཕྱེད། ཁྱད་པར་ཕྱེད། 分别；分开

ཕྱེད་ཀ ཕྱེད་མ། 半；一半

ཕྱེན། འག་ཕྱང་། 屁；胃气

ཕྱོགས། ཤར་སྐོགས་ཀྱི་དང་རིགས་སམ་ཉེ་གཉིས་ཀར་འདུག་ཉེ་དཀར་ཕྱོགས་
དང་ནག་ཕྱོགས་ཞེས་པས་མཚན་ནོ། །དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱད་ལས་ཕྱོགས་ཞེས་པ་
ནི་པམྱི་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་འདུག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

1. 方；方向；方面 2. 派别；党派

ཕྱོགས་པ། གཞོལ་བ། 1. 趋向；向 2. 致力

ཕྱོགས་རེ་བ། རེ་འགའ་བ། 一面；片面；一部份

ཐྱོད། ལྷ་རྒྱན་དང་ངག་རྒྱན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་ལམ་རིམ་ལས་ས་ཆོད་ཆེ་ཞེས་ཆ་རྒྱང་
མཛད་པས་གདམ་ངའམ་དཔུད། 效力, 菩提道次第论中写作ས་
ཆོད། (功效)

ཐ

ཐ་བ། ཐ་མི། ཐན་བ། ཐན་ཆེགས། རྒྱང་ཏུ་འམ་ཁྱང་ཏུ་ཉི། ཐ་
རྒྱན་ཏུ་འཐན་ཆེགས་དང་འཐ་ཐེན་གཉིས་ལ་འཕུལ་ཡོད་མེད་གདམ་ངར་བཞེད།
ཐན་ལ་ཐན་ཞེས་རྒྱང་འབྱུང་ཉི་མཆོ་ཐན་རྒྱ་ཐན་ཤང་ཐན་ཞེས་པ་ཉུ་བུའོ། །
细; 小; 少 ཐན། ཐན། མཆོ་ཐན། རྒྱ་ཐན། ཤང་ཐན།

ཐ་མ། དཔེན་ཆོག ཐ་མ། 两舌; 离间; 谗言

ཐ་ཐེན་མ། འབྱུང་བ་མི་མའི་ནམ་ཙན། 一种现示妇女形象的鬼魅

ཐག་དོག ཐིག་མེར། 嫉妒; 吃醋

ཐག་པ། དཔུང་མགོ། 肩; 肩头

ཐི། བེང་གི་ནང་ཤུན། 树木的内皮

ཐིན། ལ་ཆེམས་དང་སྒྲ་དེ་ཐིན་ཡིག་རྒྱང་མཆོན་ལ། འཐིན། འཐིན་ལས།
འཐེང་བ་ནམས་ལ་འཕུལ་ཡོད་མེད་གདམ་ངར། །ཐིན་ཡིག འཐིན། འཐིན་
ལས། འཐེང་བ། 1. 遗嘱 2. 话; 语言

ཐུ། ཡ་ལ་ཤས་ཐུ་མའམ་ཐུབ་མ་དང་རྫོག་མ་སྟགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་།
ཞིང་རྫོས་ཐུ་རྫོག་པ་བེར་བའང་མཆོན། 1. 粉末 2. 糠; 麦衣 3. 繫 4.
犁; 耕, 也写作 ཐུ་རྫོག་པ།

ཐུ་རྫོག ཐུང་དང་ཁོག་མ། 1. 锅 2. 盆; 器皿

ཐུ་མ། ཐ་བྱང་། དམག་གར། ཤ་མ་ཉི་མང་ལ་བྱི་ཐུག་གུའི་གོས་གསུམ་གར་
འཇུག 1. 宫 2. 军营 3. 胎衣; 胎盘

འཕམ། ཉེས་པ་འཕམ་སྟོན། 1. 过失; 罪过

འཕར་བ། རྒྱལ་མ་ཁྱི་མཚའ། 山狗; 豺狼

འཕར་མ། བང་ཆེན་ཉེ་མ་ཉེ་བ། 使者; 使臣

འཕལ་ཀ། མི་གྲུ་ལས་ཕྱུ་ཞེས་པ་རི་མའི་སྐད་དོད་བྱུར་ཆག་པས་འཕལ་ཀ་ཞེས་
གསུངས་ཤིང་སྤྱ་བྱུན་ལས་ཕལ་ཀ་ཞེས་པ་འང་རུང་བར་བཤད་དོ། 1. 图
画; 花纹 2. 断口; 合缝处

འཕེའུ། གསལ་བའི་བད། 报告; 告诉(旧词)

འཕེན་པ། མྱོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ། 希望; 愿

འཕེལ། སྤེད་དམ་ཁྱུས་པའི་འཕེལ། 增长; 增加; 发展; 长大

འཕོང། མདའ། 箭

འཕོངས། ཆང་ར་དང་ཁུབ། 臀; 尾骨; 屁股

འཕུ

འཕུང་བ། ཐུར་དུ་འཕུང་བ། 垂下

འཕུང་མོ་ཁྱུག རྩེ་ཆོམ་ཉེ་འཕུང་མོ་ཡུག་ཅེས་པ་འང་ཡོད་པར་བཤད། མཚམས་
འདིར་ངག་སྟོན་དུ་འཕུམ་ཞིང་ཞེས་བྱང་བ་ཡིག་ནོར་ཉེ་ཁྱུན་མཁྱེན་གྱིས་འཕྱོ་ཞིང་
ཞེས་བཅས་སོ། 1. 疑惑(旧词), 也有写作 འཕུང་མོ་ཡུག

འཕུན་པ། ཡན་པ། 流浪者

འཕུར་ཀ། ཁ་ཟེར། 恶言

འཕྱི་བ། སྤྱག་ཆགས་འཕྱི་བ་ལ་ནོར་བཞུན་གྱིས་འཕྱི་བ་དང་འདུལ་བ་སྟོན་གའི་
དག་ཡིག་དུ་འཆི་བ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། 1. 黄鼠; 蛤拉 འཕྱི་བ། འཆི་བ།

འཕྱེ་བ། འཕྱོ་བའི་བད་རྩིང་ཉེ་ཉེ་འཕྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། 1. 走; 行走(旧
词), 也写作 འཕྱོ་བ། ལྟ་འཕྱེ།

འབྲེལ། བཞེ་འབྲ། 爬行者(旧词)

འབྲེན་མ། རང་འདོད་གྱིས་འདུག་པའི་གཡེམ་མ་ཉེ་རིགས་འབྲམས་མའམ་ཕྱིག་

ཅན་མ། 娼妓；淫妇

འབྲེན། ཤོམ་ར། 阔绰；摆阔绰

འབྲམ

འབྲམ། ལྷན་ཆའི་འབྲམ། 镶嵌；镶宝石

འབྲང་། ཐག་གི་འབྲང་། 峡谷

འབྲལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲལ། 暂；即刻

འབྲལ་བ། དབྲལ་བའི་བད། 额；额颅(旧词)

འབྲལ། གཞིགས་པ་བ་ནས་ཉལ་བ་ཉེ་ངག་སྒྲོན་དུ་འཆི་འབྲས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་
རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་ལྷན་བཟུལ་ཆེ་བ་དང་བསམ་པའི་བསམ་པ་ཞེས་བཀའ་བ་
འཐད་མིན་བཟག་ལ་གཞན་དུ་འབྲེས་ཞེས་ཡི་ཞུགས་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ། ། 侧
卧

འབྲིགས་པ། ཤེས་པའམ་གོ་བའམ་ཉིགས་པ་ཉེ་འབྲིགས་ཟུ་ཚུད་ཅེས་པས་
མཆོན། 知道；懂得；了解；通达，也写作 འབྲིགས་ཟུ་ཚུད།

འབྲལ་འཁོར། ལྷ་མའམ་འབྲལ་གྱིས་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ་སྔངས་བྱེད་
འབྲལ་འཁོར་དང་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བའོ། ། 机器，也写作 འབྲལ་འཁོར།

འབྲལ་དགའ། ལྷ་ཡུལ། 化乐天(佛经上的天宫名)

འབྲལ་བ། ལྷ་མའི་འབྲལ་བ། 变化；幻变

འབྲེང་། དུངས་སེམས། 牵心；墨念

འབྲེད་ཀ། ཐད་ཀའི་རྒྱ། 横；斜(直的对称)

འབྲེད་པ། བན་པའི་འབྲེད་པ་ཉེ་ལ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 相合；合适；适

宜

བ

བ། བ་ལང་སྟེ་ཤང་དུ་འབྱི་བ་ནི་བ་དང་ཤང་པོ་ལྟན་དུ་བརྗོད་པར་སེམས་ཤིང་།
དེ་ཚུང་བ་ལ་བེད་དང་། དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་བ་མེན་ཟེར། 1. 黄牛 2. 表示
主人的字(如者字)

བ་གམ། རྟེགས་བྱ་དང་ཁང་བཙེགས། 1. 阁；楼阁 2. 楼台；台子；底
座

བ་ཐག རྩ་མ་གྱི་བ་ཐག 蜘蛛网

བ། བ། བདག་སྟོན་པའི་སྒྲར་འཇུག་པ་ནི་ཁ་ལོ་སྒྲར་བ་དང་། སྟོན་པ་
བྱས་མཆོན། བ། 与 བ། 可用为表示主人或所有者的主词，
例如 ཁ་ལོ་སྒྲར་བ། (驾驶者)སྟོན་ (友伴)等

བ་དན། མཆོད་རྩིས་ཕྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྟེ་ཡི་གྲར་ལས་པ་རྩ་ཀ་བྱར་ཆག་པ་བ་དན་
དུ་གསུངས། 旗帜

བ་བྱ། བའི་རུ་མ་དེའུ་འདྲ་བ་ཚུ་བ་གསོ་བའི་རྩ་སྒྲན་བཙུངས་ན་རྩ་གཞི་བ་བྱ་བ་
ཞིག་གོ། 石中乳(药名)

བ་ཐུ། ལུས་ཀྱི་བ་ཐུ། 汗毛

བ་བླ། མདོག་སེར་ཞིང་དྲངས་པ་རབ། ལྗང་འོད་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་འབྱིང་།
སྔ་ལྗང་འདྲེས་པ་ཐ་མ་སྟེ་མེར་བསྐྱེད་སྒྲན་ན་དུད་པ་སེར་པོར་འདྲ་བའི་རྩ་འཇིགས་
ཡིན་ལ། བབ་བླ་དང་། བབ་ལ་ཞེས་བྱས་པ་འང་ཡོད། 黄丹；石黄；黄
信石(药名)བབ་བླ། བབ་ལ།

བ་མོ། ལ་བའམ་ཟིལ་བ། 露；霜；雪

བ་ཚ། གད་གྲོག་ལས་ཆགས་པའི་ལྗ་ལྷུ་མ་འབྲལ་ལྷན་ཅན་དེའོ། ། 鹵土；瘦土（崖根的）

བ་བྱ་ར། འབྲས་བྱ་གསུམ་གྱི་གས། 川练（三种药果之一）

བ་ལང་ལྷོད། ལུབ་ལྷིང་། 牛货洲（佛经中西方洲名）

བ་ལ། ལུར་དཀར་ཏི་བལ་ལ། 冬青子（药名）

བ་ལེ་ག། ལུན་པ་མཐུག་ཅིང་ལྷ་ལ་དབྱིབས་སྟེ་རྩིས་འདྲ་བའི་ཤིང་ཞིག་གོ། 木通（药名）

བ་ཤ་ག། བིག་ཤ་ཡ་བྱུར་ཆག་པར་མཛོན་ཏི་མེ་ཏྲོག་དཀར་སེར་འཆར་ཞིང་ཅེ་མས་ཆོད་མ་ཅེད་པ་དཀར་དམར་ལྷོ་བའི་རིགས་གསུམ་ཡོད་དོ། ། 浣阳花（药名）

བག་ འཛེམ་པ་དང་ཞད་དང་ཉུང་ཏུ་སྐྱེས་ལ་འདུག་ཅི་བག་ཡོད། བག་མེད། བག་ཆགས། བག་ཅམ་ཞེས་སྐྱེས་ཀྱིས་མཛོན་ཞིང་། བག་ཐེབས། བག་ལུམ། བག་ལ། བག་ལ་ལ། བག་ཚོན། བག་ཡངས་ནམས་ཀྱང་འགྲེ།
1. 小心；影响；防；谨慎 2. 小；少许 བག་ཡོད། བག་མེད། བག་ཅམ། བག་ཐེབས། བག་ལུམ། བག་ལ། བག་ལ་ལ། བག་ཚོན། བག་ཡངས།

བག་ཕྱེ། བཟའ་བའི་བག་ཕྱེ། 麦面；面粉

བག་མ། མན་འ་མ་གསར་པ། 新娘；新媳妇

བག་ཆོས། ག་རེ། 馍

བགས། ལུར་དུ་རིམ་གྱིས་གཞོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་བགས་གྱིས་གཞོལ་བ་ལྟ་བུས་མཛོན། 渐渐，如 བགས་གྱིས་གཞོལ་བ། （从斜坡渐渐地向下）

བང་། ལྷ་བང་དང་ན་རྒྱལ་པའི་བང་དང་སྟོ་བའི་བང་ནམས་ལ་འཇུག་མཁའ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

བང་། 赛跑；怀抱

བང་ཆེན། མོ་ཉ་བ། 使者

བང་བ། མཁའ། 箱

བང་མཚན། རྩ་རྩུ་བང་མཚན། 库；库房

བང་རིམ། རེམ་པ། 层次；阶层；阶梯

བང་ས། རྩ་ས། 坟；坟墓；陵墓；葬地

བད། བ་མ། 露；霜

བད་ཀན། བད། 痰症（病名）

བན་རེ། བཙུན་པའི་སྐད་དོད་བརྩེའི་ཡིག་ཤུལ་བ་ཅམ་མ། ། 僧人 བརྩེ།

བན་བྱན། ལམ་རིམ་བརྩེ་བརྩེ་ལ་དུ། རེར་མོར་རམ་གཤམ་གཤམ་གཤམ་ཟར་ཟར་

དང་། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ངོས་བཟུང་མེད་པའོ། །ཞེས་འགྲེལ། 1. 零星；小 2. 凌乱 3. 不肯定

བན་ལང་། བ་ལང་གི་བར། 黄牛（旧词）

བབ། འགངས་དང་སྤྱིར་གྱི་བབ། 情况；情形

བབ་ཅལ། བབ་བབ། སྒྲ་བརྩོལ། མ་བསམས་པར་སྒྲ་བ་རྩི་སྒྲ་བཅལ་

ཡང་ཟེར། 轻言；不加思虑；轻率；鲁莽，也写作 སྒྲ་བཅལ་

བམ། རྩ་རྩུ་དབུགས་བམ། 尸；尸体

བམ་བ། རུལ་བའི་བམ་བ། 腐坏

བམ་པོ། མོན་པོ། 卷；帙；一卷；一束；一堆

བར། དབུས་གྱི་བར། 中间

བར་ཆད། གཤམ་བྱེད། 障碍；阻碍

- བར་སྒང་། རྒྱུ་མཁའ་འཁོར་བར་སྒང་། 空间；空中；天空
- བར་བྱ། བཟ་མོག་ 盒；盒子
- བར་བྱར། རྒྱུ་མཁའ་ཆེགས། 零碎；小东西
- བར་མ། དབུས་མ་དང་འབྲིང་བོ། 中等的
- བར་མ་དོ། བར་སྤྱད་ལྟ་བུའི་བར་མ་དོ། 中阴（即死后未投胎的灵
魂）
- བལ། ལྷག་གི་བལ། 羊毛；毛
- བལ་བ་ཇ། ཡལ་ཤས། ལྷ་སྤྱད་དང་ལྷ་གསེར་སྤྱད་དང་བྱི་འཛིན་ཟེར་བའི་ལྷ་
ལ་རོས་བཟུང་བ་ཡོད་ཀྱང་འགྲེལ་བཤེས་ལྷ་གྲེས་མ་ཟེར། ཞེས་བཤད། 马
兰草
- བལ་བྱ། གཞིའི་རྒྱའི་སྐབས་སུ་ལྷ་གསེར་གཞི་ཤིང་བཤད་དོ། 胡桃木
- བལ་ཇོ། ལྷ་གསེར་དང་བོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཆགས་པའི་ཡལ་གྱི་བལ་མང་བའི་ཆ་
ནས་བཏགས་པ་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ལྷ་གསེར་གྱི་ལྷ་གསེར་ནས་ཉི་ཤི་
ཞེས་ཟེར། 尼泊尔；尼泊尔人
- བས་པ། ཟད་པ་འཇམ་མཐའ་དག་པ། 耗尽；过度；到尽头
- བཟ། ལྷ་གསེར་དང་བོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཆགས་པའི་ཡལ་གྱི་བལ་མང་བའི་ཆ་
ནས་བཏགས་པ་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ལྷ་གསེར་གྱི་ལྷ་གསེར་ནས་ཉི་ཤི་
ཞེས་ཟེར། 胆矾（药名）
- བཟ་བ། ལྷ་གསེར་དང་བོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཆགས་པའི་ཡལ་གྱི་བལ་མང་བའི་ཆ་
ནས་བཏགས་པ་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ལྷ་གསེར་གྱི་ལྷ་གསེར་ནས་ཉི་ཤི་
ཞེས་ཟེར། 胆矾（药名）
- བྱ། ལྷ་གསེར་དང་བོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཆགས་པའི་ཡལ་གྱི་བལ་མང་བའི་ཆ་
ནས་བཏགས་པ་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ལྷ་གསེར་གྱི་ལྷ་གསེར་ནས་ཉི་ཤི་
ཞེས་ཟེར། 儿子，也写作 བྱ་ཚ།
- བྱ་ག ལྷ་གསེར་དང་བོད་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཆགས་པའི་ཡལ་གྱི་བལ་མང་བའི་ཆ་
ནས་བཏགས་པ་ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ལྷ་གསེར་གྱི་ལྷ་གསེར་ནས་ཉི་ཤི་
ཞེས་ཟེར། 穴洞；窟窿；眼眼

བུ་མྱད། བུ་དང་ཚུང་མ་བསྟོམས་པའི་མིང། 妻与子的总称

བུ་ཡུག ཁ་བའི་བུ་ཡུག་雪被风吹动貌

བུ་རམ། རྩ་བར་ཤིང་གདུས་པའི་སྤྱིས་མ་ལས་འབྱུང་ཉི་རིགས་གསུམ་ཡིད།

蔗糖；红糖

བུ་ལྷན། བུན། བེད། འབུན། སྤྱིད་དམ་ཁེ། 债；账债

བུག་པ། བུག་穴洞；孔；窟窿

བུང་བ། སྤྱང་ཅིའི་ཟས་ཅན་དང་རྩ་སྤྱང་ཟིལ་གཉིས་ཀར་འདུག 1. 蜜蜂

2. 蜜陀僧(药名)

བུད་མེད། རྩང་མ་ཉི་དེའི་སྤད་དོད་ཏུ་བྱ་ལྷེས་ཡིད་པ་བྱུར་ཆག་གམ་བཟླག

妇女；女人

བུད་ཤིང། མེའི་བུད་ཤིང། 烧柴；柴火

བུབ་པ། བུར་ཏུ་བུབ་པ། 覆(口向下)，俯

བུབས། རིལ་པོ། 整个；整匹；整卷(如布类)

བུམ་པ། དམ་པེ། 瓶子

བུམ་བུ། དམ་པེ་ཚུང་བ། 小瓶子

བུལ་རྟོག རུ་གང་འདྲ་བ་ལན་ཆའི་ར་སྒྲ་ཞིང་བོད་ཆའང་བེར། 卤；苏达

བུལ་བ། འགོར་བ། 迟延；缓；慢

བུས་པ། བྱིས་པའི་བད། 小孩；孩子(旧词)

བེ་ག། འབྱུམ་རིགས་མིའི་བུའི་མིང་ཏུ་ཞེ་རྩང་གིས་བཤད་དེ་ཁམས་སྤད་ཏུ་

མངོན། 麻疹

བེ་ཚན། དབྱུག་པ། 棍子；棍杖

བེ་ཏ། ཤིང་བེ་ཏ། 橡树；椰子树

བེན། འཛིན་པའི་བད། 握；执住(旧词)

བེརག ཡ་ལ་ཤས་ལྷུ་མ་ཁྱུ་ནང་ཚངས་ཅན་གྱི་ཡིན་ཆུ་ནི་སྐག་སྐད་དངོས་སོ། །

བེད། ར་ཤིང། 茶树

བེད། དབུག་པ། 杖；棍子

བེམ། ཡ་ལ་ཤས་རྩ་ལྷོད་དེ་འབེམ་ཞེས་ཀྱང་བེར་བར་བཤད་དམིད། ཡ་ལ་སྐད་
དུ་མིན་བལ་གྱི་གྲོ་ཆ་ལ་ངམ་དུ་གྲགས། 一种戎装，也写作 འབེམ།
བེམ།

བེམ་པོ། གཟུགས། 身体；尸体

བེར། མི་ཆེན་གྱི་གས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གམ་རལ་གྱི་ཉེ་གས་ཕུ་ཐུང་ཅན་དུ་བཀྲལ་
བའང་ཡིད། 披风

བེརདག དབུག་པ་ཉེ་འདི་ལ་བེར་ག བེཀ། སྤེར་ག་ཞེས་འདུ་མིན་མང་པོ་བྱིས་
པ་མཐོང་། 棒；棍；杖 བེར་ག སྤེར་ག བེཀ།

བེལ་རྫོལ། མཐེ་མཐུབ་ཕུར་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་པ་ཉེ་བམ་རྫོལ་ཡང་བེར།
弹；弹打(拇食两指相弹击)，也写作 བེམ་རྫོལ།

བེལ་ལྷུ་བས། བད་ཀན་གྱི་ལྷུ་གས་པ་དང་། མདོག་སེར་ལྷུ་སེར་ལྷུ་ག་གཉིས་
འཐུང་ཞིང་འོད་དང་ལྗན་པའི་མེ་རྫོལ་གས་པ་གཉིས་ཀར་འཐུག 1. 因痰症
所吐的黄水 2. 有光泽的火石

བེད་ཅེ། ཆོ་གུ་ལ་ཆོས་འཐུང་ཡིད་པ་བཀྲང་སྤང་དུ་བཟོ་བ་དེ་ཡིན་ལ། སྐ་
ཀྱར་ལས་ཕུ་ཏ་ཇི་མ་བུའི་འཆོ་བ་ཞེས་པ་བྱར་ཆག་པས་འབོ་དེ་ཅི། ཞེས་
གསུངས། 菩提子；果核念珠

བོག་པ། བརྒལ་བའམ་ཕྱོས་པ། 晕倒；醉倒

བོག་རེ། བ་གམ་གྱི་བད། 楼阁(旧词)

བོང་ང། བོང་ང་ལ་དཀར་ནག་དམར་མེར་གྱི་རིགས་བཞི་ཡོད་ལ་ནག་པོ་སྤྲན་
ཆེན་ཏེ་ར་རྩག གཤམ་ཁྱེ་ 草头鸟；麦冬；寸冬（药名）སྤྲན་ཆེན། ར་རྩག

བོང་བ། སའི་གོང་བ། 土块

བོང་བ། ར་བ་ཅན། 驢

བོངས་ཆོད། གཏོས་ཏེ་ས་མཐའ་མ་བྱས་པ་མང་ཡང་དག་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་
ལེགས་སོ། ། 体积；形体

བོད། གངས་ཅན་ཏེ་སི་རྒྱའི་དྲིས་ལན་ནོར་བྱེད་རྩ་ཆོ་ཏེ་བྱུར་ཉམས་པར་བཤད་
ན། ། 西藏

བོད་པ། འབོད་པ། 呼词；呼声

བོན་པ། བརྒྱས་པའི་བད། 讽诵；重复念诵（旧词）

བོལ་གོང། རྒྱང་ལག་གི་བོལ་གོང། 脚面；手背

བྱ

བྱ། འདབ་ཆགས་ཏེ་དེ་རྒྱུང་བ་ལ་བྱེད་བེར་ཞིང་། ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྱེན་
པ་ལ་བྱ་བྱེད་པ་ཞེས་བེར་བའང་མཆོན། 1. 鸟 2. 鵲 བྱེད་པ།

བྱ་དགལ། གསལ་རལ། 赏；赏赐

བྱ་རྒྱལ། རི་མའི་བྱ་རྒྱལ། 图样

བྱ་གཏོང་བ། རྒྱ་དམར་འབྲིན་བསྐྱར་བ་ལ་བེར་མོད། ཞི་རྒྱུང་གིས་བྱ་གཏོང་
བའམ་ནང་ཡན་པ་ཉིད་གའི་ནང་མི་དག་པོ་སྤྲོ་བ་པོ་ཞེས་བཤད། 1. 寄信 2.
间谍，也写作 བྱ་གཏོང་བ། རྒྱང་ཡན་པ།

བྱ་བཏང་བ། སྤང་བ་བ། 断欲者；弃业者（业世而修行者）

བྱ་བལ། བྱ་རྩག གཤམ་ཁྱེ་ 鸟粪；鸟屎

བྱ་འདབ། རང་བའི་བྱ་འདབ། 屋檐

བྱ་ན། ལི་གུར་ལས་བྱུང་ན་ཞེས་པ་ཚེད་མའམ་བས་སྤགས་མ་ལ་འདུག་པ་བྱར་
ཆག་པས་བྱ་ན། ཞེས་སོ། 1. 菜 2. 杂拌食物

བྱ་ཕོ་ཚེ། ལྷང་ཤོད་དུ་སྦྲེ་ཞིང་རིང་བྱང་སྤེན་ཆུང་ཙམ་ཡོད་པ་ཤིང་དཀོན་པར་
བྱད་ཤིང་བྱིད་པ་ཞིག་སོ། 1. 一种作柴的灌木；山柴；香柴 2. 大
黄豆(药名)

བྱ་མ་ན། ཕོ་ཉ། 使者；使人

བྱ་མ་བྲམ། ལྷི་སྤགས་སམ་བྲམ་པ་ཉེ་སྤྲན་གྱི་ཡི་གེར་ར་མ་བྲམ་ཞེས་ཀྱང་ཡོད་
དོ། 1. 瓶子，也写作 ར་མ་བྲམ།

བྱ་ཆུང་། བྱེ་རྟོགས་སུ་བསྐྱེད་ས་པའམ་སྤྲལ་བ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་ཆུང་ལ་ས་
མཐའ་བྱས་པའང་ཡོད། 哈欠；伸腰

བྱ་མོ་ལབ། མཚན་རྣམས་ཀྱི་བད། 供品；供物(旧词)

བྱ་ཚེ། དག་སྤྲན་དུ་འབྱུང་ཉེ་དེའི་མཆན་ཞིག་དུ་ཁོག་བྱ་ཞེས་འབྲེལ། དེའི་
རྒྱུ་ཟིན་གཉིས་ཀར་བྱ་བ་གང་གི་ཚེ་ན། ཞེས་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་སྤྲ་ཚེ་
ཞེས་བཅས་སོ། 小锅

བྱ་ར། ལྟ་རྟོག 看守；监视；注意

བྱ་རྟོག ཁ་ཚེ་བ། 大乌鸦

བྱ་ལེ། ཅ་བྱ་རྟོག་གཤོང་། 阴户核

བྱག་མཁམ། དག་པ། 强盗；盗匪

བྱང་བ། འབྲུ་སྤེན་ཞིག་དང་ལོ་མས་པ་གཉིས་ཀའི་མིང་དུ་འདུག 1. 斑蝥虫
2. 熟悉；熟练

བྱང་ཁོག ཁོང་བ། 体腔；体内

བྱང་གྲོལ། ཐར་པ། 净脱；解除；解脱

བྱང་ཚུབ། བྱང་སྟོགས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ། 1. 觉者；菩提 2. 熟悉；通达

བྱང་བ། མེང་མེབ། 小木板

བྱད། བཞེན་ཏེ་གདོང་། 脸

བྱད་ཀ། དམོད་མའི་བྱད་ཀ། 1. 咒诅 2. 咒；放咒

བྱད་མ། སྟོད་གཏོང་། 以咒术害人；放咒

བྱན་མོ། ངག་སྟོན་ལྷིག་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་གཡོས་བྱེད་མཁན། ཞེས་
དང་། ཞེ་བྱང་གིས་ཚུང་མའམ་མནའ་མའི་སྒྱི་མིང་དུ་བཤད། 女厨师

བྱམས་པ། བཟེ་བ། 慈爱

བྱི་ཀྱ། སྟོག་སྟ། 白蒜

བྱི་ཏང་ག། བི་ཏཱ་བྱར་ཆག་པ་ཉྟེ་འབྲས་བྱུང་མར་སྟེ་ཉྟང་བ་འདྲ་བས་མེད་སྟེ་སྟོགས་
པ་སྟན་མ་ཅམ་པ་དེའོ། ། 一种药树

བྱི་དོར། བྱི་བྱད། གད་དར་བྱེད་པའི་ལས། 抹拭；扫除；收拾清洁

བྱི་བྱག། འཕྱོན་མའི་བྱ། 私生子；娼妇之子

བྱི་བ། ཅི་ལྱ། 鼠

བྱི་བོ། གཞན་གྱི་ཚུང་མར་བཞོད་པ་དང་། ལུ་བོ་ཉྟེ་མགོ་མེད་མཇུག་རུ་མ་
སྟགས་ལའང་འཇུག། 1. 奸夫；嫖者 2. 秃头秃尾者

བྱི་མོ། གཡོག་མོ། 使女；女仆

བྱི་བཞིན། སྐར་མ། 女宿(星名)

བྱི་བཟུང་། ལུ་མ་ཚུག་འཛིན་ཏེ་དམ་པ་ཡོག་མགོ་འང་བེར། 仓子(药名)
ཚུག་འཛིན། དམ་པ་ཡོག་མགོ་

བྱི་བྱུ་མགོ། བྱི་བྱུ་ནས་བེན་གྱི་མགོ་འདྲ་བ་ཚུང་ལ་འཇམ་བའི་དོ་དཀར་བོ་ཞིག་གོ།
雀头石(大如麻雀头的白石子)

བྱིའུ་བྱུལ། ས་འདོལ་དུ་བྱིང་ཞིང་བྱུག་པའི་སྤངས་ཀ་ཉེ་བྱིའུ་འདྲུལ་དང་བྱིའུ་
བྱུལ་ཞེས་གྲང་སྤང་། 雀子在松土中掘土洗毛的动作 བྱིའུ་འདྲུལ།
བྱིའུ་བྱུལ།

བྱི་ཏུ། དཀར་ནག་དམར་པའི་རིགས་གསུམ་ཉེ་མཆོག་ནི་དམར་པོ་ཡིན་ཞིང་།
མི་ཆ་ལ་དང་ཀུ་ལུ་ཏུ་སོགས་བྱི་སྒྲིང་གི་ཁྱ་མཆོའི་འགྲམ་བྱི་བྲག་དང་བྱེ་མ་ལས་ཤིང་
ལྟར་སྒྲིལ། དེ་ཡང་རྒན་ཅན་བྱེ་མ་ལས་སྒྲིས་པ་སྒྲིམ་ཞིང་ཆད་པས་མ་ཆོག་པས་
སྒྲི་པོ་དང་། སྒྲམ་བྲག་ལས་སྒྲིས་པ་སྒྲི་ཞིང་ཆད་པས་ཆོག་པས་དམར་སྒྲག་ཏུ་
ཡོད་ཅེས་སྒྲན་དཔེར་འབྲུང་ཞིང་། བྱི་ཏུ་དང་བྱེ་ཏུ་ར་བྱིས་པའང་ཡོད། 珊
瑚,也写作བྱི་ཏུ། བྱི་ཏུ།

བྱི་ཏུག མ་འབྲུ་སྤང་བྱེད་མཆོག་ཉེ་མེར་ནག་གི་རིགས་གཉིས་ཡོད། 荆芥(药
名)

བྱི་ལ། ཞེ་མི། 猫

བྱི་ཤང་། བྱི་ཤང་ལ་ངོས་འཛིན་མང་ཡང་སྤང་སྒྲིས་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་འཆར་བ་
ཞིག་གོ། 一种草地上生的小白花植物

བྱིང་བ། མོད་པའི་བྲ། 昏沉;沉没

བྱིང་བྱིང་བྱུ་ལ། འབྲུ་ཞིག་གི་མིང་། 一种昆虫名

བྱིངས། ས་བཟང་ཀ་ལུ་པའི་རྒྱུར་དབྱིངས་བྱི་བྱུར་ཆག་པར་བཤད་དེ་མང་
ཆོག་ཏུ་འདུག་གོ། 全;总共;众;大众

བྱིན་པ། རིང་ར། 胫;小腿

བྱིན་རྒྱབས། ཡིད་སྦྱར་བ། 加被;加持;佑护;改变心灵

བྱིབས། བདུམས་པའམ་བཀབ་པ། 裹;盖

བྱིལ་བྱིལ། སྒྲ་སོགས་བཤལ་བའི་བྱིལ་བྱིལ། 梳头发的样子

བྱིས་པ། བྱས་པ། 孩子；小孩

བྱིས་པ་གསོད། རྒྱ་སྒྲིན་གྱི་རིགས་ཤིག་一种鳄鱼名

བྱིས་ཆེན། མཛོ་མོ་ཤིང་འདྲ་བ་ས་ལ་ཉལ་ནས་སྐྱེ་བའི་འབྲི་ཤིང་ཞིག་གོ། 一种爬地生的刺植物

བྱུག་པ། ཉུག་པ། 涂抹；扶摸

བྱུག་རིས། གྲལ་གྱི་བད། 排；排班（旧词）

བྱུང་བ། ལོ་རྒྱུ་ལ། 故事；掌故；历史

བྱུར། མུང་ན། 恶运；愁苦

བྱུར་བ། སྤྱབ་མེད་པར་གཏམས་པ་སྟེ་ཕུར་ཞེས་བྱིས་པ་ཡོད་ཀྱང་འཐད་མིན་བཏགས། 充满；稠密

བྱུས། རྒྱས་ལེགས་ཉེས་གྱི་བྱུས། 计策；计谋；功；成功

བྱེ་བ། གྲངས་གྱི་གནས་ཤིག་སྟེ། འདིར་འབུམ། བབ་བུན། སྤར་ཡས། འབྲུག་ཡས། དབང་པོ། འབྲིང་རུལ། ཕྱང་ཕྱིང་། བྱང་བྱིང་། ཕྱི་མ་འཕྱོ། འབན་ཆད། བུན་ལོ་བ། འབུམ་ཡས། འབུམ་རིབ་ནམས་ཀྱང་བུལ་ལོ། ། 千万

བྱེ་བྲག་གསལ་བའི་དབྱེ་བ། 分别；别；各别；区别

བྱེ་མ། གསེག་མ། 沙；沙砾

བྱེ་མ་རིག་ཆོད། བྱི་རྩར་བའི་རོ། 沙磨石；磨刀石

བྱེས། ཡ་ལ་ཤས་ཐང་དང་ལམ་བེར་མོད་གཞིས་ལས་རིང་དུ་བཀར་བའི་གནས། 他乡；异乡；客地；旅次

བྱུལ་སོང་། ཅུད་འགྲོ། 畜牲

བཟེ། སྐར་མ། 胃宿(星名)

བཟ། གཏོང་ཤོད་པ། 好施;能舍

བཟ། འབྱུ་རིགས། 荞麦

བཟ། སྒྱེ་ཆེན་ཅན། 猫儿刺

བཟ་ཅ། བཟ་གི་སྐད། 回声

བཟ་སྒྱུ་ཏ་པ། བཟུན་མ་རེ་རལ། 一种草药

བཟ་ཕུམ། མ་འདྲུབ་བྱེད་རྒྱས་ཅན་མཛེན་ལུ་མ་ཡང་བེར། 能治疮的一
种草药

བཟ་ཕྱིས། སྒྲན་པ་རེ་རལ། 山茶花(药名)

བཟ་ཁྱུ། སྐུ་ཀར་བཟ་ལ་ཉི་མས་གདུངས་པས་ཁྱུ་ཐིག་བབས་པ་གསེར་
སྐུ་མ་འབྲུང་ཁྱུངས་ཀྱི་དབང་གིས་རིགས་དུག་སྐུ་མ་བཤད་དོ། ། 五灵
脂;地松脂(药名)

བཟ། རྩོང་ག། 胸部;胸膛

བཟ་རེ། རངས་པ། 喜欢

བཟ་བྱེད། ཉུར་ཐག། 努力;勤奋

བཟ་བྱེད། ལམ་རིམ་བད་སྤྱོད་དུ་ཆང་ཆུང་ངམ་ཆན་ཆེན་པོ་ཞེས་འབྲེལ་ཞིང་
འདུལ་བར་བྱལ་བྱལ་ཞེས་ཁྱུང་འབྲུང་དོ། ། 1. 细小;小小 2. 大部

བཟ། གཡོག། 仆童;仆人

བཟ་བླ། ལི་ཁྱུར་ལས་འབྲུམ་ཞེས་པ་ཆངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིང་བྱུར་ཆག་པས་བཟ་
བླ་ཞེས་སོ། ། 婆罗门(印度的教师阶级)

བྱི་བ། འབྲིབ་པ། 减少

བྱིན། རྒྱུགས་ཆེ་བ། 行销;畅销

བྱ་བ། རྟོ་བ། 腹；肚

བྱ་བ་ཆ། རྟོགས་པའི་བད། 饥饿(旧词)

བྱག་པ། མཁས་འབྱུང་དུ་འདུལ་བ་ཞེས་འབྲེལ་མད། འདི་དང་བྱབ་པ་ནི།
ཆུ་སྒོ་བྱར་དུ་འཁེལ་བའི་མིང་རྡོ། | 水暴涨；山洪暴发 བྱབ་པ།

བྱངས། འདུལ་བར་བྱམ་སོ་སོར་བྱས་པའི་བདར་གསུངས། 分别包裹

བྱངས་ཁྱུང། ཁྱུན་ཁྱུང་གི་བད། 全部；一切；都；所有的(旧词)

བྱན། རྟུག་པ། 粪；屎

བྱལ་བ། དམ་དུམ་དུ་བྱར་པ་ཉེ་ཡལ་ཤས་བྱང་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་མིན་ནོ། |
碎块；碎屑

བྲེ། འཇལ་བྲེད། 斗(量具)

བྲེག་ མཁལ་ཚད་ལ་ཡན་ཉེ་བོན་པོ་རྩུར་དང་འདྲེ་རྩུང་ཡང་བྲེ། 猫儿眼
(药名)，对肾脏炎有效，也叫做 བོན་པོ་རྩུར་དང་འདྲེ་རྩུང་།

བྲེ་མ། ཁོང་གཏམ། 闭谈；扯淡

བྲེ་བྲུ་རྩུང། བྲེ་རྩུང་བ། 升；小斗

བྲེང་བ། འབྲེང་བ། རྩུན་བྲུའམ་གོ་བཀ། 皮条

བྲེལ་བ། མི་ཁོམ་པ། 忙；忙碌

བྲེས། ར་བ་ཉེ་སྒྲིང་བའི་བྲེས་དང་ཉེ་བྲེས་ཞེས་པས་མཚན། 圈棚，例如
སྒྲིང་བའི་བྲེས། (象圈)ཉེ་བྲེས། (马圈)

བྲོ། བྲོ་ཆས། བྲོ་ཁ་ཉེ་བཟུགས་བྲེ། 干粮；盘缠

བྲོ་གར། འབྲབ་པ། 舞蹈；跳舞

བྲོ་ནད། བ་ཚ། 疾病

བྲོ་བ། ར། 口味；味道

བྱོལ་བ། མནའ་དོར་བ། 发誓；宣誓；赌咒

བྱོལ་ཆུ། ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ། 害病；患病

བྱོད་པ། དགའ་བ། 快乐；热心；玩乐

བྱས་འདོན། དབུ་བསྐྱང། ཆོག་གཉེར་ལས་མནའ་བསྐྱལ་བའི་མིང་དུ་
གསུངས་ལ། ཡ་ལ་ཤས་དབུ་སྐྱང་དང་འགྲོས་དོན་ཞེས་བྲིས་པ་དག་མིན་བརྟག་
这两词在词库中释作发誓，阿拉善写作དབུ་སྐྱང། 与འགྲོས་
དོན། 是否正确待考

བྱ

བྱ། རྩེང་མ་རུང་བ་བཟོད་དང་ཆོག་ཅེས་པ་ན་མས་བྱི་བར་རྩེང་རྩེ་ལས་དཔོན་ལ་
ལག་གི་སྒྲ་དང་། དཀོར་གཉེར་ལ་དཀོར་བྱི་སྒྲ་ཞེས་བེར་བ་སྐོས་ཀྱང་མཆོད།

1. 上；在上 2. 可以；能成 3. 忍耐 4. 魂魄

བྱ་ཐུལ། མི་བཟད་པའི་བར། 无尽；无穷；不完（旧词）

བྱ་སྒྲེས། ཡ་ལ་ཤས་ཤོ་གམ་བྱི་གནས་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་སམ་གྱི་བཅས་བྱི་མིང་དུ་
བཤད་དེ་འདི་ཡང་སྐོས་སྐྱད་དངོས་ཡིན་ལ་ཐུད་པའི་མིང་རྒྱུ་།

བྱ་ཁྱད། དྲིགས་པའི་བར། 自大；自满；骄（旧词）

བྱ་མཁྱེན། ཅེས་མ་ཁན་ན་མ་བཅུན་མའི་སྐུན་པ་བ། 1. 计算者 2. 王侯
的侍者

བྱ་གཤམ། རྩེང་གཡོགས། 顶盖；屋顶

བྱ་གོས། སྒྱད་གོས། 上衣；法衣（僧人的上衣）

བྱ་ཐབས། དོན་གདོན་མི་བཟུང་བའི་འགྲེལ་བར། བྱ་ཐབས་སྤྱོད་ངས་པའི་བྱིམ་
ལ་སྒྲོ་བུར་བའི་བྱིམ་ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྒྲོ་བུར་རམ་བཟོད་ཐབས་
ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས། 1. 忽然 2. 忍耐的方法

སྒྲ་དྲགས། འབུམ་དུ་སྒྱུར་བའི་མིང་ཉེ་ཚེག་པའམ་རུང་བར་བཏགས་པ་ཞེས་
སྒྲིང་འབུམ་བན་བཞུག་དུ་བཤད། 1. 暂加的称号 2. 可以；能行

སྒྲ་གནས། ཅིས་ཀྱི་སྒྲ་གནས། 一种算术名

སྒྲ་བ། སྒྲ་བའི་བན་རྟིང་ཉེ་མཛན་འབྱུང་གི་མཛན། བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྒྲ་བ།
ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་གཞན་དུ་འང་སྤང་ངོ། ། 是སྒྲ་བ། (说、谈)的，
如说བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྒྲ་བ། (马马虎虎地说)

སྒྲ་བོ། རྒྱུང་མོ། 谈话

སྒྲ་བྲེ། མཚན་ཇས་ཀྱི་སྒྲ་བྲེ་ལ་སྒྲ་རེ་ཞེས་པའང་འབད། 花盖(悬于喇嘛
座上面的花伞)

སྒྲ་མ། ཁོང་མ། 上师；师长；上人

སྒྲངས་ཀྱང་། སྒྲར་ཡང་གི་བན། 又复；还要(旧词)

སྒྲུན་པོ། དཔུན་པོ། 愚人

སྒྲོ། རིག་པ། 心；心计；慧

སྒྲོ་བརྒྱུག་ སྒྲགས་པའི་བན། 知心；莫逆；朋友(旧词)

སྒྲོང་བ། ཡིད་ཐུག་པ་དང་སྒྲོ་མི་གསལ་བའི་བན། 蒙昧；不清楚；茫然
(旧词)

སྒྲོང་སྒྲོང་པོ། སྒྲོ་མི་གསལ་བའི་བན། 浑浑噩噩；愚昧；不清楚(旧
词)

སྒྲོན་འདེབས། ཟུར་ནས་སྒྲས་འདེབས་ཀྱི་བན། 劝导；从旁劝导(旧
词)

སྒྲོན་པོ། མཁུན་ན་འདོན། 臣；大臣；近臣

སྒྲོས་བསྐང་། དཀྱིལ་འཁོར། 坛场(佛语)

བ

བ་ཁྲོང་། དབའ་ཁྲོང་། རྒྱུ་ཁྲོང་འཁོར། 波澜；漩涡
བད་ཁྱིམ་ཚོད། བཅན་ཐབས་སུ་ཚོད་ཅེས་པ་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱིན་དུ་དབད་ཅེས་འབྱུང་།

果断；坚决；决定

བབ། གཡང་མ། 险地；险坡

བྱད་མ། བྱད་མ། 唆使之物(如激起的害人咒术等)

བྱ

བྱ་བ། མགིན་པའི་བྱ་བ། 颈痂；赘疣

བྱ་ཚ། མགིན་པའི་བྱ་བ་དང་ཆེན་པུ་འཛོམས་པའི་ཚ་ཞིག་གོ། 卤盐；碘
(海带中所含的成份)

བྱ་བ། བྱ་མ། རྒྱུ་ལྷ་བ་ལ་དབུ་བའམ་སྤྱ་བ་དང་། རྒྱ་བ་བྱ་མ་པ་ལ་བྱ་མ་
དང་དཔོན་ཞེས་བྱང་གིས་སྤང་ལ། རྒྱ་བྱ་མ་བྱེད་བྱེད་དུ་དབུ་བ་དང་དཔོན་ཞེས་
པ་བཅུ་རྒྱུ་དུ་བཤད་དོ། །བྱ་བ། 水中的泡沫，也作 དབུ་བ། 或 སྤྱ་བ།
མྱ་མ་པ། 腹部臃胀，也作 མྱ་མ། 与 དཔོན་མ།

བྱུ

བྱུ། འཁར་བའི་རྒྱུ་མིང་ཞིག་ 藤

བྱུ་བ། གསང་གནས་ཏེ་ཞེ་བྱང་གིས་སྤྱུ་མའི་ཆ་ནས་ཚོད་པར་བཤད། 私处；
秘处(生殖器)

བྱུ་ཡག་པ། མེ་རྟོག་མྱོན་དམར་འབྲས་པུ་སྟོང་འདྲ་བ་པ་བ་རེ་སྟོན་དང་ཡ་བྱག་
བྱང་ཟེར། 丹参(药名)པ་བ་རེ་སྟོན། ཡ་བྱག་

བྱག་མ། དབག་མ། རྩི་མ་དང་སྟོན་གྱིས་བསྐྱད་པ། 染污；弄脏；沾
污；混杂

ཐུང་མ། ཆང་གི་སྤང་མ། 酒糟

ཐུང་ས། ཉ་བོང་མོགས་ཀྱི་བཤང་བ་ཉེ་སྤྱུང་དུ་བངས་ཞེས་ར་མགོ་ཅན་གྱིས་
པའི་མཆན་ལུང། །ཁ་ཅིག ས་མགོ་བྱེད་ཟེར་བ་དཔུས་གཙང་གི་སྤང་གི་ཉུང་
པར་དུ་སྤང་བས་དཔུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་ཡང་འདུག་མི་བྱེད་པའང་ཡོད།
羹(骡马等的)

ཐུམ་ཐུ། སྒྲོལ་མ། 伪装;装腔作势;作假;狡猾;作伪

ཐུལ། རྟོང་གི་བར། 洞(旧词)

ཐུལ་རྒྱལ། རུས་པ་ཆག་སྤྱར་གྱི་རྩ་སྤན་ཞིག་གོ། 一种矿药

ཐུལ་ཐུང་། ཉ་སྒྲོགས་ཉེ་སྤྱུང་དུ་ཐུལ་ཐུང་ཞེས་སོ། །蝌蚪,也作ཐུལ་ཐུང་།

ཐུལ་ལག ཐུ་སྤན་གྱི་རྩ་སྤང་པར་བ་ཐུ་རྒྱ་སྤན་ཞེར་མོད། ། 一种草药

ཐིར་གཏམ། འུད་ཆེ་བའི་གཏམ་ཉེ་ཀུན་མཁུན་ངག་སྤྱན་དུ་གཏམ་སྤང་ཞེས་
འབྱུང་བ་མ་དག་ལ་འདིས་ཀ་ཁ་གཞོན་རྩའི་སྤྱེད་ཆལ་དུ་བཏགས་པར་ས་མགོ་
ཅན་ཡི་ལྟན་ལ་ཉེ་ཉི་ཉི་ཉི་ཉི་བཞེར་གྲངས་ངེས་བྱས་པའང་འདུག་གོ། 谣言;传
言

ཐུ་ག། ཟངས་ཀྱི་ཐུ་ག། 管;筒

ཐུག ཐུག 1. 内室;最里面 2. 库藏;宝库

ཐུང་ས། སྒྲོབས་དང་བཙོན་པ་དང་དམ་བཅའི་བར་རྟིང་ཉེ། ཤེས་བྱ་རབ་
གསལ་དུ་ཐུངས་ཆེ་བ་ནི་བྱངས་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཡིག་དོན་གཉིས་ཀར་སྤྱན་ཆགས་
འདུག 力量;勤奋;诺言(旧词)

ཐུད་བ། ཁོལ་མ། 火皮袋;皮风箱

ཐུན་བ། འབྱའི་ཤུན་པ་ཐུབ་མ་ཉེ་མཁས་འབྱུང་དུ། ཐུན་པ་ནི་བསྐྱེས་པའམ་
ཐུན་པ་ལའང་འདུག་ཅེས་འབྱུང་དོ། ། 1. 掺杂;混杂;假的 2. 表

衣;糠粃,也作 糲(糲)

ཐུབ་ཆ། རྩལ་ཆ། 钹(乐器)

ཐུབ་མ། དེ་ཉིད་ལས་ཐོར་ཕྱགས་ཞེས་བགྲལ་ཏེ་བཏག

ཐུབ་ས། བྱ་གཏུག་; 管; 中空之物

ཐུར། སྤྱན་བྱ། 甲虫

ཐུར་མ། གད་ཉྱིག་ས། 糠; 麦衣; 垃圾

ཐུར་ལེན། སྤྱི་མ་ཤེས། 琥珀(别名)

ཐྱི། བྱ་མས་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་གཏུགས་ཤིག་ཉྱེ་ཉྱེ་དང་དབྱེ་ཞེས་བྱང་འབྱུང་
ལ། ལ་ལས་སྤྱི་མོང་དུ་རྩོས་འཛིན་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། 沙狐

ཐྱི་ག མི་བྱར་ལས། ཉྱེ་ག་སྤྱལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མི་གཅེར་བྱར་འཛིངས་པ་ལ་སྤྱེ་ག་
ཞེས་པའང་བྱར་ཆག་པ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཐྱི་ག་སྤྱར་ཞེས་པ་ནི་འབྲིག་
པའི་དངོས་མིང་དོ། 1. 蛙 2. 裸体相斗

ཐྱིག རིད་པའམ་སྤྱེམ་པའི་བད། 瘦; 薄; 干涸(旧词)

ཐྱིད་ཐྱིད། རྩའི་བད། 石头(旧词)

ཐྱིན་ཁ་ཏ། ཡང་དག་མིན་པའི་བད། 不正确(旧词)

ཐྱིབ། ཀྱུན་མཁྱེན་ངག་ཁྱུས་སྤྱུས་སྤྱི་བཅེས་འབྱུང་ཉྱེ་པ་ལ་སྤྱད་ལྟར་སྤྱངས་པའི་
མིང་ཡིན་ནམ་བཏག 肿胀

ཐྱིད་གཏོང། བྱད་མ་མཁུན། 放咒者

ཐྱིན། ཟ་བའི་བད། 吃(旧词)

ཐྱིམ་མ། རགས་པ། 粗; 大

ཐྱིམ་ས། མཐའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་ངམ་བྱ་ཐྱོན་ཏེ་རགས་པའི་སྤྱོམ་དང་འཇུག་པ་ཅ་
དད་དོ། 周围率

ལྷག་རག་སྒྲོན་རྒྱུ་ལན་དུ། ལང་ཚེ་ཤེད་མོང་རིད་པའི་སྒྲོང་སྒྲོང་ལ་ལུས་སྤྱག་
འདུག་ཅེས་པ་དང་། ཤེད་སྤྱག་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཟེས་སྤྱ་རག་སྒྲོན་རྒྱུ་བྱེད་དག་ཀྱང་འབྲངས་མོད། ད་ལྟའི་ཕལ་སྒྲོང་གི་
གདངས་དང་བསྒྲོག་པར་སྤང་ལ། རག་མཆན་ཞིག་ཏུ་འབྱུགས་པ་ཞེས་བཀྲལ་
རྟོ། ། 体力衰弱；瘦

ལྷང་། ལྷམ་དང་བང་བ། 箱；仓

ལྷངས་བ། ལྷོབ་སྤྱང་། 学习

ལྷག་ལྷག་མོ། རག་སྒྲོན་དུ། ལྷག་མོར་ལྷག་ཅིང་སྤྱོད་ལྷོར། ཞེས་འབྱུང་
ཉེ། ལྷག་མོ་ནི་བྱད་མེད་དང་ལྷག་ནི་ཆགས་པའི་བྱེད་ལས་སྤྱ་བཤད། ཀྱན་
མཁྱེན་རག་ལྷས་སྤྱ་ལྷིབ། ཅེས་པ་ནི་མ་དག་གོ། 淫；貪淫；裸体女人
ལྷག་མོ།

ལྷ། འཕྲོག་པའི་ཁྱིམ་ཉེ་ལོགས་སྤྱར་སྒྲོང་ཀྱང་ཅུ་ཐད་བསྐྱར་བྱས་ན་ལྷམ་བུའི་
ཁྱིམ་ཞེས་པར་འབྱུང་རོ། ། 帐幕（牧民之家）

ལྷགས་མ། ལྷན་ཅིག་སྤྱར་བ། 联合；拼合

ལྷང་ཆར། དལ་འབབ་གྱི་ཆར་བ་ཉེ་ཀྱན་མཁྱེན་རག་ལྷས་མར་སྤྱངས་ཆར་ཞེས་
འབྱུང་། 甘雨

ལྷང་བ། འབྲུག་ཤོག་ཤོགས། 蜂；蝇；蚊等

ལྷང་མ། ལྷང་བ། 蜜蜂

ལྷང་ཆི། ལྷང་ཆི་ལ་ལྷང་དང་སྒྲོག་ལྷང་རིགས་གཉིས་ལས་སྤྱོད་མ་ནི། བལ་
ལྷལ་དང་སྒྲོ་མོན་ནས་འབྱུང་ཉེ་སྒྲོག་མས་བསགས་པའི་མེ་རྟོག་གི་བཙུད་དོ། །

蜂蜜

ལྷ་བས་པ། ཟས་ཀྱི་བད། 食物(旧词)

ལྷ་མ་ཆེན། གཞིན་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་སྤྱུལ་ཞིག་དུ་མངོན་བརྗོད་ལས་བཤད། —

种蛇

ལྷ་མ་བ། གར་བུ། 生金；金条

ལྷིད་པ། འདུལ་བར་ཡག་ཐེའི་སྤྱུ་ཞེས་འབྱུང་ཉེ་ཆམ་པའི་སྤྱ་འབྱེན། 1. 喷

噎 2. 麻痹；麻木

ལྷ་བས་པ། ཉུག་སས་པའི་བད་རྟིང་ཉེ་སྤྱུ་གུན་དུ་ས་མཐའ་མེད་ཅིང་། ཞི་དྲུང་
གིས་སྤྱེབས་ཞེས་བྲིས་ཡིད་ཀྱང་མ་དག་པར་མེམས། 饥饿，也写作 ཉུག་ས་
པ།

ལྷ་མ་མ། མངལ་ལྷན་མ། 孕妇

ལྷ་ལ། ཉུག་ཉེས་པ། 蛇

ལྷ། བཤད་ཐིན་ལྟར་སྤྱོད་ཆགས་སྤེའམ། སྤྱུ་གུན་དུ། སྤྱུ་ཡི་ནང་དུ་སྤྱེ་ཞིང་
ཉུལ། | ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། | མཆམས་འདིར་འབྲེལ་མཆིས་པ་ཡ་ལ་གཤི་
ཉུག་ས་འབྱུག་ལྷི་མར། ལྷ་ལ་མཆན་བསྐྱེད་དང་སྤྱེད་འདམ་ངར་བཤད་པ་དང་།
སྤྱུ་གསལ་མཐིན་ལྷ་ལྷ། སྤྱེད་བ་ནི་འབྱུར་བ་ཉེ་ལྷ་ལ་མཆན་སྤྱེད་ཐེར་བ་ལྷ་
ལྷ། | ཞེས་ཐེར་བ་དག་ནི་དག་ཡིག་ཁྱུངས་མ་རྒྱམས་དང་མི་མཐུན་ནོ། | 沙
狐

ལྷ་བས་པ། སྤྱོད་སྤྱེད་ལས། ལྷ་ས་སྤྱེབས་འདར་ཞིང་ཞེས་པ་ལྟར་གང་བའམ་
འབྱུག་ས་པ་དང་། མི་གུར་ལས་སྤེམ་པའི་བད་རྟིང་དུ་འང་གསུངས་ལ། ངག་
སྤྱོད་སྤྱོད་ས་སྤྱུ་ས་དྲག་མེད་ཅིང་། མཁས་འབྱུང་དུ་སྤྱེབས་པ་ནི་ཉེན་པ་ཞེས་
འབྱུང་བ་ཡིག་མ་དག་པ་འདྲ། 1. 冷；冻 2. 瘦(旧词)

དབུ་མ། དབུ་ས། དབྱེ་ལ་ཉི་དབུ་རྒྱན་ལ་ལྷ་རྒྱན་དང་། ལྷ་མོ་ལྷ་མ་ལ་དབུ་
མ་ཞེས་བྱུང་ཆག་པ་ན་མས་ཀྱང་མཚོན། 中间：中部

དབུ་མོག་ དབུ་འཕང་། 威望；人望

དབུགས། ཁའི་དབུགས། 气；呼吸

དབུང་། དབུས་ཀྱི་བར། 中间；中央(旧词)

དབུར། བར་ར་བ། 唐；唐光

དབུ་ལ་ལོ། བཞེན་པ། 贫穷；穷人

དབེན་བ། འགོ་ལ་ས། 寂静地；僻静处

དཔོ། ལྷ་སྐར་ཉིར་བརྒྱད་ཀྱི་གཅིག་ཉེ་སྤྱོད་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 翼宿(星名)

དཔོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་གཏིང་ཟབ་པ་དང་། ལ་ལས་རྒྱ་སྐགས་ཐང་དུ་ཕོ་བ་ལ་
བཤད། 1. 深 2. 泼水於地

འབ

འབག་ འཛིམ་པ། 1. 泞泥 2. 面具

འབགས་བ། ཉམས་པའི་བར། 败坏；污损

འབངས། མང་འ་རིས། 民；属民

འབབ་རྒྱ། རྒྱ་པོ། 河流；河；流水

འབམ། ཀང་བའི་ནད། 脚气病

འབམ་པོ། ཐུང་ཐུས་ལོ་སྤྱོད་གོ་སྟོད་འདྲ་བ་ཉེ་གལ་ཡུ་རིང་ཡང་བྱེད། 一种
似茴香的植物(药名)གལ་ཡུ་རིང་།

འབའ། ཡ་ལ་ཤས་ལག་རྟགས་དང་བཅས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་ཡི་གེ་བྱེད་ཉེ་པལ་
སྟེན་དོ། 1. 约据；契约；债券

འབའ་གྲ། ལྷག་གི་འབའ་གྲ། 吁；羊的喊声

འབའ་ཆ། ཡུངས་དཀར་ནག་ཏིལ་སྐགས་ལས་སྐྱམ་ཁུ་བཏོན་རྟེ་ས་ཀྱི་སྐགས་མ་

ཉེ་སྐགས་མ། 油渣；麻渣；豆饼

འབའ་ཇི། འབྲས་ཡོས་བརྒྱུངས་པའི་བྱིས་པའི་བས་ཞེས་འབྱུང་། 炒米所

作的孩童食物

འབའ་ཞིག་ ཟུང་བ་དང་རེ་རེ་བ། 仅；唯；只

འབའ་ཤ། མངའ་རིས་ཟུན་འབུམ། 大葡萄；西藏西部阿里所产的

葡萄

འབར་བ། མཛེས་པ་དང་མེ་སྐར་བའི་འབར་བ། 1. 燃烧；灼 2. 怒；怒

火中烧 3. 美丽

འབར་ཤ། རྟིགས་པའི་ཆོག་ཟླ་མེ་ལྟོ་བོ།

འབི་འབི། འབྲམ་བ། ཁི་གུར་ལས། བེམ་ཞེས་པ་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྐད་དོད་

བྱར་ཆག་པས་འབྲམ་པ་དང་། འབི་འབི་ཞེས་པ་དང་། ཞེས་སོ། ། 像；

泥像

འབ། སྤྱན་བ། 虫；虫子

འབ་སྤྱ་ཏང་། མེ་ཏོག་མེར་བོ་འཆར་བ་སྒོ་ཆད་ལ་ལན་པ་ཞིག་ཉེ་ཕྱ་གུར་གྱི་སྐད་

ཡན་པར་བཤད། 治肺痰的一种草药

འབ་སྤྱ། སྤྱན་བ། 昆虫

འབྱང་བདོ། ཤེན་རྒྱུ་འམ་ངེས་པར་རམ་ཏེ་བོར་གྱི་བདོ་རྟིང་། 很；甚；一

定旧词)

འབྱར་བོ། སྐང་གི་འབྱར་བོ། 隆起；突出；疙瘩

འབྱལ་བ། རྒྱུས་དང་རྫོངས། 贡献物；礼品；馈赠；饯仪

འབེན། མདའ་སྐགས་ཡོག་པའི་རྟེན། 靶子

- འབེན་བ། ཕྱི་རྟོགས་སུ་འབྱུང་ཉེ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནམ་དུང། རྟུ་子
 འབེལ་གཏམ། ཡང་དག་པའི་གཏམ། 正言；好语
 འབེལ་བོ། མད་པ། 业高
 འབོག་བ། བརྒལ་བའི་བད། 暈；暈倒(旧词)
 འབོགས། བརྩན་པ་འམ་བརྒལ་བའི་བད། 勤奋；经过(旧词)
 འབོ། ཀླང་བའི་འབོ། 袜子
 འབོལ་བ། འཇམ་པ་འམ་མཉེན་པ་ཉེ་འབོལ་ལྷན་དང་འབོལ་ཚམ་ཞེས་པས་
 མཚོན། 光滑；弹性 འབོལ་ལྷན། འབོལ་ཚམ།

དབ

- དབྱངས། ང་རྩའམ་གདངས་ཏེ་ཡི་གེའི་དབྱངས་ཞེས་པ་འང་མཚོན། 声音；
 音律
 དབྱར་འདབ། རྩོད་ཀྱི་ཉེགས་ཏེ་ལྷང་བཟེད་ཉེགས་ལ་ཞ་ཉེའི་དབྱར་འདབ།
 ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། 器皿的底座
 དབྱར་བ། ཤིང་། 白杨
 དབྱར་མ་ཁང་། དགེ་སྤྱོད་མའི་ཁང་བ། 比邱尼的净房
 དབྱི། རྩོག་ཆགས་ཕྱི་བྲག་པ་ཞིག་ཉེ་གཡི་ཞེས་པ་འང་འབད། 獐獬 གཡི
 དབྱི་མང་། རྩི་མང་། དབྱི་མང་ངམ་རྩི་མང་ལ་དཀར་ནག་གི་རིགས་གཉིས་
 ཡོད་ཅིང་འབྲིལ་ཏེ་སྤྱོད་བ་ཞིག་ཤོ། 透骨草；穿骨草；葛根(药名)
 དབྱིག་ རྩོར་དང་དཀོར། 宝；财宝
 དབྱིག་པ། དབྱུ་གྲ། དབྱུག་པ། བེར་ཀ་ཉེ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེ་ཆུང་བའམ་
 ཐུ་མའི་མིང་རྩ། ། 棒；棍
 དབྱིག་དབྱིག་ ངག་ཟིན་དུ་ལག་པས་མཁུགས་པར་བསྐྱོར་པའི་ནམ་འབྱུར་དུ་བཤད།

摆动；摔动（手）

དབྱིག་མ། དབྱིག་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཆོན་ཅི་ཞིབ་མ་ཞེས་འགྲེལ། 细颜
料；描细的颜料

དབྱིངས། ཁམས་སམ་རིགས་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་དང་མཁའ་དབྱིངས་ཞེས་སྟགས་
ཀྱང་མཆོན། 界或类，如 法界（法界）མཁའ་དབྱིངས།
（空界）

དབྱིབ་མ། ར་མ། 陶器；红

དབྱིབས། རིང་བྱང་སྟགས། 形像；形式；样子

དབྱུལ་བ། ཉུལ་བའི་བད། 巡行；巡查旧词）

དབྱེ། ཐང་གི་བད་རྩིང་ལྟེ་དབྱེ་ཐང་དང་དབྱེ་ཐང་ག་དང་དབྱེས་ཞེས་ཀྱང་
འབྱུང་ལ། ཁྱི་ཤིང་མེ་རྟག་སྟགས་སྟ། གཡེ་མི་དགོན་པ་ལས་ཀྱང་ཐག་རིང་
བའི་འབྲོག་དགོན། ཞེས་པ་འདི་དང་འབྲ་མིན་དཔྱད། 平地；平原（旧
词）ཐང་། དབྱེ་ཐང་། དབྱེ་ཐང་ག་ དབྱེས།

དབྱེ་བ། ས་ས། 分别

དབྱེ་ཆོང་། འབྲོག་དགོན་པའི་ཆོང་། 摊商；摆在旷地买卖

དབྱེན་སྒྲི། འདྲོད་པས་ཉེན་པ། སེམས་དགྲུགས་པ། བཟི་བ། ཙུ་འདྲི་བ།
ཐུང་བར་བྱེད་པ། མཐོ་འཆམ་པ་སྟགས་ལ་འབྱུག་གོ། 1. 欲火中烧 2.
心思纷乱 3. 醉 4. 抗衡 5. 忿恨 6. 为害

དབ

དབའག བར་གྱི་བད། 中间（旧词）

དབེས་པ། བཟེས་པའི་བད། 翻过；扁起；歪戴（旧词）

འབྱ

འབྲམ་པ། འདུལ་བར་ལྷན་ནང་ཚངས་ཅན་ལྟ་བུའི་མིང་ཏུ་བཤད། 棉褥
子

འབྲམས་ལྷས། གངས་དང་མཐའ་མི་མཛོན་པ་ཉེ་འབྲམ་ལྷས་སུ་བྲིས་པའང་
ཡིད། 无边；无数 འབྲམས་ལྷས།

འབྲིད་པ། འབྲེད་པ། 溜滑

འབྲིལ་བ། ལྷུང་བ། 坠下；堕落；堕下

འབྲུང་བ། ས་མོགས། 四大（四种原质即土、水、火、气）

འབྲུང་པོ། སེམས་ཅན། 众生

འབྲེས་པ། མཚམས་ལེགས་པར་བརྟོད་པ། 划清界限

འབྲོར་དུ་བ། རྫོང་རམ་དུ་བྱུག 富有；富；财宝

འབྲ

འབྲཞོ ཤིང་རྟོག་འབྲཞོ་ལྷུང་(果名)

འབྲག ལྷུང་གྱི་རྩྭ་ནང་ལྷུང་དང་གོ་སྟོ་ལྟ་བུའི་མིང་། 油壶；油囊

འབྲམ་ཟེར། ཟས་ཀྱི་དམ་དུམ། 食物的渣

འབྲས། འབྲུ་རིགས་དེ་དང་མ་འབྲུམ་བྱ་ཆེན་པོ་དག་ཡིད་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུག

1. 米；大米 2. 结核（病）

འབྲས་བྱ། བཟྱེད་བྱ། 果实；果子；结果

འབྲི། ལྷུགས་ཀྱི་འབྲི། 母牦牛

འབྲི་ཏ་ས་འཛིན། གྲོ་ལུ་དང་ཏ་ལམ་འདྲ་བ་ཉེ་ས་འབྲི་ཡང་ཟེར། 短穗兔
耳草（药名）

འབྲི་མོག གཏོར་ཅི་དམར་པོའི་རྩུ་བྱེད་པ་གྲོ་ཚད་ལ་ཡན་ནོ། 紫草（药名）

འབྲིང་པོ། བར་མ། 中；中等；居中者

འབྲ། སྒྲིན་མ་སྟགས། 谷(麦;青稞等)

འབྲག་ སྟག་ཆགས། 龙(动物)

འབྲག་ཤིང་། ར་དབྱག་ཕྱེད་པའི་འབྲིལ་ཤིང་ཞིག་གོ། 龙爪柳

འབྲབ་ཁྱེང་། རྩང་ཁྱེང་། 穴洞;地穴;地窟窿

འབྲམ་བྲ། རེ་རེ་བ། 1. 粒粒;个个 2. 痘疹;脓胞

འབྲལ་བ། སྒྲན་མ་སྟགས་འབྲལ་བ། 滚下(如豆等滚地)

འབྲས་འཛོགས། བཙོན་འབྲས་ཀྱི་བརྒྱ་རྩེད་ཉེ་འབྲས་འཛོགས་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་
རྩེ། | 精进;勤奋(旧词)འབྲས་འཛོགས།

འབྲོངས་པ། འབྲིག་ཆས་བཞེན་པ། 行淫;行房事

འབྲོག་པ། ལྷ་ཁྱིམ་པའམ། སྐད་དོད་བཟུར་བས་ལྷགས་མིའི་སྒྲོང་ཞེས་པར་
འབྲུར་རྟེ་བ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། | 牧民

མ

མ། སྒྱིད་ལྷམ་དང་བདག་སྒྲ་དང་དགག་སྒྲ་སྟོན་ཕྱེད་ཏུ་འབྲུག་ཉེ། བར་བའི་
མཚན་གཞིར་ར་མ། ཆང་མ། བཙོན་མ། ཁྱལ་མ་སྟགས་དང་། ཕྱི་མའི་
མཚན་གཞིར། མ་སྒྱུས་མ་འགགས་ལྟ་བུ་ཉེ། འདིས་མིན། མ་ཡིན། མི།
མེད་སྟགས་ཀྱང་དགག་སྒྲར་མཚོན། 1. 母亲 2. 表示主人的词 3. 禁
词(如不、勿等)ར་མ། ཆང་མ། བཙོན་མ། ཁྱལ་མ། མ་སྒྱུས། མ་
འགག་མིན། མ་ཡིན། མི། མེད།

མ་ཁྲམས། འདུལ་བར་མ་གུས་པ་ཉེ་ཁྱད་གསོད། ཅེས་འབྲུང་། 不敬;轻

蔑

མ་ཁ། ལྷ་གར་རྒྱལ་གྱི་ཆར་ཡོད་པ་སྐྲུན་པའི་ཆ་བའི་གནས་བྱུང་ཆག་པར་མེ་ཁ་དང་

མན་ཁེ་ཡང་བྱེད། 麦加(回教圣地)

མ་གལ། ལྷང་མའི་རིགས་མོ་འདྲ་བ་ཀྱི་ཕྱི་ལ་སྐྱ་བ་ཆགས་པ་ཤིང་དབྱར་བ་འདྲ་བ་

དེར། ། 白杨(小叶)

མ་གྱི་ཏ། ལྷ་ཅི་ལྷི་ལྷི་སྐྱེས་ཅི་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱི་མིང་ལྷེ་མ་ལྷི་ཏ་བྱུར་ཉམས་པ། 麝

香、牛黄等贵重药的总称

མ་ཆེན། གཡུལ་སྐྱུར་མཁན་གྱི་གཙོ་བོ་ལྷེ་གཡུལ་དཔོན། 厨师

མ་བྱངས། མི་སྐྱེད་པའི་བན། 不驯；野(旧词)

མ་ཏུ་ལྷང་ག་ ཨ་ལ་ཤས། ལྷར་ཅི་ཆེན་བོ་ལྷེ། འདི་ལ་བྱུར་མ་དང་བེ་ཇ་བྱུར་

དང་བེ་བ་ལྷ་བྱེར་བ་སྐྱེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལྷགས་མང། ཞེས་སོ། ། 大橘

子

མ་ནིང་། མ་མའི་དབང་བའི་བྱ་བ་ཉམས་པ་ལྷེ་འདྲལ་བར་དབྱེ་བ་ལྷ་ཡོད་པར་

གསུངས། 中性；非男非女

མ་ནེ། ཀླུ་སྐྱོ 下巴；颌

མ་ཕྱི། མའི་མ། 1. 外祖母 2. 草稿

མ་མ། མ་ཡར། 保母；乳母；义母；继母

མ་མོ། མངོན་པའི་ལྷེ་སྣོད་དང་། འབྱུང་བའི་རིགས་ཤིག་དང་། ལྷག་མའི་

སྐས་ཕྱི་བ་གསུམ་གར་འདུག 1. 论藏(佛经三藏之一) 2. 母羊 3.

一种鬼魅

མ་མེད། ལྷད་འཕགས་སམ་མ་བྱུང་མ་དང་བྱ་མོ་འདྲོམ་པའི་མིང་། 1. 母

女；母子 2. 超胜；超越

མ་རབས། རིགས་ངན། 下等；下流；贱种

མ་རྩ་མེ། འབུས་བྱ་བྱིབྱ་མཆིན་དང་འདྲ་བ་དཀར་དམར་རིགས་གཉིས་ཡོད་
པར་བཤད་ཅིང་ལ་ལས་སྤན་མ་མགོ་ནག་ལ་ངོས་འཛིན། ཀལ (药果名)

མ་ལ། གྱི་མ་དང་མོད་ལ་ཞེས་པའོ། །ཨཧ།

མ་ལེ། མ་ནེ། 下巴；下额

མ་རྟེ། མི་གྱུར་ལས་མདྲིར་སར་ཉལ་གྱི་སྤྲད་དོད་བྱུར་ཆག་པས་མ་རྟེ། ཞེས་
ས། ། 水牛

མག་བ། བུ་མའི་ཁྱ། 女婿

མང་བ། ཉུང་བའི་སྐ། 多

མད། བདེན་པའི་ཞེས། 实在；真实(尊称)

མན། མཁས་འབྱུང་བྱ་ཚོད་དང་བྱས་ཞེས་འབྱུང་གྱི་དཔྱད།

མན་རག། ཐབས་ཐབ་མ། 秘决；窍门；教救

མན་ཆད། ཡན་ཆད་གྱི་སྐ། 以下

མན་ཤེལ། མེ་ཤེལ་ཏེ་མཚོག་ནི་མདོག་དཀར་ཞིང་རང་འོད་ལས་མེ་འབྱུང་བར་
འདུལ་བ་ལས་བཤད། 太阳石；火晶

མར། ཡར་གྱི་རྒྱས་བྱངས་པ་དང་འོ་མ་བསྐབས་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀར་འདུག
1. 酥油；乳油 2. 下面；向下，ཡར།

མར་གད། རྩལ་མིན་ལ་དང་ལེགས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འབྱུང་ཞིང་རིགས་གསུམ་
ཡོད་པར་བཤད་ལ་མཁན་ཅེས་པ་ཕྱལ་བ་ཅམ་མོ། ། 绿玉；子母绿，此
字系梵文 མཁན། 一字拆开而成

མར་ངོ། རྒྱ་བའི་མར་ཚུགས། 下弦

མར་མེ། རྒྱན་མེ། 灯

མལ། ཉལ་གནས། 卧铺；床；卧具

མལ་ལྷལ་ཅན། ལྷལ་ཆེས་ཀྱི་ཆོད་མ་ལྷ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ་རྒྱ་རྒྱ་དུ་མས་སྤུལ་དང་
ལྷལ་ལྷལ་ཅན། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 嫩；脆

མས་མ། འོག་མ། 底下；下面的；下面

མི། འགྲོ་བ་རིགས་སྤྱག་གི་ཡ་གྲུལ་ཏེ་ཡིག་རྩིང་དུ་མི་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་
ལ་མེད་དང་། མིད་ལ་མེད་ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཆིན་ནོ། འ，在古字中作
𠂇，类似这种古字的火、没有等，如 𠂇 作 𠂇 (火)，𠂇 作 𠂇
(没有)

མི་གྲ། མི་ལྷམ་པའི་བན། 不怕；不畏缩

མི་ངས། རིམས་དང་སྤྱི་ལོ་བྱུང་དུས་ཀྱི་རིམས་དང་འབབ་ཚད་ཀྱི་ཚོད་ལ་ངས་
འཛིན་པ་སྐོས་ཡོད་པ་ལས་མི་མ་བཅན་པར་བྱ་དགོས་པར་གྱུང་མེད་ཀྱང་ནག་
ཆས་འབྱུང་དུ་བཤད་འདུག 1. 间歇热；传染病 2. 危险

མི་མཐེད། བཟོད་པའམ་རྒྱས་པ་ལྟེ་ཞིང་འདིར་ཉན་མངས་པ་བཟོད་པའི་སེམས་
ཅན་འབྱུང་བས་མི་མཐེད་ཞིང་དུ་བཏགས་པར་དགོན་བཅེགས་ལས་གསུངས་
ཤིང་། ཉན་བཟོད་ཀྱིས་མི་འབྱེད་ཅེས་འབྲི་བར་བཤད། 堪忍；能忍；能
胜

མི་མེད་པ། མཁྱེན་པའམ་སྤྱི་བའམ་བཟན་པ་ཞེས་ཞེ་དུང་སྐོས་ཀྱིས་བཀྲལ་
མོད། ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་མཁྱེད་བས་ན་མི་མེད་པའོ། ། ཞེས་སྐོས་མང་དུ་
འབྱུང་བས་ཡ་ལྷ་བཟུས་པ་ཡིན་ནམ་བཟག 坚牢；坚固

མི་བཟད། འཇིགས་ཅུང་། 可畏；可怕

མི་འམ་ཅི། མི་ལས་འདས་ཤིང་ལྷའི་གཟུགས་མ་ཐོབ་པས་མི་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེས་རྒྱ་
བའི་ཆོག་གིས་བཏགས་པའོ། ། 人非人(非人非神的生物)

མི་བྱ་བྱང་། བོངས་རྒྱུང་བའི་མི། 侏儒；倭人

者；乞丐，这词，也可写作 སྤྱོད། སྤྱལ་ལྗོ། དེས་ལྗོ།

ཕྱ་ཉྱེགས་པ། ཕྱ་རྩ་པ་ཉྱེ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་སྤྱལ་ཉྱེགས་འཆའ་བའོ། །

外道；外教（佛教徒对他教之称谓）

ཕྱ་མེན། ལ་ཆེ་དང་མང་ཡུལ་གྱི་མཚམས་ན་ཏྲ་ས་ཏ་བའི་རི་དང་སྒྲམ་ནས་
འབྱུང་ཉྱེ་མདོག་ཕྱོ་བའི་རིགས་གསུམ་ཡོད་དོ། ། 青金石

ཕྱ་མྱ། དཀར་མེར་ལྗང་ནག་གི་རིགས་བཞི་ཉྱེ་ཐུ་མ་གཉིས་ཚུ་ཚན་དང་ཉེ་ས་ནས་
འབྱུང་བར་བཤད། 硫磺

ཕྱ་ར། ཐོན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚོའི་དྲུས་འཁོར་དབང་ལྷིག་ཏུ་བྱ་དག་གི་མིང་དུ་
གསུངས། 菖蒲；藏菖（别名）

ཕྱ་རན། ཐབ་ཀྱི་ཕྱ་རན། 火施炉上边缘的花纹

ཕྱག་པ། སྤྱན་བྱ་སྤྱིལ། 蛀虫

ཕྱན་པ། ཐིབས་པ། 黑暗；阴暗

ཕྱན་བྱུལ། མག་པར་སྤྱ་བའི་ངག་ཉྱེ་ཉན་མངས་ཕྱན་པ་ལྟ་བུས་བྱུལ་པའི་ངག་
ཅས་བྱུལ་མཚོག་གིས་གསུངས། 邪说；谎言

ཕྱན་མ། རྒྱམ་འབྱེད་འགྲེལ་བར་རྩ་གེས་མ་དང་། སྤྱ་སྤྱར་བམ་གཉིས་ཕྱ་རྩ་རྩ་
ཞིང་རྩུབ་པ་ཞིག་ཏུ་བཤད། 马兰草

ཕྱར་བྱག་ མཐར་བྱག་གི་བད། 到边；究竟；最终；终了（旧词）

ཕྱར་འབྱག་ ཕྱ་ཉྱེགས་ཀྱི་བད། 坚持一边者；外道（旧词）

ཕྱར་བ། ལ་ཡིས་ཕྱར་བ། 细嚼；啮；咬开

མེ་རྩོར། ཨ་ལ་ཤས་བག་མ་ལེན་པའི་ཚོག་ཞེས་བཤད་དེ་འདི་ཡང་སྤག་པའི་མལ་
སྤད་ཅིག་གོ།

མེ་ཁྱིར། སྤྱན་བྱ་མེ་ཁྱིར། 萤火虫

མེ་ལྷག་ མེ་ཆག་པའི་མེ་ལྷག་ 火星；火花

མེ་དབལ། མ་རིགས། 一种疮病

མེ་མ་མུར། མེ་མདག་ 红火；灼火

མེ་མོ། མོག་རིགས་ཤིག་ 一种蒜名

མེ་མང། བཞིན་མྱོད། 镜子

མེར་མེར་ངོ། མངལ་དུ་མིར་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཕ་མའི་ཁྲ་རྒྱར་གྱིས་མ་ལྟ་བུས་གཡོགས་ལ། བྱང་རྒྱན་ཏེ་མེར་མེར་འདུག་པའི་སྐབས་ཏེ་བདུན་ཕྱག་དང་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །འདི་དཔལ་བཅེགས་མདོ་བདུས་མོགས་སུ་བདུན་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྐབས་ལ་བཞག་ནས་ཀྱང་ཤུག་གི་ས་བོན་ཅམ། ཞེས་འབྲུང་ངོ། ། 受孕一周后的胎儿情状

མེལ་ཆེ། མཚན་མའི་བྱན་ཆེད་དང་། བྱན་པའམ་ལྟ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀར་འདུག

1. 夜间更次 2. 值岗者；巡逻者

མེས་པོ། ཆངས་པའམ་ཕའི་ཕ་ཉེ་ཕལ་སྐད་དུ་ཨ་ཁྱེས་ཟེར། 1. 祖父；始祖

2. 梵天，俗语中，也叫 阿鲁那

མོ། རྒྱག་ཁྱུར་ལྷང་རྩྭ་པའི་དེ་དང་། ཕའི་རྩ་བོ་དང་། བདག་ལྷ་རྩྭ་བྱེད་གསུམ་གར་འདུག་པས་བྱི་མའི་མཚན་གཞིར། དམར་མོ། སྐན་མོ། བཟན་མོ། ཐེར་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། 1. 女；雌；牝 2. 卦；卜筮 3. 主词之一，例如 དམར་མོ། སྐན་མོ། བཟན་མོ། ཐེར་མོ།

མོ་གཤམ། བྱ་མི་ཁྱེ་པའི་བྱད་མེད་དེ་མོ་ཤམ་ཡང་ཟེར། 石女；不能生育的女子，也叫做 石女

མོག་མོག་པོ། འད་མེད་པའི་མོག་མོག་པོ། 朦胧；苍茫；茫茫；无光

མོང་རྒྱད། ཁོང་རྒྱད་ཀྱི་བད། 了解；通达（旧词）

མོང་བརྒྱལ། མུན་པོ་འཛ། 愚昧；蒙昧；愚人（旧词）

མོད། དེ་མ་ཐག་ཉེ་དེའི་མོད་ལ་ཞེས་པ་དང་། མཚོག་པ་ཉེ་མང་པོའི་དོན་གཉིས་ཀར་འབྱུག་ལ། ཨ་ལ་ཤས་དམོད་བྱིས་པའི་ཁྱད་ས་ཚོལ། 1. 当时；其时 2. 丰富

མོན་གྲ། རྒྱ་མ། 危宿（星名）

མོན་ཆ་ར། བེ་ཤིང་གི་འབྲས་བྱ་ཉེ། དེ་ལས་བབས་པའི་ཆོ་བ་ལ་ངོས་འཛིན་པའང་ཡོད། 橡子（药名）

མོན་དར། རྩ་ཤུན་ལས་བྱས་པའི་གོས་ཤིག་གོ། 衰衣

མོན་ཕུལ། འབར་མ། 缅甸

མོན་ཕུག། མོན་སྒྲ་གང་། 附子；香附（药名）

མོན་སྒྲ། མོན་སྒྲ་ལ་རིགས་མང་ཡང་མོན་སྒྲ་ཉེའུ་ནི་བལ་སྒྲ་དང་། མོན་སྒྲ་ཉེའུ་ནི་བྱ་སྒྲ་ཡིན་ཞེས་འདུལ་བར་འབྱུང་ལ། ཐུགས་རིམ་ལས། མོན་སྒྲ་ཉེའུ་དང་མོན་སྒྲ་ཉེའུ་ནི་སྒྲ་མ་ཆེ་ཆུང་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་མ་དག་གསུངས་ས། །ཞེས་སོ། ། 印度之豆

མོལ་བ། མུ་བ། 说；谈

མོས། འདུན་པའི་མོས། 信仰；胜解

མུ་ངན། རེ་མས་ངལ། 愁苦；困顿；灰心

མུ་ངན་མེད། ཤིང་ཞིག་གི་མིང་། 无尤树；菩提树

མུ་ངམ་ཐང་། རྩ་མེད་པའི་ཐང་། 沙漠；干旱地

མུག་ཚྭ་ག འབྲེལ་མེད་དང་ཐ་ཤལ། 1. 支离；不连贯 2. 下等；最下

མུགས་པ། འདམ་འཐག་རྩ་མོང་བ་ཉེ་བས་མུགས་དང་རྩ་མུགས་ཀྱི་འདམ་ཞེས་

པས་མཚོན། 细浆

ཐུང་འདས། ཐར་བ། 涅槃；解脱（佛语）

ཐུང་ཅི་འབུས། མེན་ཡུལ་སྐག་ས་སུ་སྒྲིབ་ཅ་བ་མེད་ཚེས་བྱེད་པ་རྟོང་ལེན་མེད་
པོ་ཡང་ཟེར། 川黄连（药名）

ཐུ་ག། ཐོག་སར་འབུས་ཏེ་ཤོ་ཐུག་དང་ནས་ཐུག་ཅིས་པའང་མཚོན། 苗；秧；
芽，如 ཐུག ཤོ་ཐུག ནས་ཐུག

ཐུག་ཐུག ཡུག་ཡུག 摆动；快行貌（如鱼）

ཐུར་བ། མཐུག་ས་པ། 速；迅速；快

ཐུར་མོ། མཐུག་ས་པ། 疾速；快

ཐུལ་བ། ཐུ་བ་དང་འཚུལ་བ། 巡行；寻觅

ཐུལ་མ། རྩ་རྟོག་པ། 巡行者；密查者；注视者

ཐོག ཡ་ལ་ཤས་བྱིས་པའི་མིང་དུ་བཤད་ནི་འདི་ཡང་སྐག་སྐད་དངོས་ཡིན་ནོ། །

ཐོར་བ། ཚེར་བ། 感受；经验

ཐོས། བཟི་བའི་ཐོས། 醉；酩酊

ཐོས་བུམ། ཐུང་བའི་མགོ་འབུར། 妇人的乳头（别称）

མ

མ། མལ་མིག་རྩ་བུའམ་སྒྲིན། 1. 疮（如牛眼疮等）2. 伤 3. 过失

མ་ག་ཆད། ཡང་དག་པའམ་མལ་པོ་ཆེ་དང་སྒྲན་གྱི་གོང་ཁྱན་ནམས་གྱི་བད་
རྟིང་། 1. 真正 2. 华严经 3. 耳饰（旧词）

མ་བྱ། འདབ་ཆགས་དུག་གི་ཟས་ཅན་ཏེ་མ་ལྟ་ར་བྱར་ཆག་པར་མེམས་ཤིང་ཕལ་
སྐད་འགར་མ་ཡ་ཟེར་བས་བྱང་ཤེས། 孔雀

མང། ཅ་བ་སྒྲེ་རིག་ས་རྒྱད་ལ་མང་ཟེར་བའང་མཚོན། 基础；基地 མང་།

མང་ལམ། མི་ལམ་གྱི་བད། 梦(旧词)

མང་ཆེད། རྩ་སྤྱ་འཛོག་སྤྱད་དེ་སྤང་ཡང་འཐད་པར་བཤད། 拔毛镊子
མང།

མད་པ། རོ་མཚར་བ་དང་ཕུན་ཆོག་ལ། 超胜; 圆满; 稀奇; 稀有

མས་པ། མས་པ། མེན་པ། བཟུང་པའི་མིང། 受伤

མི་ལམ། གཉིད་ལམ། 梦; 睡梦

མིག་པ། ཐུགས་ཀྱི་མིག་པ། 蹄子

མིགས་པ། མིགས་པ། ཕྱེ་མར་ཁྱུང་འཆའ་བའི་སྤྱག་ཆགས་ཕྱེ་ཆུག་ཉྱེ་ཕྱེ་མ་
ཐུ་གུ་ཡང་ཟེར། 一种沙蜥蜴 ཕྱེ་མ་ཐུ་གུ།

མུགས་པ། སྤང་བ་ལྗེའི་རབ་ཕྱེད་ལས། མེམས་ལས་སུ་མི་རྩང་བ་ཉྱེ་སྤྱང་བ་
ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། ། 昏暗; 昏沉

མུགས་འཇིན། གཞོད་གནས། 财神

མུན་པོ། མུན་པའི་བད། 痴人; 愚人(旧词)

མུས་པ། དམུས་པ། དམུས་བྱང། ཆེ་ཆད་དམ་ཡི་ཆད་དང་སུན་པའི་
བད་རྟིང། 灰心; 寂寞

མེ་བ། མི་གྱུར་ལས་སྤྱོད་བའི་བད་རྟིང་དང། རག་སྤྱོན་སྤྱོད་སུ་བསྤྱིས་པའི་མེ་
ཞེས་འབྱུང་ཉྱེ་ཟད་དཀའ་བའི་མིང་དུ་འདྲ་བཤད། 1. 说(旧词) 2. 不尽
སྤྱོད་བ།

མེ་བྱ། ཅོག་རྩའི་བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆད་མ་ལས་ནས་ཀྱི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་
འབྲུ་ཞིག་གི་མིང་དུ་གསུངས། 一种青稞类的谷

མེག་མེད། མེག་མེད། གཏན་མེད་ཀྱི་བད་རྟིང་ཉྱེ་སྤྱོད་ཐུན་དུ་ཁ་ཅིག་དས་
འབྲུལ་ཕྱེད་ཅེས་གསུངས། 无踪; 灭迹; 全部消灭 གཏན་མེད།

མེད། འདྲི་བའི་བར་རྟིང་དང་། མོན་མའི་ཆ་ལག་དེ་གཉིས་ཀར་འབྲུག་ཅིང་
ཕྱི་མ་ལ་ས་མགོ་ཅན་ཡང་ཡོད། 1. 问(旧词) 2. 后鞵; 缚鞍带 མེད།

མེན། བ་ཡི་མེན། 肉瘤; 肉铃

མེན་ངན། ལྷ་ས་ངན་གྱི་བར། 恶兆; 不祥之兆(旧词)

མེམ། ཞེ་བྱང་གིས་ཕྱི་མ་འམ་ཡ་ཕྱི་དང་། ངག་ཟིན་དུ་ནེ་ནེ་ཉེ་ཡ་ཡི་བྱུན་སྒྲ་མ་
ཞེས་འབྱུང་ཞིང་མེ་མེ་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་ལྡང་། 1. 祖母; 外祖母 2. 姑姑,
也可写作 𐄌𐄌

མོག་ མགོ་རི་གོ་ཆའམ། སྒྲ་བས་འགར་གོ་ཆ་བྱི་ལའང་རྫོང་། 胃; 盘

མོང་ལྱ། ཉགས་གྱི་ཉེན་ཤོར་གྱི་ལྱ་ཉེ་འགར་ས་མཐའ་ལྡང་། 阴毛; 腹毛 ས

མོངས་པ། ལྱུན་པའམ་མ་རིག་པ་ཉེ་ཞེ་བྱང་གིས་མོང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་ཡོད།
愚昧, 也可写作 𐄌ང་པ།

མོན་པ། ཞིང་པ། 耕者; 农民

𐄌

མ་འཁེབས། ཆར་གཅིད་པ་དང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་བཤུང་བ་ཉེ་སྒྲ་བྱུན་དུ་
ཁ་ཅིག་ར་མགོ་བྱེད་ཟེར་ཡང་། འུ་གའི་མ་དང་འདྲེས་སམ་སྒྲ་མ། ཞེས་
གསུངས། 制伏; 轻蔑; 损坏

མ་ར། མངོན་བརྫོད་དུ་བྱིས་པའི་ཁ་བྱ་ཞེས་འགྲེལ། 胡须

མག་ བྱིང་མ་ལེ་གུམ་བྱིང་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་དང་ཡིན་པར་བཤད། 一种药名

མག་རུམ། ལུན་པ། 黑暗; 阴暗

མག་ཤད། བྱིང་ལུན་ཤུན་པ་དམར་པོ་ཅན་ཏེ་སྒྲ་ག་བཤད་དང་སྒྲ་ག་ཡང་ཟེར།
臭衰子(一种灌木), 也可写作 𐄌ག་ཤད། མུ་ག

མད། གཤམ། 下部; 下面

མཐན། བད་གསེས་བའི་མཐན། 药

མཐན་པ། ལྷ་རྩེ། 医生；大夫

མཐན། རྩིང་མཐན་སྤྱད་ཞེས་འགྲེལ་ཏེ་གསེར་དང་ལྷ་སྟག་ས་མཛོན་མཚན་ཅན།

现金(如金银等)

མཐལ་པོ། སྒྲ་མ་མགོ། 紫宿(星名)

མིག་རྩ། ལུང་འབྲུལ་བའི་མིག་རྩ། 映景

མིག་མ། སྤྱིག་མ། སྤྱུག་མ། ཤིང་སྤྱུག་མ་ལྟེ་འོད་མ། 竹子

མིན་པ། ཆེས་པ། 成熟

མིན་མ། གདོང་གི་མིན་མ། 眉毛

མུག་པ། བ་བུན། 雾；烟雾

མུག་རྩུང་འདྲེན་ཡོན། མེ་རྟོག་དཀར་མུག་ལ་སྤྱང་ཆེར་ཅན་ཞིག་ལྟེ་མགོ་རུས་

ཆག་ལ་མན། 能治骨断的一种草药

མུག་པོ། མཚན་ཁ། 紫色；黑紫色；肝色

མེག་པ། བུད་མེད་ཀྱི་འདྲ་མས་དགེས། 1. 三角裤 2. 月经带

མེ་བ། འབགས་པའམ་མི་གཙང་བ་དང་མིག་ལེ་ལྟེ་ཕྱིས་ཀྱི་སྤྱོ་བའང་མཚན།

1. 沾污 2. 不洁 3. 痣；斑点 4. 黄道九宫

མེ་ཤ་ཅན། གདོལ་བ་སྟགས་རིགས་ཅན། 下流人；不务正业者

མེག་པ། ལི་གུར་ལས་ཉམས་དང་འཁོས་ཀྱིས་ཅིག་དུ་ཅ་བའམ་ལྷག་མ། ཞེས་

གསུངས། 1. 样子；形态 2. 能力 3. 根子；本 4. 剩余

མེན། རྩོ་གྲས་སྤྱིད་ཅིད་དུ་སྤྱུག་བཟུལ་གྱི་མིང་དུ་བཤད། 痛苦

མོད་འདྲིན། མིང་རུས་སྟགས་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འདྲིས་ཆེ་བའི་གྲགས་ཏེ་སྒྲོན་

འགྲིན་སྒྲོས་འདྲིན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། ། 密友；莫逆，也可写 𑄎𑄣

འགྲིན། སྒྲོས་འདྲིན།

སྒྲོན་ལམ། འདུན་པ། 愿; 愿望

སྒྲོས་ཅི་དགོས། བཤད་ཅི་དགོས། 何况; 何须说

སྒྲུ་བ། ཤིན་རྒྱ་ཐང་ཆད་པ་སྟེ་སྒྲུས་པའམ་བརྒྱལ་བའམ་ཐོག་པ་ལ་སྒྲུབས་སྒོ་བ་

ཀྱིས་སྒྲུར། 1. 疲累 2. 醉困 3. 晕眩

སྒྲུག་ག། གཉེན་སྒྲིག་གི་བད། 结婚(旧词)

སྒྲི་བྱ། འབྲི་བྱེད། 竹笔

སྒྲིག་མ། འབྲི་བྱེད། 1. 竹子 2. 芦根(药名)

སྒྲུགས་པ། བཅུག་པའི་བད། 装入; 纳入; 放入(旧词)

སྒྲུང་གནས། ཨ་ལ་ཤས་སྒྲུང་བ་ནི་སྟོགས་པའམ་སྒྲོམ་པའམ་ཟས་བཅད་པའི་

མིང་སྟེ་སྒྲུང་གནས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་བཤད་པ་ཁྲུངས་དང་འབྲེལ་མིན་

བཅུག་དགོས་ཤིང་ཟས་སྟགས་རྒྱང་དུར་བཅད་པའི་བསྒྲུང་གནས་ཞེས་འབྲི་བ་

ལེགས་སམ་སྟམ། 禁食; 斋戒, 也写作 བསྒྲུང་གནས།

སྒྲུང་བ། ཅེ་འབྱེགས་པའམ་ནྟ་བ་སྟེ་ལྷ་འབྱེགས་ཅན་ལ་ལྷ་སྒྲུང་དང་མགོ་དྲིང་ལ་

མགོ་སྒྲུང་ཞེས་འདུལ་བར་འབྱུང་ངོ། ། 锐; 尖, 如尖鼻子叫 ལྷ་སྒྲུང་།

尖头叫 མགོ་སྒྲུང་།

སྒྲེ་བ། ལན་པའི་བད། 弱; 衰弱(旧词)

སྒྲོན་པ། སྒྲོས་པ། 疯子; 疯癫

སྒྲུང་། རིག་བྱེད་བྱིངག་སྟེ་བྲམ་ཟེ་སྒྲུང་འདྲན་ཞེས་པས་མཚོན་ལ། འདི་དག་

གི་སྐབས་ལྟ། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་དུ་རྫོང་བ་ཆེས་མང་ཡང་ཞིབ་པར་བཤད་པས་
མི་ཡང་མོད། དཔེར་མཆོན་ཅམ་བུ་ན། དམང་རིགས་ཞེས་ས་མཐའ་
མེད་པ་དང་། བྱིས་སྐྱུགས་ལ་དཔྱག་བྱིས་པ་དང་། ཕྱ་ཆུངས་ལ་ས་མཐའ་
བཞག་པ་དང་། རུལ་ཕྱག་ལ་ས་མཐའ་མེད་པ་སྐྱུགས་སོ། ། 吠陀经(印
度教所念的)

ཐྱིག་ མོས་ཆས་མའི་བད། 有颜色的衣服(旧词)

ཐྱི། ཐུག་བཟུལ་གྱི་བད། 痛苦;苦楚(旧词)

ཐྱི་ཐུགས། འགལ་བཤོད་དམ་གདུང་ཆོག་ཐྱི་ཐུག་བཟུལ་གྱི་ཆོག་悲声;悲恸
之声

ཐྱི་བ། ཐུ་བའི་བད། 说;言;述(旧词)

ཐྱིང་བ། ཐུ་བའི་བད། 说;言;述(旧词)

ཐྱིང་ཆོག་ གསང་ཆོག་གི་བད། 秘密语;密言(旧词)

དམ

དམག་ འཐབ་པའི་དམག་兵;军人

དམངས། མང་མའམ་བྱིངས། 众;民众;群众

དམངས་རིགས། རིགས་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། 庶民阶级(古时印度四阶
级之一)

དམན་བ། ཐ་ཤལ་བ། 下;下贱;劣等

དམའ་བ། དབྱིབས་ཀྱི་དམའ་བ་ལ་ཐྱག་ཐྱོན་གྱི་སྒྲ་བ་ཞེས་བཞེད་ཅིང་དམའ་མ་
ཡང་མཆོན། 低;低下

དམར་བོ། བྱ་ཁ། 红的;血色

དམར་མེན། ཏུར་ཁ། 橙色;天鹅色

དམར་མོག་ དམར་སྒྲ། 淡红色；水红色

དམས་པ། ཉམས་པའི་བད། 弱；衰败；衰退（旧词）

དམིག་ བྱ་ག་ཉླེ་ལ་ལར་དམིགས་ཞེས་འབྱུང་། 洞穴，也可写作 དམིགས།

དམིགས་པ། ཚད་མས་དམིགས་པ། 被了解的对象；所缘境（佛语）

དམིགས་བྱ། སྤང་བྱིད། 引瞎子者；给瞎子引路者

དམིགས་བསལ། སྤྱིར་བཏང་གི་སྒྲས་དཔེ་བ་ཉླེ་དམིགས་ཀྱིས་བབྱང་ནས་

མོགས་སྒྲ་བསལ་བའི་དོན། ཨ་ལ་ཤས། དམིགས་གསལ་དམིགས་བསལ་རྒྱུང་

བ་འདྲ་ཞེས་གདམ་ངར་བཤད་པའི་ཁྱད་སྙམ་ཆོལ། 特殊；特别

དམ། འདྲེ་གྲིན། 恶魔（致水肿者）

དམ་ཚོད། གདུག་རྩལ་ཅན་ཏི་སྒྲ་ཚོད་ཅེས་པ་མ་དག་པར་བཤད། 犷悍；

不驯；暴悍

དམ་ཅོ། སྒྲ་ཅོའི་བད། 愚人（旧词）

དམུལ། འཇུ་མ་སྒྱུང་བའི་དམུལ། 含笑；微笑

དམེ། མི་གཙང་བའི་དམེ། 垢污

དམེ་བོ། རུས་གཅིག་པ་གསོད་མཁན། 杀戮同族（姓）者；同族相残

的人

དམོད་པ། དམོད་མི། ཅུང་གཏོང་བ་ཉླེ་དམོད་ཅོར་དམོད་བཙུགས་སོགས་

ཀྱང་མཆོན། 1. 使咒术（咒人）2. 发誓

དམུ

དམུལ་བ། ལེབ་མོར་སྒྲིབས་པའི་བད། 地狱；压扁（旧词）

དམུགས་པ། མདོ་ཉླེ་ཆངས་པའི་དྲ་བ་སོགས་སྒྲ་འབྱུང་བ་ལ་གཏོང་ནས་གྱེན་དྲ་

བཏོན་པའི་མིང་དུ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་གསུངས་ཏི་མ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 从深

水中掬取

ཙ

ཙན། མོན་མེད་ཀྱི་རིགས་ཤིག། 一种印度豆子

ཙན་དན། ཙམ་པ་ཀ། ཤིང་ཙན་དན་དང་མེ་རྟོག་ཙམ་པ་ཀ་ནི། ལེགས་སྤྱར་
ཀྱི་ཙན་དན་ཙམ་ཀ་ཞེས་པ་ཕྱལ་བ་ཙམ་མོ། ཙན་དན། (檀香木)和
ཙམ་པ་ཀ(木兰花)两词,是把梵文 ཙན། 和 ཙམ་ཀ两词拆开
而成的

ཙབ་རྒྱལ། འཐབ་རྒྱལ། 战争;破坏;挑衅;捣乱

ཙབ་ཕྱབ། སྤྱད་ལམ་མི་སྤྱད་པ། 急忙;匆忙;忙乱(行动不驯)

ཙམ། ཙམ་པོ་བ། དམན་པ། ཁུང་ཏ། ཞན་པ། དངོས་མིན་པ་
སྤགས་ལ་འདུག། 仅;只;不过;只是;只有;仅仅;光

ཙཙ། ཕྱི་བ། 鼠;老鼠

ཙེ་པ་ཏ། བོད་པ་ཆོས་ཕྱི་ལའི་མགོ་ལྷ་བྱུང་སྤྱི་ཆགས་ཤིག་འབྱིས་ལྷ་ཡོད་པ་དེའི་
མིང་ལྟེ་བསྐྱར་ན་ལྷ་ལོབ་ཏུ་འདུག་པར་སི་ཏུས་བཤད། 一种猫豆扁鼻的
动物

ཙཙེ། བྱི་སྟོང། 黍;糜子

ཙུ་ཏ། ཀྱང་གཅིག་པའི་ཡུལ། 阻达(地名)

ཙུག་ཙུག། ཁ་ཡི་སྤྱིའི་ཙུག་ཙུག། 咀嚼声;吃东西的响声

ཙེ་རེ། ཙེ་རེ། ངག་རྒྱན་དུ་རྟིང་འཛིན་སལ་སེམས་མི་འགྱུར་བ་དང་།
སེམས་མི་གཡོ་བར་འཛིག་པའི་མིང་དུ་བཤད། 入定时心不变

ཅེན། རྩལ་ཆ། 盏儿(乐器)

ཅེན་ནེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བད། 一切,所有(旧词)

ཅེ་ཆ། མེད་ཐོག་ཀྱི་བྱ། 苹果

ཅོག་བྱ། འདུག་པའི་ཅོག་བྱ། 端坐;直身而坐

ཅོག་པ། རྩོ་བ་ཉྱེ་བས་འཕུལ་ཅན་ཡང་འབད། 石头

ཅུང་། སྒྲིག་རིགས་ཅུང་ལ་བྱམས་སྤྱིང་བས་རྒྱ་མཆོ་ལས་ར་མགོ་བྱེད་པའང་ནོར་
ཞིང་། །ཁ་ཅིག་བཅོང་བྱེད་པ་ནི་ཉྱེ་བཅོང་དང་འདྲེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
མེད། ལག་རྒྱན་དུ་བཅོང་ཡང་འབྱེད། ། 葱,也写作 བཅོང་།

ཅོམ་འཇོག་ ཉུང་དེ་འཇོག་པ། 忽然搁置;居然安置

ཅ

ཅ། ལུས་ཀྱི་ཅ། 脉;血脉

ཅ་འཇིང་། ཅ་ལག་ གཉེན་དང་ཉེ་དུ། 亲属;近亲

ཅ་བ། ཅད། མང་ངམ་རྩུངས་ཉེ་ཅད་ནས་འབྱུན་ཞེས་པས་མཆོན། 根;
根本;本原;根基,如 ཅད་ནས་འབྱུན།

ཅང་། ཆེར་མའམ་མེད་བྱ་རྩོན་པོ་ཉྱེ་གཏོར་མའི་ཅང་ཞེས་པས་མཆོན་ཞིང་།
ཡ་ལ་ཤས་ཅང་གི་སྤྱིད་དུ་འདོམ་དོ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་དེར་མ་ངེས་སོ། ། 尖
棍;刺树木做的锐木棍

ཅང་ནན། བདུང་བའི་བད་རྩིང་ཉྱེ་ཡ་ལ་ཤས་རབ་བྱུང་གི་བདུང་བའི་བྱེ་བྲག་
ཅེས་པ་དང་། ཆ་ཡིག་གི་སྐབས་ཆ་ལ་ནན་ཞེས་བྲིས་པའི་ཁྱད་ས་ཆོལ། 饮料
(旧词)བདུང་བ།

ཅབ་མོ། ཅབས། བཅབས། སྤྱིང་འབྲུམ་བད་བཀྲོལ་ལས་ཅ་བ་དང་མྱོང་
པོ་སྐོགས་ཀྱི་སྤྲན་རྒྱས་སྤངས་ཆས་བཅགས་པའི་ཁྱ་བ་སྤྲུར་པོ་ལ་བཤད། ཅེས་པ་

ལྷ་རྒྱུ་རྩེ་བུ་བུ་བུ་། 1. 以药植物根干等泡水面过滤的
酸水 2. 浆水

ཅེ་བ་ལྟལ། བཅུན་ཚུགས་ཉམས་ནས་འདྲ་པའི་ཆོག་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སྒྲིབ། 恶
行

ཅེ་མ་ལ། ཟན། 炒面；糌粑

ཅེ་ར་གཅོད། རྩོམ་གཅོད། 追踪；调查；赶

ཅེ་ར་ཤག མི་ཆེན་གྱི་གས་ཤིག རྩོམ་ཤག 衣服；伟人衣饰的一种

ཅེ་ལ། ལྷ་བས། 力量；技术

ཅི། ཟན། 药

ཅི་ཐོག ལྷ་གུའི་ཅི་ཐོག 1. 草苗 2. 草籽

ཅིག་ལ། ཁང་བའི་ཅིག་ལ། 砌墙；以石、砖所砌的墙

ཅིག་མ། སྒྱུགས་མ། 沉淀；渣滓；杂质

ཅིད་ལ། ལྷགས་གྱི་ཅིད་ལ། 牛毛；粗毛；缨毛

ཅི་བས། འཁར་ལའི་ཅི་བས། 辐条

ཅིས། གྲངས་ཀྱི་ཅིས། 计算

ཅུ་བ་ལ། དེག་བྱའི་ཅུ་བ་ལ། 粗糙

ཅེ་ཆོད། འབངས་དང་ནང་བྱན། 百姓；近侍

ཅེ་འཇོ། ཅེད་འཇོ། ཅེད་མ། ཅེན་ལ། ཅེ་བ་དང་རྩལ་བ། 游
戏；娱乐；玩

ཅེ་འཕྱ། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་一种大数字名

ཅེ་མ། རིའི་ཅེ་མ། 顶；尖子；峰；末梢

ཅེག་ལོག ལྷན་ཆོགས་དང་ལྷོད་པ་ཆེ་བའི་བར། 1. 小许 2. 贪爱(旧词)

ཆེད་བྱིབས། མཐར་ཕྱིན་གྱི་བད། 到极；究竟；到最后（旧词）

རྩོད་པ། རྩོལ་བ། 争；争论；争斗；攻击

རྩོམ། སྒྲ་ངག་གི་རྩོམ། 写作；文；著作；作品

རྩལ་བ། འབད་པ། 勤奋；劳动；努力

རྩ། རྩའི་རྩ། 草

གཙ

གཙགས་བྱ། དབྱེད་ཆས་གཙགས་བྱ་ལ་སྒྲ་རྒྱན་དུ་བཙག་བྱ་དག་པར་བཤད་
ཅིང་ས་མཐའ་མེད་པའང་ཡོད། 刺针；刺具（医疗用）བཙག་བྱ།
གཙག་བྱ།

གཙང་པོ། རྩལ། 江；河；河流

གཙང་སྒྲ། གཙང་མ། 干净；清洁

གཙང་མ། རྩལ་མེད་པའི་གཙང་མ། 清洁；干净；无垢

གཙང་སྒྲེ། གཙང་ཚོག 净脏（清洁与肮脏）

གཙམ་གས་ཆེ། ཅིས་ཆེ་ཉེ་སྒྲ་རྒྱན་དུ་ཅིགས་ཞེས་འབྱུང་། 重要；有价值
ཅིགས།

གཙམ་གས་པ། ལྷང་བསྟན་མོགས་ཐིག་པ་དང་མཆེ་བ་གཟེངས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་
འབྱུག་1. 言中（预言适中）2. 张牙；露齿

གཙུག་ རྩུ་བའི་གཙུག་ 顶上

གཙུག་རྟོར། དབྱའི་གཙུག་རྟོར། 顶髻

གཙུག་ལག་ ཆོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ 学术；圣学

གཙུབ་ལྟན། གཙུབ་ཤིང་གི་གཞི་ཉེ་སྒྲ་རྒྱན་དུ་གཙུབ་གཏན་ཞེས་འབྱུང་། 磨
擦发火的棍子，也写作 གཙུབ་གཏན།

གཙོགས། ཆོག་གཏེར་ལས། ཡིད་གདུངས་གཙོགས་པ་ཤིན་ཏུ་སེམས། །ཞེས་
པའི་འགྲེལ་བར་ཡིད་གཟིར་བའི་དོན་བགྲལ་ཅེས་ཨ་ལ་ཤས་བཤད་མོད་གཙགས་
ཡིན་ནམ་བཟག་ལ། འདིས་ཅ་ཡིག་གི་ཁོངས་སུ་གཙུགས་མེད་པ་ནི་འཁོན་མེད་
པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཙེར་བ། ངག་ཟིན་དུ་མི་རིགས་པའམ་མ་རུང་པའི་ལས་ཞེས་འགྲེལ། 语灯
论笔录中释作不合理或粗暴的事

གཙོ་བོ། ལྷོ་བོ། 长者；首领；领袖

གཙོད། རི་དྭགས་གཙོད། 羚羊

བཅ

བཅག ཆོན་གྱི་བཅག སུ་石；番红；红土（一种颜料）

བཅད་པོ། ལྷལ་པོ། 王；国王

བཅན། འབྱུང་བའི་བཅན། 部多鬼魅之一

བཅན་དུག ལྷམ་སྒྲན་བཅན་དུག་ལ་སྒྲ་བྱན་དུ་ཅན་དུག་ཅེས་འབྱུང་། 治疮肿
草药 ཅན་དུག

བཅན་པོ། དྲག་ཤལ་ཅན། 严厉；猛烈；强暴；有权力者；有威势
者

བཅའ། ལྷགས་གྱི་བཅའ་ལ་ཨ་ལ་ཤས་གཡའ་ཞེས་འགྲེལ་བ་ནི་མིན་ནོ། ། སྒྲ་
གཡའ།

བཅས། རེན་པ་རྟེ་གྱ་བཅས་ཞེས་པས་མཆོན་ཞིང་སྒྲ་བྱན་མོགས་སུ་བཅས་ཞེས་
བྱིས་ལྟར། 资（如船资等）གྱ་བཅས། བཅས།

བཅས་ཁྱེད། ཞིང་གི་བཅས་ཁྱེད། 禾稼病（上黄）

བཅས་མ། མ་རྟོག མ་收成；庄稼

བཙུན་པ། བྱིམས་ལུན། 高僧；大德；持戒者

བཙུན་མོ། རུལ་པོའི་ཚུང་མ། 后；妃

བཙོག་སྒྲིག་མ་ཁན། ཚེས་མ་ཁན། 染匠；染色者；染工

བཙོ་མ། གསེར་བཟང་པོ། 纯金；炼金

བཙོག་པ། མི་གཙང་བས་འབགས་པ་ཉེ་ཙོག་པ་དང་བཙོག་པ་ཞེས་གྲུང་འབྱུང་།

脏；不洁；沾污

བཙོད། ཚེས་ཀྱི་བཙོད། 红色；红颜料

བཙོན། བྱིམས་ཁང་། 狱；监狱

བཙོན་མ། རྣག་ཙན། 罪犯；犯人

བརྩ

བརྩང་ཚ། མདའ་ཤུབས། 箭筒；箭套

བརྩན་ས། དགས་མི་བར་པའི་བརྩན་ས། 阵地；险要

བརྩམ་པ། བྱ་བའི་བརྩམ་པ། 开始；开头

བརྩི་ཡས། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག 一种大数字名

བརྩེ། སྔ་གཡའ་བའི་བརྩེ། 涩牙；酸牙（如铤铁等）

བརྩེ་བ། བྱམས་པ། 爱；爱怜；慈爱

བརྩོན་འགྲུས། འབད་པ། 精进；勤奋；努力

བརྩོན་པ། འབད་པ་ཉེ་ཙ་ཡིག་གི་སྐབས་སྟེ། །勤勉；勤苦

ཆ་ལྷོ་ཅན། བ་ཆ་ཅན་གྱི་གཞི་ཉེ་ཆ་སྒོ་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད་ཅིང་ར་ཆ་བྱེད་པ་ནི་
མ་དག་པའོ། ། 盐碱地

ཆ་བ། རྩི་ཆ་བ་དང་རེག་བྱའི་ཆ་བ་གཉིས་ཀྱི་འདུག 1. 辣；辛辣 2.
热；暑热

ཆ་ཆ། ཁི་གུར་ལས། ལྷ་ཆ་དམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་བྱུར་ཆག་པས་ཆ་ཆ།
ཞེས་སོ། ། 泥铸的小佛像，是梵文 ལྷ་ཆ 的转音

ཆ་ལ། ཆུ་འི་རིགས་ཤིག་ཉེ་དར་ཚུར་ཡང་བྱེད། 珊瑚，盐类之一种，也
叫 དར་ཚུར།

ཆག་ མིག་ན་བའི་ཆག་ 眼疮

ཆག་གྲ། ལྷའི་བྱེད་པར། 木柴燃烧声

ཆགས། ལྷ་མ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་ཅིག་དང་། གོས་ཆགས་བཟུམས་དང་ཆགས་སྒྲ་བྱེད་
ཅིས་པའང་མཆོད། 1. 筛子 2. 保存 3. 整理

ཆང་། བྱའི་ཆང་ལ་ཁ་ཅིག་ས་མཐའ་བྱེད་པའང་ཡོད། 窠；巢；家；屋，也
写作 ཆངས།

ཆང་བྱར། གོས་བྱུབས་ཀྱི་བད། 衣套；衣包

ཆང་མང། ཐབ་བྱང་། 厨；厨房

ཆང་ཆིང་། རྒྱགས་འཁྱག་པའི་ཆང་ཆིང་། 密集；厚密；密茂；菁深

ཆང་ར། ལུས་ཀྱི་ཆང་ར། 后背；尾脊骨；脊柱

ཆངས། བར་འཛོག་ 套子；装在衣物中间之棉或毛

ཆངས་མིག་ དབུས་མའི་མིག་ 中线（中间的直线）

ཆངས་བ། གཙང་བ་ཉེ་ལྷ་འདས་དང་བྲམ་བྱེད་གཟུགས་ཁམས་པའི་བདག་
པོ་རྣམས་ལ་འདུག་སོ། 1. 梵天（天神名，印度教徒认为是色界世

间的主宰) 2. 净; 干净

ཆངས་སྒྲིད། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཆངས་སྒྲིད། 梵行(禁欲); 净行

ཆད། རིང་ཐུང་གི་ཆད། 度; 量

ཆད་འདས། གུངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ། འདིར་འཆམ་ཡས། ཆད་ཡས།
ཆད་མེད། མཆོ་ཡས་ནམས་ཀྱང་བལྟའོ། ། 一种大数字

ཆན་དེ། ཁོ་ལ་མ། 煎的; 沸的

ཆན་པ། རིས་སམ་ལྟེ། 部份; 方面

ཆན་པོ་ཆེ། སྒྲོབས་ཆེ་བའི་ཆན་པོ་ཆེ། 大力士

ཆབ། བརྟན་པོ། 代替; 顶替

ཆབས་ཆེ། རྒྱགས་ཆེ་དང་ཉེ་བར། 严重; 厉害; 有力

ཆམ་ངམ། ཆམ་ཇམ། འཇིགས་ཐུད་པའི་སྒྲུངས་ཀའི་བར་རྟིང་ལྟེ་ཞེ་བྱང་
སྐགས་ཀྱིས་ཆམས་ཇམས་དང་ཆམ་ཇམས་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་ཡོད་ལ། ཡ་ལ་ཤས་
འཆམ་ཇམ་ནི་འཇིགས་ཤིང་འཆབས་པ་ཞེས་བྲིས་ཤིང་བཀྲལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །
威吓的姿势; 威协 ཆམས་ཇམས། ཆམ་ཇམས། འཆམ་ཇམ།

ཆམ་ཆོམ། བག་ཁུམ་པའི་ཆམ་ཆོམ། 踌躇; 迟疑; 不定

ཆར་བཅད། བརྒྱད་པའམ་བརྒྱད་བཀག་ཅེས་འབྱུང་ལྟེ་ཕྱིགས་མོ་བྱས་པ།
制服; 消灭; 打倒 བརྒྱད་པ། བརྒྱད་བཀག

ཆར་བྱ་དངར། ཐུང་བཞིགས་པ། 排列次序

ཆར་བྲ། ཆར་དཀར་ཆར་དག་ཆར་ཞེས་ལྟེ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ཤིང་
དེའོ། ། 一种坚硬木头

ཆར་བོང་། མཁན་པའི་རིགས་སྒྲོ་ནད་སེལ་བ་ཞིག་གོ། 治肺病的一种草
药

ཆས། ཐུམ་བྱེད་དང་དགྲི་བྱེད་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད་པ་ཡིད་ཀྱང་བྱངས་ཆོལ། 包袱；包巾

ཆར་ཆར། ཐུད་པའི་ཆར་ཆར། 线穗穗

ཆལ། ནགས། 林

ཆལ་བ། ཐུད་ཀྱངས་ཆ་ཤས། 一半；一部份

ཆི། བལ་གྱི་ཆི། 油脂；羊毛上的分泌物

ཆི་གྲ། འབྲས་བུའི་སྒྲིང་པོའི་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཆིག་གུ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་དག་བྱེད་གསལ་མེད་བཤད་ཅིང་། མིག་དབང་རབ་གསལ་ལྟར་བར་སྒྲིགས་ཞེས་འབྲུའི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཤད་ཅིས་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་པས་ལན་ནི། །

果核；果之坚核(旧词)，也写作 𐄧ག་གྲ།

ཆི་ཆད། ཡི་ཆད་དམ་ཡིད་སྟན་པ། 灰心；厌烦；失意

ཆི་བ། ཐང་ཁུ། 胶质；松香

ཆིག་ རྗེད་པའི་ཆིག་ཤུག་ཤུག་། 语句；话；句子

ཆིགས། ལྷུའི་དུམ་བུ། 1. 节；关节；关键 2. 零块；零星；零件

ཆིགས་མ། སྒྲིགས་མ་སྟེ་འཆོགས་མའང་འབད། 沉淀物；渣滓；余渣，也写作 འཆོགས་མ།

ཆིར་གྱིས་བབྱང་། དམ་གྱིས་བབྱང་། 紧握；抓紧

ཆིལ། ལུས་གྱི་ཆིལ། 脂肪；油质

ཆིལ་བུ། ལུས་གྱི་ཆིལ་བུ། 脂肪；油质

ཆིས། ཐབས་གྱི་བརྒྱུ་རྒྱུ་རིན་ཆེན་ཐེང་བར། སང་གི་ཆིས་ལ་མི་འབད་པར། །སྐགས་ལྟར་ཉེ་འཆོ་ཆིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན། 方法(旧词)ཐབས།

ཆུ་རྗེལ། ས་རྗེལ་གྱི་སྐྱ་ཆུ་རྗེལ་གྱི་ཡི་གེ་བཞུས་པས་ཆུར་ཞེས་བེར། 这边；此

- ཆེགས། ཕ་དཀའ་ཆེགས། 困难
- ཆེམ་བྲ། གས་བཟོ་བ། 裁缝；缝纫者
- ཆེམ་ཆེམ། ག་ཆའམ་ཁྲབ། 甲；戎衣
- ཆེམས། སའི་ཞེས། 牙齿（尊称）
- ཆེར་མ། ཤིང་གི་ཆེར་མ། 刺树；刺植物
- ཆེས། ཉིན་ཞག་གི་ཆེས། 1. 日；日子 2. 朔
- ཆེ། ཆོན་པ། ཤ་ཁྲག་སྐགས་རྒྱས་ཤིང་ཉམ་སྟོབས་ཆེ་བ། 肥；肥胖
- ཆོ་བ། རིས་སམ་ཞེ་བ། 族；族部；村；村庄
- ཆོང་བྱས། ཆོང་ར་སྟེ་འདི་ལ་ཆོང་འབྱས་ཞེས་འས་འཕུལ་བྱེད་པ་ནོར་བར་བྱམས་སྤིང་བ་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེ་དག་པ་རྣམས་སྤྱའང་དེ་ལྟར་འབྱུང་ངོ། ། 商场；市场
- ཆོག་མོར། ཆོགས་པའམ་གང་བའི་བད། 完满；完了；圆满（旧词）
- ཆོགས། མང་བའི་ཆོགས། 集体；集团；群
- ཆོང་། ཆོང་གི་ཆོང་། 商；商业；生意；买卖
- ཆོད། མང་ཁྱེད་གི་ཆོད། 量；数量
- ཆོད་མ། སྟོང་ད། 菜；蔬菜；青菜
- ཆོན། མདོག་སྒྱར་བའི་ཆོན། 颜料；颜色
- ཆོན་མོ་ཕྱེང་། ལ་ཉེའི་བད་སྟོང་སྟེ་ཞེ་བྱེད་གིས་གཤའ་དཀར་དང་ཤེལ་བྱེད་ལས་ལ་ཉེ་དཀར་པོ་དང་གཤའ་ནག་ལ་ངོས་འཛིན། 锡（旧词）ལ་ཉེ།
- ཆོམ་བྲ། སྤངས་བའི་ཆོམ་བྲ། 束；堆；垛
- ཆོམས། ཁང་བའི་ཆོམས། 1. 会堂；集会所 2. 天井；庭院
- ཆོད། གོ་བ། 听到

ཆོར་བ། མྱེང་ཕྱེད། 感觉

ཆོས། ཆོན་ཅི། 颜色

མ

མ། ལན་ཆ་ཉེ་སྒྲ་རྒྱན་དུ་འདིར་ཆ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོ་མ་རྒྱང་ཕྱེད་ལ་ལན་ཆ་དང་
རྒྱ་ཆ་ཞེས་སྐགས་ངག་རྒྱས་པའི་ཆོ་མི་ཕྱེད་པ་མཁས་པའི་ཐུག་ལེན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་
དག་ཡིག་གཞུང་ཆོ་བ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པའོ། ། 盐；鹵盐 ལན་ཆ། རྒྱ་ཆ།

མ་མ། འོད་ཟེར་ཆ་ཆ་འཕྲ་ཞེས་པས་མཚན་ཏི་དཔེ་མང་ཐོར་འདི་བཞིན་ཡོད་
པར་དག་ཕྱེད་གསལ་མེར་བཤད། 热呼呼；暖洋洋 འོད་ཟེར་ཆ་ཆ་འཕྲ་བ།

མཆ

མཆག་བཟང་། ལུས་ཉམ་ཆོ་བ་ཉེ་གཞན་དུ་འཆག་འཆོག་འཆགས་ཆགས་ཞེས་
འབྱུང་བ་ནམས་དག་མིན་བཅུག 强壮；健康；有力

མཆང་། མྱོན། 过失

མཆན། མིང་གི་ཞེས། 名；名字（尊称）

མཆན་ཉིད། མཚན་ཕྱེད། 定义；界说；举例

མཆན་པར་རྒྱལ། མ་མཆན་གྱི་ནད་ཅེས་འབྱུང་ཉེ་བཤང་གཅི་གཉིས་ལམ་
གཅིག་ནས་འབབ་པའོ། ། 女生殖器病（大小便从一处排出）

མཆན་མ། ཉགས། 记号；标志；兆；性别

མཆམས། བར། 界；际；中间

མཆའ། མཆའ་མེས། གཅན་གཟན་འཕར་བ་ཉེ་ལ་ལས་བྱིད་མིང་དུ་བཤད།
豺狼；野狗

མཆར་ཐུག མཛེས་པ། 俏丽；美

མཆར་བོ། རོ་མཆར། 稀奇；惊奇

མཆལ། དཀར་ནག་དུགས་གཉིས་ཏེ་བྱ་གར་བྱ་མེར་སྟོད་ལྟར་སྟགས་ནས་འབྱུང་
ཞིང་འདིའི་ཁྲ་བ་བརྟན་པ་ནི་དཔལ་ཚུལ། ། 银珠；铎红

མཆུངས། འདྲ་བ། 似；像；相似；相等

མཆུན། ལྷ་དང་མ་མེས་སམ་ཤེ་བའི་བཅ། 1. 祖先 2. 神祇 3. 幽灵
4. 死人(旧词)

མཆུན། བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག་ 楚(藏族姓氏之一)

མཆུལ་བ། མཆུའམ་ལ། 1. 鼻梁；鼻的裏壁 2. 唇

མཆོ། ལྷག་ཆོགས་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་མཆོ་ལུ་མ་ལྟེ་བྱག་མཆོ། ར་མཆོ། ལུ་མཆོ།
ལྷང་མཆོའམ་ལྱག་མཆོ་ལྟེ་དུགས་བཞེ་ཡོད། 麻黄(药名)

མཆོའུ། མཆོ་བྲན། མཆོ་ལུང་དུ་ལྟེ་མཆོ་བྲན། 池沼；海耳

མཆོ་མ། མཉམ་སྦྲེས་ཀྱི་མཆོ་མ། 孪生子；双胞胎

མཆོད། དུར་མཆོད་ཀྱི་བཅ། 扫墓；祭奠

མཆོར། འགྲོག་པའི་རུ་བ་སྟོད་པ་ལྟེ་མངོན་བཟོད་དུ་བྱུགས་སྤྲུལ་ཞེས་འབྱུང་
ངོ། །牧人住处；牧人支幕处；窝子 ལྷགས་སྤྲུལ་

མཆོར་བ། རན་ལས་ལ་ལྷགས་མི་ཤོད་པའི་འཛེམ་བ། 不忍作恶；谨慎

མཆོ། ལྷག་ཏེ་ར། 海；湖

མཆོག་མ། ལྷི་བོ་ལྟེ་ལྷང་མགོས་ས་དྲག་ཅན་དུ་བྱེད། 顶；头顶

མཆོན་ཆ། གྱི་སྟགས། 武器(刀等)

མཆོན་བྱ། བཅུགས་ཡོད་ཆས་གསུམ་ཆང་བ། 定义或界说的目的物

འཆ

འཆག འཛེམས་པའི་འཆག 俱全；俱备；聚齐

འཆལ། ཤེས་པ། ཆོག་པ། འདོད་པ། དགོས་པ། བཟུ་བ། གོས་པ་

ཇི། བླ་གཞི་ར། 有高崖的大荒山

ཇེ་མ། ཇི་བྱ། རྒྱ་མཐོ་ཆུ་མོ་དེ་ཆུ་འཁྱུག་ལ། ཞེ་རྒྱ་འགྲུག་ལ་འདིར་ར་མགོ་
དང་མཐོ་ཆེ་ཕྱག་ཆེ་ལ་བ་སའི་གཟུགས་སྤྱ་མོང་བས་ས་ལ་ཇ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་
འབྲུལ་མཁན་འདུག་མོད། བོད་ཡིག་ལ་ས་ལ་ཇ་བཏགས་གཏན་ནས་མེད་དོ། །
ཞེས་བཤད་པ་མེད་དོ། ། 陶器；缸，也写作 ཇེ་མ། ཇི་བྱ།

ཇེ་བ། མི་གཙང་བའི་ཇེ་བ། 泞泥；污泥

ཇེ་བ་རྒྱ་བ། རྒྱ་བ། 虚妄；虚假；假的；欺诈

ཇེ་ས། དངོས་པོའི་ཇེ་ས། 物；物质

ཇི། རྒྱ་འགྲུག་བཅའ་རྒྱུ་འཇུག་སྤྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ། འདིར་ཇི་ཚུད། ཇི་ཚུད་
ཚུད། འཛིན་ཡས། ཇིགས་ཐོབ། ཇི་ངད། ཇི་རྒྱལ་ཞེས་པ་ན་མས་རྒྱ་
བཙུམ། ། 1. 风(旧词) 2. 大数字名

ཇི་བ། རྒྱ་གས་ཀྱི་ཇི་བ། 牧者；牧工

ཇི་མ། མིག་ལྷ། 睫毛；眼毛

ཇི་མེད། ར་ཆ་མེད་པ། 无耻；不知耻

ཇིག་པོ། ཡ་ལ་ཤས་འབྲིལ་བཞག་ཆགས་པ་ཞེས་བཤད་མོད་འཛིགས་རྒྱ་འགྲུག་
ཉམས་ཉེ་པལ་སྒྲུབ་དོ། ། 威严；严肃；威风

ཇིང་། རྒྱ་གཞི་ཇིང་། 尿(畜牲的)

ཇིང་བ། རྒྱ་ཇིང་བ། 池；塘；沼

ཇིང་ས། ལྷ། 筏

ཇུ་འབྲུལ། མཆོ་རྒྱུ་རྒྱ། ཇུ་བ་ལུས་ཀྱི་ཆོས། འབྲུལ་བ་མེམས་ཀྱི་ཆོས།
ཞེས་འབྲུང་དོ། ། 变化；变幻；神变，也写 ཇུ་བ། འབྲུལ་བ།

ཇུ་བ། གཡོ་ཅན། 伪者；假的；骗者；改变

ཁྱེན། མི་བདེན་པའི་ངག་སྟེ་སྒྲོ་གྲས་དུ་འདི་ལ་ཡིག་རྩིང་རྣམས་ན་སྟོན་འབྱུག་
ཡོད་མེད་གཉིས་ཆར་སྒྲུང་བ་ཁ་ཅིག་འདམ་གར་འདོད། ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་
རྣམས་མེད་པར་མཛད། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་དེང་སང་འདམ་གར་བྱེད་དོ། །
谎话；谎言；妄言

ཁྱེདས་པ། རུན་ནམ་ཚོག་ཅེས་གྲིང་འབུམ་བད་བཀྲོལ་དུ་འབྱུང་། 假；伪

རྒྱགས་པ། མཐར་ཕྱིན་པ། 完；圆满；到究竟

རྫོང་། བཀག་གི་རྫོང་། 堡垒；堡垒；阵地；县

རྫོངས། སྤྲེས་སམ་འབུལ་བ། 赠品；礼品

རྫོངས་ལྟ། མོ་ཉ་བ་སྟེ་རྫོངས་ད་རྫོང་བད་རྫོངས་ཉ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 使者，
也写 རྫོངས་ད། རྫོང་བད། རྫོངས་ཉ།

རྫོབ། རྩུད་པ་ཉལ་བ། 脏乱；无赖行为；斯滥行为

རྫོབ་པ། དབུ་མ་སྒྲུང་བར། འབུལ་བའི་སྒྲོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་
སྟེ། འདིའམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད། འགེབས་པ་ལྟ་བུར་
བྱེད་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རུན་ནམ་ལྷིབ་པའི་མིང་། 假的；伪的；障
蔽的；不明的

མཇ

མཇངས་པ། མཁས་པ་སྟེ་སྒྲོ་གྲས་དུ་འས་འབུལ་ཅན་བཞེད་དོ། ། 智者；
明智者；聪明者 འཇངས།

མཇད་པ། ཕུ་བ། 作为；工作（尊称）

མཇའ་ན་མོ། སྒྲོགས་མོ། 女友

མཇའ་པོ། སྒྲོགས། 亲爱者；朋友

མཇར་བ། སྤྲིང་འབུམ་བད་བཀྲོལ་དུ་བྱེས་ཀྱི་བརྒྱུགས། ཞེས་དང་། མ་ལ་

ཤས་འས་འཕུལ་བྱེད་ཅིག་ཆང་བརྒྱུ་བ་ན་བརྒྱུ་ཟས་ཏེ་ཆང་སྤག་གོ། ལ་
ཅིག་གིས་འཕུར་བ་རྒྱུ་ཆོས་བྱས་པའི་མིང་ཡིན་ཟེར་ཞེས་བཤད་དོ། །

1. 旅行食物 2. 解酒的食物 3. 蒸馍 འཛེར།

མཚུབ་གང། མཐེ་བོང་དང་མཚུབ་མ་བརྒྱུ་ཆང་པའི་ཆད་དེ་སེར་ཆད་བརྒྱུད་
དམ་རྒྱག་ཅེས་འབྱུང་ངོ། ། 拇指与食指伸直的长度

མཚུབ་མོ། སེར་མ་ན་མས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་དམ་སེར་མ་གཉིས་པའི་མིང་ཉེ་རྩོད་ཉེ་
སྤག་གིས་འས་འཕུལ་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། ། 1. 指头 2. 食指 འཛུབ།

མཐེ། ལུ་ནད། 癩子, 麻疯

མཐེ་ཆ། བྱ་འཕུ་ཞིང་མཐེ་ཆུ་སེར་འབྱེད་པའི་ཚ་ཞིག་གོ། 皮硝(药盐)

མཐེར་བ། ཤ་དང་ཤིང་གི་ལྷགས་སྒྲིམ་ཏེ་འས་འཕུལ་བྱས་པའང་ཡིད། 瘤
(如肉瘤、木瘤)འཛེར།

མཐེས་པ། ལྷགས་པའམ་ཕུལ་བྱུང་། 美丽; 好; 卓越

མཐེས་མ། བ་རྒྱུང་མ། 美女; 少女

མཐེ་མོ། ཤིང་ཆེར་ཅན་ཞིག་ 犏牛

མཐེད་ལྷ། དཔུལ་བའི་མཐེད་ལྷ། 毫光; 眉间的白毛

མཐེལ་བ། རི་དྲགས་འཛིན་ལྷ། 1. 陷井; 坑 2. 兽苑

འཛ

འཛག་འཛིག་ མོང་འོག་འཕྲུགས་པའམ་འཆོལ་བ་ཉེ་ངག་ཐིན་དུ་འཕྲུག་ལོང་ཏེ་
ཅང་ཆེ་བར་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། ། 凌乱; 颠倒错乱

འཛངས་པ། དཔའ་བའམ་རྒྱལ་མོད་པ་ཉེ་མས་འཕུལ་དུ་བྱས་པའང་ཡིད།
勇敢; 英勇; 沉毅; 顽强 འཛངས།

འཛན་དགའ། ལྷུང་དགའ་བའི་བན། 难办到(旧词)

འཇན་མོ། བཤྲོད་བྱེད་དེ་སྒྲེས་པའི་བན་རྟིང་། 奸夫；嫖者（旧词）

འཇན་མོ། བཤྲོད་བྱེད་བྱེད་མེད་གྱི་བན་རྟིང་ཡིན་ལ། ཡ་ལ་ཤས་དེ་གཉིས་ལ་
མས་འཕུལ་བྱས་པའི་ཁྲུང་ས་ཆོལ། 淫妇（旧词）

འཇབ། མི་གྱུར་ལས། བསྐྱས་པའི་སྐད་དོད་ཇ་པ་དང་། ཇ་ཉི་བྱར་ཆག་པས་
འཇབ་ཅེས་སྐད་སྒྲུབ་གྱི་མིང་དུ་འབྱུལ་བ་དང་། ཞེས་དང་། ཞེ་དུང་གིས།
བསྐྱས་པའི་སྐད་དོད་ཇ་པ་ཞེས། །བྱར་ཆག་བན་རྟིང་འཇབ་བསྐྱས་ཟེར། །ཞེས་
པ་ལྟ་རོ། ། 讽诵

འཇམ་བུའི་སྤྱིང་། སྤྱིང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། 南贍部洲（佛经中四大洲
之一）

འཇར་བ། མཁས་འབྱུང་དུ་མཇའ་བའི་བན་རྟིང་དུ་གསུངས། 亲爱；相亲
（旧词），也写作 མཇའ་བ།

འཇི་ར། སྐན་ཟི་ར། 一种草药

འཇིན་ཁྱི། ཁུ་ཁྱི། 1. 保持座位者 2. 鳄鱼

འཇིན་པ། ལུལ་ཅན་གྱི་འཇིན་པ། 能取；能执；有境（即内识；佛
语）

འཇིམ་བ། ཀུན་མཁྱེན་ངག་ཁུས་མར། ཇིང་བུའམ་པརྒྱ་ལ་འཇུག་ཅེས་འབྱུང་
རོ། ། 池；莲花

འཇིར། ཐུར་དུ་བྱགས་པ། 向下滴

འཇུམ་བ། ཐུང་བཤད་རྟོན་པ། 微笑

འཇུར། དུས་ལས་འཇུར། 避让；挪移

འཇུལ། ཁྲུང་དུ་འཇུལ། 攒入

འཇེང་། ཤིན་དུ་མཁྱེགས་པའི་རྩོད་ཞིག་ཉེ་སྐད་དཔེར་འདིས་པ་ལམ་ཉུར་གཤམ་

ལྷུང་ནར་ཞིང་འདྲ་བྱུང་པར་བཤད་དོ། ། 花岗石

འཇེན། ཟེན་བའི་བད། 述；说(旧词)

འཇེན་བ། སྒྲ་འདར་བ། 声音颤抖；语音颤动

འཇོད་ཆེ། ཡ་ལ་ཤས་ཅག་ཅེའི་མིང་དུ་བཤད་པ་ནི་སྐད་པོས་ཀྱང་སྒྲ་ལྟར་འབོད་
པའི་གདངས་སོ། ། 桌子

འཇོལ་བ། ཙོར་བ་སྟེ་ཇ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 错误

ཨ

ཨ། གཅན་གཟན། 狐

ཨ་བ། ཨ་ཏི། རྒྱུ་འབབ་པའི་གནས་ལ་མཚུ་སྟེ་སྟོར་ཁྲང་། 屋顶的滴水
口，即漏槽

ཨ་ཁྲར། ཁྲར་མང་གི་རིགས་ཤིག་一种草药

ཨ་ཏ། ཐང་ཁྲོམ་དཀར་པོ། 商陆(药名)

ཨ་གདོང་། ཚང་རའི་མཐུག་尾骨；脊柱尾

ཨ་འཕྱང་། ར་མ། 山羊

ཨ་ལེ། ཨ་ལ་ལེ། ཡིད་ལ་ཨ་ལེ་ཤར་ཞེས་པས་མཚོན་ཏེ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བའི་
མིང་། 明显；显然

ཨ་ལོང་། ར་རྒྱན། 耳环

ཨ་ངམོ། ཤིང་མངར་གྱི་རིགས་ཤིག་甘草之一种

ཨང་ཨང་། བཞིན་འཇུ་མ་སྐྱལ་སྐྱལ་བྱེད་པའི་བདམ། ། 微笑；含笑

ཨོ་བརྒྱལ། འོ་བརྒྱལ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་སྟེ་ཇེའི་གསུང་ཐོར་བྱས། ཨོ་བརྒྱལ་

བྱང་ཡང་བཙུན་པ་བཞེན་ན་ལེགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །མའི་ཡིག་གཟུགས་
ཐོན་གྱི་ཡིག་རྩེ་མ་འདི་དང་། དཔེ་རྟོང་འགར་བ་འདི་ལྟ་བུ་བྱིས་པའང་མཐོང་
ཉེ་མ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 辛苦；困难

ཞ

ཞ་གྲི། ར་རུམ་གྱི་བད། 耳秃者；缺耳轮者（旧词）

ཞ་རྟེ། དབུལ་རྩོ་སྐགས་བཟུས་པ་ལས་བབས་པའི་ཁྱ་བ་ཉེ་རྩོ་བྱུང་གིས་དཀར་
ནག་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་རྩོ་རྩོ་དང་ཚན་མ་ཉེང་ངམ་ཚན་མ་ལྟ་ཞེས་ཀྱང་བེད།
铅

ཞ་པོ། ལང་ལག་སྦྱོན་ཅན། 瘸；跛；手足伤残者

ཞ་འབྲིང་། ཞབས་རྟོག ཞབས་ཐོག ཞབས་འབྲིང་། ཞབས་ཕྱི།
ཞམ་འབྲིང་། ཞམ་རིང་། ཞལ་ཏ་བ། གཡོག་གམ་འཁོར་ཉེ་ཞབས་རྟོག་
ཞབས་ཕྱི་ཞལ་ཏ་བ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་བད་རྟོང་རོ། ། 这九词都是仆
人或随从，除 ཞབས་རྟོག ཞབས་ཕྱི། ཞལ་ཏ་བ། 外，其它的都
是旧词

ཞ་ལྷ། ལྷ་ལྷ། 苗芽

ཞག ཚལ་གྱི་ཞག ལུམ། 油沫（油脂的浮沫）

ཞག་རྟེ། མག་རྟེ་ཞེས་པའི་བད། 喜悦之后（旧词）

ཞག་པོ། མཚན་དུས། 晚；宵；夜间

ཞགས་པ། འཆིང་བྱེད། 绳

ཞང་། བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག མུང་། 向（西藏姓氏之一）

ཁང་བྱང་། མངའ་རིས་ཀྱི་ཁང་བྱང་། 向熊(阿里地名)

ཁད། བག་གམ་སྒྱུན། 影响;过失

ཁད་པ། ཐྲག་པ། 怕;畏惧

ཁན་པ། ཁྱི་བའི་ཁན་པ། 弱;衰弱

ཁབས། སྐང་བའི་ཁེས། 足;脚(尊称)

ཁམ་ཁམ། རྩལ་རྩལ་འབབ་པའི་ཁམ་ཁམ། 涔涔

ཁར། ཁོར། ཁར་ལ་བྱང་བ་དང་། ཁོར་གྱིས་ཤེས་ཞེས་སྐད་སྒྲིག་མཆོད།
附帶,如 ཁར་ལ་བྱང་བ། (附帶所生)ཁོར་གྱིས་ཤེས། (連帶的知
道了)

ཁར་བ། མིག་ཡ་ཉམས་པ། 一眼瞟去

ཁལ། གདོང་དང་ཁའི་ཁེས། 面;脸;口(尊称)

ཁལ་ཆེ་བ། གཟུང་དཔང་འབྱེད་པ་བོ་ཞེ་འདི་ལ་ཁལ་ཆེ་བ་དང་ཁལ་ཞེ་བ་ཞེས་སྒྲ་
ཆོག་སྐྱིས་སྒྲ་དང་། 調解者;証斷者,此字有 ཁལ་ཆེ་བ། ཁལ་ཞེ་བ།
等各种写法

ཁལ་བ། ཁལ་ཁལ། མུང་རྩལ་ཉི་འདམ་བྱུག་བྱས་པ། 壘泥;上泥、做
泥活

ཁལ་ཚུས། ཁ་ཟས་ཀྱི་བད། 食物;食品(旧词)

ཁལ་རས། བཞིན་རས། 顔面;脸(尊称)

ཁི་བ། རྩུང་འཇམ་པའི་ཁི་བ། 温和;温良;和平

ཁི་མ། ཁི་བ་མ། འབྲུ་སྐྱེས་དྲག་བ་ཁྱེད། 簾箕

ཁིག་པ། རལ་བ། 烂;坏

ཁིང་། སྐྱོན་གྱི་བའི་གཞི། 田

ཞིང་ཁམས། བདེ་ཅན་སྐོན་ས། 佛土；国度（如极乐世界等）

ཞིབ་ཆ། ག་དག་པའི་ཞིབ་ཆ། 细致；详细；仔细

ཞིབ་མོ། སྤ་མོའི་ཞིབ་མོ། 精细；细微；细致；详细

ཞིམ་ཐིག་ལེ། རྫོན་པ་བཅད་འཕྲུ་ལིང་ཐོག་ལ་གཏུགས་པའམ། འབྲས་བུ་
མིག་རུ་བཅུག་པ་ཆེར་རྒྱས་པས་ལིང་ཐོག་སེལ་བའི་ཕྱ་སྒྲན་ཞིག་གོ། 一种治
眼翳的草本药

ཁྱ་མཁན། མོ་མ་ཁ་ནད་སེལ་བ་ལ་བཟུགས་ཏེ་སེང་ལྗེང་མོ་མར་རོས་འཛིན་
པའང་ཡོད། 枇杷（药名），也可写作 嚧ང་ལྗེང་།

ཁྱ་བ། ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱ་བ། 融化；消

ཁྱ་རལ། ཨ་ལ་ཤས་གོས་ཀྱི་མཐའ་རལ་བ་ཞེས་བཤད་དེ་བཟག 衣边破烂

ཁྱ་ལུབ། ལས་བརྒྱ་བར། ལུས་རིལ་གྱིས་ཆས་ཁྱ་ལུབ་རུ་ཡོག་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་
བས་བར་མཚམས་མེད་པའི་མིང་རུ་རིགས་ལ། ཨ་ལ་ཤས། ཁྱ་ལུབ་ནི་ལྷག་
གིས་གཞུས་ཏེ་ཉོག་ཉོག་བྱས་པ། ཞེས་བཀྲལ་པའི་ཁྱངས་ཚེལ། 无间隙

ཁྱགས། མེའི་ཞེ་ཚིག 火（尊称）

ཁྱགས་རྟོག མེ་རྟོག 花

ཁྱགས་མིང་། མེ་རྩྭ་ད། 火盆；装火器

ཁྱང་བྱང་། གུངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ། འདིར་གཞལ་བཟང་། གཞལ་ཐིམ།
གཞལ་འཕྱོས། གཞལ་ཡས། གཞལ་དབག གཞལ་འཁོར། གཞལ་མེད།
གཞལ་སངས། གཞལ་ཐག གཞལ་ཕུལ། གཞལ་གཞི། གཞུང་མདའ།
བཞི། བཞི་བརྒྱ། ཞེ་གཅིག་ནས་ཞེ་དགའི་བར་རྒྱམས་ཀྱང་བཟུངོ། 大
数字名

ཁྱན་མ། བརྟལ་མ། 粉末

བྱུང་མར། བྱུས་པའི་མར། 炼化的酥油；酥油汁

བྱབ་ཅན། ག་ཆ། 铠；甲

བྱམ་པ། སེམས་ཀྱི་གཞིངས་དམར་བ་དང་གོས་སྟགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བ་
ལྟ་བུའི་མིང་ཉེ། ཡ་ལ་ཤས། བྱམ་པ་ནི་དུ་བའི་ཞེ་ཆོག་ཟེར་བ་ནི་བཤུམ་པ་
དང་བྱད་མ་ཐུང་པའོ། 1. 怯；畏缩 2. 衣服卷堆一处

བྱམ་བ། ཕྱི་ལ། 猫

བྱར། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱག་པ་དང་མཁྱེགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཁྱད་ས་བཅའ་ཉེ་ཡལ་
སྐད་དོ། 。

བློ། སེམས་ཀྱི་མིང་རྒྱུ། 心

བློ་འགྲུལ། མི་མཇེའ་བ། 衔恨；怀恨

བློ་མོ། ཕྱི་ལ། 猫

བློ་འུ། བྱི། 狗

བློ་ས། ཆེད་བརྗོད། 尊称；尊敬

བློང་། ཁོ་ལག། 口面；宽度；全面

བློད་པ། ལས་བརྒྱ་བར། ཁྱུ་ར་དང་རྟོག་པས་བློད་པར་བརྟེན་པ་ཉེ་ཞེས་
འབྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་དང་རབ་ཏུ་འོ་དོན་ནམ་བཙག་ 很；甚；极

བློད་པོ། ངར་བའམ་འཇིགས་པ་ཞེས་པའི་ཡལ་སྐད། 暴烈；可怕

བློན། ཐུང་པའི་བློན། 爱；贪爱

བློར་འདེབས། རྟོང་ན་བའི་ཆོག་གིས་གནོད་བསྐྱལ་བ། 讽刺；揭短；以
刺心的言词咒骂

བློས་བྱ་བ། དེ་སྐད་དུ་རྟོགས་པའི་མིང། 云云（引他语的词）

ལོ། བརྒྱུང་བའི་ལོ། 酪；酸乳

ཞོག་མུ། ཞོའི་ཁ་མུ། 酪面上的清水

ཞོ་ཆ། སྒང་གི་ཞོ་ཆ། 钱(一两的十分之一)

ཞོ་དབྱང་། དར་བ། 酪水;酸乳水

ཞོ་ག། ལྷོ་བས་སམ་རྩས་པ་ཡིན་ལ། ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་མར་ཁྱལ་གྱི་མིང་དུ་
གསུངས་སོ། ། 力量;能力

ཞོག་མ། དུམ་བུ་ལྟ་བུ་ཤིང་ཞོག་ཅེས་བེར་བས་མཚན་ཞིང་ས་མཐའ་བྱེད་པ་ཡིད་
ཀྱང་མི་ལེགས་སོ། ། 零块;零碎 ཤིང་ཞོག

ཞོགས་ཀ། ཞོགས་པ། འམ་ལངས་དུས་ཉེ་སྐྱེ་རིངས་འཆར་ཁ། 晨;清早

ཞོགས་རྒྱགས་ རབ་ཞོགས་ 慌张;恐慌;急跑

ཞོགས་མ། ལྷོང་གཡགས་གྱི་བར་རྩིང་ལྟ་བུ་གཞོགས་མ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 盖
子;覆盖物(旧词),也写 གཞོགས་མ།

ཞོད། དྲག་ཆར་རམ་ཆར་ཆེན་པོའམ་རྒྱན་རིང་བའི་ཆར། 猛雨;暴雨

ཞོམ་པ། ཉམས་པ་ལྟ་བུ་སྐགས་ལེབ་པའི་མིང་། 败坏;损伤(如鼻子压
扁)

ཞོལ། རི་ཞོལ་སྐགས་ཉེ་དོན་ནི་སྒྲ་ཆ་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་ཆང་ར་ལའང་འབྱུག་
པར་ཞེ་རྒྱུང་གིས་བཤད། 下部 རི་ཞོལ།

ཞོལ་པ། གཡག་གི་ཞོལ་པ། 腹毛很长的牦牛

ཞོས། ལ་ལ་ཤས་ནན་གྱིས་བྱིན་པའི་དོན་ཉེ། མ་ལྷོས་དགའི་འགྱུད་བསལ་ལས།
འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་། ཞེས་དྲངས་ཉེ་བཟལ་བ་བདེན་མིན་
བཟག་གོ། །

ལ

ལུ་མ། ལུའི་རིགས་ཤིག་ 帽子

གཞ

གཞག་ཡང་། གཞན་ཡང་གི་བད། 履次；另外（旧词）

གཞང་། བཤང་ལམ། 肛门

གཞང་འབྱུམ། བཤང་སྒྲིའི་མ། 痔疮

གཞན། རང་གི་སྐ། 他；其他；别人

གཞན་ཡང་། རྩམ་གྲངས་ཀྱི་ཕྱད། 履次；另外；还有

གཞའ་བ། ཡིབ་པའི་དངོས་མིང་དང་། མཁུ་བའི་བད་རྒྱིང་ཉེ་ཕྱི་མ་ལ་གཞལ་
བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 1. 隐藏 2. 喜欢（旧词），也可写 གཞལ་བ།

གཞའ་ཚོན། འཇའ་ཚོན་གྱི་བད། 虹（旧词）

གཞའ་གསང་། གཡུང་རྒྱང་ངམ་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་བད། 常存；固定；事业
（旧词）

གཞར་ཡང་། མཐུན་པའི་བད་རྒྱིང་དུ་བཤད་དེ་རྩམ་ཡང་གི་དོན་ཡང་ཡིན་
ན། 永远；无论何时

གཞལ་བྱ། གཞི་བྱབ། ཆས་དང་ཡོད་པའི་རྩམ་གྲངས། 所量；存在；
事物；法

གཞལ་མེད་ཁང་། རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཁང་བ་ཉེ་ལྗེའི་ཁང་བཟང་ལྟ་
བྱ་ཡིན་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་ཞེས་པའང་མཚོན། 宫殿；天宫；无价宫，
གཞལ་ཡས་ཁང་།

གཞས། ཐུའི་གཞས། 曲子；歌曲

གཞི། གཞི་བོ། གཞི་མ། ས་གཞི་དང་རྟེན་གཞི་ཞེས་པས་མཚོན་ཞིང་
བར་མ་ནི་གཞི་མའི་བད་རྒྱིང་། 根本；基础；也作 གཞི་བོ། གཞི་མ།

གཞིག་པ། བརྟག་པས་གཞིག་པ། 思量；考虑

གཞིས་ཀ། བྱིས་ཀྱི་གཞིས་ཀ། 家宅; 庄园

གཞུ། མདའ་ལྟན་ཏེ་དེ་ཆུང་བ་ལ་གཞུའུ་བེར། ཟ གཞུའུ།

གཞུག་ག། མཐུག་མ། 尾; 尾巴

གཞུག་མ། རྗེས་མ། 后者; 后面

གཞུང་། བཟུང་བཅས། 论著; 论文

གཞུང་བཟང་། གྲིལ་ཡོད། 良心; 好心; 有耻

གཞུངས་པ། མཁས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྒྲུལ་ནག་གཉིས་ཀར་འབྲུག་ལ། བྱང་
 ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས་ཡིད་གཞུངས་པ་ནི། ཏུས་ལྟན་བྱང་ཏུས་ཀྱང་བྱན་ཏུས་པ།
 ཞེས་ཀྱང་འགྲེལ། མཚམས་འདིར་བམ་ཏྲིག་ལས་གཞུར་མེད་ཅེས་པའི་མཆན་
 ཏུ་འོད་བེར་ཅན་གྱི་མདོར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ལྷག་གིས་གཞུ་བའམ་
 གཞུས་པ་མེད་ཅེས་པ་ལས་དོན་གཞན་ཏུ་མེད་དོ། 1. 善巧; 智者 2. 背
 柱骨

གཞུར། གཞུང་གི་བཟ། 中心(旧词)

གཞུར་བརྟག་ ཟུར་བཟ། 讽刺

གཞེ་མིང་། ལོ་ལྷ་མའི་ལྷ་མ། 前年

གཞེན་སྒྲུལ། ཏུན་སྒྲུལ་གྱི་བརྟེན་ཏེ་གཞེན་འདེབས་ཀྱང་བེར། 鼓励(旧
 词), 也作 གཞེན་འདེབས།

གཞེས་ཉིན། གནངས་ཀྱི་ཕྱི་ཉིན། 大后日

གཞེས་པ། འབྲུག་པའི་ཞེས། 居; 坐(尊称)

གཞོགས། ཟུར་རམ་ལོགས། 旁边; 一边

གཞོགས་སྒྲེགས། འབྲུར་གཡང་སྒྲེ་ཟུར་མིག་གིས་ལྷ་བ་སོགས་ཆགས་པའི་ཕྱིད་
 ལས། 讽刺; 斜视

གཞོགས་སྤྱོད། གཡོ་ལྷུས་སྤྱོད་བ། 假乞；骗乞（以骗乞讨）

གཞོང་བ། སྤྲོད་ཀྱི་གཞོང་བ། 磐；钵盂

གཞོངས། སྤྲོངས་ཀྱི་བར། 区域；流域；地区（旧词）

གཞོན་ཅུ། ལས་ཆེན་སྤྱོད། 少年（血气旺盛时）

གཞོན་པ། བ་ཅུང་། 年轻；少年

གཞོབ། ལྷ་བསྐྱེགས་པའི་གཞོབ། 燎（烧毛）

གཞོལ་བ། རྒྱུགས་པའམ་འབབ་པ། 向往；下

བཞ

བཞག ནང་ཁྱོལ་ཉེ་བཞག་གི་ཞེས་པ་བཤུལ་གྱི་མཛུགས་ཀྱི་ནང་ཁྱོག་གི་གཡ་ཟེར་
ཞིང་སྤྱུ་རྒྱན་དུ་གསུངས་པའམ་མཛད། 内脏，也写 བཞག་ག།

བཞགས་པ། བརྒྱན་པའམ་མཛེས་པའི་བར་རྩིང་ལྷེ་གསུངས་པའམ་བཤུལ་པའང་ཡོད།
装饰；装璜；饰（旧词）གཞགས།

བཞད། ལྷག་གི་ཆད་ཅམ་དཀར་པོ་མཁྱིན་པར་ལྷ་ཟེང་དཀར་དམར་མེར་གསུམ་
ཡོད་པ་ཏ་ཏ་ཞེས་སྤྲོད་འབྱུང་པའི་བྱ་ཞིག་ལྟེ། ཨ་ལ་གསུངས་ལྷང་ལྷང་དང་།
གཞན་དུ་རི་སྐྱེགས་ལ་ངོས་འཛིན་པའང་ཡོད། 鸿鹄；鹄

བཞད་གད། གད་མའི་ཞེས། 笑（尊称）

བཞད་པ། གད་མའི་ཞེས། 笑（尊称）

བཞམས་བཞོ། ཆོག་འཇམ་པོས་ཉེས་པ་ལས་ལྷོག་པར་གདམས་པ། 婉劝

བཞལ། ལྷན། 潮湿

བཞིན། མཚུངས་གསལ་ཀྱི་བཞིན། 如；像（表示相同的词）

བཞིན་རས། གདྲོང་། 面；脸

བཞུགས་པ། འདུག་པའི་ཞེས། 坐；居 尊称

- བཟུད་པ། སང་བའི་ཞེས། 去；走 尊称
- བཟུན། ལས་ལ་བསྐོལ་བདེ་བ་ལྟེ་ངག་སྒྲོན་སྐགས་སུ་གཡོག་གཞུན་ཞེས་འབྲུང་
ངོ། ། 方便，也写 གཞུན།
- བཟུར། བཞགས་པའམ་བཞར་བའམ་ཕྱ་བར་བྱས་པའི་མིང་དུ་མངོན་བརྗོད་
ལས་བཤད་ཅིང་ངག་སྒྲོན་དྲིས་ལན་དུ་ཡལ་ག་སྐགས་བཅད་པ་དང་། མར་ཁུར་
སྐྱེགས་སྐགས་ཐུར་བཅད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བཟུར་ཟེར་བར་གསུངས། 1. 削；
剃；研 2. 分开清浊；滤 3. 砍
- བཞེངས། ལངས་པའི་ཞེས། 起；修建 尊称
- བཞེད་པ། དགོངས་པ། 想；欲
- བཞེན། བསྐྱེགས་པའི་ཞེ་ཆོག་ལྟེ་ལས་བརྒྱ་བར་རིང་བསྐྱེལ་ཁྲགས་ལ་བཞེན་ཞེས་
འབྲུང་བ་བཞེན་ནོ། ། 烧 尊称
- བཞེས་པ། ཟས་དང་ཟོས་པའི་ཞེས། 饮食；吃；喝；进；穿；取 尊称
- བཞོན་པ། ཉ་སྐགས། 乘畜 尊称
- བཞོན་མ། བ་སྐགས། 挤乳者（乳牛等）
- བཞོས། སེམས་བཞོས་དང་སྟིང་བཞོས་ཞེས་པས་མཚན་ཞིང་གྲིང་འབྲུམ་བན་
བཀོལ་དུ་སེམས་གསོ་བྱས་པ་ཞེས་འབྲུང་ལྟེ་ཞ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 安慰

三

- ཟ་བ། གཅིན་སྟི་བའི་ནད། 糖尿病
- ཟ་མ། ཟས། བཟའ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཕྱང་བའམ་དབང་པོ་ལས་སུ་མི་
རུང་བ་ལའང་ཟ་མ་ཞེས་ཟེར། ཟ་མ། 1. 食物 2. 阉人

ཟ་མ་རྟོག་ ཐོད་། 食盒

ཟ་བུ། མའམ་ཡུམ། 母亲

ཟ་བྱི། འདུ་ལོང་། 纷扰；纷乱

ཟ་བྱེད། འབྲུག་པའི་ཟ་བྱེད། 战乱

ཟ་འོག་ མོས་མཆོག་ཅིག་ 织锦缎

ཟ་ར་ཆགས། ཤར་བུ། 流苏；漏水槽

ཟ་རྟོར། མི་གྱུར་ལས། ས་རྟོ་ར་ཞེས་པ་གྱུ་གར་གྱི་གྱུ་ལ་རིགས་ཡན་གར་བ་ཞིག་
གི་མིང་བྱུར་ཆག་པས་ཟ་རྟོར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་གྱུ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྟོ་ག་ལའི་
ཡུལ་གྱི་མིང་རྟོ་། ཏཱ་ལྷ་མོ་ཤར་ལའི་ཟ་རྟོར། ཟ་རྟོར།

ཟག་པ། རྟོན་མོངས་པ། 烦恼；漏；有漏（佛语）

ཟང་བྱིང་། ཤའམ་ཟས་གྱི་བད། 1. 肉；食物 2. 财物（旧词）

ཟང་ཡག་ གྲངས་གྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ། འདིར་ཟམ་བྱིང་། ཟར་བྱིང་། གྲུངས་
བྱིང་། བཟོད་ཡས། ཟལ་བྱུལ། ཟབ་བགྲང་། གྲུགས་ཡས། ཞེས་པ་
ནམས་གྲང་བཟོད་། ཏཱ་ལྷ་མོ་ཤར་ལའི་ཟང་བྱིང་། ཏཱ་ལྷ་མོ་ཤར་ལའི་ཟང་བྱིང་།

ཟངས་པ། སྒང་བ། 锅

ཟངས་མ། མཆོག་གསེར་ལྷར་ས་འོག་ནས་རང་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཡལ་
བརྗོད་སྐད་ལས་འབྱུང་བའི་རིགས་གཉིས་ཡོད་དོ། ཏཱ་ལྷ་མོ་ཤར་ལའི་ཟངས་མ།

ཟངས་རྩི། ལྷུ་མ་བྱུ་རིག་འབྱུར་ཏེ་ཐིག་ལེ་འཇག་པ་སྤྱད་ཞིང་ཞོ་ཆགས་པའི་རུ་རྩི་
བྱེད་དོ། ཏཱ་ལྷ་མོ་ཤར་ལའི་ཟངས་མ། ཟལ་བོ་ནི་ཁྲ་བོ་ལྟེ་བ་ལང་དཀར་ཟལ་བྱིང་
བ་ལྟ་བུ་རྩི། ཞེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཀར་པོ་ཁྲ་བོ་ལྟེ་བ་ལང་སྤྱད་ཟལ་བྱིང་
ཏེ་ཞེས་སྐད་ལས་ཏེ་བོད་གྱི་བད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིང་རྩི། ཏཱ་ལྷ་མོ་ཤར་ལའི་ཟངས་མ།

ཟན། ཐམ་པ། 食物（如炒面）

- བྱབ་པ། གཏིང་རིང་བ། 深；渊深；深沉
- བྱབ་ས། རིང་གི་དཔང་ས། 深度
- བྱར་མ། འབྲུ་རིགས། 葫麻
- བྱི་བྲིམ། ལི་གྲར་ལས། རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ཕྱགས་གཅིག་དུ་བཟུས་པ་གསེར་
དམར་པོར་གྲགས་པ་རྩྭ་སྒྲིམ་ཞེས་པ་ལ་བྲི་བྲིམ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། 溶
化诸宝石合成之物
- བྱི་ར། རིགས་གཉིས་ཏེ་དཀར་པོས་སྒྲོ་ཆད་སེལ་ཞིང་ནག་པོས་མ་མཆིན་གྲང་
སེལ་ལོ། ། 巨胜子；生菜子（药名）
- བྱི་ལ། མདོག་དང་རྒྱ་གཤའ་དཀར་འདྲ་བ་ཏི་ཆ་ལྟར་སྤྲོ་མི་སེག་པ་ཞིག་གོ། 茺
荑；锡
- བྱིང་ཆ། འབྲུག་པ། 战乱
- བྱིང་བོ། དགག་དབྱེའི་གཞི་ལས་ཕྱག་བྱིང་བ་ཞེས་འབྱུང་ཉེ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་
དོན་ནོ། ། 纷乱
- བྱིན། ཟུན། གཉེན་ནམ་རང་ཕྱགས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་
ཁུད་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་དག་ཟུན་ལ་ཕྱགས་སྒྲུམས་པར་
འབྱུག་གོ། ཞེས་སོ། ། 1. 亲属 2. 自己
- བྱིན་ཏིག གཟའ་དང་གཉན་ལྟ་འཛམས་པའི་ཕྱོ་སྒྲན་ཞིག་གོ། 龙胆（药名）
- བྱིན་བྲིས། བརྗེད་བྱང་། 记录；笔记；备忘录
- བྱིན་པ། བཟུང་བ། 执住；抓住；握
- བྱིན་གཟན། གཟན་གྱི་མིང་རྒྱ་ནག་གི་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་བར་ལི་གྲར་ལས་བཤད།
袈裟
- བྱིམ་བྱ། ཆར་ཚུང་བྱ། 细雨

- ཁྱམ་མོ། མིག་ཅུང་ཟད་བཅུ་མས་པ། 眼微闭
- ཁྱིན་ཁྱིན། བྱང་བའི་གཤོག་གྲ། 嗡嗡(蜂的翅声)
- ཁྱིལ། གཟིའམ་ཤུགས། 威力
- ཁྱིལ་མངན། ཐུང་ཅི། 甘芳; 芬芳; 蜂蜜
- ཁྱིལ་བ། བ་མ། 露; 露珠
- ཁྱུག་ཅ། ན་བ། 痛; 痛楚
- ཁྱུག་པ། ཆེར་མས་ཟུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱིས་སྒྲ་བརྟན་པའི་མིང་གཉིས་ཀར་
འབྲུག་ཏེ་ཕྱི་མ་ལ་བརྟན་ཏེ་དུ་ཟུས་ཞེས་འབྱུང་། 1. 刺入 2. 狗叫; 吠
- ཁྱུང་། གཉིས། 对; 双; 二
- ཁྱུང་ར། ཐུར་བ། 概; 打
- ཁྱུངས། ཐུབས་སམ་ཤེད་མང་། 精神; 力量; 气力
- ཁྱུམ་བ། ནང་དུ་གཞོལ་བ། 闭; 关; 合
- ཁྱུར། ལགས། 边; 角
- ཁྱུར་ཅད། ཐུའི་ཟུར་ཕུད། 辫子; 髻
- ཁྱུར་བ། ཁོལ་བྱུང་། 卸任; 退职
- ཁྱུར་བ། ཐུད་པ། 讽刺; 讥讽
- ཁྱེ་ཤྲག ཁྱིམ་ཕྱ་མགོའི་གདམས་པ། 鸡冠
- ཁྱེ་བ། ཁྱེ་བྱ་འབྱ། རིམ་བཞིན་མེ་རྟག་གི་སྒྱིང་བོར་ཆགས་པའི་ཐུད་པ་དང་
དེའི་ཅེར་ཆགས་པའི་འབྲས་བུ། 花蕊
- ཁྱེ་ཆ། མེར་བརྟབ་པས་ཁོལ་ཞིང་ཚྭ་ཚྭ་འབྲེལ་དོ་འབྲུབའི་ཚྭ་ཞིག་གོ། 火硝
- ཁྱེ་ལངས། ཅེས་ཏེ་འབྱུང་ཚུགས་ཉམས་ནས་འདོད་པའི་ཆོག་ཐོལ་བྱུང་དུ་
སྒྲ་བའི་ཐུད་དན། 恶行

ཐེགས་མ། གཞེགས་མ། ཆ་ཤས་སམ་རྩལ་ཕྱན་དང་ཐེགས་པ། 碎屑；
碎渣

ཐེགས་ཙམ། ཕྱན་ཆོགས། 微小；细微

ཐེད། འདུ་འཛིན་ཐེད། 纷扰；嘈杂

ཐེར་སྒྲོས། འག་སྒྲོས། 说词；说法

ཐེར་མ། ཆེལ་ཞག་གི་ཐེར་མ། 点花花；油花

ཐེར་མོ། ཕྱ་ཕྱ་ཕྱད། 戴胜鸟

ཐོ། ཕྱ་ཉིས་ཁམས་སམ་རང་བཞིན་དང་། སི་རྩལ་རང་བཞིན་ནམ་ངང་རྒྱལ་
ཞེས་འགྲེལ་ཅིང་སློ་མདོག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲུག་པ་གཅིག་གོ། 精神；性质，
མདོག

ཐོ་བ། ཤིང་གི་ཚུ་ཚྭ་དྲ། 桶

ཐོ་རིས། ཞེ་རྩུང་གིས། སེར་མིས་ཞེས་པ་བྱུག་པའི་རྩས། | མཁུར་ཆོས་སྐགས་
ལ་བསྐྱས་པའི་མིང་། | ཁྱོ་བར་ཞག་གི་ཐོ་རིས་ཞེས། | ཟུར་ཆག་རྟིང་མའི་བད་
སྒད་ཡིན། | ཞེས་པ་ལྟར་རོ། | 涂脂；胭脂

ཐོག ཐོག་པོ། ཐོལ། ཐོལ་མ། བཅོས་མའམ་ཐོ་ཅ་ཉེ། ཐུབ་བསྟན་
ཐུ་དོན་ལས། ཐོལ་ཞེས་པ་ནི་གཡ་སྒྲུའི་བ་སྒྲད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས། 1. 假装
2. 玩笑

ཐོང། ཆོང་རྩས། 商品；货

ཐོན། རི་དོགས། 防；预防

ཐོམ། ཅེ་མའམ་སྐབས་འགར་ཁོང་སྟོང་ལའང་འབྲུག་ཉེ་རིའི་ཐོམ་ཐེར་བ་བཞིན་
ན། | ཤིང་གི་ཚུ་ཚྭ་དྲ་ལ་སློམ་དང་། དེ་རྒྱང་བ་ལ་ཐེའུ་ཞེས་ཐེར་བའང་མཚན།
1. 尖；顶 2. 中空；穴洞 རིའི་ཐོམ། ཐོམ། ཐེའུ།

ཐོར། གཏོར་མའི་ཐོར། 三角形施食

ཐོར་བ། ལྷ་ར་ཕྱེད། 镰刀

བྱ

བྱ། འདུལ་བ་སྒྲོ་ལྷན་གྱི་དག་ཡིག་ལས། ལྷགས་གྱི་བྱ་དང་ཁ་ལ་བ། །ལ་བྱར་
ཡོད་དང་མེད་པའི་བྱ། །ཅེས་འབྱུང་མོད་ཁྱེད་ལ་གཞན་མ་མཐོང་། 锁子
(方言)

བྱ་ཚོད། ཚོད་རྟིང་མེལ་བའི་ཚ་རེག་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ལྷ་ཚ་རེག་མེད་པ་དེ་ལ་བྱ་བྱམ་
དང་ཡ་ཡ་བྱ་ཞེས་ཟེར། 荃麻；蓴麻

ཟླ་ག་མ། ཟླ་མ་པོའི་ཕྱེད་ཀ། 半月形；半圆形

ཟླ་བ། ཉི་མའི་ཟླ་དང་ཞག་ལྷམ་རུ་ཁོངས་པའི་དུས་གཉིས་ཀར་འབྱུག 月；
月份

ཟླ་གོར་ཞོ་བ། ཟླ་གོར་ཞོ་བ། 木腰子(药名)

ཟླ་ཆེས། ཡར་ངོས་ཟླ་བ། 上弦月；月牙

ཟླག་བ། མཁས་འབྱུང་དུ་གནང་བའི་བརྟེན་ཉིང་དང་ཁི་མེད་མེ་རྟོག་དུ་ལས་ཕྱེད་
པ། ཞེས་འབྱུང་། 许可(旧词)གནང་བ།

ཟླ་མ་པོ། གོར་གོར་རམ་པོ་ཁོང་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་རིལ་མ། 1. 圆形 2. 椭圆

ཟླས་གར། རིག་གནས་ཀྱང་བ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་ཉེ་ལམ་ཟིན་བྱམས་མགོན་ཞལ་ལྱང་
དུ། དག་ནས་ཟླ་ཆོག་སྒྲོས། ལུས་ཀྱིས་གར་ཕྱེད་པ་ཟླས་གར་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་སོ། ། 戏剧

ཟླས་བ། ཕྱིར་བསྟར་པའམ་བསྟན་པའམ་བསྟར་བ་ལྟའམ་བྱས་པ་དང་སྟལ་
བསྟར་བྱས་པའི་མིང་། 重复；变化

གཟ

གཟན། དགེ་སྤྲོད་སྐགས་ཀྱི་གསུམ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང། ལུ་པ་པའམ་གཞོན་པའི་

མིང་དུ་འདུག 1. 袈裟 2. 粗糙;有害

གཟན་པ། ལྷ་ཉྱེ་གཞན་དུ་གཟེན་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་མིན་དུལ། གཟ་; 飼

草

གཟན་པོ། གཏུག་ལུ་པ་ཅན། 强暴者; 恶霸

གཟའ། ཉི་མ་སྐགས་བཙུ་ཡོད། 曜(行星)

གཟའ་དུག ལྷང་བུ་བྱུར་བཞི་ལྷགས་བཙུད་མེ་ཉྱེ་ལྷན་པའི་འདབ་མ་རེ་ལ་རྒྱ་དུ་

ལའི་སྒྲུ་རེ་ཡོད་པ་ཉྱེད་གཞོན་སྒྲུང་བའི་མཆོག་གོ། 一种草药名

གཟར་ཐག གདང་བུ། 搭衣物的绳子

གཟར་བུ། སྒྲིགས་དང་ཁེམ་བུ། 瓢; 匙; 杓

གཟར་བོ། དེའི་རྒྱན། 陡; 峻; 陡坡

གཟི། འོད་དང་གཟའ་གཞོན་སྒྲུང་བའི་རྣམ་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀར་འདུག

1. 威光; 威严 2. 亚玛璠

གཟི་བཞིན། གཟི་ཕྱིན། 光荣; 威严; 发光

གཟིག གཅན་གཟན་གཟིག་ཉྱེ་མངོན་བརྗོད་དུ་ལྷག་གི་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད། 豹

གཟིགས་པ། ལྷན་གྱིས་གཟིགས་པ། 观(看的尊称)

གཟིངས། ལུ། 筏; 船

གཟིམ་ཁང་། ལུ་ལ་བའི་གནས་ཁང་། 寝宫; 卧室(尊称)

གཟུ་བོ། དཔང་བོ། 中人; 和事人; 证人

གཟུ་བུ་མས། རང་བཟོ། 杜撰; 杜造; 擅自

གཟུག ཤ་ཁོག་ཉྱེ་ཤ་བུ་བས། 肉躯; 已宰羊的肉体

གཞུགས། ཕྱི་དོན་ལྗེ་ཡ་གྲུལ། 色(五外境之一, 佛语)

གཞུགས་མོ། ཆེ་ཆུང་འབྱེ་བ་ཙམ་པ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ཏེ་འདི་ལ་གཞུགས་
མོ་བྱི་བྱུར་དང་གཞུངས་མོ་ཞེས་བྱང་འབྱུང་རོ། ། 刺猬, 也写作 གཞུགས་
མོ་བྱི་བྱུར། གཞུངས་མོ།

གཞུང་བ། ལྷལ་གྱི་གཞུང་བ། 外境; 境界

གཞུང་མ། ཕྱག་བྱ་མ། 手印女(密宗修法时用的女人)

གཞུངས། ཐུགས་ཀྱི་གཞུངས་དང་སྤྱད་པས་བྱ་བ་ཉལ་བ་གཉིས་ཀྱི་འདུག
陀罗尼; 咒; 总持(佛语)

གཞུས། བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག སྒྲུབ་(西藏姓氏之一)

གཟེ་མ། མོད་ཀྱི་བྱེ་མར་སྤྱོད་བ་འབྲས་བྱ་ར་མགོ་དང་འབྲ་བ་དེར། ། 白蒺
藜(药名)

གཟེངས། དཔངས་ཏེ་གཟེངས་མཐོ་དང་གཟེངས་བཟོད་ཅེས་སྐད་སྐད་ཀྱིས་……
མཆོད། 高度; 高

གཟེབ། ལུང་རམ་སྒམ་གྱི་བད། 1. 帐篷或箱(旧词) 2. 鸟笼

གཟེར། མི་འབྱུར་བའི་གཟེར། 节(时)

གཟེར་བྱ། ལུང་བྱ། 钉子

གཟོ་བ། ཞེ་རྒྱུང་གིས། གཟོ་བ་ཉེ་ཤིང་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷུས་པ་ཤེས་པ་ལ་
ལྷུས་པ་གཟོ་བ་ལྟ་བུ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། 1. 知道 2. 报答 གཟོ་
བ། ལྷུས་པ་གཟོ་བ།

གཟོང་། འཕྱགས་བྱེད། 穿木石用具

གཟོད། རིས་ཀྱི་བད། 然后; 才; 始

གཟོད་མ། གདོད་མ་ཉེ་ཐོག་མ། 原始; 自来; 自始

གཞོན་པ། མཁས་འབྱུང་དུ་མི་ཉན་པའི་བད་རྟིང་དུ་གསུངས་ཤིང་བསྒྲི་བ་ནར་
གཞོན་ཞེས་པས་མཆོན། 不听 𑄎་ཉན་པ།

བབ

བབང་མཁན། གས་བཟོ་མཁན་གྱི་བད། 裁缝；缝工（旧词）

བབའ། བཙུན་མའམ་རྒྱང་མ་ཉྱེ་རྒྱ་བབའ་དང་བལ་བབའ་ཞེས་པས་མཆོན།
后或妻子，རྒྱ་བབའ། བལ་བབའ།

བབའ་ཕུན། བབའ་ཆོ། ཁྱོ་ཤུག་ཉྱེ་སྒྲ་རྒྱན་སྐགས་སྒྲ་གས་འབྱུལ་དུ་བཞེད།
夫妇 གབའ།

བབའ་བ། ཟ་མ། 食品；食物

བབའ་ཤིང་། མེ་རྟོག་ཅན་གྱི་ཤིང་། 果树；开花的树

བབྱི་བ། ར་རོ་བ། 醉；酩酊

བབྱེ་རྟེ། གཞོད་སྒན་རྒྱང་བའམ་གཞོན་ཤ་ཅན་གྱི་བད་རྟིང་ཉྱེ་ལམ་རིམ་ཆེན་
མར། བབྱེ་རྟེ་ཆེན་ལྷག་བཟུལ་སྒྲ་མ་ཤིན་དུ་བབྱེད་དཀའ་ལ། བབྱེ་རྟེ་རྒྱང་ན་
ལྷག་བཟུལ་ཆེན་པོའང་བསྐྱན་རུས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། 脆弱；软弱

བབྱེད་ཞལ། བཞེས་པོར། 碗；食具

བབྱོ་ལྟ། ལྟངས་ཀྱི་ 样子；态度；姿态

བབྱོ་བ། ལས་གྱི་བབྱོ་བ། 工人

བབྱོད་པ། སྒྲན་གྱུབ་པ། 忍

བབྱ

བབྱུགས་པ། ལུས་པའམ་དྲིས་པའི་བད། 陈述；问（旧词）

བྱར་གྲ། རྫོང་འཁོར་པའི་བྱར་གྲ། 唔利(拂石声)

བྱར་བ། ཆག་བ། 蚱蜢; 蚂蚱

བྱར་མ། ལྷག་ལྷའམ་ས་ཐལ་ཏེ་མངོན་བརྗོད་དུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པའང་
ཡོད། 烟尘; 尘土

བྱལ་བ། རྟག་གེ་འབར་བར་ལྷམ་བུའི་སྒྲོན་ཞིག་ཏུ་གསུངས་སོ། ། 毛布上
结的疙瘩

ཁ་བརྒྱལ། དཀའ་ཆོགས། 辛苦; 疲劳; 困顿; 困难

ཁ་དྲ། ཅུང་མ། 哀号; 悲恸; 悲啼

ཁ་ན། ཁ་ན་ཁྱང་། ཁ་ན་ཏང་། ཁ་ན་ཏེ། བརྟག་པའི་ཆོག་ལྷན་དེ་
ཁ་ན་ཏང་ཞེས་པ་བརྗོད་ཏིང་ངོ་། ། 那末, 然则 ཁ་ན་ཏང་།

ཁ་བྱེད། མཐུ་སྦྱར་བ། 接吻

ཁ་མ། བརྒྱང་བའི་ཁ་མ། 乳

ཁ་ཟི། འོད་ལྡན་དུ་སྐར་མའི་བཞུན་བཙོས་དངས་པ་ལས། ལྷ་རེངས་ཐ་མ་འོ་
ཟིར་བཤད། །འོ་ཟིས་ཉི་མ་ཤར་བར་དུ་འོ། །ཞེས་པ་ལྷ་ར་འོད་ཟིར་རྒྱང་དུ་འོ་མིང་
ངོ་། ། 微弱的光

ཁ་བཟེ། འགྲོ་འདུག་ཡང་ཞིང་སྒྲིན་པོ་ཞེས་འབྱུང་ཉི་གཟེ་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད།
举止轻浮 ཀཟེ།

ཁ་ཡོག ཡལ་ཤས། འོ་གཡོའམ་འོ་ཡོག་ནི་རྒྱ་བྱིའམ་བྱི་གུ་ཞེས་བཀྲལ་མོད། ཡིན་
རྒྱ་ནི་སོག་སྐད་དངོས་སོ། །

ཁ་ས། ཆེ་རྒྱང་དུ་བྱེད་སོགས་སེ་འབྱུའི་ཤིང་དང་འདུ་བའོ། ། 桑树

ཁག་འབྱུ། ཡལ་ཤས་རང་གི་རྣམ་རྟོག་མང་བ་རང་གིས་མི་ཤེས་པའམ་གཞན་ལ་
མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་བརྟག་不知息已多疑或向他人遮

饰多疑

འོག་པག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོད་པ་ལ་འབྲུང་བའི་ཚར་ཚར་ཞེས་དང་། ཞེ་བྱང་གིས།
འོག་པག་ཉེ་བུད་མེད་ཀྱི་ཕྱོད་པ་ལ་ཚུན་ཁྱིམ་མ་གཅིག་པ་བརྒྱད་པ་བརྒྱ་
བྱུག་པ་ཉེར་ལྔ་བ་རྣམས་འབྲུང་བའི་མིང་ཞེས་བཤད་ཅིང་གཞན་དུ་གསལ་ཁེབ་
ཅིས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ་། 1. 妇人腹部的饰品 2. 遮私处的饰品

འོག་མ། གཤམ་མ། 下面；下部

འོད། འོད་ཟེར། ལྷང་བའི་ཡོན་ཏན་ཉེ་བར་རྟིང་དུ་འོད་གཟེར་ཞེས་འབྲུང་།
光，也可写作 འོད་གཟེར།

འོད་ལྗན། ལོ་ལྗན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཉེ་བར་ཅ་བ་ལྟ་མའི་དོག་པོ་འདྲ་བ་ཁྲག་མཁྱིམ་
འཛུམས་པའི་མཆོག་གོ། 一种草药（像蕨麻）

འོད་པ། ཡོད་པའི་བར་རྟིང་ཉེ་སྐབས་འགར་ཕྱེ་འདྲེན་པའི་ཡུར་བ་ལའང་།
འདུག་གོ། 有；存在（旧词）ཡོད་པ།

འོད་མ། ལྷག་མའི་རིགས་ཆོགས་བརྒྱ་བ་ཅན་དུ་བཤད་ངོ་། 100 节竹

འོད་མཛེས། འོལ་ལྷོད། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་གོ། 大数字名

འོན་པ། རྒྱ་དབང་ཉམས་པ། 蕨子

འོན་མེད། ཕག་ཉན་དུ་བཀྲལ་བ་ཡོད་མེད་ཅད་གཅིད་ཀྱི་བརྗོད། 100
查；打听

འོབས། རྫོང་གི་འོབས། 地洞；谷坑

འོམ་བུ། སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་ཐོག་གི་ཡམ་ཤིང་དུ་བྱེད་པ་སྒྲན་དཔེར་སྒྲན་ཐང་དང་གཡུ་
ཤིང་དང་ཕྱེད་ཤིང་ཡང་བེད། 红柳；三川柳

འོར། རྒྱ་དུ་རིགས་ཤིག་ 水肿；水泡（病名）

འོར་འགའ། ལན་འགའི་བར། 间或；有时（旧词）

འོར་ཆེ། སྒྲིན་དང་བཀའ་རྟེན་དུ་བཤད་དེ། སྒྲོ་སྒྲུང་ལས། འོར་ཆེ་མ་
འདོད། ཅེས་འབུང་ངོ། ། 谢谢

འོར་བ། བོར་བའི་བན་རྟིང་ལྟེ། སྒྲུང་འབུག་ལས། འཇིགས་པ་འོར་ལ་
རིངས་པར་རྒྱུར་ཤོག ཅེས་འབུང་བ་ལྟར་ལ། མཁས་འབུང་དུ་འོར་བ་ནི་སྒྲིབ་
པའམ་འོར་བ་ཞེས་བྱང་གསུངས་སོ། ། 丢弃(旧词),也可写 𣎵ར་བ།
𣎵ར་བ།

འོལ་ག རྩ་ཀ། 渠道

འོལ་ཁ། དཀར་མེར་འབྲེས་པའི་མདངས། 黄白间色;黄白相杂的颜色

འོལ་མྱ། རྟན་མྱ། 粗略;大略

འོལ་བ། ཕུ་ནེ་ལེ། 康

འོལ་མ་ལེ། མཐ་གྱི་འབྲ་དཔེར། འོལ་མ་ལེ་ནི་ཁྲག་གི་རྩལ་བ་འབྲ། །ཞེས་
ཟེར་ཏེ་མདའ་རྒྱས་པར་འདོད་པའང་ཡོད། 1. 怀牛夕(药名) 2. 赤包
子 3. 弓弦

འོལ་ཆོད། མ་བཅགས་པ། 粗率;鲁莽;不加思虑

འོས་བ། ཆོག་པའམ་རུང་བ་དང་། སྐབས་འགར་ཕྱི་རོལ་གཅེར་བྱ་བའི་མིང་
དུ་འབུག་ཏེ་འཁྱིག་གི་སྐབས་སོ། ། 应该;合理;可以

ཡ

ཡ། ཟུང་མེན། 单;双

ཡ་ག ངན་སྒྲུལ། 恶语;恶言

ཡ་གང་། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ཏེ། འདིར་ཡིད་ཡལ། ཡལ་ཡལ། ཡལ།

ཡད་ཡད། ཡམ་ཡམ། ཡོང་ཏན། ཡིད་འཕྱོ། ཡག་ཡག གཡོ་ལྷོག

ཡ་མེ། ཡུན་འགྲངས། ཡལ་ཕྱོང་ཞེས་པ་ན་མས་ཀྱང་བསྟེན། ། 大数名

ཡ་གད། ཀང་རྟེན་ན་མ་སྐས་ཀྱི་བད། 脚凳或梯(旧词)

ཡ་གི རྟེང་མ། 上面

ཡ་གུལ། ནང་ག་སེས་ཀྱི་ཡ་གུལ། 其中之一；支

ཡ་མགལ། ཁའི་ཡ་ཁ་རྟེ་མ་ཁ་ལ་མ་མགལ་བེར་བའང་མཚན། 上唇；上

嘴；上牙床，མ་མགལ།

ཡ་ང་། སྐྱག་པ། 畏惧；危险；惊惶；可怕；惨酷

ཡ་སྐྱགས། མིག་དབང་རབ་གསལ་དུ་ཡས་ཐགས་ཏེ་མདོས་ཞེས་འབྱུང་ལ་གྱོང་

ཚིག་དུ་ཡས་སྐྱགས་ཀྱང་བེར་བ་དང་ཐོག་མའི་སྒྲ་སྒྱུང་བད་བཤོལ་དུ་གཏོ་མདོས་

ཀྱི་ཐུས་ཏེ་ཡས་བསགས་ཀྱང་བེར་བར་བཤད། 送魔用的十字架

ཡ་ཚ། ཤན་པའམ་རི་དྲགས་མོགས་བསད་ནས་ཤ་འཚོང་མཁན། 猎人；猎

卖野味者

ཡ་ཐོག ཐུན་དུས། 昔日；从前

ཡ་མ་བསྒ། སྤྱིང་བོ་མེད་པའམ་མི་བདེན་པའི་བད་སྤྱིང་རྟེ་བསྒ་ལ་འཕུལ་མེད་

པའང་ཡོད། 无意义；不真实(旧词)

ཡ་མཚན། རོ་མཚར། 稀奇；惊奇；奇怪；稀有

ཡ་ཡ་ཚ། སེམས་དབང་མེད་དུ་གཡོས་ནས་བཟན་མི་ཚུགས་པའི་དོན་ཏེ་ཐུན་

སྤང་དུ་འདི་ལ་ཡོང་ཡོང་བོ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། ། 心不自禁；惶惶不

安 ཡོང་ཡོང་བོ།

ཡ་ཟ་མ་ཁྱག ཇི་ཉྒར་ཐོས་པ་དེ་ཉྒར་དུ་མ་ཁྱ་བར་ཐུར་དུ་འབྱུང་བའི་མིང་། 食不

消而下泻(病)

ཡ་མོ། ཡ་བ། ཡན་པོ། གྱ་ཁྱ་ཅན་ཏེ་དྲང་བོ་མིན་པ། 诡诈; 欺骗;
不正直

ཡ་རབས། བཟང་བ། 上流; 上品; 好的

ཡ་ལད། གྲི་ཆ། 铠; 甲

ཡག མཛེས་པའི་ཕལ་སྐད་དེ་ཡགས་ཞེས་པའང་འབད། 好; 美, 也可写
ཡགས།

ཡང་དག བདེན་པའི་ཡང་དག 正确; 真正

ཡང་ན། ཆོག་ཤད། 或者; 或是

ཡང་བ། ཁྱེ་བའི་མ། 轻

ཡང་མིག ཡ་ཙང་། 环子

ཡང་། ཡང་ཡང་། སྐར་ཡང་གི་ཤད་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞེས་པའང་མཆོན།
再再; 再三, 也写 ཡང་དང་ཡང་དུ།

ཡངས་བ། ཕྱ་ཆེ་བ། 广阔; 广大

ཡན་གར། སྒྲིར་བ། 私的; 单另

ཡན་བ། འབྱན་པ། 1. 另一; 单另 2. 二流子

ཡན་ལག རྒང་ལག་དང་ཆ་གས། 支分; 分子

ཡབ། བའི་ཞེས། 父尊称

ཡབ་ཆ། མཁོ་ཆས། 必需品

ཡབ་ཡབ་པོ། ཤེར་མདྲ་ལས་འབྱུང་ཉྱེད་བང་བོ་སྟོད་པའི་མིང་། 乱用五官

ཡམ་ཤིང་། མེ་མཆོད་གྱི་ཡམ་ཤིང་། 柴火; 然木(诵经用)

ཡམས། འགོ་ནད། 瘟疫; 传染病

ཡན། མོན། 上；上面；上方

ཡན་བ། བྱོས་པ། 逃跑

ཡན་མ། མངོན་བཟོད་དུ་བེུ་སྒྲིས་ནས་ལ་གཅིག་ལྷན་པའི་མིང་ཞེས་འབྱུང་།

生犊后未滿一牛的乳牛

ཡལ་ག། ཤིང་གི་ཡལ་ག། 枝桠

ཡལ་བ། དེངས་པའི་ཡལ་བ། 消失；走去；消灭；过去

ཡལ་བོར། ལྷ་བ་ཀྱིས་ཐོགས་པ། 抛弃；背离

ཡལ་བྱག། ལྷ་བ་བཙུགས་པ། 下注；下赌注

ཡལ་ཡལ། དུས་བྱུང་ཅ། 瞬息；霎时

ཡི་ག། སེམས། 心中

ཡི་གེ། དབྱུངས་གསལ་སྟོགས་ཏེ་མིང་བཟུས་པས་ལྷ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་སྟགས་སོ། །

字；文字，如 ཡིག་ ལྷ་ཡིག་ བོད་ཡིག་

ཡི་ཆད། སེམས་ཐང་ཆད་པ། 灰心；失意

ཡི་དྲགས། རིགས་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ། 饿鬼（六道内之一）

ཡི་དམ། དམ་བཅའ། 立誓；决定；肯定

ཡི་ཐྱག། སེམས་ཐྱག། 尤愁；尤烦

ཡི་ཚ། དགའ་བའི་བད། 喜悦（旧词）

ཡི་རང། དགའ་བ། 喜；赞成

ཡིད། སེམས། 意；心意

ཡིད་གཉིས། ཐེ་ཆོམ། 二心；怀疑；疑惑

ཡིད་སྐྱབས། བདུད་ཀྱི་མིང་ཉེ་མ་ལ་ཤས་སྐུལ་ཆོག་གིས་བཏགས་པར་བཤད་

མོད། སྐྱ་གྱུན་གྱི་འོད་སྐྱབས་ཐད་ཀྱི་མཆན་བྱུང། བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱོན་འདུག་

ཡོད་ཀྱང་། འོད་སྤངས་ས་སྤངས་གཞི་སྤངས་སྟགས་མང་པོ་ལ་མི་འབྱུང་བ་ནི་
མིང་ལ་བཟུ་བ་བྱས་པ་ཞེ་སྟེ་སྟེ་པ་དང་དགེ་སྟེ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ནི།
བྱིན་ལྟུང་། ཚེས་སྤྱབ་ས། གས་སྤྱབ་ས་སྟགས་ཀྱི་འབྲུལ་བཟུས་པ་འང་མཚན།
扰意(魔名)

ཡིན་པ། མིན་པའི་སྒྲ། 是；肯定

ཡིབས། དབྱིབས་ཀྱི་བན། 形状(旧词)

ཡུ་གུ་ཤིང་། ཡུ་གུ་ཤིང་ལ་ཁྱུག་པ་བཅད་འབྱུར་དང་། ཇེ་ཇེ་ཤིང་སྟགས་མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་མང་ཞིང་མེ་རྟོག་དམར་མེར་དང་སྒྲན་པོ་འཆར་བའི་རིགས་གཉིས་
ཡོད། 三七(药名)ཁྱུག་པ་བཅད་འབྱུར། ཇེ་ཇེ་ཤིང་།

ཡུ་བ། འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡུ་བ། 柄；把子

ཡུ་བྱ་ཅག རེད་ཅག་གམ་རང་ཅག ཁྱེད་ཅག་གམ་རང་ཅག ཁྱེད་ཅག་གམ་རང་ཅག

ཡུ་པོ། རུ་མེད་པའི་ཡུ་པོ། 无角的牛羊

ཡུ་མོ། མུ་བའི་ཡུ་མོ། 母鹿；牝鹿

ཡུ་མོ་མདེུ་འབྱིན། ཡུ་རོ་འདྲན་པའི་མཚན་ཞེ་དེ་ཡང་ཡུ་མོས་རྟེན་པར་
གསལ་སོ། ། 能下死胎儿的一种草药

ཡུ་ཤ། མི་ཤིང་མེ་རྟོག་ཏུ་བྱུག་པ་ཞིག་གི་མིང་ཏུ་བཤད་དེ་ཁྱེད་ཤད་གཅིག་གམ་
བཅུག ཁྱེད་ཤད་ ཁྱེད་ཤད་

ཡུག ཡུག་བྲན། དར་གྱིས་རས་སྟགས་མ་བཅད་པའི་ཁ་གསར་རམ་གསར་
བའམ་ཐགས་སྤྱང་མ་ཞེས་ཞེ་བྱུང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་ནོ། ། 匹；整匹(如
一匹布)

ཡུག་པ། ཀླང་བའི་བན། 脚；腿(旧词)

ཡུག་ཤུད། ཡུ་ལ་ཤས་ཚེ་མེད་མིང་ཏུ་བཤད་དེ་འདི་ཡང་སྟགས་སྤྱད་དེ་འདི་སོ། །

ཡུགས། གསེར་གར་ཡོད་དུ་ཡོད་པའི་རྟུ་ཟུག་པོ་ཞིག་གོ། 金矿地所有
的一种紫色石子

ཡུགས་ས་མོ། ཁྱོ་བྱལ་མ་ཉེ་ཡུག་ས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 寡妇,也可写 ཡུག་
ས།

ཡུང་བ། མ་སེར། 姜黄

ཡུང་མ། རུངས་མ། 蔓茎; 茺芹; 蔓芹

ཡུངས་དཀར། འབྲུ་རིགས། 白芥子; 白菜子

ཡུད་ཅམ། སྒྲོན་གསལ་མཆན་ལས་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་ཅམ་དང་མངོན་བཟོད་
སྐགས་སུ་མིག་འཛུམ་ཆིག་འབྱུམ་དགུ་བྱི་བཞི་སྒྲོང་བཞི་བཟུའི་ཡུན་ལ་བཤད་
དོ། ། 瞬息; 霎时

ཡུན་ཆད། དུས་ཀྱི་ཡུན། 时距; 期间

ཡུམ། མའི་ཞེ་ཆིག 母尊称

ཡུར། གཡུར། གཉིད་ཀྱི་བད་རྒྱིང་ཞེས་འབྱུང་ཉེ་དེང་སང་གཉིད་དུ་སང་བ་
ལ་གཉིད་དུ་ཡུར་ཞེས་བྲེ། 睡(旧词); 睡着了, གཉིད་དུ་ཡུར།

ཡུར་བ། རུའི་ལམ། 水沟; 渠道

ཡུལ། གཞལ་བྱ་དང་། རྩེ་བའི་རྒྱང་གིས་ངེས་བཅིངས་ཡུལ། །འབྱུམ་ཐུག་
རྒྱང་གིས་ཡུལ་འཁོར་དང་། །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀར་འབྱུག་ཅིང་ཡུལ་རྒྱངས་
དང་ཡུལ་ཁམས་ཞེས་པ་འང་མཆོན། 1. 境界 2. 地方

ཡུལ་ངན། གནམ་རྩལ་པའི་ཡུལ་ངན། 阴罩; 阴暗

ཡུལ་ཡུལ་བོ། ཐུག་པའམ་ངོ་ཆ་བ། 1. 怕; 畏惧 2. 羞; 惭愧

ཡུས། བདེན་པའི་བད། 实在(旧词)

ཡེ་འགྲོགས། ཡལ་ཤས་འགྲོ་བའི་ནད་ཀྱི་བྱེ་བྱག་གམ་ཡང་ན་མི་འདོད་པ་དང་།

- སྒྲ་བའི་མི་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། 1. 传染病之一 2. 一种缠人的鬼
- ཡེ་འབྲུམ། སྤང་ཉིད་གྱི་བད། 空性(佛语的旧词)
- ཡེ་ཤེས། མཁྱེན་པ། 智;佛智
- ཡེགས། འཛིངས་པ་སྟེ་སྒྲ་འཛིངས་ལ་མགོ་ཡེགས་ཟེར་བས་མཆོན་ཞིང་སྟེས་
རབས་ལས་ཀྱང་བྱིམ་ཐབ་ཤི་བའི་སྒྲ་ལྟ་ལྟར་མགོ་ཡེགས་པ། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །
松散 མགོ་ཡེགས།
- ཡེངས་པ། སེམས་འཕྲོ་བ། 散乱;心思外骛
- ཡེན་བ། སྒྲག་པ། 畏惧
- ཡེལ་འཕྲུས། ཟུང་འཕྲུག་གི་བད། 双入(密教术语;旧词)
- ཡེ། ཐམས་ཅད། 全体
- ཡེ་བྱད། མཁོ་ཆས། 资具;家具;用具
- ཡེ་རེ་བ། 形容重与高的副词,如:ཉི་ཡེ་རེ་བ།
- ཡེ་ལང་། ཡ་ལ་ཤས་མཆར་བྱུང་ཅེས་ཟེར་མད་ཡེ་བྱད་མང་བའི་ལང་ལང་གིས་ཅེ་
བའི་དགའ་སྟོན་ལྟ་བུའི་མིང་ངོ་། ། 1. 玩乐;行乐;宴乐 2. 稀奇的
家具
- ཡེ་ལེ། འགྲོ་ཐབས་འདུག་ཐབས་ཅེས་པའི་བད་ལྟེ་ཡེ་ལེ་ཚུད་དེ་ཞེས་པའང་
མཆོན། 得过且过;敷衍塞责
- ཡག་པ། གས་ཀྱིས་ཡག་པ། 遮盖(以衣等)
- ཡག་མོ། དཀར་ནག་རིགས་གཉིས་ཏེ་ཤིང་མ་ལུ་མ་གྱི་ཚུལ་ལོ། ། 一种有刺
灌木
- ཡང་། ཡང་ཡེ། རེས་པར་རམ་གཏན་ནས་སམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་
པའོ། ། 决定;永远

གཡན་པ། རྩོ། 疥疮；瘰癧

གཡབ། སྒྲ་ཐུན་དུ་འབྱུང་སྟེ་འཁྱིལ་པའི་ཆས་བཞེན་པའི་མིང། 行淫

གཡབ་མོ། འཛད་པ། 招呼；招手；作手势

གཡམ་རྒྱལ། ཞར་ལ་རྒྱལ་ཅེས་པ་སྟེ་གཡམ་ནི་ཞར་གྱི་བད་རྟིང་རོ། 跟着跑；副
(旧词)གཡམ།

གཡམ་པ། རྩོའི་གཡམ་པ། 石板；盖屋顶的石板

གཡའ། ཟངས་མའི་གཡའ་དང་གཡའ་རི་གཉི་གར་འབྱུག 1. 铜绿 2. 片
岩石

གཡའ་གྱི་མ། རྩ་ལས་སྟེ་བ་མཁྱིས་པར་ཕན་ཞིང་ཁྱག་དར་ལ་ཀན་ཡང་བྱེད།
治胆病的一种草药

གཡའ་བ། འདར་སྒྲམ་བྱེད་པ། 颤抖；战栗；发抖

གཡར། ཁའམ་གདོང་དང་མདུན་གྱི་བད་རྟིང་སྟེ་གཡར་ལེན་ཁས་ལེན་དང་
གཡར་ཚ་རྩེ་ཚ་དང་། གཡར་སྐྱན་འདྲིན་ཡིན་པ་ནམས་ཀྱང་མཆོན། ཁ།
面，前（旧词），如 གཡར་ལེན། ཁས་ལེན། གཡར་ཚ། རྩེ་ཚ།
གཡར་འདྲིན། སྐྱན་འདྲིན།

གཡར་བྲལ། ཁ་བྲལ་ལམ་རོ་བྲལ། 人口税；人头税

གཡར་དམ། དམ་བཅའི་བད། 立誓（旧词）

གཡར་མོ་ཐང་། ལུ་གུ་མེ་རྟིག་བྱེར་ཏེ་དབྱིད་གྱི་ཐོག་མར་སྟེ་བ་སྤངས་འཛམས་
གྱི་མཆོག་དུ་བཏུགས་ལ། མདོ་ཁམས་གཡར་མོ་ཐང་ཞེས་པའང་འདིའི་སྒྲ་ནས་
བཏུགས་ནིང་། དེབ་བྱེར་གྱི་མཆོ་སྤྲུགས་སུ་གཡེར་མོ་ཐང་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་
རོ། 治肿病的一种草药

གཡར་ལམ། མདུན་དང་མི་ལམ་གྱི་བད། 前面或梦（旧词）

གཡལ་བ། གྲུ་བའམ་ཁ་གདངས་པའམ་རྩམ་པར་བསྐྱངས་པ། 阿欠

གཡས། གཡོན། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུགས་སམ་ལྟ་དང་བྱང་གི་ཚུགས།

左；右

གཡིགས། གཡེར་མས་གཡིགས་ཞེས་འབྱུང་ཉི་གཡེར་མ་ཚོས་པས་ཁ་ཉེ་བྱིད་པའི་

མིང་རྟོ། | 吃花椒后口舌发麻

གཡིས། འབྲུ་མར། 油

གཡུ། རྩལ་དཀར་རྩལ་དམར་སྐགས་རིགས་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་མཚོག་ནི་མཚོ་མ་

རྩས་པའི་གཏིང་ནས་འབྱུང་བར་བཤད་རྟོ། | 松石་མ་རྩས་པ།

གཡུང་། ཞན་པ་ཞེས་འབྱུང་ཉི་མཚན་གཞུང་ཏུ་གྲོད་གཡུང་ཞེས་བཤད་པས་

མཚོན་ཞིང་། ཡང་ན་སྒོ་སྒོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་འགྲེལ་ཏུ་ན་ཅང་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་

ཏན་བརྒྱད་བཤད་པའི་སྐབས་གཡུང་བཏན་ཆེ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཐུན་པའམ་

བྱལ་བའི་མིང་ཉི་མལ་སྐད་ཏུ་འང་སྤང་རྟོ། | 1. 衰弱 2. 驯顺 གྲོད།

གཡུང་།

གཡུང་བྱང་། ཉན་པའམ་བཏན་པ། 常常；固定；常在；坚固

གཡུང་མོ། གཡུང་མོ། གཞིལ་བ་ཉི་རིགས་ངན་དང་ལྷ་སྒྲི། 印度古时

一种阶级的女人

གཡུར་བ། འབས་བྱ་མིན་པ་དང་། ཉི་མ་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་ཉི་མ་

སྐགས་ལ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། མལ་སྐད་ཏུ་ཞིང་གི་ལྷ་ན་རྩལ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་

དེའི་མིང་རྟོ། | 1. 果实成熟 2. 谷穗下垂 3. 谷穗或果实磊磊 4.

麦浪，ལྷ་ན་རྩལ་པ།

གཡུལ། འཐབ་པ། 战阵；战争

གཡུལ་ཁ། ཉི་གས་མའམ་ཐ་ཤལ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་མིང་ཏུ་མདོན་བཞོད་ལས་བཤད་

ཅིང་། བལ་སྐད་དུ་སྟེ་མ་དུང་བའི་གཞི་ལ་གྲགས་སོ། ། 1. 垃圾堆 2. 贱物堆 3. 打禾场

གཡེ། ལེ་ཤིའི་མེ་རྟག་དུ་སྒོ་མཐའ་ལས་པའི་གཟུངས་འགྲེལ་དངས་པ་ལས།
དགོན་པ་ནི་གྲང་ལས་འདྲ་ལྔ་བརྒྱ་ཕན་ཆད་དོ། །གཡེ་ནི་དེ་བས་བྱང་རིང་
བའོ། །ཞེས་སོ། །荒滩

གཡེན། རྩ་ཆ་བ། 羞耻

གཡེན་སྟུ། ཅ་འདྲི་བ། རྩང་བ། རིགས་པ། དེད་པ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་རོ། །
抗衡；骂；赶；撵

གཡེམ། འདྲོད་པ། 淫

གཡེམ་མ། བྱད་མེད་འཕྱུན་མ་སྟེ་གཡེམས་སུ་བྱིས་པའང་མཐོང་། 淫妇；娼妇

གཡེར་ཁ། དྲིལ་ཆུང་གཡེར་མའི་ཁ་ཅན། 小铃（形似花椒开口的小铃）

གཡེར་བ། མཆོར་སྟེག་ཆེ་བ་སྟེ་བྱད་མེད་གཡེར་མ་ཞེས་པས་མཆོན། 阔气；盛装 བྱད་མེད་གཡེར་མ།

གཡེར་བ། མཁའ་ས་པའམ་གྱི་མས་པའི་བད། 1. 专家；精通者 2. 聪明；智慧；巧者（旧词）

གཡེར་བག རྩང་གཡེལ་ཅན་ཏེ་རྩང་བ་ཆེ་བའི་གནས་དང་ཅེ་དགོད་དམ་ག་ཆད་དུ་
དགོད་པ་དང་དཔེན་པའི་མིང་དུ་བཤད་པའང་ཡོད། 1. 发光体 2. 僻静地 3. 好笑者；喜笑者

གཡེར་མ། རྩ་ཁ་འབྱེད་ཅིང་ཟ་འཕྱག་ལ་ཕན་པ། སྟོད་དུ་བྱེད་པ་དེའོ། །
花椒

གཡེན་ཤིང་། འབྲུམ་ཚད་མེད་པར་བསྟགས་ཏེ་གཡེན་མའི་ཤིང་དུ་ངོས་འཛིན་

པ་མིན་པར་བཤད། 腹泻病的一种药

གཡེལ་བ། ཕྱིར་སྟོགས་པའམ་བཙོན་པ་ཞན་པ། 怠惰；疲蹶；外向

གཡོ། རྒྱལ་བཞག་རིམ་པའི་རྒྱལ་བཤད་ལས། ཡན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་

ལྟར་སྟོན་པའི་གཡོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། 1. 动摇 2. 伪装；假装 གཡོ།

གཡོ་ལྗན། ལྷ་བ་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་ལྗན་ལྷ་བ་མ། 动摇者；具动者；佛经中

西方的西小洲

གཡོན་མ། བྱད་མེད་གཡོ་ཅན། 诡诈的妇人

གཡོར་བ། གཡོགས་པའམ་བསྐྱབས་པའམ་འགོབས་པ། 障，盖住

གཡོར་མོ། བྱའི་དར་ཅོ་ཆེ། 帆

གཡོར་བོ། ངག་སྟོན་རྒྱུ་ལན་དུ། གཡོར་བོ་འདི་ཅོད་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཕྱི་

བྲག་གུ་དོལ་གྱི་ནང་ལ་གཡོར་བོ་ཕྱི་ནང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཏོག་ཆུན་པོར་

ཡང་། གཡོར་བོའི་བྱ་མོ་གཡུར་བ་ཞེས། །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན། ཞེས་་་་་

གསུངས་ཀྱང་མཁོ་ཆུང་བར་མེས་ཏེ་ཡ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 西藏中部地

名

ད

ད། ད་ཐྱེས། ད་མ། ལུག་གི་སྐ་བོ་ཉེ་དེ་ཆུང་བ་ལ་རེབ་ཟེར། 山羊

རེབ།

ད་གན། ཟངས་ཀྱི་རིགས་གཡའ་ཐྱེས་མིག་ལ་ཡན་ཞིང་ཚིག་བསྟན་པས་རག་

ཟེར། 黄铜 རག

ར་མ་རྟེ། མ་བའི་མེ་དྲུག་སྒྱུད་ཅིང་ཡི་ག་འབྱེད་པའི་ཕྱ་སྒྲན་ཞིག་ལྟ་འདི་ལ་སྒྲན་
ར་མ་དང་ར་མོ་ཤག་ཟེར་བ་ལྟལ་སྒྲན་དུ་བཤད། 白茛(药名)སྒྲན་ར་མ།
ར་མོ་ཤག

ར་མདའ། མེ་པོ། 伙伴;同伴

ར་བ། ཁང་བའི་ར་བ། 院子;圈子

ར་ས། ངག་སྒྲན་དྲིས་ལན་དུ་བཅད་པའམ་བཞོགས་པའི་མིང་དུ་གསུངས་ཏེ་
བཟག 截;砍;折;削

ར་དི། དྲི་མ། 垢污

ར་དོ། ལྷས་པའམ་བཟི་བ། 酩酊;昏或醉

རག་རག་མ། རྒྱ་འགོག་པའི་རྒྱ་ལྷན་ཏེ་རགས་སུ་བྲིས་པའང་ཡོད།

1. 铜;黄铜 རགས། 2. 堤;水堤

རག་ལས། གཞན་གྱི་མཁུ་ལ་བརྟེན་པའམ་གཉེར་གཏད་དེ་རག་ལས་སུ་བྲིས་
ཁྱད་འབྲད། 依赖;在于;转依,也可写 རག་ལས།

རག་ཤ། ལི་གུར་ལས་དུ་དྲུག་ཞེས་པ་དྲག་པོའི་མིག་ཅེས་པ་བྱུར་ཆག་པས་རག་ཤ་
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རུ་རག་ཤ། ཆེར་རག་ཤ། ཁམ་རག་ཤ་སྟེ་རིགས་
གསུམ་ཡོད་དོ། ། 做念珠的一种果核

རགས་བ། སྒྲུ་པོའམ་ཆེ་ལོང་ངམ་མང་པོ། 粗;大略;大概

རང་རྒྱ། རང་རྒྱགས། 独立;自立

རང་ག་བ། བ་མལ་བ། 一般的;普通的;随便的

རང་ཅག་རེད་ཅག་ 我们;吾等

རང་འབྲག་ བྱེ་འབྲག་པའི་རང་འབྲག་ 水磨

རང་མཆན། དངོས་པོ། 自相(佛语)

- རང་བཞིན། རང་། 1. 自体；本性 2. 本性；性质
- རང་རྟོག འཇོན་ནམ། 自了；能执相（佛语）
- རང་རྩ། རང་ཞུ། 吾人；我们
- རང་རྩོད། རྒྱང་གཤོང། 高低
- རངས་པ། དགའ་བ། 喜欢；大喜
- རངས་པོ། སྤྱི་པོ། 全部；总；全体
- རད་པ། གས་ཀྱི་བད། 衣服（旧词）
- རན་པ། རྩེ་རིགས་ཤིག གྲུ་ཆུ་（草类之一）
- རབ། མཚོག་དང་རྩེ་འཇུག་རྒྱུ་ལས་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ 1. 上；上品
2. 渡口
- རབ་རིབ། མིག་ནད། 翳；雾（眼病）
- རབ་བཀྲམ། རྒྱངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་ལྟེ། འདིར་རིག་པོ་མ། རབ་ཡས།
རྒྱུ་བསྟུལ། བརྒྱབ་ཡས། རེ་མ་འབྲོས། རབ་འབྱམས། རེ་གཅིག་ནས་
རེ་དགུ་འབྲེལ་བར་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་བསྟུལ། ། 大数名
- རབས། རྒྱུ་དང་ཐོང་བ། 1. 辈；世；代 2. 朝代 3. 相继相承
- རམ་འདེགས། རྒྱུ་ལས་ཐེད་པ་ལྟེ་ཡལ་ཤས་རམ་འདེགས་བྱ་བྱས་པ་འབྲེལ་མིན་
དཔེ། རམ་འདེགས་ 帮助
- རམ་བ། ཆ་འབྲེལ་གཅིད་ཅིང་རམ་པ་ཡང་བེད། 白茅根，能治赤痢疾
的一种草药，也叫 རམ་པ།
- རམ་བྱིས། རྒྱུ་ལས་ཀྱི་བད། 墨瓶（旧词）
- རམ་ཤག འབྲེལ་བའི་བད། 富有（旧词）
- རམས། ཆོན་ཏུ་ཐེད་པ་མེས་ཆོག་ལ་མན་ཞིང་། རེ་ཡང་སེང་གེའི་རྩུ་དང་

ཤིང་ཞིག་གི་ཁ་རྩ་བཤད་པ་ཡིད་མོད་སའི་ཁམས་ལས་སྤང་བར་སྒྲན་གཞུང་ལས་
བཤད། 青 ; 蓝 , 一种染料

རལ་ག རལ་གྱ། ལྷ་མ་གོས་དང་གོས་སྤ་དྲུང་ཅན་གཉིས་ཀའི་མིང་ཡིན་ཞིང་
སྐབས་འགར་རལ་གྱ་ཞེས་པ་སྟོད་གོར་ལའང་འདུག་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྷགས་སྤར་
གྱི་རྒྱ་ཀ་བྱུར་ཆག་པའོ། 1. 褐衣 2. 有袖衣 3. 披肩, 系梵文
རལ་གྱ་ཀའི་ཚིག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་གི་འགྲེལ་བཤད་

རལ་གྱ། རལ་ཁ་བྱེད་པའི་གྱི་ཞྭ། ལྷ་གྱར་ལས། སྤེད་མིན་སྐོས་སྤར་བཤད་གས་
པ་དང་། རལ་གྱི་སྐོས་སྤར་ནི་ལྷ་རྩ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷ་སྤར་མོར་བར་གྱགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ངེས་པར་བྱའོ། ། 劍

རལ་བ། མགོ་སྤེད་དང་། ཞིག་མོར་དྲ་སྤར་བ་གཉིས་ཀའི་མིང་། 1. 辨
子, 发 2. 坏烂, 褻褻

རས་འབུས། གང་བྱའི་ནང་ནས་རས་བལ་འབྱུང་བ་དང་ལྷ་གོས་ཀྱི་བར་ཆངས་སྤ་
བྱེད་པ་དེའི་འབུས་བྱའོ། ། 棉籽, 棉花籽

རི་དང་རི་བོ། ས་འཛིན་ཏེ་རི་དང་སྤང་རི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རི་རི། སྤང་རི།
山

རི་བ། རིན་གོང་། 价值; 价钱

རི་མ། མཚན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་བྱིས་པའི་རི་མ་གཉིས་ཀར་འདུག
1. 画, 图样; 花纹 2. 供养; 祭祀

རི་ཁོར། སྤང་འབུམ་བར་བསྐོས་དྲུ་རི་བྱག་པའི་མིང་དྲུ་བཤད། 居住山崖
者

རི་རབ། ལྷ་མ་པོ། 山王; 须弥芦山

རི་བྱ། རི་ལ་བྱ། ཟན་སྐོས་སྤར་གྱི་བྱུར་བསྐོས་པ་ལྟ་བུའི་མིང་། 丸子

འཇག་པ། སྒྲོལ་མ་མཁས་བྱའི་གནས། 1. 智慧；聪明 2. 学术；明处

འཇག་པ། རྩམ། རིགས་ནི་སྤྱི་དང་རྩམ་ནི་བྱེ་བྲག་ལ་སྤྱར་ཏེ་མཆོད། 类；
种；族 རིགས། རྩམ།

འཇག་པ་བྲེལ། འཕེལ་གཏུང་། 舍利；佛骨

འཇག་པ། བྱལ་བ། 匆忙；迅速

འཇག་པ། སྒྲེམ་པ། 瘦；憔悴；消瘦

འཇག་པ་བྲང་། རི་བ། 价值

འཇག་པ་ཆེ། དཀོན་པའི་ཆས་རྫོད་པ་སྟེ་རིན་ཆེན་དང་། བད་རྟིང་བར་རིན་
ཅེན་ཡང་བྱེད། 珍宝 རིན་ཆེན། རིན་ཅེན།

འཇག་པ། བཀྲར་སྟེ། 供养；祭祀；恭敬

འཇག་པ། ག་རིམ། 次序；次第

འཇག་པ། འགོ་ནད། 疫；瘟疫

འཇག་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བད། 全体；全部；一切（旧词）

འཇག་པ། ལྷུས་བྲུམ། 洗面瓶；汤瓶

འཇག་པ། རྩལ་པ། 全体；圈圉

འཇག་པ། གོར་གོར། 圆；球形

འཇག་པ། ལྷུག་གི་རིལ་མ། 美粒；羊美

འཇག་པ། རྩེ་ཆན། 部；部份

འཇག་པ་སྤོང་། ཡལ་པོར། 抛弃；背弃；丢弃

འཇག་པ། རྩམ་སྤྱ། རྩམ་སྤྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཁེམ་ཆེན་པ། 柴

འཇག་པ། མ་དགའ་བ། 憎恶；不喜

འཇག་པ། དཀར་ནག་གི་རིགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་སྤྱེས་ཀྱི་སྤྱར་ཞེས་ལ་མཁོ་ཆེ་བ་

ལྷགས་ཐུར་སྐད་བྱུར་ཆག་པར་བཤད། 冲木香(药名)

རྩ་དར། གཡུལ་གྱི་སར་དམག་དཔོན་གནས་ཚུགས་ཤེས་པའི་མཚན་མ་སྟེ་བ་
དན། 战线上军官所插指示住处的旗子

རྩེ། གྲང་ལྷོ། 村子, 庄村

རྩ་བ། འཕྲོག་པའི་རྩ་བ། 牧村

རྩ་མ། ས་བོན་ནམ་རྩ་མ། 种子; 酵

རྩ་ག རྩ་གིས་སྒྲིན་ཞེས་པས་མཆོན་ཏེ་ཅམ་གྱིས་སྒྲིན་ཞེས་པའོ། །རྩ་གིས་སྒྲིན།
即刻; 立时

རྩ་གྲོག སྤུང་མོགས་གསེམ་སར་སྐྱེ་བའི་སྒྲོག་རིགས་ཤིག་གོ། 山阴松林中所
生的一种野蒜

རྩར་ཁས་བྱ་བ། གཏུམ་པའི་བན་རྫིང་སྟེ་ཨ་ལ་ཤས་རུས་ཁྲ་ཞེས་བྲིས་པའི་
ཁྲངས་ཆོལ། 暴戾; 凶暴(旧词)

རྩར་བ། ཆོག་པ། 可以

རྩད་རྩད་པོ། ཟུབ་པ། 粗糙; 粗劣; 粗恶

རྩབ་ཆས། གྲབས་ཆས་ཏེ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ། 拂挡; 收拾行
装

རྩབ་པ། ཇི་མང་པོ་ཚུགས་གཅིག་དུ་འདུས་པ་དང་ཐུན་འཐིབས་པ་ལྟ་བུར་
སྐབས་དང་ཐུར། 1. 聚集 2. 密布; 黑暗

རྩམ། བར་བ། 怀中; 怀抱

རྩས་ཐུལ། རྩས་ཤོང་དུ་གནས་འཆའ་བའི་ཐུལ་བ་ཞིག་སྟེ་རྩ་ཐུལ་ཞེས་གྲུང་དག་
པར་ནམས་སྟུ་ལྟར། 龟, 也写作 𪛗ུལ།

རྩས་ཆོ། ཐུས་མ། 膝; 膝盖

རྟེན་པ། ལས་སྒྲིམ་རྩལ་བ། 僵硬；坚硬；顽固；不堪使用

རྟེན། ཡིན་པ་དང་ལགས། 是；是的

རྟེན་པ། གྲུབ་པའི་བཅ། 完成(旧词)

རྟེན། ལྷ་བས་གཅིག་ལ་རེ་བ་གཅིག་བཟུང་བས་མཚན། 次；趟；回，如 རེབ་

གཅིག

རྟེན་འགའ། འགའ་རེ། 有些；间或；有的

རྟེན་མོ། བར་ཚུན་གྱི་རྟེན་མོ། 轮流；轮值

རྟ། ཟས་མོགས་བཟའ་བའི་དང་ཤི་བའི་ཕུར་གཉིས་ཀའི་མིང་། 1. 味道

2. 尸体

རྟ་བསྐྱམས། མུང་མ་བང་། 不毛之地；沙漠

རྟ་ཉ། ལ་ཉ། 铅

རྟ་མ། ལུས་ཀྱི་མ། 身上的脉络之一种

རྟ་པོ་འཛིམས་སྒྲིམ། རྟ་ནད་དང་རུས་ཆག་འཆེ་བའི་མཚན་ཉི་ཇོ་མོ་རྟ་ལུ་མ་
ཡང་བྱེད། 能治肺病及断骨的一种草药，也叫 ཇོ་མོ་རྟ་ལུ་མ།

རྟ་མ། མངལ་གྱི་ཤ་མ། 胎胞；胎衣

རྟ་རྟ་ལྟ་ལྟ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟ་རྟ་ལྟ་ལྟ་ 黑黝黝

རྟ་གས་པ། རྟ་གས་ཉེ་ཨ་ལ་ཤས་བྱས་པའི་མིང་དུ་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་ཆེ་ལ། 同
伴；朋友

རྟ་ཁ། ཤོད་དམ་དམའ་ས། 川地；低地；农业区

རྟ་ཉམས། གཟི་ཤོར་བའམ་ངོ་མདངས་ཉམས་པ། 憔悴；枯槁(面上
光泽消失)

རྟ་པ། གས་ཀྱི་བཅ། 衣服(旧词)

- རྒྱ་ལ། ཞིང་སྒོས་པའི་ཤུལ། 犁痕；犁沟
- རྒྱ་ལ་དཔ། ཅེད་མ། 娱乐；游戏
- རྒྱ་ལ་མོ། འབྲུད་དགྲུལ་རྒྱང་པའི་རྒྱ་ལ་མོ། 音乐（包括丝、竹、弦、管、
罗、鼓等）

ལ

- ལྷངས། བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག 郎（西藏姓氏之一）
- ལྷངས་པ། ལུའི་ལྷངས་པ། 蒸气
- ལུག། གཤེར་པ། 湿
- ལུག་སྒྲིག། ཆང་། 酒
- ལྷབས། མཆོའི་ལྷབས། 潮；浪
- ལྷངས་པོ་ཆེ། ལྷ་ཆེ་པ། 伟大；广大
- ལྷམ། ལུག་གྱི་ཕྱོག་ཀྱི་ཆགས་པ། 霉；因潮湿而发霉
- ལྷམ་ཁྱིམ། ལྷམ་ཁྱིམ་གྱི་བད་རྒྱུ་ལྷ་བཤད་མོད། བད་བསྐྱེལ་མོགས་ལྷ་ལྷ་
ལྷས་ལྷ་པ་ལ་བཤད། 贪；贪占（旧词）
- ལྷིག་པ། ལྷ་པ། 肾囊；丸
- ལྷིངས། ཡ་ལ་ཤས་ལྷ་ཆེ་བ་དང་འབྲུམས་ལྷས་པའི་བདར་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་
རྒྱས་ལྷ་རིམ་ལྷས་སམ་ལྷིངས་ལྷས་ཞེས་འབྲུང་ངོ། 广大；无数
- ལྷིད་བ། ལྷལ་བ། 皮袋
- ལྷིབས། ལྷ་ཆེ་བའི་བད། 广大（旧词）
- ལྷགས་པ། ལྷགས་པ་ལྷེ་བས་མ་ལྷ་བལྱར་བྱང་བ་ལྷ་བྱའི་བད་རྒྱུ་ལྷ་ 食物不
消而下泻（病，旧词）
- ལྷང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་ལྷང་། 风；气

ཁྲུང་པ། ཁྲུང་བུ། 地穴；沟；坑；井

ཁྲོང་། ཡ་ལ་ཤས་སྤྱང་དུ་ཐུར་བནི་བཙན་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་ཟེར་གུང་བཙན། 坚固

ཁྲོན་པ། ཁྲུས་བངས་པ། 湿

ཁྲོམ་པ། ར་ཁུལ། 自傲；自负

བརྒྱ

བརྒྱ། རྒྱང་པའི་བརྒྱ། 大腿

བརྒྱ་བཙན། མྱོན་པའི་བད། 增加(旧词)

བརྒྱང་བ། རྒྱབ་པ། 粗野；粗鄙

བརྒྱུང་བ། བཙན་པ། ཟུབ་པ། གཅེས་པ། དཀའ་བ་སྟགས་དོན་མང་
པོར་འབྲུག་ཏེ་ར་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། །稳固；深奥；难解；爱惜

ལ

ལ། རི་ཡི་ལ། 山；上坡

ལ་གོར། ལ་མོ། བཞུགས་པའམ་ཡང་བའི་བན་རྟིང་ཉེ་ཡིགས་ཐུར་གྱི་ལ་ཐུ་
ཐུར་ཆག་པར་ཁི་གུར་ལས་བཤད། 是 བཞུགས་པའམ་ཡང་བ། 快；轻
(旧词)

ལ་ཁ། ཐུགས་རིས་གྱི་ལ་ཁ། 闹声；争面子；偏向

ལ་ཆ། ཐུ་སྒྲིགས་ཀྱི་ཆོགས་མ་ཉེ་ལྷུ་ཐུར་ཆག་པའོ། ། 火漆

ལ་ཉ། ཏྲགས་སམ་མཚན་མ། 记号；印号；符号

ལ་ཏ། བག་ཐུང་དང་རྩས་བཙུད་སྟགས་ཐུར་བའི་ཁ་ཟས་ཐུད་པར་ཅན་དུ་མདོ་
ཐུང་འདས་དང་ཆོགས་བདག་གི་རྟོག་པ་ལས་བཤད་ཅིང་ལ་ཐུང་ཟེར། ། 以

面粉与八种物品合制的好食物

ལ་ཕྱག་ གཞོན་རྒྱུ་མ་དང་མེག་ནད་ཆམ་པ་འཛམས་ཤིང་ནར་སོན་པས་རྒྱུང་ལ་
ཡན་ནོ། | 1. 萝卜 2. 莱菔子(药名)

ལ་བ། ར་མོང་དང་ཕྱག་བལ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་གོས་ཏེ་ལྷམ་བུ། 褙衣

ལ་རྒྱ། མཐའ་འགོགས་པའམ་ཐག་གཅོད་པའི་བད་རྟིང་ཉིང་ཉིང་ལ་བསྐྱས་ཞེས་པ་ཐག་
བཅད་པའོ། | མཐའ་འགོགས་པའམ་ཐག་གཅོད་པ། ལ་བསྐྱས། 决定(旧
词)

ལ་བྱར། ལྷུང་བའམ་དེ་མ་ཐག་གི་བད། 急速; 即刻(旧词)

ལ་ལ། ཁ་ཅིག་ 有些; 或者

ལ་ལ་ཕྱད། མེ་རྟོག་དཀར་སེར་ནག་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་ལས་མོ་ནད་དང་
གང་བ་སེལ་ལོ། | 能治胃病及寒病的一种草药

ལ་ལོ། གངས་གྱི་གནས་ཤིག་ཉིང་འདྲིར་ལོགས་འབྱུང་། ལང་ལིང་། ལོགས་
ཕྱིན། ལམ་ལུམ། ལ་རྒྱས་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བལྟའོ། | 大数名

ལ་སོགས། ལྷུང་པའི་ཆོག་ལྷད་དེ་ལྷ་རྒྱན་དུ་དེར་བར་ཆོག་མེད་པ་ནི་ཡི་གེ་བ་
རྒྱན་པའི་བརྒྱད་པར་གསུངས། 等等

ལག་གིས། ལག་གཏུབ། 手钏; 手镯

ལག་ཆ། མཚོན་ཆ། 器械

ལག་ཏ། ལག་པས་ཏུབ་པ་ཉིང་སྐྱངས་པའི་དོན། 以手取手

ལག་བདེ་བ། གཡོས་མཁན། 厨师

ལག་པོད། ལག་ཆབ་གྱི་བད། 使者(旧词)

ལག་དམར། རྒྱུ་གཅིག་པ་གསོད་མཁན། 凶手; 残杀同姓者

ལག་རྒྱབ། མཐུགས་པའི་བད། 疾速(旧词)

ལགས། དང་དྲ་སྒྲུང་ས་པའི་ཞི་ཚིག་ 是(答应的敬语)

ལང་ཐང་ཅེ། གང་བྱ་རིལ་བ་ཕྱི་བྱུགས་འདྲ་བ་ད་རྩ་ར་སེར་པོ། །浪荡子
(药名)ད་རྩ་ར་སེར་པོ།

ལང་ཚ། ལགས་བཞིན། 丰姿;牛花;血气;丰采

ལང་མིང་། ལ་ལི། 珠环;花圈;丝环;流苏

ལང་ཁྲང་། མིང་མིང་། སྒྲིན་སྒྲིགས་ལང་ཁྲང་ངམ་མིང་མིང་དྲ་གཡོ་ཞེས་
པས་མཚན་ཉེ་དམ་དུ་མ་གྱི་མིང་། 密集;纷纷

ལད་པ། ཉེས་པས་གོས་པ། 腐烂;破坏;被坏所侵

ལད་མོ། རིགས་འདྲ། 摹仿;模型;相似

ལན། ཐུགས་ཕྱི་མའི་ཚིག་ཐུག་པེ།

ལན་ཀན། ཁ་ཁྱེར། 栏杆;圈子

ལན་པ། ཉེས་པའི་ལན་པ། 咎;过

ལན་བ། སྒྲ། 辮;发结

ལན་པོན། ལན་སྒྲོན་པའི་བན། 答覆(旧词)

ལན་ཚ། རྩ་ལྷན་ནང་ཚན། 咸(六味之一)

ལན་ཚར། སྒྲི་ཚར་ཚར། 辮子;发结;穗穗

ལབ། སྒྲ་བའི་ལབ། 说

ལབ་ཁྲབ། ངག་བཀུལ། 乱说;胡言乱语

ལམ། བཤྲོད་བྱའི་ལམ། 路

ལམ་མཚན་འདྲོ། ལུབ་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་ཕན་ཤར་ལ། 行上道(佛经中西
大洲的东面小洲名)

ལམ་མེ། འདུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལམ། དཀར་བའི་འོད་གྱིས་ལམ་མེར་གསལ།

ཞེས་པས་མཚན་ཏེ་ཆེས་གསལ་བའི་མིང་ཡིན་ལ་ལམ་ལམ་ཞེས་པའང་འདི་དང་
འདྲའོ། | 闪闪：灿烂

ལམ་ལམ། 闪闪，朗朗；灿烂；洋洋；汪汪

ལར། སྤྱིར་གྱི་བད། 总之；一般地（旧词）

ལས་ཀ། ལུ་བ། 事情；工作

ལས་ཡན་གི་ན། ལ་ཁྱེར་རམ་ཞེགས་བའི་བད། 圈子或底座（旧词）

མི། མི་ཡུལ་གྱི་དིའི་ནོ་བཞུས་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་གཡའ་མིག་ལ་བྱུགས་ན་སྐམ་
ཆག་ལ་མཚན་དུ་ཡན་ནོ། | 黄铜；青铜

མི་བ་ན། ཀ་རའི་ཤིང་། 甘蔗

མི་བྱི། སའི་དྲངས་མ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཚན་དུ་བྱེད་པ་བྱ་དང་བལ་བོས་ཤིང་ཕྱེ་དང་
ཞ་ཞེ་ལས་བཟོས་པའང་ཡིད། 珠砂；黄丹

མིག་བྱར། སྒྲ་ཚད་དང་ཚ་ནད་སེལ་ཞིང་དྲི་ཞིམ་པ་ཞིག་གོ། 治肺痰的一
种草药

མི་དོང་ན། ཕྱེ་ཉོགས་སུ་རྒྱ་ག་རམ་ཟེར་བའི་སྒྲན་གྱི་མིང་དུ་བཤད། 一种草
药 རྒྱ་ག་རམ།

མི་བ། སྒྲ་འབྱུལ་ཞིང་མི་བ་ཞེས་ཟེར་བས་མཚན་ཏེ་ལན་ཆར་དིང་དུ་འབྱུང་བ།
发辫长垂

མི་མ། ལྷགས་མ། འབྱུར་དུ་སྒྲགས་པའི་གཞེར་སྒྲ་ལྷ་བའི་མིང་། 金属所
铸的象

མི་ཤི། འབྲ་དཔེར་ཟངས་གྱི་གཞེར་ཚུང་དང་འབྲ་བར་བཤད་དེ་དྲི་ཞིམ་མན་མ་
པའོ། | 丁香

མིག་བྱ་མིག་ མིག་ལ་ཡན་པའི་ནོ་ཞིག་长石；灵母石（药名）

མིག་གི་མེན། རྩ་ཏིའི་བན། 肉豆蔻(药名;旧词)

ལང་ཆེ། ལེ་ཆེ། རེབྱ་མིག་དང་བྱ་མིག་ཉེ་གཏོར་མའི་ལེ་ཆེ་ཞེས་པའང་མཚན།

格子;方格

མིང་རྟོག་ མིག་ནད། 眼翳;眼病

མིང་ལ། ཀུའམ་རྩི། 罗网

མིང་ལ་བ། རྩོན་པ། 狩猎者

ལྷ་གྲ། ལྷག་ གཡང་དཀར་ཏེ་རིམ་བཞིན་དེ་རྒྱང་བ་དང་ཆེ་བའོ། ། 绵羊

羔,也写作 ལྷག་ ལྷགྲ

ལྷ་གྲ་རྒྱད། ལྷ་གྲ་ཐག་པ་ལ་བསྟར་བའི་རྒྱན་ཏེ་རིམ་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ལ་སྒྲིས་
པའི་སྟེན་རྒྱན་ལྷ་གྲ་རྒྱད་དང་གཡུང་བྱང་ལྷ་གྲ་རྒྱད་ཅེས་པ་ན་མས་ཀྱང་མཚན་ལ།
རྩི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རིམ་ལྟེན་རྩོན་བསྐྱས་བྱིན་གྱིས་ལས། ལྷ་གྲ་རྒྱད་ནི་
ལྷགས་སྒྲིག་གི་རྩམ་གངས། ཞེས་གསུངས་སོ། ། 1. 一种铁链 2. 一系列

ལྷ་མ། གཤོང་ནང་བྱ་སྒྲིས་པའི་རྒྱ་ཞེས་བེར་མོད་དེར་མ་རེས་སོ། ། 潦池

ལྷག་ངལ། ལ་མ་རྒྱ་མེན་འདྲ་བ་མེ་རྟོག་མེར་སྐྱེ་བྱེད་མཆུ་འདྲ་བ་དེའོ། ། 一

种草药

ལྷག་རྒྱང་། ལྷག་མིག་ལས་རྒྱང་བ་སྟོབས་བཟང་མིག་དུའང་གྲགས་སོ། ། 旱

莲草;墨菜(药名)

ལྷག་མིག་ ལྷ་ལ་བའི་སྐྱན་ཅན་ཏེ་ཨ་བྱག་སྟོན་པོ་ཡང་བེར། 菊花,也作 ཨ་བྱག་
སྟོན་པོ།

ལྷག་ལྷ་ར། ལྷ་ནད་དང་གྲེ་སྐམ་སེལ་བའི་མཚན་གྱོ། 治肺病及燥干之

一种草药

ལྷག་ཏུ། ལྷག་དམར་མེར་བའི་རིགས་གསུམ་ལྟེ་མེ་རྟག་ལྷག་གི་ར་འབྱེལ་དང་
འབྲ་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། ། 山踟躕(药名)

ལྷགས། རྒྱལ་ལམ་སྲོལ། 道理；规矩

ལྷགས་གོང་། མགར་བའི་ལྷགས་གོང་། 熔罐；熔铁罐

ལུང་། བཀའི་ལུང་། 令；谕；教

ལུང་ཐང་། ལུང་རྟོང་། ཤིང་ལྗང་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཐོང་བ་བྱེད་རུང་བ་རི་
ཐང་མིག་ཀྱང་ཟེར། 无患子(药名)

ལུང་བ། རི་སྐལ་གྱི་ལུང་བ། 谷；沟

ལུང་བ། ཀང་བའི་ལུང་བ། 踝骨

ལུང་ཐོང་། བ་ལང་གི་བད། 黄牛(旧词)

ལུད། མི་གཙང་བའི་ལུད། 粪；肥料

ལུད་པ། མི་གཙང་བའི་སྒོ་ལྷབས་དང་གྱུན་དུ་འཕྱར་བ་གཉིས་ཀའི་མིང་།
痰；喷

ལུམ་ལུམ། རྒྱ་སྐགས་ཁོལ་བའི་གཟེགས་མ་དང་དབུ་བ་ཆེས་ཆེར་འཕྱར་བ་ལྟ་
བུའི་མིང་། 沸腾

ལུས་འཕགས་སྤྱིང་། ཤར་སྤྱིང་། 东胜身洲(佛经中的东方洲名)

ལུས་སྐལ་བོ། ལུས་རུལ་བའི་གདོན་ཞིག་腐体鬼

ལེ་བཀན། ལ་དོག་དམར་པོ་ལྟེ། ལྷན་གཞུང་དུ་མངའ་རིའི་མེ་རྟག་ལའང་ལེ་
བཀན་ཟེར། 红色

ལེབ། རྟག་པའམ་རབ་བྱེད་དང་མངལ་གྱི་བྱིས་པ་ལྟེ་བྱི་མ་ལ་ལེབའི་ལྟ་ཞེས་པས་
མཆོན། 1. 章；品 2. 胎儿

ལེབ་སྒྲོན། ལན་ལྟན་པའི་བད། 答覆(旧词)

ལེ་ལག ཡ་ལུལ། 内部支分

ལེ་ལན། ལེ་འདེད། 抱怨；埋怨

ལེ་ལ། དགེ་ལ་མི་སྤྱོད་བའི་ལེ་ལ། 懒惰；消极

ལེགས། བཟང་བ། 善；妙

ལེགས་སྒྲིན་ཀ་ར། ལེ་གུར་ལས། ལམསྒྲི་ཀ་ར་ཞེས་པ་དཔལ་མཛད་དེ། ཟུར་
ཆག་པས་ལེགས་སྒྲིན་ཀ་ར། ཞེས་སོ། ། 伟大的作为

ལེགས་སོ། ཕུ་དགའི་ཞེས། 赏赐尊称

ལ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡུན་གྱི་ལ། 年；岁

ལ་རྒྱལ། རྒྱན་བྱང་། 历史；故事

ལ་སྐྱང་། ཕྱི་སྐྱལ་ས་གྱི་ལ་སྐྱང་། 相生

ལ་རྟོག ཞིང་ཐོག་ལྷོ་ལ་ཐོག་ཀྱང་ཟེར། 庄稼

ལ་ཐང་། འབྲུའི་ཐུལ། 田赋；农业税

ལ་ལན། གན་པ། 年迈；老人

ལག་རྟོག ཕྱི་ན་ཅི་ལག་གི་སྒོ། 误解；错解

ལག་པ། འགྱུལ་བ། 翻倒

ལག་གཡེམ། འདྲད་ལག གཡེམ་ལག གཡེམ་ལག གཡེམ་ལག 邪淫；淫乱

ལག་ལོག མང་པུ་ལག་ལོག ལག་ལོག ལག་ལོག 整体；整个

ལགས། ཟུར་རམ་གཞོགས། 旁；旁边

ལང་། སྒྲིལ་པ། 空间

ལང་ག བླ་སྒྲིལ་གྱི་ལང་ག ལང་ག ལང་ག 大肠

ལང་བ། མིག་ཉམས་པ། 瞎子

མཛན་གཏམ། བྲེ་མོ། 闲谈

མཛན་བྲ། ཤེང་མོག་གི་བད། 果实(旧词)

མཛན་པ། རྒྱགས་པའི་བད་རྩིང་ལྷེ་མཛན་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཞེས་
པས་མཛོན། 骄傲(旧词)

མཛན་ལྷུང། བཟའ་བདུང་སོགས། 受用;享用;享受

མད་པ། ལྷོད་པ། 放松;松弛

མེན། རྒྱའི་རག་དང་རྩི་མའི་ལན་གཉིས་ཀར་འདུག 1. 水堤;坝 2. 回答

མེས། དེས་པར་ཉེ་མོས་ཡིན་དང་མོས་ཤེས་ཞེས་པས་མཛོན། 诚然;当然

ལྷ

ལྷ། ཁྱུན་པ་ཉེ་ལ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 衣;袍

ཤ

ཤ་གོན། ཤ་མོན། 仇恨;冤仇

ཤ་ལྷག འབའ་ཞིག 唯;仅;只

ཤ་དག ཤ་ལྷག་གི་བད། 仅仅;唯(旧词)

ཤ་བ། རི་དྭགས། 鹿

ཤ་མ། ལྷུ་མ། 胎衣;胎胞

ཤ་མང། ཤ་མོ། གསེར་དང་དཔུལ་གྱི་ཤ་མང་སོགས་རིགས་བརྒྱད་དེ་རྒྱས་མོ་
ཀྱུ་ཟེར་བ་དེོ། ། 蘑菇

ཤ་རྒྱགས། ལུས་རྒྱགས། 形相;体态;肉体

ཤུ། མ་འཆོབ་དུས་སུ་སྒྲིས་པ་ལྟ་བུའི་ཤ་གསར་གྱི་མིང་། 疮伤愈时所生
的肉

ཤག་ཆུང་། ཞི་རྒྱུང་གིས་ཤག་ཆུང་ངམ་ནང་འབྱེད་དེ་ཁང་བའི་ནང་གི་ཤག་མིག་
ཅེས་པ་ལྟར་ལ་ཤགས་སུ་འབྲི་བའང་ཡོད། 小房或房中隔开的内室

ཤག་ཤིག་ གཡོ་ཞིང་འགལ་བ། 动摇的样子

ཤང་ཆེ། སྒྲི་ཚུལ་སྒྲི་ཆེ་འདྲ་བ་འབྲས་བུ་སྤང་ཐོག་པ་འདྲ་བ་དེའོ། ། 一种
草药

ཤང་ལང་། གྱི་ཆེན། 大刀

ཤང་ལེན། ར་མཐོན་པའི་བྱང་ལྟར་སྒྲི་བ་གསེར་བྱར་དང་བདུད་ཅི་གངས་ཤམ་
ཡང་ཟེར་ཞིང་སྒྲོ་ནད་ལ་ཡན་ནོ། ། 治肺病的一种草药

ཤང་ཤང་། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག་སྟེ། འདིར་ཤུགས་འཛུ་དང་། ཤུ་རྒྱུས་
ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་བསྟེའོ། ། 大数名

ཤང་ཤང་ཏེ་བུ། ལྷ་མཆོའི་འགམ་གྱི་བྱ་སྤང་སྟན་པ་ཞིག་སོ། ། 海滨的一种
鸟

ཤང་ཤོང་། འབར་འབྱར་མཐོ་དམན། 凹凸；高低不平

ཤངས། ལྷ་འཇིགས། 鼻尊称

ཤང་བྲིལ། མེ་རྟག་བྲིལ་བུའི་ཆོམ་བུ་འབྱང་འདྲ་བ་དཀར་དམར་མེར་པའི་
རིགས་གསུམ་ཡོད་དོ། ། 童铃子(药名)，有白、红、黄三种

ཤད། ཆོག་གི་གཙོད་མཚམས་སུ་བྲི་བར་བྱ་བ་སྟེ། འབྲི་ཚུལ་ཡང་སྒྲ་བྱན་ལས།
དོན་མང་གྲངས་སུ་བགྲང་བ་ཡི། །མིང་གི་མཚམས་སུ་ཆོག་ཤད་ཟེར། །དོན་
འབྲིང་(ནང་སྟངས་བཞིན་དང་། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བུ་བའི་
ཉིང་ངེས་འཛིན་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཏ་ཅང་ཁྱང་བྱ་ལ་ཤད་མེད་དེ།

ཉ་དང་མི་དང་། ཞེས་པ་ཉ་ཕུའོ། ༡) འབྱེད་དང་དོན་བྱུང་གི། རྫོགས་ཚིག་
མཚམས་སུ་ཁར་རོ། བོས་ནའོ། ཞེས་ཚིག་ཤད་ཉིད། རྫོགས་བཅད་ཀྱན་
གྱི་རྒྱང་མཚམས་དང་། བྱུང་བའི་ལྷོ་ཚན་རྫོགས་པའི་མཚམས། ། (བཤད་བྱིན་
རོ། ཞེས་སྟགས།) རྩ་ཅན་མཐར་གཉིས་ཤད་འདོད། ལྷོ་ཚན་ཆེན་པོ་
རྫོགས་མཚམས་ལ། བཞི་ཤད་ཉིད་ནི་རྫོགས་པར་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ།
རྫོགས་བྱག་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་ཤད་གྱིས་འགྲོ་ཞེས་པའང་མཚོན། རྩམས་མཚན་
(༡)

ཤད་པ། འཇག་གམ་བྱག་པ། 漏；撒

ཤད་བྱུངས། མྱོན་ཆའི་ཤད་བྱུངས། 检讨

ཤན། ལན་དམ་བག་ཅེས་དང་དགེ་སྤང་གི་གོས་ཀྱི་ཤན་ཞེས་པའང་མཚོན།

ཤན་པ། བཤན་པ། ལྷག་སྟགས་གསོད་མཁན་ཉེ་ཤེན་པ་དང་བཤེན་པ་ཞེས་
བྱིས་པའང་ཡོད། རྩམས་ཤེན་པ། བཤེན་པ།

ཤབ། ཤབ་ཤོབ། ཤོབ། ཤོབ། རྩམས་ཆིག་གི་མིང་། 谎语

ཤབ་ཤུབ། ཤུབ་བ། རྩ་བར་གཏད་དེ་སྟེ་བ་མི་གསལ་བའི་ངག་ཉེ་ཤབ་ཤེབ་
ཏུ་བྱིས་པའང་ཡོད། 耳语；悄悄话 ཤབ་ཤེབ།

ཤམ་ཐབས། ཐུད་གོས། 禅裙；僧裙

ཤམ་བྱ། དར་གྱི་ཤམ་བྱ། 流苏；飘带

ཤར། དབང་ཕྱོགས། 东方

ཤར་བ། གཞོན་ནུ་འཕེལ་ལང་ཆོ་ཅན། 少壮；年轻力壮者

ཤར་བ། དྲ་བ་དྲ་བྱེད། 流苏；垂悬的物

ཤལ། ཞིང་གི་ཆས། 磨(农具)

མལ་བ། ཐེང་བ། 串子(念珠的)

མས་ཙམ། ཅུང་ཟད། 稍微;稍许

མི་བྱ། བ་ལེ་མམ་དཀར་པོ། 白胡椒

མིག་ ལུས་ཀྱི་སྤྲིན་བྲ། 虱

མིག་མིག་པོ། ལྷན་པའམ་ཐོར་བར་བྱར་བ། 蓬松;散开

མིང་། བླ་ས་ཀྱི་མིང་། 树木;木头

མིང་ཀུན། མིང་བསྐྱེལ་ཞེས་པའི་ཆོ་བ་ཡིན་ལ་སྐད་པ་ལས་བཅོས་པའང་ཡོད་པར་
བཤད། 阿魏(药名)

མིང་ང་། དབྱང་ཆད། དགེ་སྤྱང་མའི་བུ་བྱིབ། 比邱尼的遮乳布

མིང་མངར། མ་མ་མ་ནིང་གི་རིགས་གསུམ་ཉེ་སྒྲོ་ནད་དང་ཙ་ནད་ལ་ཕན་ནོ། །
甘草

མིང་རྟག་ བཅའ་བའི་མིང་རྟག་ 果子;水果

མིང་རྩ་མོ། བྱ། 啄木鸟

མིང་ཆ། མིང་ཀུ་ཐ་ཞེས་པའི་བར་ཤུན་ཏེ་གང་རྒྱང་སེལ་བར་བཤུགས་སོ། །
肉桂

མིང་། གཤེན་པོའི་དགེ་བྱབ། 丧葬;丧祭;对于死者的经事

མིན་ཏུ། དེས་པར་རམ་མཚན་དུ། 甚;很;决定;极其

མིན་ཏེ་མ། ཉམ་རྒྱང་བའི་བད། 衰弱;无力(旧词)

མིན་ལྷངས། ལུས་སེམས་ལས་རུང་གི་མིན་ལྷངས། 轻安;轻快;舒畅

མིས་པ། ལེགས་པ། 吉祥;祥善;善妙;好

ཤུ་བྱ། ལྷའི་ཁྱད་པར། 嘘声

ཤུ་དག་ དཀར་ནག་སྤགས་རིགས་བཞི་ཉེ་དཀར་པོ་བྱམ་ཇས་ལ་མཁོའོ། ། 草药

名, 白藏; 石菖蒲

ཤུ་བ། མའི་རིགས། 皮肤上的红疱

ཤུ་མོ་བ། ཇོ་མ་སྒྲན་ཚུང་དང་གང་བུ་བྱ་ཅིའི་ཕྱིར་མོ་འདུ་བ་ཆོད་མར་རུང་
བའོ། ། 胡萝卜

ཤུག་པ། ཤེང། 柏

ཤུགས། སྟོབས། 力量; 力

ཤུགས་ཟུ། ཟུའི་ཁྱད་པར། 山歌

ཤུགས་རིང། སྟུ་བའམ་མུང་ན་བྱི་ཤུགས་རིང། 叹气; 长出气; 咳声叹
气

ཤུད་པ། ཉིད་པའམ་འབྱིད་པ། 滑或溜

ཤུན་པ། པགས་པ། 外皮

ཤུར་བ། སྒྲུད་པ་མང་བོ་ལས་བཏགས་པ་ཞིང་ཆེ་ཞིང་སྒྲུབ་མའི་སྒྲ་རགས་ཏེ་ལྷག་
ལུ 一种棉织的宽而薄的腰带 ལྷག་ལུ

ཤུལ། ཇིས་བྱི་ཤུལ། 空位; 址; 遗迹

ཤེ་སྟོན། འབྲིག་པ། 性交

ཤེ་ཟུན། ཟུན་ནག 暗; 黑暗

ཤེག ཤོག་ཅེས་པའི་བད། 来(旧词)

ཤེད། ཆས་ཇིའི་འདུལ་བའི་དུས་ཆོགས་སུ་ཡིད་བྱི་བད་ཆིང་དུ་བཤད་ཅིང།
ཉིས་པ་ཤེད་མ་ཕྱེ་བ་ཞེས་པའང་མཆོན། 1. 体力 2. 心意(旧词)

ཤེད་མཐུན། མཛའ་བོ། 朋友

ཤེད་བ། ཤེད་ལས་སྟེས། གང་ཟག་ཉེ་གཙོ་བོར་བསྐལ་བ་དང་བོའི་མི་ལ་དེ་
སྐད་དུ་བཏགས་ཤིང་མཛོན་བཟོད་ལས་མི་སྟེའི་མིང་དུ་བཤད། 原始人; 猿

人

ཤེད་མོང་། སྒྲ་བས་ཙལ་ཏེ་ཤེ་མོ་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད། 1. 体力；力量

2. 膘

ཤེལ། གཙ་རྒྱ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཉེ་ཡུལ་ཤོག་ན་དང་། སིག་ལ་དང་།

ཀམྱི་ར་ལ་སྐགས་པ་ནས་འབྱུང་ཞིང་རང་དེའི་བཟོ་མས་ནི་ཆབ་མི་ཡོང་བར་

བཤད། 晶石

ཤེལ་སྒང་། ལུག སྦྱུག 绵羊

ཤེས་ཉེན། ཡན་ཏན་ཅན། 知识份子

ཤེས་པ། སྒྲའི་ཤེས་པ། 知觉；识

ཤེས་རབ། སྒྲ་སྒྲུལ། 智慧

ཤོ། ཐུན་པའི་ཤོ། 骰子；赌具

ཤོ་ཟ། ཤོད་ཟ། གས་དང་ལོ་མ་སྐགས་ཀྱི་སྒྲའི་ཁྱད་པར། 哗啦（衣服

树叶等响声）

ཤོ་གམ། ལམ་ཁྱལ་དང་ཆོང་ཁྱལ་སྐགས་ཏེ་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་ཤུལ་བྱར་ཆག་པའོ། །

关卡税及商务税等

ཤོ་བ། ཉག་ཁེས། 山口；垭口

ཤོ་མང་། རི་ཤོ་ན་ཤོ་ལྷང་ཤོ་ཁུ་ཤོ་ལུག་ཤོ་ཁུ་ཤོ་ག་ཤོ་ནམས་ཀྱི་སྒྱི་མིང་ཉེ་མ་ཆད་

མེལ་བ་ལ་བཟྱགས་སོ། ། 羌活；牛蒡

ཤོ་མོ། མ་ཉུས་ཀྱི་ཤོ་མོ། 掷骰卦；掷骰的卜法

ཤོག བས་པའི་ཤོག་རེ།（叫人）

ཤོག་བ། ཤོག་ག། རེ་ལུག་ཙ་བ་སྐགས་ལས་བཟོས་པའི་ཡི་གེ་འབྲི་གཞི།

纸

མོང་བ། རྒྱུད་པའི་མོང་བ། 能容；容得下

མོད། དམའ་སའམ་གམོང་། 山脚下；川地

མོད་ཐབས། ས་གཞིང་ལྟ་བུ། 算盘；单位(数)

མོན། དགུས་གྲུའི་ཐེང་བའི་གསལ་བྱེད་གྱི་དཔེར། དབྱར་གྱིས་རྒྱང་འབྱུང་
འདབ་འབྱས་ལྟར་མོན་ཐོལ། ཞེས་འབྱུང་ལྟ་ལ་མའི་མིང་རོ། ། 叶子

མོམ། མཚར་ཞིག 阔绰；阔气

མོར་བ། དམ་ཚས་གྱིས་གཞོན་ཅུའི་མིང་དུ་བཤད་མོད། ས་ཞིང་མདོ་ལས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ན་དམག་ཡིན་ནམ་བཟག་少年；兵

མོལ། ལྷག་པ་ལྟེ་རྒྱ་མོལ་ཞེས་པས་མཚན། 剩余；多余；闰 畧་མོལ།

ལྷ

ལྷ་འོད། རྒྱུད་ག 洪水

གཤ

གཤགས། བཞད་གད་སྤྱོད་བའི་ཁ་ལྟོ་བས་དང་ཡིད་དམ་དུ་བབྱུང་བའི་བྱད་པར་
རྟེ་ལྟ་མ་ལ་ཤགས་ཞེས་པའང་འཐད། 牢记；竞争

གཤང་། བོན་པའི་སྒྲིལ། 一种单钹(本布教的乐器)

གཤམ། འགབ། 下面；下部

གཤའ་མ། རྒྱལ་དག་དང་ཡང་དག་ལྟེ་སྤྱུ་རྒྱན་དུ་བས་འཕུལ་མཛད། 真正；
正确 བཤའ།

གཤའ་ཆེ། ཚེན་མོ་ལྟེང་ལྟེ་གཤའ་དཀར། 锡

གཤར་མ། ཡི་གེའི་གཤར་མ། 草书

གཤེན་རྩེ། ཡི་དུགས་རྒྱལ་པོ། 狱帝；阎罗鬼王

གཤེན་པོ། སྒྱི་བའམ་ས་ཞིང་བབྱུང་བ་ལ་ས་ཞིང་གཤེན་པོ་ཞེས་པའང་མཚན།

1. 死者; 亡人 2. 肥沃; 膏腴 ས་ཁིང་ག་ཤེན་པ།

ག་ཤེས། རང་བཞིན། 性质; 性情; 本性; 情况

ག་ཤེས་ལྷགས། གནས་ལྷགས། 性质; 情况

ག་ཤེད། དག་པོ། 敌人; 敌对

ག་ཤེད་མ། གསོད་པའི་ག་ཤེད་མ། 刽子手; 手刑者

ག་ཤེན་རབས། བོན་སྟོན། 星绕(本布教的教主)

ག་ཤེར་དཔང་། ཇལ་ཆེ་བ། 审判官; 法官

ག་ཤེར་བ། རྩན་གྱི་ག་ཤེར་བ། 潮; 潮湿

ག་ཤོག དཔུང་ངམ་སྟོབས་ཏེ་འདི་ལ་ཤོག་ཤོགས་སྟོགས་ཞེས་བྲིས་པའང་མཐོང་ཞེ་
སྐབས་འགར་གྲོང་ཆེ་ཆེན་པའི་མིང་དུ་འང་འབྱུག་གོ། 派别; 势力; 力量

ག་ཤོག་པ། ཕྱའི་ག་ཤོག་པ། 翅膀

ག་ཤོང་། དམའ་བའི་ག་ཤོང་། 洼地; 盆地

ག་ཤོངས། སྡོངས། 地区; 区

ག་ཤོར། ཡུར་བ་ཞེ་ཆུའི་ལམ་ཡིན་ལ། མིག་དབང་རབ་གསལ་གྱི་མཆན་དུ་ཐོད་
པའི་མིང་ལའང་ག་ཤོར་དུ་བཤད་པ་ཡོད་པར་བཤད། 1. 渠; 水渠 2. 头
顶骨

ག་ཤོར་བ། རྩབ་པའི་བད། 粗糙(旧词)

ག་ཤོལ། ཐོང་། 犁杖; 犁头

བཤ

བཤང་བ། སྤྱི་ཆེན་ཏེ་བས་འཕུལ་མ་དག་པར་སྒྲུ་རྩན་ལས་གསུངས། 大便

བཤན། བཤན་མོ། ཁྱོག་པོ་དང་དབྱེ་སྒྲུར་སོགས་མེད་པའི་དྲང་པོ། 端;

直

བཤལ་བ། ཅུད་པ། 拖；拽

བཤས་ར། གསོད་ཁང་། 屠场；屠宰房

བཤེགས། བསྐྱབས་པ་ཉི་མེད་ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྱས་ཀྱི་ཀློང་། འོ་མ་བཤེགས་པ་
ལས་མར་གསར་འབྱུང་། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། 攪

བཤུད་པ། ཅུམ་བྱར་གཏུབས་པའི་མིང་ཏུ་བཤད་ཅིང་རྒྱང་གིས་བཤུད་ཅིས་གྱང་
འབྱུང་རོ། ། 1. 截断成块 2. 被冻

བཤུར། མེས་བཞུས་པ། 燎；烧焦

བཤུལ། ལམ། 路；道路

བཤུལ་ཆག་ མིག་རྒྱམ་ཅན། 奇蹄者；圆蹄者

བཤེད། མེ་རྒྱན་ཏུ་མར་མེ་བཤེད་ཅིས་འབྱུང་ཉི་མལ་སྐད་ཏུ་འར་རྒྱང་རོ། །
燃；灼

བཤེས། མཛའ་བའི་བཤེས། 朋友

བཤོས། བཟའ་བ། 食物；吃的

བཤོར་བ། རྩོད་ཀྱི་བར་རྩིང་ཡིན་ལ་ཡལ་ཤས་མོད་པ་ཆང་གིས་གང་བའི་མིང་ཏུ་
བཤད་པའི་ཁྱེད་ས་བཅའ་དགོས་ཏེ་ཤ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 器皿(旧词)

ས

ས། སྤ་ཞིང་འབྲས་པའི་ས། 1. 地 2. 土

ས་ག་ སྐར་མ། 氏宿(星名)

ས་ཕག་ སོ་ཕག་ ས་ཀྱ་མེར་མ་བསྐྱེགས་པ་དང་བསྐྱེགས་པའི་བྱད་པར་རོ། །
土坯；土块

ས་སྒྲུག། བྲག་གསེང་སྐགས་སྤུ་ཆགས་པའི་ས་འདམ། 泥布(药名); 崖隙中所积的泥土

ས་ཡ། གྲངས་ཀྱི་གནས་ཤིག། འདིར་སལ་སལ། བསལ་ཡས། སང་ཡལ། བསམ་མི་བྱུང། གསའ་ཡས། སང་སང། བསམ་སྤྱད། གསུམ། སུམ་ཅུ། སྐག་ཅིག་ནས་སོད་གུའི་བར་ནམས་ཀྱང་བཅུའོ། ། 百万

ས་ཁྱབ། ས་ཁྲོས། མཆན་མའི་སྤྱན་འཐེབས་པ། 黄昏; 暮

ས་མེ་བ། རྒྱ་གཏིང་མི་ཟབ་པ། 浅; 不深

ས་ལེ་སྒྲུམ། གསེར་བཟང་པོ། 纯金; 上等金

སག་ཐག། མདའ་ཤུབས། 箭筒; 箭套

སག་ཅ་སྒྲིལ། དམ་བཅའ་བཟན་པ་དང་སྤུབས་བསྐྱེད་པའི་བརྗེ་རྟིང་། 坚守誓言; 自强不息(旧词)

སག་རམ་ཅི། མིག་སྒྲན་གྲང་མ། 金箔; 一种眼药

སག་རི། ལུས་ཀྱི་སག་རི། 身上的垢污

སག་མིག། འགྲལ་བ། 动摇; 动

སག་རྩམ། ལྷམ་ཞིག་གི་མིང་། 革靴; 一种靴名

སང། དུས་ཀྱི་སང། 明天; 明日

སངས་རྒྱས། སྟོན་པ། 佛; 觉; 觉者

སད། མའི་སད། 1. 霜; 冻结 2. 冷风; 寒冷

སད་པ། གཞིད་སྐགས། 1. 醒; 觉 2. 试探

སབ། ལྷག་མས་ལྷས་པའི་རིབ་མ། 篾; 柳条所编的篾芭

སབ་སིབ། མི་གསལ་བ། 不显明; 不显亮

སར་བ། སོ་མ། གསར་བ། གསར་བ། སངས་མ་སྤྱད་པའམ་སྒྲིས་

ནས་ཡུན་མ་སྐྱེས་པ། 新的

སལ་སུལ། རིའི་སལ་སུལ། 山的多谷

སྐག་ས་མ། ལྷག་མའམ་སྐྱེས་མ། 渣滓；残余；剩余

སིང་སིང་པ། སིང། སིལ་སིལ། རྩལ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར། 铮
铮之声（音乐声之一）

སིབ་སིབ། འདུ་འཛིའི་སིབ་སིབ། 喧闹声；喧嚷

སིམ་པ། ཚར་བདེ། 舒适；快感；快乐的感受

སིལ་ཁྱེལ། རྩལ་མ། 一种铁质乐器

སིལ་བ། བེར་བ། 零星的；分散的

སིལ་རྫོག། རྩེང་རྫོག། 果实；果子

སྤ། སྤྱུ་མ། 谁

སྤ་མི། འདུ་དཔེར་འབྲི་ག་སྐམ་པོ་དང་འདུ་བར་བཤད་དེ་དུག་འཛོམས་ཀྱི་
མཚོག་སོ། 苏木（药名）

སྤག་པ། རྩེང་བྱ་ཕྱ་ལ་མེ་རྫོག་དཀར་བ་ན་བའོན་པ་ལ་ཕན་པའི་སྤྱུ་མ་ཞིག་
དང་རྩེང་ལག་གཉིས་ཀའི་མིང་ངོ། 桔梗（药名）

སྤག་མེལ། རྩེང་ཕན་ཞེ་རྩེ་ལྷལ་མ་ལ་ལ་སྐྱེས་ནས་འབྱུང་བའི་ལྷམ་བྱ་ཞིག་གི་
འབྲས་བུར་བཤད་དེ་ལེགས་སྤར་གྱི་སྤྱེལ་ཞེས་པ་བྱུར་ཆག་པར་བཤད།

1. 益智仁；豆蔻（药名） 2. 缩砂（药名）

སྤང་། བསྤངས། རུལ་བའི་དྲི་ལྷ་བྱ་ཞེ་དྲི་མེ་ཞིམ་པའི་མིང་། 腐臭之气
味

སྤན་པ། སྤྱོད་པའི་སྤན་པ། 烦；寂寞；厌烦

སྤན་འབྱིན། རིགས་ཐིགས་ལས། མ་ཚང་སྐྱེས་བཞིན་སྤན་འབྱིན་ཡིན། 。

ཞེས་པ་ལྟར་ཡ་རྫོང་པའི་འདྲ་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་གཞག་སྤྲེད་ཀྱི་ངག་གོ། 检

举；斗争；驳斥，也写作 ལུན་འབྱེན།

ལྷུབ། འབྲུམ་བུའི་རིགས། 麻疹

ལྷུམ་རྩ་ཏིག། གཡའ་སྤང་ཐག་དང་ནགས་ལས་སྒྲིབ་མཆོན་མཁྱིམ་གྱི་ཚད་པ་སེལ་

ཞིང་དཔྱེན་གསེར་ཏིག་དང་དཔུལ་ཏིག་བྲངས་ཏིག་ལྷགས་ཏིག་ལྷུར་ཏིག་དང་ལྷ་

ཡོད་དོ། 治肝胆痰的一种草药

ལྷུམ་བིད། ལྷུམ་པབ་གྱི་བྱིན་ཞེས་པའི་བྱར་ཉམས་པའོ། ། 藏文著作卷

首以三种文字写的格式

ལྷུལ་མང། རྒྱུ་ལྷུ་མི་ལྷུལ། 重瓣胃

སེ་གོལ། ལག་པའི་སེ་གོལ། 弹指

སེ་འདུ་ར། མི་གྱུར་ལས་སིལ་ར་ཞེས་པ་ལི་བྱིའི་སྐད་དོད་བྱར་ཆག་པས་སེ་འདུ་

ར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །珠砂(药名)

སེ་བ། མཛེ་མའི་ཤིང་། 野玫瑰；刺梅

སེ་འབྲུ། མ་ནད་དང་གུང་ནད་སེལ་བའི་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་

དམོ། ། 石榴

སེ་མཛད། ཐུང་ཞགས། 念珠；佛珠

སེ་བྲ། སེ་ཁུང་ཏུ། 幼牙；小的牙齿

སེ་ཡབ། ལྷ་མོན་ལས་འབྱུང་བའི་བད་ཀན་གྱི་ཚ་བ་སེལ་བའི་ཤིང་འབྲས་ཤིག་ལྷེ་

བསེལ་བ་ཏུ་བྱིས་པའང་ཡོད། 酸李干(药名)

སེ་རལ་ཁ། ཐུང་བ་སྐགས་སྒྲིན་ནས་མཆན་འོག་ཏུ་བྲངས་པའི་ཆ་བྱད། 将串

珠从头部挂到腋下的一种服饰

སེ་བྲལ། གྱུང་རྩིང་ས་རལ་སྐགས་སུ་བ་ཚ་ལྟར་ཆགས་པའི་ཁ་དོག་སེར་སྒྲ་རྩི་ཁ་

བ་དེའོ། 1. 鹵土 2. 仓铅(药名)

མེག་ས་མེག་པའི་མེག་ 涩；涩牙

མེག་རྩ་ 𠵿ག་ར་ཆས། 锉子

མེག་མ། སྒྲག་ལྷས་སྒྲ་བཞི། 席；以竹编的方席

མེང་གོ། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་ལོགས་སྒྲར་གྱི་སཱི་བྱར་ཆག་པ་ཡིན་ལ། འབྲི་
རྒྱན་དུ་ཡང་མེ་རྟེ་ཞེས་བཅེགས་མ་བྱེད་པ་ནི་སཱི་ལ་རིགས་བསྒྲེས་པའོ། ། 獅
子

མེང་མེང་། མེ་དམར་སྒྲ་བའི་རིགས་གསུམ་ཉེ་ཤིང་མཁྱེགས་པ་ཞིག་གོ། 樹
名

མེང་མ། ཡ་ལ་ཤས་ལན་ཀན་གྱི་མིང་དུ་བཤད་པའི་བྱངས་ཆོལ།

མེང་མེང་བོ། ཆགས་ལྷོད་པའི་མེང་མེང་བོ། 松；粗(布)；松散

མེན་མ། ལག་པའི་མེན་མ། 指甲

མེམས། ཡིད། 心；意

མེམས་ཅན། འགྲོ་བ། 有情；众生

མེམས་དཔལ། ཐེག་ཆེན་པ་ཉེ་སྒྲ་རྒྱན་གྱི་མཆན་དུ། དཔང་ལ་ན་རེ།
མེམས་བྱང་མེམས་པ་དང་སྐད་དོད་གཅིག་པས་ལྷོན་འཇུག་མི་འབད་བེར་མོད།
དེ་ལྷན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མི་འབད་པར་འཇུར་ཏེ་གཉིས་སངས་པ་ཅམ་དང་སྐད་
དོད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཀང་ལ་དཔལ་ནམས་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་མཉན་
པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྐད་མང་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
ས། ། 菩萨；勇心；雄心

མེར། རྩན། 潮；潮湿

མེར་ག་ སྒྲབས་ཀ་裂口；缝子

མེར་ཆེན། མེ་རྟོག་མེར་པོ་འཆར་བ་མ་འབྱུང་ཅིང་ཚ་རུལ་གསེབ་པོ། ། 金

莲花(药名)

མེར་ལྗ། འབྱུངས་པ། 怪吝; 吝嗇

མེར་བ། མེ་དབྱའི་མེར་བ། 麈子

མེར་པོ། མེ་དྲག་གི་ཁྱད་པར། 黄色

མེར་གང། མེར་པོའི་ཁྱད་པར། 黄灿灿

མེར་བསང། མེར་པོའི་ཁྱད་པར། 黄澄澄

མེལ་པོ། ལྷག་མས་ལྷས་པའི་ས་སྐྱུ་གསེབ་འབྱར་སྟོང། 背斗; 篋斗

མ། ལྷན་ཕྱེད་དེ་རིང་རྒྱུ་པའི་དག་ཡིག་ཏུ། མ་ནི་ཁ་ནང་སྒྲིལ་པ་ཞིང་། ཞེས་པ་བཞིན་མིག་དབང་རབ་གསལ་དུ་འང་བཀོད་པ་ནི་སྐྱ་ན་གནས་དང་སྐྱ་བཏང་བ་དང་སྐྱ་བརྒྱབ་པ་སྐྱུ་གསེབ་ཀྱི་སྐྱ་དང་མི་འབྱུལ་བར་བསམས་པ་འདྲའོ། ། 牙

མ་སྟ། མ་ཐིང་བ། 獠牙; 毗牙

མ་བཏང། མ་གྱ། 砖; 砖坯

མ་ན་གནས། ལྷ་མ་མཁོ་བའི་སྐྱ་ན་གནས། 依旧; 照旧存在; 仍旧; 如旧; 如昔

མ་ནམ། ཞིང་ལས། 耕稼; 农业

མ་བ། འབྱུ་ཕྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་ལྷུ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་མིང་། 1. 大麦
2. 巡哨; 巡查

མ་བྱ། ལྷུ་བྱ་སྐྱ་ན་ག་པོ་ཞེས་པ་ལ་སྐྱ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། ། 一种水鸟 མ་སྐྱ་ན་ག་པོ།

མ་མང། སྒྲ་ཤད། 梳子; 木梳

མ་མིག་སྟོང། རྒྱུ་གཞུང་། 心思外骛; 不专心

ས་ས། ཡན་གར་བ། 保个；个体；单另的
 ས་ས་སྐྱེ་བ། འཕགས་པའི་སྐྱེ། 异生；个人（圣人的对称）
 སྐྱ་ག་བ། ས་ནག་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་བ་ལ་མ་ལ་ཡུག་གི་དྲི་རྩ་འདྲ་བ་བྲབ་མའང་བེད།
 一种草药 བྲབ་མོ།

སྐག་བ། ལུས་ཀྱི་སྐག་བ། 肩胛骨
 སྐག་པོ། མཐོ་དང་རྟོར། 蒙古人
 སྐག་མ། འབྱུང་སྐག་མ། 楷；谷草
 སྐག་ལེ། འདྲ་ཐུང་། 锯子
 སྐག་ས། ཐུང་ཆོག་ཉེ་སྐྱ་གྱི་ཡིག་རྩ་སྐྱ་གས་ཞེས་འབྱུང་། 等等
 སྐན་བ། སྐན་པ་འཇ་ཐུན་བ། 到；去
 སྐབ། ལུ་བའི་སྐབ། 空虚；无益
 སྐམ་ཉི། ཐེ་ཆོམ། 狐疑；疑惑
 སྐམ་གཞིག་ བཅྱག་བ། 思量；考虑
 སྐལ་བ། མགལ་བ། 炭；炭
 སྐས་ཀ། དཔྱིད་ཀ་ཉེ་སྐས་དང་གས་གཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། 春天，也可写 སྐག་གས་ག

སྐས་དལ། ཁོམ་པ། 安闲；安逸
 སྐས་ཐུང་། ངག་སྐྱོན་རྒྱུ་ཕྱེད་ནམས་ཀྱིས་སྐས་དལ་གྱི་མིང་དྲ་གསུངས། 安闲

བྲ་བརྒྱུང་། མཆོ་རྒྱུ་ལས། ཆོས་གོས་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པས་སྲ་བ། དེ་གཟེབ་
 གྱི་སྐྱོག་མའི་ནང་དྲ་བརྒྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་སྲ་བརྒྱུང་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་

ལྷ་རོ། ། 牢而展(佛语)

ཁྲ་བ། མཁྱེན་ས་པ། 坚固;结实

ཁྲ་འབྲས། མིང་འབྲས་ནག་པོ་ཤུག་འབྲུ་ཙམ་པ་ཙ་འབྲས་ཁྱུང་ཟེར། 石莲
子(药名)

ཁྲ་ཅི་ཤྲོག། སྤྲུམ་དཀར། 白芸香(药名)

ཁྲ་། ལམ་གྱི་ཁྲ་། 街;巷

ཁྲ་ཆ། ཆད་འཇལ་བའི་ཁྲ་ཆ། 戥子;秤

ཁྲ། བསྐྱམས་པའི་ཁྲ། 晒;晒干

ཁྲ་བ། སྤྲ་པ། 纱;线

ཁྲ་མ། ཁྲ་ཐོན་ཁྲ་ནག་སྤགས་རིགས་དགུའི་སྤྱི་མིང་ཉི་ཤེར་དང་ཁྲ་བབ་
དུ་ཁུ་ལ་པན་ནོ། ། 治腿肿的一种草药。有 ཁྲ་ཐོན། ཁྲ་ནག
等九种

ཁྲ་མ། འབྲུ་རིགས། 豆子;豆类

ཁྲ། ཉའི་ཁྲ། 糖

ཁྲ་མོ། འབྲུག་མིན། 薄

ཁྲ། སྤྲོག་ཆགས། 水獭

ཁྲ། བུའི་ཞེས། 公子(儿子的尊称)

ཁྲ་མོ། བུ་མོའི་ཞེས། 小姐(女孩的尊称)

ཁྲི་བྱ། རིམ་གྱི། 孝敬;恭敬;供养

ཁྲི་བྱ། སྤྲ་པ་རྩུང་ཅ་ཉི་བྱ་རྩུང་། 嬰;小孩

ཁྲིང་མོ། གཉེན་གྱི་ཁྲིང་མོ། 妹妹

ཁྲི། ཞིང་ཆད། 长度;宽度

མྱིན་བ། འཁོར་བ། 有；世；间；轮回

མྱིན་ཅམ། ཡོད་ཅམ། 仅有；很少；仅存

མྱིན། མཐི་རིགས་ཤིག 疥疮(疮之一种)

མྱིན་པ། མི་ཤ་བྱ་བ་རྒྱལ་བ་མྱིང་སྟགས་སུ་ཡོད་དེ་མཐི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་མཆིམས་
མཛོད་ལས་གསུངས། 意罗；食人魔(佛经语)

མྱིན་བ། ཐུར། 昆虫；虫子

མྱིན་ཤིང་མུ་མ། ཟུར་མཁར་བས་ཡུལ་སྐད་དུ་གོ་སྒྲུང་བ་བཅིང་བའི་ཤིང་ཞིག་དུ་
ངས་འཛིན། 桑树 树 树 树

མྱིན་བ། ལུག་པ་ཉེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པ་འདྲ་ཡོད། 巢；猫头鹰

མྱི། བསྐྱབས་པ་འཇམ་གྱིས་རི་དང་མཆན་མཐི་མིང་དུ་བཤད་ཅིང་ཡང་འདྲག་
བྱས་པ་འདྲ་ཡོད། 山阴；阴 阴 阴

མྱ་མ། གཉེན་གྱི་སྐུ་མ། 嫂；伯母；婶母

མྱ་ལ། རྩམ་མྱིང་བྱ་བའི་སྟག་ཆགས་སུག་པ་ཉེ་སྟེ་མྱ་ལ་ཞེས་གྲུང་འབྱུང་། 蛀蚀
褥子、毡毯等毛织品的虫子，也叫做 虫

མྱ་བ་ག མེ་རྟག་དཀར་པོ་འདྲ་བ་མ་ལུ་བ་ཞིག་ཉེ་ཆུ་མེར་འདྲིན་པར་བཟགས་སོ། །
吸取黄水疮的一种草药

མྱ་བས། མེར་ག ཅེ་མ། 缝子；裂口；裂缝

མྱ་ལ་བ། རུལ་བའི་བད། 腐烂；坏(旧词)

མྱ་ས། ཆེར་མ་མྱིན་པའི་ནས་སྟགས་ཉེ་མཛོད་བཛོད་དུ་ལག་ཟུར་དང་མེ་ཟུར་
ཞེས་འབྱུང་། 未甚熟的谷(可食者)ལག་ཟུར། མེ་ཟུར།

མྱ་ད། འབྱུང་མན་པ་མལ་སྐད་དུ་ཡུག་པོར་འབོད་པ་དེའོ། ། 燕麦

མྱ་པ། ས་དོག་ཁ་པོ། 斑花；麻子

ཕྱུ་མོང་། ཕྱུ་མོ། བེལུ་ལེ་རྩེ། ཨ་ལ་ཤས་སྒྲི་མ་ཞེས་པ་མི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་

ཁྲུངས་ཆེལ། 黄鼠狼

ཕྱིག་པ། ཅ། 鹧鸪；半鸡

ཕྱིག་ང་། མི་གྲུར་ལས་བྱས་ཀྱི་བར་རྩིང་དུ་བཤད་མོད། འདུལ་བར་བྱས་བསྐྱ་

མཉེ་དྲིལ་བྱས་ལྷན་མེ་རྩེ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་ཞིག་ལ་གསུངས། 洗涤(旧词)

ཕྱི་མ། དབྱིབས་ཐང་ཤིང་ལྟར་སྒྲི་བའི་ཤིང་ཞིག་དང་ཤིག་སྒྲོང་གཉིས་ཀའི་མིང་

རོ། ། 一种似松树的树名

ཕྱི་ལྷ། གཡའ་དང་མ་ལས་སྒྲི་བ་དཀར་སྐྱུག་དམར་བོའི་རིགས་གསུམ་རྩེ་སྒྲི་ཆད་

མེལ་ལ། ། 板兰根(药名)

ཕྱོག་ ཆེའི་ཕྱོག་ 命；生命

ཕྱོད། བྱན་དང་བོའི་དུས། 黄昏；初更时

ཕྱོལ། ཕྱགས་སམ་ཚུལ། 1. 风俗；规矩；样子 2. 犁沟

ཕྱོལ་ག་ ཕྱགས་སམ་ཚུལ། 风俗；规矩；道理

ཕྱོལ་གོང་། སྔ་ཕྱིང་ཁྱུར་མང་དང་འདྲ་བ་མེ་རྩིག་མེར་པོ་ཅན་ལུ་མ་ཨོལ་གོང་

ཡང་བེར། 开黄花的一种草药 ལུ་མ་ཨོལ་གོང་།

ཕྱོས། ས་སྒྲོས་ཞེས་པས་མཆོན་ཏེ་ལུན་དུ་བ་པའི་མིང་། 黑暗

སྒྲི

སྒྲི། ཆེགས་མེད་ཀྱི་སྒྲི། 容易；不难

སྒྲིང་། སྒྲིང་བ། ར་བྱུག་སྒོལ་སྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོད་དེ་བཟངས་པ། 锅

སྒྲི་བ། སྒྲི་མོ། ཅུ་དཀའ་བའི་སྒྲོག་རྒྱ་དང་བྱུག་པ་སྐགས་གར་བའི་སྒྲོག་སྒྲི་

གཉིས་ཀར་འདུག་རྩེ་སྒྲི་བ་ཞེས་པ་རྒྱ་བའི་བར་རྩིང་ཡང་ཡིན་ནོ། ། 稀；稀

薄(多水)

སྒྲུག་པ། སྒྲུག་པ། བགས་པ་ལས་བྱས་པའི་གོས། 皮袍

སྒྲུག། དགོས་ཆེད་ཀྱི་ཆེག། 因为；因此；为了

སྒྲུག་མ། སྒྲུག་རྒྱལ། སྒྲུག་ཆད། རྗེས་མའམ་འཕྱི་མ། 以后；今后

སྒྲུག་ཆ། བཤང་བ་ཉེ་སྒྲུ་ཅས་སྒྲུད་ཅ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང། 大便

སྒྲུར་ཞིང་། ཡང་ཡང་བསྒྲུར་བ། 双复；再又

སྒྲུར་ཡང་། ཡང་ཡང་བསྒྲུར་བ། 双复；还要；再再重复

སྒྲུས། བཅུན་མའི་འཁོར་གྱི་བར་རྩིང་ཡིན་ལ། མདོ་ཀུན་བརྒྱས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུར་
ལས། སྒྲུས་ཏེ་བཅུན་མོ་དམ་པའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། 王后的侍从
(旧词)

སྒྲུས་པ། སྒྲུད་པ་དང་ལྷག་པར་སྒྲུ་མོགས་སྒྲུས་པ་ཉེ་ལྷས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང། 编
织(如毛编物及背斗、筐、篱芭等)

སྒྲུ་བྱ། ར་དང་ཞའི་སྒྲུད་གཅིག་གི་མིང་དུ་ངག་སྒྲུན་དེས་ལན་དུ་གསུངས། 一
种盛茶或酪的器皿

སྒྲི་ཏེས། ཞང་ཁྱང་གི་སྒྲུད་དེ་བྲ་མའི་སྒྲུང་བོ་འདྲ་བ་མེ་རྟག་རྒྱང་རིམས་ལ་མན་
ཞིང་ཐོན་པའི་དུས་འཁོར་དབང་རྟིག་དུ་ཉུག་ཆེར་ཏེ་སྒྲི་ཏེས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་
སོ། །苦参(药名)

སྒྲི་འདམས། སྒྲི་འདམས། 性器官不分明者；肛门与阴户不分
的

སྒྲི་བོ། མིག་ཡིན་ཅན་ཏེ་བསྒྲི་བོར་བྱིས་པའང་ཡིད། 斜眼者，也可写作
བསྒྲི་བོ།

སྒྲི་བྱ། ལྷུར་བ། 粗毛毯

སྒྲི་ཡོན། སེམས་ཀྱི་བྱ་ཅན། 狡猾；欺诈；诡诈

སྒྲིལ་བ། ཆེན་པོའི་གོས་ཤིག—一种华贵的衣服

སྒྲི། ལྷ་བའི་སྒྲི། 肚子内的脏物

སྒྲི་མ། ཞེ་བྱང་གིས་སྒྲི་མའམ་སྒྲི་འཁོར་མ་ཞིབ་མ་ཉེ་སྒྲིག་ལྷས་ཀྱི་གཞོང་བ་ལྷ་བྱ་
ཞེས་བཤད་པ་ལྷར་ལ། འགར་སྒྲིབ་མ་ཞེས་འབྱུང་ཉེ་དག་མིན་བཟླག ཇེ
篮；蒲篮；蔑编食盒

སྒྲིང་མོ། ལྷང་པོའི་སྒྲིང་མོ། 乞讨；乞丐

སྒྲིད་པ། ལྷོད་པ། 放松；松弛

སྒྲིབ་དཔོན། དགེ་ཅན། 教师；老师

སྒྲིབ་མ། དགེ་ལུག མ་སྒྲིབ་ 学生；徒弟

གས

གསག་གསེར། ལྷལ་མཆོག་གིས་བང་བཞུགས་ཏེ་མཆོངས་པའི་མིང་ཡིན་པར་
གསུངས། 赛跑；竞技

གསང་། སྒྲིད་གསང་ཞེས་པས་མཆོན་ཏེ་བྱང་མགོས་ཡང་འབྱུག་ཅན་དུ་འདོད།
秘密；隐藏

གསང་གནས། ལྷགས་ཏེ་མཆོན་མ། 性别

གསའ། ངག་ཟིན་དུ་གཡི་དང་འདྲ་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ཐོངས་ཆུང་བའི་སྒྲིག་
ཆགས་ཤིག་དུ་བཤད། 雪豹；草豹

གསལ་བ། དྲངས་པའམ་འོད་འཆོར་བ་ཉེ་མངོན་བཟོད་དུ་མེད་མིང་དུ་བཤད།
新的

གསས་ཁང་། ཐོན་པོའི་ལྷ་ཁང་། 道观；本部教的庙宇

གསས་མོ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཁོག་དུ་བྱགས་པའི་བྱད་མེད། 女巫

གསེང་མ། རྟེན་གསེང་། 青草地；草地

གསེལ་བྱེད། གསེག་ཤང། འཁར་གསེལ་ཏེ་འགར་གསེག་ཤང་དང་གསེག་
ཤིང་ཞེས་གྲང་འབྱུང་ངོ། | 锡杖(比丘用物)

གསུག་པ། རན་པ་འཕམ་འཆོ་ཆས། 贿赂；报酬；生活费

གསུང། རག་གི་ཞེ་ཆོག 言；话 尊称

གསུང་རབ། ཐུལ་བའི་གསུང་རབ། 圣经；佛经

གསུད་པ། ཐུགས་པའི་བད་ 打饱隔；呃气(旧词)

གསུར། མུ་ཐུན་དུ། གསུད་པ་འདྲོན་ཞིང་གསུར་ལ་འདུག། ཅེས་འབྱུང་ཞེ་
ཕལ་སྒྲུབ་འགར་གཞོགས་སམ་སྒྲིའི་མིང་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང་། ལྷ་མཚན་པའི་
བསང་གསུར་ཞེས་པ་འང་མཆོད། 1. 旁；边 2. 烧香时烧祭之物(如
柏叶油拌面粉等)

གསུམ་པ། མུ་པ། 腹部；肚子

གསེག་ཀ་མི། མོ་ཀ་མིའི་གསེག་ཀ་མི། 一种经包具

གསེག་མ། རྩའི་དུམ་བུ། 碎石；沙砾

གསེང་བར། བར་མཚམས་ཏེ་ཐོན་གྱི་ཡི་གེར་གསེང་དབར་ཞེས་འབྱུང་། 中
间；縫隙 中间，也写作 གསེང་དབར།

གསེབ། འབྲས་བུ་མ་ཕུང་བའི་ན་མོ་སྐྱེས་དང་ཁྱོད་དམ་བར་མཚམས་གཉིས་
ཀར་འདུག 1. 公畜；种畜 2. 中间；其中

གསེར། རིན་ཆེན་གཉིས་དང་། རིགས་ཕྱན་དུག་སྐྱེས་ཡོད་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་
དང་ཕོར་བཅི་བ་དེའོ། | 金子

གསེར་སྒྱུ། རིས་འཛིན་མི་འདུ་བ་འགའ་ཡོད་ཀྱང་གང་ལྟར་ཅ་ཆད་དང་དུག་
ཆད་ལ་ཕན་ངོ། | 兔丝草(药名)

གསེར་གྱི་ཕུད་བུ། མཁྱིས་པ་ཕྱེན་དུ་འདྲེན་པའི་ཐོ་སྒྲན་ཞིག་ཞེ་གསེར་རིག་

ཀྱང་ཟེར། 治胆病的一种草药

གསེར་གྱི་མེ་ཏྲག་ རྩང་བ་ཕྱ་ཞིང་རིང་ལ་མེ་ཏྲག་མེར་བོ་ཅན་ཞིག་གོ། 开黄花
的一种草药

གསོ་མ། ག་མ། 麻

གསོག་ གསོབ། ཀ་ཤིའི་ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་འགྲེལ་ལས། གསོག་ཅེས་བྱ་བ་
ནི་ཉམ་ཚུང་བ་ཉེ་མུ་མ་ལྟར་བཞག་པས་ཁྱར་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་རོ། གསོབ་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་མིག་རྒྱ་བཞིན་དུ་མྱིད་པའི་ཡུལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། ། 空虚；虚幻；无谓

གསོང་རྩེང་། ལྷོར་ཁྱང་གི་ལ་མ་རྒྱུའི་མིང་དུ་འདུལ་བ་ལས་བཤད། 滴水槽

གསོང་བོ། རྩང་བོ། 正直；诚实

གསོན་པོ། སྟག་ལྟན། 活的；有生命的

གསོམ་པ། ཐང་ཤིང་། 松；松树

གསོར། འཇིགས་ཐུད། 赞子

གསོར་ལྗེམ། བ་རྩུ་སྟགས་ལས་སྤྱི་བ་མེ་ཏྲག་དཀར་ལ་མེར་མདངས་ཅན་མེས་
ཆོག་ལ་མཚན་དུ་བཏྲགས་སོ། ། 治火伤的一种草药

གསོལ་བ། ལྷ་བའམ་བཟའ་བའི་ཞེ་ཆོག་ 1. 陈述；陈产；祈请 2. 食
物尊称

གསོལ། ཡན་བྱེད་གྱི་གསོལ། 抚养；养育

བས

བསང་། དུད་པའི་བསང་། 香烟(烧香的)

བསང་ཟེལ། གཤའ་རྫིའི་བར། 锡矿；锡矿石(旧词)

བསམ་གཏན། མི་གྱར་ལས་ཨ་ཆེན་གྱིས་བསམ་བཏན་ཞེས་འཆོས་པར་……

གསུངས་ཤིང་། གུང་ཐང་བསྟན་འབར་མའི་རྒྱུར་དགག་གཞག་མང་དུ་
མཛད་པའི་མཐར། གཏན་ཞེས་པ་གཏན་པའམ་གཞིའི་དོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཡིད་མི་
གཡེང་བར་ནང་དུ་འཛིན་པའི་ངེས་ཚིག་གིས་གསུངས་ལ། ཟླ་སྦྱར་བམ་གཉིས་
སྟེ། མི་ཉག་པའམ་སྦྱང་བ་ལ་སྟགས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བསམ་པའི་གཏན་པ་
བཅས་ཏེ་བསྟོམས་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། 禅
定；静虑（佛语）

བསམ་པ། ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ། 思想；思虑；心思

བསམ་མེད། རྫོད་དུག་གི་ཡ་གུལ་གཅིག་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་བྱ་རྫོད་ལ་ངོས་འཛིན་པ་
འདྲ་ཡང་མིན་ནོ། ། 三焦（六腑之一）

བསམས་བྱང་། འདུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། བསམས་ལས་བྱང་བ་ནི་
རིགས་པས་ངེས་པར་བཟགས་པ་ལས་སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། ། 思
所生慧（佛家智慧之一）

བསར་བ། ལྟོན་ནམ་ཉེར་བསྟོགས། 准备；预备

བསིལ་བ། གང་བ། 冷；凉

བསིལ་ཡབ། རྒྱང་ཡབ། 扇子

བསྟ་བེལ། མདོ་ཅར་འབྱུང་ཉེ་མི་གཙང་བས་སྟགས་པའི་མིང་ངམ་དཔྱད།
沾污；弄脏

བསྟག་པ། ཡ་ལ་ཤས་འཕུར་བའམ་མཉེ་བ་དང་སྟགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་
ཁྲངས་ཚིལ།

བསྟང་། འྲི་ཞིམ་པ། 芬芳；香气

བསེ་ཁ་སྟོ། མཉེ་རྒྱང་བ་བརྒྱད་པ་ཉེ་རི་དྲགས་ཤིང་ལྟ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། མི་
རྒྱའི་འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་མཆན་བྱ་ཞིག་དུ། བསེ་ཁ་སྟོ་ཞེས་པའང་ཤིང་།

མྱའི་མིང་དུ་འཆད་མོད། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་བཅའི་མིང་དུ་འབད་དམ་

སྟམ། ཞེས་འབྲུང་ངོ། ། 麒麟：犀

བཅེ་ཐུར། སྤྱི་རན་པའི་བཅེ་ཐུར། 屎巴牛(虫)

བཅེ། བཅེ་བྱ། རི་དྲགས་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ལྟེ། ག་ཆ་སྟགས་ཀྱི་ཕྱི་དམར་

པ་ཞིག་ལའང་བཅེ་ཟེར་ཞིང་སྤྱ་བྱན་དུ་གསེ་ཞེས་འབྲུང་། 犀牛

བཅེན། གཉེན་གྱི་བད་རྟིང་ལྟེ་བཅེན་ཁྲས་ཞེས་པ་གཉེན་བསྐྱས་པའི་བདར་

བཤད། 亲属(旧词)

བཅེན་མོ། འབྲེ་མ། 女鬼

བཅེར་བ། མེར་སྤྱི་དབང་དུ་སོང་བ་ལྟེ། ལས་བརྒྱ་བར། ཁྱིད་ཐུགས་མ་

བཅེར་ཞིག་དང་བདག་གིས་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྤྱར་རོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟ་

བུའོ། །珍惜；吝惜

བཅེར་བྱ། མི་གྱུར་ལས་རྒྱུང་གི་ཞེ་ཆོག་དུ་བཤད་མོད། དེང་སང་རྒྱུང་གྲང་

མྱའི་མིང་དུ་གྲགས་སོ། ། 冷风

བཅེལ་མ། རྒྱལ་མའི་བད། 护送者；保送者(旧词)

བཅོ། རོན་གྱི་བོད་པའི་སྤྱ་ལྟེ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་གཅིག་གོ། 本部教的呼唤

词

བཅོད་སྟོམས། སློང་མའི་བཅོད་སྟོམས། 化缘；乞食

བཅོད་ནམས། ལེགས་བྱས། 福；福德；福份；善行

བཅོད་པ། བཟང་བའི་བད། 佳美；快意；悦目；好(旧词)

བསྐྱལ། རག་ཟིན་དུ་བྱ་བའི་དོན་དང་། སློ་གསལ་བ་དང་རལ་བ་ལ་འཇུག་

ཅིས་བཤད་དེ་རག་སློན་དུ་སློ་བསྐྱལ་ཅན་ལྟ་བུ། ཞེས་གྲང་འབྲུང་ངོ། ། 1.

所作的事 2. 明智 3. 腐烂

བསྟུ

བསྟུབ་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུབ་པ། 教条(戒律的)教义;教旨

བསྟུལ། བསྟུགས་པ། འགྲོགས་འདྲིས་ཕྱིན་པའི་བརྟན་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་དུ། བསྟུགས་པ་ཞེས་པ་སྟུན་པའོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཡིན་རྒྱ་ནི་ཆེས་ཆེར་དགའ་ཉེ་བསྟུག་བསྟུགས་ལ་སོང་ཞེས་པ་ལ་སྐད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཉེ་ས་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 1. 交识;交结 2. 交接 3. 喜甚

ཏ

ཏ། དབུགས་ཀྱི་ཏ། 哈(气)

ཏ་ནོ རོན་ནོ་བ། 了解;懂得

ཏ་ཅང་། ཤེན་རུའི་རོན། 甚;很

ཏ་ཡང་ཏ། ཁི་གུར་ལས་དབུལ་བཟུས་མའི་གུ་སྐད་བྱུར་ཆག་པར་བཤད། 假银;钢精

ཏ་ལོ། ལུམ་པ། 木芙蓉;蜀季花

ཏ་ཤིག རོ་མཉེན་གྱི་རིགས་ཉི་ཤོ་ཁེ་ཁོར་ལ་ངོས་འཛིན། 滑石(药名)

ཏ་ཏ། ཉི་ཉི། ཉེ་ཉེ། ཉོ་ཉོ། གང་མ་དགོད་པའི་སྟུའི་ཁྱད་པར། 这四词是不同的笑声,哈哈;嘻嘻;嗨嗨;阿阿

ཏག་ཐེ། ལུད་པ་འཁེན་པའི་སྟུ། 哈嚏(唾痰的声音)

ཏང་འགྲོས། ཉོལ་འགྲོས། མ་བརྟགས་པའམ་མ་ངེས་པའི་འགྲོས། 冒进;不加思择或不定的步态

ཉང་ག་ཉམ། ཟུང་ཁུལ་གྱི་ག་ཉམ། 胡言乱语

ཉང་རལ། ཞིག་རལ། 烂坏; 破坏

ཉད་པ། སེམས་མི་གསལ་བ་ཉྱེ་བྱིང་བའི་ཚྭ་གས་སུ་གཏྱ་གས་པར་བཤད། 昏
屯; 迷惚

ཉད་པོར། ཉད་ཉད། ཉང་ཉྱར། ཉང་འཇོར། ཉང་ནལ།

ནམ་གངས་ཉེ་དྲན་པ་ཉྱར་བའམ་སེམས་ཉྱར་བའི་མིང་། 这五词都是同
义异名字, 均为晕绝; 失神;

ཉན་ཉང། ཉྱེ་རྩོགས་སུ་ཉན་ཉང་གིས་བཏབ་པའམ་སྒྲོང་བར་གྱུར་པ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ། 浑浑噩噩

ཉབ་ཆ། གད་མ། 戏谑; 大开玩笑; 多人大笑

ཉབ་ཆི། ཐུད་པ། 喷嚏

ཉབ་ཤ། ཉམ་པ། ཉེབ། རྩོར་ལ་ཞེན་ཆགས་ཆེ་བ། 贪婪; 贪污

ཉབ་ཤང་ཆེའུ། ཐུན་དབང་ལག་ 仙人掌(药名)

ཉམ་ཡ། ཡ་ལ་ཤས་ང་ཁུལ་གྱི་མིང་དུ་བཤད་པའི་ཁྲུང་ས་ཆོལ།

ཉར། ཅར་རེ་ཉྱ་བ་ལ་ཉར་ཉྱས་ཞེས་བེར་བས་མཆོན། 1. 猝然; 忽然 2.
茫然; 注视 ཉར་ཉྱས།

ཉར་བ། ཉར་མིག་ འུ་གའམ་ཁྲུང་བ། 穴; 洞

ཉར་མི། རྩ་བབས་འདེགས་པའི་ཉར་མི། 大力士(坛场门口的大力
士)

ཉར་ལངས། ཞིག་གིས་ལངས་པ། 猝然而起; 忽然起来

ཉུང་ཐག་ བཀའ་ཤོག་གི་ཉུང་ཐག་ 皇

ཉུང་ལ། ཡི་གེ་སྐགས་ལ་ཁུ་བྱེད་པའི་སྒྲུར་ཅི་ཞིག་ཉྱེ་ཁུ་སྐད་ཁྲུང་ཆག་པར་ཡི་

གུར་ལས་བཤད། 黄鼠

བྱད་བྱད་པ། ཕྱེ་རྒྱུ་སྤྱི་ལྟར་ཕྱེ་མེན་ཏུ་རྩལ་པའི་བརྒྱ་ཡིན་ནམ་བཞག
很粗；粗粝

བྱབ། འབྱར་བའི་བྱབ། —口；—呷

རྩང་ལེན། གཡའ་དང་རྩ་ལས་སྦྱེ་བ་འབྲུགས་ཚད་དོན་ཚད་ལ་ཕན་ཏེ་བྱ་སྤང་
དངོས་སུ། 黄连(药名)

རྩམ། རྩ་མ་ཞེས་པ་སྒྲེགས་སྒྲུགས་ཀྱི་སྤྱད་དོད་དེ། དེང་སང་རྩམ་ཁྲུང་ཞེས་པ་
དེང་གྲུག་སྤམ་གྱི་མིང་ཏུ་གྲགས་སོ། 1. 火施；火坛 2. 三角形的地
坑

རྩན། མོག་པོ། 蒙古人；土族

རྩར་ཁོང་། བར་མཚམས་སུ་ལུས་པ་ཕྱེ་རྩར་ཀོང་ཞེས་ཁྱུང་འབྱུང་། 留在中
间；留在途中 རྩར་ཀོང་།

རྩར་འབྲ། ཆེན་པོའི་བཀས་དཔྱ་ཁྲལ་ལུད་པའི་མངག་གཞུག་པའི་མིང་ཏུ་བཤད་
དེ་བཞག 皇帝所派收税人的称呼

དྲ

དྲ་ཤོན། བོས་ཀྱི་དྲ་ཤོན། 喇嘛所穿背心袖根名

དྲགས། བྱ་རམ་གྱི་ཁ་ཤུན་བཟང་ཤོས་ཀྱི་མིང་། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་ཕྱིང་མགོས་
ཕྱེ་མ་ཀ་རར་བཤད། 1. 上等糖 2. 砂糖

དྲ

དྲགས། རགས་པ། 大略；概略；粗糙

དྲམ་མེ། འབྲམ་བྱས་གང་བ་ལྟ་བུའི་དྲམ་མེ། 弥漫；遍布(如痘疹密
集)

བྲལ་བ། ཆགས་ལྟོད་པ། 蓬松；松弛；松散

བྲལ་བྲལ། བྲལ་བ། དག་དྲག་ཉེ་རྩིངས་ཤིང་རལ་བའི་གས་ལྟ་བུ། 破
旧；褻褻；腐败

བྲིག་བྲིག མིག་གི་ལྟ་ལྟངས། 注目；注视

བྲིལ། རིལ་བོ་འམ་ཐམས་ཅད། 全；全体；一切

བྲིལ་བྲིལ། འབད་ཚལ་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་བྲིལ་བྲིལ་དུ་འགྲོ་ཞེས་པས་མཆོན།
自然而然，如 བྲིལ་བྲིལ་དུ་འགྲོ།

བྲུད་བྲུད། རྒྱབ་པར་བཤད་ལ། མདོ་ནི་མའི་ལྷིང་བར་དེ་གཉིས་ས་མར་
བསྐྱར་ཅིང་། མདོ་དེའི་སྐབས་འགར་བྲུད་བྲུད་པོ་ལ་རྩ་མེད་པ་ཞེས་བསྐྱར་སྒྲུང་
ངོ། 1. 粗糙 2. 无味

བྲུམ་བྲུམ། དུམ་བུར་གཏུབ་པ། 砍断；切断；切碎

བྲིང་བྲིང་། རིངས་པའི་བྲིང་བྲིང་། 坚硬；顽强

བྲུལ། དུལ་བའམ་རལ་བ། 裁开；扯烂；撕烂

ལྷ

ལྷ། ལྷལ་པོ་སྐགས་འཇིག་ཉེན་པའི་ལྷ་དང་། ལྷལ་ཆེན་རིས་བཞི་སྐགས་སྟེ་བའི་
ལྷ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སྐགས་ནམ་པར་དག་པའི་ལྷ་ཉི། དེ་གསུམ་
གར་འཇུག་པར་མཆོ་རྟེན་དུ་གསུངས། 1. 神 2. 王 3. 天

ལྷ་གོར། ཤའི་ལྷ་དུམ། 肉块

ལྷ་ང། ལུས་མའི་ལྷ་ང། 膝盖

ལྷ་བ། ལུས་པའི་ལྷ་བ། 软骨；囊骨

ལྷ་འབངས། རབ་བྱུང་གི་གཡོག 属民；出家人的仆役

ལྷ་གསོལ། དག་འཇོན། 赛神；纪念

ལྷག་པ། ཤོལ། 1. 余；多余 2. 水星；星期三

ལྷག་མ། ལྷས་པ། 其余；残余；剩余

ལྷག་ས། སྒྲེབ་ས་པ། 抵；到

ལྷག་ས་པ། མི་གྲུར་སོགས་ལས་གཏད་པའི་བན་རྟིང་དུ་གསྐངས་མོད་བསེར་བུའི་
མིང་དུ་གྲགས་ཆེད། ། 风

ལྷང་རེ། ལྷན་རེ། ལྷམ་མེ། གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའམ་མཆོག་
དུ་འོད་གསལ་བ་ལྟ་བུའོ། ། 1. 灿烂 2. 卓越

ལྷང་ཆེར། སེར་དཀར་དམར་ནག་གི་རིགས་བཞི་ཉེ་དཀར་ཅོ་རྩེ་ཤེལ་འདྲ་བ་
བསྒྲིགས་པས་ཆོན་དུ་བུང་བ་དེའོ། ། 银精石(俗名明明石)

ལྷང་ལྷང་། རྒྱད་མཐོ་བའི་ལྷང་ལྷང་། 朗朗；高声

ལྷད། ལྷུན། 混入；杂入；习染；影响

ལྷད་ས། ཕྱི་སའི་བད། 大便(旧词)

ལྷན་པ། གས་ཀྱི་ལྷན་པ། 补钉

ལྷན་ད་ཅིག ཐབས་ཅིག ལྷ། 俱；一起；一道

ལྷབ། ཞེང་ཆེ་བའི་ལྷབ། 阔；口面宽

ལྷབ་ལྷབ། གས་ཀྱི་ལྷབ་ལྷབ། 飘摇

ལྷམ། རྒྱང་ལྷུབ་ལྷེ་ཕྱི་ས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ལྷམ་ཞེས་འབྲི་པར་མཛད་པ་ནི་མཛེས་
པའི་ལྷམ་དང་མི་ཚོར་བའི་ཉུགས་སྐྱད་གོངས་སོ། ། 靴

ལྷམ་པ། ལྷ་བཞེདའི་བད། 四方；方形(旧词)

ལྷས། ར་བ་ལྷེ་ལྷགས་ལྷས་ཟེར་བས་མཆོན། 庭院；天井；畜圈

ལྷིང་བ། བརྟན་པ་ལྷེ་བཟླིང་བ་དང་འཇུག་པ་མཐུན་ནོ། །བཟླིང་བ། 稳固；

坚定

- ཁྱུ། ཆོགས་ཀྱི་ལྷ། 关节；骨节
- ཁྱུག་པ། ཆོག་གི་ལྷུག་པ། 散文体
- ཁྱུགས་པ། རྒྱན་ཆགས་པ་དང་རབ་རྒྱ་མང་པ། 业富；长久
- ཁྱུང་བཟེད། བསོད་སྟོམས་སྤྱང་སྟོད། 钵（乞食的器皿）
- ཁྱུང་ལྱུང། རྒྱ་འབབ་པའི་སྒྲ། 潺潺（流水声）
- ཁྱུན་ཆགས། བཟིན་ཆགས་ཏེ་ལྷན་ལྷུག་ལྷན་གྱལ་ཅེས་སྟགས་ཀྱང་མཆོན།
雄峙；高耸；伟大
- ཁྱུན་པ། རི་རབ། 须弥芦山
- ཁྱུམས། མངལ་གྱི་ཞེས། 胎尊称
- ཁྱུར་བླངས། ཁྱུར་བླངས། 承当；担当；担负
- ཁྱེམ། ཁྱེམ་པ། 摆动（微动）
- ཁྱ། རྩོགས་ཀྱི་ལྷ། 南
- ཁྱུག་པ། ས་བདག་གི་རྩག་ 大溃疮
- ཁྱུགས། དག་ལྷན་རྒྱ་གཞིང་ལྷུགས་ཞེས་འབྱུང་ཞེ་ཕྱིར་སྟོག་དང་འཇུག་པ་མཐུན་
ནམ་བཞག་ 回；返回
- ཁྱུང། འཚུབ་ཆའམ་གིགས་ཏེ་ས་མཐའ་བྱས་པའང་ཡིད། 1. 紧张 2. 阻碍
- ཁྱུངས། ཞར་རམ་ཞོར་ཏེ་ཨ་ལ་ཤས་ངང་དང་རིང་བའི་བཟར་བཤད་པའི་
ཁྱངས་ཆོལ་ལ་རྟ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 附；附带

ཡ་གྲོང་། ལྷ་མཁན་ཤིང་གི་རིགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་སྒོ་ཚད་ལ་བཟུགས་སོ། །

夏枯草(药名)

ཡ་ཁ། ཡ་ཙ་མ། ཡ་ཅི། ཡ་རེ་མཚན། ཡ་ལ་ལ། རོ་མཚན་བ་

དང་གྱི་མ་དང་མད་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་ལ་སྐབས་སྐབས་གྱིས་སྤྱར། ཀྟམ་མེད། རྟེན།

ཡ་བ། ཡའི་སྤྱན་རྒྱ། 伯父, 叔父

ཡ་ག་ཅ། དཀར་ནག་དམར་པོའི་རིགས་གསུམ་སྟེ་སྒྱིང་ཚད་ལ་ཡན་ཞིང་དྲི་ཞིམ་

པ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་རང་མཚན་པའོ། ། 速香; 沉香; 紫木香; 茄楠

木香

ཡ་ཅང་། ཏ་ཅང་། 很, 甚

ཡ་ཆེ། སྒྲིང་མ་སྟེ་ལྷུ་ལ་སྐད་འགར་རང་གི་ཐོན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་ཡ་ཆེ་དང་།

གཞུག་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་ལ་སྒྲིང་མ་དངོས་ཀྱི་བད་ཟེད་དོ། ། 姊, 妹, 姐 ཡ་ཆེ།

སྒྲིང་མ།

ཡ་ཚོ། ལུ་བོ། 哥哥

ཡ་ཅུ། ལི་གུར་ལས་ཡ་ཅུ་ཞེས་པ་རྒྱུང་ཏུ་འཇམ་སྒྲ་མའི་སྐད་དོད་ཡིན་པ་ལ། ཡ་ཅུ་

ཞེས་གྲགས་པ། ཞེས་པ་ལྟར་གཞོན་ཅུའི་མིང་ངོ། ། 1. 细; 小 2. 青年

ཡ་ཚེ། ཡ་ཕྱི། ཡ་མའི་མ། 祖母; 外祖母; 姑母; 姨母

ཡ་ལ། ཡ། 父亲

ཡ་བྱ་ཅི། ཡ་ལ་སྐད་ཏུ་ལས་སྤྱོད་བའི་དོན་ཏུ་རྒྱུད་དེ་མནར་མེད་གྱི་སྐད་དོད།

无关系; 不打紧

ཡ་བྱལ། སྒྲིབ་གྱི་ན་སྤང་ལས་སྐྱེ་བ་ཞོད་གཡུང་གཞིས་ལས་སྤང་གི་གུར་ཀྱམ་ཡང་ཟེར།

旋覆花(药名)

ཡ་འབྲས། འདྲ་དབེར་ག་བའི་སྒྲོ་བ་འདྲ་བར་བཤད་དེ་ག་འབྲས་ཀྱང་ཟེར།

龙眼(药名)ག་འབྲས།

ཡ་མ། མ། 妈；母亲

ཡ་མ་ཞིག མ།མས་འབྱུང་དུ་ཉྑན་རིང་གི་བདེ་ཉིང་དུ་གསུངས། 长垫褥(旧词)

ཡ་མི་དེ་བ། མི་གུར་ལས་ཡ་མི་རྒྱ་མཚོ་དཔག་མེད་དེ་བྱུར་ཆག་པས་ཡ་མི་དེ་བ།
ཞེས་སོ། 阿弥陀佛(佛语)

ཡ་ལ། བྱང་ལྗེའི་བྲག་ལས་སྒྲེ་བར་ལྷག་གིས་ཐོས་པས་རྩོལ་མིག་རྗེས་འབབ་པའི་
རྩལ་པ་ཅན་ནོ། །འདི་ལ་ཉྑན་གྱི་ཡིག་འགར་ཡ་ཞེས་འབྲི་བ་ལ་རིན་ཆེན་གཉིར་
མཛོད་དང་སྒྲ་བྱན་གཉིས་སུ་དགག་པ་མཛོད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་སོ། ། —
种草

ཡ་ལགས། བོད་གྱི་སྒྲ་མ། 活佛

ཡ་ལོང་། ལྷགས་གྱི་ཡ་ལོང་། 环子

ཡ་བྱ་ར། རོ་དུག་ལྡན། རྩལ་པ་བརྒྱད་ལྡན། ལྷ་རྗེས་གསུམ་ལྡན་ཉི་ལྔན་
ཉན་བཅུ་བདུན་ཚོགས་པ་ལྟེ་གྲུ་བའི་མཐུག་མ་འདྲ་བ་སྒྲན་ཀྱན་གྱི་རྩལ་བོར་
བཤུགས་སོ། ། 柯子(药果名)

ཡ་རོག སྒྲགས་པོ་ལྟེ་ནད་མེད་པའི་སྤྲད་དོད་ཡ་རོལ་བྱུར་ཆག་པ་ཡིན་པར་རྗེ་བླ་མའི་
མཛོད་ཅའི་བརྗེད་བྱང་དུ་གསུངས། 朋友

ཡག་ཆོམ། མ་ནེ་ལ་སྒྲེས་པའི་སྒྲ་ར་ལྟེ་ཡ་ར་དང་ཨྱག་ཆར་དང་ཨྱག་ཞོལ་ཡང་
ཟེར། ཡ་ར། ཨྱག་ཆར། ཨྱག་ཞོལ། 须；髭

ཡང་། ལན་གྱི་ཡང་། 啊；噢(答应词)

ཡང་གི རྩལ་གྱི་གངས་ཡིག་ལྟེ་འདི་དང་ཡང་ཀ་ཞེས་པ་གོ་རིམ་གྱི་མིང་དུ་འང་འབྱུག

数码字 ཡང་ཀ

ཡང་རག་ རྒྱལ་འབྱོར་བའི་གོས་ཤིག་ 修行者的一种衣服

ཡན། ཡན་རྟོང་། རྒྱལ་འབྱོར་དང་པོ་དང་། སྐབས་འགར་ཡན་ཞེས་པ་མགོ་
ལ་བསྐྱོན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་གོས་འདྲ་བའི་བཙོན་ཆས་ཞིག་གི་མིང་དུ་འདྲ་གྲགས་སོ། །

1. 第一脊椎骨 2. 枷

ཡན་ད་རྟིལ། ལི་གུར་ལས། ཡིན་རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་དབང་ཐོན་ཏེ་བྱར་ཆག་པས་
ཡན་ད་རྟིལ། ཞེས་སོ། ། 映青(宝石)系梵文 ཡིན་རྒྱུ་ལ། 的转音

ཡམ་ཕྱག་ རུམ་དང་ཡང་བ་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་ཡ་འཕྲག་དུ་བྱིས་པའི་ཁྱད་ས་ཚེལ། 怀中
(穿戴装时的衣怀)

ཡར་བ། རག་བ། 强盗；匪

ཡར་བོ། ས་རྫོང་ལས་ཀ། 建筑工人；土石工

ཡར་ལ་གཏད། བན་བྱེད་བ། 恳请；恳切要求；勉力；勉强

ཡིག་ཀ། སྤྱགས་བྱ་ཉེ་གྲང་ཆོག་དུ་ཡིག་བྱ་དང་ཡིག་ཞེས་བྱེད། 打冷呢，方言
又叫 ཡིག་བྱ། 或 ཡིག་

ཡུ་རྒྱུ། དབུ་རྒྱུ་བྱར་ཆག་ 头饰；冠

ཡུ་རྒྱུས། བན་བྱུ་ཡུ་རྒྱུས། 1. 勉强 2. 顽固

ཡུག་ཚེས། དཀར་ནག་རིགས་གཉིས་ཏེ་རྩོན་མཐུག་མེ་རྩོག་འཆར་ཞིང་རྩ་ནད་
དང་རྩ་ཚུས་པ་ལ་ཡན་ནོ། ། 治腹胀之一种草药

ཡུར་ཆག་ དབུར་ཆག་ཉེ་བརྒར་བས་འཇམ་དུ་བཏང་བ། 磨光；磋光

ཡེ། ཆོག་གི་ཕྱད་དེ་ཡེ་ཤེས་ཡེ་མཐོང་ཞེས་སྐད་སྒྲིས་མཚན། 吗？(疑问
词)

ཡེན་ཅམ། རུང་བྱད་ཅམ་ཉེ་ཡ་ལ་ཤས་ཡ་རེ་དང་ཡེ་རེ་ཞེས་པ་འདྲ་འདི་དང་

འབུག་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་དེ་མིན་ནོ། ། 微微；稍稍

ཨ་རྒྱན། འཕྱར་བྱེད་གྲོང་གི་སྐད་དོད་ཨོ་རྒྱན་བྱར་ཆག་པ་ཉི། རྒྱགས་སྤྱོག་
ཐབས་ནམས་སུ། ར་ལྡན་ཡ་ལ་རྒྱ་ཞེས་སྤྱོག་ཅེས་ཡུལ་ལ་ཡུར་རྒྱ་ཞེས་བསྟག་
དགོས་པར་བཤད་པའི་སྤྱོགས་དང་མཐུན་པར་ཨོ་རྒྱན་ལའང་ཨ་རྒྱན་དང་ཡུར་
རྒྱན་དུ་སྤྱོག་པའི་གདངས་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་རོ་བོ་ནི་ཡ་རྒྱ་རྒྱན་ཟེར་
བའདི་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། ། 乌杖那(古时印度地名)

ཨག་སྒྲོན། མགྲིན་པ། 颈；嗓子；喉

ཨང་དྲ། རྒྱབ་ཆོས། 臀部；屁股

ཨལ་གོང་། ཨལ་བ། རྟེན་མཐུན་གྱི་ཆ་ལོ། ། 颈的前部

ཨལ་མཐུད། མགྲིན་པའི་འབྱར་བོ་ཉི་ཡ་ཡིག་གི་སྐབས་སོ། ། 喉头

༡༩༡། ། ས་ཉི། འདི་སྤྱར་ལེགས་བྱས་རྒྱ་གཉེར་དཀར་བའི་རྒྱབས། ། མཁའ་ལ་
བསྐྱེད་པའི་ཆེ་དགའ་ལས་སྤྱན་པའི། ། བར་སྤྱོད་རིག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཛུ་རའི། ། གྲུ་ཆར་
འགྲོ་འདིརི་ཡིད་མཆོར་འབབ་པར་ཤོག ། ཅེས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་མིང་དང་བརྟེན་བཞུན་བཅས་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཆེ་ཉན་
ཞབས་བྱང་དབྱངས་ལྡན་རིག་པའི་འདོད་འཛོམས་སྤྱར་བ་ཚོགས་སོ། །

༡༩༢། ། ར་མཆོག་ས་ར་ས་ཉི། མི་འབྱར་ཆོས་དབྱིངས་ཟག་མེད་བདེ་བའི་……
དབྱིད། ། མཛོམས་སྤྱོད་ལང་ཆེ་བྱེད་པའི་འབྱར་གནས་སུ། ། རྒྱལ་པར་ཁེངས་པ་རྒྱལ་ཡུམ་སྤྱོད་
ལྡན་མས། ། སྤྱི་མེད་ངག་གི་འདོད་པ་འཛོམས་མཛོད། ། དུས་གསུམ་ཤེས་བྱའི་དབྱིལ་
འཁོར་ཡངས་བའི་མཐའ། ། མིང་གིས་ཉེར་མཆོན་རྫོང་པ་རྒྱ་བའི་བཞིན། ། འགག་མེད་
ཁངས་སྤྱོད་འཁོར་ལོ་ལས་ཤར་བའི། ། རིག་བྱེད་གསང་ཆོག་སྤང་བའི་ཆེ་དགའ་……
འབྱེད། ། དེ་ཡང་བར་སྤྱོད་ཉགས་གྱི་འབུག་པ་ལས། ། ས་ནི་འདས་དང་ཞེས་སྟགས་
ཆོགས་བཅད་གྱིས། ། དཛོམས་བཞུན་དུས་གསུམ་སྤྱོད་དང་བྱེད་བྱག་གཉིས། ། བྱགས་ལ་ཐོར་
བྱའི་ཕྱོལ་ཆན་བཞུན་ཅེས་གྲག། དང་བོ་སྤྱི་ནི་བྱེད་ཆོག་གདགས་དགག་ལྟ་བུ་མ་ཉིང་དང་། །

བྱེད་པ་འདྲེས་ལྟ་བུ་མཛོད་འཕྲུལ་བཞིན་བདེར་གཏོང་ལྟ་བུ་མ་ཉིང་མིང་། ། པ་ལྟེ་ལས་
གཞན་འདས་པར་བཏགས་ལྟ་བུ་མཛོད་འཕྲུལ་ཞིང་། ། མགོ་ཅན་མེད་ངེས་སྒྲ་གདངས་
འབྱར་བའོ། ། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་བྱེ་འདས་བསྐྱར་བསྐྱར་མཛོད་འཕྲུལ་བ། ། བྱེད་པར་
གདལ་དགར་ལྟ་བུ་མ་ཉིང་འགོམ་ལྟ་བུ་མཛོད་འཕྲུལ་སྐྱར་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་མེད་བཞི། ། འཕྲུལ་ཅན་
ལ་ལྟེས་མགོ་ཅན་མང་བའི་ལྟེ། ། འདས་སྐྱལ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྱུག་ཐོབ་ངེས་པའོ། ། ཐོབ་
བྱེད་རིགས་ནི་ངེས་མེད་སྒྲ་ཆོགས་ཅན། ། དབྱེ་བ་བཞི་ལྟེ་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་ཆོགས་མཐུན་
དང་། ། བཅད་ལྟ་བུ་ད་མཐའ་ཅན་དང་བསྐྱར་བསྐྱར་ལྟ་བུ་ལ་ས་གཉིས་བསྐྱར་ལྟེ།
གཏད་གཏོང་གཏད་གཏོང་ལྟ་བུ་ནི་རིམ་བཞིན་བྱེད་འདས་སྐྱལ་ཕལ་ཆེར་སྒྲ་མཐུན་
པའོ། ། དེ་ལྟར་བྱེད་བའམ་གཞན་མ་འོངས་བྱེད་པའམ་བདག་ད་ལྟ་བ། ། འདས་དང་སྐྱལ་
ཆོག་བཅས་པའི་ལྟེ། ། ཀྱ་ལའི་རིམ་པས་འཕྲུལ་ཉིན་རྩམས། ། ཤས་ཆེར་ཡངས་བྲགས་མིན་
པའི་རིགས། ། བྱེད་པ་འགོད་བཅས་ཉི་གསལ་བར་དབྱེ། །

སྟེ། ། བྱེད་པ་ལྟར་རྩམ་པའི་ཆོག་གི་སྒྲ་བ་ཡིས། ། ཉི་གསལ་དགའི་དོན་ཐབ་
འཕྲང་རིང་གསལ་བྱས་པས། ། མིང་བརྟེན་གཞེར་སྒྲུལ་བརྟེན་པའི་རིག་ལམ་ཆེར། ། བདེ་
སྐྱེད་ལྟེ་པའི་སྐྱལ་བ་ཐོབ་བྱེད་ཅིག ། ཅེས་དག་ཡིག་ཐོན་མཛོད་མཛོད་མཛོད་ཀྱི་དགའ་འབྲེལ་
གསལ་བའི་ཐུན་ཞེས་བྱེད་པ་ཆེ་ཉན་ཞབས་བྱེད་དབྱངས་ལྟར་རིག་པའི་འདྲ་འཛོམས་བྱེད་བཞིན་ས་
སྟེ། །

༢༩། ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གསང་བའི་བཟའ་ཉིག ། གཅིག་བྱེད་ཆངས་དབྱངས་འགག་མེད་
ང་རྩ་ཡིས། ། ཐབ་རྒྱས་ཆོས་རྒྱལ་འདྲེས་པའི་བྱེད་ཅན་ལྟེ། ། བྱེད་རྒྱལ་མིང་ཐོབ་བར་
བྱེད་ཀུན་གསལ་བཞེན། ། གང་ཡང་གཙུག་ལག་རྒྱ་གཉིར་ཆེན་པོའི་འཇིངས། ། རྒྱལ་བའི་
དེད་དཔོན་སྒྲོ་གསལ་འགའ་མཆིས་ན། ། བར་སྒྲོད་རིག་གཞུང་འཕྲུལ་གྱི་བྱེད་པ་ཆེ། ། ཇེས་
པར་བཞེན་འོས་མཁས་རྩམས་མགིན་གཅིག་བསྐྱར། ། དེ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་ལྷགས་
རྒྱ་གཉིར་ལས། ། ཆ་ཅམ་རང་སྒྲོའི་སྒྲོགས་གྱིས་ཉེར་བརྟེན་པ། ། དཔེ་མང་འཆོལ་བའི་
ཆོགས་ཆེན་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྟེ། ། བདེ་སྐྱེད་བསྐྱར་ཆོག་བཞེད་བྱེད་རིམ་ལྟེ། ། འདྲིར་

འབད་དགེ་བས་རིག་པའི་འབབ་ལྷོགས་སུ། །གཞིལ་བའི་སྐལ་བཟང་ཡོངས་ཀྱི་མགྲིན་
 པའི་ལུག། །རྫོང་པ་དག་པའི་དགེ་མཚན་ལྷང་བའི་གཟིས། །འཇམ་དཔལ་ངག་གི་
 དབང་ལྷག་ལྷབ་ལྷུར་ཅིག། །ཅས་དག་ཡིག་ཐོན་མའི་དཀོངས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ལྷན་ཐབས་དང་
 བཅས་པ་འདི་ནི། སའི་ལྷོང་ན་རྒྱལ་བའི་བལྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྦྱང་སྤེལ་བའི་མཛད་འཁྲིན་
 དཀར་པོ་ལྷག་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པ། རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་བཀའ་དྲིན་འཁོར་མེད། མཁན་
 ཆེན་རྩི་མེ་འཆང་ཆེན་པོ། རྩི་བཙུན་ལ་རྒྱའི་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོར་བྱས་པའི་
 ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱང་བ་ནམས། མཐུ་དགོན་བཟླ་ཤེས་ཆས་ལྷེ་སྤྱིང་དུ་བར་འགོད་ཀྱི་སྦྱར་
 བ་བཅམས་ཏེ་བྱ་དག་གཏོང་བའི་འགན་བདེ་བའི་སྐབས་སུ། བད་དག་དཔེ་མང་སྟོག་པའི་ངལ་
 བ་སྦྱང་བའི་ཐབས་འཆོལ་བའི་རྒྱན་འཛམས་པར་བཞེན། བད་སྦྱང་སྦྱ་བ་ཆེ་ཉན་ཞབས་བྱང་
 ངག་དབང་དབྱངས་ལྷན་རིག་པའི་འདོད་འཛེལ་ལྷ་བའམ་གྱུ་འི་བལྟན་ལ་བྱགས་ནས་དགེ་སྦྱང་
 གི་བརྒྱལ་བྱགས་སྤངས་པའི་བདར་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་ཤྲོས་སུ་འབོད་པས། སྒྲ་མ་དམ་
 པའི་གསུང་གི་བདུན་ཅིའི་བྱིན་གྱིས་སྤམ་ཉགས་དག་གསུམ་སྟོགས་ལ་ཁ་མོན་སྒྲོ་ཤྲོས་ཀྱི་འདབ་མ་
 བག་ཅམ་གྲོལ་བའི་ཁར། སྤར་ཡང་མེ་ལ་བྱད་ཤིང་རྫོན་པའི་ཐོགས་འབྱེན་གྱི་རྩལ་དུ།
 འཕགས་པོད་གྱི་མཁས་བློ་བྱ་ཏིག་ལྷར་ལ་བརྒྱས་པ་ལྷ་བྱ་དག་གིས་མཛད་པའི་མདོ་ཐགས་རིག་
 གནས་ཀྱི་གསུང་རབས་མཐལ་ཚད་ལྷི་དང་། རྒྱད་པར་གངས་ཅན་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བད་
 སྦྱང་རིག་པའི་གཙུག་ལག་ལས་མཛན་བཛྲ་འཆི་མེད་མཛྲ་ཅ་འགྲེལ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་ཅིང་།
 རྟོགས་གསུམ་གསལ་བ། ཟ་མཉོག་ལི་ཤེའི་ཀྱར་ཁང་། སྦྱ་བའི་རྒྱན། ངག་གི་སྦྱོན་མེ་ཐོགས་
 རྒྱ་བོད་ཀྱི་བད་དག་ཁྱངས་བྱབ་དཔེ་འཛམ་མལ་མོ་ཆེ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་དག་ཡིག་སན་སྟན་མང་བོར་
 ཡང་རྟོག་པ་ཞིབ་འཇུག་གིས་སྒྲོ་ལ་རུང་བཤད་འཇགས་པར་བྱས་ནིང་། རང་ལོ་སོ་གཅིག་དུ་སོན་
 པའི་རབ་རྒྱལ་ལྷགས་འབྱུག་ལོ་ནས་མགོ་བཅམས། སོ་དུག་གི་རིང་ཁོམ་ལོང་ནམ་ཡོད་ལ་བཙོན་
 པ་མ་བཏང་བར་བྱས་པ། ཤིང་བྱ་ལོའི་རྫོན་སྤྱིའི་དཀར་ཚོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གསུམ་པའི་ནིན།
 ཅིང་ལའི་རི་རྒྱན་བྲག་དཀར་སྟན་གསུམ་ཀྱི་རི་ཞོལ་མཐུ་དགོན་བཟླ་ཤེས་ཆས་ལྷེ་སྤྱིང་གི་ཡང་དཔེན་
 བསམ་གཉན་སོ་བྱང་གི་བཀའ་དང་བལྟན་བཅས་འབྱུར་རོ་ཅོག་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
 པོ་བཤད་བྱབ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཆལ་དུ་མཇུག་གྲུབ་པར་བྱས་པ་ལྟེ། དགེ་བས་སྦྱི་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་ངག་
 གི་རྫོང་པ་དང་སོར་མའི་འདུ་བྱེད་ནམ་པར་དག་པར་རྒྱར་ཅིག། ॥

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
བ	སྒྲོན་མེ་དང་ སྒྲུག་མེའི་ 灯与帐幕等	བཀར་བུ	འགྱེད་ཅིང་།	བཀྲར་བྱིན	ཁྱར་ཅིག ✖	1. 点; 燃 2. 支; 撑
	ཁྱར་པོ་སྐག་ས 驮子等	བཀྲར་བུ	འཁྱར་བྱིན	བཀྲར་བྱིན ཁྱར བཀྲར	ཁྱར་ཅིག	驮; 载; 背; 负
ས	སྒྲོན་པ་སྐག་ས 小麦青稞等	དཀྲུག་བུ བཀྲུབ	འཁྱུག་བྱིན	བཀྲུག་བྱིན	ཁྱུག་སྐག་ས འདྲི་སྐྱུག་སྐག་ས	节选; 拣 选; 选择

✖ ཁྱུག་ཅིག་ལ་འགྱེད་ཅིས་པ་འདྲ་མཉམ་ཞིང་གདམ་དང་མཁུ་པ་སྐྱུག་པ་སྐྱུག་བྱིན་ལྟར་ཡོད་ལ། ཁྱུག་སྐག་ས་ནི་
པ་སྐྱུག་དཀྲུག་མེའི་དོན་དུ་འདྲ་ལ།

此字在命令式时也有用 འགྱེད་ 字者此类任选 应用或因各学者的说法不同, 均以箋注表明, 惟著者多以正文为主。

ས	རྒྱལ་མིག 音乐	དཀྱིལ་ཅུང	འཕྱོག་ཅུང	དཀྱིལ་མ་ཟིན འཕྱོག	ཐྱོག་ཅིག	奏；操使 弹；打
པ	ཐག་པས 拿绳子	འཕྱིག་ཅུང	འཕྱིག་མ་ཟིན འཕྱིག	འཕྱིག་མ་ཟིན དཀྱིག་མ འཕྱིག་མ	ཐྱིག་མ་ཟིག	缚；捆
མ	ལམ་དུ 往路上	འཕྱི་ཅུང དཀྱིལ	འཕྱི་ཅུང	འཕྱི་མ་ཟིན ཐིད	ཐིད་ཅིག འཕྱི་མ	引；领； 引导
	ཏུ་མ་མྱོག་ལས 垢污等	འཕྱི་ཅུང དཀྱིལ	འཕྱི་ཅུང	འཕྱི་མ་ཟིན	ཐྱིག་མ་ཟིག	洗；洗擦 裕；濯
པ	མཛད་ཐུ་མྱོག་ལས 经部等	འཕྱིག་ཅུང	ཐྱོག་ཅུང	འཕྱིག་མ་ཟིན	ཐྱོག་མ་ཟིག འཕྱི་མ་ཟིན་དུ་ཐྱོག་ལས	诵；念；读

ན་བཟའ 衣服(尊称)	བཟུབ་ཅི	ཁྱུ་མེད	བཟུབས་ཅིན	ཁྱུ་བས་ཤིག མུ་ཅུན་ཏུ་ག་ལ་ འདྲོགས་པ་འང་ཡོད་ པར་བཤད	穿;服用;披
འདྲོད་པར 欲望	བཀྲམ་ཅི	ཀྲམ་ཅེད	བཀྲམས་ཅིན	ཀྲམས་ཤིག ཕྱོར་བལྟན་གྱིས་ བཤད	贪婪;贪得
ཕྱོར་ཐུགས 财物	བཟུ་ཅི	ཟུ་ཅེད	བཟུས་ཅིན	ཟུས་ཤིག	偷;窃取
མ་དང་ཐོགས 地洞等	བཀྲོ་ཅི	ཀྲོ་ཅེད	བཀྲོས་ཅིན	ཀྲོས་ཤིག	1. 挖掘;掏 2. 雕;刻(如版)

འཇུག་མཐོག་ལ་ 希望等	འཇུག་ཅུ	མཐོང་ཅུང	འཇུག་མཐོག་ཅུ འཇུག་	མཐོང་མཐོག་ མཐོང་མཐོག་	满足；垫满；垫补
ཐུག་མཐོག་ལ་ 水等	འཇུག་ཅུ	མཐོང་ཅུང	འཇུག་མཐོག་ཅུ འཇུག་	མཐོང་མཐོག་ མཐོང་མཐོག་	1. 干；枯；涸 2. 晒干；弄（如谷类）
ཐུག་མཐོག་ལ་ 油等	འཇུག་ཅུ	མཐོང་ཅུང	འཇུག་མཐོག་ཅུ འཇུག་	མཐོང་མཐོག་ མཐོང་མཐོག་	涂；擦；抹；熬
ཐུག་མཐོག་ལ་ 赌；注	འཇུག་ཅུ	མཐོང་ཅུང	འཇུག་མཐོག་ཅུ འཇུག་	མཐོང་མཐོག་ མཐོང་མཐོག་	赌；玩赌
ཐུག་མཐོག་ལ་ 往秘密处	འཇུག་ཅུ	མཐོང་ཅུང	འཇུག་མཐོག་ཅུ འཇུག་	མཐོང་མཐོག་ མཐོང་མཐོག་	藏；隐藏；埋藏； 隐没

ཀ་ལག་སྟགས་ 手脚等	བསྟམ་ཅ	སྟམ་ཅེད	བསྟམས་ཅིན	སྟམས་ཤིག	缩；收缩；卷曲
འབྲིན་སྟགས་ 通讯等	བསྟར་ཅ	སྟར་ཅེད	བསྟར་ད་ཅིན བྱུར	སྟར་ད་ཅིག	1. 寄；传递；2. 投 于；扬于（如投于 水中）
སེམས་རྒྱུད་སྟགས་ 心情等	བསྟལ་ཅ	སྟལ་ཅེད	བསྟལ་ད་ཅིན	སྟལ་ད་ཅིག	发动；激动；鼓 动；勉励；激励； 劝勉
ཁོ་གནས་ཏུ 职位	བསྟོན་ཅ	སྟོན་ཅེད	བསྟོས་ཅིན	སྟོས་ཤིག	委任；任用；任命
ཀས་ 衣	བསྟོན་ཅ	སྟོན་ཅེད	བསྟོན་ད་ཅིན	སྟོན་ད་ཅིག	穿；着；披（注：此 字是给他人穿衣 的他动词）

ཆས་ལ་ཁོར་སོགས 法轮等	བསྐྱར་ཅི	སྐྱར་ཅུང	བསྐྱར་ད་ཟིན	སྐྱར་ད་ཅིག	1. 转动; 摇转; 旋 转 2. 围绕; 包围
ཇ་སོགས 茶等	བསྐྱལ་ཅི	སྐྱལ་ཅུང	བསྐྱལ་ད་ཟིན	སྐྱལ་ད་ཅིག	烹; 煮; 滚; 烧开
ལག་པ་སོགས 手等	བརྒྱང་ཅི	རྒྱང་ཅུང རྒྱང	བརྒྱང་ལ་ཟིན	རྒྱང་ལ་ཤིག་མ	伸; 伸开; 伸腰
རྒྱལ་སོགས 迁徙物等	བརྒྱུ་ཅི	རྒྱུ་ཅུང	བརྒྱུ་ལ་ཟིན	རྒྱུ་ལ་ཤིག མ་རྒྱལ་བཤད	搬; 迁移; 迁徙

※བདེ་ཤི་རྒྱལ་ཆོག་ལ་རྒྱང་ལ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ཞེ། རྒྱང་མར་ཆོན་གྱི་རྒྱ་གཞི་ལ། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་ལ 亲 子 等	བསྐྱུང་ཅིན	སྐྱུང་ཅིན	བསྐྱུང་མ་ཅིན	སྐྱུང་མ་ཤིག	1. 抚育; 抚养; 培 餐; 爱 护 2. 保 护; 守 护; 卫 护
སྐྱུག 命	བསྐྱུང་ཅིན	སྐྱུང་ཅིན	བསྐྱུང་མ་ཅིན	སྐྱུང་མ་ཤིག	救; 搭救; 保卫; 救 护
མཚོ་སྒྲུབ་སྐྱུང་..... ཡའི་དོན་ལ 移动湖水等	བསྐྱུང་ཅིན	སྐྱུང་ཅིན	བསྐྱུང་མ་ཅིན	སྐྱུང་མ་ཤིག	搅动; 挪动; 移动
ཡང་དང་ཡང་ད 再三的	བསྐྱུང་ཅིན	སྐྱུང་ཅིན	བསྐྱུང་ད་ཅིན	སྐྱུང་ད་ཅིག	1. 重复; 再 2. 念 诵; 环诵; 重读

འ	གནས་ཏུ 向目的地	བསྐྱལ་བྱ	སྒྲིལ་བྱེད སྒྲུལ	བསྐྱལ་བྱ་བྱིན	སྒྲིལ་བྱེད	1. 送; 遣; 2. 致; 施加 (如害) 3. 赌; 宣说 (如咒)
བ	རྫོང་ཕྱལ 财物	བསྐྱི་བྱ	སྒྲིལ་བྱེད	བསྐྱིས་བྱིན	སྒྲིས་ཤིག	贷给; 贷与; 借 代; 借给
པ	ཐུ་སྒྲིགས 水等	བསྐྱིས་བྱ	སྒྲིལ་བྱེད	བསྐྱལ་བྱ་བྱིན	སྒྲིལ་བྱེད	堵塞; 关闭; 兼 储; 注蓄; 筑坝; 蓄水
	མ་འཕྲོད་པའི་བྲལ 不适合的食物	བསྐྱལ་བྱ	སྒྲྀག་བྱེད	བསྐྱལ་བྱ་བྱིན	སྒྲྀགས་ཤིག	吐出; 呕吐
	ཁིངས་པ་སྤྲ་སྤྲ 等	བསྐྱུང་བྱ	སྒྲུང་བྱེད	བསྐྱུངས་བྱིན	སྒྲུངས་ཤིག	缩小; 减少; 减去

གཡང་མོགས་ལུ 深渊等处	བརྩར་བྱ	ཐུར་ཅེད	བརྩར་དང་བྱིན	ཐུར་དང་ཅིག	ཐུར་དང་ཅིག	掷;抛去;丢;投; 丢弃
ལུས་མོགས་བཟུར་བའི་དོན་ལ 身体等移动	བརྩོག་ཅ	ཐུག་ཅེད	བརྩོགས་བྱིན	ཐུགས་ཅིག	ཐུགས་ཅིག	移开;让开;迈开;歪
ཏུ་མོགས་ལ 向马上	བརྩོན་ཅ	ཐུན་ཅེད	བརྩོན་དང་བྱིན	ཐུན་དང་ཅིག	ཐུན་དང་ཅིག	骑(此字是抱他人上马或帮他人乘马);搁置
ནད་པ་མོགས 对病人等	བརྩུར་བྱ	ཐུར་ཅེད	བརྩུར་དང་བྱིན	ཐུར་དང་ཅིག	ཐུར་དང་ཅིག	扶住;支住;顶住

བ	ཐུང་ཐོས་ཟས་སྟགས་ ཐབས་ཀྱིས་སྤང་བའི་ དྲོན་ལ 乞丐以讨乞食物	བཟུ་ཅ	ཐུ་ཅེད	བཟུས་ཟིན	ཐུས་ཤིག	讨乞; 欺骗
བ	ཡུ་ཏུད་སྟགས་ 工具等	བཟུན་ཅ	ཐུན་ཅེད	བཟུནད་ཟིན	ཐུནད་ཅིག	制造; 造作; 做
类别	举例	未来; 现在	过去或命令	汉意		
བ	ཐུ་ལ 水中	ཐུ་ལ་མ	ཐུ་ལ	游泳		
	ཐུན་སྟགས་གཏུ་བའི་དྲོན་ལ 药等	བཟུ	བཟུས	煮; 熬		

[illegible]

ལྷན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱལ་ཚིག་ཅིག་མཁོ་ཆོ། ད་ལྟོ་ཅིག་ཅེས་པ་ལས་གཞན་མི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་གསུམ་འདི་ན་མས་ཀྱི་ཤིང་ཆེ་ལྟར་མ་
 འདྲིས་པར་བྱིན་ནས་ཤེས་དགོས་པས། འྲག་མའི་སྐབས་ཀྱིན་ཏུ་འདི་ལྟར་རིགས་འབྱེད། །ཡང་། བྱེད་པ་ཕོ་དང་ས་སྤྱུ་ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
 ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། བསྐྱབས་དང་བྱུབ། བྱུབ་དང་འབྱུབ་ཅེས་པ་ལ་དཔེར་མཚན་ན། སྤྱིར་འདི་འདྲ་བ་ལ་ས་མགོ་སྤྱར་ཆེ་བྱེད་
 པ་ཕོ་དང་ས་སྤྱུ་ཡོད་པ་དང་། ས་མགོ་མེད་ཆེ་དེ་མེད་པ་སྟེན་ལ། དེའི་སྤྱིར་གཞི་གཅིག་ལ་སྤྱར་ཆོ། ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་དོན་དེ་གྱུབ་
 པར་ལྟར། ཅེས་པ་འཇམ། བདེ་སྐྱག་ཏུ་འབྱུབ་ཆེད་བཙོན་པས་བྱུབ་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབས་དང་སྤྱུབ་ལ་བྱེད་པ་ཕོ་ཐབས་དང་
 བཙོན་པ་གཉིས་ཚིག་ཟིན་ལ་དངོས་སྤྱུ་ཐོན་ཅིང་། བྱུབ་དང་འབྱུབ་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་། ཚིག་གྲགས་ལ་དགོས་ལྟ་བུ་སྤྱར་
 བས། འྲག་ཅིག་གི་རིང་ལ་འབྱུབ་དགོས། ཞེས་པ་དང་། འྲག་ཅིག་གི་རིང་ལ་སྤྱུབ་དགོས་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་འདི་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་
 ལྟར་ན་འྲག་ཅིག་གི་རིང་བྱ་བ་དེ་ཞིག་ས་པར་ཟིན་དགོས་ཞེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ཉིན་སྤུམ་བཟུ་བྱག་ཏུར་བར་མ་ཆད་ཏུ་བྱ་བ་དེ་བྱེད་དགོས་
 པར་མ་བཟུན་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན། ཚིག་གྲགས་ཀྱི་དབང་གིས་འྲག་ཅིག་གི་རིང་ལྟེ་ཉིན་སྤུམ་བཟུ་བྱག་ཏུར་བར་མ་ཆད་ཏུ་བྱ་བ་དེ་བྱེད་དགོས་
 ཞེས་པ་འཇམ། ཡང་ན། སྤེས་བྱ་གཞན་ཞིག་ལ་ཡུན་དེ་ཅམ་གྱི་རིང་སྤྱུབ་པའི་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་འཇམ། ཡང་ན་ཡུན་དེ་སྤྱིད་ཅིག་མ་ལོན་ན་
 བྱ་བ་དེ་མི་འབྱུབ་པར་ཡང་སྟེན་པས་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཏུ་མ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཏུ། བསྐྱར་དང་འཁོར་ལ་མཚན་ན་འབྱུལ་འཁོར་ཞིག་
 ཚིག་མར་བཟོ་མའི་ལག་ཤེད་དམ་སྟོག་སྤྱུབས་ཀྱིས་བསྐྱར་དེ་དེ་ནས་སྟེ་ལ་བ་གཞན་ལ་མ་བཞེན་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ཡིན། ཞེན་ནི་
 རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་བཅའ་ཆོ། དང་ཐོག་གི་ལག་ཤེད་དང་སྟོག་སྤྱུབས་དེ་ལས་མ་འདས་མོད། འོན་ཀྱང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་
 འཁོར་བའི་སྐྱབས་སྤྱུ་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་འགགས་ནས་དངོས་སྤྱུ་མེད་པར་འཁོར་ཞེས་རྒྱུ་ཆེད་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་གཤིར་ནས་

བཏྲན་དང་ཐོན་ཅེས་པ་ལ་མཆོན་ན། ས་དོང་བསྐོས་ནས་རིན་པ་ཆེན་གཉིར་བཏྲན་པ་ན། ཆོས་བལ་མ་སྟོས་པར་ཁྲུ་ལ་རྩེ་སྤུ་མང་པོ་ཐོན་
 གྱིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བཏྲན་དང་ཐོན་ལ་ཆོག་ཅིན་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་དངོས་སུ་མ་སྟོར་བར་འདུ་ཡང་། རྩེ་མ་ལ་བསྐོས་ནས་ཞེས་པ་འི་ཆོག་གི་རྒྱས་
 པས་བྱེད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་སྟོན་ཅིང་། བྱི་མ་ལ་ཆོས་བལ་མ་སྟོས་པར་ཞེས་པ་འི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་བྱེད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཐེད་པ་སྟོན་རྟོ། །
 ཡང་། ཞེས་སྟོན་སེལ་དགོས། ཞེས་པ་དང་། ཞེས་སྟོན་བསལ་དགོས་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། ལྷོར་སེལ་ནི་བྱེད་ཆོག་
 དང་བསལ་ནི་བྱེད་ཆོག་ཡིན་མོད། སེལ་ཞེས་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོར་བ་དང་། བསལ་ཞེས་པ་དེ་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་
 ལ་སྟོར་བ་འི་བྱེད་ཆོན་པ་འི་བཟླ་ཡིན་པས་ན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་ཆེ་སེལ་དགོས་ཞེས་བྱི་ཞིང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་
 ཞིག་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བར་བཀོད་འདྲ་མས་ལྟ་བུས་བཤད་ཆེ་བསལ་དགོས་ཞེས་འབྲི་བ་ལས་སེལ་དགོས་ཞེས་བྱིས་ན་མི་རུང་། །དེའི་ལྷོ་
 མཆོན་ནི། ཐོན་འདས་དང་གཞན་གྱི་བཟླ་ར། ཞེས་པ་འི་གཞན་གྱི་བཟླ་གནད་ཀས་བསྟན་པ་ཡིན་རྟོ། །དེ་ཡང་ཡིན་རྟོ། ལྷོར་བསལ་ཞེས་པ་
 བས་འབྲུལ་ཐོབ་བཞིན་ཏུ། གཞན་གྱི་བཟླ་བས་སུ་དེ་མ་བསྐོས་སུ་ཆེ་ནགས་འབྲུག་གི་དཀོང་ས་པ་ལས་བྱི་རྩལ་དུ་ཆེས་ཆེར་འབྱན་པ་ཡིན་རྟོ། །དེ་
 བཞིན་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ་བྱ་བ་དེ་ཁྱད་ཀྱིས་བསྟུབ་དགོས་ཟེར་ན་མ་གཏོགས། བྱ་བ་དེ་ཁྱད་ཀྱིས་འབྱུབ་དགོས་
 ཞེས་སྟོས་ན་དོན་གཞན་པ་ཞིག་ཏུ་གྲོ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྷོར་དུས་གསུམ་བྱ་བྱེད་ལ་ཡིག་གཟུགས་འབྱར་འགྲོ་བའི་རྩམ་གཞག་འདི་གཙུ་ཆེར་ཆུང་
 ཏུས་ནས་པོད་པ་འི་སྐད་རིགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་བྱས་པ་འི་ཤུགས་ཀྱིས་དབང་མེད་དུ་ཤེས་འགྲོ་བའི་མན་ངག་ཅིག་ལོན་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས།
 སྐད་རིགས་གཞན་པས་པོད་ཡིག་གྱིང་བའི་ལྷེང་ནས་དེ་ཕྱིས་བྱིན་པར་གོ་བ་ལོན་རྒྱ་དེ་ཏུ་ཅང་ཆོག་ས་ཆེའོ། །

བ	ལུས་སྟགས་身体等	དུག	དུགས	弯；曲；闪开；避开
	ཕྱིན་སྟགས་云等	དཀྱིག	དཀྱིགས	蔽；遮；笼罩
	ཐུ་མར་བསེལ་པའི་དོན་ལ་打成粉质	དུམ	ཐུམས་བུམས	打碎；击碎；捣碎
	ཐུ་ལུ་苗等	ཐུ	ཐུས	生；生长
	ཉ་ཁ་马等	དུལ	དུལས	跑；赛
བ	ཐྱིད་པ་线	དཀྱི	དཀྱིས	缠；绕缠
	ནོ་སྟགས་酪等	དུག	དུགས	搅；搅动
	དུགས་པའི་དོན་ལ་搅乱的	དུག	དུགས	搅；侵扰；激动
	མང་པོའི་ནང་ནས་བདམས་པའི་དོན་ལ་从众多中选	བུམ	བུམས	挑选；拣选；选择
	择			

类别	举例	未来;过去	现在或命令	汉意
ཁ	མཉམ་ཁུངས་	ཁུངས་	མཉམ་	培育;生长;长
	དྲུག་ལ་མཉམ་ཁུངས་ཤིག་ལ་	ཁུངས་	མཉམ་	驱逐;赶
	ཁུངས་ལ་མཉམ་ཁུངས་ཤིག་ལ་	ཁུངས་	མཉམ་	遗忘;忘失
	ཁུངས་ལ་མཉམ་ཁུངས་ཤིག་ལ་	ཁུངས་	མཉམ་	动;动摇;吹动

[illegible]

ཁྱང་ངར་གྱིས་ཁ་དང་ལག་པ་ལྔ་ཡི་སྐུ་ 严寒所冻	འཁྱབ		འཁྱབས མཁས་པའི་མགྱིན་ལྷན་ཏུ་ བཞད	冻僵；东缩
ཡི་ཆད་པའམ་མ་མགྱུ་བའི་ཆུང་ལྷོ་ 悦	འཁང		འཁངས	怨恨；抱怨
ཁོ་མ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱིས་པོར་ལྷན་པའམ་ ཁོང་ཏུ་ལྷན་པའི་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་ 中了解	འཁྱུ་		འཁྱུས ཆུང་ལྷོ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་ འཁྱུས་ཆུང་ལྷོ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་ གསུངས	1. 卷起；卷缩；向内卷 2. 领悟；了解
ཁྱང་བས་ཡི་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་ 严寒为寒所……	འཁྱུ་		འཁྱུས	冻；冷
ཁྱུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་ 寒所募化	འཁྱུ་		འཁྱུས་	游行；流浪；巡行

ཁྱ	ཐུང་ཏུ་བཅངས་པའི་ཁྲོལ་གྱི་	ཁྲོལ་	ཁྲོལ་	汚; 痢
	ཐུ་མོག་སུ་མོག་	ཁྲོལ་	ཁྲོལ་སུ་མོག་	生; 生出(尊称)

ག

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ས	ཐུ་མོག་སུ་མོག་	དགག་ཅིང་	འགོག་ཅིང་ འགོག་སུ་	བགག་ཅིང་	ཁོག་སུ་མོག་ ཁོག་	1. 阻止; 禁住; 挡; 拦住 2. 禁 止; 戒掉; 阻碍 住; 遏止 3. 驳 斥; 破斥

གཞུ་དང་སྒྲོད་ཏུ་ 弓或向器物中	དགའ་བྱ	འགོངས་ཅེད འགོང	བཀའ་བློན	ཁོངས་ཤིག ཁོངས ཁོང	1. 扯开; 张开; 扯 满 2. 倒满; 装 满; 塞满; 填满
ཐོ་རྩྭ་སྒྲིགས་མཁོ་	དགའ་བྱ	འགད་ཅེད	བཀའ་བློན	ཁོང་ཅིག ནོར་བུ་མ་ལྟོས་ བཤད	开; 开放; 使开
སྒྲིགས་མཁོ་སྒྲིགས་	དགའ་བྱ	འགོངས་ཅེད འགོང	བཀའ་བློན	ཁོངས་ཤིག ཁོང	盖住; 蔽住; 覆 住; 遮住
སྒྲིགས་མཁོ་སྒྲིགས་	དགའ་བྱ བཀའ	འགོངས་ཅེད དགའ་བྱ	བཀའ་བློན	ཁོང་ཅིག དགའ་བྱ	分开; 分出; 隔离

ཐུང་བཞེས	དགལ་བྱ	འཁལ་བྱེད འཁལ	བཀལ་དང་བྱིན	ཁལ་ད་ཅིག འཁོལ་ད བར་རྩིང་ད་ཚུལ་ད	ཁལ་ད་ཅིག	ཁལ་ད་ཅིག	ཁལ་ད་ཅིག ཁལ་སྤོག
ཁལ་སྤོགས་མཛུ་མཛུ	དགལ་བྱ	འཁལ་བྱེད	བཀལ་དང་བྱིན	ཁལ་ད་ཅིག	ཁལ་ད་ཅིག	ཁལ་ད་ཅིག	ཁལ་ད་ཅིག ཁལ་སྤོག
མཛུ་བར་མཛུ་མཛུ	དགལ་བྱ བཀལ	འཁལ་བྱེད	བཀལ་སྤོག བར་རྩིང་ད་ཚུལ་བྱེད	ཁལ་སྤོག	ཁལ་སྤོག	ཁལ་སྤོག	ཁལ་སྤོག ཁལ་སྤོག
མཛུ་བར་མཛུ་མཛུ	དགལ་བྱ	འཁལ་བྱེད	བཀལ་སྤོག བར་རྩིང་ད་ཚུལ་བྱེད	ཁལ་སྤོག	ཁལ་སྤོག	ཁལ་སྤོག	ཁལ་སྤོག ཁལ་སྤོག

དག་སྐྱེགས་བསད་ པའི་དོན་ལ་སརྩེ་ཅི 人等	དག་མཉུན་	འགྲམས་ཅིན	བཀུམས་ཅིན	ལུ་མ་ཅིག གུམ	སརྩེ་ཅིན གུམ
ལྷན་པ་སྐྱེགས་པ་ 等	དག་མཉུན་	འགྲམས་ཅིན འགྲམས་	བཀུམས་ཅིན	ལུ་མ་ཅིག ལུ་མ་	སརྩེ་ཅིན (如钉)
ཁང་པ་སྐྱེགས་པ་ 等	དག་མཉུན་	འགྲམས་ཅིན	བཀུམས་ཅིན	ལུ་མ་ཅིག ལུ་མ་	1. 安置; 放置; 收 拾; 做 2. 计划; 谋; 图 3. 建立; 创立; 制作
ཐུང་ཏུ་དང་བཟུང་ སྐྱེགས་པ་——ལ་ 等	དག་མཉུན་	འགྲམས་ཅིན	བཀུམས་ཅིན	ལུ་མ་ཅིག ལུ་མ་	1. 分出; 提出 2. 役使; 使唤

ཐ	གད་མོ་མཉམ་ (名词)	བགད་མཉམ་	དགོད་མཉམ་ མོད་	བགད་མཉམ་ བམད་	དགོད་མཉམ་ མོད་	མཉམ་
བ	ཉམ་མཉམ་མཉམ་པའི་དོན་ དང་མཉམ་པ་སྒྲིགས་མཉམ་ 探及炒面等	བགད་མཉམ་	མཉམ་མཉམ་	བགད་མཉམ་མཉམ་	མཉམ་མཉམ་མཉམ་	1. 试探; 试验 2. 丢; 抛入口 (如干 炒面)
ཐ	མཉམ་མཉམ་མཉམ་པའི་དོན་ 等	བགོད་མཉམ་ མཉམ་	མཉམ་མཉམ་ མཉམ་	བགོད་མཉམ་	མཉམ་མཉམ་ མཉམ་	分配; 分; 分割; 瓜分
བ	མཉམ་མཉམ་མཉམ་པའི་དོན་ 足	བགོད་མཉམ་	མཉམ་མཉམ་	བགོད་མཉམ་	མཉམ་མཉམ་	跨过; 跨

※བསྐྱེད་པ་བཟུང་སྒྲིགས་སུ་བགོད་ཅིས་འབྱུང་།

[illegible]

※རིགས་པ་འདིས་བསྒྲུབ་ཆོག་ཏུ། བྱི་དོན་དམག་ལ་ཁྲི། ཞེས་དང་། ཆས་ཆས་དོན་དམག་ལ་ཆས། ཞེས་འདུ་མིན་གཉིས་རྒྱུ་བཤེས་ཅི་

ས	མཇུག་པ་སྒྲུབ་ཐུག་ཐུག་ཅིག་ 等	དུག་པ་ཅི	འགྲོལ་ཅིད	བསྐྱེད་ཅིན	ཁྱེད་ཅིག་ ཁྱེད་	解开; 释开
མ	ཅི་བཟུང་ལས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ 工作或事等	བཟུང་	བཟུང་ཅིད	བཟུང་ཅིན	ཁྱེད་ཅིག	做; 作; 进行
	ནང་ནས་ཕྱི་དང་ནང་ 内外	བཟུང་ཅི དུག་	འགྲོལ་ཅིད	བཟུང་ཅིན	ཁྱེད་ཅིག	出去; 发出; 遣 出; 移出; 倒出
	ཕྱི་དང་ཕྱི་ལ་ 向上	འགྲོལ་ཅི	འགྲོལ་ཅིད འགྲོལ	བཟུང་ཅིན	ཁྱེད་ཅིག ཁྱེད	举起; 抬起; 顶起
པ	ཁོ་ཁོ་ཁོ་ལ་ཁོ་ཁོ་ཁོ་ལ་ 报复; 还报; 报偿	བཟུང་ཅི	ཁྱེད་ཅིད	བཟུང་ཅིན	ཁྱེད་ཅིག ཁོ་ཁོ་ཁོ་ལ་ཁོ་ཁོ་ལ་	报复; 还报; 报偿

ཚད་པ་དང་ཚུལ་ཤེས་ 论或由水中	བཀལ་བྱ	བཀལ་བྱེད།	བཀལ་བྱེད་	བཀལ་བྱེད་	ཚུལ་ཤེས་	1. 辩论；争论；辩 驳 2. 过渡；渡过
ནོར་ཁྱིམ་མཉམ་བུ་བཟོ་ ཅུས་པའི་དོན་ལ་ཡི 财物使喜欢的	བཟུག་བྱ	ཟུག་བྱེད	བཟུག་བྱེད་	བཟུག་བྱེད་	ཟུག་པ་ཤེས་	行贿；贿赂；收 买；给以；酒钱
སྐབས་མཉམ་པའི་པར་ 等	བཟུང་བྱ	ཟུང་བྱེད	ཟུང་བྱེད་	ཟུང་བྱེད་	ཟུང་པ་ཤེས་	展开
འཕྲ་ཚུན་སྤྲོད་པའི་མཉམ་ 饰等	བཟུན་བྱ	ཟུན་བྱེད	ཟུན་བྱེད་	ཟུན་བྱེད་	ཟུན་དང་ཤེས་	装饰；装璜；镶 饰；打扮
རྩ་མཉམ་པའི་ལྗོངས་ 头等	བཟུབ་བྱ	ཟུབ་བྱེད	ཟུབ་བྱེད་	ཟུབ་བྱེད་ ཟུབ་པས་	ཟུབ་ཤེས་ ཟུབ་པས་	掷打；甩打；打击

ནོར་བཟུན་ཁྱིམ་བཟོ་དེ་བཟུག་བཟོ་ན་ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཁྱུང་ཐོབ་པོ། །

ལམ་དུ་དང་འབྲེང་བ་ མོགས་ལུང་ལ་ 等	བརྒྱུ་ཅི བརྒྱུ་དྲ	རྒྱུ་ཅི་དྲ རྒྱུ	བརྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ བརྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	1. 走; 行; 越; 通 过; 经过 2. 穿; 贯穿
ལུ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ 等	བརྒྱུ་ཅི བརྒྱུ་དྲ	རྒྱུ་ཅི་དྲ རྒྱུ	བརྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ བརྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	跑; 驰
ལུ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ 等	བརྒྱུ་ཅི བརྒྱུ་དྲ	རྒྱུ་ཅི་དྲ རྒྱུ	བརྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ བརྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་ རྒྱུ་ལ་ཅི་ན་	1. 阻碍; 阻塞; 堵 住 2. 宣誓; 赌咒

སྤུ་བ་དང་རྫོང་དང་ ཟུག་སྟགས་ལྷུངས་ བལས་རྒྱལ་བའི་དྲོ་ ལ་ཐུག་པ་དང་། རྩལ་ ཐུག་པ་	བཟང་བྱ	སྤྲོ་བྱེད	བཟང་ལ་ཐུག་ བཟང་ལ	སྤྲོ་ལ་ཐུག་	1. 团；捏作球形 2. 堆积；垒起
བྱུང་ཐེང་གཏུག་ཏུ་ ཁྱུང་ལ་བཟང་ལ་ཐུག་ ཏུ་ཐུག་ཏུ་ཐུག་ཏུ་ ཐུག་ཏུ་ཐུག་ཏུ་	བཟང་བྱ	སྤྲོ་བྱེད	བཟང་ལ་ཐུག་ བཟང་ལ་ཐུག་	སྤྲོ་ལ་ཐུག་	熬；熬煮；使凝结
སྤྲོ་ལ་སྟགས་ལ་ཐུག་ ཏུ་ཐུག་ཏུ་ཐུག་ཏུ་ ཐུག་ཏུ་ཐུག་ཏུ་	བཟང་བྱ	སྤྲོ་བྱེད	བཟང་ལ་ཐུག་ བཟང་ལ་ཐུག་	སྤྲོ་ལ་ཐུག་	等候；等；等待

བ	གུ་སྟག་སྟུང་། 等	བརྟུལ་ཅ	ཐུལ་ཅེད	བརྟུལ་དང་ཟིན	ཐུལ་དེག	使动；感动；掀 动；摇动
བ	བཀའ་དང་བཀའ་ཆགས་ སྟགས་ལྟོགས་ལོ་གཟུགས་ 等	བརྟུལ་ཅ	ཐུ་ཅེད	བརྟུལ་ཟིན	ཐུལ་ཟིག	1. 下谕；劝慰；劝 勉；教诲 2. 习 染；沾染；熏染
ཁ	ཉིང་ཇ་འཛིན་སྟགས་ 禅定等	བརྟུལ་ཅ	ཐུལ་ཅེད	བརྟུལ་སྟུང་ཟིན	ཐུལ་སྟུང་ཟིག	修持；修行；修 练；熟悉
	དུས་སྟགས་ལོ་གཟུགས་ 等	བརྟུལ་ཅ བཟུང་ བཟུང་	ཐུང་ཅེད འགྱུང་ འགྱུང་ས	བརྟུང་སྟུང་ཟིན བཟུང་ས བཟུང་ས	ཐུང་སྟུང་ཟིག	迟延；耽延；搁 耽；延长；耽误

མེ་རྒྱུ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པས་…… པའི་དྲན་པ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ 作威之意	བསྐྱེད་ཅི	ཐུང་ཅིད	བསྐྱེད་པ་བྱིན	ཐུང་པ་ཤིག ནོར་བུ་ལྟ་བུ་གྱིས་…… བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ འདྲོད	欠伸；打呵欠；伸 腰；作威风姿势； 逞威；摆架子
སྐད་ཡིག་སྐྱེས་པ་ཤིག་ 等	བུ་རྒྱུ་ཅི	ཐུང་ཅིད	བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱིན	ཐུང་དྲིག	1. 翻译 2. 转变 3. 改变
རྒྱ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ 等	བུ་རྒྱུ་ཅི	ཐུང་ཅིད	བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱིན	ཐུང་པ་ཤིག	推倒；推翻；放 倒；颠覆
ཐུ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ 等	བུ་རྒྱུ་ཅི	ཐུང་ཅིད ཐུང་པ་ཤིག ཐུང་པ་	བུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱིན	ཐུང་པ་ཤིག	宣扬；传出；发出

གངས་བཟངས་ལྷ་ བཅུག་པའི་དོན་ལ་ཡི 数数的意	བཟང་ཅ བཟང	སྒྲིང་ཅེད	བཟངས་ཅིན བཟངས	སྒྲིངས་ཤིག བཟངས སྒྲིངས	计算；算；数
དག་དང་ཅུ་ཕོ་ལས་ 敌人或水中	བཟུལ་ཅ	སྒྲིང་ཅེད	བཟུལ་ཅིན	སྒྲིང་ཅིག	渡过；解脱；脱离
གལ་དུ་འཇུག་ 队伍	བཟླིག་ཅ	སྒྲིག་ཅེད	བཟླིགས་ཅིན	སྒྲིགས་ཤིག	1. 排列；布置 2. 组织；联合；连接
ཕན་ཅུན་ལ་གན་པའི་ དོན་ལ་ཡི་མཉམ་ 的	བཟླིན་ཅ	སྒྲིན་ཅེད	བཟླིན་ཅིན	སྒྲིན་ཅིག	比较；竞争；竞赛；相比

ཕྱི་ལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡི་ 帝事等	བསྐྱེད་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	བསྐྱེད་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝
སྒྲིང་ལྷ་ལ་སྐྱེད་ཀྱིས་ 心和线等	བསྐྱེད་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	བསྐྱེད་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝
གཡལ་ཏུ་དང་རིལ་བུ་ སྐྱེད་ཀྱིས་深洲及丸子 等	བསྐྱེད་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	བསྐྱེད་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝
ཕལ་སྐད་ཏུ་རྩ་སྐྱེད་ཀྱིས་ རུག་བཞི་དྲན་ལ་俗 语中说砸石头等	བསྐྱེད་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	བསྐྱེད་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝	ཕྱི་ལ་ཅིང་ 帝

འགྲན་པའི་མཉམ་སྐྱོང་གི་	འགྲན་ཅུག	ལྷན་ཅུང	འགྲན་ཅིན	འགྲན་ཅིན	ལྷན་ཅིག	ལྷན་ཅིག	比; 相较; 竞争
དགེ་བ་སྒྲུབ་སྐྱོང་གི་སྐྱོང་བ་	འགྲན་ཅུག		ལྷན་ཅུང	འགྲན་ཅིན	འགྲན་ཅིན	ལྷན་ཅིག	1. 办; 作; 进行 2. 修; 修行
ས་ལ་དང་རྒྱ་མཚོ་སྐྱོང་བ་	འགྲན་ཅུག		ལྷན་ཅུང	འགྲན་ཅིན	འགྲན་ཅིན	ལྷན་ཅིག	1. 滚; 打滚; 滚动 2. 类推; 比照; 照做
རྒྱ་མཚོ་སྐྱོང་བ་	འགྲན་ཅུག		ལྷན་ཅུང	འགྲན་ཅིན	འགྲན་ཅིན	ལྷན་ཅིག	举起; 竖起

类 别	举 例	末 来；现 在	过 去 或 命 令	汉 意
B	ནོམ་པ་ཕ་ལས་ཕ་ལས་	སྒོ་ང་	སྒོ་ང་ས་མེ	翻
	ན་ཆེད་ཀྱི་ལོ་	ག	གསལ	老
	ཀླུང་པ་སྒོ་ལ་ལྟོག་པ་	སྒོ་པ་	སྒོ་པ་ས	蹂；踐；踏
	སེམས་ཀྱི་	དགའ་	དགེས་ ད་ཀྱིས་	喜欢；高兴
	ནོས་ལུག་	བཞོ་	བཞོས་	穿
	ད་ཀྱི་ལོ་དུང་ལ་ལོ་ལྟོག་པ་	ལེགས་	ལེགས་ས	粉碎
	ཐལ་བའི་ལོ་ལྟོག་པ་	ལོ་ང་	ལོ་ང་ས	超过

※ རྒྱ་བྱ་དུ་ལྟོག་ན་ས་བསྐྱོང་ཞེས་ཡོད་པ་ལ་འདི་དང་འདྲུག་པ་གཅིག་གསལ་བཞག་

类别	举例	未来; 现在	过去或命令	汉意
ཐ	འབྲས་མོགས་ཏི་ཕྱབ་མ་ཕུད་པའི་ ནོན་ལ་春去米等的糠	བུ	བུས དག་ཕྱེད་གསལ་བའི་མེ་མང་དུ་ ཐུས་ཟེར་བའང་ཡོད་པར་བཞད	春
	ཐུ་མོགས་དངས་པར་བྱས་པ་ལ་ཐུ 清水等	བུང	བུངས བུངས	使澄; 使滤
	མེད་ཀྱི་མུ་མུ་མུ་མུ་ 声音	འགག	འགགས	阻塞; 噪哑
	ནད་ཤི་ 病	འགོ	འགོས	染; 传染;
	ཐུངས་ཀྱི་ཐུངས་ 数字	བུང	བུངས	计算
	བཀའ་ཐུངས་ 法令	བུ་	བུ་ས	设定
	དུ་མུ་ 时间	འུང	འུངས	延迟

类别	举例	未来;现在	过去或命令	汉意
	ཉལ་པ་དང་སྒྲུག་ཐོམ་དང་ལྷན་པུ་	འཇུག	འཇུགས	1. 想;思 2. 闪动;疾驰
	སྐྱོ་སྐྱོ་རྒྱུ་ཅུ་གཅིག་གི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་	འཇུག	འཇུགས ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་	分开
	སྐྱོ་བའི་ཕུ་ལྟ་བུ་	འཇུག	འཇུགས གཞི་མའི་ཕུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་	地
	ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་	འཇུག	འཇུགས	相合;适合
	ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་	འཇུག	འཇུགས	巡行;游历;走
	རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་	འཇུག	འཇུགས	比照;对比;类推

类 别	举 例	未 来：现在	过 去 或 命 令	汉 意
ཐ	གནས་ལུ་འགྲོ་བཤུ་གཞི་དུ་འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་----- གནས་ལུ་འགྲོ་	འགྲོ་	གནས་ལུ་འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་----- གནས་ལུ་འགྲོ་	走；去
	གྲོགས་དང་འགྲོག་	འགྲོག་	འགྲོགས་	交识；相交
	མེ་བཟི་སྤྱོད་པའི་	འགྲོང་	འགྲོངས་	死（尊称）
	རྫོང་གི་སྤྱོད་པའི་བར་ལུ་འགྲོ་བཤུ་གཞི་དུ་འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་----- རྫོང་གི་སྤྱོད་པའི་བར་ལུ་འགྲོ་བཤུ་གཞི་དུ་འགྲོ་	བཞུ་	བཞུངས་	填满；充满

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
བ	ལུ་ཤོགས་མ་གཅིག་གི་ལྟོ་ལོ་། 等	བཤུ་བྱ	ཤུ་བྱེད	བཤུས་ཟིན	ཤུས་ཤིག	割; 收;刈
པ	རྒྱ་རྒྱ་ལྟོ་ལོ་ལྟོ་ལོ་། 以钱财	བཤུ་བྱ	ཤུ་བྱེད	བཤུས་ཟིན	ཤུ་བྱེད་ཤིག	报酬; 给薪俸; 给 工资
	ལྟོ་ལོ་ལྟོ་ལོ་ལྟོ་ལོ་། 因毁	བཤུ་བྱ	ཤུ་བྱེད	བཤུས་ཟིན	ཤུས་ཤིག	贪爱; 恋慕; 发怒
	དུག་ལྟོ་ལོ་ལྟོ་ལོ་། 烟等	བཤུ་བྱ	ཤུ་བྱེད	བཤུས་ཟིན	ཤུས་ཤིག	吸; 吸入
བ	ལྟོ་ལོ་ལྟོ་ལོ་ལྟོ་ལོ་། 青稞等	བཤུ་བྱ	ཤུ་བྱེད	བཤུས་ཟིན	ཤུས་ཤིག	烙; 炒

འི་རྟགས་བཤོར་བ་ལ་ 狩猎野性	བརྟོན་ཅུ	རྟོན་ཅུད	བརྟོན་ཅིན	རྟོན་ཅིག	打猎；狩
ཡོན་ཏན་སྟགས་མཁོ་ 功德等	བཟླག་ཅུ	ཟླག་ཅུད	བཟླགས་ཅིན	ཟླགས་ཅིག ནོར་བུ་ནོར་གྱིས་ བཤད	称赞；赞扬；歌 颂；颂扬；夸奖
ཟླག་བསལ་པོའི་	བཟླང་ཅུ	ཟླང་ཅུད	བཟླངས་ཅིན	ཟླངས་ཅིག	恐惧；畏怯；害怕
དགེ་ལུ་ཐུགས་	བཟླ་ཅུ	ཟླ་ཅུད	བཟླས་ཅིན	ཟླས་ཅིག	回向；向某事祈 祷
མཚང་འབྲུ་བཤི་ཐུགས་ 过失的	བཟླག་ཅུ	ཟླགས་ཅུད ཟླག	བཟླགས་ཅིན	ཟླགས་ཅིག	揭发；检举；指责

类 别	举 例	末来;现在	过去;命令	汉 意
བ	བྱུས་པ་孩子	བ	བྱས	哭
类 别	举 例	末来;现在	过去	汉 意
པ	དུས་时间	པ	པས	早
	སྒྲིག་པ་害怕的	དང་	དངས	怕
	པ་ཁྱེ་使者	པ་ཁྱེ	པ་ཁྱེས	派
	བཏུས་པ་欺骗	པ་ཁྱེ	བཏུས	欺骗

类 别	举 例	未 来 (包括被动 词或他词)	现 在 (包括能动 词或自词)	过 去	命 令	汉 意
	ཡིད་ལ་མེད་པ་ 心上	གཅིག་པ་ཅི 未	འཇགས་ཕྱིན་ 现在	བཅགས་ཕྱིན་ 过去	ཆོད་ཅིག་ 命令	注意; 注视; 安 住; 搁置
	ཤིང་མོགས་ལ་སྒྲིལ་བ་ 木等	གཅིག་པ་ཅི 未	གཅིག་པ་ཅིན་ 现在	བཅིག་པ་ཅིན་ 过去	ཆོད་ཅིག་ 命令	1. 截断; 砍断; 折 断; 隔开; 隔断; 打断 2. 决定; 决 断; 判断
	མིག་དང་མོགས་ལ་སྒྲིལ་བ་ 睛或向一旁	གཅིག་པ་ཅི 未	གཅིག་པ་ཅིན་ 现在	བཅིག་པ་ཅིན་ 过去	ཆོད་ཅིག་ 命令	1. 捏契; 打破 2. 挤
	བར་ལྷོ་ལ་སྒྲིལ་བ་ 在中间	གཅིག་པ་ཅི 未	གཅིག་པ་ཅིན་ 现在	བཅིག་པ་ཅིན་ 过去	ཆོད་ཅིག་ 命令	夹; 挤; 压榨; 挤 压

ས	འ					
	དུ་སྟོང་པ་ཤིང་རྩ་ 者或不驯者	གཞུག་ཕྱི	འདྲ་ཕྱིད	བཅུན་ཕྱིན	ཐུན་ཕྱིག	强制；调伏；制 服；使驯顺
པ	འཕྲང་ལ་མཆེད་ཀྱི་ 口	གཞུག་ཕྱི	འདྲ་ཕྱིད	བཅུན་ཕྱིན	ཐུན་ཕྱིག	阻塞；堵塞；紧闭
	རྩ་མཆེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ 石头等	གཞུག་ཕྱི	གཞུག་ཕྱིད	བཅུན་ཕྱིན	ཐུན་ཕྱིག	打破；打烂；打坏
	ལྟོ་སྟོང་པ་ཤིང་རྩ་ 以脚	བཅུག་ཕྱི	འཕྲང་ཕྱིད འཕྲང་པ་	བཅུན་ཕྱིན	ཐུན་ཕྱིག	践踏；蹙；走动
	ལྟོ་སྟོང་པ་ཤིང་རྩ་ 以手	བཅུག་ཕྱི	འཕྲང་ཕྱིད	བཅུན་ཕྱིན	ཐུན་ཕྱིག	握；执；抓；捏
	ལྟོ་སྟོང་པ་ཤིང་རྩ་ 罪过 等	བཅུག་ཕྱི	འཕྲང་ཕྱིད	བཅུན་ཕྱིན	ཐུན་ཕྱིག འཕྲང་པ་	隐瞒；掩饰；暗 藏；盖住

བ	ལྷ་དང་ཁྱིམས་..... མྱེགས་根性或法令 等	བཅའ་བྱ བཅ བཅས་	འཆའ་བྱེད འཆས་	བཅས་ཟིན བཅས་	ཆས་ཤིག	1. 更改; 改变; 改 正; 改良 2. 订 立; 制定 3. 作; 制做; 造作
པ	ཐག་པས་以绳子	བཅིང་བྱ	འཆིང་བྱེད	བཅིངས་ཟིན	ཆིངས་ཤིག	1. 束縛; 约束 2. 捆住; 捆住; (如 腰带)
	བཞོན་པ 乘骑 (如 车; 马)	བཅིབ་བྱ	འཆིབ་བྱེད	བཅིབས་ཟིན	ཆིབས་ཤིག	乘; 骑 (尊称)
བ	ཁྱུ་མྱེགས་水等	བཅུ་བྱ	འཆུ་བྱེད	བཅུས་ཟིན	ཁྱུས་ཤིག	舀; 汲

བ	ན་དང་དྭག་པོར་མ་ 或向狭小方面	བརྒྱུ་མཉུང་ འཇུག	འཇུག་པ་ཕྱིད་ འཇུག	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	1. 调伏; 调驯 2. 收缩; 紧缩; 缩小
	མོས་སྒྲིབ་པའི་དྭག་པོར་མ་ 表意见的	བརྒྱུ་མཉུང་	འཇུག་པ་ཕྱིད་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	议; 商议; 协商; 协议
	མཉུང་མཉུང་པ་ལ་འཇུག་པ་ 物等向他人	བརྒྱུ་མཉུང་པ་ གཞིལ་	འཇུག་པ་ཕྱིད་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	བརྒྱུ་མཉུང་ཕྱིན་ འཇུག་པ་	托; 托靠; 托嘱; 委托
类别	举例	现在; 未来	过去; 命令	汉意			
བ	གཞིལ་པ་ལ་འཇུག་པ་ 在悬崖上	ཕྱིད་	ཕྱིད་པ་	ཕྱིད་པ་	ཕྱིད་པ་	自杀	
	གཞིན་པ་ལ་འཇུག་པ་ 小便	གཞི	གཞི་པ་	གཞི་པ་	གཞི་པ་	尿; 溺	
	མཉུང་པ་ལ་འཇུག་པ་ 树木	གཞི	གཞི་པ་	གཞི་པ་	གཞི་པ་	扭	

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ཐ	རྩམ་པའམ་བཅའ་ བཅི་རིགས་ 骨头或蔬果类	འཆའ་བུ བཅའ	འཆའ་བྱེད	འཆམ་གྱིན འཆམ	འཆཛིག	啃;咬;吃;嚼
类别	举例		现在;未来	过去;命令		汉意
ཐ	ལམ་ཏུ་འགྲོ་བཤུགས་ 往路上		ཆ	ཆས		起程
类别	举例		过去	现在;未来		汉意
ཐ	དྲག་པོ་ལྟ་བུ་ 等		ཆག	འཆག		烂;坏;破
ཐ	རྩམ་བུ་འགྲོ་བཤུགས་ 往零碎		ཆད	འཆད		断

类别	举例	现在;未来	过去	汉意
B	དུམ་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་	ཆེ	ཆེས	大
	ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་	ཆེན	ཆེནས	足;够
	ཡོད་པ་ལྟ་བུ་	མཆི	མཆིས	有
	གནས་ཏུ་ལྟ་བུ་	མཆོང	མཆོངས	跳;
	འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ་	འཆག	འཆགས ཆགས	成;形成
	ཕྱོད་ལྟ་བུ་	འཆར	འཆར	出现;发射
	ནད་པ་ལྟ་བུ་	འཆི	འཆི	死
	ཡིག་ཆེན་པོ་	འཆུ	འཆུས	臆
	ནོར་བུ་ལྟ་བུ་	འཆུག	འཆུགས	错
	ཁས་ལེན་པ་ལྟ་བུ་	འཆེ	འཆེས	承认;答应;许可
	ཐུགས་ལྟ་བུ་	འཆོར	འཆོར	1. 散出;喷出;流出;洒出 2. 脱落;失散 3. 失去;失 败;输去;4. 逃脱;逃失

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
བ	རྟེན་སྒྲུབ་ལྟུང་། 迹等	མཇུག་པར་	མཇུག་པར་	མཇུག་པར་	མཇུག་པར་	1. 朝拜; 谒拜; 巡 礼 2. 谒见; 拜会
	མཇུག་པར་འདི་	འདི་	འདི་	འདི་	འདི་	换; 易; 交; 换
类别	举例		现在; 命令	过去; 未来		汉意
■	གསུང་པུ་	པུ་	པུ་	པུ་		说; 说; 表达
	མཇུག་པར་འདི་	པུ་	པུ་	པུ་		忘; 遗忘
类别	举例		现在; 未来	过去		汉意
བ	མཇུག་པར་འདི་	པུ་	པུ་	པུ་		悄悄; 隐藏; 潜藏
	མཇུག་པར་འདི་	པུ་	པུ་	པུ་		握; 抓; 执; 捏

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
འ	ཟས་ཤིག་ས་食物	གཏོག་ཕྱེད་ གཏོག་	གཏོག་ཕྱེད་ གཏོག་	གཏོག་ས་ཟིན་	གཏོག་ས་ཤིག་	细嚼
	ཤུལ་ས་等	མཉམ་ཕྱེད་	ཉན་ཕྱེད་	མཉམ་ནད་ཟིན་	ཉན་ད་ཉིག་	听
	ས་བཤོག་ས་皮革等	མཉེ་ཕྱེད་	ཉེད་ཕྱེད་ མཉེ་ མཉེད་	མཉེས་ཟིན་	མཉེས་ཤིག་ ཉེས་	硝制；揉；搓揉； 揉软
	གཞན་མཉམ་གཡར་ བའི་དོན་ལ་借他人 的物品	བརྟ་ཕྱེད་	རྟ་ཕྱེད་	བརྟ་ས་ཟིན་	རྟ་ས་ཤིག་	借；借人
བ	སྤྱུ་ལུ་བའི་ཕྱུ་ལུ་的	བརྟ་ཕྱེད་	རྟ་ཕྱེད་	བརྟ་ཕྱེད་ཟིན་	རྟ་ཕྱེད་ཤིག་	泻；痢
	གཞན་གྱི་ཁའི་ཆོག་ བརྟ་གས་པའི་དོན་ལ་ 考察别人的话头	བརྟ་ཕྱེད་	རྟ་ཕྱེད་ མཉེ་	བརྟ་ཕྱེད་ཟིན་ བརྟ་ཕྱེད་	རྟ་ཕྱེད་ཤིག་*	考察；分析；考量

* རྟ་ཕྱེད་ལུ་མཉེས་ཤིག་ལུ་མཉེས་ཕྱེད་ལུ་བརྟ་གས་ཞེས་འཕྱུང་བ་མ་དག་པ་འདྲ་ཞིང་། བརྟ་རྟེན་ལུ་རྟེན་ལུ་འཕྱུང་བ་མ་དག་པ་འདྲ་ཞིང་། བརྟ་རྟེན་ལུ་འཕྱུང་བ་མ་དག་པ་འདྲ་ཞིང་། བརྟ་རྟེན་ལུ་འཕྱུང་བ་མ་དག་པ་འདྲ་ཞིང་། བརྟ་རྟེན་ལུ་འཕྱུང་བ་མ་དག་པ་འདྲ་ཞིང་།

གཡར་པོ་འོ་འོ་འོ་འོ་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ རྒྱ་ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ཅིང་	མེད་དེ་ཅིང་	借人
ཕུ་མེད་མོགས་མེད་ 等	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ཅིང་	1. 追索; 追讨; 讨还 2. 追赶; 追逐; 赶上
ལག་པས་ལྷོ་ལྷོ་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ཅིང་	1. 触摸; 伸到; 2. 达到
རྒྱ་ཅིང་ལྷོ་ལྷོ་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ཅིང་	1. 平均; 相等 2. 平整; 打匀
མོགས་ཕུ་མེད་ལྷོ་ལྷོ་ དེ་མོགས་ཕུ་མེད་ 旗子等	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	བརྒྱན་ཅིང་	རྒྱ་ཅིང་ཅིང་	1. 酸制; 酸; 使发酵; 2. 放睡; 使卧 (如放小孩睡) 3. 放倒; 立物放平

ལྷོགས་པ་མ་ལྷོགས་པ་ཁྱེད་ 等	བལྷོག་ཅུ	ལྷོག་ཅུད	བལྷོགས་ཅིན	ལྷོགས་ཤིག	去污；搽净；使干 净
ཟག་ལྷོགས་ཤིང་མཆོག་ 等	བལྷོག་ཅུ	ལྷོག་ཅུད	བལྷོགས་ཅིན	ལྷོག་ཅིག་ འདི་ན་མཆོག་གི་བཤུ་ རྒྱུ་ལྷོག་པའི་དོན་ ལྟར་འཇུག་གོ།	摧毁；打翻；推 倒；使崩下；推 翻；颠覆；使落下
ལྷོག་ཅུག་ལྷོགས་ལྷོག་ 等	བལྷོག་ཅུ	ལྷོག་ཅུད	བལྷོགས་ཅིན	ལྷོགས་ཤིག	涂；抹
ལྷོགས་ལྷོག་ལྷོག་ལྷོག་ བཤུ་བའི་དོན་ལྟར་ 少物聚等的	བལྷོག་ཅུ	ལྷོག་ཅུད	བལྷོགས་ཅིན	ལྷོགས་ཤིག	减少；缩小
ནད་ལྷོག་ལྷོག་ 病	བལྷོག་ཅུ	ལྷོག་ཅུད	བལྷོགས་ཅིན	ལྷོག་ཅིག	患病；害病；为病 所苦；罹病

[illegible]

类别	举例	过去;未来;现在	命令	汉意
目	ཕལ་ལྷན་ 铺上	ཕལ་	ཕྱལ་	睡卧
类别	举例	未来;现在	过去	汉意
目	གོས་མོག་པའི་ཆུང་ལུང་ 衣服等	མོག་	མོག་པའི་ འཕྲུལ་ལྷན་པའི་ཆུང་ལུང་	破旧
类别	举例	现在	过去;未来	汉意
目	ནད་ཀྱིས་ 为病	ནད་	བཟུང་	病
类别	举例	现在;未来	过去;命令	汉意
目	ནག་པ་ལྱུ་འཇུག་ 往森林中	གཞུང་	གཞུང་ལྟར་	巡行;巡查
类别	举例	现在;命令	过去;未来	汉意
目	རྒྱ་ལྱིས་ལེན་ 以价	ན་	ཕྱལ་	购;买
类别	举例	现在;命令	过去;未来	汉意
目	གཏམ་ཆུང་ 言	ཆུང་	བཟུང་	说
目	ཟས་སྒྲིལ་ཕྱིན་ཅིང་ཁྱེད་པུ་ལམ་ཕྱེད་ པུ་ལམ་ཁྱེད་པུ་ལམ་ཕྱེད་ 给以饮食 或纺线	ཕྱེད་	བཟུང་	1. 喂;饲;哺 2. 纺;捻

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ས	ཐུན་པ་སྒྲིགས་པ་ 施 等	གཏང་བྱ	གཏང་བྱེད	བཏང་བྱིན	ཐོངས་ཤིག བཏང་ཅིང་དུ་སྤྲི་ཞིག་ དང་ལྷོགས་ཤིག་ ཅིན། ।	1. 故；施；放脱 2. 放置；作；做； 加；发出
	ཐུན་སྒྲིགས་བཅུ་ལ་ བཏི་རྒྱ་ལ་ 托代财 物	གཏམ་བྱ	འདམ་བྱེད གཏམ	བཏམས་བྱིན གཏམས	ཐོངས་ཤིག ནོར་བུ་ལྟ་བུ་ལྱིས་ བཤད	托嘱；委托；交托
	ཆ་དང་ཁྲག་ལུང་ 与血	གཏར་བྱ	གཏར་བྱེད	གཏར་དང་བྱིན	གཏར་དང་ཅིག	扎针；放血
	བྱུ་ལྱི་ཤིགས་པ་ 滴水； 水点	གཏིགས་བྱ བཏིག	གཏིག་བྱེད	བཏིག་བྱིན	གཏིགས་ཤིག	滴下；滴
	ཤིང་སྒྲིགས་དུམ་ལུར་ 将木等砍成碎片 的	གཏུབ་བྱ	འཐུབ་བྱེད གཏུབ	གཏུབས་བྱིན བཏུབས	གཏུབས་ཤིག	砍；裁；切；锯

བ	གས་དང་ཕྱེ་མར་ཐུ 等及粉末	བདག་ཕྱེད	འཇག་ཕྱེད	བདུགས་ཟིན	ཐོགས་ཤིག	1. 织；2. 磨；研 细；磨粉
བ	བྱུང་ཤིང་མོགས་ལྷུང་ 等	བདུ་ཕྱེད	འཇུ་ཕྱེད འཇུན	བདུས་ཟིན	བྱུས་ཤིག	采；拾；拣
བ	ཇ་མོགས་ལྷུང་ 等	བདུང་ཕྱེད	འཇུང་ཕྱེད	བདུངས་ཟིན འཇུངས	བྱུངས་ཤིག	喝；饮
བ	བྱུང་ཤིང་མོགས་ལྷུང་ 等	བདུང་ཕྱེད གྱུང	འཇུང་ཕྱེད	བདུང་ཟིན	བྱུང་ཕྱིག	俯身；曲身；敬 礼；鞠躬；亲近； 靠拢
བ	གས་ཕྱིས་ལྷུང་ཕྱིས་ 等	བདུམ་ཕྱེད གྱུམ	འཇུམ་ཕྱེད གྱུམ	བདུམས་ཟིན	བྱུམས་ཤིག	包裹；封闭；打 包；盖；遮盖
བ	བྱུང་ཤིང་མོགས་ལྷུང་ 等	བདུམ་ཕྱེད	འཇུམ་ཕྱེད	བདུམས་ཟིན བདུམས་ཤིག	བྱུམས་ཤིག	起程；走；去；往； 离开

目	ཁུས་པའི་དོན་ལ་མ 满之意的	བཟུ	ཁ་ཅིང	བཟུས་ཟིན	ཁུས་ཤིག	丰盛; 充满; 充足; 丰满
	བཟོན་འབྲས་ཕྱིས་ཀྱི 精勤来	བཟུན་ཅ	ཁུན་ཅིང	བཟུན་ད་ཟིན	ཁུན་ཅིག	奋勉; 勤奋; 勤苦
	ཅུ་བའི་འཕྲོ་ཤོགས་ལ་ཀ 作的剩余	བཟུལ་ཅ	ཁུལ་ཅིང	བཟུལ་ད་ཟིན	ཁུལ་ད་ཅིག	1. 结束 2. 保管
	འཁར་བ་ཤོགས་ལ་ལ་མ 杖等	བཞེན་ཅ	ཞེན་ཅིང	བཞེན་ད་ཟིན	ཞེན་ད་ཅིག	依靠; 支撑
	ནག་དང་གནས་སུ་ལེ 及的目的地	བཞོལ་ཅ	ཞོལ་ཅིང	བཞོལ་ད་ཟིན བཞོལ	ཞོལ་ད་ཅིག	1. 刺破; 穿孔; 放出 2. 达; 到; 抵
	གཟུགས་ཤོགས་ལ་མ 色等	བཞུ་ཅ	ཞུ་ཅིང	བཞུས་ཟིན	ཞུས་ཤིག	看; 观; 视; 望

ལག་ཁྱིམ་གསལ་བྱེད་པ་ ཕྱུ་པ་ལའམ་བཟུལ་ པའི་དྲོན་ལ་ 面等或贯串的意	བཟུར་ཅ	ཟུར་ཅེད	བཟུར་དེ་བྱིན	ཟུར་ད་ཅིག	1. 擦净; 抹净; 收拾干净 2. 穿; 贯串 (如珠子等)
བྱུར་བྱིས་སྤྲོད་པའི་འོ་ 路	བཟྱེང་ཅ	ཟྱེང་ཅེད འཁྱིང	བཟྱེང་ས་བྱིན	ཟྱེང་ས་ཅིག	1. 责骂; 咒骂; 谴责 2. 讽刺; 识讽
ཡེ་ཤེས་པ་སྤྲོས་པའི་ 灵魂等	བཟྱམ་ཅ	ཟྱམ་ཅེད	བཟྱམ་ས་བྱིན	ཟྱམ་ས་ཅིག ཟྱམ	吸入; 融入; 通人; 合一
བྱུང་ཏུར་བྱང་བའི་ དྲོན་ལ་ 短短的意思	བཟུང་ཅ	ཟུང་ཅེད	བཟུང་ས་བྱིན བཟུང་ས	ཟུང་ས་ཅིག *	缩短; 减短
ཤྲོགས་སྤྲོས་པ་ 友等	བཟུན་ཅ	ཟུན་ཅེད	བཟུན་དེ་བྱིན	ཟུན་ད་ཅིག	1. 适应; 迎合; 随着 2. 相合; 同意; 一致; 和睦

* ཟུན་ཅེད་ཏུ་དེ་དག་ལ་ར་མགོ་ཅེད་ཅིང་ལ་མགོ་བྱས་པ་ནི་ར་བཤད།

བ	སློབ་མོགས་གང་ཟག་ མེས་ལ་འགྲོ་ལ་ 人或心	བཞེན་ཅུ	ཞེན་ཅུ་ད	བཞེན་ཅུ་ཅིན	ཞེན་ཅུ་ཅིག་མ	1. 承事; 接近; 相 交; 接触 2. 服 役; 服侍 3. 往就 (如谿)
	མཁ་འདྲགས་པའི་ དོན་ལ་འགྲོ་ལ་ 或有利	བཞེན་ཅུ	ཞེན་ཅུ་ད	བཞེན་ཅུ་ཅིན	ཞེན་ཅུ་ཅིག་མ	帮助; 帮忙

※ དག་གི་འགྲོ་ལ་ གཞན་ལ་བཞེན་པ་ར་བཞེན་དང་། རང་གིས་བཞེན་པ་ས་བཞེན་ཡིན། ཞེན་ཅུ་དང་། ཞེན་ཅུ་ཅིན། ཞེན་ཅུ་ཅིག་མ།

类 别	举 例	现在、命令	过去、未来	汉 意
བ	ཉ་མོགས་འདྲགས་པའི་ 等的	ཉ་ད	བཞེན་ད	拴; 繫
	ཉ་མོགས་འདྲགས་པའི་ 往的衔接处	ཉ་ད	བཞེན་ད	接; 续
类 别	举 例	现在、未来	过去	汉 意
བ	ཟད་པའི་ཟད་པའི་ 完了的	ཟད་ད	ཟད་པའི་	空
	གཡང་ལ་འགྲོ་ལ་ 向深渊中	ཟད་ད	ཟད་ད	堕; 坠; 落下

类别	举例	现在、未来	过去	汉意
目	རུང་རྟེན་ཕྱེད་པ་རི་རྩེ་བ་	གཏུག	གཏུགས	打; 捶
	ཐྱིན་སྐྱེས་གསལ་ལུགས་	གཏིང	གཏིངས	笼罩; 蔽住; 遮盖
类别	举例	现在、命令、未来	过去	汉意
目	ཁ་རི་ཕྱ་སྐྱེས་གསལ་ལུགས་	ཕྱོད	བཟླ་དྲུག་	备
类别	举例	过去	现在、未来、命令	汉意
目	ལག་རྩུ་རྩུ་མེ་	གཏུད་	གཏུད་	交付; 交付; 交给
类别	举例	过去	现在、未来	汉意
目	ལག་རྩུ་མེ་ལ་ལྟ་ལྟ་	གཏུག	གཏུགས	亲近; 接触; 靠拢; 接近
	ལག་རྩུ་མེ་ལ་ལྟ་ལྟ་	གཏུག	གཏུགས	弹
	རྩུ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་	གཏུད་	གཏུད་	吹散; 破坏; 丢散

类 别	举 例	过去;命令	现在;未来	汉 意
目	དག་ཤོགས་པ་ཅེ་ཅེ་འགོ་	ཕྱི་ནང་དུ་	འཕྱུག	制伏
	ནང་ནས་ཕྱི་དུ་ལྷོ་ལྷོ་	ཐོན་པ་	འཕྱོད	出
类 别	举 例	过去;命令	现在;未来	汉 意
目	སྐྱོད་པ་ཅེ་ཅེ་འགོ་	ཐོན་པ་	འཕྱོད	得
	སྐྱོད་པ་ཅེ་ཅེ་འགོ་	ཐོན་པ་	འཕྱོད	散;失散

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
B	清净水等	དང་ཅི	འདང་ཅིད	དངས་ཅིན	དངས་ཤིག	使清; 澄清; 滤清
	前往目的地	དང་ཅི	འདང་ཅིད འདིང	དང་ཅིན	དེངས་ཤིག འདྲངས	去; 向; 走; 前进;
	大便 小便等	དང་ཅི	འདྲང་ཅིད	དྲང་ཅིན	དྲང་དུ་ཅིག ཐོང	1. 尿; 便溺 2. 舍弃; 弃去; 丢去
	剪衣服等	དང་ཅི	འདྲ་ཅིད ཏྲ	དྲས་ཅིན	དྲས་ཤིག	裁; 剪; 剪裁

ཐུན་མོགས་ལུ་འོ་ལ་ 面等	རྩལ་བྱ	འདྲིན་ཅེད	རྩལ་བྱིན	རྩལ་མེག མཁས་པའི་འབྱུང་----- གནས་ལུ་བརྟུན་ཅིང་ལ་ རྩལ་མེག་ཅེར	1. 引；领导 2. 拉；曳；牵引；运 送 3. 举出；举； 引出 4. 邀请
ཞིག་རལ་ཏུ་འཇུག་	རྩལ་བྱ	འབྱུང་ཅེད	རྩལ་བྱིན	རྩལ་དུ་ཅིག	撕破；撕毁；破 毁；割烂；折断
སྒྲིང་ཆ་མོགས་ལུ་ག་ 等	རྩལ་བྱ	འདྲིན་ཅེད	རྩལ་བྱིན	རྩལ་མེག	问；询
ཐུགས་གཅིག་ཏུ་འོ་ 处	རྩལ་བྱ	འབྱུང་ཅེད	རྩལ་བྱིན	རྩལ་དུ་ཅིག	卷起；缠绕；结合
གསལ་བཅེས་པར་རྩལ་ 的	རྩལ་བྱ	འབྱུང་ཅེད	རྩལ་བྱིན	རྩལ་མེག	缝；缝纫；刺绣
ཁ་དག་པ་ལྟེ་བས་ད་ པའི་དྲན་ལ་ཤོ་ལ་ (其义即杀)	གདག་ཅེད	འདྲིན་ཅེད	དག་ཅིན	ཐོགས་མེག འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་----- ལུང་མོགས་ལུ་འབྱུང་ རྩལ་།	杀；死

ལ	ཕན་དང་མིང་དང་ཉ་ 利益、名字、 马等	གདགས་བྱ	འདོགས་བྱེད	བཏགས་བྱིན	ཐོགས་ཤིག	1. 施以；加以；给 以 2. 命名；安立 3. 拴；带
ཤ	ཁ་དང་མིག་ཀྱི་ལྟ་ 和眼 等	གདང་བྱ	གདང་བྱེད གདོང	གདངས་བྱིན	གདངས་ཤིག	张开；睁开
ས	སྨོན་ལམ་དང་ས་བོན་ 愿心及种子等	གདབ་བྱ	འདེབས་བྱེད	བཏབ་བྱིན	ཐོབ་ཅིག ཐེབ ཐོབས	1. 发愿 2. 种；加 3. 掷；抛；撒；献； 给 4. 打；击
	མང་བའི་ནང་ནས་མང 众中	གདམ་བྱ བདམ	འདེམ་བྱེད གདམ འདེམ	བདམས་བྱིན	འདེམས་ཤིག བདེ་ཅིང་དུ་དེམས	选；选择；拣选
ཅ	ཕན་པའི་ཆེག་གིས་ཀྱི་ 好话	གདམ་བྱ	འདེམས་བྱེད	གདམས་བྱིན	འདེམས་ཤིག	教诫；教训；劝勉

ཕྱན་སྐྱེས་མེད་པ་ 结、缚等	གདོང་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 上	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看
ཕྱན་སྐྱེས་མེད་པ་ 结、缚等	གདོང་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 上	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看
དཔལ་ལྷན་པ་ 敌人等	གདོང་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 上	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看
འདྲེན་ཅིན་པ་ 向上面	གདོང་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 上	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看
འདྲེན་ཅིན་པ་ 突出或	གདོང་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 上	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看
འདྲེན་ཅིན་པ་ 建立制度等	གདོང་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 上	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看
འདྲེན་ཅིན་པ་ 口诵	གདོང་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 上	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看	འདྲེན་ཅིན་ 看

ཐ	ཕ་དྲགས་སྐགས་ཤུགས་ 等	བདལ་བྱ	འདིད་ཅིད	བདལ་བྱིན བདོས	དེད་ཅིག བར་སྤྱང་དྲོས	追逐；追赶
པ	ཐང་མ་སྐགས་ 谷 类	བདལ་བྱ	གདལ་ཅིད གདོལ	བདལ་བྱིན	གདོལ་ཅིག	展布；散开
	སྐས་སྐགས་ཤུགས་ 等	བདྲག་བྱ	གདྲག་ཅིད	བདྲགས་བྱིན དྲགས	བྲགས་ཤིག	薰；爆；焚香
	ཐལ་མ་སྐགས་ 手 掌	བར་བྱ་བྱ	རྟེན་ཅིད རྟེན	བར་བས་བྱིན	རྟེན་བས་ཤིག	1. 拍；相拍 打；奏；使发声
	ཤུ་སྐགས་ 刀	བར་ར་བྱ	རྟེན་ཅིད གདོར	བར་ར་བྱིན བར་ར	རྟེན་ར་ཅིག	磨；砺
	ཐུ་མ་དང་རྟེན་སྐགས་ 粉末或宝物等	བར་ལ་བྱ	རྟེན་ཅིད	བར་ལ་བྱིན	རྟེན་ལ་ཅིག	展布；摆列；散开

བ	ཁང་པ་སྟགས་ཀྱི་མེ་ལྷོ་	བཞི་བུ་	རྟེན་ཅིང་	བཞི་བུ་མེ་ལྷོ་	རྟེན་ཅིང་	མེ་ལྷོ་
	等					
	མེ་ལྷོ་སྟགས་ཀྱི་མེ་ལྷོ་	བཞི་བུ་	རྟེན་ཅིང་	བཞི་བུ་མེ་ལྷོ་	རྟེན་ཅིང་	མེ་ལྷོ་
	等					
	མེ་ལྷོ་སྟགས་ཀྱི་མེ་ལྷོ་	བཞི་བུ་	རྟེན་ཅིང་	བཞི་བུ་མེ་ལྷོ་	རྟེན་ཅིང་	མེ་ལྷོ་
	等					
མ	མེ་ལྷོ་སྟགས་ཀྱི་མེ་ལྷོ་	བཞི་བུ་	རྟེན་ཅིང་	བཞི་བུ་མེ་ལྷོ་	རྟེན་ཅིང་	མེ་ལྷོ་
	等					
	མེ་ལྷོ་སྟགས་ཀྱི་མེ་ལྷོ་	བཞི་བུ་	རྟེན་ཅིང་	བཞི་བུ་མེ་ལྷོ་	རྟེན་ཅིང་	མེ་ལྷོ་
	等					
	མེ་ལྷོ་སྟགས་ཀྱི་མེ་ལྷོ་	བཞི་བུ་	རྟེན་ཅིང་	བཞི་བུ་མེ་ལྷོ་	རྟེན་ཅིང་	མེ་ལྷོ་
	等					

ཡང་བཟུང་འཕྲུག་པའི་ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	重復；重做；疊
སྐུ་ལྔ་པ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	縛；拴
དགེ་ལེན་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	1. 骂；责斥 2. 恐吓
མཚོན་འཕྲུག་པའི་ཆུང་མ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	1. 收集；包括；2. 搜集；扫拢 3. 收缩；省略 4. 联合；加入
ཁོ་མོ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	调解；合解
མེ་མོ་དང་བཟང་པོ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	1. 守制 2. 比较；相比
མེ་མོ་དང་མེ་མོ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	བཟུང་ཆུང་མ་	ཆུང་མ་གྱི་སྐུ་ལྔ་པ་	1. 配合；相配；混合 2. 搭伙；结交；联合

མ	ཐུ་བའམ་འགྲན་པའི་དྲན་ལ་མེད་ 骗或竞争	བཏོ་བྱ	ཐོ་བྱེད	བཏོས་ཅིན	ཐོས་ཤིག	欺哄; 拚(命); 比较; 竞争; 交换
བ	ཐག་པ་འཕྱིལ་བ་དང་ཐུ་གོན་ 系绳盘起或准备等	བཏོག་ཅུ བཏོགས	ཐོག་བྱེད	བཏོགས་ཅིན	ཐོགས་ཤིག	1. 盘起; 扭起(绳) 2. 准备; 预备;
	ཐོགས་དང་མན་ཐུན་ལ་མེད་ 此相	བཏོང་བྱ	ཐོང་བྱེད	བཏོངས་ཅིན	ཐོངས་ཤིག	结伴; 伴行; 同行
	ཐོགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པུ་འཇུག་ 往一处	བཏོས་ཅུ	ཐོས་བྱེད	བཏོསས་ཅིན	ཐོསས་ཤིག	总合; 总集; 总结; 全
类别	举例	过去	现在; 未来		汉意	
བ	ཐི་མ་ཆུ་ཁོ་ 污垢	དག		འདྲག		净
	ཐོས་འཇུག་ 安闲	དལ		ག་དལ བཏུལ		安逸
	ཐོས་སེམས་ 心	དུལ		འདུལ		温和; 驯驯
	ཐོན་ཐོགས་རང་ལམ་དུ་འཇུག་ 等自	དེངས		འདྲེང		散; 消散

类别	举例	过去;现在;未来	命令	汉意
■	ཐེམས་ཀྱིས་མེད་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 心中	སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	记忆;想
	གནམ་ལ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 向天空	འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	跳;腾
类别	举例	过去;命令	现在;未来	汉意
■	རྒྱུ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 以财物	རྒྱུ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	རྒྱུ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	引诱
	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 将木头等	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	拖;曳;拉
类别	举例	现在;未来	过去	汉意
■	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 以火	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	熟
	ལུང་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 从铺上	ལུང་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	ལུང་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	起
	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 首尾	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	མེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	颠倒
	བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་། 教着	བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།	领会

类 别	举 例	现在;未来	过去	汉 意
名	ཉུན་པངས་པའི་བདེ་བ་ལུ་གུ་ལུ་	གདང	གདངས	痊愈
	ཅུང་ན་ལས་ལས་ཀྱི་མཆོག་ནས་	འདྲའ	འདྲས	出离;超越
	གཞུང་ལུ་ རྒྱ་ལུ་ རྒྱ་ལུ་ རྒྱ་ལུ་	འདྲ	འདྲས	集合
	དཔེ་ཅི་ན་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་	འདྲམ	འདྲམས	说合;调解
	ཐུག་ཅི་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་	འདྲང	འདྲངས	炮
	ཕྱི་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་	འདྲེ	འདྲེས	合;混合;相杂
	ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་ ལྟོ་ལུ་	འདྲོག	འདྲོགས འདྲོགས འདྲོགས	惊;诧异
	ཉུན་པངས་པའི་བདེ་བ་ལུ་གུ་ལུ་	འདྲང	འདྲངས	邀请

类 别	举 例	末来;现在	过去;命令	汉 意
ཐ	སྤྲོད་ཏེ་ 往家具里	ཏེ་	སྤྲོད་ཏེ་	倒;灌;注
	ར་མོ་གསལ་མཆུ་ 等	ཏེ་	སྤྲོད་ཏེ་	倒;饮(给畜牲吃水)
	ཐ་བ་ཏེ་ 往灶中	ཏེ་	ཏེ་	滚开水
	ནད་ཁྱིམ་ 为病所	ཏེ་	ཏེ་	侵害;苦害
	མཆུ་མཆུ་ 武器	ཏེ་	ཏེ་	举起;挥舞
	ཐེ་མ་དང་གུལ་དུ་དང་བཞེན་པ་ 粉末;排列及正义等	ཏེ་	ཏེ་	1. 研细;磨细;磋 2. 排列;整齐 3. 祷告;祝
	གཞུ་ཐུ་དང་ལམ་ཐུ་པའི་ཐུ་ 弓弦的	ཏེ་	ཏེ་	扯满;拉满
	举 例	现在;未来;命令	过去	汉 意
类 别	ས་ལ་ 地下	ཏེ་	ཏེ་	坐;住

W

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

བརྟེན་པ་དང་མིད་ལ 忍耐或心中	བརྟེན་ཅ	རྟེན་ཅེད	བརྟེན་པ་ཟིན	རྟེན་པ་ཤིག	1. 忍耐; 忍受 2. 深思; 熟思; 回忆; 怀念
ཐས་མོགས་ཀྱིས་ཆེ་ འདི་ལ་བཀག་པར་ཨ 物等阻塞喉咙	བརྟེན་ཅ	རྟེན་ཅེད	བརྟེན་པ་ཟིན	རྟེན་པ་ཤིག	噎; 梗塞; 阻塞
ངེས་བབྱང་གི་དོན་ལ 肯定的意思	བརྟེན་ཅ	རྟེན་ཅེད	བརྟེན་པ་ཟིན	རྟེན་པ་ཤིག	确切; 实在; 肯定
གཞན་གྱི་རྩལ་ལ 对别人的财物等	བརྟེན་ཅ	རྟེན་ཅེད	བརྟེན་པ་ཟིན	རྟེན་པ་ཤིག	贪; 贪爱; 贪得; 贪婪
མཐུན་ཏུ་འཕྲེན་པའི་ བརྟེན་པ་ལ་འཕྲེན་པའི་ 拉扯的旧词	བརྟེན་ཅ	རྟེན་ཅེད*	བརྟེན་པ་ཟིན	རྟེན་པ་ཤིག	拉; 扯; 拉近
མཐུན་ཏུ་འཕྲེན་པའི་ བརྟེན་པ་ལ་འཕྲེན་པའི་ 具等的	བརྟེན་ཅ	རྟེན་ཅེད	བརྟེན་པ་ཟིན	རྟེན་པ་ཤིག	隐匿; 匿藏

* འཕྲེན་པ་ལ་འཕྲེན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིག་མཁས་དང་ཅེད་ཅིག་ཆེས་རབས་མོགས་ལུ་འབྱུང་ངོ་།

མང་ཏུ་འཇུག་	བཞུག་ཅིང་	སྐྱོན་ཅིང་	བཞུག་དང་ཟིན་	སྐྱོན་དང་ཅིག་	增加; 加添
ཏིང་དང་ཐུག་མཆེན་--- ཤིག་ལ་ཀུའི་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དུ་འཇུག་	བཞུག་ཅིང་	སྐྱོན་ཅིང་	བཞུག་ལ་ཟིན་	སྐྱོན་ལ་ཟིན་	1. 喂; 2. 执持; 拿
མཐུག་མ་ཤིག་ལ་ཐུག་ཅིང་	བཞུག་ཅིང་	སྐྱོན་ཅིང་	བཞུག་དང་ཟིན་	སྐྱོན་དང་ཅིག་	拖; 拖在后面; 拉长; 拖长
རྩ་མ་དང་མཆེན་--- ཤིག་ལ་ཀུའི་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དུ་འཇུག་	བཞུག་ཅིང་	སྐྱོན་ཅིང་	བཞུག་དང་ཟིན་	སྐྱོན་དང་ཅིག་	1. 哺乳; 喂乳 2. 打; 砍; 刺; 施
སྐྱོན་དང་ཤིག་ལ་ཐུག་ཅིང་	བཞུག་ཅིང་	སྐྱོན་ཅིང་	བཞུག་ལ་ཟིན་	སྐྱོན་ལ་ཟིན་	消灭; 毁灭; 冲毁; 破坏; 产除
ཏིང་དང་ཐུག་མཆེན་--- ཤིག་ལ་ཀུའི་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དུ་འཇུག་	བཞུག་ཅིང་	སྐྱོན་ཅིང་	བཞུག་དང་ཟིན་	སྐྱོན་དང་ཅིག་	1. 挪动; 让开; 改变 (时间) 2. 研磨; 捣碎; 搗细
ཐུག་ཅིང་ཐུག་ཅིང་--- ཤིག་ལ་ཀུའི་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དུ་འཇུག་	བཞུག་ཅིང་	སྐྱོན་ཅིང་	བཞུག་ལ་ཟིན་	སྐྱོན་ལ་ཟིན་	微动; 摇动; 弹动

བ	འཕྲིམ་པ་སྐྱེགས་པ་ཁྱེད་ 等	བཞུ་བྱ	ཕྱི་ཕྱིད	བཞུ་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད ཕྱི་ལ་ཕྱིད	调拌; 混拌; 掺合
བ	གོང་ཕྱི་ལ་སྐྱེགས་པ་ཁྱེད་ 等	བཞུ་བྱ	ཕྱི་ཕྱིད	བཞུ་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	颠倒; 翻转
	གོང་ཕྱི་ལ་སྐྱེགས་པ་ཁྱེད་ ཕྱི་ལ་ཕྱིད	བཞུ་བྱ	ཕྱི་ཕྱིད	བཞུ་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	错乱; 颠倒; 翻 转; 拉乱; 交叉; 闭合
	ཡང་ཕྱི་ལ་	བཞུ་བྱ	ཕྱི་ཕྱིད	བཞུ་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	同上
		བཞུ་བྱ	ཕྱི་ཕྱིད	བཞུ་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	
类别	举例		未来; 现在		过去; 命令		汉意
བ	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི	ཕྱི	ཕྱི	ཕྱི	ཕྱི	吮; 吃乳
	ཕྱི་ལ་ཕྱིད་ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི་ལ་ཕྱིད	赏给; 赐; 给
类别	举例		未来; 现在		过去或命令		汉意
བ	ཕྱི་ལ་ཕྱིད་ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི	ཕྱི		ཕྱི	ཕྱི	受伤; 损伤
类别	举例		现在; 未来; 过去		命令		汉意
བ	ཕྱི་ལ་ཕྱིད་ཕྱི་ལ་ཕྱིད	ཕྱི	ཕྱི		ཕྱི	ཕྱི	住坐

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ཐ	གནས་ནས་འཛིན་པ་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	1. 搬; 迁移; 徙 2. 使升起; 使超 升
	ནོན་པོ་འཛིན་པ་སྐྱོན་པ་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	断除; 舍弃; 克 服; 抛弃
	གནས་པ་འཛིན་པ་འཛིན་པ་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	迁移; 搬; 徙; 移
	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	知; 推理; 了解
མ	ཐོག་ཐོག་ 从过失上	ཐོག་ཐོག་ ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་ ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	1. 责斥; 骂 2. 嘲 弄; 侮辱
མ	ཐོག་ཐོག་ 向下面	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་ ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	ཐོག་ཐོག་	垂下; 悬吊; 悬垂

类别	举例	未来：现在	过去：命令	汉意
ཐ	ཕྱང་ཕྱུང་向一堆	ཕྱང	ཕྱངས	堆积；堆起；叠积
	སྐྱེས་སྐྱེས་佛法等	སྐྱེས	སྐྱེསང	传播；提倡；发展；增加
	སྐྱེས་པ་步	སྐྱེ	སྐྱེས	移；挪动；跨；进行
	བཀྲུན་པའི་驱逐	ཕྱུག	ཕྱུགས	逐放；充军
	ཕྱིགས་པའི་责骂的	ཕྱི	ཕྱིས	责斥；骂；
	རྒྱན་ཕྱིས་以饰品	ཕྱི	ཕྱིས	装饰；装璜；镶嵌
	ཡིག་མེ་信等	ཕྱིང	ཕྱིངས	寄；发出
	རྩལ་尘土	ཕྱུག	ཕྱུགས	抖；拂；打抖
	འདྲ་光	ཕྱི	ཕྱིས	1. 发；发出；辐射；散开；照耀 2. 阐明；增大

* ཕྱིངས་ཕྱིས་ཕྱི་བཀྲུན་པའི་ཐེ་ཐེས་རྒྱན་ཕྱིས་བཀྲུན།

类别	举例	未来;现在	过去	汉意
司	ཐུང་ཏུ་དཔུང་བ་垂在下面的	ཐུང་	ཐུང་པ་	吊下;垂下;悬下
	ཐུང་ཐུང་བུ་ཤིང་ཁོ་施于水中的	ཐུང་	ཐུང་པ་	溺;淹没
类别	举例	过去;未来	现在;命令	汉意
司	ཤིང་ཁོ་ཤིང་享受等的	ཤིང་	ཤིང་	1. 享用;受用;使用 2. 行;做;为;用
	ལམ་ལ་ཤིང་向手中	ཤིང་	ཤིང་	交;交给;交付;给与
	དཔྱད་པ་对意义	དཔྱད་	དཔྱད་	审思;观察;细察;考查

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ཐ	ལག་པས་以手	ཐུར་བ	འཐུར་ཅིང	ཐུར་ད་ཟིན	ཐུར་ད་ཅིག	探；摸；搓
	རྩ་མོགས་把石头等	འམང་བ	འམིན་ཅིང	འམང་མ་ཟིན	མང་མ་ཤིག	掷；投；射击；抛
	རུལ་མོགས་把尘土等	ཐུག་བ	འཐུག་ཅིང	ཐུག་མ་ཟིན	ཐུག་མ་ཤིག	扫；扫除
	དར་མོགས་把绸子等	ཐུར་བ	འཐུར་ཅིང	ཐུར་ད་ཟིན	ཐུར་ད་ཅིག	飘扬；扬起

类别	举例	过去;未来	现在	汉意
བ	བག་心上	ཡང	ཡེགས	舒畅;畅快;安心
类别	举例	过去;命令	现在未来	汉意
བ	གནས་ནས་从地方	ཤུད	འཤུད	逐出;赶出
	མེན་མོས་以指甲	འཤུགས	འཤུག	抓;搔;搔痒
类别	举例	过去	未来;现在	汉意
བ	གཡུལ་ཏུ་ 在战场	པམ	འཕམ	败;溃败;失败
	དགེ་ཉེ་ 将敌方	ཤུང	འཤུང	毁坏;毁灭;破坏
	རྩ་ 石头等	མོག	འམོག	着了;中了;击中
	དུལ་བས་ 为贫穷所	མངས	འམོངས	匮乏;困苦;穷
	ཆེ་ 寿命	ཕྱིད	འཕྱིད	渡过;溜过
	ཕན་ཚུན་ 彼此	ཤད	འཤད	相遇;遇会;会晤

类别	举例	未来;现在	过去或命令	汉意
B	དུས་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	迟延
	གནས་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	升起;上升
	ཐུན་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	腾起;增加上升(如物价)
	ཐུན་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	飞;飞翔
	གནས་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	转; 徙
	ཐུན་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	责斥;骂;嘲弄;侮辱
	དུས་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	迟延;耽搁
	ཐུན་ཀྱི་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	绣;粘合在一起(毛)
	ནང་ཆུང་གི་ཆུང་།	ཆུང་།	ཆུང་།	错;谬

མ	ཏྲ་པ་མེ 5. 烟	འཕུར	འཕུར་དྲ	1. 升腾; 缭绕 2. 翻滚; 奔腾; 高涨; 泛滥 (如波浪)
མ་འཕུར་ཕུལ་པའི་མེ 跛足者	འཕུ	འཕུས	འཕུས	跛行; 爬行; 匍匐
ཕྱི་འཕུར་ཕུལ་པའི་མེ 飞翔等	འཕུ	འཕུ	འཕུས	1. 飞腾; 翱翔; 腾空 2. 激动; 急跳 3. 漂浮
ཕྱི་འཕུར་ཕུལ་པའི་མེ 以马蹄	འཕུ	འཕུ	འཕུས	踢
ཕྱི་འཕུར་ཕུལ་པའི་མེ 光	འཕུ	འཕུ	འཕུས	射出; 发出; 闪耀; 辐射; 照耀

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
目	ཕྱར་བཞི་ཕྱི་ཕྱི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	丢;抛弃;遗失
	ལས་ཀྱི་མཉམ་འཇུག་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	作;进行;做
	ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	涂;抹;敷上
	ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	1. 来;到;抵;莅 临 2. 诞生;出世
	ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	ཕྱར་བཞི་	避去;躲去;隔离

མགྲོན་ལ་ཟས་སྟགས་ 给客人分食物	ཕྱིས་ཅུ		འཕྱིས་ཅུའོ		ཕྱིས་ལ་ཕྱིན	ཕྱིས་ལ་ཕྱིག ཕར་རྫིང་དུ་རྟེན་ལས	进给；分给
ཁྱེད་ཀྱི་དང་མཚང་..... ནས་地穴及过失 等	ཅུ་ཅུ		འཕྱི་ཅུའོ ཅུ་འཕྱི་འཕྱི		ཅུ་ལ་ཕྱིན	ཅུ་ལ་ཕྱིག	1. 挖；掏 2. 揭 发；揭出
དང་ཅུ་ཅུ་ལ་འཛིན་ 往地坑的	ཅུ་ལ་ཅུ		འཕྱི་ཅུའོ		ཅུ་ལ་ཕྱིན	ཅུ་ལ་ཕྱིག	埋葬
ཕྱ་སྟགས་头发等	ཕྱིག་ཅུ		འཕྱི་ཅུའོ འཕྱི་ཅུ		ཕྱིག་ལ་ཕྱིན	ཕྱིག་ལ་ཕྱིག ཕར་རྫིང་དུ་རྟེན་ལས	剃；剪；割（草， 禾）
ན་ལ་གཏོད་པ་དང་..... མཆི་མ་ཕུང་པའི་དོན་ ལ་倾耳听及流出 眼泪之意	ཕྱིག་ཅུ		མཆི་ཅུའོ		ཕྱིག་ལ་ཕྱིན	ཕྱིག་ལ་ཕྱིག	1. 倾听；注意听 2. 落泪；滴泪

	ནམ་ཐུང་ཕྱགས་ཤུགས་ 方面	ཐུང་ཕྱགས་ཤུགས་	གཏེར་ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་ཤུགས་ཤུགས་ ལ་དང་ཐུགས་ཤུགས་ཤུགས་ ལ་འཇུག་གི་ཐུགས་ཤུགས་ ལ་འཇུག་གི་ཐུགས་ཤུགས་
ནམ་ཐུང་ཕྱགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་
ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་
ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་
ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་	ཐུགས་ཤུགས་

[illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

*॥ पञ्चपत्राणि ।
पञ्चपत्राणि ।

[illegible]

བ	ཁ་ལྷ་སྐྱེགས་མཁུ་བ་མཁུ་བ་	འབལ་ཅེད	འབལ་ཅེད	བལང་ཅིན	བལང་ཅིག	拔去
	རྩ་མཁུ་སྐྱེགས་མཁུ་བ་	དམི་ཅ ཅིད	འབྱིད་ཅེད འབྱིད	ལྷིས་ཅིན	ལྷི་ཅིག ལྷིས	擦去；涂去；抹去
	ལྷིན་དང་ལྷིན་མཁུ་སྐྱེགས་མཁུ་བ་	དམི་ཅེད	འབྱིན་ཅེད	ལྷིང་ཅིན ལྷིང་མ	ལྷིང་མཁུ་ཅིག	1. 驳斥；侮辱（与 ལྷིན་字连用时）2. 发出；取出；拔 出；除去 3. 摘 出；弄出（如精）
	ལྷི་སྐྱེགས་མཁུ་བ་	དམི་ཅ	འབྱིད་ཅེད	ལྷི་ཅིན ལྷི་མ	ལྷི་ཅིག ལྷི་མ	开启；张开；分开
	ལྷི་སྐྱེགས་མཁུ་བ་ལྷི་སྐྱེགས་མཁུ་བ་	དམི་ཅེད དམི་ཅ	འབྱིད་ཅེད	ལྷི་ཅིན	ལྷི་ཅིག	抓；挖；刨

	པགས་པ་དང་འབྱར་ བ་མོགས་པའི་མཐུན་ མཚེས་པའི་མཐུན་	དབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	མཐུན་པའི་མཐུན་ མཐུན་པའི་མཐུན་	མཐུན་པའི་མཐུན་ མཐུན་པའི་མཐུན་	1. 剥开; 剥去 2. 揭开; 分开
མ	གྲངས་ཀྱི་ཁ་ནས་འ 数字中	དབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	མཐུན་པའི་མཐུན་ མཐུན་པའི་མཐུན་	མཐུན་པའི་མཐུན་ མཐུན་པའི་མཐུན་	减少; 减去; 削 减; 缩减
	རྒྱ་མཚོ་ལ་མཐུན་པའི་མཐུན་	དབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	མཐུན་པའི་མཐུན་ མཐུན་པའི་མཐུན་	མཐུན་པའི་མཐུན་ མཐུན་པའི་མཐུན་	抢夺; 抢劫
མ	རྒྱ་མཚོ་ལ་མཐུན་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	随上; 跟随
	གཞན་ལ་མཐུན་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	འབྱེད་པའི་མཐུན་ འབྱེད་པའི་མཐུན་	逃跑; 潜逃

类别	举例	现在;未来	过去	汉意
ཐ	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	浸;泡
	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	洗净;扫除;拔净;
	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	相连;有关;关联
	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	沾污;败坏;弄脏
	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	发出;生出;展开
	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	游浪;游行
	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	熟练;精巧
	ཐུ་ལ་ལྷན་པུ་	བར་	བར་ལ་	接触;接合

类 别	举 例	过 去:	现在;未来;命令	汉 意
可	ཅི་ཅི་ཅི་ 茶酒等	འགྲུངས	འགྲུང	一口喝净
类 别	举 例	过去;命令	现在;未来	汉 意
B	གློ་ 在门里	གློ	འགྲུད	过去;出去
	མེ་དང་དྲུང་ཁྲུང་ 把火与海螺	དྲུས	འགྲུད	1. 燃 2. 吹
	ཁྱེད་པའི་མེ་ལ་ 给与的	ཁྱེད་ པའི་མེ་ལ་དྲུང་གིས་	ཁྱེད་	给;与
	ཐོས་པའི་ཐོག་ 逃跑的	ཐོར	འགྲུས	逃散;分散;失败
	སྒྲོལ་དྲུང་ 向器皿中	ཐུ	འགྲུ	倒;灌注
	ཐོག་ཏུ་ 把使者	ཐོས	འགྲུད	召请;叫

类别	举例	过去	现在;未来	汉意
	ཇིག་པ་ཤིང་ 净	ཐུང་	འགྲང་	净
	ཐོང་ 脱落	ཐུང་	འཐུང་	脱落
	འདྲམ་ཏུ་ཤིང་ 陷入;陷入;沉溺	ཐུང་	འཐུང་	陷入;陷入;沉溺
	ཐོང་ཐུང་ 擦去;抹去	ཐུང་	འཐུང་	擦去;抹去
	གས་ཐོང་ཐུང་ཐུང་ 上等	ཐུང་	འཐུང་	落下
	ཐོང་ཐུང་ 出;生	ཐུང་	འཐུང་	出;生
	ཐོང་ཐུང་ 开	ཐུང་	འཐུང་	开
	ཐོང་ཐུང་ 舐;舔	ཐུང་	འཐུང་	舐;舔

[illegible]

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
པ	རྒྱུ་བཤམ་མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	1. 感受; 领受; 赏 试 2. 见闻; 经 验; 遭遇
	ཕྱི་མ་པའི་དྲན་ཕྱི་ཁོ་ 的意思	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་ མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	询问
	ཁྱིའི་མོག་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་ མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	耕种; 翻犁
	གཏམ་མོག་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་ མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	མཐོང་མཁུ་	说; 讲; 谈

类别	举例	现在;未来	过去	汉意
བ	ཀླད་ཏུ་འི་ཟུག་ལྟེ་བའི་ཤི་འོ་ལོ་	མང	མངས	多
	མཁྱེན་ལ་ལམ་མུ་	མི	མིས	做梦
	举例	现在;未来	过去;命令	汉意
	མ་ཡིས་ལི་ཤ་	མུག	མུགས	咬;齿
	ཁ་ཡིས་ལི་ཁ་	མུར	མུར་དྲ་	啃
	བལ་པ་ལི་ཤ་ལོ་	མེལ་	མེལ་དྲ་	向纺毛线者继续给毛的动 作
	举例	过去	现在;未来;命令	汉意
	མུན་ལྟེ་ལི་འོ་ལོ་	མུན	མུན་དྲ་ སམ་དྲ་	诽谤;辱骂;侮漫

类 别	举 例	现在; 未来	过去; 命令	汉 意
བ	ལེས་སྤྱོད་ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་	སྤྱོད་	སྤྱོད་	发愿; 祝告; 庆祝
	ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་	སྤྱོད་	སྤྱོད་	催促; 促迫; 使快
	举 例	现在; 未来	过去	汉 意
	དྲན་པ་ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་ལྷོ་མ་	སྤྱོད་	སྤྱོད་	哀; 癡

ཅ

类 别	举 例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉 意
ས	ཅུ་དང་ཅུ་མཁའ་ལྷོ་མ་	ཅུ་དང་ཅུ་	ཅུ་དང་ཅུ་ ཅུ་དང་ཅུ་ ཅུ་དང་ཅུ་	ཅུ་དང་ཅུ་	ཅུ་དང་ཅུ་	1. 过滤; 滤净 2. 过罗; 筛罗
	ཅུ་དང་ཅུ་མཁའ་ལྷོ་མ་	ཅུ་དང་ཅུ་	ཅུ་དང་ཅུ་ ཅུ་དང་ཅུ་	ཅུ་དང་ཅུ་	ཅུ་དང་ཅུ་	伤害; 损害; 击伤

བ	ནང་དུ་འཇོག་པའི་མེ་ལོ་	བཅང་ཕྱུ་	འཇོག་པའི་ཕྱུ་ འཇོག་	བཅང་མེ་ལོ་	ཆེན་མོ་ཤིག་ ཆེན་མོ་	挤入；塞入；装入 (如在衣被中装 棉花套子)
མ	བུ་ལུང་མོ་གསལ་སྤྱོད་	བཅང་ཕྱུ་	འཇོག་པའི་ཕྱུ་	བཅང་མེ་ལོ་ བཅང་མོ་	ཆེན་མོ་ཤིག་	放牧；饲养
པ	ཕྱུ་གསལ་སྤྱོད་མེ་ལོ་	བཅང་ཕྱུ་	འཇོག་པའི་ཕྱུ་	བཅང་མེ་ལོ་	ཆེན་མོ་ཤིག་	敬礼；礼拜；叩头
	ཕྱུ་གསལ་སྤྱོད་མེ་ལོ་	བཅང་ཕྱུ་	འཇོག་པའི་ཕྱུ་	བཅང་མེ་ལོ་	ཆེན་མོ་ཤིག་	寻找；寻求
	ཕྱུ་གསལ་སྤྱོད་མེ་ལོ་	བཅང་ཕྱུ་	འཇོག་པའི་ཕྱུ་	བཅང་མེ་ལོ་	ཆེན་མོ་ཤིག་	榨；榨油；压榨； 榨出
	ཕྱུ་གསལ་སྤྱོད་མེ་ལོ་	བཅང་ཕྱུ་	འཇོག་པའི་ཕྱུ་	བཅང་མེ་ལོ་	ཆེན་མོ་ཤིག་	缝；缝纫
པ	ཕྱུ་གསལ་སྤྱོད་མེ་ལོ་	བཅང་ཕྱུ་	འཇོག་པའི་ཕྱུ་	བཅང་མེ་ལོ་	ཆེན་མོ་ཤིག་	1. 煮；烹 2. 染； 煮染；使变色

ཁ	རྩྭ་དྲུག་པས་ཀྱི་ 头或棍子	བཅོག་ཅུག་ གཅོག	འཛུག་ཅུག་	བཅོག་ས་ཟིན་	ཆོག་ས་ཟིག	砸；打；击；捣
	འབྲུ་སོགས་ས་ཀྱི་སྤོང་སྤོང་	བཅོང་ཅུག་	འཛོང་ཅུག་	བཅོང་ས་ཟིན་	ཆོང་ས་ཟིག	卖；售；販；辩驳
ཁ	ཡན་ཚུན་འདི་ལྟར་	བཅད་ཅུག་	ཆད་ཅུག་	བཅད་ཟིན་	ཆད་ཅིག	争论；辩论；辩驳
ཁ	བྱ་བ་ལྟ་བུ་	བཅམ་ཅུག་	ཆམ་ཅུག་	བཅམ་ས་ཟིན་	ཆམ་ས་ཟིག	起首；开始；准备
	འབད་པས་སྤྲོ་བའི་	བཅལ་ཅུག་	ཆལ་ཅུག་	བཅལ་ས་ཟིན་	ཆལ་ས་ཟིག	劳动；奋勉；精进
ཁ	གྲངས་ཆིག་པ་	བཅིག་ཅུག་	ཆིག་ཅུག་	བཅིག་ས་ཟིན་	ཆིག་ས་ཟིག	1. 计算；核算；卜算；2. 图谋；打算；估计
ཁ	ཡ་གྲུ་ཆིག་པ་	བཅིག་ཅུག་	ཆིག་ཅུག་	བཅིག་ས་ཟིན་	ཆིག་ས་ཟིག	砌；叠；筑起；建造

类 别	举 例	现在;未来	过去	汉 意
動	野心的粗的	ཕྱིང་	ཕྱིངས་	野蛮;精糙
	把肉及骨头等	བཅའ་	བཅའས་	切;砍碎;剁
	举例	过去;未来;现在	命令	汉 意
	以锥子	གཙོགས་	གཙོགས་	刺;插入
	举例	现在;未来	过去;命令	汉 意
	以木棍(取火用)	གཙུབ་	གཙུབས་ ཕྱིང་མགོས་བཙུབས་ཞེས་བྱས་ཡོད་	摩擦
	举例	现在;未来	过去	汉 意
	小孩	བཅའ་	བཅའས་	生;生育

类别	举例	过去	现在;未来	汉意
B	ཤངས་数字	ཚང	འཚང	完全;告竣;足够
	ཕྱིན་པ་借贷	ཚབ	འཚབ	偿还
	ཇེས་为火所	ཇེག	འཇེག	烧;烧焦
	ཤངས་པ་འདི་ཤིང་够了的	ཚད	འཚད	够;完
	མང་པོ་很多	ཇེགས	འཇེགས	聚;集
	举例	现在;未来	过去	汉意
	ཐོས་པས་吃着	ཇེམ	ཇེམས	满足;惬意

ཁ					
ལྟ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་	ཁའང		ཁའངས	挤入; 挤进	
ལྟ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་	ཁའབ		ཁའབས	急促; 忙迫; 混乱	
ལྟ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་	ཁའམ		ཁའམས	适合; 适应	
ལྟ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་	ཁའུབ		ཁའུབས	充满; 闭塞	
举例	现在; 未来		过去	汉意	
སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་	ཁའུ		ཁའུས	放牧; 牧养	

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
日	སྒྲོན་ཏུ་དང་འཕུལ་བ་ མཉགས་མཉམ་པའི་ཁྱེད་ 客人	བཤེད་ བཤེད་	ཤིང་ཕྱིན་	བཤེད་པ་བྱེད་	ཤིང་ཕྱིན་	1. 装入; 塞入 2. 送; 3. 遣嫁; 遣 遣; 派遣
	ཀླང་བ་དང་གཞོན་..... པས་འཛིན་པ་དང་གཞོན་ 等	བཤེད་	ཤིང་ཕྱིན་	བཤེད་པ་བྱེད་	ཤིང་ཕྱིན་	1. 践踏; 捣碎 2. 蹂躏; 加害
	ཐུ་འཕུལ་བྱེད་པ་འབྲེལ་ 变化等	བཤེད་	ཤིང་ཕྱིན་	བཤེད་པ་བྱེད་	ཤིང་ཕྱིན་	变化; 变幻; 改变
	གོས་འདྲེལ་བའི་མཉགས་ 叠衣等	བཤེད་	ཤིང་ཕྱིན་	བཤེད་པ་བྱེད་	ཤིང་ཕྱིན་	扁起(如衣); 翻 过; 歪戴(如帽); 翻转(如唇)

类别	举例	过去;现在;未来	命令	汉意
ཐ	ཉུང་བ་ལ་བྱ་བ་; 事	མཇུག་དྲུག་	མཇུག་དྲུག་	作; 做 (尊称)
	ཐུང་ཐུང་ལ་བྱ་བ་; 滴水	འཇུག་	ཐུང་ཐུང་	滴下
	ཐུང་ཐུང་ལ་བྱ་བ་; 完了的	འཇུག་	ཐུང་ཐུང་	尽; 完
	འཇུག་ཐུང་ཐུང་ལ་བྱ་བ་; 斗争以发等	འཇུག་	འཇུག་ཐུང་ཐུང་	1. 相斗; 斗争 2. 蓬松; 坚发
	ཐུང་ཐུང་ལ་བྱ་བ་; 说的	འཇུག་	ཐུང་ཐུང་	说; 述
	ཐུང་ཐུང་ལ་བྱ་བ་; 往一起	འཇུག་	འཇུག་ཐུང་ཐུང་	聚会; 齐全; 接近; 相遇

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
མ	ལག་ཏུ་སྟེང་། 手中	གཞན་ཏུ་ གཞོག་	འཛོག་ཕྱིད་	བཞག་ཕྱིད་	ཞོག་ཅིག་	搁置
	ཞོག་ཏུ་མཆིག་པོ་ 秘密的	གཞན་ཏུ་	འཛོག་ཕྱིད་	བཞག་ཕྱིད་	འཛོག་ཕྱིག་	埋伏；潜伏
	རྩེ་ཏུ་གཏུགས་པའི་ 往跟前亲近的	གཞན་ཏུ་	གཅར་ཕྱིད་	བཅར་ཕྱིད་	གཅར་ཕྱིག་ མ་ལ་ཤམ་གཞེར་ནི་ བཞུན་པ་ཞེས་བྱས་པ་ ནི་མིན་ནོ།	亲近；拜会
	སྒྲོ་ཞོགས་པ་འཇག་ 等	གཞན་ཏུ་	གཞན་ཕྱིད་	བཞན་ཕྱིད་	གཞོར་ཕྱིག་	剃；削
	ཚད་མུག་པོ་ 等	གཞན་ཏུ་	འཛོག་ཕྱིད་	བཅལ་ཕྱིད་	འཛོག་ཕྱིག་	衡量；称量；度 量；计量
	གུང་རལ་འཇག་ 坏墙	གཞིག་ཏུ་ བཞིག་	འཛོག་ཕྱིད་	བཞིག་ཕྱིད་ བཞིགས་	ཞིགས་ཕྱིག་ ཞིག་	拆毁；拆除

ཁ	ཉ་མོག་ལ་མ་མུག	བཞོན་ཅི	མོན་ཅིད	བཞོན་དུ་ཟིན	མོན་དུ་ཅིག	骑乘
类别	举例		现在, 未来	过去, 命令		汉意
མ	དྲི་བ་འདྲི་བ་ཅི	ཅྱ		ཁྱས		问; 请问
	ལྷ་ག་གི་ལ་མ་མུག་པོ་	གཞུ		གཞུས		打; 捶

三

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
མ	ཐུད་འཛུལ་བའི་པོ་ 的	གཟུན་ཅི ཟ གཟུན	འཛུལ་ཅིད གཟུན གཟུན	མོན་ཅིན	གཟུན་དུ་ཅིག	耗费; 浪费

[illegible]

ཐ	སྐལ་ལ་འཇུག་པའི་ལོ་	གཞིག་ཅུ པའི་ག	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	走上；登高
	ནད་ལ་འཇུག་པའི་	གཞིག་ཅུ	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	1. 谨防；警惕 2. 避讳；退避
བ	ཕ་མ་དང་མཉམ་པའི་ལོ་	བཟའ་ཅུ གཞིག	གཞིག་ཅུང གཞིག	གཞིག་ཅུང	བཟའ་ཅུང	བཟའ་ཅུང	གཞིག་ཅུང	1. 注意；谨慎 2. 待以礼貌；恭敬；优待
	ཐོག་མོ་གསལ་སྤྱོད་པའི་	བཟའ་ཅུ	ཐོག་ཅུང	ཐོག་ཅུང	བཟའ་ཅུང	ཐོག་ཅུང	ཐོག་ཅུང	吃；食；餐
ཐ	ཐོག་མོ་སྤྱོད་པའི་ལོ་	བཟའ་ཅུ གཞིག	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	འདྲེན་ཅུང	接着；拿着；端着；伸出；张开
	ཐོག་མོ་སྤྱོད་པའི་ལོ་	བཟའ་ཅུ	ཐོག་ཅུང	ཐོག་ཅུང	བཟའ་ཅུང	བཟའ་ཅུང	ཐོག་ཅུང	诵；讽诵；念；读

※ ཐོག་མོ་སྤྱོད་པའི་ལོ་ལ་བཟའ་ཅུང་ལ་གཞིག་ཅུང་འདྲེན་ཅུང་།

པ	ཕྱགས་གཅིག་ཏུ་འོ་འོ་འོ་	པལ་མ་ཕུ	ལུ་མ་ཕུ་དྲུག་	པལ་མ་ཕུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་ལྷན་པུ་	1. 集合; 集结 2. 调停; 修好
པ	པལ་མ་ཕུ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་	པལ་མ་ཕུ་	ལུ་མ་ཕུ་དྲུག་	ལུ་མ་ཕུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་ལྷན་པུ་	克服; 回转; 使转向; 使转变
类别	举例	现在; 未来	过去; 命令	汉意			
པ	གར་ཏུ་རྒྱུ་	ལུ་	ལུ་	跳; 舞			
	མལ་ཏུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་	ལུ་མ་ཕུ་	卧; 睡(尊称)			
	གར་ཏུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་	ལུ་མ་ཕུ་	苦害			
པ	举例	现在; 未来	过去	汉意			
	རྒྱུ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་	ལུ་མ་ཕུ་	打击; 准备打击; 将要打击			
	རྒྱུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་	ལུ་མ་ཕུ་	竖起; 立起			
	རྒྱུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་	ལུ་མ་ཕུ་	报			
པ	ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་	ལུ་མ་ཕུ་	ལུ་མ་ཕུ་	做; 作; 缝			

ལ

ཐ	ཐུར་ལ་向这边	ལང	ལངས	来
---	-----------	----	-----	---

ཡ

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ཐ	ར་ཡལ་ཤགས་以尘 尾等	གཡལ་བ་ཏུ	གཡོང་ཕྱིན	གཡལས་ཐིན གཡལ	གཡོངས་ཤིག ཡོངས	扇；拂；招；摇摆
	གཞན་ལ་给别人	གཡར་ཏུ	གཡོར་ཕྱིན	གཡར་ཐིན	གཡོར་ཅིག	借；贷
	གས་ཕྱིས་以衣布等	གཡོག་ཏུ	གཡོག་ཕྱིན ཡོག	གཡོགས་ཐིན	ཡོགས་ཤིག་✕	覆盖

类 别	举 例	现在; 未来	过去; 命令	汉 意
ཁ	ཁྱང་བའི་ཐུང་།	ཁྱང་།	ཁྱངས་།	臆匿; 潜藏
	ལག་པ་མེ།	གཡུག།	གཡུགས་།	甩; 舞; 挥动; 摆动
	举 例	现在; 未来	过去	汉 意
	མེས་པ་མེ་མེ།	གཡེང་།	གཡེངས་།	散乱; 外惊
	མ་དང་ཐུས་པ་མེ་མེ།	གཡེ།	གཡེས་།	1. 震动 2. 烹; 烹调; 煮

※ ཁྱངས་ཐུས་པ་གཡེགས་པའི་བར་རྩིང་དུ་བཤད་པར་འཇོག་།

类别	举例	现在;未来	过去	汉意
四	དུམ་པ་ལྟེན་པའི་རི་བོ་	རྒྱུ	རྒྱུས་	长
	འཕྱང་བཞིན་བཞུགས་པའི་	ཆེན་	ཆེན་པོ་	垂;悬;吊
	举例	现在;未来	过去;命令	汉意
	བྱེད་པ་བཞིན་བྱེད་པའི་	རྒྱུ	རྒྱུས་	速;快

类 别	举 例	末 来；现 在	过 去 或 命 令	汉 意
■	ཕྱིན་ཏེ་ 向上面	ལང	ལང་ལ	起来；立起
	ཕྱིན་ཏེ་ 向下	ཕྱག	ཕྱག་ལ	1. 坠下 2. 泻
	ཚད་ཏེ་ 数量	ཚང	ཚང་ལ	够；达到；完满
	བརྒྱུ་བ་ལས་ལུགས་ 学习	ཚུང	ཚུང་ལ	熟悉；纯熟
	举 例	现在；未来	过去；命令	汉 意
	ཚིག་ 疲	ལྷ	ལྷ་ལ	咳

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ལ	以刀 ཐུ་ཡིས་ལ་དེ་དག་	གཤམ་ཅི་ གཤམ་ཅི་	གཤམ་ཅི་དེ་ འཇོག་ འཇོག་	བཤམ་ཅི་ན	གཤམ་ཅི་ག	劈开; 劈裂
	以水 ཐུ་ཡིས་ལ་དེ་དག་	གཤམ་ཅི་	གཤམ་ཅི་དེ་	བཤམ་ཅི་ན	གཤམ་ཅི་ག	擦洗; 洗涤
■	认罪 ཐུ་ཡིས་ལ་དེ་དག་	བཤམ་ཅི་	འཇོག་ཅི་དེ་ གཤམ་ཅི་	བཤམ་ཅི་ན	ཤོག་ཅི་ག ཤོག་ཅི་ག འཇོག་ཅི་ག	忏悔; 认罪; 悔过
	管内; 筒 ཐུ་ཡིས་ལ་དེ་དག་	བཤམ་ཅི་	གཤམ་ཅི་དེ་	བཤམ་ཅི་ན	གཤམ་ཅི་ག	抽出; 透空; 掏空; 撬开
ལ	语言; 话等 ཐུ་ཡིས་ལ་དེ་དག་	བཤམ་ཅི་	འཇོག་ཅི་དེ་	བཤམ་ཅི་ན	ཤོག་ཅི་ག	说; 述

པ	ཡོན་ཆབ་མོགས་ཤུག་ 等	བཤམ་ཅུ	མོམ་ཅེད གཤོམ	བཤམས་ཅིན	མོམས་ཤིག	供献；陈列；布置
བ	ལུག་མོགས་ཤུག་ 等	བཤའ་ཅུ	བཤའ་ཅེད	བཤམ་ཅིན	མོམ་ཤིག	杀；屠宰
བ	འཕྱང་དང་ཕྱེ་ཐུང་…… མོགས་ལ་ལ་མཆུ་ 在斗、称上	བཤར་ཅུ	གཤར་ཅེད གཤོར	བཤར་ད་ཅིན	གཤོར་ད་ཅིག	1. 依次前进鱼贯 前行 2. 称；量； 衡量
	གྲལ་ཏུ་མཆུ་ 在排中	བཤིབ་ཅུ གཤིབ	གཤིབ་ཅེད གཤིབས	བཤིབས་ཅིན	གཤིབས་ཤིག	排列；整饬；挤紧
	ཕགས་པ་མོགས་ཤུག་ 等	བཤུ་ཅུ	གཤུ་ཅེད	བཤུས་ཅིན	ཤུས་ཤིག	1. 剥脱；剥下 2. 摘录；抄写
	ན་བར་སྐད་དམའ་…… བསམ་ཏུ་མཆུ་ 在低语中	བཤུབ་ཅུ	ཤུབ་ཅེད	བཤུབས་ཅིན	ཤུབས་ཤིག	耳语；悄语

类别	举例	现在;未来	过去	汉意
B	ལན་ཚུན་བྱད་པའི་ 往来拖、刮	གཤིད	བཤུད	刮去;磨损
	ཆོག་ངན་གྱིས་ 以恶言	གཤེ	གཤེས	谩骂;侮辱
	ཐུ་ཡིས་ 以水	གཤོ	གཤོས	倾灌;泼;溺
	སྤོང་བའི་བདེ་ཆིང་ 讨乞之旧词	བཤུག	བཤུགས	讨乞
	举例	现在;未来	过去;命令	汉意
	སྤྲོད་པའམ་མ་ཆད་ཀྱི་ 轻侮或卑视	བཤུང	བཤུངས	侮漫;轻侮;咒骂
	འབྲིག་པའི་དངོས་མིང་གི་性交的本名	བཤོ	བཤོས གཤོས	交媾;性交
	ཕྱི་ལ་往后	བཤོལ	བཤོལད རྩང་སྤྱི་གཤམ་བཤོལ་ཞེས་འབྱུང	退后;耽搁;迟延

类别	举例	未来 (包括被动 词或他词)	现在 (包括能动 词或自词)	过去	命令	汉意
ས	རྩོགས་ རོགས་ 资源 (善)等	གསག་ཅུ བསག་ བརོག་	གསོག་ཅུད སོག་ སོགས	བསགས་ཅིན བརོགས	སོག་ཅིག གསོགས སོགས	积蓄
བ	ཐྲེད་པའི་མེ་མོའི་མེ་མོའི་	གསང་ཅུ	གསོང་ཅུད	གསང་ཅིན	གསོངས་མེག	隐藏；秘密；保守 秘密；隐私
ས	ལུག་རོགས་羊等	གསད་ཅུ	གསོད་ཅུད	བསད་ཅིན	སོད་ཅིག	杀；杀死；杀害
བ	ཉན་པའི་ཞེ་ཆེག་གི་ཤོ 的教语	གསན་ཅུ	གསོན་ཅུད	གསན་ཅིན	གསོན་ཅིག	请听
	རྩེ་ས་རོགས་痕迹等	གསུབ་ཅུ བསུབ	གསུབ་ཅུད གསུབ	བསུབས་ཅིན	གསུབས་མེག གསུབས	涂去；擦去；毁掉

ས	ཐུག་ཁ་མོགས་ཀྱི་མུ་ 尖	གཤེག་ཕྱེད	གཤེག་ཕྱེད	བསལ་མུ་ཕྱིན	གཤེགས་ཤིག	傾斜；歪
བ	ངལ་བ་དང་ནད་..... མོགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ མོགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ མོགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ མོགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ མོགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་	གཤེག་ཕྱེད མོགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་	འཆོག་ཕྱེད གཤེག་ཕྱེད འཆོག་ཕྱེད	བསལ་མུ་ཕྱིན	མོགས་ཤིག	恢复；休养；休息
	ཁ་མོགས་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ 数的	བསལ་མུ་ཕྱེད གཤེག་ཕྱེད	འཆོག་ཕྱེད གཤེག་ཕྱེད འཆོག་ཕྱེད	བསལ་མུ་ཕྱིན	མོགས་ཤིག བསལ་མུ་ཕྱེད	1. 填补；补足 2. 顶替；偿还
	ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ 事	བསལ་མུ་ཕྱེད	ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་	བསལ་མུ་ཕྱིན	མོགས་ཤིག བསལ་མུ་ཕྱེད	思想；思考；审 思；思索
	ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ 具	བསལ་མུ་ཕྱེད	གཤེག་ཕྱེད	བསལ་མུ་ཕྱིན	གཤེག་ཕྱེད	排列；布置；整理
	ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ 等	བསལ་མུ་ཕྱེད	ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་	བསལ་མུ་ཕྱིན	མོགས་ཤིག ཐོས་ཤིག ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ ཐོས་ཤིག་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་	除；去掉；克服； 消除

འཕྲུལ་བ་སྟགས་རྩེ་བཤུགས་པ། 等	བསྟགས་པ་བྱེད་	གསེང་ཕྱེད་	བསྟགས་པ་བྱེད་	སྟགས་ཤིག་གསེངས་	揺摆；揺抖（如獅等）
མདེུ་སྟགས་པ་བྱེད་པ། 等	བསྟགས་པ་བྱེད་	གསེང་ཕྱེད་	བསྟགས་པ་བྱེད་	བསྟགས་པ་བྱེད་	速行；滑过；溜过
དུམ་བྱར་དང་རྩེ་བཤུགས་པ། སྟགས་པ་བྱེད་པ་ལྟར་བྱེད་པ། 格铃子等	བསྟགས་པ་བྱེད་པ། གསེང་ཕྱེད་	གསེང་ཕྱེད་	བསྟགས་པ་བྱེད་	གསེང་ཕྱེད་	1. 劈开；分开 2. 撞；击；奏；揺（如铃、钟）
འཕྲུལ་བ་སྟགས་པ་བྱེད་པ། 客人等	བསྟགས་པ་བྱེད་	བསྟགས་པ་བྱེད་	བསྟགས་པ་བྱེད་	སྟགས་ཤིག་	迎接
ཁ་སྟགས་པ་བྱེད་པ། 等	བསྟགས་པ་བྱེད་	སྟགས་ཕྱེད་ ཐུག་	བསྟགས་པ་བྱེད་ བསྟགས་པ་བྱེད་	སྟགས་ཤིག་	闭；闭合

རྩ་རྩེ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 等	པམ་ར་ཅུ	གམ་ར་ཅུད	པམ་ར་ཅུན	གམ་ར་ཅུག	挥;舞;抡;旋转
གཞུང་དང་ལུས་----- མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 身骨体等	པམ་ར་ཅུ	མཁ་ཅུད	པམ་ར་ཅུན	མཁ་ཅུག	1. 说解 2. 使直; 端正;弄直
ཐུག་པམ་ལ་མཁའ་མཁའ་ 等	པམ་ར་ཅུ	མཁ་ཅུད	པམ་ར་ཅུན	མཁ་ཅུག	忍耐;忍受
མཁ་མཁའ་མཁའ་ 的	པམ་ར་ཅུ	མཁ་ཅུད	པམ་ར་ཅུན	མཁ་ཅུག	减薄;使薄;减少; 缩小
མཁ་རྩ་མཁའ་མཁའ་ 财宝等	པམ་ར་ཅུ	མཁ་ཅུད	པམ་ར་ཅུན	མཁ་ཅུག	1. 节约;保持;保存 2. 吝啬;鄙吝

ཡི་གེ་དང་ཡུན་མོགས་ 书信公文及时期 等	བཞིང་བྱ	ཁྱང་ཅེད	བཞིངས་ཅིན	ཁྱངས་ཤིག	1. 寄送;发出 2. 延展;伸长 3. 抚 养;培养
ཁྱིམས་མོགས་ཆེན་ 等	བཞུན་བྱ	ཁྱང་ཅེད	བཞུནས་ཅིན	ཁྱངས་ཤིག	1. 遵守;遵守 2. 守护;保卫;保护 3. 监视;看守;防 守
དྲུལ་བཤིལ་མྱོང་གི་ 等	བཞུན་བྱ	ཁྱང་ཅེད	བཞུན་ཅིན	ཁྱང་ཅིག	驯顺;调顺,使柔 和
དཔྱུག་པཤིལ་ཁྱོང་གི་ 等	བཞུན་བྱ	ཁྱང་ཅེད	བཞུནས་ཅིན	ཁྱངས་ཤིག	搅;搅动(如乳 皮)摩擦(使木棍 生火)

ཐག་ཐུག་པོ་འདི་	པ་མེ་ཕུ	མེ་ཕུ་དྲ	པ་མེ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ཕྱིན	1. 混合; 杂拌; 掺 杂; 2. 加入
བྱུང་གིས་ རྩམ་པའི་	པ་མེ་ལ་ཕུ	མེ་ལ་ཕུ་དྲ	པ་མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	烧; 熬
ཉམས་ཆགས་ཀྱི་འཕྲོ་འདི་	པ་མེ་ལ་ཕུ	མེ་ལ་ཕུ་དྲ	པ་མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	保存; 保持; 保藏
མེ་ལ་ལ་ཕྱིན་པའི་	པ་མེ་ལ་ཕུ	མེ་ཕུ་དྲ	པ་མེ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ཕྱིན	烤; 取暖; 烘
བྱུང་གིས་ རྩམ་པའི་ རྩམ་པའི་	པ་མེ་ལ་ཕུ	མེ་ལ་ཕུ་དྲ	པ་མེ་ལ་ལ་ཕྱིན པ་མེ་ལ་	མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	མེ་ལ་ལ་ཕྱིན	1. 乞化; 祈求; 愿 求 2. 竖起; 扶起 3. 唤起; 发动; 挑 起

ཁ	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི
	རྟེན་པ་འདི་གནས་ལས་ཀྱི་ 学术	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི
བ	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི
	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི
མ	གནས་སུ་མཆོག་པོ་ལྔ་ཁྲི	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི
	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	བསྐྱེད་ཅིང་	སྤྱོད་ཅིང་	ལྷན་པ་ལྔ་ཁྲི

类 别	举 例	现在; 未来	过去; 命令	汉 意
B	བལ་མོགས་羊毛等	གཤེད	བཤེད	撕; 撕开; 扯出
	ཆར་རམ་ཏུ་མ་ཕུར་部份或零块	གཤེ	གཤེས	分开; 劈开
	举 例	过去; 未来	现在; 命令	汉 意
	ལྗང་ཁྱིས་为杂质劣质	བཤྟད	སྟོད	1. 混杂; 掺杂; 影响; 沾污 2. 使腐; 败坏

ས་མི། ལ་ཞིབ་རྟོགས་དཀའི་གནད་དོན་ལྟོན་པ་ཆེར། ། ཏུས་གསུམ་ཕ་བྱེད་ཆོག་གི་སོ་འདབ་ལུས། ། བཞིད་མང་འབྲས་བུའི་ཁྱུར་གྱིས་གཡུར་བྱ་
 བ། ། རྟེན་བསྐྱེད་ས་དགེ་བས་ངག་གི་དཔལ་གྱི་བ་ཤོག ། ཅེས་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དཀོངས་ལུན་གྱི་ལྷན་ཐབས་མཛེས་པའི་ལུན་ཞེས་བྱ་བ་ཆེ་ཏན་
 ཞབས་བྱུང་དབྱངས་ལྷན་རིག་པའི་འདྲད་འཛུགས་ལྟར་བཞོགས་སོ། །

གསུང་འབུམ་སྒྲིའི་དཀར་ཆག

སྒྲིགས་བཅ་དང་པོ།

- གནས་ལུ་གུན་གཟིགས་སྐབས་རྗེ་རག་དབང་དབྱངས་ལྡན་རིག་པའི་འདྲ་འཛིན་
 དཔལ་བཟང་པོའི་ཚྭ་གསལ་པ་བཟོད་པ་སྐྱ་བོ་ལོ་ལྷན་གྱི་མེ་ཉེན། (1)
- མཉམ་མེད་ཤུགས་དབང་པོའི་རྗེས་ལྷགས་པ་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་རང་
 གི་སྐྱུང་བ་བཟོད་པ་བདེན་གཏམ་ན་བའི་བདུན་ཅི། (39)
- འཇམ་དབྱངས་སྐྱ་མ་རྩོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རོ་བོ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་
 འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
 བདེན་གཏམ་ན་བའི་བདུན་ཅི་ཞེས་བྱ་བའི་ཁ་སྒྲོང་སྐལ་བཟང་
 མེ་ཉེན་བཟོད་པའི་འབྲི་ཤིང་། (281)
- རང་རྣམ་ཁ་སྒྲོང་། (403)
- གསུང་འབུམ་སྒྲིའི་དཀར་ཆག (511)

སྒྲིགས་བཅ་གཉིས་པ།

- ཁྱབ་བདག་རྩོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རོ་བོ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་འཇིགས་
 མེད་དམ་ཚེས་ཀྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསང་གསུམ་མད་དུ་སྐྱུང་བའི་
 ཚྭ་གསལ་པ་བཟོད་པ་གདུང་སེལ་སྐྱན་གྱི་ལྷན་པ། (1)
- པ་ཚོད་རྩོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་མི་ལམ་དབྱངས་ཅན་དགེས་པའི་རྩོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོའི་
 སྒྲིའི་རིང་བསྐལ་སྒྲིང་པོར་བཞུགས་པའི་མཚོད་ལྷོང་དཀར་ཆག་གདུང་སེལ་
 སྐྱན་གྱི་དྲི་བསྐྱུང་། (399)
- དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལལ་སྐྱོན་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་མཁན་

- ཆེན་དོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་གང་ལ་བསྟོད་པའི་རབ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལེགས་ཆོགས་
 རྒྱབས་སྤེང་བཞད་པའི་ཚུ་གཉེན། (449)
- བཀའ་དྲིན་འཁོར་མེད་དོན་ཆེ་འཆང་ཨ་ཁུ་ཞབས་ཀྱི་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་
 དད་པའི་འབྲི་ཤིང་། (457)
- རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་བྱབ་བདག་མི་ཡམ་དབྱངས་ཅན་དགེས་པའི་
 རྗེ་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་འབུམ་པར་དུ་རྗེ་ལྷ་ར་བསྐྱབས་པའི་གཏམ་
 དོན་བཟང་ཐོབ་ཀྱི་ཚུ་གཉེན། (459)
- རིགས་ལྡན་ཉོགས་བཞེད་ཆེན་མོའི་དོན་ཟབ་སྒྲོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྗེ་མིག་ (477)
- གསུང་འབུམ་སྤྱིའི་དཀར་ཆག་ (493)

སྤྱིགས་བམ་གསུམ་པ།

- དགེ་ལུན་བཟུན་པའི་འབྲུང་ཁྲངས་དཔལ་ལྡན་བྱ་བྱང་ཐེག་ཆེན་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་
 མྱིང་གི་གདན་རབས་དཀར་ཆག་ཡིད་འཕྲོག་གཏམ་གྱི་ཉིང་ཁ། (1)
- ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལས་
 རྒྱ་ཐིགས་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པའི་རབ་རྒྱུ་བྱེད་པ་དད་པའི་སྒྲོ་འབྱེད། ... (169)
- སྤྱ་ཆེན་དཀོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བཞེད་པ་བྱབ་བཟུན་
 ཁང་བཟང་མཛེས་པའི་ཉོག་ (185)
- ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་ཉོགས་བཞེད། (205)
- སྤྱ་མ་དོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤྱ་བ་ལྷོ་ལྷ་བཀོད་པ། (207)
- དཔལ་ལྡན་བྱ་བྱང་གི་བཟུན་པའི་སྤྱི་ཤིང་ཆེན་པོ་མདོ་བ་ལེ་མི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་
 བཟང་བཟུན་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཉོགས་པ་བཞེད་པའི་སྤྱན་
 ངག་མ་རྒྱས་ཤིང་ཁ། (209)
- པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤྱད་འབྲུངས་གཞིས་
 རྒྱུགས་སུ་ཐེབས་པའི་ལེགས་མཛད་ཆ་ཤས་ཙམ་གྱི་ངོ་མཆར་བའི་གཏམ་
 གྱི་ཉོགས་པ་བཞེད་པ་དངུལ་གྱི་མེ་ཉོག་ (263)
- མདོ་སྤྱད་གྱུབ་པའི་གནས་ཆེན་དན་ཉིག་ཤེལ་གྱི་རི་བོ་ལེ་ལག་དང་བཅས་པའི་

- དཀར་ཆག་དོན་ལྡན་ངག་གི་རྒྱད་མངས། (279)
- བྱང་སྤྱ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདན་ས་ཁ་ཏི་ཀའི་དཀོན་པའི་རྟེན་གཙོ་རྩེ་ཙ་ཐང་
གཞན་པ་ཆེན་མོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་བསྟན་ནམས་རྒྱ་གཉེར་
འཕེལ་བའི་རྒྱ་བེར། (403)
- བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བསྟུས་དོན་སྤྱ་མའི་ཞལ་ཆབ་བཞིན་བཀོད་པ་ཉམས་
རྟོགས་ཀྱི་མཆོ་སྤེལ་བའི་རྒྱ་བེར། (413)
- གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག (503)

སྒྲིགས་བམ་བཞི་བ།

- ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱ་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ལེ་ཆན་འགའ་ཞུགས་བསྟུས། ... (1)
- གངས་ཅན་གྱི་རྒྱ་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ལས་ཐོད་ཡིག་དར་རྒྱལ་མཆོན་
ཅམ་བཤད་པ་སྤྱོ་རྒྱས་བསྐྱེད་ཁ་འབྱེད། (3)
- གངས་ཅན་གྱི་རྒྱ་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ལས་ཡི་གེའི་ཐོབ་ཐང་བཤད་པ་
སྤྱོ་གསལ་བྱང་ཅིའི་དཀར་རྟོན། (9)
- གངས་ཅན་གྱི་རྒྱ་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ལས་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་དང་ཆིག་ལྔ་
བཤད་པ། (19)
- སྤམ་རྩ་བའི་སྤྱིང་ཐོ་རིག་བྱེད་སྤྱོ་མའི་གཞུང་ལམ། (24)
- རྟགས་འབྲུག་གི་སྤྱིང་ཐོ་རིག་བྱེད་སྤྱོ་མའི་འབབ་སྟེགས། (32)
- ཐོད་ཀྱི་བད་དག་རིག་པའི་གནས་ལ་འབྲུག་པའི་སྤྱོ་ (39)
- ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་བད་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅས་རྣམས་ཀྱི་བྱི་མོ་སྤམ་རྟགས་གཉིས་
ཀྱི་གཞུང་དོན་ཉུང་བའི་ཆིག་གིས་གོ་སྐབར་འབྲེལ་བ་སྤམ་རྟགས་
རིག་པའི་མེ་ལོང་། (49)
- གངས་ཅན་ཐོད་ཀྱི་བད་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅས་སྤམ་རྩ་བ་དང་རྟགས་འབྲུག་གི་
རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཐོན་མའི་ཞལ་ལྟར། (89)
- སྤྱོ་བ་དཔོན་ཐོན་མའི་ཅོམ་ལྟད་ཀྱི་སྤྱིང་འགོད་མཐུད་རྒྱ་འགྲོལ་བའི་མཐེབ་མཐུབ། ...
..... (345)

སྟན་ངག་མེ་མང་གི་སྒྲི་དོན་ཐེབ་ལེགས་རིག་པའི་འཆར་སྟོ།	(349)
འཕྱིན་ཡིག་སྟེལ་རྩལ་ལྟག་བསམ་པརྫོ་འདུམ་པའི་ཉིན་བྱེད།	(437)
གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྩལ་གྱི་མངོས་ཙལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ།	(458)
ཡི་གེའི་དག་ཆ་སྐྱར་ལ་མཁོ་བའི་བྱར་རྒྱན་ཉམས་སྦྱང་གན་པའི་མཐུབ་རིས།	(462)
གསུང་འབུམ་སྒྲིའི་དཀར་ཆག	(467)

སྟེགས་བམ་ལྔ་བ།

པོད་གངས་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མིང་དང་བཟའི་བསྟན་བཅས་	
ཐོན་མའི་དགོངས་རྒྱན།	(1)
དག་ཡིག་ཐོན་མའི་དགོངས་རྒྱན་གྱི་ལྟན་ཐབས་མངོས་པའི་རྒྱན།	(369)
གསུང་འབུམ་སྒྲིའི་དཀར་ཆག	(505)

སྟེགས་བམ་དྲུག་བ།

སྟབས་འཁྱའི་བྲིད་ཡིག	(1)
སྟབས་འཁྱའི་བྲིད་ཡིག་བསྟབས་བྱ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟུས་ཁ་གསལ་དུ་	
བཀོད་པ་བསྟན་པའི་འདུག་སྟོ།	(3)
དྲིས་ལན་དང་དཔུད་ཚམ་སྟོགས་བསྒྲིགས།	(23)
གཞི་གསུམ་གྱི་ཐུག་ལེན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུག་བཞེས་ཇི་ལྟ་བུར་བཀོད་	
པ་ཉེས་ལྟར་དྲི་མ་འབྲུད་པའི་འདག་རྩལ།	(25)
འདུལ་བ་མདོ་ཙ་བའི་བན་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད་པ་	
བན་དོན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ།	(50)
འདུལ་བ་ལས་བརྩམས་པའི་དྲིས་ལན་སོགས་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོར།	(67)
རོང་པོ་ཨ་ཁུ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ལ་གནང་བའི་ལན།	(74)

- ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་རྒྱན་ཤེས། (77)
- དད་ལྡན་སློབ་བྱ་ཆེ་རིང་རྩི་རྩེའི་དྲི་ས་ལན། (81)
- དཔྱད་ལྡན་ཆེ་རིང་རྩི་རྩེ་ལ་དྲི་བའི་དོན་ཆན་བཅུའི་ལན་གདབ་པ། ... (90)
- ཐོད་དུ་དར་བའི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་མིང་
འདོགས་ཀྱི་དབྱུད་པ་འབྲུལ་སེལ་ངག་གི་ཐུགས་མ། (111)
- ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་ཕྱོད་ཀྱིས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཐོད་སྐད་དུ་རི་ལྟར་བསྒྱུར་
ཚུལ་ལས་བཅུ་མས་པའི་དབྱུད་པ་འགའ་ཞིག་གི་གནད་བསྟན། (126)
- ཐུགས་བཅུའི་སྟན་པ་སེལ་བའི་མདོ་དོན་བྲིགས་ཆགས་སྤྱོད་གོད་པ་དཀོས་
འདོད་འབྱུང་བའི་ནོར་བུ། (129)
- སྟན་ངག་མེ་མོང་གི་འདོད་པའི་གཏམ་ཀྱི་ཐུགས་སྤྱོད་གཞིལ་བའི་དཔེར་བཞིན་
ཀྱི་དབྱུད་པ་བག་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་ཤམ་བུ། (135)
- ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རིམ་ཕྱོད་ཀྱིས་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་ཐོད་ཀྱི་སྐད་དུ་རི་ལྟར་
བསྒྱུར་ཚུལ་སྟོར། (144)
- མིང་ཆོག་གསར་བ་ཚོམ་སྒྱུར་ལ་ཉེར་བར་མཁོ་བའི་བསམ་འཆར་འགའ་ཞིག ...
..... (156)
- ཐོད་ཚྲངས་སྟན་ཆོས་ཁང་ནས་དྲི་བ་བྱུང་བའི་ལན་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་
མིང་འདོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་མདོ་ཙམ་ཁྱེས་པ། (159)
- འབེལ་གཏམ་ཐུགས་བསྐྱེགས། (165)
- ཀྱུང་དབྱུང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་སློབ་རྣམས་པར་གནང་བའི་གསུང་
བཤད། (167)
- ཐོད་ཚྲངས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་གནང་བའི་གསུང་
བཤད། (178)
- མཆོ་སྟན་མ་ལྟོ་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲལ་མི་རིགས་དགེ་ཐོན་སློབ་གྲྭའི་དགེ་
སློབ་རྣམས་པར་གནང་བའི་གསུང་བཤད། (199)
- མ་ལྟོ་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲལ་རེབ་གོང་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་གི་དགེ་གན་
རྣམས་ལ་གནང་བའི་གསུང་བཤད། (208)
- སྤྱི་ལོ་ཆིག་དགུ་ཀྱི་གསུམ་པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་དང་ཉེར་

- དགུའི་བྱན་གཉིས་ལ་ཀན་ལྷོ་ཙམ་རིག་སྒྲུ་ཙམ་ཆོགས་པས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོབ་
 སྒྲོང་འཛིན་གྱའི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལ་འབེལ་གདམ་བྱས་པ། (215)
- འཕྱངས་ལྷལ་ཁྱུན་དུ་རྫོང་གི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆུན་གསེ་སྒྲོང་འཛིན་གྱའི་ཉིང་
 གནང་བའི་གསུང་བཤད། (236)
- པཀའ་ཙམ་ཕྱོགས་བསྐྱས། (241)
- ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཀྱི་དཀར་
 ཆག་སྒྲོ་སྒྲོམ་སྒྲོ་འབྱེད་གཡས་འབྱེལ་དུང་གི་སྒྲུ་དབྱངས། (243)
- གཡེར་གཤོང་རིན་པོ་ཆེས་སྤང་མཐའ་མཆོག་ལ་ཁུ་སྐབས་བྱིས་པའི་
 མཉམ་བཤད། (249)
- གཟུངས་གཞུག་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་ཆོག་འཛམས་པའི་རྩི་རྩེའི་ཐོ་བ། (255)
- དུས་མཆོད་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་འབྱུག (258)
- རྩི་བཙུན་བྱམས་པ་སྤྱིར་བསྐྱོར་དུ་བྱུན་འདྲིན་པའི་རྩལ་མདོར་བསྐྱས་ཀྱི་
 བཤོད་པ། (262)
- རྩི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ལྷ་སྒྲོམ་སྒྲོང་གསུམ་ལས་བཙམས་པའི་
 དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་བཟང་འགྲོལ། (271)
- དོན་བདུན་ཅུའི་རིགས་འཕྱལ་སྒྲོ་གསལ་བྱང་བའི་དགའ་སྟོན། (281)
- གདུགས་དཀར་བྱི་འདོན་སྐབས་ཀྱི་འདོན་འབྱིག་དང་སྤང་སྤང་གི་རྣམ་གཞག་
 རོ་མཆར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། (291)
- བསྐྱབ་མགུར་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། (297)
- སྟན་ངག་ཆོག་རྒྱན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཙམ་ལྷ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱིགས་པ།
 (299)
- མགུར་དབྱངས་ཐར་འདོད་ན་བའི་བཙུད་ལེན། (323)
- གཞན་གཅེས་འཛིན་དང་བདག་གཅེས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་ཤགས་འཐབ་
 པ་མེམས་ཀྱི་སྤང་སྒྲོན་འདུལ་བའི་ལྷགས་ལྷ། (329)
- ཉི་མའི་གཉིན་གྱི་བསྟན་ལ་གཅེས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་མཆོན་པའི་དྲི་བ་
 ལྷག་བསམ་དཀར་བོའི་བོ་རྒྱབས་ཀྱི་གཟེགས་མ། (344)
- སྒྲིན་རྣགས་བཙུག་གཉིས་སྟོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྷགས་ཀྱི་བྱར་མ། (349)

- མཐོན་པོ་གནམ་དང་དམའ་མོ་ས་ལ་གསེབ་པའི་བསྐབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་གྲོ་སྤྲོ་བར་
བརྒྱན་པ་གསེར་གྱི་སྒྲུལ་བྱ། (351)
- སྒྲོབ་མ་དད་པ་ཅན་ལ་ཡན་པའི་བསྐབ་བྱ། (355)
- དམ་པའི་སྒྲིལ་རབས་གྱི་སྤང་བས་མཛེས་པའི་གཡེར་གཤོང་གྲུལ་བའི་སྒྲུལ་
འབྱིན་ཡིག་ལ་མ་ནས་སྒྲུལ་མ་གནང་དོན་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུགས་ལ་
སྒྲོ་ཁ་རང་དབང་མེད་པར་སྒྲུལ་བའི་བསྐབ་བྱ་ཐར་འདོད་ཡིད་ཀྱི་བརྒྱན་ལེན།
..... (357)
- གནས་བཟན་རྩལ་བྱིམས་མེ་ལོང་དང་དགེ་རྩལ་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་གཉིས་ཀྱི་
འབེལ་གཏམ་རྒྱང་ལ་བྱག་པའི་མེ་བཅའ། (363)
- འདས་གསོན་གྱི་དགེ་སྤྱབ་བྱེད་སྐབས་མ་ཅི་ཡིག་དྲུག་སྒྲུལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མགུར་
དབྱངས་དད་པའི་ཚུན་ཤིང་། (374)
- གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གནད་བཞིའི་དབྱད་པ་ཉམས་སྤྱེལ་པའི་ལྟ་མགུར་སྤྱི་
སྒྲུབ་དཔྱེས་པའི་མཆོད་ཡོན། (384)
- རང་དཔོན་མ་ཅི་སྒྲུལ་བའི་སྤྱད་ན་ཏིག་དུ་སྤྱི་མཆོམས་ལ་བཞུགས་སྐབས་
ལུལ་བ། (391)
- དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྒྲུལ་བའི་བསྐབ་བྱ་ཉག་འཛིན་དྲུག་ཆེར་འབྱིན་པའི་
སྒྲན་ཁབ། (393)
- ནམ་དཔྱིད་དང་དད་བཙོན་ལྟར་པའི་སྒྲོབ་བྱ་འཇིགས་མེད་རབ་ཡངས་ལ་
སྒྲོན་བྱོན་བཀའ་བརྒྱན་པའི་སྒྲིལ་ཆེན་དམ་པའི་མགུར་ཉ་ལ་དཔེར་དྲངས་
པའི་བསྐབ་བྱར་གདམས་པ་རབ་སྒྲན་ཁྲ་བྱུག་སྤྱད་གདངས། (397)
- དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་དགོས་པའི་བསྐབ་བྱ་གཞན་པར་
ལྟ་ཡི་བདུད་ཅི། (399)
- འཆི་ཁར་ཡན་པའི་གདམས་ངག་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱིང་བོ། (401)
- ཞིང་མཆོག་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་སྒྲེ་བར་སྒྲོན་པའི་བདེན་ཆོག་གཡས་
འབྱེལ་དྲང་གི་སྤྱད་བྱངས། (402)
- བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་གྱི་ཉམས་ཉེགས་འབྱུངས་པར་སྒྲོན་པ་དང་འབྲེལ་
བའི་བྱང་རྩྱུགས་ཤིང་ལར་སྒྲེ་བའི་སྒྲོན་ཆོག (404)

བསྐབ་བྱ་མདོར་བསྐུས།	(408)
ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྒྲོ་སྒྲོས་བྱི་མེག་དུས་རིང་བ་བྱ་མཆོར་རིང་གཡང་འཛིམས་	
ལ་གདམས་པ།	(409)
གསོལ་འདེབས་དང་བསྐྱོན་སྒྲིགས་བསྐྱེགས།	(411)
སྒྱེ་སྒྲིང་གསོལ་འདེབས།	(413)
སྒྱེ་སྒྲིང་གསོལ་འདེབས།	(414)
ཆོར་བས་རྗེས་འཛིན།	(416)
ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ལེགས་ཆོགས་ཀུན་འབྱུང་།	(418)
རྒྱེ་སྒྲིང་ཆང་གི་ཆོར་བས་རྗེས་འཛིན།	(419)
མད་རྒྱུང་བའི་བྱང་ལེམས་སྒྱེས་མཆོག་ཆེན་པོ་མགོ་ལོག་ཚུལ་བྱིམས་ནམ་	
ཚུལ་དཔལ་བཟང་བའི་ནམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་དད་ལྡན་མགྱིན་པའི་	
སྒྱིག་སྒྲིང་མཛེས།	(421)
འདོད་གསོལ་པར་རྒྱ་རྒྱུ་གའི་ཆུན་པོ།	(424)
ཆོར་བས་རྗེས་འཛིན་བྱི་སྒྲོན་ཆོག	(426)
དད་ལྡན་སྒྲིན་བདག་ལ་དམིགས་པའི་སྒྱབས་འདུག་ལྷ་ཆོག་.....	(427)
རྗེས་འཛིན་གསོལ་འདེབས།	(429)
ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས།	(430)
ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་པར་བྱང་།	(431)
ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོའི་པར་བྱང་།	(433)
འདོད་དོན་འབྱུང་པའི་སྒྲོན་ཆོག་.....	(437)
བརྟན་གསོལ་ཀུན་རྒྱ་བཟང་བའི་རྣམ་མོ།	(439)
བརྟན་གསོལ་ཀུན་བཟང་དབྱེས་པའི་གདངས་སྒྲན།	(439)
སྒྲོན་ལམ་བསམ་དོན་ལྷན་གྲུབ་མ།	(440)
གསོལ་འདེབས་འགའ་སྒྲིགས་གཅིག་རྒྱ་བསྐྱེགས་པ།	(445)
སྒྲིང་གཞི་སྒྲིགས་བསྐྱེགས།	(461)
ཡངས་འཛིན་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱི་ཆབ་ཤོག་གི་སྒྲིང་གཞི།	(463)
ཆངས་སྒྲིག་བཞད་སྒྲིང་གཞི།	(464)

གསུང་འབུམ་པར་ཐོངས་པ་མཐོང་གཞི།	(466)
གསུང་ཚམ་ཐོར་བྱ་འགའ་ཚུགས་བསྒྲིགས།	(469)
གསུང་ཚམ་ཆོགས་བཅད་འགའ།	(471)
གསལ་འདེབས།	(472)
ཆས་སྤྱད་འདོན་འགྲིག་མདོར་བསྟུས།	(473)
ཐོད་སྤངས་ཀྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་ཡུལ་ཁམས་འགའ་ཞིག་དུ་སྤངས་བརྒྱས་པའི་	
ཚུལ་གྱི་ཀ་ཐོང་ཆོགས་བཅད་སྟན་པའི་ང་རྒྱ།	(475)
སྟན་ཆོག	(476)
སྤྱར་བྱང་སྟན་ཆོག	(477)
སྟན་ཆོག	(479)
བཀའ་འབྱུང་གྱི་ཁྱད་གནད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན།	(479)
སྟན་རལ་གཞིགས་ཀྱི་གཟུངས་ཐགས་རིང་ཐུང་གི་པན་ལོན་བདེ་བ་ཅན་དུ་	
བསྐྱོད་པའི་སྤྱར་ལམ།	(483)
གསུང་འབུམ་སྤྱི་འདུག་རྒྱུ་ཆགས་ཆགས་	(501)

སྤྱགས་བམ་བཅུན་པ།

མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་ལུ་ཐོ་འདས་འཁྱུངས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གཙོར་སྤྱར་པའི་བསྟན་ཅིས་	
ལོ་སྤུམ་སྤྱང་ཅམ་གྱི་རེབ་མིག་གི་རྣམ་གཞག་མཐོང་ཆོད་ཀྱན་ལས་བཅུས་པ། ...	
.....	(1)
ཐོད་ཀྱལ་རབས་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་གཏན་འབེབས་ས་ཆེན་གྲགས་པའི་དགོངས་	
ཀྱན།	(321)
ཀྱ་ཅིས་གོ་དོན།	(339)
མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་ལུ་ཐོ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་ཡར་སྤྱོད་རི་མོར་	
བསྐྱོད་པ་ཕྱག་པའི་དགོངས་ཀྱན།	(403)
དགུ་མཐའི་སྟན་འགྲོ།	(415)
ལེགས་པར་སྤྱར་པའི་སྐད་ཀྱི་བར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་དབྱངས་ཅན་མཐོང་	

སྤྱོད་ན་སྤྱོད་རིག་རྩུ་མཆོར་འདུག་པའི་གྲུ་གཟིངས།	(419)
སྤྱོད་བྱངས་ཅན་མའི་མཆོམས་སྤྱོད་ལ་བ་སོགས་ཀྱི་རི་མའི་སྤྱོད་བྱང་།	(437)
སྤྱོད་མཆོན་བྱང་བྱང་།	(455)
བྱང་བྱང་མི་རིགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་མོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་བཤད་ ཁིད་བྱས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བཞེད་བྱང་།	(473)
བཀའ་རྒྱུ་མཆོངས་མེད་རིགས་དང་དབྱིལ་འཁོར་རྩུ་མཆོརི་མངའ་བདག་སྤྱོད་མ་ རྩོ་ཏེ་འཆང་ཆེན་པོས་དབང་ལྱང་གནང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གསུང་བཤད་རྩམས་ རྩོགས་བསྒྲིགས།	(489)
གསུང་འབྲུམ་སྤྱོད་དཀར་ཆག	(547)

རྩོགས་བཤམ་བརྒྱུད་བ།

མོན་མའི་བཞུད་སྤྱོད།	(1)
མོན་མའི་མཚུབ་རིས།	(51)
པོད་ཡིག་དབྱ་ཅན་དབྱ་མེད་ཀྱི་མ་ཕྱི།	(99)
ལུ་ལྷའི་མ་ཕྱི།	(173)
ལུ་ལྷའི་ཐིག་འགྲེལ།	(215)
ལུ་ལྷའི་མ་ཕྱི།	(243)
མཁྱེགས་ཅིས་མེད་བྱང་སྤྱོད་མའི་གོ་མ་འགྲོས།	(283)
གསུང་འབྲུམ་སྤྱོད་དཀར་ཆག	(373)

རྩོགས་བཤམ་དགྲུ་བ།

ལམ་རིམ་བཞེད་བྱང་ཆེན་མོར་གཟིགས་རྟོག་མཛད་མཁན་གྱིས་ཐོག་མར་ངེས་ དགོས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་ཆོན་གསུམ།	(1)
ལམ་རིམ་ཆེན་མོརི་བཞེད་བྱང་གི་སྤྱོད་པོ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ལེགས་བཤད་ འདོད་འཛོ།	(11)
གསུང་འབྲུམ་སྤྱོད་དཀར་ཆག	(467)

ཐེགས་བམ་བརྒྱ་བ།

- ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྟེན་བྱང་གི་སྒྲིང་བོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལེགས་བཤད་འདོད་
 འཇོ་ལས་སྒྲུས་བྱ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲིང་། (1)
- ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྟེན་བྱང་གི་སྒྲིང་བོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལེགས་བཤད་འདོད་
 འཇོ་ལས་སྒྲུས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲིང་། (161)
- གསུང་འབུམ་སྤྱི་དཀར་ཆག (423)

ཐེགས་བམ་བརྒྱ་གཅིག་བ།

- ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྟེན་བྱང་གི་སྒྲིང་བོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལེགས་བཤད་འདོད་
 འཇོ་ལས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིང་། (1)
- ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྟེན་བྱང་གི་སྒྲིང་བོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལེགས་བཤད་འདོད་
 འཇོ་ལས་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོས་སྒྲིང་། (157)
- ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྟེན་བྱང་གི་སྒྲིང་བོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལེགས་བཤད་འདོད་
 འཇོ་ལས་རྩ་རྒྱུ་ལེགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་སྒྲིང་། (309)
- ཐེགས་རིམ་སྒྲིང་བོ་རིག་འཛིན་གྱི་བའི་འབྲུང་གནས། (347)
- གསུང་འབུམ་སྤྱི་དཀར་ཆག (421)

ཐེགས་བམ་བརྒྱ་གཉིས་བ།

- ཐེགས་ཀྱི་བརྒྱས་དོན་གསང་ཆེན་བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་བོའི་དཀོང་ས་འགྲེལ་ལ་སྒྲོ་བཟང་
 རྒྱལ་བ་རྩ་རྒྱུ་འཆང་གི་ཐེགས་ཐུགས་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིང་བྱུན་རིག་འཛིན་
 སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། (1)
- འགྲོ་མགོན་གྱི་ཉི་ཤེས་པོ་ཆེ་སྒྲོ་བཟང་འབྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེགས་ཀྱི་བརྒྱས་
 དོན་གྱི་དཀོང་ས་འགྲེལ་ཐེགས་ཐུགས་སྒྲིང་བྱུན་ལས་རྣམས་འབྱུང་བྱེད་
 སྒྲིང་གི་ཁ་སྒྲིང་གསང་ཆེན་ཉ་སྒྲིང་དཀྱིལ་འཁོར། (207)

གསུང་འབུམ་སྤྱི་ཉི་དཀར་ཆག (493)

སྤྱིགས་བམ་བཅུ་གསུམ་པ།

- དཔལ་ལྷན་སླ་མ་མཆོག་ནས་བཟུང་གདམས་པའི་ཆོས་རྒྱན་གསན་བཞེས་མཛད་
 ཚུལ་ཁྱད་ཏུ་འཛིན་ཏུ་འགོད་པ་དད་པའི་རྩེ་བུ་འཕེལ་བའི་སྐྱ་བེར། ... (1)
- སླ་རྣལ་དང་གསོལ་འདེབས་ཚུགས་བསྐྱེགས། (293)
- མཚུངས་མེད་ཆོས་རྩེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་བཞེན་པའི་
 སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འདོད་གསོལ་རྩེས་འཛིན་པ་ན་བདེའི་བང་མཛོད། ...
 (295)
- སླ་རྣལ་དང་གསོལ་འདེབས་བཅུ་སྟོན་སྟོན་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་པ་
 མད་བྱུང་བྱུགས་བསྐྱེད་མ་སྟོན། (299)
- རེ་སྒྲིང་གསེར་མོ་སྒྲིངས་ཀྱི་སྐབས་མགོན་སྐལ་ལྷན་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་
 སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གཏེར་བུམ། (300)
- སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདོད་འཛིན་བུམ་བཟང་། (303)
- སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱིན་རྒྱབས་བདུན་ཅིའི་དགའ་ལྟོན། (305)
- བཙམ་ལྷན་འདས་གདུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་ཁི་བའི་བྱིན་ལྟེག (311)
- རྣམ་སྤང་མཛོད་བྱང་གི་ཁི་བའི་བྱིན་ལྟེག་གི་ཆོག (323)
- རྣམ་སྤང་མཛོད་བྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཙ། (335)
- བཙམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྩོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོའི་གོ་རིམ་
 རག་འགྲོས་སྤྱ་བཞོད་པ། (339)
- འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་སྒྲོས་བསྐྱང་གི་བྱིན་བྱིས་ནག་འགྲོས་སྤྱ་བཞོད་པ་
 རྩེངས་པའི་འབྲི་ཤིང་གཙོད་པའི་རལ་གྱི། (353)
- བཙམ་ལྷན་འདས་རྩོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་བསྟེན་ཆེན་གྱི་འདོན་
 འགྲིགས་ནག་འགྲོས་སྤྱ་བཞོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་གསལ་བའི་
 སྒྲོན་མེ། (373)
- དཔལ་རྩོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་བཞེན་པའི་གདུང་ཆོག་བྱེད་ཚུལ་པན་བདེའི་

འདོད་འཛ།	(391)
རྩ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒོ་ནས་གདུང་རུས་ལ་སྤངས་ཆོག་བྱ་ཚུལ་ནག་འགྲོས་སྤྱོད་ བཞོན་པ།	(407)
དཔལ་རྩོམ་འཛིགས་བྱེད་ལ་བཞེན་པའི་གཏད་རུལ་གྱི་ཆོ་ག་ངག་འདོན་ནག་ འགྲོས་སྤྱོད་བཞོན་པ་མནན་གཏད་གཞིག་པའི་འབྲུལ་འཁོར།	(411)
བྱ་ཚོན་གསུང་འབྲམ་དབུས་པར་གས་རུས་འཁོར་བལྟས་དོན་རྒྱད་ཙ་འགྲེལ་གྱི་ ཡི་གེ་དང་ལྷལ་གད་ཉིད་འདོན་སྒྲོན་བྲལ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་།	(419)
དཔལ་རུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་འདོད་འཛོའི་བྱར་འདེབས་ རིན་ཆེན་འབྲུ་ཆོམ་སྤངས་པ།	(439)
དཔལ་རུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་འགྲེལ་འཆད་ཐབས་རིགས་ལྷན་མཉེས་པའི་ མཆོད་ཡོན།	(453)
སྤྱར་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱི་མགོན་པོའི་གཏོར་སྤྱབ་གྱི་སྐབས་སྤྱི་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལ་ སྤྱས་དང་ཆོ་གའི་ཆོག་འགྲེལ་གལ་ཆེ་བ་འགའ་བྱུང་།	(471)
དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ལྷ་སྤྱབ་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱིན་སྤྱིག་གི་འདོན་འགྲིག་ བསྐྱགས་པས་དོན་གྲུབ།	(485)
བསྐྱེད་སྤྱང་དམག་ཚོར་མའི་བསྐྱང་འབྲིན་འདོད་འཛོའི་བྱ།	(491)
བསྐྱེད་ཐང་སྤྱིགས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱང་འདོད་གསལ་ནམས་ཚོགས་བསྐྱིགས།	(499)
གསུང་འབྲམ་སྒྲིའི་དཀར་ཆག	(525)

རིག་གསར་སྐབས་བརྒྱགས་ཟིན་པའི་ གསུང་ཆོམ་སྤྱོད།

བཀའ་ཆོམ་རུས་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་གསར་ཆེན་ཅང་ཉི་ཤུའི་སྤྱོད་བྱངས་ལ་དབུ་མེད་བྲིས་
མ་ལྡེབ་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ། (བརྒྱགས་)

རུས་འཁོར་ནམ་དག་གི་འགྲེལ་བ་ལྡེབ་སྤྱོད་ལྟ་ལྟ་ (བརྒྱགས་)

བདེ་མཆོག་རབ་འབྲམས་ཀྱི་བདག་མདུན་བྱམ་གསུམ་དབང་ཆོག་དང་བཅས་པའི་ལྷན་
ཐབས་ལྡེབ་བརྒྱ་ལྟ་ (བརྒྱགས་)

གསང་འདུས་འཇམ་དོར་གྱི་མདུན་བསྐྱེད། སར་ཐུན་ཐིན་ཐིས་དོན་ལྷན་ངག་གི་མེ་
ལོང་། ལྷེབ་སྒྲོར་སྒྲི་དོན་གསུམ་གྱི་ལྷེབ་གངས་མ་ངེས། (བརྒྱགས)

སྒྲན་ངག་མེ་ལོང་ལེའུ་གསུམ་གའི་དབེར་བརྗོད་བསྐྱན་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲ་བཞོད་པ་ལ་
ལྷེབ་བཞི་བཙུར་ཉི་བ། (བརྒྱགས)

ཚུམ་གྲིག་འགན་འཁུར་པ།
责任编辑：
མངོན་ཆུས་འགོད་པ།
装帧设计：

དྲིང་འཛིན་བཀྲ་ཤིས།
当增扎西
ཀམ་རྩི་ཆེ་ཆེ་རིང་།
吾 要

༩༩ || ཚེ་རྟན་ཞབས་རྒྱུང་རྩེ་བཅུན་འཛིགས་མེད་
རིགས་པའི་སྒྲོ་བློས་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ། (སྒྲིགས་བཅའ་ལྟ་བུ།)

ཚུམ་མཁའ་།	ཚེ་རྟན་ཞབས་རྒྱུང་རྩེ་བཅུན་འཛིགས་མེད་རིགས་པའི་སྒྲོ་བློས་།
གཙུག་ལྷན་པ།	འཛིགས་མེད་ཚུམ་འཕགས།
དཔེ་རྒྱུན་མཁའ་།	མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།
འབྲེམས་སྒྲིལ་མཁའ་།	མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚུམ་གྲིག་ཁང་།
གནས་ཁུལ།	ཕེ་ཅིན་རྟོ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཁང་14པ།
ཁྱད་ལྡན་ཡང་གྲངས།	100013
ཁ་པར་ཡང་གྲངས།	010 - 64227665
བརྒྱུད་འཛོལ་མཁའ་།	རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སྤྱི་མཐུན་ཞིན་ཏུ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།
པར་འདེབས་མཁའ་།	ཕེ་ཅིན་དཔྱི་རྒྱུ་ལེ་པར་འདེབས་ཆེད་ཡོད་ཀྱང་མི།
དེབ་ཆེད།	960mm×640mm 1/16
པར་ཤིག	33.375
པར་གཞིའི་གྲིག་ཐེངས།	2007ལོའི་སྤྱི་ལའ་པར་གཞི་1པ་བསྒྲིགས།
པར་ཐེངས།	2007ལོའི་སྤྱི་ལའ་ཕེ་ཅིན་དུ་པར་ཐེངས་1པ་བསྒྲིགས།
པར་གྲངས།	0001 - 3000

ISBN 978 - 7 - 105 - 08252 - 0 / Z·1327(藏 126)

རིན་གོང་། སྤྱི་རྒྱུ་52.00

图书在版编目(CIP)数据

才旦夏茸全集. 5: 藏文 / 才旦夏茸著; 久美琼鹏主编. — 北京: 民族出版社, 2007. 4

ISBN 978-7-105-08252-0

I. 才… II. ①才…②久… III. ①才旦夏茸—全集—藏语
②藏语—正字法词典 IV. C52 H214. 2

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第 055285 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

<http://www.mncbs.com>

北京艺辉印刷有限公司

各地新华书店经销

(藏文发行科电话: 010-64227665 编编室电话: 010-58130509)

2007 年 4 月第 1 版 2007 年 4 月北京第 1 次印刷

开本: 960 毫米 × 640 毫米 1/16 印张: 33.375 字数: 525

印数: 0001—3000 册

ISBN 978-7-105-08252-0 / Z·1327(藏 126)

定价: 52.00 元